

༡༡། །ཁམས་མདོག་པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྟན་གྱི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། །

ཡུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེ་ཁང་།

ཕུན་ཤོན་ལྷ་ཡེ་ཆེན་པ།

༡༡། །ཤ་སེར་མདོག་པར་ཆེན་ཤྱ་མཆོག་ལྷན་གྱི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། །

རྫོང་སར་ཁམས་ཤེའི་ལྷ་རིག་ཐུབ་བསྟན་སྒྲོབ་སྤྱིང་ནས་བསྐྱེད་ས།

གུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

ॐ

ॐ

ॐ

དཀར་ཆག

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀར་པའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་
 རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལུང་རིགས་ཀྱི་
 རོལ་མཆོད་སྤང་ཆ་བཞུགས་སོ།། 1

སྐབས་གཉིས་པ་ལམ་ཤེས།

ཆ༩ ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས། ༩.....	1
ཇ༩ ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་འབྲེལ་བ།.....	1
ཇ༩ འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དཀར་པའི་གནས་རྣམས་བཤད་པ། ༩	11
ཉ༩ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་༩.....	11
༩༩ མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་.....	11
༩༩ བསྐྱེད་ནས་གཞན་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་ཡན་ལག་	23
༩༩ ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས། ༩.....	31
༩༩ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ༩	31
ཐ༩ ཤེས་བྱའི་ལམ།.....	31
ཐ༩ དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ། ༩.....	33
ད༩ གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ།	33
ད༩ རོ་བོ་རོས་བཟུང་བ།	34
ད༩ གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བས་བ།	34

༡༩ རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ༡	35
ཐ༡ དངོས་དང་རྒྱ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱའི་ ལམ་བཤད་པ། ༡	35
ད༡ འདིར་བཤད་པ།	35
ད༩ མདོན་པ་ལས་འབྱུང་པ།	37
ཐ༩ དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་མཆོན་པ།	40
༡༩ བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ༡	40
ཐ༡ མཐོང་ལམ། ༡	41
ད༡ རྟོན།	41
ད༩ བརྟེན་པ། ༡	41
ན༡ རྒྱན་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་ལྷགས་གཉིས་བཤད་པ། ༤	41
པ༡ མཆོན་ཉིད།	42
པ༩ རྒྱད་ཅིག་མའི་དབྱེ་བ།	42
པ༩ བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་ ཞིག་ཡིན་དབྱེད་པ།	55
པ༤ མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།	55
ན༩ རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་ལྷགས་གཉིས་བཤད་པ། ༡	57
པ༡ རང་གི་ལྷགས་གཞག་པ།	57
པ༩ གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ།	58
ཐ༩ བསྒྲུལ་ལམ། ༡	60
ད༡ རྟོན།	60
ད༩ བརྟེན་པ། ༡	60
ན༡ མཆོན་ཉིད།	60

ན་༡ དབྱེ་བ།	66
ན་༡ སྒྲ་བྱ་སྒྲིང་ཚུལ།	77

སྐབས་གསུམ་པ་གཞི་ཤེས།

ཆ་༡ སྒྲ་དང་སྒྲ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས། ༡	86
ཇ་༡ མདོའི་འབྲེལ་བཤད་བ།	86
ཇ་༡ འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་བ། ༡	91
ཉ་༡ སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།	91
ཉ་༡ དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་བཤད་བ། ༡	95
ཉ་༡ ཐོག་མར་ཉན་རང་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ མ་རྟོགས་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་བ། ༡	95
ཐ་༡ མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ།	95
ཐ་༡ བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། ༡	97
ད་༡ ཇི་བཙུན་བུམས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ བྱེ་བ་རྣམས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ།	97
ད་༡ ཇི་བཙུན་བུམས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བ་ རྣམས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ།	99
ད་༡ རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ལུགས། ༡	105
ཐ་༡ གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་བ།	105
ཐ་༡ རང་གི་ལུགས་བཞག་བ།	108

སྐབས་བཞི་པ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱོར་བ།

ཅ་༡ དེ་རྣམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སྦྱོར་བ་བཞི་བཤད་བ། ༡	111
---	-----

དཔ ཡལ་ཅན་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ།	214
དལ སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས།	214
དཤ ཉེར་རྒྱ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན།	214
ཐཔ སྒྱུར་བ་སྒྱེ་བའི་སྒྲོམ་རིམ།	225
དཌ སྒྱུར་བ་སྒྱེས་པའི་གནས་སྐབས།	225
དཎ ཉེན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག།	232
དཏ བསྒྲོམ་བྱ་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ།	243

སྐབས་ལྔ་པ་ཙུ་མོའི་སྒྱུར་བ།

ཉཱ དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་ཙུ་མོའི་སྒྱུར་བ།	249
ཉ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུང་བའི་ཚུལ་བཤད་བ།	249
ཉཱ གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་རྒྱུས་པར་བཤད་བ།	256

སྐབས་དྲུག་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ།

ཇཱ བརྟེན་བ་རྒྱ་འབྲས།	338
ཉ། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ།	338
ཉ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ།	338
ཉཱ གཞུང་གི་དཀའ་བའི་གནས་མདོ་ཙམ་བཤད་བ།	340

སྐབས་བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ།

ཉཱ སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ།	343
ཉ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་བཤད་བ།	343
ཉཱ གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་བ།	344

༡༡། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་
 རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལུང་རིགས་གྱི་རོལ་
 མཆོད་སྦྱང་ཆ་བཞུགས་སོ། །

༡༡༢། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཞལ་གྱི་མདངས་གསལ་བ། །ལམ་གསུམ་མཁྱེན་པའི་བྱི་
 ལ་ཉེར་ལའོད་ནས། །ཆངས་དང་དབང་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་ཡིས། །ལན་བརྒྱར་བཏུང་བ་དེ་
 ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །རྣམ་ཀུན་སྒྲིམ་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ནི། །ལམ་གསུམ་ཤེས་བསྐྱེད་རྟོགས་
 པར་གྱུར་བ་ལས། །རྟོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་ལ་རག་ལས་པས། །དེ་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་གཞག་
 རྒྱས་པར་བཤད། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་པ་རྒྱ་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་
 པ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་ལས། དེའི་ཆེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
 པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ལྷའི་བུ་
 སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལའོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ཞེས་པ་ནས། གནས་གཙང་མའི་
 རིགས་གྱི་ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལའོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་
 ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་ལུས་ཀྱི་འོད་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དག་གིས་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ།

ཞེས་པ་ནས། འཛམ་གླིང་ཁྱེད་ཀྱི་གསེར་གྱི་དྲུང་ན། ལྷ་གསེར་གྱི་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན། ལྷ་ན་ནེ་
མ་ཡིན། ལྷ་ང་ངེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འོད་གྱི་དྲུང་ན། ལྷ་རྣམས་
གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་འོད་ནི་ལྷ་མ་མེ་སོགས་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
འོད་འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་བྱའོ། །དམ་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་། མཆོག་དང་རབ་མཆོག་དང་། སུལ་
དུ་བྱིན་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མདོ་དཔེ་དངོས་བསྟན་ནི། སྒྲོན་བྱུང་བཟོན་པ་ཡིན་པས་སྒྲོང་གཞི་ཡིན་ལ། ལྷ་གསེར་བསྟན་ནི།
ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་ཏེ། ལམ་གྱིས་གང་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྟོན་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནས་ལྷ་འི་དབང་པོས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲིས་པ། ལྷ་རྣམས་ཁྱོད་གྱིས་གསེས་
རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཐོས་པར་འདོད་ནས་མཉན་པའི་བྱིར་ལྷ་གསེར་ནས།
བཅུན་པ་རབ་འབྱོར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་གྱིས་བྱིན་ལ་གནས་པར་བྱ། བྱང་སེམས་ཆེན་
པོ་གསེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི། གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་འདྲི་བའི་དུས་ཀྱང་ང་
རྒྱལ་མཛོན་འབྱུང་བ་བསལ་ནས། དུས་ལ་བབས་པ་དཔྱད་ཆེད་ཀྱི་ལོ། །

དཔྱད་ཆེད་ཀྱི་ལོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་ལན་མ་བཏབ་པའི་གོང་དུ་ལམ་གྱིས་ལན་ལག་བཤད་
པ་དང་། དངོས་ལན་བཏབ་སྟེ་ལན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་འི་སྤྱི་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ཡང་དག་པའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། དེ་དག་
གིས་འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱི་མཆོམས་བཅད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དཔྱད་ཆེད་ནི། ལམ་
གསེས་གྱི་རྟོན་དུ་རུང་བ་ལ། ང་རྒྱལ་དང་བྱལ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན། བྱང་ཆུབ་གྱི་
མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅིག་ཀྱང་དགོས་སོ་ཞེས་པའོ། །འདིར་ཡང་དག་པའི་སྒྲོན་མེད་པ་ཞེས་
པ་དམན་པའི་ལྷ་གསེར་གྱི་བྱང་འདས་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། མཆོམས་བཅད་ཞེས་པ་ནི་
ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་འཁོར་བར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་བཅད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་དངོས་བསྟན་ལ། དམན་པའི་ལྷག་མེད་གྱི་ཕྱང་འདས་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
ཟད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་མི་བསྐྱེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་
བའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེར་ངེས་སམ་སྟམ་པ་ལ། མདོ་སྡེ་མ་དགོངས་པ་
ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། བོད་སྡེ་མ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ་ནས། ལྷག་མེད་
དུ་འདས་ནས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པས་བྱབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཤུག་པ་སོགས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། མདོ་
སྡེ་མ་ཞི་བཤོད་དང་། མདོ་བྱི་མ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སྟོར་བ་དང་། སྡེ་མ་ལྷག་མེད་དང་།
བྱི་མ་ལྷག་བཅས་ལ་སྟོར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་
གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པའི་ལུགས་གསུམ་ཡོད་དོ། །
ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེའི་སྟབ་བྱེད་དུ། ཁོ་བོ་ནི། དེ་དག་
གི་དགོ་བའི་བྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། རབ་འབྱུར་ཁོ་
བོས་སྡེ་མ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་སྒྲས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷག་མེད་དུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་
དག་གི་དགོ་བའི་བྱོགས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ། དེ་མི་རུས་ཞེས་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ།
དེ་དག་ལ་ཡང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་བཞིན་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་བར་ཆད་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། བྱད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། དམན་པའི་ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་དེས་ཀྱང་། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་སོགས་ལས་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཐོབ་
ཅེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་ལ། དེ་དག་གིས་ནི་བྱེད་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དམན་པའི་ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་དེ་དག་པའི་ཞིང་དུ་བད་མའི་སྟབས་སུ་

སྒྱེ་བ་སྤངས་པ་དེ་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སད་པར་མཛད་ནས། བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་དངོས་ལན་བཏབ་སྟེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྒྱ་
ཕྱིན་གྱིས། རབ་འབྱོར་ལ་དྲིས་པའི་ལན་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་དང་། དེ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ། དྲིས་པའི་ལན་
འཕྲོས་དང་བཅས་པས་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་དང་། དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་
ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀའ་ལྷ་ཤི་ཀ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་གང་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པས། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །
ཞེས་བ་ནས། ཆོས་གང་ལ་ཡང་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི། བྱང་
སེམས་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀོང་དུ་དྲི་བའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་
ལན་ནི། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་བརྒྱ་ཕྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། ། ཀའ་ལྷ་ཤི་ཀ་ ། དེའི་ཕྱིར་
ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཉན་ལ་ཡིད་ལ་བྱང་ཞིག་དང་། ཇི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ། ཤེས་ཕྱིན་ལ་
གནས་པར་བྱ་བ་དང་། མི་བྱ་བ་བཤད་དོ། ། ཀའ་ལྷ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་གྱིས་སྒྲོང་ངོ་ཞེས་
བ་ནས། ཀའ་ལྷ་ཤི་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཀའ་ལྷ་ཤི་ཀ་
བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་ནི། ལམ་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུལ་
ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལ་ཤེས་ཕྱིན་དང་། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་ལ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་གནས་པའི་
དོན་དུ་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེ་ནས་ཡང་འཁོར་དེར་ལྷའི་བྱ་ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲུམ་དུ་སེམས་
པར་གྱུར་ཏེ། གང་གཞོད་སྒྱིན་རྣམས་གྱི་སྐད་དང་། ཆོག་དང་། སྒྲུས་པ་དང་། བསྟན་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་རུང་གི། །འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་འཆད་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་།
 ལྟོན་པ་དང་། ཉེ་བར་ལྟོན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་མོ། །དེ་ནས་དེའི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་
 དེས་ཤེས་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ལྷའི་བྱ་དག་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྗོད་དོ། །གང་མ་
 བརྗོད་པ་དེ་ནི་ཐོས་པར་མི་རུང་ངོ་། །ཐོས་པར་མི་རུང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་། །ཤེར་ཕྱིན་
 ནི་ཡི་གེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་ཤེས་པ་མེད་དོ། ཉན་པ་མེད་དོ། །

ལྟོན་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་མ་ལྟོན་པ་དང་། དེས་དེ་མ་
 བརྟན་ཀྱང་། ལྷའི་བྱ་རྣམས་ལ་རྟོག་པ་སྒྲུས་པ་གཉིས་བཤད་ལ། དེས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་
 བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟན་མི་དགོས་པ་དང་། རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས། དང་པོ་དེ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་འདི་སྟུམ་དུ་
 སེམས་ཏེ། གྱེ་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟབ་པ་བས་
 ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་ལྟོན་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་ལ། དེས་ནི་ཇི་སྐད་དུ། བསེ་རུ་ལྷ་
 བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མདོན་པར་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བའི་བྱུང་པར་དེ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་ཅེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ལྷའི་བྱ་དག་གཟུགས་ནི་ཟབ་
 པ་མ་ཡིན་ཕྱ་བ་མ་ཡིན། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ཕྱ་བ་མ་
 ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ཕྱ་བ་མ་
 ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་བྱུང་པར་གསུམ་ལས།
 གཟུང་རྟོག་སྤངས་པའི་བྱུང་པར་དེ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་པར་དེའི་དོན་བསྐྱེད་མདོར། ལྷའི་
 བྱ་དག་བྱུང་སེམས་ཆེན་པོས། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། མཉན་དུ་
 མེད་པ་ལས་བཟུང་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་
 བས། དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དག་འདི་སྟུམ་དུ། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དག་
 བཅའ་བར་བྱ་སྟུམ་དང་། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས། དེ་དག་གིས་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཤེས་ནས་
 འདི་སྐད་ཅེས། ལྷའི་བྱ་དག་ཁོ་བོ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུར་བཅའ་
 བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་

ཡོད་ན་ཡང་མི་ལམ་ལྷ་ཁྱེད་དང་སྒྲུ་མ་ལྷ་ཁྱེད་སྒྲུའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། འཛོལ་རྟོག་མ་སྤངས་
པའི་བྱད་བར་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱད་དང་། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་དང་། མཛོད་ལྷན་ཆེན་
པོ་དང་། ཀ་ཏུ་ནའི་བྱ་ཆེན་པོ་དང་། བྱམས་གང་གི་བྱད་དང་། འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་རི་
ཁྱེད་ཀྱི་བ་ཐུག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །འདི་ལྷ་ར་
ཟབ་པ། བརྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྟོག་གའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། བྱ་བ་ཞིབ་པ། བལྷ་
དཀའ་པ། རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་དཀའ་པ། བྱ་ཞོམ་པ། ཤིན་ཏུ་འཕགས་པ། རུས་པ་ཡོད་པ།
མཁས་ཤིང་འཛུངས་པས་རིག་པར་བྱེད་པ་འདི་ལེན་པར་བྱེད་པ་སུ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་
དྲིས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སམ། བདེན་པ་
མཐོང་བའི་གང་ཟག་གམ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའམ།
སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ། དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དག་ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རི་བྱད་གིས་
མཛོན་པར་གཏོར་བའི་མེ་རྟོག་འདི་དག་ནི། བདག་གིས་སྟོན་ཆད་ལྷ་རི་ཡུལ་ན་ཡང་ཡོད་པར་མ་
མཐོང་སྟེ། འདི་དག་ནི་སྒྲུལ་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། རྟོན་རིགས་གྱི་བྱད་བར་དེ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྷ་ར་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྷ་ཁྱེད་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་
བྱེན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །ཀྱི་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི།
དེ་ལྷ་ར་བཏགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལ། ཆོས་ཉིད་ཡང་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་དང་ལྷན་
པའོ། །ཞེས་པའི་ཞུས་ལན་དང་། ཤུ་རིའི་བྱད་དང་། རབ་འབྱོར་གྱི་དྲིས་ལན་གྱིས་ནི་ལམ་དའི་
རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྷ་ར་རབ་འབྱོར་གྱིས་བརྒྱ་བྱེན་ལ་སྒྲུས་པ་རྣམས་ལ། ཤེར་བྱེན་གྱི་གོ་
བ་མ་རྟོད་པ་ལྷ་ར་བཅོས་ནས། བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་ཤུ་རིའི་བྱད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་
ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་གང་ལས་བཅའ་བར་བྱ། སྒྲུས་པ། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་

བཅུ་ལ་བར་བྱའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲུབ་པ། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་སྐད་ཅེས་ཟེར་ན།
 དེ་ཁྱོད་གྱི་མཐུ་ལམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། དེ་ནི་དེ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་སོ། ཀོ་ཤི་ཀ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་གཞན་ན། དེ་
 བཞིན་གསེགས་པ་མ་དམིགས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མི་
 དམིགས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མེད་དོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དེ་བརྒྱབ་
 པ་མེད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དེའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ་ཞེས་སྒྲུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། དེ་དེ་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
 སྒྲུགས་གྱིས་ནི། ཡན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
 མདོན་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་མར། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་
 རབ་འབྱོར་ལ་ཤེས་ཕྱིན་དང་། དེ་ལ་གནས་ཚུལ་དྲིས་པས་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་
 ལམ་གཉིས་དྲིས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། སྤྱི་རིའི་བྱ་ལ་ཤེས་ཕྱིན་གང་ལས་བཅུ་ལ་
 བར་བྱ་ཞེས་དྲིས་པས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ཡིན་ལ། རབ་
 འབྱོར་གྱི་ལུ་ལས་བཅུ་ལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ནི། སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟ་ན། སྐབས་གཉིས་པར་སྤྱིར་ཡང་ཡན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ལོགས་སུ་
 བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་མེད་དོ། །སྟམ་ན། རྒྱ་མཚན་ནི། གསར་དུ་ལྷགས་པའི་ལྷ་
 རྣམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱས་འབྲས་སུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 གོ་བ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་ནི། སྤྱིར་གནས་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་སྐབས་དང་པོར་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བསྟན་པས། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་
 ན་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེར་མ་གསུངས་སོ། །སྟམ་པའི་
 དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྤྱིར་སྐབས་དང་པོར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལས་རྒྱུའི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་
 དྲངས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་གཉིས་ནི་སྐབས་དང་པོར་མ་
 བཤད་པས་འདིར་བཤད་ལ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤྱིར་མཐོང་བསྐྱེད་གསུམ་

ལས་སྒྱུར་མཐོང་གཉིས་ནི། སྒྱུར་བྱང་དུ་སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་མཐོང་ལམ་ནི་ཁ་འཕངས་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྱུར་ཡང་འདིར་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོས་
མཆོན་ནས་བཤད་ལ། སྒྱུར་བའི་ལམ་ནི་འདིར་མ་བཤད་པའོ། །

ཡང་ལམ་སྒྲུ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འཕགས་སེང་གིས་
འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལམ་འདིའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་སྒྲུ་སྐབས་དང་པོར་ས་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཟིན་མོད་ཀྱང་། འདིར་བྱེད་ལས་སམ། ཕན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་
པས། སྒྲུ་མ་དང་མི་བསྐྱོས་ཤིང་། འདིར་དེ་བསྟན་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རྟོགས་རིགས་ཀྱིས་ཆར་གྱུར་པའི་རྟོགས་རིགས་དེ་ངས་པར་སྟོན་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། དཔེར་ན་སྒྲུ་སྐབས་ཟིན་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་འདིར་བསྟན་ཀྱང་
ཕན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པས་མི་བསྐྱོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་འཆད་པའི་དོན་བསྟན། ཀོ་ཤི་ཀ་
རིགས་ཀྱི་བྱ་ལམ་བྱ་མོ་གང་། ཤེས་བྱིན་འཛིན་འཆང་གྲོག་ཀྱན་ཚུབ་འདྲི་བར་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་། མི་འབྲལ་བར་བྱེད་
པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆེ་རབས་འདི་དང་གཞན་གྱི་ཕན་ཡོན་རབ་རྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་
ལས་འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་འདི། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་། ད་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་
པ་ནི་ངོ་མཚར་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སའི་ཕྱོགས་དེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པར་བྱས་པས། མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་ཕྱག་བྱ་བ་
དང་། སྒྲུ་མ་དང་། བསྐྱེ་སྒྲུངས་དང་། མཆོད་པ་དང་། རིམ་འགོ་དང་། བཀྱར་སྒྲིར་བྱ་བའི་
འོས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་བྱེད་པ་དུག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་ཞིང་།
དང་པོ་ལ་དངོས་དང་ཕན་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེད་པའི་མདོ་དྲངས་མ་ཐག་པ་ལས་

འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྱོད་གདུང་གཉིས་ལས། གང་ལ་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཕུང་པོ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་མོས་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གོང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི་བའི་སྤྱད་དུ། ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་གསུངས་སོ། །སྐབས་དེར་ཤེར་ཕྱིན་ལས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་རབ་འབྱོར་ལ་སྦྱས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་འདི་ཉིད་ནི། རབ་ཅེས་བྱའོ། །དམ་པ། མཆོག་ །གཙོ་བོ། རབ་མཆོག་ །ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ། གོང་ན་མེད་པའོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྐྱོ་བ་བསྒྲུལ་ལམ་བཅུ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོ་བ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། རིགས་གྱི་ཕུའམ་རིགས་གྱི་ཕུ་མོ་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཤིང་བསྐྱེམས་ཏེ། གཞལ་ནས་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བའི་རབ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡིད་རངས་ན། རི་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བ་རབ་ཏུ་འགྱུར། མཆོག་དང་། གཙོ་བོ་དང་། གོང་ན་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་སྤྱང་བར་བགྱིད་པའོ། །ཕྱག་བགྱི་བར་འོས་པས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། བསྐྱབ་པ་བསྒྲུལ་ལམ་གྱི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་མོས་པ་སྟེ། གང་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདིར་མཆིས་ལགས། །རི་སྤྱིད་ཅིག་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ལགས། ཞེས་སོགས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྒྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྒྲིབ་ཆ།)

སྤུལ་པ། ཆོས་རྣམས་བཅའ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཤེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་ནི། འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་
གསོལ་པ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྟོན་པར་མི་
བགྱིད། གནོད་པར་མི་བགྱིད་དོ། །བཀའ་སྤུལ་པ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ། །
ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་དང་།

ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་སོ། །

དང་པོ་ལ། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ །བསྐྱེད་ནས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་
པའི་ཡན་ལག་གོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་དགོས་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཆད་དགོས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། ཉེ་བར་
ལེན་པའི་རྒྱ་རིགས་གྱིས་བྱབ་པའོ། །དེ་གསུམ་ནི། ལྟ་རྣམས་རུང་བ་དང་། ཡུལ་ངེས་པ་དང་།
བྱབ་པ་སྟེ། ཆོན་པ་གསུམ་དང་སྟུར་རོ། །

བྱབ་པའི་སྐབས་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་སྐྱ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་
བའི་ཤེས་བྱེད། དེ་ལྟ་ན་ལའོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་བྱོགས་སྒྲ་མ་བཤད། དེ་
བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལུང་རིགས་རྒྱས་པར་བཤད། ཉན་རང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གང་ནས་
འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཡོད་པར་མདོ་གང་ལས་བཤད་པ། དེ་
ཡིན་པའི་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པ་དང་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་གྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་བགྱོད་པ་གཅིག་
ལུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྩོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་
སྟེ། སྤྲོ་མེད་པའི་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། དེ་ནི་སྒྲིང་རྩི་ཤིན་ཏུ་

ཆུང་བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་དམན་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
ངས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་པའི་
སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་ན། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་ནི། ལྷག་མེད་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་
འཇུག་པ་མི་སྤྲོད་དེ། དེར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཉན་ཐོས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། མ་འོངས་དུས་ན་ཤུ་རིའི་བུ་ཁྱོད་ཀྱང་། །
རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གསེགས་པར་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །པད་མའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད། །སྒོག་
ཆགས་བྱེ་བ་སྤོང་དག་རྣམ་པར་འདུལ། །ཞེས་དང་། ལང་ཀར་གསེགས་པ་ལས། ཐེག་པ་
གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །གསུམ་པ་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་འཛིག་རྟེན་ན། སྒྲེས་བུ་མཆོག་
རྣམས་ཐབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གང་། །སྤྲོ་ཆོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་མཛད་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་ཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་
གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཆང་བས་སོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་བདག་
མེད་གྲོལ་བ་དག །མཚུངས་བྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་བྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་བྱིར་སྐྱུལ་པའི་བྱིར། །
ཞེས་དགོངས་གཞི་བདུན་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་ཀ་ཆོས་དབྱིངས་ཐ་དད་མེད་པ་
དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། གྲོལ་བ་རེ་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པས། རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱང་།
ལམ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། བསམ་གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ས་
དང་པོ་ནས་བདག་དང་སེམས་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཁྱེན་པའི་བསམ་པ་དེ་དང་། ཉན་ཐོས་སུ་
རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་བོར་ནས་དམན་པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་
པ་ན། དེ་བཞིན་གསེགས་པས་སྟོན་བདག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་སྟུང་བས་སངས་

རྒྱལ་སོ་ཞེས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་བདག་སྟོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྟོན་པ་སྟོན་པས་སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པའི་བསམ་པ་མཆུངས་པ་ཐང་ཅིག་ཙམ་རྟེན་
པ་དང་། སྐྱལ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་འདུལ་བའི་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པས་ལན་དུ་
མར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་ཆུལ་སྟོན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཅེས་པ་ནི། མཐར་ཐུག་ཅིང་བྱུང་བར་དུ་
འཕགས་པའི་ཐེག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལུང་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། རི་
སྐད་དུ། ཁ་ཅིག་དག་ནི་དྲང་ཕྱིར་དང་། །གཞན་དག་ཡང་དག་བཟུང་བའི་ཕྱིར། །རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་ནི། །མ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ནི་དེར་ངེས་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱིར་
དེར་མི་འཇུག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བར། དག་བཅོམ་པ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་བཤད་པ་
དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། དཔལ་འབྱེད་གི་མདོ་དྲངས་ནས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པའི་འཆི་
འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ། ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
ཐོགས་མེད་ཞབས་གྱིས་བཞེད་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། ལམ་རིང་པོས་དུབ་པ་རྣམས་ལ།
འབྲོག་དགོན་པའི་དབུས་སུ་གྲོང་ཁྱིམ་སྐྱལ་པ་བཞིན་དུ། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་
ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་དམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ།
བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཞབས་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་སུ་
སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གྲུབ་
པའི་མཐའ་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་དག་བཅོམ་པ་གི་ནས་རིག་པ་བྱི་མ་མཚམས་མི་
སྟོར་བ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །ཞེས་བོད་སྐད་རྣམས་གསུང་བ་ནི། དེའི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་དག་
བཅོམ་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་འདས་དེ་མེད་དག་གཞི་ནར་ཐལ་བ་དང་། དེ་བདེན་
གྲུབ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མིན་པའམ།

གུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་ཐལ་བ་རྣམས་འཇུག་ཅིང་། རྒྱུད་སྒྲུབ་འབྲེལ་བར་། དེར་དེ་རྒྱུན་ཆད་པ་
 ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བའི་འདོད་པར་འཆད་པས། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
 བ་ཡང་། དེར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་པོ་མ་འགགས་པར་ནི་མི་འདོད་དེ། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་
 ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་ཅིང་རིག་པ་དེའི་སྤྱིང་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་
 དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་གྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ལུས་སྒྲ་
 མ་བོར་ཞིང་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་དབང་གིས་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ནས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 བྱི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མདོ་སྒྲེ་རྒྱུན་དུ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 བསྐྱར་བ་ཡི། སྒྲེ་བ་དང་ནི་ཡང་དག་པར། ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡང་། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་སྒྲུལ་
 བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་ལ་བཤད་ལ། འདི་ལ་ནི་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དྲུང་དོན་དུ་བཤད་ནས། ཐེག་པ་གཅིག་ངེས་དོན་དུ་
 འཆད་པ་ལ། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་རྩོད་པ་སྤང་བ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ལང་ཀར་
 གཤེགས་པ་ལས། ལྷའི་ཐེག་དང་ཆངས་པའི་ཐེག་ །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི། ཐེག་པ་འདི་དག་ངས་བཤད་དོ། །རི་སྤྱོད་སེམས་ནི་འབྱུང་གི་བར། །
 ཐེག་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་མེད། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ན། ཐེག་པ་མེད་ཅིང་འགྲོ་བ་མེད། །
 ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་མིན་ཉིད། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ང་སྒྲུའོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཡོངས་དྲུང་དོན་
 དུ། ཐེག་པ་ཐ་དད་ངས་སྒྲུའོ། །ཞེས་དང་། གོང་དུ་དྲངས་པའི་བད་དཀར་གྱི་ལུང་དང་།
 འཕགས་པ་བདེན་པའི་ལེའུ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པར་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་
 བྱི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་དག་གྱུར་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འབྱུང་
 བས་ན། སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱིས་དུབ་རྣམས་ལ། །ངལ་བསའི་དོན་ཏེ་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་དང་།
 དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས་གྱུར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །གཙོ་བོའི་ཐེག་པ་
 དབྱེར་མ་མཆིས། །བྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞུག་ཕྱིར་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའོ། །

ཞེས་བཤད་དོ། །ཁང་དག་ལུང་འདིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀས་ཚས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཉན་རང་གི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཚས་དབྱིངས་
གཅིག་སུ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པ་ཤེས་བྱེད་བཞོད་པའོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤྱད་བ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
སྤྱད་བའོ། །

དང་པོ་ནི་སྤྱར་གོང་དུ་བྱངས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེན། དགོངས་གཞི་ནི། གནས་སྐབས་
དམན་པར་ངེས་པའོ། །དགོས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིམ་གྱིས་བྱང་པའི་དོན་དུ་འོ། །དངོས་
ལ་གནོད་བྱེད་ནི། མཐར་ཐུག་དུ་འདོད་པའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་བྱང་འདས་ཚས་ཅན། སངས་རྒྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བདེ་བར་གསེགས་
པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དུ་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་མི་འཐད་
དེ། དེ་ན་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་བྱིར་དང་། ལས་ཉོན་སྤྱ་མས་
འཕངས་པའི་ལུས་རྟེན་དོར་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མདོན་དུ་
བྱས་པའི་བྱིར་ཅེ་ན། དེར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཟད་ཀྱང་། དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
རྒྱ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དཔལ་ཆེན་སང་གོང་རོའི་མདོ་ཁྱད་སུ་མཛད་ནས། འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས། རྒྱད་སྒྲའི་འགྲེལ་བར། ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཉན་རང་དང་། དབང་
ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་དབང་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
བསགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་དཔེར་ན་ལེན་པའི་རྟེན་གྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས། སྤྱིད་པ་གསུམ་
འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྟེན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུང་བ་དེ་ཉིད་ཁྱེད་སྙམ་སྟེ།
 མཛད་ནས། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་དག་བཅོམ་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་
 ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ།
 མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་མ་སྤངས་པས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དྲི་བ་པའི་བག་ཆགས་
 ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། གཙང་བའི་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་བ་མི་ཐོབ་པོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་བ་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་བ་དག་གིས་ཀྱང་ཆད་མར་བྱ་
 དགོས་ཏེ། དེ་དག་གིས་འཕགས་བ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཆད་མར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་དང་། དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་སྟེ་
 འབྲང་བ་ཐེག་བ་སྤྲུལ་ཆོགས་སྟེ་སྤྲུལ་བ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་
 བ། མཐར་ཐུག་ཐེག་བ་གཙིག་དུ་འཆད་པའི་ལུགས་འདི་ལ་དམན་པའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་
 གཉིས་པོ་མུང་འདས་གོ་ཆད་པོར་བཞེད་བ་མིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྤྲུལ་ཀྱི་ལུང་དྲངས་བ་ལས།
 བྱང་ཆུབ་རྣམ་བ་གཉིས་ཐོབ་ནས། སྤྱིད་པས་སྤྲུག་ཡིད་དེ་དག་ནི། ཆོ་བདེ་ལ་དགའ་མུང་ན་
 ལས། འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་ལ་མུང་ན་འདས་ཐོབ་མིན། འོན་ཀྱང་སྤྱིད་
 གསུམ་ཁམས་སྟེ་ནི། སྤྱི་བ་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། ཟག་མེད་དབྱིངས་ནས་དེ་དག་ཀྱང་། མི་
 ཤེས་ཉོན་མོངས་མི་སྤངས་ཕྱིར། ཕྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ནི་ཆོགས་
 བསགས་ཏེ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདྲན་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྤྲུལ་མར། མུང་ན་འདས་
 ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། དམ་ཆོས་པད་མ་དཀར་ལ་སོགས། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་བ་ཡིས། །
 དེ་དག་སྤྲུལ་འཛིན་ལས་སྒྲོག་སྟེ། ཐེག་བ་མཆོག་དུ་སྤྱིན་མཛད་ནས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་ལུང་
 རྟོན་ཏོ། ཞེས་དང་། སྤྱིད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱི། མུང་
 ཅན་འདས་པའང་དགའ་བར་གནས། ཞེས་དང་། སྤྱིད་བ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །
 འགགས་བ་སྤྲུལ་ཡང་སྤྱི་འགྱུར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

གསུམ་བ་ལམ་གང་ནས་འཇུག་བ་ནི། དམན་པའི་འཕགས་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་བ་ཆེན་

པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལཱའི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་ནི། འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེར་འཇུག་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ནས་ལངས་ཏེ་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན། སྐབས་
 དང་པོ་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཐོག་མར་བྱས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འོ་ན་འདི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ལས་གང་ཞེ་ན།
 འཕགས་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་རྒྱད་
 ལ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་བཏང་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
 གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པའོ། ། ཞེས་མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པར་
 གསུངས་སོ། ། འདི་འཕགས་པར་འཛོག་བྱེད་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ལས་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱེས་སུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་སྤང་གསུམ་པར་བྱ་བ་ལ། གཞན་དག་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱེས་སུ་ཡིན་མོད། དེ་སོ་སྐྱེར་འཛོག་བྱེད་
 ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འཛོག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་འདི་ལ་སྤར་གྱི་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟར་ལྡན་ཅེ་ན། གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་སོང་རྣམས་ལ་ནི། བལ་
 ཆེར་དབང་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་དུ་གནས་ལ། དེས་འགའ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡང་སྤིད། རྒྱུན་ལྷགས་དང་
 ཕྱིར་འོང་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཅམ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལ་ནི། ཉན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་སྦྱོར་བ་དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའོ། ། ཡང་ན་ཐེག་ཆེན་
 ལམ་གྱི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཉན་སྒྲིབ་ཁོ་ན་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྦྱོང་བར་བཤད་པ་ལྟར་ན། དེ་

འདྲ་དེས་ཀྱང་ཇི་སྲིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་མ་སྦྱོས་པ་དེ་སྲིད་དུ། ཉོན་མོངས་པའི་
ས་པོན་མི་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྤྲོད་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཆོག་གས་གྲངས་
ཆང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡོད། རྒྱེན་སངས་རྒྱུ་གྱི་འཕྲིན་ལས་
འཇུག་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་ཆོག་གས་གྲངས་ཆང་དུ་འཇོག་དུ་མི་རུང་ན། དེར་འཇོག་
བ་ལ་དེའི་རྒྱ་རྒྱེན་མཐའ་དག་ཆང་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོས་སྤང་དུ་རུང་སྟེ། སྟོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྦྱོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་མིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡོད་ཀྱང་མི་བསྒྲུལ་བ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གང་སངས་རྒྱུ་གྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་དུ་
རུང་བ་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུལ་དུ་རུང་བས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པ་ལྟར་བཤད་
བ་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་རིགས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཞེས་སོགས་
ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ནི། ཇི་སྒྲིང་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་
རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་རྟོན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པ་
དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའི་ཚུལ། རང་གི་ལུགས་བཤད་པ། དེ་ལ་
གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
སངས་རྒྱུ་མེ་རེ་འབྱུང་བ་ན་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདྲའ་མོད་གྱི། དེ་
ལྟར་ཡང་། འཁོར་བ་ཟད་པ་མེད་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། ཇི་པོ་ལ་
སོགས་པའི་སྟོབ་གཡོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། རམ་མཁའ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ། གང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་བྱད་པ་ན་འབྲི་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྤྲོད་པ་

དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བ་ན། ཤིན་ཏུ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་བ་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་གསེར་གྱི་དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མཚན་ཉིད་གྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་མཐའ་ཡོད་
 དང་། མཐའ་མེད་གྱི་ལུགས་གཉིས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུགས་ཕྱི་མ་འདི་
 སློབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་ཡིན་པས་འཁོར་བ་ལ་སྒྱུར་མཐའ་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་བ་ནི་རྟགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་འདིའི། །
 ལས་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་པར་འཇུག་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསྐྱབ་པ་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་
 སྤྱིད་པ་ཉིད་གྱི་སྤྱིད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །དེས་ན། འགྲེལ་པ་
 འདིའི་དགོངས་པ་ནི། འཁོར་བ་སྒྲིས་ཚན་པ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྤྱིད་དུ།
 གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཁོར་བ་སྒྱི་ཚན་ལ་མཐའ་
 མེད་ཅིང་། སྒྲིས་ཚན་ལ་མཐའ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། འཁོར་བ་སྒྱི་ཚན་ལ་མཐའ་ཡོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་དུས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། སེམས་ཅན་མེད་པའི་
 དུས་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན། སྒྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་ཆད་པ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་རྒྱན་ཆད་པ་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ན་ནི་
 དམ་བཅའ་ལྷ་མ་ཉམས་ལ། ཡིན་ན་ནི་དེའི་དོན་བྱ་ལུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ། ཐལ་ཆོས་
 ལ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཞུགས་སོ། །གལ་ཏེ་འོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་
 འཁོར་བའི་མཐའ་མེད་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྱིན་མེད་དེ། དེ་སངས་རྒྱ་ཡང་དེ་རྒྱས་ཟིན་པའི་
 དུས་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇིག་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཞིག་ཟིན་

པའི་དུས་མི་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཆི་བས་བྱུང་། འཆི་བའི་པ་མི་སྤྱོད་
པ་བཞིན་ནོ། །བསྐྱོན་པ་མེད་ཅིང་འགྲིབ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་མཐའ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་།
སྤྱིར་ཆད་དང་གྲངས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་སྐབས་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཡང་། འཁོར་བ་ལ་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ།
སེམས་ཅན་ལ་གྲངས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། གཞན་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་
ན། དེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པ་སྤྱོད་པས་བྱུང་བར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་
སྤྱོད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐལ་ཆོས་ལ་ཆད་མ་དང་། ཁས་སྤང་
གང་ཡང་སྟོན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་སྤྱོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་མེད་པ་མི་སྤྱོད་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་མི་སྤྱོད་པར་ཁས་སྤངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་
ཚུན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད། འདི་ཕན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་
པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་དོན་དེ་ཕན་ཆད་དངོས་པོ་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ་བའི་དོན་ཡིན་ན། འོ་ན་
འདི་ཚུན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ལ། འདི་ཕན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྐྱབ་ཅུས་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་ཞིག་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། ཏྲག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་
ནས་ཞིག་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་མི་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བ་
དེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་སྐྱེ་མ་དེའི་ཐལ་ཆོས་ལ་
འདོད་ལན་བཏབ་ན་ཆད་མའི་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏྲག་དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་
ལ་བྱུང་བ་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྤྱོད་ན། དེ་
དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཞིག་པ་ཡིན། ཁོ་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་དུས་དེར་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཟེར་རམ་མི་ཟེར། ཟེར་ན། འོ་ན་དུས་དེར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐལ། དེར་དེ་ཞིག་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་མ་དེས་ན། ཞིག་ནས་ཀྱང་ཡོད་ན་ཏྲག་དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕེན་ཅུས་པ་ཡིན་
ནོ། །འདོད་ན་ནི། དུས་དེར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་མི་ཟེར་ན་ནི།
དེ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་དངོས་སུ་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་དུས་སྤྱོད། དེར་བྱེད་མ་ཞིག་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ་མ་ཁས་བྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྤྱིད་པར་ཁས་བྲངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྤྱིད་ན། དེ་ཞིག་པའི་དུས་སྤྱིད་དམ་མི་སྤྱིད། སྤྱིད་
ན། དེ་ཞིག་པའི་དུས་དེར་མ་ཞིག་པའི་དངོས་པོ་ཅིག་སྤྱིད་པར་ཐལ། དེ་ཞིག་པའི་དུས་ན་དུས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན་ནི། དེ་ཞིག་པའི་དུས་དེ་དུས་མིན་པར་ཁས་བྲངས་པས། དེ་ཞིག་
པའི་དུས་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ནས་
ཞིག་པའི་དུས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱིད་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་
པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་སོ། །རྟགས་ལ་ཁྱོད་ཞེས་པ་ཆད་པས་ཁས་མ་
བྲངས་སོ་སྟུང་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་
སྤྱིད། དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདྲོད་ན། འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། མ་དེས་པ་འཕངས་པས་འཁོར་གསུམ་ཆད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ནས་ཞིག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལ་ཆོག་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཤེས་པར་སྒྲ་མོད། དོན་ལ་ནི། གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
བྱབ་པ་མ་དེས་པ་གཉིས་འཇུག་གོ། །

དང་པོ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ཟིན་པའི་དུས་སྤྱིད་པར་ཁས་མི་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཞིག་པའི་དུས་མི་སྤྱིད་པ་དང་། རིགས་པ་མཚུངས་སོ། །འོ་ན་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། མ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སྟུང་ན། དངོས་པོ་དང་བྱས་པ་བྱབ་མཉམ་པར་འདྲོད་པ་འདི་ཡང་། བོད་ཀྱི་
བསྐྱེས་སྐྱད་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལུང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མ་འོངས་པའི་
དངོས་པོ་རྣམས་སམ། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཞུང་ལུགས་ལས། འདུས་
བྱས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་

འགྱུར་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་འདིར་དེ་འདྲ་ཁས་མི་ལེན་ན། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་
 ཟུ། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་བརྒྱད་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་།
 ངན་སོང་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ནས། འགྱུར་བྱེད་གྱི་ལས་མི་བསོག་པར་ངེས་པའི་སྐྱེས་
 སུ་དེའི་རྒྱུད་གྱི། ལས་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་འབྱུང་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་། མི་རུང་ན་དེའི་རྒྱུད་
 གྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 རུང་ན་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་མ་འོངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་
 ཡོད་ཅིང་། འབྱུང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཚུལ་ནི། བྱས་པ་དང་སྐྱེས་ཟེན་
 བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བ་དེ་ལ་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ནས་ཞེས་པས་
 དངོས་པོའི་དོན་གྲུབ་མོད། ཞིག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་རྟག་པར་འཛིག་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་མི་རུས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་གི་རང་བཞིན་འཛིག་མེད་པ། ་དེ་ལ་མ་ཁས་རྣམས་
 རྟག་ཅས་བརྗོད། ་ཅས་མི་འཛིག་པའི་ཆོས་ལ་རྟག་པའི་གོ་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཞིག་པ་མི་
 སྤྱིད་པའི་ཆོས་ལ་རྟག་པའི་གོ་དོན་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ་འོ་ན་འཛིག་ལ་ཞིག་པ་མི་སྤྱིད་པ་
 དེ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་
 པའི་མཐའ་བྱེད་གྱིས་འཛིག་པར་མ་རུས་སོ། ་དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དངོས་པོ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་
 པའི་ཆོས་ཅན་ནི། ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེའི་མཆོན་གཞི་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་འཕེན་
 བྱེད་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་རྒྱུད་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེའི་འབྲས་སུ་
 གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སྐྱེ་སྤྱིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཞིག་པ་སྤྱིད་པར་ཐལ། འཛིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱེས་
 པ་སྤྱིད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། རྒྱུ་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྒྲུངས་པ་སྤྱིད་པར་
 ཐལ་ལོ། ་ཚུ་བའི་གཏན་ཆོག་ལྟེན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེའི་
 རྒྱུར་གྱུར་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་
 དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ་དེ་ལྟར།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་བ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་མཐའ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་ཙམ་ནས་གཞན་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཡན་ལག་ལ། རང་བཞིན་དང་། བྱེད་ལས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་། འདིར་མི་སྤྱོད་རྒྱུ་འོན་མོངས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་ཙམ་ནས་བཤད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡུལ་ངེས་ཀྱི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ནས། འོན་དམན་པའི་ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་དེ་གཞན་དོན་དུ་སྤྱི་བ་མི་ལེན་པས་བྱབ་བམ་ཞེན། དེའི་ལན་དུ། ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་སྤྱི་བྱང་རྒྱུ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་རྒྱ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱངས་པ་མིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱོད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱོད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཉིད་ལམ་གཅིག་གིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མི་སྤྱོད་པར་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་བྱེར་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི། ལམ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྷ་ཐུར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྷ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོན་དམན་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་རྒྱུ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་ཉིད་ཡིན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ན། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤྱི་བ་ལེན་པར་ཐལ་ལོ་སྒྲམ་པའི་དཀའ་བའི་གནས་དང་། ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱོད་རྒྱུ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལམ། དགོ་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལྷ་ཐུར་ལ་བཤད་ན། ཉན་རང་གི་ལམ་དུ་དེ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་པ་མེད་པས། དེ་ཡང་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པར་ཐལ་ལོ་སྒྲམ་པའི་དོགས་

པ་འབྱུང་བ་ནི་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་
དང་། གཞན་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རེད་མདའ་བ་བོད་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱི་མ་ཁ་ཅིག་ འདིར་མི་སྤྱོད་རྒྱུའི་ཉོན་
མོངས་བ་ནི། ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྒྱེ་
བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་ནས་མི་སྤྱོད་བ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྱེ་
བ་ལེན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དར་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་སྤྱོད་རྗེ་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་
ཆོག་ལ། འདིར་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྤྱོད་བ་ནི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། འཁོར་ལོས་སྒྱར་བའི་རྒྱལ་བོའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་བྱ་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
ནང་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
འཐད་པ་མིན་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་ཆགས་སོགས་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བག་ལ་ཉལ་གྱིན་
འཛོམས་པ་དང་། ཞེས་པའི་ཉི་སྒྲུང་ལས། བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་
ནི་མ་རིག་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཟག་པས་བསྐྱས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡིན་གྱི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
ནི་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཟག་པས་བསྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདོད་སྤྱོད་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱོད་བའི་
ཤེས་བྱེད་དུ། སྤྱོད་པར་སྒྱེ་བ་ལེན་པ་གཏན་ཆོག་སུ་བཀོད་པས། སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་
ནས་མི་སྤྱོད་བར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། འདིའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་མ་བཤད་ན། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་ཉམས་སོ། །ཙོང་
ཁ་པ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྒྱུར་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱོད་
བ་དང་། བྱེ་བྲག་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་ནས་མི་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྤྱང་བྱ་མ་
ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་འགལ། སྤྱང་བྱ་ཡིན་ཡང་ལམ་ཤེས་གྱིས་མི་སྤྱོད་ན། གཉེན་པོ་
གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་ཡང་
ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་པ་དགོས་ན། ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྱེ་བར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་དང་། སྤྱོད་གོས་

རྒྱ་མཚོའི་མདོ་དང་། དཔལ་འབྱེང་གི་མདོ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་མི་
 དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་དགོངས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་
 ཉན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲིད་པ་ལ་སྒྲག་ནས་དེ་འདོར་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་དེ་མི་འདོར་བར་
 དེར་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་འབྲས་བུ་སྤྲིད་པ་མི་སྤྲོད་པ་ལ་རྒྱ་ཉན་མོངས་མི་སྤྲོད་པའི་མིང་གིས་
 བཤགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ནས། འདོད་
 སྤྲིད་གྱི་བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པ་མ་སྤངས་པར་འགལ་ཏེ། རྒྱ་ལོག་ན་འབྲས་བུ་ལོག་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྒྱ་ཉན་མོངས་པ་
 ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་ན། འབྲས་བུ་སྤྲིད་པ་མི་སྤྲོད་པར་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུ་
 སྤྲིད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན། དེའི་རྒྱ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཇོ་བོ་ཨ་ཏུ་ལ་རྩ་ཤ་ན་རེ།
 ཉན་མོངས་པ་ལ་སྒྲག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་དང་། སྤྲིད་པར་
 སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྤྲོད་ཞིང་། བྱི་མ་གཉིས་མི་སྤྲོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཨར་བྱང་
 རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཉིས་པོ་དེ་གང་གིས་སྤྲོད་། གང་ཟག་གི་བདག་མིང་མདོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་སྤྲོད་དགོས་ཏེ། དེས་བདག་མིང་
 གཉིས་ཀ་རྟོགས་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ལགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། མི་སྤྲོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
 རྒྱ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཉན་མོངས་པ་ཆེད་དུ་
 གཉེར་ནས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་མུང་
 འདས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་བྱིར་ཏེ། ལའོར་བ་ཇི་སྤྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་
 པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་དེའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པར་གྱུ་བོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་རྣམ་དུ། ཡུལ་ངེས་པ་དང་། རང་བཞིན་
 དང་། བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་དེ་གསུམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཤད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེར་དེ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་

སྒྲིང་ཡང་དེས་དེ་མ་སྒྲིང་སྒྲིང་གི་མི་མེད་ཏེ། སྒྲིང་ཡང་ཉན་རང་གི་སྒྲིང་སྒྲིང་གི་མི་མེད་ཏེ།
 བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིང་ལམ་དུ། ཉན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆེད་དུ་གཉེན་ནས་
 བསྐྱོམ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་ལམ་དུ་ཉན་སྒྲིང་གི་གཉེན་པོར་ལམ་ཆེད་དུ་གཉེན་ནས་མི་བསྐྱོམ་
 བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྒྲིང་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་
 མོངས་པ་ཅིག་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་གཅིག་གིས་སྒྲིང་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་མི་དགོས་པས་སྒྲིང་ལ། ཅིག་
 ཤོས་ཀྱིས་དེར་དགོས་པས་མི་སྒྲིང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྒྲིང་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །

ཉན་སྒྲིང་པར་སྒྲིང་བ་ལེན་པ་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དེ་དེར་སྒྲིང་བ་ལེན་
 བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྐྱོམ་བཅོས་མཁན་པོའི་དགོངས་པ་
 དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་སྒྲིང་རྗེ་དང་སྒྲིང་ལམ་ལ་དགོ་རྩ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉན་མོངས་པའི་
 མིང་གིས་བཏགས་ནས། དེ་དེའི་རྒྱར་འཆད་པ་སྒྲིང་གིས་རྒྱ་མཚན་ཁྱེས་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་
 དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་དབང་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་དཔལ་འབྱེད་གི་མདོའི་དགོངས་པ་གཉིས་ལས། གཉིས་ཀ་ཡང་ཁས་
 གུངས་པས་ཚོག་ཅིང་། འགལ་བ་མིན་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་བར་མདོ་གཉིས་ཀ་དྲངས་ནས།
 མདོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཐད་དུ་སྦྱར་ཞིང་། མདོ་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་
 པའི་བྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིང་རྗེ་དང་སྒྲིང་ལམ་གྱིས་རྒྱུའི་ཀྱན་
 སྒྲིང་བྱས། འདོད་སྒྲིང་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲིང་བྱས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 ལུས་ལེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྱོར་
 སྒྲིང་པའི་གཞུང་དུ། ས་ཐོབ་ནས་ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ལུགས་དང་།
 འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེའི་བསྐྱོམ་འཚོས་སུ་དེར་དེ་མེད་པའི་ལུགས་གཉིས་འབྱུང་ལ། ལུགས་དང་པོ་
 དེ་ལ་ཡང་ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་པས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་འཁོར་བར་སྒྲིང་བ་ལེན་པའི་
 རྒྱ་བྱེད་པར་བཤད་པ་མིན་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་ཡང་སྒྲིང་འཕྲེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་པ་སོགས་པ་ནི་

མེད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པས་དེ་འབྱུང་བྱེད་གྱི་ལས་བསོག་པ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་
 དང་པོ་ནི། རི་སྒྲིང་དུ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 དེར་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་སྤྱོད་ལེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་མི་བསོག་ །ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་འདོད་ཆགས་གྱིས་
 ཀྱང་དེ་མི་བསོག་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། དེར་ཡིད་ཤེས་འདས་ལམ་གྱིས་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས་ཡིན་
 ལ། གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་བལྟས་པས། ཡང་སྤྱོད་
 འབྱུང་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་ཀྱན་སྦྱང་དུ་འགོ་བ་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས། མདོན་པ་
 ཀྱན་ལས་བརྟམ་སྟ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་། དེའི་ཉེས་པ་མི་
 བསྐྱེད་པ་སྐྱགས་དང་སྒྲན་གྱིས་བསད་པའི་དུག་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་
 བས་བྱུང་པའི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱོད་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པ་ལ་ཡང་། འདོད་སྤྱོད་གྱི་བག་ལ་ཉལ་འབྱུང་བྱེད་གྱི་རྒྱར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་བཞེད་པའོ། །མདོར་བསྟུན། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་པ་དང་།
 སྦྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བྱ་ལ། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། དེ་ཙམ་ཞིག་སྤངས་
 པའི་བྱེད་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་བཀོད་ནས། དེའི་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ། གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་
 པར་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཀོད། དེའི་ཡང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཀོད་པ་
 ཡིན་པས། ད་བཟོད་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་པར་བྱུང་བོ། །

གསུམ་པ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། ཉི་སྤྱང་གི་ལུང་དེའི་དོན། འདོད་སྤྱོད་གྱི་ཟག་
 པ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་སྦྱོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས།
 གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ལོག་ལྟ་སོགས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མེད་པས། མཐོང་སྤངས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ནི་དེར་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་
 སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་བཤད་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སུ་
 བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཐབས་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པ་ཡིན་པས། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྦྱོང་ངམ་སྒྲམ་པའི་དོགས་པ་

དབྱུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤངས་པར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆེད་
 དུ་གཏད་ནས་མ་སྤངས་པར། རང་གི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་
 བཞིན་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་
 བ་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཅམ་
 དུ་མ་ཟད། གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པས་
 ཀྱང་། འབད་པས་བསྐྱབ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བཞེན་ནས་
 ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་ནུས་མོད་གྱི། ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་
 བཅོམ་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་
 དོན་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་ངས་པར་དགོས་པ་མི་འཐད། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོའི་དགོངས་པ་
 ཉོན་མོངས་བཏགས་པ་བར་འཆད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་མི་འཐད། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་
 ཆེད་དུ་གཏེར་ནས་སྤང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལྟར་མི་སྤང་རྒྱུའི་ཉོན་
 མོངས་གཉིས་མཚན་གཞི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ལུང་མེད་ཅིང་རིགས་པ་
 དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི་མདོ་སྟེ་ས་བརྩུ་བ་དང་། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་སུ།
 ས་གཉིས་པ་ནས་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་མ་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཆགས་
 མཚན་ཉིད་པས་ཀྱན་སྤྲོད་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་དགོ་བ་གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་
 བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པའི་ལས་ཡིན་ན།
 དལ་ཆེར་མི་དགོ་བ་ཡིན་དགོས་གིང་། ཇི་ལྟར་མཐོ་ཡང་དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་ལས་མ་
 འདས་པས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་དགོས་པ་ལྟ་ཞོག། །དེའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ན། སྤྱིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་པར་མ་རྒྱས་པའི་གཞན་དོན་ཉོན་མོངས་
པས་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་དེའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་
གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ། དེས་ཀྱང་སྤྱིང་བྱས་པའི་ལས་གིག་དེར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེས་ཀྱང་ནས་སྤངས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་དཀར་པའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
འོན་གཞན་དོན་དུ་ལྷུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་སྤྱོད་དགོས་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་འབགས་པ་ལ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་
མདོན་སྲུང་དུ་མཐོང་བས་ཉན་ཐོས་ལ་གྲགས་པའི་འཆལ་ཚུལ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ལོན་པའི་ཉེས་པ་དང་། དམ་བཅའ་མི་འཐད་པ་དང་། འགོག་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་དེར་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དག་ཅུ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་བརྒྱད་པོ་དེའི་ནང་ཚན་གཅིག་ལ། སྲིད་
པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
དག་པའི་ཅུ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
ཡོངས་སུ་འཆོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དང་། བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་དང་ཕྱད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མི་
སྤྱོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་འགྱུས་
པ་དང་། ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་བསམ་པ་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱར་བ་
རྣམས་མི་འདོར་བ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་དེར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་བརྟགས་
པ་བ་ཡིན་པར་འགོག་པར་མཛད་ན། དེ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་འོས་མེད་པས།
ཆོས་མདོན་པ་དང་འགལ་བ་དང་། མདོ་དེ་ཉིད་དང་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་བྱུང་ན་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་འགལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་དང་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚེས་དེའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྲེབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དེ་ལས། རི་སྐད་དུ། སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུར་ལ། ཁམས་གསུམ་པོ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ནས་བསྟན་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་སེམས་རྒྱད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། རི་སྐད་ཁམས་གསུམ་པར་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུར་བས་ཡིན་གྱི། སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་སྤྱིད་པར་སྒྲེབ་པ་ལེན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུར་པའི་སྤྱིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་ཚེས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་འདོགས་སུ་རུང་སྟེ། དེའི་ཚེས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱིད་པར་སྒྲེབ་པ་ལེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱེད་ལས་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་སྐྱངས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱིད་པར་སྒྲེབ་པ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བྱེད་ནི། སེམས་རྒྱད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། མདོ་ཉིད་ལ་བལྟས་པས་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་ནི། མདོ་དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཅན་བརྒྱུད་པོ་རྣམས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱིང་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འཆད་པ་སུ་ཡང་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་ཉོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཚེས་ཅན། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་ན་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་སོ། །གལ་ཏེ་ངེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡན་

མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་ལོ་མཚོ། (སྤྱད་ཆ།)

ལག་ཏུ་དགོས་པ་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་དེའི་མཚན་གཞི་
དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་མདོ་དང་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོས་ལས་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་པའི་ཁྱེ་བརྒྱལིས། །དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་
མགུ་མཁས་མང་མོད་ཀྱང་། །གཞན་གྱིས་མ་བཤད་ལེགས་པར་འཆད་ཤེས་པས། །ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་འབྲངས་འདུན་དེ་མཁས་པར་བསྟན། །ཞེ་མ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་མགུ་བྱའི་བྱིར། །སྒྲུ་
མཁས་ངག་གི་རོལ་མོ་མཁན་དེ་དག། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་ཆད་ལྡན་གཞུང་ལུགས་ལས། །
ཡིད་ཆེས་རྟོད་དམ་རང་གི་སྟོས་རྟོགས་ཤིག། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་ལམ་དང་། དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། མདོ་ལས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་
ལམ་ལྟའི་དབྱེ་བས་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་སྟོར་མཐོང་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་
ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་ལ་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
ཟིན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། དོན་དེ་ལ་
དགོངས་ནས། གཞུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་གཉིས་ལས། སྒྲོམ་ལམ་ལོགས་སུ་
མ་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་སེང་གིས་སྒྲུབས་གསུམ་པར་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
གསུངས་པ་ཡང་དོན་འདི་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཞིབ་མོར་བྱེ་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་
རྒྱད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་མི་སྤྱིད་པ་ལ་བསམ་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཅིས། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་། རྣམ་བཤད་

སོགས་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་མི་རྟག་ལ་སོགས་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་ལས་འོས་
 གཞན་མེད་དེ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་
 བས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་འདྲ་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་རང་ལྟོག་ནས་ཆང་མ་ཆང་རྒྱུ་པར་བརྟགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་
 པའི་ཆེན་ལུགས་གཉིས་ལས། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཆད་པའི་ལུགས་དང་། མི་འཆད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས་གང་བདེ་དབྱུང་པར་
 བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དབྱུང་མི་དགོས་ཏེ། དེར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཀ་ཆང་དགོས་
 པར་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ།
 བཞོད་བྱེད་དང་བཞོད་བྱེད་ལམ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་ནི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་པས་དེའི་ལམ་ཤེས་པར་འཛོག་ཅིང་། དེའི་རྟོགས་རིགས་མ་ལུས་པ་
 འདིར་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་སྤྱིར་དེ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། བསྒྲོམ་
 བྱ་རྒྱུ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྤྱིར་རྒྱུ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དམན་པའི་ལམ་གཉིས་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་
 ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་གཉིས་མཆོན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་
 བར་མཆོན་ཉིད་ཅེས་དང་། འགྲེལ་པར་འདིས་མངོན་པར་མཆོན་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆད་པ་པོ་རྒྱུ་མས་ཀྱང་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བཤད་
 པ་དེ། མདོའི་བསྟན་རྒྱལ་ལ་བསམ་ནས་དེ་སྐད་ཅེས། ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་
 ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་རྒྱུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གཟུགས་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱའི་
 ལམ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར། ཉིན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། སྤྱིར་བ་རྒྱུ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་
 དང་། དངོས་གཞི་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྗེས་བསྐྱེད་པས་ཟིན་པར་ཡང་
 ལམ་བདེན་གྱི་མདོར་བཤད་པས། ཇི་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་ལ་མི་འཆད་པར་ཡུལ་དམན་

པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཆད་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་
ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་ཚུལ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱུང་པར་འདི་
ཡོད་དེ། མདོ་ལས་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྟག་བསྐལ་བ་ཡིད་ལ་བྱུང་ཞེས་དོན་རྣམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་
ལ། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་ཤེས་རྣམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ལམ་དུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་རོས་བབྱང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་
བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི།
རྣམ་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དེ་བསྟན། མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། ཤེས་པར་
བྱ་ཞེས་པས། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་དེ་བསྟན། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཞེས་པ། ལམ་དུ་ཤེས་པའི་
དོན་ཏེ། འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པས། མདོར་
ན་དེས་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་བཤད་པས། རི་ལྟ་ན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན།
དེ་ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་
མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ལ།
ཤེས་བྱའི་ལམ་དངོས་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རང་ལྟོག་ནས་
ངོས་བབྱང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལམ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་འཆོལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ངོས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མདོ་དང་
བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱང་། རྟོན་གྱི་གང་
ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་གཉིས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བབྱང་བྱ་མི་འགལ་
བའི་རྒྱ་མཚན་ལས་ཡིན་གྱི། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ངོས་ཆ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སྐབས་
གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ངོས་ཆ་གཉིས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་པའི་

ངེས་ཆ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་འབྱེད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་བྱང་སེམས་གྱིས་དམན་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་
དགོས་ཏེ། དེ་མ་བསྐྱེད་ན་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་སྐབས་གང་དུ་
བསྐྱེད་ཅེ་ན། མཐོང་ལམ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་
ཟུ། ཞེས་དེར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཆར་ཆང་བར་བཤད་པས་སོ། །ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ་ནི། ས་
བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ནི་དེ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་འདོད་ཀྱང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རུས་
སུ་ཆུག་ཀྱང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་
ཐོབ་པའི་བཟོད་པའོ། ཞེས་བཟོད་པ་དེའི་བྱང་པར་ཅན་དུ་བཤད་ལ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ན་
བཟོད་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བསྐྱེད་རུས། གཉིས་པ་ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉན་
ཐོས་གྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་བསྐྱེད་ན། ཉན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་དགོས་པས་ནི་བའི་
མཐར་ལྷུང་བས་སོ། །ས་བརྒྱད་པར་ནི། རང་འཛིན་ཟད་ཅིང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པས།
དེར་ལྷུང་བའི་དོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་
རང་རིག་པའི་རྩལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི། རྟོགས་པའི་
ཆོས་གྱི་སྒྲུབ་ལས་གཞན་རིག་གི་རྩལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་
ཐོར་ཡང་བའི་ཕྱིར་དུ། གཞན་རིག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ལེགས་པར་དབྱེད་ན་རང་རིག་ལས་མ་
འདས་པས། རྒྱུད་གཞན་གྱུ་བ་པར། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་རང་རིག་ཏུ་བཤད་པ་
དང་འདྲའོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཤེས་པ་པོའི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་ལ་གཞན་སེམས་གྱི་གཟུང་རྣམ་
ཞིག་ཤར་བ་དེ་ཤེས་པ་ལ། དེ་ཤེས་པར་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཤེས་རྩལ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
ཡང་འཛིན་སྟངས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། འདིར་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་ལོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

ལམ་ཤེས་ནི། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མདོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་འཐད་པ་
མིན་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པས་ནོངས་པ་
དང་། སྐབས་གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་བསྟན་པ་དང་། བྱད་པར་མ་བྱེད་པས་ནོར་བ་དང་། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འདྲའི་རྟོགས་རིགས་དེ་
བསྒྲུམ་པར་འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་པར་སྒྲུམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ་དང་
འགལ་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་ལམ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས། དེ་རི་ལྟར་ཤེས་
པའི་ཤེས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ཤེས་སུ་མི་འཛོག་ན། རྣམ་མཁྱེན་དང་། གཞི་ཤེས་གཉིས་ལ་
ཡང་དེ་ལྟར་དུ་མཆུངས་པས། ཡུལ་རྣམ་པ་དེ་ཉིད། ཡུལ་ཅན་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བཤམ་པ་དང་།
ཡུལ་གཞི་དེ་ཉིད་གཞི་ཤེས་སུ་འཛོག་དགོས་པར་མཆུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་ལ། དངོས་དང་རྒྱ་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་ཤེས་བྱའི་ལམ་བཤད་པ་དང་། དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་ཅན་ལམ་
ཤེས་མཆོན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དངོས་དང་རྒྱ་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ནི། སྒྲ་མའི་རིགས་པས་ཤེས་
པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲ་ཟིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
གསལ་ཡང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཆད་དགོས་པས་སོ། །
དཔེར་ན་གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་མདོར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གསལ་བར་བཤད་ཀྱང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཆད་དགོས་
པ་བཞིན་ནོ། །

དང་པོ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དངོས་ལ། འདིར་བཤད་པ་དང་། མདོན་པ་ལས་འབྱུང་བ་
གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ། བྱད་ཆོས་དང་བྱད་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་དང་།

ལམ་བཤོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གཉིས་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིར། །
 ཅེས་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ཙམ་ཞིག་མངོན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་གཞི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
 དེ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་གཞི་དེ་ལ་བྱང་པར་
 གྱི་ཚོས་དེ་དང་ལྡན་པར་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས་གསལ་བའི་བྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྟོགས་
 རིགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འགའ་ཞིག་སྤིང་བ་ཐ་མ་པའི་ཚེ། སློབ་དཔོན་
 གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། རང་བྱུང་
 ཚུབ་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། དེ་འདྲ་དེས་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཚོས་སྟོན་པ་
 ཡང་ཡོད་པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། གང་གང་དོན་ནི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་གསལ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །
 དེ་འདྲའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེས་གཞན་ངོར་གཟུང་བ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཙམ་གཏན་ལ་ཐབ་
 བས་ཉམས་སུ་བྲུངས་པས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་ནི།
 བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པར། རང་རྒྱལ་ལ་སློབ་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཁ་ཅིག་ནི་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་བྱང་པར་དེ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་དངོས་ནི། བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཟུང་བ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་པར། འཛིན་པ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 བྱང་པར། རྟོགས་རིགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་དབྱིངས་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཏེ་
 གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
 གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། །དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟན་
 གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། བྱམས་ཚོས་བར་བ་གསུམ་ནས་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་གྱི། འདི་ལས་ལྟ་བ་གཞན་མ་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་
 གཞན་དག་ན་རེ། འཛིན་པ་བདེན་སྤྱིའི་རང་རྒྱལ་དང་། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དོན་དམ་དུ། །
 འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་གྱུབ་པའི་མཐའ། །མཚུངས་པར་ཤེས་པའི་མཁས་པ་མཆར། །ཞེས་

འཆད་པ་ནི་གསལ་བྱེད་པའི་གཞན་གདེ། འདི་ལྟར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་མ་རྟོགས་ན། །
 གཟུང་མེད་གང་རྟོགས་དེ་རྟོགས་ན། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དོན་དམ་དུ། །མི་འདོད་རང་རྒྱལ་
 དེ་གང་ཅི། །ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཛིན་མེད་མ་རྟོགས་པ་ཤེས་བྱའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་དུ་
 དགོས་ན། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཅེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉིན་པོའི་ལྷག་
 པའི་ཆར་འཛིན་པ་ལ། དེ་རྟོགས་མི་དགོས་པ་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣལ་
 འབྱོར་བ་བཞིའི་སྒྲུབ་སྤྱོད་ཀྱི་གང་ཟག་དཔུམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། གཉིས་སྟོང་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་
 ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མདོན་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལ། མདོན་པ་གོང་མ་ནས་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དང་།
 འོག་མ་ནས་འབྱུང་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་སྡེ་ལས། རིགས་དང་ལམ་དང་། ཡང་དག་
 པར་འགྲུབ་པ་དང་། ཆོག་སྤྱོད་པ་དང་། གནས་པ་དང་རྒྱ་བ་དང་། སྒྲ་བཤད་པ་དང་བདུན་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་ཤས་རྒྱུད་པ་དང་། དབང་པོ་རྩོ་
 ཞིང་ར་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་ལ་གཅིག་ཕུ་ལ་དགའ་ཞིང་འགྲན་ལྷ་མེད་པར་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་
 གང་ཟག་དེས་ལམ་བཟོད་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་དེ་ལ་གནས་ནས་
 བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉིས་པར་བྱས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་རང་བྱུང་རྒྱུ་རྒྱུད་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས། རང་གི་བྱུང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཁས་པར་བྱ་བའི་
 དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པས་ཏེ། འདི་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་མོ། །འདི་སྒྲེ་བ་ཕྱི་མ་
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོད་ནས་མི་སྒྲེ་ཤེས་པའི་བར་སྟན་ཐོག་
 གཅིག་ལ་མདོན་དུ་བྱས་པའོ། །ལམ་གཉིས་པ་ནི། ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་སྒྲ་མ་
 ལྟར་བྱས་ནས། ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས། དག་སྦྱོང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 ནི་མདོན་དུ་བྱེད་མ་རུས་པར། ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་ངེས་ཆ་ལྟག་མ་དང་། འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར།
 དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའོ། །འདིར་ཐོད་གྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཆོ་དང་པོ་ལ་བཟོད་
 འབྲིང་མན་ཆད་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་ནི་བཟོད་ཆེན་དང་། ཆོས་མཆོག་ལ་སྒྲད་ཅིག་རེ་རེ་ལས་
 མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་རྒྱལ་དང་།

སྒྲོལ་ལམ་གྱི་སྒྲེ་ཚུལ་དངོས་ལ་གནས་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་སམ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ལམ་གསུམ་
 པ་ནི། ཡང་སྒྲུ་མ་ལྟར་བྱས་ནས་ཆེ་དེ་ལ་དགོ་སྒྲོལ་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་། དག་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཆེ་དེ་ལ་མངོན་དུ་བྱ་བར་མ་རྒྱས་པས། ཆེ་བྱི་མ་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་
 བྱིར། དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཆོག་སྒྲོལ་པའི་ལམ་ཡིན་ལ།
 འདི་གཉིས་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲོལ་དཔོན་རྣམས་ཆོག་སྒྲོལ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐ་སྙད་མངོན་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་
 གྲུ་ལས་བརྟས་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མངོན་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་
 པ་དང་། སྒྲོན་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་
 བདག་ཉིད་གྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་ལྟར་གནས་པའམ།
 རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོག་སྒྲོལ་དང་སྒྲོལ་པ་གང་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་གྱི་མཐར་ཐྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལམ་གསུམ་པོ་དེས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོག་སྒྲོལ་ཆེ་ཆུང་
 གི་རང་རྒྱལ་འགྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་སྒྲུ་རྩལ་དུ་ནི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་། ཉན་
 ཐོས་སྒྲོལ་འབྲས་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་གང་རུང་དུ་དེས་ལ། དེའི་ཆེ་ནི་དེ་དག་རང་རྒྱལ་གྱི་
 རིགས་ལ་གནས་ཀྱང་། སྒྲོལ་པ་དང་ཉན་ཐོས་སུ་འཛོག་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་
 དང་མ་བུལ་བས་བྱུང་སྟེ། སྒྲེ་བ་བྱི་མ་ལ་འདོད་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་ན་
 མངོན་པ་སྒྲི་སྐད་དང་མཐུན་ལ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ནི། ཅིག་ཤོས་བྱིར་མི་འོང་བ་དང་། །ལྷན་
 བྱིར་སྒྲུལ་པས་རབ་ཏུ་བསྐྱུབ། ཞེས་དང་། དོན་བྱས་མ་ཡིན་དེ་སངས་རྒྱས། །མེད་པར་སྒྲེས་
 བས་སྒྲུལ་དོན་གཉིས། །བསམ་གཏན་དོན་བཅོན་དེར་བརྟེན་ནས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། ཞེས་ཉན་ཐོས་བྱིར་མི་འོང་སྒྲུལ་པས་འདོད་པ་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བ་དང་། དེ་ནས་རང་རྒྱལ་
 དང་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་དོ། །འོ་ན་རང་རྒྱལ་གསུམ་
 པོ་འདི་དག་སྒྲོལ་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་རྣམས་ལས་
 གང་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། གསུམ་ཀ་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། རང་རྒྱལ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རི་ལྟ་
 བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ལམ་གྱི་རང་
 བཞིན་མཆུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་སྒྲུ་རྩལ་དུ་

བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར་ཚོགས་བསོག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། བསེ་རུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡི་
རྒྱས། །ཞེས་དང་། ས་སྒྲེའི་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་ལས་ཤེས་སོ། །ལྟ་བུ་ནི། སྒྲེའི་གནས་པ་
བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གཅིག་ལུར་གནས་པ་དང་། ཚོགས་སྦྱོད་མང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་།
ཐུགས་ཀྱི་གནས་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའོ། །གསུང་གི་གནས་པ་ནི། གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་གྲོང་རམ་གྲོང་ཁྱེར་གང་དུ་གནས་ཀྱང་
རུང་། དམན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིང་བརྟེ་བར་བྱེད་པས་ན། ལུས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། དག་གི་མ་ཡིན་པ་དང་།
པ་རོལ་པོ་ཞེ་འགས་པ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་འཕུལ་སྒྲ་ཚོགས་སྦྱོར་པའོ། །བདུན་པ་སྒྲ་བཤད་པ་
ནི། གོགས་མེད་པར་གཅིག་ལུར་གནས་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། མང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
གནས་པས་ན་ཚོགས་ན་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མངོན་པ་འོག་མ་ལས་བཤད་པ་ནི། རང་རྒྱལ་ནི་གཉིས་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་
ཚོགས་ན་སྦྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར་ཚོགས་བསོགས་
ཤིང་རྒྱུད་སྦྱོར་པར་བྱས་ནས། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་དུས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པར་
བྱས་ནས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྟོད་ནས་བཟུང་སྟེ། ཟད་པ་དང་
མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའི་བར་སྟན་ཐོག་ཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །འདི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་
མཐའ་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་སོང་བར་
ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་མཐའི་ངོས་འཛིན་པ་ན། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་ས་ཀྱན་གྱིས་
མཐུན་བྱས། །འཕེལ་བ་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རབ་མཐར་འཛོག་པ་ལ། སྤྱིད་ཅེའི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཚོགས་སྦྱོད་ལ།
ཉན་ཐོས་སྒྲོན་འགྲོ་དང་། སོ་སྦྱེ་སྒྲོན་འགྲོ་གཉིས་ལས། ངོས་འཛིན་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་
ས་སྒྲེའ་ལས་འབྱུང་བ་དང་པལ་ཆར་མཐུན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྦྱེ་སྒྲོན་འགྲོའི་མཚན་གཞི་ནི། མཛོད་
འགྲེལ་ལས། སྒྲོན་བསམ་གཏན་པ་ལྟ་བུར་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོས་གདུངས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་
དང་འགྲོགས་པའི་སྤྱེའུ་ཞིག་གིས་སྦྱོད་ལམ་བསྟན་པ་ན་རང་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་ཅེས་གྲག་གོ། །ཞེས་
བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཁོན་བཞེད་གྱི། ཚོགས་སྦྱོད་མི་

བཞིན་ལ། རྒྱུ་ཅ་འབྲེལ་འདིར་ཡང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་བཤད་གྱི། ཆོག་ས་སྤྱོད་གྱི་བཤད་པ་
མེད་དོ། །འོ་ན་ཆོས་མཛོན་པ་ལས། རང་རྒྱལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་མོད། དེ་
ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིག་ས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ། སྤྱོད་དཔོན་ལ་རག་མ་ལས་
བར། རང་གིས་ལམ་མཛོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་ཆ་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་འཛོག་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་
ལམ་དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་། ལུགས་བསྒྲེག་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་ཡིན་ལ།
ཁམས་གོང་མ་ན་གང་ལ་རྟོག་པའི་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་
བ་དེ་མེད་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་པར་ངས་སོ། །

རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཡང་དག་བསྐྱས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱིས་ཤེས་བྱ་
བསྟན་ནས། ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་
ལྟར་ན། ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱི་ཚུལ་ལ་ནི། ཞེས་པའི་གཞུང་གོང་མ་འདོན་པ་བསྐྱར་དགོས་པས་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་འཛོན་སྐད་ས་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། མི་དམིགས་པའི་
ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། ལམ་ཤེས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཚོགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་
བྱའི་ལམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱང་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་བྱའི་ལམ་
དང་། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་སྤྱི་ཅམ་ནས་བྱབ་མཉམ་གྱང་སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་ཚུལ་དང་།
མཆོན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་འཆད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། ཡུལ་ལམ་ནི་གསལ་བར་བཤད་
ནས། དེ་ཤེས་པའི་ཚུལ་སྤྱི་མའི་རིག་ས་པས་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་འཇམ། ཡང་ན་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་འདི་འཆད་པ་ན། འཛོན་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་ནས་
འཆད་དགོས་པས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་རྟོགས་རིགས་གཅིག་པའི་བྱིར་སྐྱམ་དུ་དགོངས་
པའོ། །འདིར་ཤེས་བྱའི་ལམ་འཆད་པ་ན། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། སྤྱོད་
ལམ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་དུ་སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་སོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་གྱང་འཛོན་པ་ཆོས་གྱི་
བདག་མེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་གྱི་ཆ་ནས་དེར་འཕངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངས་ཆ་ཅམ་

དེར་འཕངས་པ་མིན་ཏེ། གོང་དུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལན་གཉིས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་དེ་དེར་ཁ་འཕངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། བཤད་མ་ཐག་པའི་ངེས་ཆ་གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་དངོས་སུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་ངེས་ཆའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱའི་ལམ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་མཐོང་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོན་དང་། བརྟོན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་དང་། སེམས་ཀྱི་འོ། །དང་པོ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་དང་། བྱང་སྐྱེ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་དང་། འདོད་ལྟའི་རྟོན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཁམས་གོང་གི་རྟོན་ལ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་བསྐྱེ་བ་ལས། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོར་བདེན་པ་རྣམས་མདོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བར་གྱུར་བ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཆུང་དུས་ཀྱང་བདེན་པ་རྣམས་མི་རྟོགས་ན། གང་ན་སྐྱེ་བ་ཆུང་དུ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟོན་ཏེ། བསྐྱེ་བ་ལས་བདེན་པ་རྣམས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་དང་། བསམ་གཏན་དང་བོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟོན་ནས་མདོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ནི་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། ལྟག་མཐོང་ཤས་ཆུང་བ་ཡིན་པས། ལྟག་མཐོང་ཤས་ཆུང་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མདོན་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། མདོན་པ་འོག་མ་འཆད་པ་དག་ལྟར་ན་ནི། གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་མདོན་པ་གོང་འོག་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་འབྲུལ་གཞི་མེད་ཅིང་།

མི་མཐུན་པར་སྒྲ་བ་ཡང་མི་སྒྲ་བས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནས། འདིར་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་དང་།
 རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ལས། དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད། སྐད་ཅིག་
 མའི་དབྱེ་བ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་ཞིག་ཡིན་དཔྱད་པ། མཐོང་
 ལམ་དུ་གྱུར་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒྲོམ་ལམ་མ་སྒྲེས་གོང་གི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་མཁྱེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་བ་རྣམས་སུ་ཤེས་བཟོན་སྐད་ཅིག་མ་
 བཅུ་དུག་ཅུ་བཤད་ལ། སྐབས་ལྔ་པར། སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོན་པ་ཡིས། །བསྐྱུས་པ་དེ་
 འདིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཅུ་བཤད་པས། འབྲེལ་ཆེན་དུ། ས་དང་
 བའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་པན་ཆད་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་
 བཤད་དོ། །འདི་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་
 བཞག་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བོད་སྐད་མ་མང་པོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་ནི་རྗེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་
 ཞིང་། བཅུ་དུག་ཅུ་ཐེ་བ་ཡང་ལྷོག་པས་ཐེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་
 འཆད་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐད་ལོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡང་
 ཡིན་མོད་གྱི། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་སྤང་མ་མཐོང་བ་གསར་དུ་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དག་སྤང་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ཅུ་འབྲེལ་
 གྱི་དགོངས་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པ་མཁན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཆད་ན། འཆད་
 ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་རུང་བ་ཙམ་ཡིན་མོད་ནའང་། འཕགས་སེང་གི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཏེ། འཕགས་
 པས་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ནི། ཆད་མེད་རྣམས་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་དགུ་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགོག་པར་ལྟར་
 བས་སོ། །ཞེས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས། སྐབས་གསུམ་

པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉི་མུང་དུ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་ཆད་པ་དང་ལྷག་པ་མེད་
 པའི་གྲངས་ངེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཉི་མུང་དུ། དེ་ནས་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། ཁྱིའི་
 དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་ནས། །ཞེས་པ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡེ་ཆོན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་དང་
 འགལ་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་འགྲེལ་ཆོན་དུ། ཤེས་པ་བླ་པ་མེད་པ་གང་གིས་སྟུག་བསྐྱེད་
 མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་དེ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་གང་གིས་བཟོན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི།
 སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ། སྟུག་
 བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོར་རང་གིས་མདོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་ཤེས་
 པ་བླ་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཤེས་པ་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་དེ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་
 ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོན་པ་དང་ཤེས་པ་དག་ཅི་
 རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཉིད་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་པར་
 རིགས་སོ། །མ་མཐོང་བ་མེད་པས་ཐ་མ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་མཐོང་བའི་
 ལམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་སྟོན་མེད་
 པའི་མཐོང་བ་མ་ཆང་བས། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བའི་ལམ་མིན་པའི་བྱིར། སྐད་
 ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཁས་མ་སྤངས་པས་འདི་ནི་གྱི་ནའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྱེ་བ་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་འཛོག་པ་ལ་སྤར་མ་མཐོང་
 བ་གསར་མཐོང་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགྲེལ་ཆོན་དུ་གཞན་
 ལུགས་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆོན་
 དུ་ལུགས་གཉིས་བཀོད་ནས། གཅིག་སུན་སྤུང་སྟེ་ཅིག་ཤོས་རང་ལུགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ནི་འབྲས་བུའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་

གཅིག་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་བའི་ལུགས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མདོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །
 ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅིས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བདེན་པ་བཞི་ཀའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མདོན་སུམ་དུ་མ་
 མཐོང་བར་སྒྲུབ་ཡང་མཐོང་བར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐད་བྱ་སྟོང་ཚུལ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྟོང་དགོས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་གིས་སེལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་ལ། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལུགས་ཕྱི་མ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལྟར་ན་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རུང་བར་ཐལ་བས་སོ། །ཞེས་སུན་ཕུང་
 བས། ལུགས་དང་པོ་རང་ལུགས་སུ་མཛད་དོ། །འདི་ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་བར། གང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་
 པོ་དེ་རྣམས་ལ། ཞེས་མཆོམས་སྒྲུབ་ནས། དང་པོ་བཙུ་ལཱ་གནས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བཅུ་
 དུག་པ་ལ་འབྲས་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་པོ་
 དེས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དེ། སྒྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་
 བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅིས་གསུངས་པ་
 དང་མཐུན་ནོ། །ཐུན་གཅིག་པོ་དེས་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ལ་ནི་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་
 ཡོད་དོ། །

ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ལ་མདོན་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་དང་། མདོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་པོ་དེ་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
 ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་ཤས་བཅུ་དུག་ཏུ་སྟེ་ཞིང་། བཅུ་དུག་པོ་དེ་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་བ་ལས། དང་པོར་
 སྒྲུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་སྟེ་ཞིང་། དེ་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་

བཟོད་ཅེས་བྱ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤངས་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་
 ཞིག་སྟེ་ལ། དེ་ལ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་དེས་སྤྱག་བདེན་གྱི་རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་མ་ཟད། སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 བས། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེས་བདེན་པ་གཞན་རྣམས་
 གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་། དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 འདྲེན་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡེ་
 ཤེས་དང་པོས་སྤང་བྱ་ལྟ་མ་རྣམས་སྟོང་མི་ལུས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པས་
 བདེན་པ་ལྟ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་རྒྱ་མ་བུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་དེའི་འོག་ཏུ། སྤྱག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་ངེས་པ་འདྲེན་
 དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱ་མ་གཉིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་མིན་དུ་སྟོ་འདོགས་པའི་
 རྟོག་པ་སེལ་བར་ལུས་ཤིང་། རྒྱར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ལུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
 སྟེ་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཞེས་བྱ་ལོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྗེས་བཟོད་དེ་ཉིད་ལ་སྟོ་
 འདོགས་སེལ་བར་ལུས་པའི་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་བར་ལུས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་
 གཅིག་སྟེ་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཆོས་
 ཉིད་ལ་སྟོ་འདོགས་མི་སེལ་ཡང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོ་འདོགས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 མཐོང་ལམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ལྟ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་བར་བྱ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་
 ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཆོག་ཀྱང་། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་
 ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་སེལ་བ་ལ་སྤྱད་
 ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྟོ་འདོགས་ལྟ་མ་རྣམས་མི་སེལ་
 ཞིང་། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྟོ་མ་ལམ་གྱིས་སེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་སྤྱད་དུ་ཡང་། ཉ་ཕྱིས་ལ་དཔུལ་རྣམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་
 ཏན་གཞན་སྟོར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་སྤྱར་མ་མཐོང་
 གསར་དུ་མཐོང་བ་ནི་སྤྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མཐོང་ཟིན་གོམས་བར་བྱེད་པ་ལ་

46

ན། མིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་དེ་ཙམ་ལ་རང་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མར་འཛིག་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བཅུ་དྲུག་པོ་དེས་གཞལ་བྱ་གང་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་
པར་རུས་པ་དེ་ལ། རང་ངེས་གྱི་ཆད་མ་དང་། མི་རུས་པ་དེ་ལ་དེ་མ་ཡིན་པར་བཞག་དགོས་ཏེ།
དཔེར་ན་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་ཤེས་དེ་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ། རང་ངེས་གྱི་ཆད་མ་དང་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་དེ་ལ་བཅད་ཤེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣ་མ་གཉིས་
འཕགས་པའི་ཆོས་གྱི་རྒྱ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་རང་སྟོབས་གྱིས་སེལ་མ་རུས་པས། དེ་
དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ངེས་སམ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་ཅ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐབས་གཉིས་པ་ནས་
འབྱུང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། ལྷ་པ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །

དང་པོ་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རྣམ་གྲངས་གྱི་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་དང་པོ་
བཞི་པོ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཆར་གྱི་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་། ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་།
རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་། རྗེས་ཤེས་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མཐའ་མེད་ལ་སོགས་པ་
ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ནི། ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་པོའི་ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་མཐའ་མེད་ནི་ཤེས་བཟོད་དང་པོ་ལྷའི་ཕན་ཡོན་དང་། སྤང་མེད་དོར་བ་མེད་པ་ནི། དང་པོ་
དྲུག་གི་ཕན་ཡོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སྟུར་ནས་འཆད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་སེང་གི་
དགོངས་པར་ནི་མི་འཆད་གྱི། རང་སྟོབས་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་། དང་པོ་བཞི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་རྩལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱི་མ་རྣམས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཆ་
ནས་འཆད་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་གསལ་བ་ལ་དགོངས་པའོ། །རང་ལྷགས་
ནི། ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་གཞག་གི་མཐོང་རྩལ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། རྗེས་
ཐོབ་དུ་ངེས་པ་འདྲེན་རྩལ་གྱི་བྱད་པར་ལས་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་རང་ངེས་གྱི་ཆད་མར་འགྱུར་པའི་
རྩལ་ནི། རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོན་སྟེན་འཆད་པའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན།
སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག་དཔྱེར་མེད་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་
འདྲེན་ཅིང་། དེ་ལ་རང་ངེས་ཆད་མ་དང་། སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྟོང་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་

ལམ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་ནི། གཟུགས་སྟོགས་ཆེན་པོར་རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་ཅིང་།
 དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ལ་མཐོང་སྤང་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་།
 ལྷག་བསྐྱེད་ལ་ཇེས་བཟོད་དང་ཇེས་ཤེས་གཉིས་ནི། གཟུགས་སྟོགས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་
 པ་དང་། ཚད་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པ་སྟོགས་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ལ་མཐོང་སྤང་ལས་གྲོལ་བའི་
 བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དུ་འཆད་དགོས་ཤིང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་སྟོགས་སུ་ཤེས་
 བཟོད་བཅུ་དྲུག་པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རྟག་མི་རྟག་ལ་སྟོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་གཉིས་དང་
 བྲལ་བའི་སྒྲོས་བྲལ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞག་པར་བཤད་ལ། འདི་
 བྱེ་སྒྲུ་མ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་འཆད་དགོས་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ།
 ལྷག་བདེན་ལ་སྒྲོས་པ་བརྒྱད་ཀ་བཅད་པའི་སྒྲོས་བྲལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྒྲོབས་ཀྱིས་འདྲན་རྒྱས་པར་
 མ་བཤད་ན། དེས་ལྷག་བསྐྱེད་ལ་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་སྤོང་མི་རྒྱས་པར་བྲལ་བ་ལ་སྟོགས་པའི་མི་
 རིགས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། གཞུང་དེས་ནི་ཆོས་བཟོད་བཞི་པོས་བདེན་པ་སོ་སོ་
 ལ་ངེས་པ་འདྲན་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་མཆོན་ནས་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ལྷག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ལྷག་བདེན་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མངོན་
 སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བདེན་རྟག་མི་རྟག་ལ་སྟོགས་པའི་སྒྲོས་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་
 ལ་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་པའོ། །
 དེར་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་འདས་སོ་
 སའི་གསུམ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། མཐའ་ལས་འདས་དང་ཞེས་སྟོགས་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་སྦྱར་ནས་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་བཟོད་དུ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་རྒྱ་ཡིན་མིན་ལ་སྟོགས་པའི་སྒྲོས་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པར་རྒྱས་
 སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། མཐའ་འདྲུ་ཞེས་པའོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་
 གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཆགས་པ་སྤངས་པ་སྟོགས་ལ་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་ཞེས་སྟོགས་སོ། །འཆད་ལུགས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་

སྤྱུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་སྤྱུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་སྒྲིམ་པ་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བར་མ་རྟོགས་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་དེས་དེའི་སྤྱིང་གི་སྒྲིམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་བཀག་པའི་
ཆོས་ཉིད་ཉི་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། དེས་པ་འདྲེན་ལུས་པ་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་ལུས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་འདི་སྐད་ཅིས་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་ཆོས་བཟོད་
བཞི་པོ་ནི། སྒྲི་འདོགས་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་སྒྲིལ་བྲལ་ལ་གཙོ་བོར་དེས་པ་འདྲེན་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་བཞི་པར་ནི་
ཆོས་ཉིད་ལ་དེས་པ་འདྲེན་པའི་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་ཐོབ་ལུས་དག་གི་སྒྱུད་
པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་མཉམ་གཞག་ཏུ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་དང་སོ་སོར་
སྦྱར་ནས་རྒྱུའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པོ་
མཐོང་སྤང་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་མི་འཆད་པས། སྐབས་དེར་བཅུ་དྲུག་པོ་ལ་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སོ་སོར་དཔྱེ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
བཟོད་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ་བས་སོ། །

བཞི་པ་སྐབས་ལྔ་པར་བསྟན་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བར་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གཉིས་
དངོས་སུ་བཤད་ནས། འགྲེལ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཞིག་ཁ་
བསྐང་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། དེ་སྦྱིས་ན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་། ཞེས་པ་ནས། བག་ཆགས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་
བོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། །
བསྐྱས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་བས་བསྟན་ལ། འདིས་ཆོས་བཟོད་བཞི་ལ་བཤད་
ཀྱང་། འགྲེལ་བར་སྤྱུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དམིགས་པ་ནི། མཚན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
གཅིག་ལུས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲིབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རི་སྐད་དུ། སྤྱོད་པའི་ལམ་ལ་
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་
ལྟན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་བཟོད་པ་བཞི་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་

ཅུ་བར་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་། འབྲེལ་བར་ཆོས་ཤེས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་བཤད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ།
 དེ་ནས་སངས་པོ་སྐུ་བསྐྱེད་སྤྱད་པའི། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་ནས། ཁྱེད་པས་བྱད་པར་
 གྱི་ལམ་བཤད་པ་ཡིན་པས་ན། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་ནི་དེས་
 མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་པོས་
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་
 བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ལས་གང་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པ་དེ་
 ལས་རང་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། མི་འདྲན་པ་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་དང་། ཆད་མ་སྤྲུམས་སྟོ་
 འདོགས་བཅད་ཟེན་པའི་དོན་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་འཛོག་པ་
 ལ་ཆོས་ཉིད་སྤྲུམ་མ་མཐོང་བ་གསར་མཐོང་མི་དགོས་པ་དང་། བདེན་པ་སྤྲུམ་མ་མཐོང་བ་གསར་
 རྟོགས་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྤྲུམ་མ་མཐོང་བ་གསར་མཐོང་ལ་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་མི་
 འབྱེད་ཀྱང་། སྤྲུམ་མ་རྟོགས་པ་གསར་རྟོགས་ལ་སྟོམས་ནས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་
 གསར་རྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དེ་ལ་འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་ཀྱང་ཡོད་པ་ཁྱེས་བྱ་བ་འདི་
 རྣམས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཇི་སྐྱད་དུ། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་
 མཐོང་བ་ལས། ཉེ་ཕྱིས་ལ་དཔུལ་རྣམ་པ་ལྟར། གཤམ་ཏེ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཡོན་
 ཏན་གཞན་སྟོར་མི་བྱེད་ན། ཉེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཞིག་ན་གང་གི་ཆོ། འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་འགའ་
 ཞིག་ལས་སྟོ་འདོག་པའི་རྣམ་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དུངས་ནས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཞན་དག་གི་བསྟོམས་པ་གཞན་ཡང་
 ཡོད་པས། བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དགོངས་པ་
 འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན། དེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། ཆ་གང་
 ལ་གོམས་པ་གསལ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་ངེས་པར་སེལ་རུས་པ་དེ་
 ཉིད་ལ་དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོབ་པ་སེལ་བས་དེ་ཆད་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ནི་མིན་ཏེ།

སྒྲིབ་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར། འཕགས་པ་རྣམས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལས་
 བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་ཅི་ཙམ་ཞིག་བསལ་བས། དེ་དག་
 གི་ཤེས་པ་འབྱུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་བྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པར། བོད་ཕྱི་མ་གང་དག །
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྤར་མ་མཐོང་བ་གསར་མཐོང་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི།
 སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་སྤེལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་བཟོད་བཅུ་
 སྟུག་ཏུ་དཔྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་
 བཅས་པ་འཕངས་ནས། ཆོས་ཉིད་གསར་མཐོང་ལ་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མི་དགོས་པར་སློབ་
 དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་
 པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཛོག་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྤེལ་ཡིན་ཏེ། དྲངས་
 མ་ཐག་པའི་ལུང་ལས། རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་བསྒྲོམ་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་ཞེས་སོགས་
 གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཆ་གང་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དེ་ལ་ཆད་མ་དང་།
 ཅིག་ཤོས་ལ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་འཆད་པ་
 ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཆད་མ་ཙམ་ཡིན་མིན་ལ་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་
 ཡིན་ན་ཆད་མིན་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འོ་
 ན་ཤེས་བཟོད་ཕྱི་མ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་མིན་ནམ་
 ཞེན། སྤར་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དེ་ཡིན་པས། དེ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།
 རེ་རེ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་ནུས་ཀྱི་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆད་མ་སྤེལ་གཞལ་མ་ཟིན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཞིག་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྤྱི་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་
 ཆད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 ནི་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་པར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་

ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའོ། །དེ་ཡང་བརྒྱད་ཆོན་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
 ལྷོག་པས་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་དགོངས་པ་རྗེས་ཐོབ་དུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་ཡིན་གྱི། ངེས་ཤེས་
 སྒྲེབ་འི་ཆད་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་འི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སོ་སོ་སྒྲེབ་པོ་ལ་ས་ཕྱོགས་
 འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ། །ཁུམ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་
 སྐམ་པའི་སྒོ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་བཟུང་བ་
 ཡིན་ཀྱང་། གང་ལ་སྒྲིབ་པ་སེལ་བ་དེ་ཆད་མར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་། མཐོང་ལམ་མཉམ་
 གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་ཆད་མ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲེད་པའི་དོན་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་
 བ་སོ་སོ་སྒྲེབ་འི་ཆད་མ་དང་ཁྱད་པར་བྱེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྱེད་
 པའི་དོན་ཡང་སོ་སོ་སྒྲེབ་པོ་ལ་བཟུང་ཡང་ངེས་པ་མི་བསྒྲེད་པའི་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡོད་ལ།
 འཕགས་པ་ལ་ཇི་སྐད་དུ། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་
 བྱེད། །ཅེས་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་
 ཆོས་བཟོད་དེ་ཉིད་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྒྲེའོ། །བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆད་མར་
 སོང་བའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་བཞི་ཀའི་མཐོང་སྐྱང་གི་ས་བོན་སྤྱང་བཞིན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་བརྟག་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
 ཁོ་ནར་འཛིག་པའི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད། ངེས་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་འདྲེན་པ་ལ། ཆད་མ་
 གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོག་པ་མི་འཐད། འཕགས་པ་ལ་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་
 མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་འཆད་པ་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་
 སྒྲེབ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་བཟོད་ཤེས་བཞི་པོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲེབ་པར་ལུགས་སུ་བཞག་པར་གསལ་བཞིན་དུ་མངོན་
 སུམ་ལ་བསྟོན་པར་བྱད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་བཟོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་
 གོང་འོག་གི་བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་དམིགས་ནས་སྤྱང་བྱ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་

ཕྱིར། གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གོང་དུ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་སྟུག་
 བསྐལ་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་འབྲས་གནས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ།
 དང་པོ་བཙུ་ལ་ལ་གནས་པ་ཞུགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་གྱི་འདོད་པ་དེ་
 སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་ལུང་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཐོན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ཆོག་དངོས་སུ་བཤད་པ་
 རྣམས་དང་ནི་འགལ་ཞིང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་སུ་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པ་དང་། སློབ་འདོགས་སེལ་
 བའི་རིམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་བཤད་གྱི།
 སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འཐད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་གྱི་
 འཆད་ཚུལ་ནི། མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་པའི་ལུང་ཁྱད་སྤངས་སུ་དྲངས་ནས་མཐོང་བ་
 ཅུམ་གྱིས་བདེན་པ་མདོན་རྟོགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀག་པ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་གྱི་འདོད་པ་དེ་དང་འབྲས་སུ་འཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ལ། དེ་ཡང་བྱེད་གྱིས་འབད་བས་འགོག་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་མེད་དེ། སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཆེ་མཐོང་སྤངས་གཞན་རྣམས་
 ཀྱང་སྤངས་པ་དེ་འབྲས་སུ་འཛོན་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་འཆད་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་མཉམ་གཞག་གི་
 ཆད་མ་གཅིག་གིས་ཆོག་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དབྱས་མཐའི་ལུང་དྲངས་ནས།
 ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་ལ་ས་མཚམས་བཞག་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་
 དག་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ས་བཅུའི་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་རིམ་ཅན་
 དུ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་མདོན་སུམ་གཅིག་གི་
 ངེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པ་ལ་སྤྱང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པ་
 ནི། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཡོན་ཏན་གཞན་སྟོར་མི་བྱེད་ན། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ།

མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲན་ཞེས་པ་ལ་སྒྲིབ་
 དགོས་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པའི་མངོན་
 སུམ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་པར་ཁས་ལེན་ན། འཕགས་པ་ལ་མངོན་
 སུམ་དང་པོ་བ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། ལུལ་རྒྱ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་རྣམས་
 མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགྲ་བཙུམ་པ་ལ་དྲན་པ་ཉི་པར་མ་བཞག་པའི་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་འཕགས་པ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་
 འདོགས་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
 འཕགས་པས་དོན་རང་མཚན་གང་དང་གང་མཐོང་བ་དང་། དེ་དང་དེ་ལ་མི་རྟག་པའི་ངེས་པ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་པ་དང་། རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་དོན་རང་མཚན་རྣམས་ལ་རྟག་པར་ལུལ་བའི་རྒྱ་སྤངས་ནས་མེད་པའི་བྱིར་། ཞེས་པའི་
 དོན་ཏེ། ལུང་སྒྲུ་མ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ལུལ་རྒྱ་མེད་ན་དེ་ཡིས་ནི། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་དང་ནི། །
 རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ཏུ་འཕགས་པས་
 དོན་གང་དང་གང་མཐོང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དང་དེ་ཀྱན་ཚོབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་
 ངེས་པ་འདྲན་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཇི་སྐད་དུ། མ་བྱའི་མདོངས་ནི་གཅིག་
 ལུ་ལ། །རྒྱའི་ཁ་དོག་ཇི་སྟེད་པ། །ཀྱན་མཁུན་མིན་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེས་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་མཐོང་བ་ན་དེའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་པ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ། བྱིད་ཀྱིས་ནི་དེའི་ཇི་སྟེད་པའི་ཆ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་འདྲན་རྒྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐབས་འདིར། བོད་སྐུ་མ་
 རྣམས་འཕགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་གང་སེལ་ཡང་དེའི་ས་བོན་སེལ་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་ཉ་ཅང་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྟེད་པའི་ཆ་
 ལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་། དཔེར་ན་འཕགས་པས་དེ་རིང་དུང་
 སེར་འཛིན་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ཡང་། སང་ཉིན་དེ་ལ་དེ་སྒྲུབ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་
 པ་ཇི་ཅུམ་ཞིག་གསལ་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྐུ་མ་བཞིན་དུ་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་

འདོགས་སེལ་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པོ་དེ་ལས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་དུ།
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་བྱ་བ་གྱི་ལམ་ནི་དུ་ཞེན། དང་པོ་ནི་བཞི་སྟེ། ཆོས་བཞེད་བཞི་
 པོ་དེའོ། །གཉིས་པ་ཡང་བཞི་སྟེ། ཆོས་ཤེས་བཞི་པོའོ། །གསུམ་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། རྗེས་བཞེད་
 བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞིའོ། །དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་གོང་
 དུ་དངས་མ་ཐག་པ་ལས་གསལ་བ་དང་། རོན་གསལ་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཞེད་པ་
 བཞིའི་གྲངས་ངེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་རྗེས་བཞེད་ཀྱི་བསལ་བྱ་སྟོ་འདོགས་དེ་མཐོང་སྤང་
 དུ་མི་འདོད་པའམ། ཡང་ན་དེས་དེའི་ས་བོན་མི་སྟོང་བ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན། དེས་དེའི་ས་བོན་
 སྟོང་ན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ། རང་གི་ངོ་སྤལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་
 དུངས་འབྱེན་པར་རྣམ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། མཐོང་སྤང་གི་འཛིག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ།
 ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་དེ་མི་བྱེད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ཁོ་
 བས་ངེས་པར་སྟོང་དགོས་པའོ། །དང་པོ་སྟོང་བའི་ཆ་ནས་འདིར་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རི་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 དེ་ནི་རི་སྟེད་པ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་པས། དེའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་ཡང་དེའི་
 ཆ་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་མ་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུད་སྒྲ་མར། སྟོབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་
 ཡི། །རྒྱ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། །རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འདོད། །
 ཅེས་རི་སྟེད་པ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐོགས་པའི་སྟོབ་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་བར་བཤད་པ་
 བཞིན་ནོ། །གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱ་བ་པ་མ་ངེས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་གྱིས་ཐོབ་ཅིང་། སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་སྟེས་པའི་བར་དེར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབ་
 པའི་ས་བོན་སྟོང་བ་ཡོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབ་པའི་ས་བོན་
 སྟོང་བར་བཤད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤང་
 བྱའི་ས་བོན་སྟོང་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་རྗེས་ཐོབ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། ཆོས་མདོན་པ་ལས་ནི། མཐོང་ལམ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་

གཞི་མཐུན་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་དམ་སྟུང་ལྟུང་བའི་སྒོ་གཞི་ཡང་མེད་ལ།
 མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཅུ་འབྲེལ་དུ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྗེས་ཐོབ་བཤད་པ་མང་བ་
 ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་
 བྱེད། །ཅིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒོ་
 ཚན་དུ་བསྟུས་པ་དང་། བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟོགས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
 པ་བྱིར་མི་ལྷོག་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྒྲིབ་པ་བྱུང་བར་ཅན་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་
 རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འཛོག་སྟེ།
 ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་
 དེས་པར་འཕགས་པས་སྐབས་གསུམ་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མདོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པའི་
 རྗེས་ཐོགས་སུ་བྱུང་བའི་མདོན་རྟོགས་རྣམས་ལ་ནི། རྗེས་ལ་མདོན་རྟོགས་སུ་འཆད་དགོས་པ་ནི།
 ཆོས་མདོན་པའི་སྒྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་།
 རྗེས་ཐོབ་རྟོན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒོ་ཚན་དུ་བསྟུས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་འདི་
 ལྟར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གཞན་དོར་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་བསྐྱབ་པ་ལ་
 གཏན་ཆོགས་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། ཐོག་མར་ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་ཅུ་པའི་གཏན་
 ཆོགས་བཀོད་དེ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་དེ་དང་དེ་ལ་གནས་
 པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་དུ་སྒྲིབ་ཏིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྒྲིབ་རྗེ་ཆེན་
 པོ་སྒྲིབ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱུལ་བ་ཡང་ཆོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་
 ཐོབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱིར། ཞེས་བསྐྱབ་ནས་གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་དེ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་
 བར་མ་ཆོད་པར་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
 ཆོགས་གྲངས་ཆང་བའི་བྱིར། ཞེས་པས་དོན་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། དེ་ཆོས་ཅན།
 གནས་སྐབས་རྟོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐེག་

པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གཞན་ངོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་གཏན་
 ཆེགས་ལ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྦྱོད་པ་རྣམས་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པས་དེ་ལ་རྗེས་ཐོབ་
 བཤད་པ་ཡིན་གྱང་། དེས་དེ་ཡིན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་
 ཐོབ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡེ་ཆོན་དུ་སྦྱད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ནི། དེ་འདྲ་དེ་སྤང་བྱ་མཐོང་
 སྤང་ལ་ལྟོས་པའི་གཉེན་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་སྤང་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་
 ཡང་བཞི་པོ་གང་ཞེན། ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
 ལ་རྟོག་པའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། མཐོང་སྤང་གྱི་སྤང་གཉེན་དུ་བྱུར་པའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་དེ།
 མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་གྱང་། དེའི་སྡེ་ཆོན་དུ་བསྦྱད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་དུག་རྩ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་ལུགས་གཞག་པ་
 དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱང་ངན་འདས། །བྱ་བ་བྱས་པའང་དེ་ཉིད་
 དོ། །ཆོས་ཤེས་དེའི་འོག་ཏུ་ནི། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་ན་ནི། །ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་དངོས་རྣམས་ལ། །
 གང་གིས་སྒྲེ་བར་རྣམ་བཏགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི། །རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་
 མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། །དེའི་འགྲེལ་པར། རྒྱ་བའི་ཞབས་གྱིས། མདོན་པར་རྟོགས་པ་
 གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེའི་དོན་ནི། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་
 གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་བརྩོ་ལྷའམ་བརྩུ་དུག་ཏུ་འབྱེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་
 པ་ལས། གང་དག་དེ་དག་གི་སྤང་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྷར་ན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུས་
 བསྐྱས་པའི་སྒྲེ་པོ་ལ་དེ་བསྟན་པས་ལན་གང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་ངོ་པོ་གཅིག་ལ་ཆར་བྱེ་
 བས་བརྩོ་ལྷར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན། ལམ་བསྒྲོམ་པ་རྣམ་པ་བརྩུ་དུག་པོ་དེ་རི་ལྟ་
 ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལམ་རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་གོམས་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཁོ་ནར་ནི་ངོ་པོ་
 གཅིག་ཐུར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མ་བསྟན་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་བྱས་པ་འདྲ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་དེ་བསྟན་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་དེ་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་མཐོང་
 གྱེ། མ་རིག་པ་མ་ལུས་པར་འགགས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དམིགས་
 པའི་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྣམས་པར་བཞག་གྱེ། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིའི་
 རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་བྱ་ལ།
 དེ་ཤེས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལོ། །དེའི་རྟོགས་བྱ་ཟུང་འདས་དེ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་
 ཅིང་། རྟོགས་པ་པོ་མཉམ་གཞག་དེ་ཐུན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། གོམས་པར་བྱས་པ་ན་མཐོང་སྤང་སྤངས་
 ཏེ། བྱ་བ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་བཞག་གོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། སྟོབ་དཔོན་འདི་དང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་རྩ་
 འགྲེལ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་རིག་ཁས་ལེན་མི་ལེན་
 སོགས་ནི་ཁྱད་པར་ཆེལོ། །གཞན་དུ་ན། སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོ། ཀྱན་འབྱུང་
 གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི། གཉན་བྱ་སྒྲིམ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་མཐོང་ངོ་། །སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
 གཞག་བཞིན་པའི་དུས་སུ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་མོད་གྱི།
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་སྟོ་མངོན་གྱུར་དུ་ག་ལ་དགོས། དེ་
 བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་ལུང་ལས། ཆོས་ཤེས་ཞེས་གསུངས་
 པ་དེ། ཆོས་བཟོད་གྱི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཤེས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ན། བྱེད་གྱི་བཤད་པ་དེ་ཅུང་ཞིག་
 སྒྲིག་ཏུ་རུང་ཡང་། དེ་ལྟར་བཤད་ན། དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་
 པར། ཆོས་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཟུང་འདས་ལ་བཤད་ནས། དེ་གསར་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་སུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་ཆོས་ཤེས་དེ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 དབྱེ་གཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་ཆོས་ཤེས་དེའི་སྟོན་དུ་ཆོས་བཟོད་འགྲོ་བའི་

བཤད་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི། འདི་དང་བཟང་པོའི་
 ཞབས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་སྒྲིག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཀྱན་
 འབྱུང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་
 མིན་དབྱུང་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་པའི་དང་། དྲངས་པའི་ཆེ་ཅིག་གོས་ལ་དེ་
 འདྲེན་པའི་བྱབ་པ་མེད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་
 པ་དྲངས་པའི་ཆེ། བྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པས་བྱབ་པ་མི་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་
 བྱིད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་ས་མཚམས་བཤད་པ་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་
 ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་རྟོན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་
 རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གྱིན་སྟེ།
 ཀྱན་རྫོབ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ན་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་མ་སོང་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་སོང་བའི་
 ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་དབྱུང་གཞི་དང་དམིགས་པར་བཞག་ནས། དའི་སྟོང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི། བྱིད་ལ་ཉེས་པ་སོན་འདུག་ཅིང་། ཁོ་བོ་ཅག་
 གི་འདོད་པ་གྲུབ་བོ། །མཉན་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སུན་འབྱེན་ལ་ཅུས་པ་ཅི་ཡང་མེད་མོད། སུན་
 འབྱེན་དེ་ཉིད་ལ་སྟོན་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཀྱིས་ནི་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆོད་མས་ངེས་ན།
 སྒྲ་ཡང་མི་རྟག་པར་ཆོད་མས་ངེས་པས་བྱབ་པོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པས། སྒྲིའི་དོན་མི་རྟག་པར་གྲུབ་
 ན། ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཅིས་པར་སོང་བས། མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་
 རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན། མཆོན་སྟུང་གྱི་རྣམ་གཞག་
 ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷགས་གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་
 བཞིན་པའི་དུས་སུ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་བློ་མེད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགལ་ཞིང་། དེ་ཡང་མདོན་གྱུར་དུ་མེད་པར་འདོད་ན། ཡོད་ལ་
 མདོན་གྱུར་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཉིད་མཛོམས་པ་མིན་ཏེ། ལུན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་།
 ཡོད་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་གཞུང་ལྷགས་ཆེན་པོའི་བརྟུན་སྐད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེར་

ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱིད་རྗེའི་
སྤྱིད་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་རྣམས་འདུག་གོ། །རྣམ་པར་སྤྱོད་པས་ཆོག་གོ། །

འདིར་སྤྱོད་པ། གཞུང་བརྒྱའི་སྤྱོད་ནས་དྲངས་པའི་རིགས་པ་ཡི། །ཤིང་རྟའི་བྱི་ལ་འཁོད་
པའི་རྣམ་པོ་ལ་གྱིས། །དོན་གཉིས་སྤྱོད་གསལ་མགོན་དུ་གཉིས་བྱེད་ན། །ལེགས་བཤད་
གར་གྱི་ལྷན་མོ་འདི་ལོང་ཞིག། །

གཉིས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་ལ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ནི་འདོད་པ་དང་།
སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཀ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་འོག་
མ་གཉིས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་མངོན་པ་ལས། ཟག་མེད་
ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་
པས་འདོད་པ་དང་། སྤྱིད་རྩེ་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། མི་སྤྱོད་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་
གི་ལམ་མོ། །ཡང་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་
རང་ལྷོག་ནས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་ལ་
དེའི་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིད་རྗེ་དང་། བྱམས་པ་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་དེར་ཁས་
སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འཕགས་སེང་གིས་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་
སྤྱོད་ལམ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་བྱུང་བར་ལ། བོད་སྤར་མ་རྣམས་རྗེས་ཐོབ་ལ་འབྱུལ་པའི་སྤྱང་བ་
མངའ་བས་ཟག་བཅས་དང་། མཉམ་གཞག་ལ་དེ་མི་མངའ་བས་ཟག་མེད་ཡིན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་།
རིགས་པ་མིན་ཏེ། འཕགས་སེང་གིས་མཉམ་གཞག་སྤང་བཅས་སུ་བཞེད་པས་སོ། །དེས་ན་
གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་གི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་འཆད་

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ཡང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྲེང་ཆ།)

པ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས།
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། དེ་དང་བྲལ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཅི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་
ལམ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཏུ་འདོད་པ་ལམ། དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་པ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ཅི་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་དེར་འཆད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་
ཡིན་དགོས་པས་སྤྱིར་ལམ་དུ་འགལ་ཞིང་། བྱེ་བྲག་ཡེ་ཤེས་སུ་འགལ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དང་
བཅས་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོག་པ་དེ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ཡེ་
ཤེས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་པ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱང་སེམས་སློབ་པ་
འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ། བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་སྒྲོ་ལཱི་ཤེས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་
སྤང་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་ཆེན་། དབང་ཤེས་ལ་སྤང་ཆ་དེ་ནི་ཡང་དག་མིན་རྟོག་དང་། གཞན་
དབང་དང་། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་ལམ་དུ་མི་འཛོག་ལ། གཉིས་པ་དེ་དེར་རྟོགས་པའི་ཆ་དེ་ནི་ལམ་
དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བས་
དེ་དང་བཅས་པར་འཛོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་མཚུངས་ལྡན་བཤད་དཀའ་
པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཟག་བཅས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཀྱང་མངོན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བོད་གྱི་
སློབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་ཀྱང་། མཐུན་པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་ནི། ཟག་པ་
ཉོན་མོངས་ལ་བྱས་ནས་དེ་དང་བཅས་ཚུལ། དེའི་སྒྲོ་དུག་གང་རུང་དང་འབྲེལ་པ་ལས། དེར་
བཞག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་ལ་ལམ་འདིས་ཀྱང་ཟག་པའི་སྒྲོ་དུག་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་ཡང་དག་མིན་རྟོག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སྐྱ་
ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་གང་རུང་དུ་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་བྱེ་ན། སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་དག་པའི་སྤང་བ་ཤར་བའི་སྤང་བཅས་དང་། མ་དག་པའི་སྤང་བ་ཤར་བའི་སྤང་བཅས་
གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་དེ། བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་

གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཆ་ནས། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཏུ་འཛིན་ཀྱང་། གང་དུ་སྒྲུང་བའི་
 ཡུལ་དེ་ཟག་བཅས་སུ་མི་བཞག་སྟེ། ཡུལ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལྟ་བུ་དེ་ལམ་གྱི་བདེན་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་མཉམ་གཞག་ལ་ཀུན་རྟོག་གྱི་སྒྲུང་བ་ཤར་བའི་ཆེན་། དེ་ཡང་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གསུམ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་སུ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉིན། དེ་ནི་སྤྲུལ་དང་མི་མཆུངས་ཏེ།
 སྤྲུལ་དེ་ནི། སྒྲོ་ལཱི་དབང་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི།
 དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་བ་དང་། གཉིས་སུ་འབྱུང་བའི་བག་
 ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འབད་ཚུལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲུར་བའི་དུས་སུ་རྟོག་པའི་
 འབད་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅིད་པའི་གཞིར་བཟུང་ཞིང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཡེ་ཤེས་རྟོག་
 མེད་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུལ་ལྟ་བུར་ཤར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྟོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་དོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ།
 ཞེས་པས་སྒྲུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲོམ་པའི་སྒྲོབས་གྲུབ་པ་ན།
 འབྱུང་བའི་མཆོན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྒྲུལ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ཞེས་དངོས་
 གཞིའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པས་སོ། །པོད་སྤྲུལ་དག །སྒྲོ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་
 པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་འཆད་པ་ནི། རིགས་པ་མིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་མེད་དེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་ཡང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་དེ་
 མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དངོས་པོ་ལྷན་དང་མི་ལྷན་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པར། བར་
 ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་
 ཞེས་བཤད་ལ། དེའི་དོན་ཡང་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་མཆོན་འཛིན་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་
 ལ། དེའི་ཆེ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ། མཆོན་འཛིན་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ལམ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་
 འབྱུང་བ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མཆོན་འཛིན་ཡོད་ན་ལམ་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མདོ་སྤེ་རྒྱན་དུ། དག་པ་ས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྐྱོབ་པའི་དོན་ཡང་།
 སྒྲོ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མདོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་བ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལ་དར་

རིག་མཛད་པ་ན་རེ། འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ནི། སྤྱོད་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བྱས་བསྐྱས་པའི་ཟག་བཅས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྐབས་སུ། བསོད་ནམས་
 གྱི་ཚོགས་རྗེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་
 སྤང་འབད་ནས་བསྐྱེད་པའི་འཕགས་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་ཡིན་ན་བསྒྲོམ་སྤང་དུ་
 བྱེད་དགོས་ལ། ཐེན་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཡང་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་ལམ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་ནི་སྤྱི་གང་གིས་ཀྱང་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ། ཟག་བཅས་
 ལ་སྤང་བྱས་བྱབ་པར་བཤད་བ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་
 ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་སྤྱོད་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་
 པ་ན། རྟོག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རུང་ཟད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱོད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བྱས་མ་བྱབ་པ་མི་འཐད།
 སྒྲོམ་ལམ་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད། རྟོག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་གང་
 ཡིན་རྟོག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ལ་སྤང་བྱས་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མཆོན་
 འཛིན་གྱིས་བྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ངེས་པར་སྤང་དགོས་ཏེ། མཆོན་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ཡུན་རིང་
 གོམས་པས་དེའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྤྱོད་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་གནས་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་། རོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
 རྟོག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ས་བོན་སྤངས་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མའི་གཞུང་
 ལུགས་ལས། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་སྤང་བྱར་བཤད་ན། རྟོག་པ་གཞན་རྣམས་
 སྤང་དགོས་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་རྒྱུ་རྩ་འགྲེལ་
 འདིར་བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུ་སྐྱབ་གྱིས། སྤང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་
 ཉིས་ན། །ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ལུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སྤང་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་དེ་མ་
 སྤངས་ན། སྤོན་དུག་དུ་སོང་བ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་བ་ལྟས། སྤང་ཉིད་
 བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། །དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྤང་བར་འགྱུར། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་

གོ་མས་པ་ལས། དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་བསྐྱོག་པར་འགྱུར། ཞེས་སྟོང་ཉིད་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་སྟོང་དགོས་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྤངས་བདག་ཏུ་ལྟ་
བ་རི་རབ་ཙམ་ནི་བཤེག་པར་སྤྲིའི། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བའི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོ་མ་ལམ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་ན་
ཡང་དེ་ཡིན་པས་བྱབ་རྗེས་ཐོབ་ལ་ཡང་དེས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ན། སྤང་བཙས་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་མདོན་སུམ་རི་ལྟར་ཁས་ལེན། ཅིས་ཏེ་མ་བྱབ་ཀྱང་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པ་ཁས་ལེན་ནོ་ཅེ་ན།
འོན་སྒོ་མ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བཙས་
སུ་ཐལ། ཟག་པ་དང་བཙས་པའི་སྒོ་མ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་སོ། །
ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དང་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་
ལེན་མི་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ན། སྒོ་མ་ལམ་དང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཁས་
ལེན་པ་ལྟ་ཅི་སྒོ་སྟོང་། ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འབད་ནས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་
ན། ལུང་གི་ཆོས་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་དབང་གིས་ཟག་མེད་གྱི་ལས་བསགས་ནས་
ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་སོགས་ཀྱང་སྤང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་
འདོད་ན། སྤང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་སྤང་བོ་དང་། །
དེ་རྒྱ་ལོག་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་
གཞན་ལས་ཀྱང་། ཐ་མལ་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་ལྟག་པའི་ལྟར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་
བསྐྱོམ་པ་དང་། གྱ་ལོ་མ་གྱི་ལྟར་ཞེན་གྱི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་དགོས་པར་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ། གསུམ་པ་ནི། ལྟག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པ་
ཙམ་གྱིས་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་ནི། ལུང་ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། རྟོག་གི་དང་
ཡང་མི་མཐུན་ནོ། ། རི་ལྟར་ཞེན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་
འཇུག་ཡུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལ་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་ཡིན་

ཏེ། དེའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་དང་དེར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་གྱི་གོ་མི་ཆོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཆོད་མ་རྣམས་གཞལ་བྱ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོད་མར་འཇོག་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཇུག་ཡུལ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་མར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཇུག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་དེར་འཇོག་དགོས་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྟོགས་ཡེ་ཆོས་སྐྱེ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ལྟོག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ན་ནི། དེས་དེ་སྟོང་འདོགས་གཙོད་པའི་གཞིར་མ་བཟུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྟོག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན། དེའི་དོན་སྤྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་དེར་བྱེད་པའི་སྟོང་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་སོ་སྟམ་ན། བྱུང་བ་དང་པོ་ཁས་ལེན་པར་རུས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྟོང་དོན་འཇོག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། དེ་དང་མཚུངས་ལྟ་ན་དུ་བྱུང་བའི་རྣལ་འབྱེད་མངོན་སུམ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་མཁྱེན་པ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །མཚུངས་ལྟ་ན་གྱི་དོན་ཡུལ་ཅན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཞིང་སྤྱིས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱིད་ལ་ནང་འགལ་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟོག་པ་མེད་དགག་ཞིག་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོང་གང་ཞིག །དེ་བྱིད་ལ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྤྲུལ་མ་ཁས་སྤངས་ཤིང་། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡོད་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྤྲུལ་མ་ཁས་སྤངས་ཞིང་། བྱུང་བ་ཆོད་མས་གྲུབ་པོ། །སྤྱིར་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་མེད་དགག་གི་ཆ་དེ་ལྟོག་གྱུར་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྤྱི་མཚན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་གྱི་འདོད་པ་དེ་རྟོག་གཏི་གཞུང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་
མ་སྟེ་བདུན་དུ། མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་རང་ལུགས་སུ་འཛིན་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་མདོན་
སུམ་ཐམས་ཅད་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་དངོས་སུ་རིག་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། རྒྱུ་འདོད་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅི་ཡང་། །
མེད་ཅེས་པས་གྲུབ་ལ། རྟགས་གཉིས་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །རང་
བདག་རིག་བྱེད་འདི་དག་ནི། །དོན་ལ་སྟེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད། །ཅེས་པས་གྲུབ་པོ། །དེ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད་ལུང་རིགས་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་
གཟུགས་སུ་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། དེ་དེ་ལ་
རྟོག་པར་འབྱུར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྟོག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འདོད་
དགོས་པས། སེམས་ཅན་ལ་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷང་ཚུལ་གྱི་གཟུགས་སུ་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེད་པས། སངས་རྒྱས་གྱི་སྒྱུར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་
གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་ཟིན་ནས།

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དབྱེན། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྲོན་མེད་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སོ། །

དང་པོ་ལ། མོས་པ་དོས་བཟུང་། དེའི་སྒྲོམ་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
སྒྱིར་མོས་པ་ཙམ་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་མོས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། མོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེས་པའི་དངོས་པོ་རི་
ལྟར་དེས་པ་འཛིན་པ་སྟེ། མི་འཕྲོག་པ་ཉིད་གྱི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དེས་པའི་ངོ་བོ་འམ། དེས་
པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདྲན་པ་ལ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུང་རིགས་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་
 ཏེ། དང་པོ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་། དེས་དྲུངས་པའི་ངེས་ཤེས་
 རྣམས་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་མེད་དུ་སྒྱུར་པའི་མོས་
 བ་ཡང་སྤྲིད་དེ། དཔེར་ན། གཙུ་བོ་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་ལམ་རྒྱ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ངེས་ལྷ་ཁས་
 ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་དག་སར་ནི་པལ་ཆེར་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་འབྱུང་ལ།
 དག་པའི་ས་གསུམ་དུ་ནི། མོས་པ་འདི་ཡང་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གཞན་དུ་མོས་པ་གང་ཡིན་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་ན་དུན་པ་དང་ཆགས་སོགས་ལ་ཅིས་ཀྱང་ལེན་
 དགོས་པས། དབང་ཤེས་ལམ་རྒྱ་ལྷ་རྒྱུང་ཞེས་དབྱེད་དགོས་སོ། །འོན་ཤེས་ཕྱིན་དེ་གང་།
 དོན་གསུམ་པོ་དེ་ཅི། མོས་པ་དང་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་མ་ལམ་གཉིས་ལ་ས་མཚམས་གྱི་བྱུང་
 བར་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། མདོའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཤད་ལ། དེས་
 མཚོན་ནས་ལམ་དང་། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ཀྱང་བཟུང་བར་བྱ་ལ། དོན་གསུམ་ནི། བསྟན་བཅོས་
 ལས། རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་འང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
 ཐུག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་གཙུ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གྱི་སྒྲ་དང་།
 སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲ་གསུམ་ལ་གསེར་གྱིང་བས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་
 ལ། ས་མཚམས་ནི། འདིར་བསྟན་གྱི་མོས་པ་ཅམ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྒོམ་པའི་ལམ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་སོ། དེ་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་བས་
 རང་དོན་མོས་པ་མ་དག་ས་བདུན་དང་། གཉིས་དོན་མོས་པ་བརྒྱད་དགུ་གཉིས་དང་། གཞན་
 དོན་མོས་པ་ནི་ས་བརྒྱ་བས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ས་མཚམས་འདི་ལྟར་བཞག་པ་འདི་ཡང་།
 ཤེར་ཕྱིན་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་ཅམ་གྱི་ས་མཚམས་མ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་མོས་པ་
 བཞིན་དོན་གསུམ་བསྐྱབ་ལུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ཡང་དོན་གསུམ་པོ་མདོན་དུ་བྱས་
 པའི་ས་མཚམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་མདོན་དུ་བྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་
 ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་གཉིས་པ་ནས། སྒོ་བྱུང་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྤྱི་ཕྱོགས་གཅིག་

མདོན་དུ་བྱ་ཞིང་། ཆ་ཤས་ལྷག་མ་རྣམས་བསྐྱབ་དགོས་པས་དང་། དག་པའི་སར་བདག་གཞན་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་རང་དོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རང་དོན་
བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་། ས་བཅུ་པར་གཞན་དོན་འཕྲིན་
ལས་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ས་མཚམས་དེ་ལྟར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། ཡུམ་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་དང་།
གཉིས་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་དེར་བཞག་པ་གཅིག་
དང་། ཤེར་བྱིན་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པ་བཞིན་དུ། དེ་དེའི་རྒྱར་ཉམས་སུ་ལེན་
བཞིན་པ་དང་། ཡང་དེ་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་བཞིན། དེར་ཉམས་སུ་ལེན་
བཞིན་པ་གཅིག་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བས་མོས་པའི་འཛོག་མཚམས་གཉིས་
ལས། མདོ་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་ལས་ནི་གཉིས་པ་དེ་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅིས་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ཤེར་
བྱིན་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་ནི་རྒྱའི་ཀུན་སྣང་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ནས་ཤེར་བྱིན་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆོན། ཤེར་བྱིན་ནི་འདིར་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་
སྐྱེམ་ལམ་དེ་ལ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱའི་ཀུན་སྣང་མོས་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཤིང་། རུས་ཀྱི་ཀུན་སྣང་ཡང་མོས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱའི་ཀུན་
སྣང་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྐྱེམ་ལམ་ནི་མཉམ་གཞག་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ལ། རུས་ཀྱི་ཀུན་སྣང་
དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་རུས་ཀྱི་ཀུན་སྣང་ཤེར་བྱིན་དོན་
གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་རྗེས་ལ་མདོན་
རྟོགས་དེ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲན་མེད་པའི་སྐྱེམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་ཡང་མོས་
པ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོན་ནི་དབང་ལྡན་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་འཆད་དགོས་ཏེ། སྐྱེམ་
ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་དུ་ངེས་པས། རྟོག་པ་དང་མདོན་གྱུར་དུ་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་ཙམ་ཞིག་མཉམ་གཞག་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

མཉམ་གཞག་ནི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འཇུག་པས། དང་པོར་རྒྱའི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་རྟོག་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། བར་བར་དུ་རྟོག་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་མི་སྤྱིད་ལ། མ་དག་པའི་རྗེས་ཐོབ་ནི། བར་བར་དུ་རྟོག་པས་ཆོད་པས། དུས་ཐུང་དུར་འཇུག་ཅིང་། རྟོག་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཤད་ལ། རྟོག་པའི་ཆ་ཤས་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་མི་འཛོག་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་། འཛོན་པ་དང་། གྲོག་པ་སོགས་ལ་ནི་མོས་པས་བསགས་པའི་དགོ་ཅུ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དང་མཚན་འཛོན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་འཇུག་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས། ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་བསྒྲམས་པ་དེ་ལ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདིས་ནི། བསྐྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་བསྐྱོ་བའི་སྐབས་སུ། རོ་བོ་དང་། གང་དུ་བསྐྱོ་བ་དང་། གང་བསྐྱོ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱོ་བ་དང་། བསྐྱོ་བ་བྱས་པའི་དགོས་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། དགོ་བའི་ཅུ་བ་འབྲས་བུ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱར་བསྐྱར་བར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པའོ། །དེ་སྤྱད་དུ་ཡང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱུ་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བསྐྱོ་བ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱོ་བར་འཛོག་པ་ལ་བསྐྱོ་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཞིག་དེས་པར་དགོས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་དགོས་པའི་དེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་དཔྱེ་བས་གཉིས་ཏེ། དེས་ལེགས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་དཔྱེ་བས་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་དེར་བསྐྱོས་ན་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་དེར་བསྐྱོས་ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དེར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་དེར་བསྐྱོས་ན། དེའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་མ་བསྐྱོས་ན་དེའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་དེས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོས་སྤྱིན་པ་བཏང་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དེ་དང་དེར་སོང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྒྲ་མ་
 དེར་སོང་བ་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དེར་སོང་མ་སོང་གི་དབྱེ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་ན། གཞན་
 རྣམས་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་གིས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ལས་མ་གཏོགས་པའི། ཆོས་གཞན་མེད་ཕྱིར་སྤྲིག་པ་དང་། །ལུང་མ་བསྟན་ཡང་དགོ་པར་
 འགྱུར། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས། །ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མི་སྤྲོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཆོས་དབྱིངས་མེད་དགག་གི་ཆ་ནི། བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཞིག་ །དགོ་བ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སྤྱོད་པ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདི་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
 མེད་དགག་གི་ཆ་ཁོ་ན་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པའི་སྤྲོད་པོར་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྲོད་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་
 དབྱིངས་མེད་དགག་གི་ཆ་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
 ཀྱང་དེར་བྲལ་བས་སོ། །དེ་བས་ན་དྲི་མའི་སྤྱངས་གཞི་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པའི་སྤྲོད་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། མེད་
 དགག་གི་ཆ་ལ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་མེད་དགག་གི་
 ཆ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཞིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གསུངས་པའི་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་
 ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པས། གལ་ཏེ་བཅའ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས། །བདེ་གསལ་སྤྲོད་པོ་མ་ཡིན་ཡང་། །སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །བདེ་
 གསལ་སྤྲོད་པོ་ཡིན་སྟམ་ན། །མ་ཡིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ནི། །དབྱེ་བ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་
 གསུངས། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་ཆོས་དབྱིངས་དགོ་པར་འཆད་པ་དང་། མི་འཆད་པའི་
 ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་དུ་བཟུང་ཞེ་ན། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་བོ་དག་ལས་དེ་
 དགོ་པར་བཤད་པ་དེ་ནི། མ་ཡིན་དགག་གི་ཆ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དགོ་བ་ཡིན་པ་འགོག་
 པའི་ལུང་རིགས་འཆད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་ཆ་ལ་དགོངས་པའོ། །འོ་ན་ཀུན་
 གཞིའི་སྤྲོད་པོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་དགོ་པར་འཆད་ན། ཀུན་གཞི་དགོ་པར་མི་འཆད་པ་ཅི་

ཞེན། དེ་ཀྱན་གཞིར་ལས་མི་ཡོན་ཏེ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱན་གཞིར་གཉེན་པོར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྐྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་དགོ་བ་ལས་འོས་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཆ་དེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་བསྐྱོད་གོས་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་མ་བསྐྱོས་ཀྱང་ཆུད་ཟ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་བསྐྱོས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་བར་འཆད་རྒྱུ་མ་ཡིན་དགག་དེ་ཡང་ཞེན་མོར་ན་ཀྱན་
 གཞིར་གསལ་ཆ་དེའི་སྒྲིབ་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་ལ་
 འཆད་དགོས་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འཆད་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི། འཁོར་གསུམ་
 མི་དམིགས་པར་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་དུ་བསྐྱོད་
 བའི་ཡུལ་དང་། གང་གིས་བསྐྱོད་པའི་སེམས་དང་། གང་བསྐྱོད་པའི་རྒྱས་སོ། །འདི་དམིགས་པ་
 ནི་རིགས་པས་དབྱེད་ན་དེ་གསུམ་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲིབ་པའོ། །ཟིན་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་
 ཤེས་རབ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟར་པའོ། །ཡང་ན་ཡུལ་ཅན་བསྐྱོད་པ་དེ་ཡུལ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་
 བར་ཤར་བའོ། །ལྷ་པ་ནི། བསྐྱོས་ཡུལ་དེ་རི་སྲིད་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཆུད་མི་ཟ་བའོ། །

གཉིས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་
 བའི་རྫོགས་པ་དང་བྱལ་བའི་རྫེས་ལ་མཛོན་རྫོགས་སོ། །ཆོས་མཛོན་པ་ལས། སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། འདིར་དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།
 མཛོན་པ་ལས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལས་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཡུལ་དེ་
 ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཛོན་པར་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མཉམ་
 རྫེས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། འདིར་ནི་མཉམ་རྫེས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། མཛོན་པར་ནི་འཛིན་
 ཉེན་པའི་དགོ་བ་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཀྱན་སྒྲོང་དུ་ཟག་པ་མཚན་ཉིད་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ཞིག་
 ལ་ཟག་བཅས་དང་། དེ་སྒྲོན་དུ་ངེས་པར་མ་སོང་བ་ཞིག་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་པས། མཛོན་པ་
 བས་འབྱུང་བའི་ཟག་མེད་དེ་ལ་འདིར་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་པར་ངེས་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་། ཟག་
 པའི་འཛིན་མཚམས་ཡེ་མི་གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་། ཉན་མོངས་ལ་ཟག་པར་
 བཞག་པ་ལ་མཐུན་པས་སོ། །གང་དག་ཆོས་མཛོན་པའི་ལྷགས་ལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རེལ་མཚོ། (སྤྱི་ཚུལ་)

རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་།
དངོས་གཞིའི་ཆེ་ཞི་རགས་སུ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་མ་སྒྲེས་པ་དེ་ནི། ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་ཁམས་
གོང་མ་ལ་སྟེད་པའི་ཟག་བས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་
རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དཔྱེ་བ་ལ། བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ལས།
གཉིས་པའི་བྱུང་པར་ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ། མཉམ་རྗེས་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་གི་ཡུལ་
ཅན་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡོངས་བྱུང་གི་ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་སེལ་བ་ཞེས་བཞེད་ལ། དོན་དེ་
ཡང་རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། རྒྱ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་སོགས། སྒྲོ་བུར་ཉོན་མོངས་དག་པ་
ནི། མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྟེན། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་
ལྟར་པའི། ཁངས་རྒྱས་སྒྱུ་ནི་དེས་ཐོབ་པ། དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་
པར་བརྟེན། ཅེས་དང་། མདོར་ན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡི། ལས་སུ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
གྲོལ་བའི་སྒྱུ་ནི་སྒྲོང་བ་དང་། ཚེས་ཀྱི་སྒྱུ་ནི་རྟོགས་པའོ། ཞེས་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་
ནས། འདིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ན་བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་སྟེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ། འདིས་དག་པར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་དག་སྟེ། ས་དང་སར་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བར་
བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཨར་བྱང་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ནི། ལྷ་མ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་།
ཕྱི་མ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་བཤད་ནས། གཉིས་ཀ་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཆད་དོ། །རང་
ལུགས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞིབ་མོར་བྱོན། མཉམ་གཞག་པར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྟེང་ན་དྲི་
མ་སེལ་བའི་ཆ་དང་། ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་དག་སྒྲོམ་
ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་ལ། འདིར་ནི། ཡོན་ཏན་མདོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆ་ནས་འཆད་པ་ནི། དེ་ཡི་
ངོ་བོ་ཉིད་མཚོག་ཉིད། ཅེས་སོགས་སོ། །པོད་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག ལྷ་མ་རྟོགས་པ་དང་ཕྱི་མ་སྤངས་

པའི་ཆ་ལ་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྤངས་པ་འདུས་མ་བྱས་སྒྲིམ་ལམ་དུ་འཆད་དཀའ་བས་མི་འཆད་
 པར་རྟོགས་སྤྲུལ་། དར་རྟོག་མཛད་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ཉིད་ལ།
 རྟོག་པའི་ཆ་ནས། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་དང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་
 གི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་མོ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཞེས་སྟགས་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་
 གྱི་ངོས་འཛིན་དུ་སྦྱར་བར་རིགས་ན། དེ་ལྟར་འཆད་པ་ལ་འགྲིག་ཆ་སྤྲུལ་ཡང་། བྱེད་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་མ་བཤད་ཅིང་། གཞུང་དེ་ནི་ཞར་བྱུང་རྣམ་དག་གི་ཉུང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་འཆད་པའི་གཞུང་དུ་
 གསལ་བ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་བཤད་ནས། དེ་དེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
 ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱིས་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་དངོས་འཆད་པ་ན། མདོར་
 བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་དུ་གང་སྒྱུར་སྒྱུར་སྤྲུལ་ཡང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
 སྒྲིབ་སྤྲུལ། སྒྱིར་རྣམ་དག་བཞི་ཀ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ཅིང་། སྒྲིབ་སྤྲུལ་བའི་བྱུང་སེམས་
 ཀྱི་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་ནི། རི་སྒྲིབ་དུ། ལམ་གསུམ་སྒྲིབ་ཉམས་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤངས་རྣམས་ཀྱི་
 དག་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་སྤྲུལ་བོད་སྤངས་རྣམས་
 འགོག་བདེན་བཅུ་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཀྱང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 པ་གང་ཡང་མེད་ལ། གཞུང་ལས། དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་སུ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི། འབྲས་
 སུ་འདུས་བྱས་ལ་འཆད་དགོས་ཏེ། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་འཆད་པའི་སྒྲིབ་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་འབྲས་སུ་བཞི་ཀ་སྒྲིབ་སྤྲུལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཡང་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མདོ་ལས་འབྲས་སུ་
 རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ངོས་འཛིན་པའོ། །

འདི་ནི་དོན་གསུམ་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོའི་དོན་བཤད། དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་
 ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཚུལ། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་འཆད་ཚུལ་སྤྲུལ་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་བཤད་པ་
 དང་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་སུ་རྣམ་དག་པ་
 ཉིད་དོ། འབྲས་སུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ། ཤེས་ཕྱིན་
 རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་རྣམ་པར་

དག་པ་དང་། འབྲས་ཁུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་། གཉིས་སུ་བྱར་མེད། ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པའོ། །
ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ནི་
ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །
འབྲས་ཁུ་ཞེས་པ་ནི། དེའི་འབྲས་ཁུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ། དེས་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་པའོ། །འོ་ན་དེ་གསུམ་གྱི་དག་པ་གསུམ་པོ་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་
ཞེ་ན། དེ་གསུམ་ཀའི་དག་བྱའི་དྲི་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། གཅིག་པོ་དེ་གཉིན་པོས་སྤངས་པའི་ཆོ།
སྤངས་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མདོ་གོང་མའི་དོན་ནི། འབྲས་ཁུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་
ཀྱང་པ་གཉིས་སོ། །མདོ་ལས་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་དོན་བསྐྱར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། བསྟན་
བཅོས་སུ་དག་པ་དེ་གསུམ་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱ་བ་བྱེད་དུ་འཆད་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐ་
དད་མ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་སོགས་སོ། །ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་པ་ནི། རོ་བོར་ཐ་མི་དད་པའོ། །
བཅད་དུ་མེད་ཅེས་པ་ནི། ལྷོག་པ་ཐ་མི་དད་པའོ། །གཉིས་སུ་མེད་ཅེས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །གཉིས་སུ་བྱར་མེད་ཅེས་པ་ནི་དག་གིས་གཉིས་སུ་སྟོན་མི་ཅུས་པའོ། །
དག་དོན་བསྐྱས་ན། ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དོ་སྤྲུལ་
གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ཁྱོད་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་དེས་དག་པའི་དག་པ་དེ་དང་། ཁྱོད་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཁྱོད་གྱི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་དྲི་མས་
དག་པའི་དག་པ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བྱའི་དྲི་མ་གཅིག་གིས་དག་པའི་དག་པ་
ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལ་མ་གཉིས་གྱིས་སུ་གཅིག་གི་བའི་ཆོ་གི་བ་
ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིར་འབྲས་ཁུ་ཞེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དང་། འགོག་བདེན་གཉིས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དུ་སྦྱར་བ་ནི་མདོ་དང་ཅུང་མི་འགྲིག་སྟེ། མདོ་
ལས་འབྲས་ཁུ་དང་། ཡུམ་དང་། ཡུལ་གསུམ་དུ་བཤད་ལ། དེ་དུས་གྱི་ཡུམ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་
འཆད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་ཡུལ་དང་འབྲས་སུའི་དག་པ་བཤད་ནས།

ཡུམ་གྱི་དག་པ་མ་བཤད་པས། ཡུམ་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་དངོས་དེ་འབྲས་བུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་
 གྱི་སྐབས་འདིར་འཆད་རྒྱ་མིན་པར་གསལ་བའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུའི་དག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་
 དག་པ་སོགས་ཐ་མི་དད་པར་འཆད་པ་འདི་ཡང་། འབྲས་བུ་སྟོ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དུས་སུ།
 ཡུལ་ཡང་དེས་དག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་བའི་
 བྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དག་གཞི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་དང་། དག་བྱེད་ཡུལ་རང་གི་ངོ་
 བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་དང་བདག་འབྲས་སྟོ་བུར་གྱི་རྣམ་དག་གསུམ་པོ་ཐ་དད་མེད་པར་འཆད་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་དག་པ་དེ་དང་། རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་གི་དག་པ་གཉིས་པོ་ཐ་མི་དད་དུ་གྲུབ་པ་ན། དྲི་མ་རྣམས་གཉིན་པོས་དག་རུ་དུ་འགྱུབ།
 དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན། ཡུལ་ཅན་ཤེར་བྱིན་གྱིས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་རྒྱས་པར་འགྱུབ། དེ་གྲུབ་པ་
 ན། དེ་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་དུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་འབྲས་བུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 བོ། སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་འགོག་པ་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དབྱེར་མེད་དུ་འཆད་ནས། དེའི་
 འོག་ཏུ་འགོག་པ་དེའི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སོགས་ཡིན་ལ། དག་པ་དེའི་རྒྱ་
 རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་དངོས་འཆད་པ་ནི། ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ན་མདོ་
 གཞུང་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་ཅིང་། འགྲེལ་བ་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགལ་མོད། སྟོབ་དཔོན་གོང་མ་
 རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པ་མེད་པས། དེ་དག་དང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་འདིར་ས་དགུ་
 ཞེས་པ་སྤང་བུའི་རྟོན་ནམ་གཉིན་པོའི་རྟོན་ལ་འཆད་ཅི་ན། འགྲེལ་ཆེན་དུ། གཉིན་པོའི་རྟོན་ལ་
 འཆད་པའི་ལུགས་དང་། སྤང་བུའི་རྟོན་ལ་འཆད་པའི་ལུགས་གཉིས་གསུངས་ནས། རང་ལུགས་
 གང་ཡིན་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་མི་འགལ་ཏེ། སྤང་བུའི་རྟོན་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཚུང་
 པ་མེད་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་གཉིན་པོའི་རྟོན་དུ་ཡང་རུང་བ་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་
 རོ། །སྟོབ་བྱེད་ལ་གྲུག་གསུང་བའི་སྐབས་སུ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པ་ནི། དེ་
 ལ་གྲུག་གསུངས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་དགྲུས་ན་གསལ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། གྲུག་ག་ཡང་འགྲེལ་
 པ་ན་གསལ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན།
 འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད། རྟོགས་བྱིར་ལམ་ནི་གཉིན་པོར་འདོད། །དེ་ལ་གྲུག་ག་

སྤངས་པའོ། །ཞེས་སྒྱུར་ནས། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། དེ་ལ་
 གྲུག་ཀ་སྤང་བ་གཉིས་འཆད་དོ། །གྲུག་ཀ་ནི་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་པ་མི་
 འཐད་དེ། སྤང་གཉེན་གཉིས་སྒྲེ་འགག་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེའི་ལན་དུ།
 དོན་དམ་པར་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡུལ་གྱི་ཕན་གཞོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། ཐ་སྙད་
 དུ་བྱུང་བ་མ་དེས་སོ་ཞེས་པ་ལ། འོ་ན་ཚོགས་གཉིས་འབད་པས་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
 དེས་དེ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཅེན། དོན་དམ་པར་ཡུམ་གྱིས་ཚོས་གང་ཡང་འབྲས་བུར་མ་བཟུང་
 བར་ལན་བཏབ་པ་ལ། འོ་ན་ཚོས་གང་ཡང་མ་བཟུང་ན་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་དང་། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་
 པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན། དོན་དམ་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ནི་ནི་སྤང་གི་དགོངས་
 པ་སྟེ། ཐོག་མར་གཉེན་པོ་བསྟན་ནས། འོག་དུ་གྲུག་ཀ་སྤང་བའི་ཚུལ་འདི་ནི། མདོའི་གོ་རིམ་
 དང་མཐུན་ཅིང་། གྲུག་ཀ་གསུམ་པོ་ཡང་། མདོའི་དངོས་བསྟན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡིན་ལ། སྤྱོད་
 དཔོན་གྱིས་འཆད་པའི་ཚུད་ལན་འདི་ནི་མདོ་ན་མི་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དཔྱེ་བ་
 བསྟན་ཟིན་ནས།

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་སོ་སོའི་སྤྱོད་
 ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་སྤྱོད་། གང་གིས་སྤྱོད་། ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཀྱན་ནས་བསྤངས་པའི་ལས་དང་། རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་གཉིས་ཀྱང་
 དེར་འདུས་ཏེ། དེའི་ས་བོན་སྤངས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་
 དངོས་ནི། བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སོགས་
 མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཇི་སྟེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་བཞག་པའི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་
 ཀྱང་དེར་འདུས་ཏེ། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པ་ན་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་བཞི་སྟེ། སུན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ། སྤྱོད་པ་གཉེན་པོ། གཞི་གཉེན་པོ།
 ཐག་བསྤིང་བའི་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི་ཐོག་མར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་

78

མཐོན་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་ཤིང་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་སྒྲེས་པའི་བར་དེར།
 སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་བསྒྲིམ་པས་
 ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ནང་ཚན་འགའ་ཞིག་གི་ས་བོན་སྤྱོད་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་།
 སྐབས་གཉིས་པར། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་རེ་
 རེ་སྤྱོད་བར་བཤད་ལ། དེའི་ཆེན་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། མཐོན་ལམ་
 གྱི་སྤྱང་བྱར་འཆད་ཀྱང་། ཀྱན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་སྤྱང་བྱ་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དགུ་བ་དེས་སྒྲིམ་སྤྱང་
 རྟོག་པ་མ་ལུས་བར་སྤངས་ཟིན་པའི་འོག་དུ་ཡང་། སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་གྲངས་
 ལ་མི་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྩི་མ་སྤྱོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གཞུང་འབྲེལ་དུ་མ་ནས། ས་བཅུའི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་བྱེད་
 གྱི་གཉེན་པོ་དེ་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱང་བྱ་དེ་སྒྲིམ་སྤྱང་དུ་འཛོག་ཅུས་ན། མཐོན་ལམ་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བའི་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཉིད་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོན་བ་དང་། མཐོན་ཟིན་གོམས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་
 རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཉིས་པོ་དེར་འདུ་ཞིང་། དེ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་གཉིས་པོ་
 དེར་འདུ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རི་སྐད་དུ། མཐོན་བ་དང་བསྒྲིམ་པས་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་ཞེས་དང་།
 བོད་སྤྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྤྱང་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྤྱོད་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉན་སྒྲིབ་གྱི་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོན་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་དང་། ཕྱིས་སོ། །འདི་ལའང་མཐོན་འགྱུར་བ་རྣམས་
 ཅིག་ཆར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་རྣམས་རིམ་གྱིས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་
 གཉིས་དཔྱེད་དགོས་སོ། །དེ་འདིར་ཁས་མི་ལེན་པ་མིན་ཏེ། འཕགས་པས་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་
 སྐབས་སུ་ཆགས་བྱལ་སྒྲོན་འགྲོའི་ཐ་སྙད་མཛད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་གྱིས་ནི་ལམ་
 གཉིས་གྱིས་རིམ་པས་སྤྱོད་དགོས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པ་ལ་ནི། དུམས་ཆོས་བར་བ་

བྱེད་པ་ནི། མདོན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། ཐུན་མོང་བ་དེ་ཉིད་སོར་
 བཞག་པ་ཡིན་མོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཅིག་ཆར་དུ་
 སྤྱང་བར་བཤད་པའི་རིགས་པས། སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱང་ཅིག་ཆར་དུ་སྤྱང་བར་རིགས་གིང་། དེ་
 ལྟར་ཡང་། ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་སྤྱང་ཚུལ་ནི། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་སུ་བཤད་པའི་
 ཐུར་དང་། དེའི་རིགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྤྱང་
 བ་ཅིག་ཀྱང་སྤྱིད་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་མེད་གི་འགྲེལ་པ་གཉིས་དང་
 མཐུན་པའི་ཐུར་རོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐབས་བཞི་པར། སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་
 ཐམས་ཅད་དགུར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་དང་། གཟུགས་
 གྱི་རྟོག་པ་ལ་འབྲིང་པོ་སྒྲོར་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་བཤད་པ་མེད་པའི་ཐུར་དང་། སྐབས་ལྔ་པར།
 སྤང་གཉིན་སྒྱུར་བ་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་གྱི་མཐོང་
 སྤང་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་བསྐྱེད་མས་ནས་སྤྱང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་རྒྱུན་
 གོམས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་རྣམས་བསྐྱེད་མས་ནས་རིམ་གྱིས་སྤྱང་བ་ལས་འོས་
 མེད་པའི་ཐུར་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་སྤྱང་ཚུལ་བཤད་པ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུང་རྟོག་
 དང་། འཛིན་རྟོག་ལ་བྱེ་བས་ལ་མ་བྱས་པར་སྒྱུར་འཇུག་གིས་སྤྱང་བར་བཤད་པའི་ཐུར། འདིའི་
 སྒྲོས་པ་ལྟག་མ་ནི། ཐོད་བརྒྱལ་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གཉིན་པོ་དེ་དག་གིས་མདོན་
 འགྱུར་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། སྤང་བྱ་
 རང་དུས་སུ་འགགས་ཟིན་པ་དེ་སྤྱང་བ་ཡིན་ནམ། མ་འོངས་པ་སྤྱང་བ་ཡིན་ཅི་ན། དང་པོ་མདོན་
 འགྱུར་བ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འགག། །མ་འོངས་པ་མ་སྒྲེས།
 ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་ཐུད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཐུར། དཔེར་ན། སྤང་བས་སུན་
 པ་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞོད་པ་བཞིན། ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ད་ལྟར་བ་
 དེའི་དངོས་ཀྱི་གཉིན་པོ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པས་དངོས་སུ་ཐུད་པའི་ཐུར།
 དཔེར་ན་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་
 ཀུན་གཞིའི་སྤྱང་ན་ཡོད་པ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་བཞིན། མདོན་གྱུར་

ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་ནི་མི་སྤྱིད་ལ། ཡིད་གྱི་
 ཤེས་པའི་སྤྱིང་གི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱོས་པ་དང་། དེའི་སྤང་བྱ་མངོན་འགྱུར་བ་འགགས་པ་
 མཉམ་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྦྱོས་པ་དང་། དེའི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་
 རྟེ། དཔེར་ན་སྤང་བ་བྱུང་བ་དང་། སྤང་བ་འགགས་པ་མཉམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི།
 མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ། གང་ཞིག་གང་ལས་སྤྱོད་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤང་བྱ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། འདས་པ་དང་ད་ལྟ་
 བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྦྱོས་ཟེན་པས་སྤྱོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྱོད་དུ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། སྦྱོ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། གང་ཡང་སྦྱོན་རྣམས་འགོག་བྱེད་པ། ཁྱེད་བསྦྱོད་
 ལས་ལ་རུས་འགྱུར་གྱི། ཁྱི་ལྟར་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་སྤང་
 གཉེན་དུ་མ་ཟད། རོན་གྱི་སྤང་གཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞོད་བྱེད་ད་ལྟར་བས་གཞོད་བྱ་མ་འོངས་
 པ་འགོག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །ཞེས་ལ་འདི་བཤད་དེ། བོད་ཕྱི་མ་དག་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྦྱོས་པས་
 བྱུང་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ལྟན་ཅིག་པའམ། དེའི་སྤྱོད་
 ལོགས་དེ་མ་ཐག་ན་ཡོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་
 ཆོས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྦྱོ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་དེ་གཉེན་པོས་
 མི་སྦྱོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་
 དུས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཞེས་ལ་བྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྤྱོད་རྒྱལ་ལ་གསུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤྱོད་
 རྒྱལ་ནི། རགས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་བསྟན་ནས་མ་བཤད་ལ། ཉན་
 ཐོས་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་དང་བསྟན་ནས་བཤད་ན། དེ་མ་བཤད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་
 དབང་རྒྱལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་དང་། སྒྲིབ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་
 ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱལ་ལ། རིམ་
 གྱིས་པ་དང་། ཅིག་ཆར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཆགས་བྱལ་སྤོར་དུ་སོང་མ་སོང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞུང་དུ་འདུགས་ལ་བར་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ཅིག་ཆར་བ་ནི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། ཉན་སྒྲིབ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་དང་འདྲ་ལ། གཞུང་
འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཞིག་རྒྱུ་ཅ་འགྲེལ་དུ་འབྱུང་ལ།
ཆོས་མདོན་པ་ལས་ཀྱང་རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོད་ཚུལ་གཏན་མ་བཤད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཉན་
འགྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་སྒྲིག་ལ་མཁས་པ་སོགས་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དུག་ལ་
མཁས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ས་བོན་དང་བཅས་པ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་
བས་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དུ་
འབྱུང་བའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་མཉམ་གཞག་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
དེར་མི་རུང་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བོད་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་བཤད་
དོ། །དེར་མ་འདུས་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ནི་མང་སྟེ། སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ནོ། །
ལ་ལ་དག་གཞུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཞུང་རྟོག་གིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ནས་འབྱུང་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད་པ་ནི། རྒྱུ་ཅ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ། །དེའི་
སྤྱོད་ཚུལ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབ། སྤྱོད་ལམ་དུ་རྟོག་
པ་དང་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོམ། མཐོང་ལམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་། སྒྲོམ་ལམ་དུ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་
ལྷན་དུ་བསྒྲོམ་བས། མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་དེའི་ས་བོན་སྤངས་པ་འབྱུང་བར་རྒྱུ་ཅ་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། ཉན་སྒྲིབ་གྱི་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འོ། །དང་པོ་ལ།
ལའོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་འོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་
གྱིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་གྲངས་བཞིན་དུ།
ཅ་བའི་དབྱེ་བ་དགྲུ་དང་། ཁམས་དང་གཞུང་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ཞིང་། དེ་
ལའང་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བོན་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དོན་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་

བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་ཅིས་གསུངས་སོ། །ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་རས་བཤད་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་སྤྲོད་པོ་མི་སྤང་ཞིང་། བྱང་ས་ལས། ས་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་དེ་ནི་སྤྲོད་རྣལ་འབྱོར་སྤྲོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཅིང་། བྱེ་བྲག་འཕགས་པ་
 གྲོལ་སྒེའི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་འདིར་ཁས་མི་སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲོད་ཀྱི་
 སྤྲོད་ཚུལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཆར་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དགུ་པ་དང་། སྤྲོད་ཅེའི་དེ་དགུ་པ་ཅིག་ཆར་དུ་སྤྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་
 བ་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་དགུ་བཙོམ་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། དེས་ཤེས་སྤྲོད་ཏྲོག་པ་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་སྤྲོད་དུ།
 དགོ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགུ་བཙོམ་པ་མ་
 གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། འཕགས་པ་ལྟར་ན། མཆོན་
 བྱ་དོན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ས་མཆོམས་དེར་མི་བཞག་པར། ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་གི་དབང་དུ་
 མཛད་ལ། སྤྲོད་དཔོན་གྱི་དགོངས་ལུགས་ཅིག་ལྟར་ན། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར། ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་སྤོམ་སྤང་གིས་བསྐྱུས་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་ཀྱང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་
 བག་ཆགས་མ་སྤང་པ་དེ་སྤྲོད་དུ། དགུ་བཙོམ་པར་བཞག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཤེས་སྤྲོད་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་མཐོང་བ་ལ་གཉིས་བྱེད་ཀྱི་དང་།
 ཇི་སྤྲོད་པ་མཐོང་བ་ལ་གཉིས་བྱེད་ཀྱི་འོ། །དང་པོ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་བཞིན་མཉམ་གཞག་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྲོད་མཆོན་
 ཉིད། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པས་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་མཐོང་བ་ལ་གཉིས་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྲོད་པ་གཅིག་སྤྲོད་སྤངས་པས་ཅིག་ཤོས་སེལ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ།
 རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཇི་སྤྲོད་པ་མཐོང་བ་ལ་གཉིས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྤྲོད་པ་སེལ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི། ཐོད་
 ཀྱི་སྤྲོད་དཔོན་སྤྲོད་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བར་མ་གྲགས་ཀྱང་། དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྲོད་མའི་བསྟན་བཙོས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྤྲོད་རྒྱུན་

ལས་ཀྱང་གསལ་བར་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན། ཇི་སྐད་དུ། དྲི་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆགས་
 མེད་དང་། བྲོགས་མེད་བྱིར་དེ་དག་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
 པར་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱིར་ནི་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཇི་སྐད་ཡོད་པ་ཉིད་གྱིས། ཤེས་
 བྱའི་དངོས་པོ་མཐའ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱིར་ནི་བྲོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། སྒྲིབ་
 པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡི། རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། རྗེས་ལས་
 ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འདོད། ཁྱེས་དང་། དེ་ནི་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བརྟེན་
 བྱས་ཐོབ། ཁྱེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་སྟེ་ཡེ་
 ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བྲལ་བའི་འབྲས་བུའི་མིང་ཅན་གནས་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 ལ། དེའི་ལས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། ཞེས་དང་ཡང་
 ཅུ་བ་ལས། མདོར་ན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ནི། ལས་སུ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྲོལ་བའི་སྒྲིབ་
 རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི་སྦྱང་བའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས་ཇི་ལྟར་
 གསུངས་ཤིན། ཇི་སྐད་དུ། གང་ལ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་དུས་རིང་རྟག་ལྡན་
 པ། སྦྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཅོམ་གྱུར་ཅིང་། གནས་གྱུར་ཆོས་དཀར་
 ཡོན་ཏན་མཆོག་རབ་ལྡན་པ་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད། རྟེན་མི་རྟོག་རབ་དག་ཤིན་ཏུ་ཡུལ་ཅན་
 ཡེ་ཤེས་ལམ་གྱིས་ཐོབ། ཁྱེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་
 ཤེས་བྱ་མཐའ་ལས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ཤེས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་གཞན་ཡང་། ས་བརྩའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནི། ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་
 ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་ཞིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཇི་སྐད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་མྱོངས་
 པའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་དེའི་བྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
 ལམ་ལ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ལ། དམན་པའི་ལམ་དུ་ནི་མཉམ་གཞག་
 ཅོམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཤད་དོ། རྟེན་མེད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྦྱང་བྱ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་ནི། བར་

ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་མ་བཤད་པར། བྱད་པར་གྱི་ལམ་
ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་མྱེ་གཉིས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། འདིར་འབྱུང་གྲུབ་པའི་གནས་དང་དབྱེད་པའི་མཐའ། རྒྱད་པའི་སྒྲོལ་
ལས་འབྱུང་ཡིན་རང་བཟོ་མེད། ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ལུང་རིགས་སྟོན་རབས་གྱིས། མ་བཤད་དེ་
བཤད་དེ་བྱིར་བསྐྱོས་པ་མིན། ། མང་དུ་བློས་འདོད་རྣམ་པར་དབྱེད་འདོད་དང་། གཞན་ཡིད་
འཕྲོག་འདོད་འགྲན་སྒྲུབ་ལ་འདོད་པས། ཀྱུན་གྱིས་མི་བསྒྲུན་རྣམ་པར་འདི་ལོངས་དང་། །
གང་གང་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་བློས་འགྱུར། ། ཁོ་བོས་བཤད་དང་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ལ། ། དོན་
མང་ཆོག་ལེགས་རྣ་བར་གཉིན་གཤིན་པ། ། དེ་ཡོད་དེ་མེད་ཤེས་པའི་དབྱེད་ལྟན་གྱིས། ། འདི་
དང་གཞན་གྱི་རིན་ཐང་བྱོས་ལ་བཟུང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་བསོ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། ། །

༡༡༡། གཞི་ཀྱན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་ནི། ཆགས་སྒྲུབ་བྱུང་འཇུག་ལམ་ལས་
གོལ་གྱུར་ཅིང་། གཏི་མུག་སྒྲིན་ཆོགས་འབྱུག་པོ་ལས་གྲོལ་བས། ས་ཆེན་གསལ་མཛད་དེ་ལ་
ཐུག་འཆལ་ལོ། ། ལམ་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཤིང་རྟ་རིགས་འདྲེན་པ། གཞི་ཀྱན་མཁྱེན་པས་ལམ་
དང་ལམ་མིན་གྱི། རྣམ་དབྱེ་མ་འདྲེས་བཤད་ལ་རག་ལས་པ། ། དེ་བྱིར་དེ་ ཡི་རྣམ་དབྱེ་འདིར་
བཤད་བྱ། ། ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།

སྟོད་པ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོའི་འབྲེལ་བཤད་པ་དང་།
འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྣམ་དག་གི་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་པ། བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི། ལྷ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། བ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་
ལགས། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་ན་མི་དམིགས་སོ། ། བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཤིན་རྟ་རྣམ་པར་དག་པའི་
བྱིར་རོ། ། གསོལ་པ། ཅིའི་སྒྲིད་དུ་དེར་མི་དམིགས་ཏེ་ཤིན་རྟ་དག་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ།

རབ་འབྱོར། ཏུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི།
 སྒྲུབས་གཉིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
 འཕྲོས་ནས། མཚན་མར་དམིགས་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལས་རིང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཚན་
 མར་འཛིན་པའི་ཆགས་པ་མེད་ན་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་
 གྱིས་གསོལ་བ། གང་ལ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བགྱིད་ན། ཤེར་
 ཕྱིན་འདི་འདོར་བར་འགྱུར། ཞེས་པས་ནི། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 སྤྱིད་ཞི་ལ་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་། གཞི་ཤེས་ནི་མདོ་དང་རྩ་བ་གཉིས་ཀ་ན་མེད་དོ། །སྤྱིད་
 ཞི་ལ་གནས་མི་གནས་དང་། ཉེ་རིང་གི་ཤེས་བྱེད་མ་འདྲེས་པར་དཔྱེད་གོས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཤེས་
 རབ་དང་། སྤྱིད་རྗེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ཆ་ནས་སོ། །
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འདྲེས་སོ་ཞེས་གྲོ་ལུང་བ་གསུངས་སོ། །གསོལ་བ་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཆགས་པ་དང་
 མ་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པར། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། མཐར་ཐུང་བའི་བར་ནི་
 རོ་མཚར་ཆེལོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི། ཐབས་ཀྱི་རིང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་
 ཐུས། རབ་འབྱོར་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་དྲིས་པའི་ལན་དུ། གཟུགས་སྤྱོད་ཞེས་
 བྱ་བར་འདུ་ཤེས་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་བས་ནི། གཟུགས་
 སོགས་ཐུང་པོ་སྤྱོད་ཉིད་ལ། །སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། མ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་དོ། །ཞེས་པས་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲུས་པ། རྣམ་གྲངས་གང་གིས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ཀོ་ལུ་གི་ཀ་བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
 བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྱུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་འདུ་ཤེས་ན་ཆགས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་ནི། སྦྱིན་སོགས་
 བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ། །སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་

རོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ཀའ་ཤི་ཀ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་པའི་ཆེ།
 བདག་ནི་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ནོ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བསྒྲུལ་མོ་ཞེས་པའི་བར། རྣམ་
 བར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ན། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གཞན་ལ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། གང་ལ་ལས་ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་
 ན། གཉེན་པོ་དེ་གཉིས་ནི། སྦྱོན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །ཅེས་པའི་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་
 བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་
 ཆགས་པའི་མཐའ་འདི་དག་བྱེད་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་ལེགས་སོ། །དེ་བས་ཡང་ཆགས་པའི་
 མཐའ་ཐུབ་པར་བསྟན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུང་ཞིག་དང་། བསྟན་པར་བྱའོ། །
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
 ཆགས་པ་ཐུ། །ཞེས་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཤེར་ཕྱིན་ནི་
 ཟབ་བོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བས་
 ནི། ཡུལ་ཟབ་པར་བཤད་ནས། ཆགས་པ་ཐུ་མོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་སྦྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་དགའོ། །བཀའ་སྤྱུལ་
 པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བས་ནི། ཆགས་པ་དེའི་གཉེན་པོར་བཤད་པ་ཡིན། གོང་ཏུ་
 ཟབ་པར་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཤེར་ཕྱིན་ནི་རྟོགས་པར་
 དགའོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་ནི་སྤྱི་ཀྱང་མ་མཐོང་། མི་ཐོས། མ་ཤེས། རྣམ་པར་མ་ཤེས་
 སོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི། རྟོགས་པར་དགའ་བ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ནས།
 གསོལ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་ནི་
 སྤྱི་ཀྱང་རྣམ་པར་མ་ཤེས་ཏེ། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་གྱིས་མ་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆགས་པ་

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱང་ཆ།)

ཕྱ་མོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། ལུལ་ཟབ་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་གཉིན་པོའི་དཔྱེ་བ་མདོ་ལས་དངོས་སུ་བཤད་ནས། རབ་ཏུ་དཔྱེ་བ་དེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་
དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་རབ་དཔྱེ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་
ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་གྱི་སྒྲུབ་ཕྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་དེ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་པ་ལ་ནི། འདི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་
ལུགས་ལ། ཞེས་སོགས་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དཔྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཞེས་ནས། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་རི་
ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དྲིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་རི་ལྟར་རི་
ལྟ་སྤྱད་པར་བགྱི། བཀའ་སྤྱུལ་བ། དེ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་མི་སྤྱོད་ན་དེ་ལ་སྤྱོད་དོ། །
ཞེས་པ་ནས། དེ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པ་འཇུག་། རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་
མི་སྤྱོད་ན། དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཆོན་བཅུས་ནི། གཞི་ཤེས་གྱི་
སྤྱོར་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐབས་གྱི་སྤྱང་བ་རྣམ་བདུན་ལས་འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་
སྤྱོས་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དེ། རི་ཙམ་ཞིག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་དྲིས་
པའི་ལན་དུ། ཀོའུ་ཤི་ཀ་དེ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་སྒྲོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་
གྱིས་སྒྲོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ལ་སྒྲོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་
སྒྲོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། སྤྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱིས་མཐུས། སྤྱོད་གསུམ་གྱི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་ནས་གནས་གཅིང་མའི་བར་གྱི་ལྷའི་བྱ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཅན་དན་གྱི་ཕྱེ་མས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མངོན་པར་འཕྱོར་ཞིང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འཁོད་དོ། །དེ་ནས་ལྷ་དེ་རྣམས་གྱིས་སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུས།
སངས་རྒྱས་སྤྱོད་གི་ཡི་གེ་འདི་ཉིད་དང་། མིང་འདི་ཉིད་དང་། རབ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བའི་དགོ་སྤྱོད་
ཁོ་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཁྱེད་བྱས་ཤིང་། སྟོན་པར་བྱེད་པ་

འདི་ནི། ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། མི་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ལྷན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། མི་ལྷན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ལྷེར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་པ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་དེ་མ་ཡིན། ལྷན་པའི་ཕར་ལྷན་ལྷེར་བ་དང་། འཕྲོག་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལྷེར་བའམ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བས་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་པ་སྐབས་དེའི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རབ་འབྱོར། ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལྷེར་བར་བྱེད་པ། འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ལྷན་པ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདི་ནི་ལྷའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཐུག་མང་པོས། ཀྱི་མ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ལན་གཉིས་པ་བསྒྲོར་བར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་ཡོད་ལ། འདིའི་དོན། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ལའོར་ལོ་འཆད་པའི་ལུགས་དང་། སྐབས་དང་པོར་རྣམ་མཁུན་ལ་ལྷོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་མིའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐོག་མར་བསྒྲོར་ནས་ཡང་འདིར་ལྷའི་གདུལ་བྱ་ལ་རྣམ་མཁུན་དེ་ཉིད་སྤྱིང་ཡང་བསྒྲོར་བ་ལ་འཆད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལེའུ་འདི་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་བསྐྱེད་པའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ངོ་ཤེས་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་དེའི་ངོ་བོ་དེ་གང་། དེའི་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཅི། གང་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཅི་ན། དང་པོ་ནི། དེར་བསྟན་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲིམ་པའི་ལམ་མོ། །དེ་འདྲ་དེ་སྐབས་གཉིས་པའི་

ལམ་ཤེས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་ཕྱིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་
 མིན། །ཞེས་སོགས་སོ། །མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐབས་གཉིས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་
 དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་ལས་རིང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སྐབས་དང་པོའི་རྣམ་
 མཁྱེན་ལས་ཀྱང་རིང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་འགལ་བྱུང་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་གཉིན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་ནི་མཆོན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས།
 སྤང་གཉིན་གཉིས་ཀ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་འདྲེ་བས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པར་ནི།
 གཟུགས་སོགས་སུང་པོ་སྒྲོང་ཉིད་སོགས་སོ། །འདིར་སྒོ་བ་དཔོན་མེད་གི་བཟང་པོས་གང་ཟག་གི་
 བདག་གིས་སྒྲོང་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་སྒྱུར་བ་ནི་མདོ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དེར་བྱུང་
 པའི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་ལོ་ཙཱ་བ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་
 ལྟར་ཀྱང་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། ཞེས་པའོ། །འོ་ན་མཆོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་སྐབས་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ན། དེ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འཇུག་
 པའི་སྒྱུར་བ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་དང་། འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བྱུང་བར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
 རྣམས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་པས་སྐབས་གཉིས་པར་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་
 མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་རིམ་གྱིས་སྒྲུས་ནས། འབྲས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི།
 སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་། འཇུག་པ་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 སྐབས་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་སྐབས་གཉིས་པར་ཤེས་
 བྱའི་ལམ་ལ་རྟོགས་རིགས་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་ཐ་མ་དེ་ཡང་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ལམ་དུ་སྒྲོན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

ཡང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་གཉིས་པ་ཞིག་འབྱུང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་འཇུག་པ་སྒྱུར་བ་རྒྱད་ལ་
 བསྐྱེད་ཟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེས། སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་དང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱད་ལ་སྒྲུས་ནས། ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་མཐོང་གིས་
 བསྟན་ནས་འདའ་བའི་ཚུལ་ཞིག་སྐབས་འདིར་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པར་ནི།
 གསུམ་ཀ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྟན་ཀྱང་། ཤེས་ནས་འདའ་བ་དང་། མདོན་དུ་བྱ་བ་གང་

ཡིན་གྱི་དཔྱེ་བ་མ་བཤད་པས་སོ། །

འདིར་དེ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་ཅུ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་།
 ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཚུལ་འགྲེལ་པས་ཁ་བསྐང་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་མཐོང་སྒྲིམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་ལས། བྱི་མ་གཉིས་ནི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྒྲོང་བའི་བྱིར་དང་།
 དེ་སྤངས་པའི་ཐར་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་སོ། །དེ་བས་ན་དེའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 ཅུམ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། ཉན་རང་གི་ལམ་
 གྱི་རྟོགས་རིགས་དངོས་དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་ན། བདག་མེད་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་མཆན་
 འཛིན་ལས་མ་གྲོལ་བའི་གཉེན་པོ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་། འདིར་ནི་བདག་ཡོད་མེད་སོགས་
 གྱི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ན་བདག་མེད་དང་
 པོ་གཉིས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་དེ་བསྐྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་གནས་
 བར་ནི་མི་འགྱུར་བས། དེའི་བྱིར་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་
 སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 དེའི་ཆོ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་སྐབས་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ། །འོ་
 ན་འདི་དང་གཉིས་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་བྱུང་པར་
 མེད་ཀྱང་བསྟན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། གཉིས་པར་ནི་ལམ་གསུམ་པ་ཤེས་ནས་མདོན་དུ་བྱ་ཚུལ་གྱིས་
 ལྟོག་པ་ནས་བཤད་ལ། འདིར་ནི་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ནས་འདའ་ཚུལ་གྱི་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་
 པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདིས་ནི་སྐབས་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་སྟོན་ཚུལ་དང་། གསུམ་
 པར་གཞི་ཤེས་གྱི་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་གྲུབ་པོ། །དོན་དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་སྐབས་དེ་
 གཉིས་སུ་མཐུན་པ་དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱི་ཅུམ་ལ་བརྟེན་ནས། མཐུན་པ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྟོག་འདི་ལྟ་སུ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐབས་སོ་སོར་བསྟན་པ་ལ་གོ་ན་འབྲུལ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྟོག་སོ་སོ་ནི་སྐབས་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་བསྟན་ཟིན་
 ནས། སྐབས་འདིར་ནི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཤེས་ནས་འདའ་བ་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་

རྟོགས་རིགས་ཤེས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་རབ་དབྱེ་བདེ་སྒྲག་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
 དེ་འདྲ་དེ་སྒྲབས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་གྱི་འབྲེལ་སྒྲིག་པའི་དུས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདའ་ཚུལ་ཁ་བསྐྱང་བ་ནི། ཉི་སྤང་ལས། དྲི་བ་དང་ལན་གཉིས་གསུངས་པ་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཡང་ཅིའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
 སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལོགས་ཤིག་པ་མེད་ཅེ་ན། ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་རིགས་
 གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲབས་གཉིས་པར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་
 རིགས་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཞིག་སྟོན་པར་རིགས་ཏེ།
 དེ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཞིག་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཐར་བ་དོན་དུ་མི་
 གཉིར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ལན་གདབ་པ་དང་། ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདིར་དེ་མི་སྟོན་པའི་ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཉི་
 སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བསྟན་ནས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནས། འདི་ནི་གཞན་གཙོ་བོར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལས། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉི་སྤང་ལས། གཞན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོའི་མི་སྟོབའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་དེ་
 ཡང་གང་ཞེ་ན། སྒྲག་བསྟན་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །འདི་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། ལམ་
 གཞན་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་དབང་པོ་དང་ཆོགས་བྱེད་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་
 ལུས་པར་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེའི་
 བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། ལན་སྒྲ་མ་ལས་འབྲེས་ནས། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྒྲུལ་ནས་ཤེས་དགོས་པས། དེ་གོམས་པར་བྱེད་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་ལམ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་བཟོད་དང་པོར་ཡར་ལུན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའོ། །འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཡར་གྱིས་ནི། རྟོགས་པའི་ཆ་རང་རྒྱད་པ་དེ་
དེ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡར་ལུན་དུ་འདུས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་ཉན་རང་འཕགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་
པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་བ་དང་། དཔལ་
འབྱེད་གི་མདོ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམས་ལས་ནི་དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་
ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །མདོ་སྡེ་ས་བརྩ་བ་ལས་ནི། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་གསལ་བར་
གསུངས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་ལྷ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་གསུངས་སོ། །ཤིར་
ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ལ་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ཡུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་དེ་རྟོགས་པར་ཡོད་པ་དང་། མོས་མིན་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
མདོར། གཟུགས་ལ་གནས་པ་དང་ལྷ་ག་བར་མོས་པ་ནས་མདོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོབ་པས་ནི།
སྒྲེ་བ་དང་། སྒྲ་བ་དང་། བྱ་ངན་དང་། སྒྲེ་ངག་སྒྲ་ཆོགས་འདོན་པ་དང་། ལྷ་ག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་
ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་ལོ། །བྱང་ཆེན་དེ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡང་
མདོན་དུ་བྱ་བའི་སྐལ་བ་མེད་ན། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཞེས་པ་དང་། གཟུང་དོན་
རྟོག་པ་སྒྲོབ་ཕྱིར་གྱི་མདོར། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་འདོད་ཅིང་། མདོན་དུ་
བྱ་བར་འདོད་ན་ཡང་བཟོད་པ་འདི་ལ་མི་བརྟེན་དུ་མི་རུང་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆུང་དུའི་ཆུང་

སོགས་དབྱེ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོར། བཅོམ་ལྷན་འདས་མདོན་པར་འདུ་བཀྱིས་པས་ནི།
 ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པའམ། སྒྲོན་མ་མཆིས་པར་འཇུག་པར་མི་རུས་སོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་
 པ་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་བར་དུ་ཡང་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དང་།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ཞེས་པའི་མདོར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སེམས་དང་བྲལ་བ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་
 བསྒྲོམ་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པས་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་། བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་
 དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། ཡུམ་ལས། བྱུགས་བཅུ་རེ་རེའི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གའི་
 གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྒྲིབ་དག་སྒྲོང་གྲུ་རེའི་བྱང་དང་། མོ་འགལ་གྱི་བྱེ་མ་སྒྲིབ་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་
 གྱུར་གྱུང་། དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཉན་གཅིག་སྒྲིབ་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་
 ཉེ་བར་མི་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཡུང་དེ་དག་ནི་དེས་དེ་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པས་ཤེས་བྱེད་གང་དུ་ཡང་འགྲིག་
 པ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱ། ཞེས་པའི་
 མདོ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་རྟོགས་རིགས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འཆད་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
 མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མཆོན་
 མར་འཛིན་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་བྱིར། །ཞེས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་མཆོན་མེད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འཆད་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྒྲོང་བྱིར་གྱི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ཡང་། སྒྲུང་པར་གང་དག་བདེ་གཤེགས་
 ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྒྲུམ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་མི་རུས་
 སོ། །ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ། དེའི་བཟོད་པ་དེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་
 ལ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་ཅུ་མ་ནི། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཀྱང་འབྱེད་པར་གཉེན་པོའི་ལམ་འཆད་པའི་སྐབས་ནས་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་དེ་ཡང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་འགྲོ་བར་བཤད་པ་དེ། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་
ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་འདྲ་དེ་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེའི་མདོ་ཡིན་གྱི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
དེའི་མདོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱུན་གྱིས་རི་ལྷ་ར་
བཀྲལ་བ་བཞིན་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་
པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་རྣམས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་དང་། གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་རང་
གི་སྒོ་བ་དཔོན་སོ་སོས་ཕྱེ་བ་རྣམས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་དེས་དེ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་བར་པ་
གསུམ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ས་སྡེ་ལྟ་དང་། སྒྲིམ་རྣམ་གཉིས་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པ་རྣམས་
སུ་ནི། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་བཤད་གྱི། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཆ་ཤས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་
བཤད་པ་མེད་དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་
འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལྟ་ཞེས། །གཞུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅམ་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་།
རང་རྒྱལ་ལ་ནི། བདག་མེད་གསུམ་པ་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་། བདག་མེད་དང་པོ་གཉིས་རྟོགས་
དགོས་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་པ་དེ་འདིར་དེས་དེ་རྟོགས་མ་རྟོགས་
དཔྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་མེད་དེའི་ངོས་འཛིན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་
མ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ན། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡོད་གྱི། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་
བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འདི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་མཐའ་སེལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་
རྩ་འགྲེལ་གྱི་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་ན་རེ། རྩ་བར། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་དང་།
འགྲེལ་པར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ཆོས་དཔྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རིགས་སུ་འཛོག་པར་
གསུངས་པས། དེས་དེ་རྟོགས་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བརྒྱལ་ལན་ནི། རྒྱུས་
པར་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པས་འདིར་མི་སྒྲོལ། །དེ་བས་ན་སྐབས་གཉིས་པ་

གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་རྒྱུའི་སྒྲིང་པོ་དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་། སྒོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་གཉིས་སུ་
 བྱེ་ནས། དང་པོ་རྫོགས་པར་མཐོང་བའི་ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་རྫོགས་པར་
 མཐོང་བའི་ས་མཆོམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ལ་འཆད་པ་ནི། གཞུང་འགྲེལ་དེའི་དགོངས་པ་
 ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་སྒོ་བ་
 དཔོན་མཐའ་དག་དང་། བྱུང་པར་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ལ་ནི། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་
 འཆད་པ་ཁོན་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་དཔྱེད་གཟུ་བོར་བཞག་ན། མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པའི་གོ་
 སྐབས་མེད་པས། དེའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་རིགས་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་སོ། །སྒོ་བ་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་པ་
 ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་སྒྲུབ་ལམ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཙན་
 དུ་བཤད་པས། དེ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལས་ལྷག་པའི་ལུང་རིགས་
 མེད་ལ། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་དངོས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས།
 དེའི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྒོ་བ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱིས།
 དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རིན་
 ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ལུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅིས་
 སོགས་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྒྲེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱིས་ཟེད་པ་སྒྲོང་པ་ཉིད། །ཟེད་དང་མི་
 སྒྲེའི་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་བྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །ཤེས་དང་། ཕ་བ་ལས། བཙམ་ལྟན་
 དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེས་དེ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བཞེད་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད་དོ། །འོན་དེའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་གནས་སམ་ཞེ་ན། དེར་མི་གནས་
 པའི་ཚུལ་རང་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འཆད་པར་མི་རུས་མོད། །འོན་ཀྱང་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་འདི་
 །ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་འདི་སྤང་ཅིས་བྱ་སྟེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། ཇི་སྲིད་
 བདེན་འཛིན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ངར་འཛིན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་
 རས་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་དེ་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་ཡང་།

དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རྒྱ་དེ་ཡོད་ན་དེའི་འབྲས་སུ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ལས་ལེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱེད་པ་ཏུ་རྒྱུན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ནི་ལ་སོགས་པས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་།
 ཟད་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་ལ་འཆད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་འབྲེལ་
 ཡང་། དེ་མིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས། ལུང་པོ་མི་རྟག་པར་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་ལས་བདེན་མེད་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་དེ་བདེན་མེད་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་དེས་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་ཀྱང་རང་གི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོགས་ལས་ཐོས་ནས་གཞན་
 ལ་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་གྱི་བོད་མཁས་པ་ཡལ་ཆེ་བ་དག་ན་རེ། སྟོང་འཇུག་གི་དགོངས་པ་ལ་དེས་དེ་རྟོགས་
 པ་གིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། སྟོང་ཉིད་
 མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་པའི་ལན་དུ། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། མེད་པར་བྱང་
 རྒྱུ་མེད་པར་གསུངས། །བསྟན་ཅ་དག་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན། །དག་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་
 གནས། །སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་གྱིས། །མྱ་ངན་འདས་པའང་དཀའ་བར་གནས། །
 ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཡང་། གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་
 རྟོགས་ལ་གིན་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་རྟོགས་པར་བཤད་ན། རི་སྐད་དུ། ཉན་མོངས་
 སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཉན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །
 ལས་གྱི་རུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱི་གཞུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་མི་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར། །འོན་དེ་མན་ཆད་ན། ཉན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡི། །མུན་པའི་གཉེན་པོ་
 སྟོང་བ་ཉིད། །ཅེས་ཉན་སྒྲིབ་གྱི་གཉེན་པོར་སྟོང་བ་ཉིད་བསྒྲུལ་དགོས་པ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་
 ཞེན། དེར་དེ་དགོས་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མ་སྒྲུལ་པར་སྟོང་ཉིད་
 རྒྱུང་བ་བསྒྲུལ་པས་ཉན་སྒྲིབ་སྟོང་མི་རུས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་དེ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེན། གོང་དུ། སྟོང་བ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་

སྒྲུབ་ཡང་སྟེ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་པར་སྟོང་ཉིད་མ་བསྒྲམ་ན་མུང་འདས་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལས་
 འཕྲོས་ནས་འོ་ན་དེ་བསྒྲམ་པས་ཀྱང་མུང་འདས་མི་ཐོབ་སྟེ། དེས་ཉོན་མོངས་སྟོངས་མི་ལུས་པའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེའི་ལན་དུ། སྟོང་ཉིད་གོམས་ན་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བདག་མེད་དང་
 བོ་མ་བསྒྲམ་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོང་ལུས་ཤེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་
 ལུགས་འདི་ལ། བསྟན་ཅུ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འཆད་
 ཚུལ་ནི། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ཞེས་པ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱིས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་མེད་ན། །
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་བཤད་ནས། རྒྱུ་བ་གཉིས་པོ་འདིས་དེ་མེད་ན་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་དགྲ་
 བཅོམ་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་འཆད་པའོ། །དེའི་འཆད་ཚུལ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་མེད་
 ན་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མེད། དེ་མེད་ན་དེས་ཆོས་བསྟན་པ་མེད། དེ་མེད་ན་བསྟན་པ་སྟུང་བ་
 དང་། འཛིན་པའི་ཅུ་བ་ཉོན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་མེད་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཆད་
 པ་རང་བཟོ་ཁོ་ནའོ་སྟམ་ན། མིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་དུ།
 ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡོད་ན་ཡོད། མེད་ན་མེད་ཅེས་
 པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མེད་ན་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེག་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱུས་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་དང་མཐུན་
 ནོ། །ཡང་ན་ནི། བསྟན་ཅུ་ཞེས་པའི་དོན། ཉོན་ཐོས་སྟེ་པས། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་བཀའ་རུ་
 འདོད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་དེར་མི་འདོད་པ་ལ། འོ་ན་དེ་ཡང་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེའི་ཅུ་བ་དགོ་སྟོང་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་གིས་བསྟན་པ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་འཆད་
 དགོས་པ་ལས། དེ་བསྟུས་པ་ཡང་དཀའ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དཔང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་དེ།
 སྒྲུ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ལས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲུ་མ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་པ་ལ་དཔང་
 པོ་ཡོད་དེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དཔྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། བོད་
 གངས་ཅན་པ་པལ་ཆེ་བ་དག །རི་སྐད་དུ། ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྒྲུས་ཟིན་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དུག་གི་ཐ་སྟོང་མཛད་

ཅིང་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་འཛིན་ལུགས་རྣམས་གྲགས་ཆེ་བས་མ་བྲིས་ལ། དེ་ལྟར་
 འཆད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་པས། རང་ལུགས་སུ་ཁས་སྐྱེས་པས་ཀྱང་ཆོག་མོད།
 འོན་ཀྱང་ཟུར་ཕྱིན་པར་འཆད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགྲེལ་བ་གསུམ་ཆར་
 ལས་དེ་དུག་ཀ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན། སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་
 གནས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ཅིང་། མིང་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་ལ། དོན་ནི་སྐབས་གཉིས་པའི་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྒྱུན་མཐོང་བ་དང་། སྤྱིང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་དུས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཉེ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་གྱི། སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་
 གནས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཆད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ལོ། །དེའི་ལུགས་བསྟན་སྤྱིད་ཞི་ལ་གནས་པ་ནི་
 མཚན་འཛིན་ལ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་འདས་ལ་སྤང་དོར་དུ་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་
 ལ། མིང་ནི་རང་གིས་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བཤད་ལ། འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་མདོན་
 བར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐུས་བྱེད་པའི་གཞི་ཤེས་སུ་མ་བཞག་སྟེ། ལྷ་མ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནས་
 བཤད་པའི་བྱིར་དང་། བྱི་མ་མཚན་འཛིན་གྱི་ལྷོག་པ་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་དངོས་
 བསྟན་སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་མེད་དོ། །ལུགས་བསྟན་སྤྱིད་
 ཞི་ལ་གནས་པའི་མིང་ཅན་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྦྱར་ན་རུང་ཅན་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི། རང་གིས་
 རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་དངོས་པོའི་མཚན་མ་དང་ལྟན་པར་རྟོགས་
 པས་ཞེས་མཚན་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དང་བྱུང་བར་དབྱེད་གོས་ལ། ཇི་ལྟར་དབྱེད་མཚན་འཛིན་
 ཀྱི་ཆ་ནས་ཡུམ་ལ་རིང་བ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་ཅན་གྱིས་ཆ་ནས་གཞི་ཤེས་དང་། དངོས་པོ་
 དང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་མར་བཟུང་བའི་ཆ་ནས་སྤྱིད་ཞི་ལ་གནས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པ་ཡང་། ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་འགྲིག་པ་མིན་ཏེ། མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་
 གསུམ་ཆར་ལས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་རྒྱལ་ཡུམ་
 ལ་ཉེ་བ་དང་། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་དེ་དེ་ལ་རིང་བར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་ཉེ་རིང་དུ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་
 བོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགྲིག་པ་མིན་ཏེ། མདོ་རྒྱུན་
 འགྲེལ་བ་གསུམ་ཀའི་བསྟན་ཚུལ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་
 མཚན་འཛིན་དེ་ཉིད་འབྲས་ལུམ་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་དེ་
 གསུམ་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉེན་བོར་བཤད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི།
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་སྟོང་
 གཉེན་དུ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། སྤྱི་ཚུ་ཞེས་མི་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་།
 དེ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་། འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་། རིང་བའི་
 ཤེར་ཕྱིན་དང་། འབྲས་ལུམ་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་བྲལ་བའི་དང་། བྲལ་བའི་ཤེར་
 ཕྱིན་ཞེས་བཤད་ན། འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་འཇུག་པ་སྦྱར་བའི་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ། སྦྱར་བའི་རྣམ་གཞག་དང་།
 མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལུལ་བཅུ་ལ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་ནས་
 བསྐྱམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །འདིར་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་དང་། བྱེད་པ་བོ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་རྟོག་གི་ལ་གྲགས་པའི་མེད་དགག་གི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་། སྟོས་པ་མཐའ་དག་འགོག་པའི་
 སྐབས་འདིར། བསྐྱབ་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔྱེན་བཅུ་ལས། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལ། དང་པོ་བཞི་སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་
 བ་དང་། ཕྱི་མ་དུག་ལ་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྦྱོད་པ་བཀག་པ་
 ཞེས་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་དུ་མཛད་ནས། ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་གསུང་
 རོ། །ས་མཚམས་ནི། མཚམས་སྦྱར་དུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་ཞེས་པ་ལ་འབྲལ་ནས། དེས་འབྱེད་
 ཆ་མཐུན་ལ་འཆད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་བསྐྱེད་དོན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྦྱོར་
 བ་ནི་དྲོད་དང་རྩེ་མོའི་དབང་བོ་བཅུའོ། །མཉམ་པ་ཉིད་ནི། བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཚོག་གི་སྦྱོབས་

བཅུ་ལྔ་། །ཞེས་ཟེར་ཡང་འདི་ནི་ལམ་ལཱ་ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་ཕྱི་སྒྲུབ་པའི་ལམ་དེ་ལ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་
 པ་མིན་ཏེ། སྒྲུབ་པ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སོགས་བཞིའི་སྒྲུབ་ཕྱི་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ལ་
 འཆད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ལ་བཞག་སྟེ།
 རི་སྒྲིབ་གཞི་ལམ་འབྲས་ལུ་གསུམ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དུངས་མ་
 ལུང་བ་དེ་སྒྲིབ་དུ་དེའི་སྒྲོང་གཉིན་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་
 ཞེས་ཟེར་ཡང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོས་བྲལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནས་བསྟན་པའི་གཉིན་
 པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྲལ་། དེ་ཡང་ལེགས་པར་དབྱུང་ན། ལམ་ཤེས་ལ་
 འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྲལ་བར་འགྱུར་ལ། སྒྲུབ་པ་དེ་ལས་ལམ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་པ་ཡར་ལྷན་
 དུ་ལྷན་པའི་ལམ་ཤེས་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི། སྒྲུབ་པ་གསུམ་པའི་མཐོང་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་
 ཆོགས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཟེར་མོད། དོན་ནི། ལམ་གསུམ་
 ཀའི་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྷན་དུ་ལྷན་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 སྒྲུབ་པ་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྒྲུབ་པ་སུ་བབ་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་
 འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོང་པའི་གཞུང་གི་ལུགས་བཤད་
 པའོ། །དང་བོ་ནི། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་ཀུན་བཏགས་པ་དང་། རྣམ་པར་
 བཏགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲོ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་དོན་སྒྲིབ་ཤར་བ་ལ།
 དེ་དང་དེར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེར་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་
 པ་ནི་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དེས་སྒྲོང་པའི་ཆ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
 གཞུགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀུན་བཏགས་པའི་གཞུགས་སོགས་ལ་ནི་མ་
 རྟོགས་པ་ཞེས་བྲལ་སྟེ། རྟོག་པས་དེ་དང་དེར་བཏགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་དེ་དང་དེར་
 མ་གྱུབ་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་ལ་ནི།

རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། འདིར་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི། རྟོགས་མ་རྟོགས་དབྱུང་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་སུ་གཉིས་པོའི་བླ་བོར་མ་བསྟན་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་མེད་ཅིང་། གོང་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲིད་པ་བཀག་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དོན་དང་མཐུན་ལ། དཔུ་མ་སྣང་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། མཚན་འཛིན་གྱིས་མཚན་མར་བཏགས་པའི་ཆ་ནི་དང་པོ་དང་། དེས་དབེན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ནི། གཉིས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གསུམ་པའོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་འབྱོར་སྒྲིད་པའི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱི་མ་ཡལ་ཆེ་བ་དག་ན་རེ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཆད་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཉིས་གཉིས་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲི་མཚན་ཐམས་ཅད་དོ། །རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲིས་པ་དེ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་ལ་མ་དག་གཞན་དབང་དང་། དག་པ་གཞན་དབང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། མ་དག་པའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སོ། །འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་འོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་པོ་དེ་བཏགས་པ་བ་དང་། གཞན་དབང་གི་གཉིས་ཀ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཉིས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཀུན་བཏགས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྒྲིད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་མི་འཐད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད་མི་འཐད། དབྱེ་བ་མི་

འཐད། དངོས་བདག་ས་སུ་དབྱེ་ལུགས་མི་འཐད། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་
ལུགས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ཀུན་བདག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཚུལ་ཤེས་སྒྱུར་ནས། དེ་ཡིན་ན་
ཡོད་པས་བྱུང་བ་རང་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་
པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སུམ་རྩུ་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གང་གིས། །དངོས་
པོ་གང་གང་རྣམ་བདག་པ། །དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་བདག་པ་ཡི། །དོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་མཚན་པ་ཅུ་ལྟེ། ལུགས་འདི་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་
ལས། དེ་ཡིན་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཡོད་པ་མིན་དགོས་པ་
ཤ་སྟག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན། བདག་གཉིས་ཀུན་བདག་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་གཞན་དབང་དང་། རྟོག་པ་དེ་
བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དབང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སོགས་
གཞན་དབང་དུ་ཁས་ལེན་ན། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་
ནི་སུམ་རྩུ་པར། གཞན་གྱི་དབང་གི་དོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཏེ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པས། དེ་འདྲ་དེ་ཡང་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཡང་
འགྱུར་ཏེ། གཞན་དབང་ལ་སྤང་བྱས་བྱུང་བར་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
ནི། དེ་ལྟ་ན་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་
པར་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
དབུས་མཐར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་འདི་དག་བསྒྲུབ་པ་དོན་དམ་དུ་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་ཡང་། འཛིན་ལུགས་ཤེས་ན་སྒྱུར་མེད་ཅུ་ཡིན་ཡང་།
བྱེད་གྱི་འདོད་ལུགས་དེ་ལ་མི་འཐད་དེ། ལུགས་འདི་ལ་གང་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ན། དེའི་
སྒྲིད་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱུང་།
མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ན་སྒྱི་མཚན་ཡིན་དགོས་ལ། སྒྱི་མཚན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མདོན་སུམ་
མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཀུན་བདག་གི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པ་ནི། དེ་

ལ་དེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་ལུང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར།
 ཀུན་བཏགས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་མི་འཆད་པ་ཡང་
 རོར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཆད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། དེས་སྟོང་
 བར་ལུགས་འདི་ལ་ཆད་མར་གྱུར་བའི་གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལས་མཐུན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ཐེག་བསྟུན་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་དམིགས་པས་ཀུན་
 ཏུ་བཏགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་
 བ་དང་། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་པར་འཆད་པ་ཡང་རང་ཚིག་འགལ་བས་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནའོ། །
 གཉིས་པ་གཞན་དབང་གི་དཔྱེ་བ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་གཞན་
 དབང་གི་དཔྱེ་བ་རྣམས་མ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དང་། དེ་ནས་མ་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་དཔྱེ་བར་
 བཤད་པའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་དཔྱེ་བའི་ཁུངས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་བསྟུན་ལས། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་གཞན་དབང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི།
 གཞན་དབང་གནས་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་
 དཔྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པས། རྒྱུང་གྲངས་འཐད་ཀྱང་། རོས་འཛིན་རོར་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འཆད་པ་ནི་ལུགས་འདི་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། རི་བོང་གི་རུ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་འཆད་པ་ནི། དེ་
 གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་ལ་སྟོ་ཅེ་གཏད་པ་མ་གཏོགས། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གོ་དོན་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དེར་འཆད་ན། དེ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དུ་ཐལ་བ་དང་། རི་
 བོང་རུ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བུམ་པའི་དོན་སྒྲིལ་སོགས་
 རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། དེ་ཀུན་བཏགས་གོ་ཆད་པོར་འཆད་པ་ཡང་རོར་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འཛིན་རྟོག་པ་དེའི་དོན་སྒྲིལ་
 སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ཡོངས་གྲུབ་དུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་
 ཐལ་བ་སོགས་འདྲུག་གོ། །གཉིས་པ་གཞན་དབང་གི་དཔྱེ་བ་གཉི་ག་དེ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྒྲིལ་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་འཛིག་པ་མ་ཡིན་གྱི།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ལ་དེར་འཛིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུས་ན། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་
 དབང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་བདག་གས་ཀྱང་མི་འཐད་
 དེ། གཉིས་ཀ་དེ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་
 ཡེ་ཤེས་རབ་ཁོན། །གཅིག་ཕུ་ཁོན་ས་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །ཞེས་དེ་འདྲ་དེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 རང་ནས་ཡོངས་གྲུབ་ཁོན་ས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཡང་དག་བསྐྱུབ་པ་གཅིག་ཕུ་ཁོན། །ཞེས་ལམ་གྱི་
 བདེན་པ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་ཕུས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །བཞི་པ་བདེན་པར་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པ་ནི། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཆད་པ་རྣམས་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་
 གཞུང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་བར་པ་གསུམ་ལས། གཞན་དབང་སྐྱུ་མ་ལྟ་
 སུར་བཤད་ལ། དེར་འཆད་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཆད་པ་ནི་གཞི་གཅིག་ལ་འདྲུབ་པའི་གོ་
 སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་སུ་ནི་བདེན་པར་མེད་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་རང་
 གཞན་གྱི་སྒྲེ་བ་མཐའ་དག་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུབ་ལས་ཀྱང་། གཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་ཅིང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གསུངས་ལ། བདེན་པར་ཡོད་ན་དོན་དམ་པར་བདེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེར་བདེན་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པས་བདེན་
 པའི་གོ་ཚད་ན། ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟ་རི་ལྟར་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཀུན་བདག་གས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། སྒྲོ་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་
 ནས། གཉིས་ཀ་འང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་དབང་བདེན་མེད་
 དུ་བསྐྱུབ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་དང་། དབུས་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལས། གཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་
 མེད། །ཅེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་མི་
 བདེན་པར་བསྐྱུབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་ལས། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 སུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གང་གི། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དབྱེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་དང་།
 ལུང་པར་དུ་བཏགས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་། ལུང་པར་དུ་ཀུན་ཏུ་
 རྟོགས་པས་བཏགས་པའོ། ཞེས་གསུངས། ཡང་ན་གཟུང་བ་ཀུན་བཏགས་དང་། འཛིན་པ་
 ཀུན་བཏགས་གཉིས། ཡང་ན་འདོགས་བྱེད་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་ཉི་དབྱེ་བས་བཅུ། མདོར་
 ན་མཚན་གཞི་ནི་གང་ཟག་དང་ཚོས་གྱི་བདག་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ནི་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་
 པར་བཞག་དགོས་ལ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་ཤིང་། མཚན་ཉིད་
 ཆད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་བཏགས་བཏགས་པ་པར་བཤད་ནས། རྣམ་གྲངས་པའི་
 ཀུན་བཏགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི་ཤེས་བྱ་
 གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་
 རིག་པ་ཞེས་པའམ། དེའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བའི་རིག་པ་དེ་གཞན་
 དབང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སུམ་ཅུ་པ་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། རྣམ་རྟོག་
 ཡིན་ཏེ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་། ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་གསུམ་སྒྲུང་བ་
 ཅན། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་གསུམ་དང་པོ་ནི་གནས་
 དོན་ལས་སུ་སྒྲུང་བའོ། རྣམ་གསུམ་གཉིས་པ་ནི། ཡིད་དང་འཛིན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །
 ཞེས་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། །ཡང་ན་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་
 དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མདོར་བསྐྱུར་གཉིས་ཏེ། བག་ཆགས་གྱི་ས་བོན་གྱི་གཞན་དབང་དང་། ཀུན་
 ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱི་དབང་སྟེ། གཞན་གཞན་
 དབང་རྣམ་པ་འདི་གཉིས་གྱི་གཞན་གྱི་དབང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། ཀུན་
 བཞིའི་སྒྲིང་གི་བག་ཆགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། བག་ཆགས་དེའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཡང་
 དག་མིན་རྟོག་གོ། ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག། སྒྲུང་བའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། རབ་ཏུ་སྒྲེའོ་ཞེས་བཞིར་བཤད་དོ། །དེའི་ཚེ་ན། ཀུན་གཞི་ནི་གཞན་
 དབང་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚོས་ཅན་གཞན་དབང་གི་སྤྱི་དུ་ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པས་སྤྱི་དུ་བཞུགས་ཏེ་དེ་ལོངས་གྲུབ་གྱི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་སྤྱི་དུ་གྲུབ་ནི་དེ་ལ་སྤྱི་མཐོང་། །ཏྲ་ཏུ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དབྱེ་ན་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི་དེ་དང་དེ་བཀག་
 ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཀག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱི་དུ་བཀགས་ལ་
 རིག་གི་ཆོལ་། །དེ་ལ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ལོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་མཐོང་སྤྱི་དུ་ཏྲ་ཏུ་གསུངས་པའི་
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱའོ། །དེ་སྤྱི་དུ་
 ཏྲ་ཏུ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། འགྱུར་མེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། །ལོངས་སྤྱི་དུ་བཀགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་སྤྱི་དུ་བརྒྱུད་སྤྱི་དུ་དོན་བསྐྱེད་ལས། རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་བསྟན་
 བས། །ལོངས་སྤྱི་དུ་བཀགས་པ་ཡིན། །དག་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་དང་། །དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་
 དང་དམིགས། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཚོས་གྱི་རྣམས། །རྣམ་པ་བཞི་བོས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། །སྤྱི་བྱུང་རྣམ་དག་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་
 དམིགས་པ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྣམས་ལ་བཤད་དོ། །ལྷགས་འདི་ལ། འགོག་
 ལམ་གཉིས་ཀ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མོད། གཉིས་པའི་བྱུང་པར་ནི། གཞི་སྤྱི་དུ་བཀགས་ལ་རིག་
 གཅིག་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དང་། ཐོབ་བྱུང་མཐོང་དུ་བྱུང་པའི་ཆ་ནས་བཤད་དོ། །
 གསུམ་པའི་གོ་རིམ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་། སྤྱི་དུ་དང་། དྲི་མ་རྣམ་པར་སྤྱི་དུ་བཞུགས་པའི་གཞིའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་ལ། གྲངས་ངེས་ནི། ཤེས་བྱ་དང་། སྤྱི་དུ་དང་། མཐོང་དུ་བྱུང་གསུམ་དུ་གྲངས་
 ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། སྤྱི་དུ་དོན་ནི། མེད་བཞིན་དུ་ཏྲ་ཏུ་གསུངས་པས་ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པའི་བྱིར་
 དང་། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་པའི་བྱིར་དང་། གནས་ལྷགས་སྤྱི་དུ་ལོངས་སྤྱི་དུ་བཀགས་པའི་བྱིར་དེ་
 ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པོ་ཡང་བསྐྱེད་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱི་དུ་བཀགས་ལས། དང་པོ་ནི། ལོག་པའི་ཀྱན་
 རྒྱུ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་གྱི་ལྷུ་ལ་རྒྱས་ལྷུ་ལ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ། སྤྱི་དུ་ཞིང་
 སྤྱི་དུ་བཀགས་པ་སྤྱི་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྒྱུ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་ཐ་སྤྱི་དུ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཐ་སྤྱི་དུ་ཡང་འཛིན་ཏེན་ལ་གྲགས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པར། བསྐྱེད་བཅོས་གྱི་ཐ་

སྒྲིབ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཐ་སྒྲིབ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་པས་
འཛིག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཀུན་རྫོབ་
རྟུ་ཡང་མི་བདེན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རྟུ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། གསུམ་པ་ནི་དོན་དམ་
པར་བདེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་མདོར་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་སྐབས་ཏེ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། གང་གིས་གང་འདི་མཐོང་ན་དེ་སྟོ་ལ། །ངེས་ཤེས་ངེས་པར་སྟེར་བ་དེ་
ཡིན་ཕྱིར། །རང་ཉིད་རང་དུ་སྟོམ་པ་དེ་ཐོང་ལ། །གཞན་ཡིད་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པ་དེ་བྱུང་ཞིག །
སྟོབ་དཔོན་རྟོད་བཀུར་བྲི་ལ་འཁོད་པ་དང་། །སྟོབ་མས་གྲགས་པའི་བསིལ་ཡབ་གཞི་བ་དང་། །
ཅ་ཅའི་དབྱངས་ཀྱིས་བྲིས་པ་མགུ་བྲས་པས། །མདོ་དང་རྒྱུ་འགྲེལ་ཤེས་སྟོམས་འགའ་མེད་དམ། །
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་བཟོ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། ། །

༡༡༡། །སྟེ་མེད་རྣམ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཁ་ལོ་བས། །གང་དངས་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་
བཞིའི་ཤིང་རྟ་ཡིས། །མཆོན་འཛིན་དབྱིངས་སུ་ཞི་བའི་ཐང་འཇམ་ལ། །བདེ་བར་རྒྱ་མཁས་བྱོད་
ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཐོས་བསམ་སྟོ་ཡིས་གཏན་ལ་ཐེབས་གུར་གྱང་། །སྟོམ་བྱུང་སྟོ་ཡིས་གོ་མས་
པར་མ་བྲས་ན། །ཉིས་པའི་ས་བོན་འབྱེན་པར་མི་རུས་པས། །དེ་ཕྱིར་དེའི་རྣལ་འབྱོར་འདིར་
བཤད་བྱ། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩུ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སྦྱར་བཞི་བཤད་པ་ལ། །སྟེའི་རྣམ་གཞག་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། །སྟོ་སྟེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། །དཔྱེ་གཞི་རྣལ་འབྱོར་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། །དཔྱེ་ངོ་སྦྱར་བ་བཞི་
སྟོ་སྟེའི་ངོས་འཛིན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། །སྦྱར་བ་རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། །དངོས་གཞི་སྟེ་མེད་གསུམ་

ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གང་དག་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱར་བ་ལ་བྱལ་ཆེ་ཆུང་
 འདོད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་དོད་གཅིག་ལ་འབྱུར་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་
 བྱང་ལ་འདིར་བཤད་པའི་སྦྱར་བ་ཙམ་དང་། རྣམ་ཐོགས་སྦྱར་བ་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་བཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་ཀུན་ཏྲོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྣམ་ཐོགས་སྦྱར་བ་ཞེས་འདོག་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་སྦྱར་བ་བཞི་ཀ་ལ་བྱལ་བྱེད་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྦྱར་
 བ་བཞིའི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་རྣམ་ཐོགས་སྦྱར་བ་དང་ནི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་
 འབྲས་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
 བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྐྱེད་བྱ་རྣམ་པ་ནས་མཚན་ཉིད་ལ་ཐུག་པའི་བར་
 རྣམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྦྱར་བ་
 བཞི་ཀ་ལ་བྱལ་བྱེད་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་མན་ཆད་ནི་བཞིའི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་སྦྱར་བ་
 དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་པོར་བསྐྱེད་པའི་ས་མཚམས་དང་། སྦྱོས་
 པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་། སྦྱར་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་པ་
 ཉིད་སོགས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་མཚམས་མ་ཕྱེ་བར། སྐབས་འདི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
 གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་སྦྱར་བ་དང་པོ་དེའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན།
 རྣམ་ཐོགས་སྦྱར་བ་དང་པོར་སྦྱོས་པ་ནས། ཇི་སྤྱིད་ཅེ་མའི་སྦྱར་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་སྤྱིད་དུའོ། །
 འོ་ན་བཞི་པའི་བྱུང་པར་ཅི་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ནི། དང་པོ་གཉིས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྦྱོང་
 པའི་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྦྱོབ་དཔོན་ནི་དང་པོ་
 གཉིས་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་འཆད་དོ། །
 འོ་ན་དེ་དག་གི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སྦྱར་བ་དང་པོ་གཉིས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཚན་འདོན་གྱི་ཏྲོག་པ་
 སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་དུ་གོ་མས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆ་ནས་སྦྱར་བ་དང་པོ་གཉིས་སུ་འདོག་ལ། སྦྱར་
 བ་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་ནི། ཕྱིན་དུག་དང་། ཇེས་དུན་དུག་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་མ་སྦྱིན་གྱི་ཟག་མེད་

གྱི་ཚེས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྤྱི་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་རིགས་རྒྱུན་གོམས་པར་
བྱེད་ཅིང་། དེའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སྦྱར་བ་དེ་སྦྱར་བ་དེ་གཉིས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་སྦྱར་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་
སུན་འབྱེན་པའི་དང་། སྦྱོང་བ་དང་། གཞི་དང་། ཐག་སྦྱང་བའི་གཉེན་པོ་འོ། །

དང་པོ་རྣམ་འཛོགས་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ཅམ་ཡིན་ལ། རོས་
སྐལ་གྱི་སྦྱང་བྱ་སྦྱང་བའི་སྦྱང་གཉེན་པ་མ་ཡིན་པས། སྤྱི་མེད་གསུམ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཅེ་མོའི་སྦྱར་བ་ནི་སྦྱང་བའི་གཉེན་པོ་སྟེ། སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱར་བ་ནི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་སྟེ། རོས་སྐལ་གྱི་སྦྱང་བྱ་
ལས་གྲོལ་ཟེན་ནས། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་བར་མངོན་དུ་བྱེད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐག་
བསྐྱང་བའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཅེ་སྦྱར་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱར་བའི་བར་དག་གཉིས་ན་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་འབྱུང་ཡང་། དོན་གྱིས་གོ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་སྟེ་གཞིའི་གཉེན་པོ་འོ། །སྤྱད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱར་དང་རོ་
པོ་གཅིག་གྱུར་། གཞུང་དུ་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་
བཤད་ལ། ཅིག་ཤོས་སུ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་སྤྲུལ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དུ་འཛོག་
གོ། །

ས་མཚམས་ལ། རྣམ་འཛོགས་སྦྱར་བ་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བརྩུ་བའི་བར་ན་ཡོད་པ་ཡིན་
ཏེ། སྦྱང་བྱ་སྤྲུལ་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་འཛོགས་ནས། ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་སྦྱང་གཉེན་མ་
སྤྱོས་པའི་བར་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ།
རྣམ་ཀུན་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རེས་ཆ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་རྗེས་ཐོབ་དུ་བཤད་པ་དང་།
སྦྱང་ཞི་མཉམ་ཉིད་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཞིང་དག་པ་དང་། ཐབས་མཁས་
གྱི་སྦྱར་བ་ཡང་དེར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཅེ་མོའི་སྦྱར་བ་ནི་སྦྱར་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་
ཡོད་ལ། རོ་པོ་ནི་མཉམ་གཞག་ཁོ་ནའོ། །མཐར་གྱིས་པ་ནི་འབྲགས་པས་ཚོགས་ལམ་ནས་

བཞེད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྒྲ་ལོགས་གྱི་བར་ན་ཡོད་པར་
བཞེད་ལ། རོ་བོ་ནི་མཉམ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་ཙམ་བཞེད་པ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་བཞེད་ཀྱང་། སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནས་བཞེད་པར་གསལ། རོ་བོ་ནི་མཉམ་གཞག་ཁོ་ནས་།

འོ་ན་སྒྲོར་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་ཅེ་གཉིས་པོ་སྒྲོན་ལ་རྣམ་རྒྱུ་གསུང་བའི་ཁོ་ན་
མཛོན་དུ་བྱ་བར་ངེས་སམ་ཞེན། མིན་ཏེ། དེའི་མཉམ་གཞག་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱུ་ཐོབ་མི་
ཐིང་ལ། མཉམ་གཞག་གི་དང་པོ་ནས་ནི་ཅེ་སྒྲོར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐབས་བཞེད་
པར་བསྐྱོན་པའི་རྣམ་རྒྱུ་གསུང་བའི་ཁོ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་སྒྲོབ་མར་སྒྲོབ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མང་པོ་འདི་
དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྒྲུལ་ན། གཞན་དག་གིས་ནི། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་གོ་བ་མ་རྒྱུད་
བཞེད་དུ། ཚོགས་གི་བྲག་ཆ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་མང་པོ་མཐོང་བས། དེའི་ངོར་བཞུགས་ནས་འབད་བ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པོ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་
འབྲས་དང་། བརྟེན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྒྲོམ་པ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྒྲོར་བ་ལ། མདོ་ལས་
རི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྐྱེད་མདོ་ལས་འབྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཀའ་སྤྱུལ་བ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །
བཀའ་སྤྱུལ་བ། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་མདོ་ཚན་ཉིད་བདུན་
གྱིས་ནི། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་པ་གོང་གི་དོན་
བསྐྱེད་ཡུམ་གཞི་ཤེས་ལ་སྒྲུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། འདོད་ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པའོ། །ཞེས་པའི་བར་སུམ་ཅུ་ཅད་ཀྱིས་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
 འདི་ནི་ཞེས་པ་གོང་གི་དོན་བསྐྱེད་ཡུམ་ལམ་ཤེས་ལ་བསྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ། ཡུམ་
 འདི་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། འཕགས་པའི་ལམ་བརྒྱད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་པའི་བར་མདོ་ཚན་བདུན་གྱིས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ལས་བྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བདུན་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ། འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ།
 ལྟ་བུས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ལས་བྱེ་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་
 བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ལམ་གྱི་མདོ་ཉི་ཐེ་ལེ་མང་དུ་མ་བྱུང་ཡང་། ལེ་བརྒྱད་མར་
 ཡུམ་འདི་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་
 དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
 འདི་ནི་སྟོབས་བརྩའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འདི་སྟོམ་དུ་གྱུར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་
 གང་དག་གི་རྣ་ལམ་དུ་ཡུམ་འདི་གྲག་པར་གྱུར་པ། དེ་དག་ཀྱང་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་
 བྱས་པའོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྟེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་མདོ་ཚན་བཞིས་སྦྱར་བ་ལས་ཐོས་བསམ་
 བསྟོམ་པ་དང་། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོད་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟོམ་པ་
 པོའི་སྐབས་དེར། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་ཤེར་བྱིན་ལ་རི་
 ལྟར་གནས་པ་ལགས། རི་ལྟར་སྦྱར་བ་ལགས། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། བང་སྟོང་
 པ་ཉིད་ལ་བརྩོན་པ་ལགས། རི་ལྟར་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་ལ་བརྩོན་པ་ལགས། ཞེས་པ་ནས།

ཇི་ལྟར་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་ལ་བཙུག་པ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཀོ་ཤི་ཀ་ལེགས་
 སོ་ལེགས་སོ། གྲི་བ་འདི་དང་སྟོབས་པ་འདི་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །
 ཞེས་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། གྲི་བ་ཀྱིས་བཤད་དུ། ཀོ་ཤི་ཀ། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ།
 གཟུགས་ལ་མི་གནས་ཏེ། གང་གི་ཆོ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་
 དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་མི་གནས་པའི་སྟོར་བ་དང་། གང་གི་ཆོ། གཟུགས་ལ་
 སྟོར་བར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་མི་སྟོར་བའི་
 སྟོར་བ་བརྟན་ནོ། འདི་གཉིས་གྱིས་ནི། སྟོར་བ་ལྷག་མ་བཙུག་པོ་ཡང་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། ཡུམ་འདི་ནི་ཟབ་བོ། བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུམ་གྱིས་ནི། ཟབ་པའི་སྟོར་བ་སོགས་གསུམ་བཤད་ལ།
 འདིས་ཀྱང་སྟོར་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
 ཤེར་བྱིན་འདི་ལྟར་ཟབ་པ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ། ཚད་མ་མཆིས་པ་དེ་ལྟར། ཐེག་པ་ལ་
 གསར་དུ་ཞུགས་པའི་མདུན་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེས་འདི་ཐོས་ནས་དངས་བར་འགྱུར།
 སྒྲག་པར་འགྱུར། ཀྱན་ཏུ་སྒྲག་པར་འགྱུར། ཞེས་པས་ཆོགས་ཆེན་རྟོགས་པའི་སྟོར་བ་བརྟན་།
 བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྒྲས་པ། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཁུབ་སེམས་དཔའ་གང་འདི་ཐོས་ན་སྒྲག་པར་མི་འགྱུར་བ་
 དག་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུང་བརྟན་ཐོབ་པའི་སྟོར་བ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་མཆོམས་ཀྱི་
 སྟོར་བའི་སྐབས་སུ། ཤེར་བྱིན་དྲིས་ནས་བསྒྲུལ་པའི་བར་ལ་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་མི་འཇུག་པར།
 རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། སུ་ཡི་མཐུས་དེ་ལ་དེས་
 བར་ཆད་མི་རུས་པ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་དེ་ལ་དེས་བར་ཆད་
 བྱ་བར་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། སྟོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། གྲི་
 བ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། གང་ལ་ལ་རྟོགས་བྱང་ལ་གནས་པ་དང་། བྱིན་དུག་ལ་སྟོན་པ་
 དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ནི་འདི་དག་ལགས་ན། དེ་དག་བར་དུ་གཙོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྲུང་
 བ་ལགས། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། སྟོན་ཞེ་དུག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། སྟོན་བཤད་ཟིན་པའི་
 དེ་མ་ཐག་ན། སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་འཆད་པའི་མདོ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་

རྣམས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ། འདི་ནི་བདག་ཅག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་པའོ། །
 འདི་ག་རྟེན་རྣམས་སྟོན་པའོ་ཞེས་རྒྱུ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ན། ཇི་ལྟར་ན། འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་བསྐྱེད་པ་ལགས། འདི་ག་རྟེན་སྟོན་པ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། གཞི་ཤེས་
 སྟོར་བའི་ཤེས་མཆོན་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདི་ག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་གྱིས། ལྷ་རྩལ་གྱི་ཅན་གྱི་
 བྱེ་མས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོར་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་
 མོ་འདི་བཤད་ན། འདིའི་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། འདིའི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་
 པ་ཉིད་དོ། །མཆོན་མ་མེད་པའོ། །སྟོན་པ་མེད་པའོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། ལམ་ཤེས་སྟོར་བའི་
 མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རབ་འབྱོར། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཡུམ་འདི་ལ་
 བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ལ་རིམ་གྱོ་མཛད། ལྷ་མ་མཛད། བསྟོར་དུ་མཛད་
 མཆོད་པར་མཛད། བརྗོད་པར་མཛད། བཀྱར་སྟོར་མཛད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་
 རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་ཡུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་
 སྟོར་བའི་ཤེས་མཆོན་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་སྟོར་བའི་ཤེས་མཆོན་ལས་
 འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་ནི་བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་
 གནས་སོ། །བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། བྱད་མཆོན་བཅུ་དྲུག་
 བཤད་ལ། འདི་ལ་མདོ་ན་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ནས།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་
 བར་བགྱིད་པ་ནི། དཀའ་བ་བགྱིད་པའོ། །བཀའ་སྩལ་བ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བྱང་
 སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་པན་པའི་ཕྱིར་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་དག་
 པར་ཞུགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། བྱད་པའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་སེམས་དེ་དག་གི།
 རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཆོན་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། བཀའ་སྩལ་བ། འདོད་ཆགས་དང་།

ཞེས་དང་། གཏི་ལུག་རྣམ་པར་བསལ་བས་དཔེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་ལས་འཕྲོས་ནས། སྤྱི་རིེ་
 ལུ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ། ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མ་བུལ་བར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ནས། མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་མཆོན་མར་
 མི་བྱེད་ན། དེ་ནི་མ་སྦྱས་མ་ཉམས་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ནས།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འཆལ་བས་ཇི་ལྟར་གནས་
 པར་བྱ། བཀའ་རྩལ་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་བྱ།
 བྱམས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ངེས་
 འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་རྫོགས་སྒྲ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་
 ལྷོག་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་མང་པོ་བྱང་བ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཕྱིར་མི་
 ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ནི་གང་ལགས། རྟགས་དང་མཆོན་མ་ནི་གང་ལགས།
 ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། གཉིས་པ་ལ། བཀའ་
 རྩལ་པ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གཟུགས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་། ཆོར་བ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་
 དེ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
 རྟགས་དང་། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཅི་ལས་སྒྲར་མི་ལྷོག་པའི་
 སྒྲ་དུ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས། བཀའ་རྩལ་པ། དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་
 ཕྱིར་ལྷོག་གོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་གང་ལ་གནས་ནས། དུན་
 པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིན་སྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པའི་གནས་ཟབ་མོ་
 རྣམས་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་པས་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་
 འབྱོར་དཔེར་ན། སྦྱིས་ལུ་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོད་ཅིང་རྣམ་པར་རྫོག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཞེས་པ་
 ནས། གང་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྦྱོབ་པ་དང་། ཉེ་བར་རྫོག་པ་དང་། སེམས་པ་དང་། ངེས་པ་གང་

གིས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་ལྷོག་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཅི་ནས་ཀྱང་
 སྤངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བརྩོན་པར་བྱེད་ན། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། སྒྲིམ་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་
 རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བཀའ་རྒྱལ་པ་རབ་འབྱོར། གང་གི་ཆེ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ།
 ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་དག་ལ་སེམས་པར་འགྱུར། འཇལ་བར་འགྱུར། དེས་པར་རྟོགས་པ་
 འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། བྱང་གཞི་བསྒྲིམ་པའི་ལམ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་
 འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བ་གང་གའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱིན་པ་
 སྦྱིན་ན་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མང་ངོ། །བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་མང་སྟེ། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་གངས་མ་མཆིས་ཆད་མ་མཆིས་མཚུངས་པ་མ་མཆིས་
 སོ། །ཞེས་སོགས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགུ་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དགུ་སྟེ། མདོ་ཆོན་བཅོ་
 བརྒྱད་གྱིས་ནི། སྒྲིམ་ལམ་གྱི་དཔྱེ་བ་དགུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གངས་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པ་དང་། ཆད་མ་མཆིས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་ཅི། ཐ་
 དད་དུ་བགྱི་བ་ནི་གང་། ཞེས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། གངས་མེད་སོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ངོས་བཟུང་
 བ་ཡིན་ལ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་གངས་གང་གིས་གཟུགས་ཀྱང་གངས་མ་མཆིས་
 པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། བཀའ་རྒྱལ་བ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །གསོལ་བ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ནི། གངས་མི་
 དམིགས་གཞལ་བ་མི་དམིགས། ཆད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་ཏམ་ཡི་གེ་ཐ་
 དད་དུ་བགྱི་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པའོ། །
 དེའི་དོན་ནི། སྒྲིམ་ལམ་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སོགས་གསུམ་གསུམ་འཕེལ་
 བར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའོ། །ལན་ནི། བཀའ་རྒྱལ་པ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་གང་དག་ལ་དོན་དང་
 ཡི་གེ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་སོ། །འོན་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ། གངས་མེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བའམ། ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་ལས་འདས་ཞེས་མདོན་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

དེའི་དོན་ནི། གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། གཞུང་དེས་ནི།
 རྩོད་པ་ཁས་སྤངས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉི་མུང་དང་ལེ་
 བརྒྱད་མར་བཤད་ལ། འགྲེལ་བ་གཞན་གཉིས་ལྟར་ན། རྩོད་པ་ཁོང་ནས་སྤངས་ནས། ཀླང་
 བ་བཞི་པོས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དང་། གུན་རྫོབ་དུ་བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ལན་བསྟན་པར་བཞེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་དང་ཉི་མུང་གི་རྩོད་པ་ལེན་ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་དགུར་གྲངས་མ་དེས་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་དགུ་ལས་མང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རེ་རེ་ལ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་གསུམ་གསུམ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་རྩོད་པ་གསུངས་ཀྱང་། སྤྲ་མ་ལྟར་ལེགས་ལ། རྒྱུད་གྲུ་ལས་མང་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་དགུ་
 ལས་མང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་ལ་སྒྱུ་བའི་དོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཕྱགས་
 དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་འགྲེལ་དུ་རྩོད་པ་དེ་ལྟར་སྤངས་ཀྱང་། ཕྱི་འགྲེལ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 དབྱེ་བ་མི་རུང་བའི་ལན་བཏབ་པ་ལས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་གསོལ་བ། བཙམ་ལྷན་
 འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ལ། བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ནི་
 རོ་མཆར་ཆེའོ། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་དོན་བདག་གིས་འཆལ་བ་ལྟར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
 བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པའོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །གསོལ་བ་བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་
 དོན་ལ་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་སམ། དེ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་མེད་དོ། །གསོལ་བ།
 དེ་ལ་དེ་མ་མཆིས་ན་ཡ་ཐོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
 འཕེལ་འགྲིབ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སུ་ཞིག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན་གྱི་མདོ་ལས་འབྲེས་པའོ། །
 དོན་ནི་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པ་མི་སྤིད་པར་ཐལ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཁོར་གསུམ་རྒྱལ་བས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་
 སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལན་ནི། བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་ལན་ཡིན་ལ།
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་སོགས་རྒྱུ་བ་གཉིས་སོ། །གསོལ་བ། བཙམ་ལྷན་

འདས་བྱང་རྩལ་རི་ལྟ་བུ་ལགས། བཀའ་རྩལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་དེ་
བཞིན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་བོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་
ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྩལ་བོ། །དེ་ལྟར་ན། བྱང་ཆེན་གྱིས་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི་སྤྲུལ་ཅོད་པ་དེ་ལ་བྱབ་པ་འབྲུལ་ཏེ། ཐོབ་
བྱེད་གས་པའི་བྱང་རྩལ་དང་། ཐོབ་བྱེད་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། མདོ་དང་། ཉི་མུང་གི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། སྟོམ་ལམ་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་
བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཞེས་ཅོད་པ་ལ། བྱང་རྩལ་དེ་དོན་དམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཅན་ཡིན་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དཔེར་བྱས་ནས་ལན་འདེབས་སོ། །
གོང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ། བྱང་རྩལ་ཐོབ་དུ་རུང་བར་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། གསོལ་བ་བཅོམ་
ལྟར་འདས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོས་སངས་རྒྱུའམ། སྤྱད་མས་སངས་རྒྱུའམ། ཞེས་སོགས་
གྱིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེས་ཅོད་པའོ། །དེའི་
གཞུང་ནི། སེམས་ནི་སྤྲུལ་མས་ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་ལན་ནི་བཀའ་རྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འབྲུ་
མར་གྱི་མར་མེ་སྤར་བས་སྟོང་པོ་ཆོག་པར་གྱུར་ན། མེ་ལྷེ་དང་པོ་དང་ཕྱད་པས་སམ། ཕྱི་མ་དང་
ཕྱད་པས་སྟོང་པོ་དེ་ཆོག །ཅེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་གཞུང་ནི། མར་མེ་དཔེའི་རྩལ་གྱིས་
ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཆོ། རྒྱ་འབྲས་
མི་འཐད་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་དུ་མར་མེའི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འཐད་པ་དེ་ནི་རྟོག་གའི་སྟོང་
ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ན་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གསོལ་བ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་
ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་དེ་
ནི་ངོ་མཚར་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ཟབ་མོ་བརྒྱད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་བསྟོམ་
པའི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་གསུང་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཤུ་རིའི་བྱས་སྤྱོད་པ། རབ་འབྱོར། བྱང་ཆེན་
མི་ལམ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། ཅི་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ། རབ་འབྱོར་
གྱིས་སྤྱོད་པ། ཉིན་པར་འཕེལ་ན། མི་ལམ་དུ་ཡང་འཕེལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མི་ལམ་

དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་ནི། སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བསྟན་
 བོ། །དེ་ལས་འབྲེས་ནས་ཤུ་རིའི་བུས་རབ་འབྱུར་ལ་གྲུག་ཀ་བཞི་བཙལ་བ་དང་། དེའི་ལན་གྱིས་
 ནི་ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲུག་ཀ་ལན་དང་བཙས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །དེ་ནས་
 རབ་འབྱུར་གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་ཆེན་ཇི་ལྟར་ན་ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པར་བགྱིད་ཅིང་། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ཉི་པར་གྱུར་བ་ལགས། བཀའ་རྒྱལ་པ། བྱང་ཆེན་སྒྱིན་པའི་ཡར་
 ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་བགྱིས་པ་རྣམས་མཐོང་ཞིང་། སྒྲོམ་པ་དང་། གོས་ངན་པ་
 དང་། མལ་ཆ་འཕོངས་པ་དག་མཐོང་ན། འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཞིང་དག་པའི་སྒྱུར་བ་བཤད་པ་ཡིན་པོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱུར་གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་སེམས་
 ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འབྲིས་པར་
 བགྱི་ཞེས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རབ་འབྱུར་འདི་ལ་
 བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་པས་གཟུགས་སྒྲོང་ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་
 མཛོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་མ་ཡིན་གྱི། འབྲིས་པར་བྱ་བའི་དུས་ཡིན་པོ་སྟེ་སོ་སོར་རྟོག་གོ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །རབ་འབྱུར། སྒྲིམ་བུ་དཔལ་
 ཞིང་བརྟུལ་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་སོ་སའི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྱུར་བ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཏན་
 ལ་ཡབ་པ་དང་། སྒྱུར་བ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོམ་རིམ་མོ། །

དང་པོ་ལ་བསྒྲོམ་བྱ་རྣམ་པ། སྒྲོམ་པ་པོ་གང་ཟག །ཡུལ་ཅན་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ། སྒྱུར་
 བའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས། ཉེར་རྒྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྣམས་སོ། །

དང་པོ་ལ། རྣམ་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཇི་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ། སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་
 བའོ། །

དང་པོ་ལ། སྒྱིར་རྣམ་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་།
 འདིར་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་སྟེ། ཇི་སྒྲིད་དུ་གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱའི་མཆོན་

ཉིད་དེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྱིར་ཤེས་རྣམ་ནི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཤེས་པ་
ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་། ཡུལ་མཆོན་མའི་རྣམ་ཤར་དང་། མཆོན་མེད་གྱི་རྣམ་ཤར་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་ཡང་། ཡུལ་སྒྱེ་མེད་གསུམ་གྱི་དཔྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ།
གཞི་ཤེས་གྱི་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་
ཤར་བའི་ཚུལ་ཡང་སྒྲར་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཡང་
དག་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་འཛོག་ནུས་སམ་ཞེ་ན། དེའི་ཤེས་རྣམ་གྱི་
འཛོག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་མཐུན་པ་བསྒྲུལ་བྱ་ཤེས་རྣམ་དང་། མཆོན་ཉིད་པ་མཁྱེན་པ་
དངོས་གྱི་ཤེས་རྣམ་མོ། །

དང་པོ་ནི། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲིའི་འཛིན་སྟངས་དང་། ལམ་སྒྱེ་
མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲིའི་དང་། རྣམ་པ་དེར་རྟོག་པའི་དེའོ། །དེ་གསུམ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་རེ་རེ་
ནས་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་འདྲ་དེ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
སྒྱིར་བའི་དོན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྱིར་བས་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པ་རྣམས་གོམས་པར་བྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་དེའི་ས་མཆོམས་ནི། སྒྱེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
ཡབ་ཟེན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ནས་བཞག་གོ། །འདིར་སྒྱེ་མེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་དོན་ཡང་།
ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དེས་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དེ་ལ། དེར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་རྣམ་མཆོན་ཉིད་པ་འམ་དོན་སྒྱི་
ཤར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
རྟོག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་པོའི་འཛིན་སྟངས་
དངོས་ལ་དེ་དང་དེའི་ཤེས་རྣམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་རེ་རེ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་དངོས་དང་བྱུང་བར་

མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྒྱམ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་བྱ་དེའི་ཤེས་རྒྱམ་མ་
 ཡིན་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་མཁུན་པའོ། །བསྐྱེད་བྱ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཤེས་རྒྱམ་དངོས་མ་
 ཡིན་པ་ནི། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་དེ་རྟོགས་པའི་དེ་རྒྱམས་སོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་
 ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱམ་པ་ཤར་བ་རྒྱམས་སོ། །འོ་ན་ཉན་
 རང་གི་ཤེས་རྒྱམ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རྒྱམ་ཇི་སྟེད་པ་འདིར་བསྟན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ཤེས་རྒྱམ་
 མ་ཡིན་ན། མདོ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པས་ཇི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། མདོ་ལས་ནི། ཉན་རང་གི་ཤེས་རྒྱམ་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་དེ། མདོར་རྒྱམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
 པའི་སྒྲུས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁུན་པ་
 གསུམ་ལ་འཆད་པར་མདོའི་འཕྲོས་ལས་གསལ་བའི་བྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། མདོ་དང་
 བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀར་ལས་བཤད་མོད། དེ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་རྟོགས་རིགས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ཅམ་ཞིག་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས། སྒྲོན་ལམ་གྱི་རྒྱམ་པས་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། རྒྱན་ཅ་བར། སྒྲོབ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དང་། །སངས་རྒྱལ་རྒྱམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་རྟེན་སོ་
 སོར་ངེས་པའི་རྒྱམ་གསལ་གྱི་དཔེ་ཅམ་དུ་བྱས་ནས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དེ་
 དང་། རྗེ་མཐུན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རྒྱམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྒྱམ་
 གཙིགས་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་
 སོའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་མཁུན་པ་གསུམ་ཀ་སྐབས་དེར་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྒྱམ་དུ་སྟོན་
 པའི་གོ་སྐབས་གལ་སྤྱིད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། །ཀུན་མཁུན་
 གསུམ་དུ་བྱ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་
 གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱམ་པ་ཇི་སྟེད་པ་སྦྱིར་འཕགས་པ་དང་།
 བྱེ་བྲག་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁུན་པ་ལ་འཆད་དགོས་ཏེ། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མིང་གིས་ཟིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟུག་ནི་བྱང་འཕགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱང་བསྐྱུས་པས་ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི། རྟོགས་རྟོགས་ཀྱི་རྟོག་སྟོན་པའི་རྟོག་ཡིན་
 གྱི། བསྐྱེད་བྱེད་པའི་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྤྱིར་བཤད་པའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཤེས་རྣམ་ནི། སྤྱིར་
 བ་བསྐྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་
 དང་བཅུ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་
 ལ། འགྲེལ་པར་བཤད་ཚུལ་ནི། འཕགས་པ་འོག་མ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་
 ལམ་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཉིན་པོའི་ལམ་སོགས་དུག་པོ་ཡང་། སྟོབ་པའི་ལམ་དུ་གཙོ་ཆེ་བས་སོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྣམ་པ་རྣམས་ནི། འགྲེལ་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ལམ་གཅིག་སྟེ་ས་ཁོ་ན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་འདིའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཤེས་རྣམ་ཅི་ཞེ་
 བ། སྟོབ་ལམ་གྱི་སྟོབས་སོགས་རྗེས་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས།
 སྟོབ་ལམ་ན་སྟོབས་དང་། མ་འདྲེས་པ་སོགས་འཛིན་པའི་བཤད་པ་གིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་འཇུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོར། སྟོབས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
 བཤད་པ་དེ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེའི་ངོས་འཛིན་ཡང་ས་
 བརྒྱུད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ཇོ་བོ་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པས་གསུངས་པ་དང་། ས་དགུ་པའི་ཡོངས་
 སྟོང་དུ། ཡོན་ཏན་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོར། སྟོབས་བཅུ་ནས་མ་
 འདྲེས་པའི་བར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་བཞེད་
 པ་ལྟར་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པས་བསྐྱེད་པའོ། །

དེ་ཡང་འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་འབྱེད་ནི།
 སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་ཡང་། རྗེས་མཐུན་པ་ཆོག་སྒྲིབ་ཀྱི་དང་། མཚན་ཉིད་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་དོན་གཅིག་ལ། དེ་ལ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་།
མཚན་ཉིད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་གཉིས་ཤེས་བསྐྱེད་རྗེས་པར་བྱས་པ་ན་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་མཐུན་པ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྡན་དུ་ཆང་བ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་ནི། རྣམ་
མཐུན་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་སྐབས་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྣམ་མཐུན་དང་དོན་གཅིག་
པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
ཀྱི་ཆ་ནས་མི་སྟོན་པར། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ཀྱི་ཆ་ནས་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན།
འདིར་བསྟན་པའི་ཉེར་བདུན་པོ་དེ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱང་ཡར་ལྡན་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་འཛིན་སྐྱངས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་བསྒྲུབ་པ་ན་བདག་མེད་གཞན་གཉིས་པོ་བསྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤུགས་
ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། འགྲེལ་པར། ཆོས་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པ་
དང་། ཤེར་ཕྱིན་ལས་གསུངས་པ་གཉིས་སྒྲུབ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྗེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ། དོན་རྣམ་བདག་མེད་གཉིས་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་།
ཤེས་རྣམ་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ལ། །གཉིས་པོ་འགལ་བ་ནི་མིན་ཏེ། རེ་རེ་
ལ་གཉིས་ཀ་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་ཚུལ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྐུ་བ་ཀྱི་གཞུང་དུ།
དང་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན་ལ། རྗེ་བཙུན་ཀྱི་གཞུང་དུ་གཉིས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པས་སོ། །དེ་ལ་
དོན་རྣམ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དེས་ཡུལ་སྐྱེ་མེད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པར་
གྱུར་པ་དེ་ལ་དེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་དོན་ཡང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དེས་བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅི་
ཡང་མ་རྟོན་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དེ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བསྒྲུབ་
པའི་ཚུལ་ནི། སྐྱེ་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་དེ་ཉིད་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། འདིར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་
ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་དེའི་ཚེ་ན། རོན་རྣམ་འདིར་བསྟན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་མ་བསྟན་
ཞེས་འཆད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཞུང་དུ་བསྟན་ཚུལ་ལ་རྣམ་པ་བསྒྲུབ་པར་བཤད་ལ། རྣམ་པ་དེ་ཡང་
ཤེས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པས་བསྟན་ཚུལ་ལ་རོན་རྣམ་གྱི་ཆ་ནས་བསྒྲུབ་བྱར་མ་བསྟན་ཞེས་པའི་
རོན་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་བདག་མེད་གཉིས་མ་བསྒྲུབ་པར་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་རིགས་རྒྱུ་
གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདིར་རྣམ་པ་བསྒྲུབ་པའི་དོན། གོམས་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཉིད་གོམས་བྱའི་རོ་
བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ན། སྒྲུབ་ལམ་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་རྫོགས་པར་མེད་པས་
རྣམ་རྫོགས་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་དངོས་གྱི་ལན་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་
པ་དེ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ལ། སྒྲུབ་དཔོན་ཚོས་བཤེས་གྱི་བཞེད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་
ཚུལ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་དོ། །

ད་ནི་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། དར་རིག་མཛད་པ་
ན་རེ། ཉི་མུང་དུ་བྱེ་བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ།
དཔེར་ན་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་འདི་རྣམ་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་དཔྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདིས་ཅི་བྱེད་
མ་ཤེས་པའོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་རོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཡིན་སོ་
སོར་འདོད་པ་ལ་ནི། སྒྲིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུབ་
བྱར་འདོད་པ་དེས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པར་
འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུབ་པར་མི་འདོད་ན་གཞི་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྟོན་པར་རྣམ་
མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་
མིན་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བས་ཡི་གའི་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚན་གཞི་དང་མཚན་བྱའི་ངོས་
འཛིན་ནོར་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བར་འཆད་པ་གཞུང་

ལུགས་དང་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་མེད་པ་དང་།
ལུས་རྣམ་གཞག་དུ། རྣམ་པ་སྒྱུར་བ་བཅས་རྣམས་དང་། །ཞེས་རྣམ་པ་དེ་སྐབས་བཞི་པའི་ཆོས་
ཅིག་དུ་བཞག་ནས། དེའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་གྱི།
གཉེན་པོ་ཆོས་གཅིག་དུ་བཞག་ནས་དེའི་མཚན་གཞི་སྐབས་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་གཉེན་པོར་བསྐྱབ་པ་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། གཉེན་པོ་ངོས་འཛིན་པའི་
སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་མཚན་གཞིར་བཞག་ན་དེ་འདིར་ངོས་བཟུང་ཐིན་པར་
འགྱུར་བ་ལས། དེ་ཡང་མིན་ཏེ། རྣམ་པ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་བསྒྲམ་པའི་སྒྱུར་བ་ངོས་འཛིན་
དགོས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་གི་དོན་མཐོར་བཞེ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བརྩ་
གཅིག་ལས་རྣམ་པ་ངོས་འཛིན་པ་ན་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །

མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་པའོ། །མཚན་བྱ་ནི། རྣམ་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། མདོ་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་གསུངས་པ་རྣམས་
སོ། །འགྲེལ་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་
རྣམ་པའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དངོས་མིང་
དུ་འཇུག་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྒྲམ་བྱ་གང་ཡིན་སོ་སོར་
འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་དུ། སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
ཀྱིས་དོན་སྒྲོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནམ། སྒྲོན་པོའི་ཤེས་རྣམ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེས་
དཔྱེད་དགོས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཆེན་དེས་དོན་སྒྲོན་པོ་རྟོགས་པ་ནི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། འབྲུལ་ངོར་ཡིན་ལ། ཡིན་ལུགས་ལ་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་རྟོགས་
པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །རང་བདག་རིག་བྱེད་
ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་པའི་ཡུལ་དང་།

བསྒྲམ་བྱ་ནི་མ་བརྟགས་ཤིང་མ་དབྱུང་ན་ཡུལ་སྤྱི་མེད་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། བརྟགས་ཤིང་
དབྱུང་བ་ན་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ལ་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་
ན། །དེ་ཉིད་སྒྲོ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ཆེ་དེ་རྣམས་བརྟེན་ལས་
དེའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྣམ་པ་སྒྱིར་བསྟན་ནས། སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བཙོ་ལྟར་བྱེད་པའི་དཀའ་བའི་
གནས་རྣམས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་བདེན་ངོས་བཟུང་།
དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་
པས། རྟེན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་
སུ་བཤད་ནས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དཔྱེ་བས་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །

འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཤད་པ་འདི་ནི་ནོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དེ་ནི། སྒྱིར་གཞི་ཤེས་དང་། བྱེ་
བྲག་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་སུ་བསྟུ་བར་མི་རུས་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
འདིར་བསྟན་པ་དེ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ལ་འདོད་ན། ཡུལ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། མེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི། འཕགས་པ་གསུམ་ཀའི་
ལམ་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉིས་པོ་འདི་དག་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་
མངའ་བའི་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོ་བ་ལམ་དུ་འཕགས་པས་བཤད་པ་ལྟར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་
པས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྟུས་པས་ཤེས་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་
རྟོགས་ཁོ་ནའི་གཉིས་པོར་བཤད་པ་ནི་ནོར་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཤད་པ་འདི་ནི་ནོར་བ་མིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་

རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མི་རྟག་
 སོགས་སུ་བསྒྲིམ་པ་དེའི་ཚེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་
 ལས་གཞན་དུ་ན། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་འདྲ་བར། དམིགས་པ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་གིས་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
 པས། ཐེག་ཆེན་ལས་དམིགས་པ་རྒྱ་རྒྱུད་བར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བར་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་
 ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིབ་བཤད་ནས་བྱེ་བྲག་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐེག་
 དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཁོ་ནར་ངེས་པས།
 དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉིན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
 གི་གཉིན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་གསུམ་མོ། །ཁོ་ན་
 གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ལམ་དང་པོ་མཐོང་སྒྲིམ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྒྲིབ་བཤད་ལ།
 ལམ་བྱེ་མ་གཉིས་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་དང་། ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་ལ།
 འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་འདི་ལྟར་ན། བྱེ་མ་གཉིས་ཀ་སྒྲིམ་ལམ་དུ་གསལ་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་ནི་ཉི་
 སྒྲུང་དང་མཐུན་ནོ། །

ཁོ་ན་ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་འཆད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་མཉམ་རྗེས་
 གཉིས་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཁོ་ནར་ངེས་གིང་། དེ་ཡང་མཉམ་
 གཞག་ཁོ་ནར་སྤྲོད་བས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིབ་ཅིང་། ཇི་
 སྟེད་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤྲོད་དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་དམ་
 ཆོས་ལེགས་བཞག་པ། །ཅུ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྒྲོ་གྲོས་བཞག། །དེ་རྒྱུ་རྟོག་པ་ཙམ་རིག་
 བསྟན་པ་དག། །ཐུར་དུ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡ་རོལ་འགྲོ་ཞེས་པས་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྤྲོད་ཚུལ་དང་། སྒྲོ་
 དང་ལྡན་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྟོབས། །རྟག་ཏུ་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་སོང་བ་ཡིས། །དེ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཉེས་ཆོགས་ཆང་ཆིང་དག། །དུག་སྒྲུན་ཆེན་པོས་དུག་བཞིན་སེལ་བར་བྱེད། །ཅིས་པས་
 མཉམ་གཞག་དུ་སྤྲོད་ཚུལ་འཆད་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གཞན་དག་ཤེས་
 སྒྲིབ་སྤྲང་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཉིན་པོ་གཉིས་སུ་བྱེ་བར་འཆད་པ་དག་གིས་ནི། ཇི་སྟེད་པ་

མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་རྣམ་དཔྱད་འཆད་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་པས་དཔྱིས་བྱིན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་ལུང་ལམ་བདེན་དང་། ལུང་ཅན་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་དམན་པའི་
གཞི་ཤེས་ལ་འཆད་ན། འདིར་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུལ་བྱ་ཤེས་རྣམ་ཅི་ཞེན། དེ་ལྟར་བཤད་
བ་དེ་ནི་རྟོགས་རིགས་གྱིས་རྟོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབེ་ཡིན་གྱི། འདིར་ལུང་ལམ་བདེན་དང་།
ལུང་ཅན་ཤེས་རྣམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡར་ལྡན་དུ་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་
གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་གཞི་ཤེས་གྱིས་ཤེས་རྣམ་ནི་དེའི་རྟོགས་རིགས་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ལའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། བཟུང་བ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་
གྱི་དཔྱད་བས་གཉིས་ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་གྱིས་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱས་པས་ཞེས་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲིབ་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། གྲངས་
ངེས་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དངོས་སམ། དེའི་རིགས་སུ་གནས་
པ་དང་། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དངོས་སམ། དེའི་རིགས་
སུ་གནས་པའོ། །འདི་ལ་ཐོབ་བྱ་ཐར་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་ཐར་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འོ། །

དང་པོ་ལ། དམན་པའི་བྱང་འདས་གྱི་དཔྱད་བས་གཉིས་སོ། །འདི་ཉིད་བྱང་འདས་མཚན་
ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཐར་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་ཏེ། གཙང་བ་དམ་པའི་ལ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ།
དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་ལས། འཁོར་བའི་སྐྱུ་བསྐྱལ་དག་ལས་བྱེད་ཐར་ཡང་། །ད་དུང་བྱེད་
ནི་བྱ་ངན་ཡོངས་མི་འདའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །འདི་བྱང་འདས་གོ་ཆོད་པོ་ཡིན་
ཅིང་། ཐར་པའི་དོན་ཆང་ཡང་། ཐར་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་ཀྱང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འབྲས་ལུ་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲུག་ཀྱང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྲོད་བྱི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤྲོད་སྤྲུག་གིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་
 ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས། སྤྲིར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པ་ཡིན་མི་
 དགོས་སོ། །འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། ཐར་པ་གང་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཞེས་རྒྱུད་སྤྲུག་མར་བཤད་
 པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་མུང་འདས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཐེག་དམན་ལ་
 མུང་འདས་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པར་འཆད་པའི་སྤྲུག་པས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་ཐར་པ་མེད་
 པར་འཆད་པའི་སྤྲུག་པས་མི་སྤྲུང་བའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པས་ནི་
 ཐར་པ་ཙམ་ལ་སྤྲིབ་པར་བྱེད་ལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྤྲིབ་པས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
 སྤྲིབ་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་འདི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་
 འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་།
 སྤྲིར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་།
 དེའི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཅི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་གང་། སྤྲིབ་པ་དེས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་
 ཞེ་ན། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དང་། སྤྲོ་བར་རྣམ་དག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའོ། །
 གཉིས་པ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲིབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་ལ་སྤྲིབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། མཉམ་གཞག་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྲིབ་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའོ་སྤྲིབ་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །གཞན་དག་
 ཆགས་པའི་སྤྲིབ་པ་གང་ཡིན་ཉོན་སྤྲིབ་ཏུ་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དྲི་མེད་དབྱིངས་
 ལ་ཆགས་མེད་དང་། ཞེས་པའི་ཕ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་དུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོག་ས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ཐོག་ས་པའི་སྒྲིབ་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་གང་གིས་སྟོང་བ་ནི་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་མངོན་
 པའི་ཆོག་དོན་ལ་ཐོག་ས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །སྒྲིབ་པ་འདིའི་ཕ་བ་ཡང་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཐུག་པས། འདིའི་ས་བོན་འབྱེན་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཡིན་མོད། གང་དུ་སྟོང་བའི་གནས་སྐབས་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུའོ། །
 དེ་དུས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་མིང་ལ་ནི། ཇི་སྟེད་དུ། ཀུན་དུ་འགྲོ་དོན་མཆོག་གི་དོན། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཉམ་
 གཞག་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་བྱུང་བ་དང་། སྤངས་པ་སྤྲུལ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་
 ཡིན་ཀྱང་། སྤངས་པ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་མི་འགལ་བ་རྣམས་ཤེས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་དག་རྒྱས་པར་མ་བསྐྱབས་ན། ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྟོང་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་ཙམ་དུ་
 ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། རིགས་གནས་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ལས་དང་། ལས་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་
 སྤང་བའོ། །འདི་གཉིས་ལ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་
 བཤད་དོ། །ལས་སྒྲིབ་དུ་འཛོག་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་
 སྟེ། དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་བ་ལ་འང་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེར་འཛོག་པ་ལ།
 རྒྱུའི་ཀུན་སྟོང་ཉོན་མོངས་པས་བྱས་པ་ཞིག་དེས་བར་དགོས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུའི་ཀུན་སྟོང་དགོ་བས་
 བྱས་པའི་མི་དགོ་བའི་ལས་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བས་སོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་
 ཅད་ཉོན་སྒྲིབ་དུ་བསྐྱུ་བྱས་པ་དང་། མི་བྱས་པ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་བག་ཆགས་ནི་
 གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་སྒྲིབ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེས་བཞག་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་དངོས་མིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བའི་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐར་
བ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ནི་མེད་
དགག་གི་ཆ་ནས་བཞག་ན་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བས། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཆ་
ནས་འཛིག་ལ་དེའི་ཆོ། དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་
ཆགས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ནའོ། ཁོ་ན་ཉོན་མོངས་
པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དམ། ཅིས་ཏེ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་ནི་མི་
བྱེད་པར་བཤད་དེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། ཇི་ལྟར་གྲོང་བྱེད་སྒྲུ་བོའི་མི་གཙང་ལུད། །
དེས་ནི་སྤྱ་རམ་ཤིང་པའི་ཞིང་ལ་ཕན། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། །དེ་
ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་ལ་ཕན། །ཞེས་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེའི་དགོངས་
པས་ནི། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་འདོད་སྤྱིད་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ལ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་མཐོང་
བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། ཇི་སྒྲེད་པ་གཟིགས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ནི་མིན་ཏེ། དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ནི་
གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་གི་འབར་བར། ཉོན་སྒྲིབ་
གྱི་དབྱེ་བར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཅམ་མོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ། དངོས་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྒྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དེ། འདི་ལ་དབྱེ་ན། རགས་
པ་བདེན་འཛིན་དང་། ཐ་བ་བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐ་བ་སྒྲོས་བྲལ་དུ་ཞེན་
པའི་སྒྲོའོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྒྲེད་དུ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པར་འདོད། །ཅིས་དང་། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་

ལས་ཤེས་སོ། །གཞན་དག་མཚན་འཛིན་གང་ཡིན་སྤང་བྱར་མི་འདོད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་
མཚན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་སྒྱིར་སྤང་བྱ་དང་། བྱེ་བྲག་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་འཆད་པ་དག་སྤང་ལ།
དེ་དག་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ཞེས། རྒྱ་བོད་གྱི་མཁས་བྱུ་བ་དམ་པ་རྣམས་
གྱིས་རྣམ་པར་སྤྱད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་དེས་བཞག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཉོན་མོངས་པས་བཞག་
པའི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་
པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། བར་ཆད་
མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །མདོན་པ་
ཀྱན་ལས་བརྟམས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལ་དགོངས་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཞུང་དེ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་
སྤངས་སུ་བྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་རི་ལྷར་སྤྱོད་པའི་
ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད། དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད། །
ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ནི། སྒྲིབ་བྱ་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་དང་། མཐོང་བྱ་རི་
ལྷ་བ་དང་། རི་སྒྲེད་པ་གཉིས་དང་། མཐོང་བྱེད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
དང་། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་ཅུ་བ་བདག་འཛིན་གཉིས་
སུ་གྲངས་ངེས་པ་དང་། དེའི་ས་བོན་དུང་ནས་འབྱེན་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རི་སྒྲེད་དུ། རྒྱར་སྒྲར། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྒྲོམས་འཇུག་གི། སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ནི་
ངེས་གྲོལ་ཏེ། །ཞེས་དང་། ཆོས་མདོན་པ་ལས་ཀྱང་། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་འདུས་
པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུངས་པ་དེ་ནི། སྒྲིབ་བྱ་ཞིག་ནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གཉིས་དང་།
ཐོབ་བྱ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་། མདོན་ཤེས་དང་། ཟད་པར་དང་ཟིལ་

གཞོན་དང་། ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། བཤོད་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་
ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ཡང་ལོགས་པར་བརྟགས་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་
ཚད་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དངོས་དང་། ཆ་མཐུན་གང་གི་ཡང་ཁོངས་སུ་མི་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཉན་སྒྲིབ་ནི་དེར་མེད་ལ། ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་མཁས་པ་གང་དག །འདི་སྒྲིབ་པ་ལུང་གསུམ་པར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་
བསམ་པ་ནི། ཉན་རང་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤངས་པ་མེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་
མོད། དེ་ལ་དེ་མེད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་ཅུ་འབྲེལ་དུ། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱུང་བར་སྤངས་
པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་
བྱུང་བར་འགའ་ཞིག་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པས་སོ། །དབེར་ན་
དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་མི་འཆད་ན། གཞན་གཉིས་པོ་
གང་དུ་ཡང་མི་འདུ་བས་བཞི་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

འོན་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་བྱུང་བར་དེ་གང་ཡིན། དེ་ལ་
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་དམ་ཞེན། དང་པོ་ལ་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ། །

དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་
ལའང་། ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞིའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་གོང་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དུག་དང་། མངོན་པ་འོག་
མ་ལས་བཤད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགྱའི་རྣམ་གཞག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་འདི་མིན་ཏེ།
དེ་དག་ནི་ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ། །འོན་ཅི་ཞེན། ས་འོག་མའི་ཉན་
མོངས་སྤངས་ཟིན་ནས། དངོས་གཞི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བྱེད་

གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་དངོས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་དངོས་གཞི་སྦྱེས་པ་དེའི་ཚེའོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་ཐར་པ་བརྒྱད་བསྒྲུབ་དགོས་པར་མདོན་པ་འོག་མ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བཞིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གྲོལ་ནས་རྣམ་ཐར་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སོ། །འོ་ན་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་གང་ཞེ་ན། འོག་ཏུ་སྒྲུལ་བའི་ལམ་གྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པ་ལྟར། ལྷ་ཚོགས་སུ་སྒྲུལ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་། གཟུགས་སུ་ག་པ་དང་། མི་སྒྲུག་པར་སྒྲུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་པ་འདི་སྦྱོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དུ་འགྱུར་སྲིད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐར་ཕྱིན་པ་དག་ལ་གྲགས་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པའི་གཉིན་པོ་ཁོ་ན་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུ་ཅུ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་གསལ་བར་མ་གྲགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་ལྟ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཐར་ཕྱིན་གཙོ་བོར་སྦྱོད་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་གིས་མིང་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅུས་པ་ཡོད་པར་མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་མིང་ཅམ་ཡང་ཉན་རང་གིས་མི་ཤེས་པར་བཤད་ལ། དེ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་དངོས་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཐར་ཕྱིན་ལ་འཆད་དགོས་ཤིང་། སྒྲིབ་པ་དེའི་ཅུ་བ་དུངས་འབྱིན་པའི་གཉིན་པོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ། མདོ་ལས་སོ་དུག་ཏུ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་བདག་མེད་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི། ལམ་ཤེས་གྱི་ཆེ་བློག་པ་འོག་མ་གཉིས་གྱི་ལམ་

ཤེས་དགོས་པ་དང་། རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྷན་དུ་འདུ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་སྐབས་
འདི་ན་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དོན་
གཅིག་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་མང་ལ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་
ཐ་དད་དུ་འཆར་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཅ་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉིད་
ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་འཇུག་ལ། ཡང་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཤིག་སོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡར་
ལྷན་དུ་འདུ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ། རོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་
རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཡར་ལྷན་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཤེས་རྣམ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རྣམ་དང་། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རྣམ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །འདི་དག་གི་དངོས་བསྟན་དེ་དང་དེ་ངོས་
འཛིན་པའི་ཆེ། སྒྲོབ་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱང་། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་པོ་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲོབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་བྱིར། ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཁོ་
ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ཡང་བསྟན་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའོ། །གཉིས་པོའི་བྱུང་པར་ཅི་ཞེན། འདི་ལ་འཆད་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ལས། ཤེས་རྣམ་རང་གི་རོ་
བོའི་ཆ་ནས་དང་། ཡུལ་ལམ་བདེན་གྱི་ཆ་ནས་སོ། །དང་བོ་ནི། རྣམ་མཁུན་རང་གི་རོ་བོའི་ཆ་
ནས་འཕགས་པ་འོག་མ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་སྤྱིང་གི་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྟོགས་
རིགས་ལ་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱ། །འཕགས་པ་འོག་མ་ལ་མེད་པའི་རྟོགས་རིགས་རྣམས་ལ་ནི།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་སུ་འཆད་པ་ནི་མིན་གྱི། དེས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལམ་བདེན་ལ་གཉིས་སུ་

ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འོག་མའི་ལམ་བདེན་རྣམས་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞུང་དུ་བཤད་པ་ནི་ཡུལ་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་ཤེས་རྣམ་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་བཤད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་
དོན་བསྟུན། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་
བྲག་གིས་ཞེས་རྟོན་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

ཡང་འོན་ཀྱང་དུ་བཤད་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། འདིར་འཆད་པའི་མཁྱེན་
པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོན་གྱི་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོང་།
རྟོགས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་
བདེན་པ་བཞི་ཆར་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལམ་བདེན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་ལས་ཕྱེ་བ་
ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་ལམ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། འདིར་ནི་
ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། ཞེས་ལམ་བདེན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་པ་ལས་
སོ། །

དེ་ལྟར་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཐུན་མོང་བ་ལ། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིག་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
དེ་དང་དེའོ། །དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི་འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དངོས་ཡིན་ལ། བསྒྲུལ་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའི་སོ་བདུན་པོ་དེའོ། །ཚིག་གིས་ཟིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་བདུན་པོ་དེའོ། །
འདིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།

མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚོན་བྱེད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་
བས་མཚམས་དང་བཅས་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མཛོད་
ལས། ཟད་དང་མི་སྒྲེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་དེ་
ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། དུན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་

ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་སྡེ་ཚན་བདུན་ནོ། །འདི་དག་གི་མིང་ལ། མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་སྤྱད་དོས་པོ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ལམ་ནས། རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་གྱི་བར་རྣམས་ཀྱི་མིང་གིས་བརྟགས་ལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མིང་འདི་དག་ནི་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཚམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས། བོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་མཛད་པ་དག་གསུང་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྦྱར་འབྲེལ་དང་། རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་མིང་ལ་བསམ་ན་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་མི་འགལ་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ཁུངས་ཐུབ་པའི་ལུང་བཅུ་ལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི་མཛོད་ལས། སྡེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་དང་། །ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །བསྒྲུལ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་བྱེ། །ཞེས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྟམ་སྤྱོད་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ལ་བཞག་ལ། དབུས་མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་མཐོང་ལམ་དང་། རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་སྒྲུལ་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ། དོན་གསལ་འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། བོད་ཀྱི་སྟོབས་དཔོན་ལལ་ཆེར། མཛོད་ནས་བཤད་པ་དེ་བྱེ་སྤྱི་འདོད་པ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་ནས་བྱང་བ་དེ་དག་དོན་ལ་མ་ལྟུང་ཞིང་། དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཚམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་གསུང་ཡང་། ཞིབ་མོར་བཤད་ན། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྟམ་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྐུས་བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མཐུན་པ། །རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་སྐུ་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང་། །ལྟན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་སྟགས་ལྷ་ཡང་ཆོག་ས་ལམ་ནས་ཐོབ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དྲན་པ་ཉིར་བཞག་ཀྱང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར། མཛོད་ཅུ་འགྲེལ་ལས་གསལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྟོན་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་སྤྱིད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སོ་བདུན་པའི་མིང་ཅན་གང་

བྱུང་ཡང་། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་མི་ཐོབ་ལ། ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་
སྐབས་སུ། སོ་བདུན་པོའི་རྣམ་གང་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་དུ་འཛོག་པ་
དང་། དེ་འབྲིང་དུ། དེའི་རྣམ་གང་བྱུང་ཡང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་དང་། ཆེན་པོར་ཉིང་
དེ་འཛོམ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ལམ་དང་། རྟོན་ཅེ་གཉིས་དང་བཟོད་མཆོག་གཉིས་སུ་དེ་གང་བྱུང་
ཡང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱར་འབྲེལ་གྱི་མིང་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་སོ་བདུན་པོའི་རྣམ་
གང་བྱུང་ཡང་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་དུ་རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་གྱིས་
བཏགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་སོ་བདུན་པོའི་རྣམ་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
དག་གི་མིང་གིས་མི་འདོགས་ཏེ། དེ་དང་དེར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་བདུན་པོ་ལ་ཡང་།
སྦྱར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཀ་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །འདིར་འཆད་ཚུལ་ནི་རྟོགས་རིགས་དང་པོའི་ཆ་ནས་འཆད་དགོས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་དྲན་ཉེ་ལ། མདོན་པ་གོང་མ་ལས། དམིགས་པ།
ངོ་བོ། གྲོགས། སྒྲོམ་ཚུལ། བསྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་ལྷ་གསུངས་པ་ལས། དམ་པ་བཞིན་
བཤད་དེ།

དང་པོ་ལ། དམིགས་པ་ནི། ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་རྣམས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་རྣམས་ལ་རང་དང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་
བཏགས་ཏེ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །

འོ་ན་དམིགས་པ་ལུས་སོགས་དེ་ཅི། མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་གང་། དེ་དག་གི་རྟོགས་ཚུལ་
རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ལུས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཕྱི་དང་ནང་དང་གཉིས་ཀའོ། །དང་པོ་ནི།
ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ལྟོ། །གཉིས་པ་ནི། ནང་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟོ། །
གསུམ་པ་ནི། རང་གི་དབང་པོའི་རྟོན་བྱེད་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞི་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་
དབང་པོ་ལྟོ། །ལུས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོར་སེམས་ཆོས་

གསུམ་ལའང་གྱི་ནང་སོགས་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེད། །དེ་ཡང་ཆོར་བ་ནི། བདེ་སྤྱད་བཏང་སྒྲིམས་
སོ། །སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལུང་པོའོ། །ཆོས་ནི་ཆོར་བ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱང་
ཐམས་ཅད་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །གཉིས་པ་མཆོན་
ཉིད་ལ། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ནི། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོང་པ་དང་། བདག་
མེད་པའོ། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ། ལུས་འབྱུང་བ་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཆོག་པ་དང་། ཆོར་བ་
སྒྲོང་བའི་ཆ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་
བྱེད་རེ་རེ་ཡོད་པ་དེ་དག་གོ། །

གསུམ་པ་རྟོགས་ཚུལ་ནི། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་རྟོགས་ཚུལ་ལམ་སྤྱི་དང་མཐུན་ལ།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བཟུ། །ཞེས་པ་ནས།
ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བཟུ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ལུས་ལ་ཞེས་པ་ད་ལྟར་
གྱི་རང་གི་ལུས་སོ། །ལུས་ཀྱི་ཞེས་པ་འདས་པའི་གཞན་གྱི་ལུས་སོ། །རྗེས་སུ་ཞེས་པ་མ་འོངས་
པ་ན་འབྱུང་ཚུལ་རྟོག་པའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དུར་བྱོད་ལ་སོགས་པའི་རོ་རྣམ་པར་བམ་པ་དང་།
རྣམ་པར་འབྱས་ཞིག་པ་སོགས་ཡིད་ལ་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རང་གི་ལུས་དང་གཞན་གྱི་ལུས་
ད་ལྟར་བ་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འབྱུར་རོ་ཞེས་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་
བ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་
བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཉན་རང་གི་དྲན་ཉེའི་དམིགས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུད་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་
སོགས་སོ། །རྣམ་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་རྣམ་
གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། དམིགས་པ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་བདག་མེད་
གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །གྲོགས་ནི། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་མདོན་པ་གོང་མར་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དྲན་པ་
དང་ཤེས་རབ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་། དྲན་ཉེའི་ནང་དུ་འདུས་ལ། མཛོད་ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་ཉེར་
གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་བདུན་པོ་རེ་རེའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའི་འོག་དུ། གཙོ་བོ་སྒྲིམ་
པས་དེ་དག་ནི། སྒྲོར་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། རོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏེ། །འབྲས་བུ་ནི། ཉན་རང་
 དང་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཛོད་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞི། ཞེས་པ་ལྟར།
 གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོག་པ་ལམ་དུ་དེ་བསྒྲིམ་པའི་འབྲས་
 བུ་ནི་དབྱས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་ལེན་བྱེད་སྤྱི་བྱེད། །གཞི་ཡི་བྱེད་དང་མ་ཆོངས་
 བྱེད། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྒྲིམ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །ཅིའི་བྱེད་རོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཞེས་བྱ་ཞིན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ན་
 རེ། སྤྲུལ་ཤིང་གཤེག་པ་བྱིའུས་འཛིན་པ་ལྟར། དྲན་པས་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་སྟོབས་
 གྱིས་ཤེས་རབ་ཡུལ་འཛོག་པའོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྤེལ་ནི། ཤེས་རབ་གྱིས་
 ཡུལ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་རྗེས་སུ་དྲན་པས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ན། ཤེས་རབ་གྱིས་ཡུལ་ལ་དྲན་
 པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་ལ་ཡང་ལྷ་ལས། དམིགས་
 པ་ནི་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་སྒྲིམ་པ་དང་མ་སྒྲིམ་པ་དག་གོ། །རོ་བོ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །གྲོགས་ནི་སྒྲི་
 མ་བཞིན་ནོ། །སྒྲིམ་ཚུལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་པའི་ཆོས་མ་སྒྲིམ་པ་མི་བསྒྲིད། སྒྲིམ་ཟིན་
 སྒྲོང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་མ་སྒྲིམ་པ་བསྒྲིད། སྒྲིམ་ཟིན་སྤེལ་བ་སྤེལ་བཞི་ལ་འདུན་པ་བསྒྲིད།
 འབད་རྩོལ་བ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན། སེམས་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བསྒྲིམ་མོ། །འདུན་སོགས་ལྷ་པོ་འདིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞིན། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ཚུལ་
 གནས་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་འདུན་པ་ནི་གནས་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ངས་
 བར་འགོ་དགོས་པས་སོ། །འབད་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་དུས་དངོས་ཏེ། ཞི་གནས་དང་།
 རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་སྒྲིམས་ཀྱི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་རྩོམ་
 པའོ། །གསུམ་པོ་དེའི་ངོས་འཛིན་གང་ཞིན། གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཆོ། ཞི་
 གནས་ཀྱི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་མར་མེ་རླུང་གིས་བསྒྲོད་པ་བཞིན་དུ་
 སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་བས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མི་མཐོང་བའི་བྱེད་རོ། །ཡང་ཞི་གནས་ཤས་
 ཆེ་ཞིང་ལྷག་མཐོང་ཤས་རླུང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་

དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སེམས་ནང་དུ་འབྱུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མི་མཐོང་བའི་
 བྱིར། གང་གི་ཆེ་ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བརྩོན་འགྲུས་
 རྩོམ་ཞེས་པ་ནི་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། བྱིང་ཚོད་སེལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའོ། །དེ་ཡང་བྱིང་
 བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལྷ་བུ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང་། ཚོད་ན་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་
 རབ་ཏུ་འཛོག་པའོ། །

ལྷ་པ་འབྲས་ཐུ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའོ། །སྒྲི་
 དོན་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ནི་ཡང་དག་འཛོག་ཅེས་
 ཀྱང་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱང་པ་ཡང་སྐྱ་མ་ལྟར་བཤད་བར་བྱ་བ་ལས། དམིགས་པ་ནི།
 རྒྱལ་བསྐྱར་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའོ། །རོ་བོ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །གྲོགས་ནི་སྐྱ་མ་བཞིན་ནོ། །
 སྒོམ་ཚུལ་ནི། ཉེས་པ་ལྷའི་གཉེན་པོར་སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྒོམ་པའོ། །ལྷ་ནི་དབུས་
 མཐའ་ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་ཚོད་པ་དང་། །འདུ་མི་
 བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྷར་འདོད་དོ། །ཞེས་བྱིང་ཚོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་
 སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྦྱར་བའི་དུས་སུ་སྦྱོན་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་དང་།
 གསུམ་པ་ནི། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་དུས་སུ་དང་། བཞི་པ་ནི། བྱིང་ཚོད་བྱུང་བ་སེལ་བའི་
 དུས་སུ་དང་། ལྷ་པ་ནི། བྱིང་ཚོད་བསལ་ཟེན་པའི་དུས་སུ་སྦྱོན་ནོ། །

སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི། འདུན་པ་དང་། རྩོལ་བ་དང་། དད་པ་དང་། སྤྱིན་ཏུ་
 རྒྱངས་པ་དང་། དུན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། སེམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། བཏང་
 སྟོམས་སོ། །བརྒྱད་པོ་འདི་ལ་ནི། ཉེས་པ་ལྷ་པོ་སྤྱོད་བའི་བྱིར་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་
 བ་སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་ནི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་
 བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་། བྱི་མ་
 གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་ཐུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་ནི་འདུན་པའི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྤྱིན་

ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དབུས་མཐའ་ལས།
གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་
དང་། བྱིང་དང་རྟོན་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་སྦྱང་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་རྣལ་དུ་
འདུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྦྱལ་བ་སྦྱར་སོགས་གང་འདོད་པ་དེ་མདོན་དུ་
འགྱུར་བའོ། །སྒྲུ་དོན་ནི། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་དེའི་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ལྷ་བ་དབང་པོ་དང་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་གཞུང་ན་གསལ་ལ། དེ་ཡང་དད་སོགས་ལྷ་
པོ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྦྱེས་པ་དེའི་ཆེ་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འབྲས་
འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་མ་
དད་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པར་མི་རུས་པ་དེའི་ཆེ། སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གྲང་ཡལ་ཆེར་གཞུང་ན་གསལ་ཞིང་། བྱང་པར་ཞིབ་མོར་བྱེ་ན།
དབང་པོ་ཡན་ཆད་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པར་འདྲ་ཡང་། ལྷ་མ་གཉིས་སུ་
དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་སྤང་སྤང་ལ་དད་པ་དང་སྦྱོབ་སོགས་ཡིན་ལ། འདི་ནས་
བདེན་པ་བཞི་སྤང་དོར་དངོས་ལ་ཞུགས་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། མདོན་པ་ཀུན་
ལས་བརྟུས་སུ། འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱག་བསྒྲུལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས། དེས་
དབེན་པ་འཆོལ་བ་ལ་གནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུ་དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་
མཐོང་བའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་རྣམ་པར་བཞག་ནས། དེའི་ཡན་ལག་གམ་དེ་དང་དེ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་
རྒྱལ་སྤྱི་དུ་སྦྱ་བདུན་པོ་དེ་ལོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འཛོག་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ཏྲག་ཏུ་རིན་ཆེན་བདུན་ལྟ་བུའི། །བྱང་ཆུབ་ཡན་
ལག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་
ལག་ །གསུམ་པ་ངས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་བ་ཡན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་
མོངས་མེད་ཡན་ལག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་མཐོང་ལམ་ནས་
ཐོབ་གྲང་སྒྲོམ་ལམ་དུ་རྟོགས་པར་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་

གནས་སྐབས་དེར་རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ། ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་འདི་ལྷ་བ་ཞེས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཛིན་པ་ལ་འཆད་པར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ཡང་རང་གི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག་གྲུན་ནས་སྤྲོད་ཡིན་ལ། རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཐོག་མ་མཐོང་ལམ་ནས་འཛིན་དགོས་པར་གསལ་ལོ། །ངག་ཅེས་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་རྟོགས་རུས་ལ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ཡང་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་པར་ཤེས་སྤྲོད། །བརྒྱད་པོ་དེ་བཞིར་བསྟུ་བའི་ཚུལ་དང་། སོ་སའི་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། ཡོངས་སུ་དབྱེད་དང་གོ་བྱེད་དང་། རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དེ། །ལྷ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ཡོ་བྱད་བསྟུང་། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འདོད། །ཉོན་མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ། གཉེན་པོའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དུག་གོ །འདི་དག་གི་ནང་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་འགལ་བ་མིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་ལ་ནི་ལམ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་རིགས་ཆང་དགོས་པས་སོ། །ལམ་དུག་པོའི་དང་པོ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་ལ། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་བལྟ་བའི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱུད་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་འཛིན་ལྟའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ལ་བྱས་ན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས། འདིར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་དུ་དུག་གི་རྣམ་པས་སྤྲོད་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་གསལ་དུ་རྒྱ་མཚན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ། རྒྱ་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བས། འབྲས་བུ་ལ་བཤད་ན་འགྲིག་གོ་ཞེས་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

གསུངས་མོད། འདི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉིན་པོར་མི་འགལ་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་
གཞག་པ་འགྲེལ་པ་འདིར་འབྱུང་བ་འདི་ནི། མདོན་པ་གོང་མ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཛོད་
ལས། ཚད་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། རྟོང་ཉིད་བདག་མེད་རྟོང་ཉིད་དུ། །འཇུག་པའོ་སྒོན་པ་
མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་མཚན་མ་
མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བཤད་ནས། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དེར་མ་བཤད་པར་སྒོན་པ་
མེད་པའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་པ་ནི། གཞུང་དེར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡུལ་གྱི་
མཚན་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་བཤད་ཅིང་། འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡུལ་ཅན་མཚན་མའི་
རྟོག་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ཀྱང་མཚན་མེད་དུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལོ། །ཁོ་ན་རྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དང་།
དེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་དང་། དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་
ན། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། གཞུང་གང་དུ་རྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་།
སྒོན་པ་མེད་པ་ཞེས་སྒྲིབ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲུལ་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་གསུངས་པ་དེར་ནི། བསྒྲུལ་
པ་ལས་བྱུང་བ་འཛིག་རྟོན་པ་དང་། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོའི་སྒྲིབ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་
ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་སྐུལ་པའི་ལམ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་
མཚན་གཞི་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་དང་།
གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་དང་། བྱད་པར་དུ་སྐྱུག་པའི་རྣམ་ཐར་གསུམ་ནི་སྐུལ་པའི་ལམ་སྟེ།
གཞན་དོན་དུ་སྐུལ་པ་སྒྲ་ཆོགས་འབྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་བཞིའི་རྣམ་པར་ཐར་
པ་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟེ་ལྟ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་
ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་བཞི་ནི། ཐར་པ་བྱུང་འདས་དང་འདྲ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མདོན་གྱུར་ཞི་
བས་ན། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ། གཅིག་ནི་མཚན་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོར་བ་

བདེ་སྤྱད་མཛོན་གྱུར་བ་འགོག་པས་ན། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །

འདི་ལ་རྣམ་པར་ཐར་བ་སྤྱི་ལྷན་གཞག་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་རྟེན་
དང་། བརྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དང་སེམས་ཀྱི་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་
ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་མཛོན་ལས། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ལྷན་མ་མི་
ལས་སྐྱེས། ཞེས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ཅན་དང་། དང་པོ་
གསུམ་ནི་ལུང་གི་མཐུས་བསྐྱེད་དགོས་པས་མིའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། འགོག་པ་
དང་པོ་མི་ནང་དུ། ཞེས་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་དང་པོར་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
གནས་པའི་རྟེན་ནི་བཞི་པོ་འདི་ཡང་འདོད་པའི་ལྟ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བརྟེན་པར་རུང་ངོ་། །
དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། རྟེན་དེ་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་
བས་སོ། རྟེན་དེ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆོད་
དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོན་བྱེད་དང་། དག་བཅོམ་བ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
གྲོལ་གྱིས་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བོད་སྤྱ་མ་རྣམས་གསུང་ཡང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་འགོག་
པའི་སྟོམས་འཇུག་ངེས་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི། མཛོན་པ་གོང་མའི་དགོངས་པར་གསལ་
ལོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་འཇུག་ཅུས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི། དེར་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་ཞིང་། རྣམ་ཐར་གྱིས་ངོས་འཛིན་ཡང་མཛོན་པ་འོག་མ་
ནས་བཤད་པ་ཅུ་ཞིག་ལ་དཔག་པར་སྤང་གི། ལུགས་འདིར་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་
རྣམ་ཐར་དང་པོ་ཅུ་ཞིག་ཞིག་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ཐོབ་
དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་འགོག་
སྟོམས་མཛོན་དུ་བྱས་ཟེན་བ་གཉིས་ཀ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་བཞེད་པ་ལམ་སྟོན་
དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བཟོད་ནས་ཁམས་གསུམ་ཀ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟེན་པས། དེ་
ནས་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་ལ་འཇུག་པའི་ཅུས་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེའི་སྟོན་དུ་མི་ཐོབ་ལ། མཛོན་པ་

གོང་མ་ལྟར་ན། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སྤང་གི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེ་མ་སྤང་ན་ས་
གང་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དེ་ནས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ས་མཚམས་འཛིན་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་བྱང་ས་ལས་ནི། ས་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །
ལུགས་འདི་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཚུལ་ཅིག་ཆར་བའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་
ལ། དེའི་ཆེ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་བཞག་པའི་ཆེ་དག་བཅོམ་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐ་མའི་
ཆ་མཐུན་ལཱ་ལང་སྤྱོད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་གྲང་། འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་
གནས་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེར། ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱམས་
ཆོས་བར་པ་གསུམ་དང་། མདོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་སྒྲན་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ལ། མཛོད་ལས། མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅིས་
རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་འདོད་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་གྱི་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་
དོག་གི་འདོད་ཆགས་གྱི་གཉིན་པོར་བསྒྲུམ་ལ། ས་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད་པ་
དང་། རོ་བོ་མི་སྡུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བཤད་གྲང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་འདི་དེ་ལྟར་མི་
འཆད་དེ། མདོན་པ་གོང་མ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་གིན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་
སེང་གི་འབྲེལ་པར་ནི་མདོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མི་མཐུན་པ་ཅི་ཞེ་ན། གོང་མ་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཐར་མ་
བཤད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་གྱི་རོ་བོ་སྡུག་མི་སྡུག་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བལྟ་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུལ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོར་བཤད་གྱི། ས་འོག་མའི་འདོད་ཆགས་
གྱི་གཉིན་པོར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མར་ནི་སྒྲོམས་འཇུག་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་བྱང་པར་
གསལ་བར་མ་གསུངས་ཤིང་། གོང་མ་ལས་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་རྟེན་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོར་བསྐྱབ་པའི་དང་། གྲུབ་ཟིན་གནས་
པའི་འོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་གྱི་མཐའ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཞུགས་
མེད་བཞི་པོ་ཡང་དེར་རུང་ངོ། །དེ་དག་གྲང་། དེ་དང་དེའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་
ཆོག་པ་མིན་ཏེ། རབ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། རྟེན་དེས་བསྐྱབ་པའི་གཞུགས་

མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པས་སོ། །འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་དང་དེའི་བྱད་པར་
 ཅི་ཞེ་ན། དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་ནི་ཡང་སྤྱི་ལྟར་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལ།
 འདི་ནི་ངེས་པར་སྤྱི་ལྟར་བྱེད་གྱིས་ཕྱོགས་པས་དག་པ་དག་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཡང་སྤྱི་ལྟར་
 བྱེད་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོན་པ་གོང་མར་། གཟུགས་མེད་
 བཞིའི་རྣམ་ཐར་ངོས་འཛིན་པ་ན། གཟུགས་མེད་ཞི་བའི་རོ་མུང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་
 བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འཇུག་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་
 གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་པར་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་
 ངོས་བཟུང་། རབ་གྱི་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྣམས་ཇི་
 ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཟེལ་གྱིས་མཐོན་པའི་སྒྲི་
 མཆེད་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱ་འཕྲུལ་དང་། ཉན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
 རིག་པ་དང་། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བར་རིམ་གྱིས་
 མདོན་དུ་བྱས་ཟིན་པ་ཞིག་གིས། སྒྲར་ཡང་ལུགས་ལྷོག་གི་ཚུལ་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་
 ཞུགས། དེ་ནས་ཡང་ལུགས་འབྱུང་དུ་ཞུགས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་རབ་གྱི་མཐར་
 ཕྱིན་པའི་དེ་དང་དེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཕྱིར་བཞི་ཀ་ལ་རབ་མཐའ་རེ་རེ་ཡོད་པར་ནི་མདོན་པ་གོང་
 མ་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་། བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ནི་ལམ་སྒྲ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཉེན་དུ་བལྟའོ། །འདི་ལ་ནི། ས་དེ་བསྐྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་
 སྟོམས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ལ། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱལ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་

ཆགས་བྱལ་ལ་ཉམས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། འདིས་འགོག་
སྟོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པས། གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་པས་རོ་མུང་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར། འོན་འདིས་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིད་ཅེ་འོ་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་ཡང་། ས་དེ་བསྐྱས་ཀྱི་སྤྱིད་པས་རོ་
མུང་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། བཤད་པ། དེ་བསྐྱས་ཀྱི་སྤྱིད་ཅེ་དེ་བསམ་གཏན་
བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས། ས་དེ་བསྐྱས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་སྤྱིད་ཅེ་འོ་རྣམ་ཐར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་ལམ་གང་གིས། སྐྱིབ་པ་གང་སྤངས་པས་རྣམ་པར་ཐར་བ་གང་ཐོབ་པ་ཡིན་
ཅི་ན། ལམ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་གྱིས་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། འདི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པའི་སྤྱིད་
གཉིན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་ས་དེའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞིག་ནས་སོ། །
སྤང་བྱ་ནི། སྐྱིབ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ནི།
སྟོ་ཆོགས་སུ་སྐྱལ་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་། གསུམ་པའི་སྤང་བྱ་ནི། གཞུགས་སུ་ག་པར་
སྐྱལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མི་སྐྱག་པར་སྐྱལ་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་མི་དགའ་མཚན་ཉིད་པ་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱག་
མི་སྐྱག་སྐྱལ་པ་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ལ་འཆད་དོ། །ཕྱི་མ་གཞུགས་མེད་བཞིའི་རྣམ་ཐར་
གྱི་སྤང་བྱ་ནི། གཞུགས་མེད་ཞི་བའི་རོ་མུང་གི་སྐྱིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་འདོད་
ཆགས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་ས་དེ་སྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པའི་སྤང་བྱ་ནི། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་
སྤང་བྱ་ལ་རིགས་གཞན་མེད་མོད་ཀྱང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིད་ཅེ་འོ་རྣམ་ཐར་ཡིན་པ་ཞིག་
དེས་པར་དགོས་པས། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ།
དེའི་ཡང་སྐྱིབ་པ་ཡིན་མོད། དེར་མ་ཟད་འདུ་ཤེས་དང་ཚེར་བ་འགགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེའི་ཡང་སྐྱིབ་

པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། མངོན་པ་འོག་མར་རྣམ་ཐར་གྱི་དོན་ས་འོག་མ་ལ་
 རྒྱབ་གྱི་ཕྱོགས་པ་ལ་བཤད་པས། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་ལ།
 དེ་དང་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་བ་ནས་རྣམ་ཐར་དུ་འཛོག་ཅིང་། རང་རང་གི་དངོས་གཞིའི་
 ལྷོ་མས་འཇུག་དང་། དེ་དང་དེའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ལ་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་
 གྲོལ་མ་གྲོལ་གྱི་བྱད་པར་མི་བཞེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་
 གཉིས་བརྟན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་གྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟན་དགོས་
 བར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་ཡང་སྤྲིད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་གཞི་མཐུན་བཞེད་པ་དང་།
 རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ལ་འདས་ལམ་ཐོབ་ཟིན་པ་མི་དགོས་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ས་
 འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཐག་བསྐྱང་བའི་གཉིན་པོར་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཡིན་ལ། གོང་
 མའི་ལུགས་ལ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་ལྟ་ཞོག་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་རྣམ་ཐར་
 ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤྲོད་བའི་སྒྲོན་མ། ད་བཟོད་རྣམ་ཐར་བསྐྱབ་དགོས་པ་
 དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟན་པའི་རྣམ་ཐར་མི་བཞེད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་ཡིན་ན་
 དེས་བར་འདས་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་དགོས་ཤིང་། རབ་གྱི་མཐར་ཐུན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཁོ་
 བ་ལ་དེས་བར་བརྟན་དགོས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་རེ་རེ་ནས་ཚོས་འདི་
 ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱང་བསམ་
 གཏན་ལ་བརྟན་དགོས་པ་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་དུས་སུ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་
 མེད་གྱི་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟན་པ་ནི། ལྷོ་མས་འཇུག་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
 པ་དང་། བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་རེ་རེ་བཞག་ནས། དེ་ལས་གྲོལ་
 པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་ཡང་སྤྲིད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མི་སྤྲིད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡིན་ན་མཐོང་ཚོས་ཞི་ཡིན་པས་བྱབ་པ་རྣམས་བཞེད་ལ། དེ་ལ་
 དགོངས་ནས། མངོན་པ་འོག་མར་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། འགོག་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་རྣམས་ལ་
 རྣམ་ཐར་གྱི་ངོས་འཛིན་རེ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་ངོས་འཛིན་རེ་སྟེ་ཚན་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་ཡང་སྤྲེལ་མ་མ་ཐོབ་པར་ཕྱི་མ་མངོན་དུ་

བྱེད་མི་རུས་པས་གོ་རིམ་ངེས་ལ། རྣམ་ཐར་མ་ཐོབ་པར་ཟིལ་གཞོན་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པ་དང་།
 དེ་མ་བྱེད་པར་ཟད་པར་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པས། དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ཀྱང་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམ་ཐར་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་མོས། ཟིལ་གཞོན་གྱིས་དབང་འབྱོར། ཟད་པར་གྱིས་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་
 བོ། རྟེན་གང་གིས་དང་། ས་གང་ལ་བསྟེན་ནས་དང་། ཡུལ་གང་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་
 ལྟ་བ་དང་། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ལྟ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་མངོན་ལས། ཁམས་གོང་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་མེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་ཁོ་ནའི་རྟེན་དུ་བཤད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ནི་འདོད་ལྟ་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡང་བསྒྲོམ་པར་གྱིན་ཏེ་གསལ་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དབང་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྲས་པའམ། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྲས་
 ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉི་ལེ་བར་བཞག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་
 པར་མ་བཤེག་པའི་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་ལ་བལྟ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
 དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་ཆུང་དང་། ཁ་དོག་གི་སྒྲོ་ནས་མངོན་མི་མངོན་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལའོ། །

བཞི་པ་ནི། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །འདི་ཡང་
 གང་ལ་བལྟ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་ཐར་དུ་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུལ་པ་ལ་དབང་མ་
 ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུལ་པའོ། །

ལྟ་བ་ནི་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་སྒྲུལ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་སྒྲ་མ་ལྟར་ལྟ་ལས། རྟེན་དང་། ས་དང་། ཡུལ་ནི་ཕལ་ཆེར་འདྲ་ལ།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་སེམས་རྟེན་

པོད་ཕྱི་མ་མང་པོས། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་རྒྱས་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་པར་འཆད་པ་གཉིས་ཀ་མོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པར་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཉར་བཞུགས་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་ཅེས་བྱ། ། ཞེས་དེ་བཤེག་པའི་དང་པོའི་ས་མཆོམས་རྣམ་མཁའི་དངོས་གཞི་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པའི་སྒོ་ནས་སོ། ། ཡུལ་དང་དགོས་པ་ནི་སྒྲ་མ་དང་འདྲའོ། །འོ་ན་དགོས་པ་འདྲ་ན། གཉིས་སུ་བཞག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱལ་བ་བྱེད་པའི་ཆོ་སྤྱལ་བ་པོ་རང་སྤྱང་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱལ་བ་དང་། མི་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱལ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཕྱ་རགས་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་བྱུང་བར་ལས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །

རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་ལ། ཉེན་དང་ས་ནི་འདྲ་ལ། ཚུལ་ནི་སྒྱུར་བའི་དུས་སུ་སྤྱག་མི་སྤྱག་པར་ཚུན་ལྟོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྤྱག་མི་སྤྱག་གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱིང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྤྱག་པ་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བལྟའོ། །ཡུལ་ནི་སྒྲ་མ་གཉིས་དང་འདྲ་ལ། དགོས་པ་ནི་གཟུགས་སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་པ་སྤྱལ་བ་ལ། དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བའི་གཉེན་པོར། འདི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ལ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་སྟེ་གནས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། འདི་གཉིས་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་སོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ལ་བྱ་ལ། སོ་སའི་ངོས་འཛིན་ནི་ཀྱན་ལས་

བརྟམ་ལས། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གང་ཞེན། ཐར་པའི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པ་ཞེས་བཞི་ཀ་ལ་རྗེས་མཐུན་པ་རེ་རེ་སྤྱར་ནས་གསུངས་སོ། །ཐར་པའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་གོ་
 བ་ཡང་། རི་སྐད་དུ། ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་རང་སའི་ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱ་བ་མིན་ཏེ།
 ལྷོ་མས་འཇུག་དག་པ་བརྒྱུད་པས་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྣམ་ཐར་རྣམས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཟག་མེད་
 དུ་འཇོག་པའི་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཅིག་ལ་དབེར་མཆོན་ན། གཟུགས་མེད་
 ཉམ་མཁའ་ལ་སྒྲིབ་པའི་རོ་མྱོང་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཉམ་མཁའི་སྒྲིམ་ཆེད་
 ལ་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལྷ་སྤྱལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་
 བ་དེ་ལྷ་སྤྱལ་ཉམ་མཁའི་ལྷོ་མས་འཇུག་དེ་གང་ཞེན། རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་
 བས་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
 ཟིན་པའོ། །དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་བྱ་ལ། འདི་དང་འགོག་
 ལྷོ་མས་ཙམ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། ཀྱན་ལས་བརྟམ་སུ་འགོག་པའི་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེན།
 ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་དང་། འདུ་
 ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྤྱལ། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་
 འགོག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་
 བརྟེན་ཏེ། ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས། ཐར་པ་དང་
 མཐུན་པར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་གང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་
 འགོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་གང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འདུས་ཤེས་
 དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། དེ་འགོག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་ལྷོ་མས་
 འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། འགོག་ལྷོ་མས་དངོས་གྱི་གོགས་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ལྷོ་མས་
 འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དང་བྱེད་པར་དབྱེད་གོས་ཏེ། འགོག་ལྷོ་མས་ཙམ་གྱི་དུས་སུ་ནི། ཆོར་འདུ་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རྟོགས་རྒྱུ་མཚོ། (སྤྱི་ཚུ།)

རགས་པ་འགོག་ཅུས་ཀྱང་། དེ་འགོག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་
གྲོལ་ལ། རྣམ་ཐར་གྱི་དུས་སུ་ནི་དེ་ལས་གྲོལ་བས་སོ། །དཔེར་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་འགོག་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཉམས་པ་སྤྲིད་ཀྱང་། དེའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཉམས་པ་མི་སྤྲིད་དེ། འདས་
ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྤངས་པ་ནི་ཟག་
བཅས་གྱིས་ཡིན་ཀྱང་ཉམས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ། སྐབས་དོན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྣམ་
གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་
པོ་དེ། འདིར་འདས་པའི་ལམ་མོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་འདས་ལམ་གྱི་དོ་བོར་
སྒྲིབ་པ་དེའི་ཆེན་དེར་འཇིག་ལ། འགོག་སྟོམས་ལ་ནི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དབུ་མའི་
ལུགས་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན་རང་གི་དོ་བོ་འདས་ལམ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དང་
མཐུན་པར་འཆད་ན། འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་འོག་ནས་རྒྱས་པར་
འཆད་ལ། སྤྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པ་དང་། ཀྱན་གཞི་ལ་བཏགས་པར་འཆད་ན་འདས་ལམ་
དངོས་སུ་བཤད་མི་ཅུས་སོ། །ནི་སྤང་དུ་ནི་ལུགས་ཕྱི་མ་འདི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤང་དུ།
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྲིད་ཅེ་ལ་ཟག་མེད་འཇིག་པ་ནི་མདོན་པ་ན་མེད་ཀྱང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་
བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ། ཐོབ་བྱའི་དོ་བོ། ཐོབ་པའི་རྟགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་དང་། སྒྲིམ་སྟན་པའི་རྟེན་ལ་མི་སྒྲེ་ཞེ། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་
པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་ལྟ་བུས་པ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་མི་སྒྲེ་ཞེ། ལས་གྱི་

སྒྲིབ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་འི་རྟེན་ཅན་རྣམས་ལ་
 ཡང་རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་མི་སྟེ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
 རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་འབྲས་བུ་སྟེ་བས་ཐོབ་
 པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་པའི་རང་
 འབྲེལ་དུ། གང་དག་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པ་
 དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིད་པ་དེ་རྣམ་
 པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་
 ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་།
 འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ།
 འདུ་ཤེས་མེད་པས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་འདི་དང་འགལ་ཏེ།
 དེའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེར་སྤྱིད་པ་ལྷ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་འོག་ནས། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། །ཞེས་སོགས་
 འབྲུང་བ་དེ་ལ་དགོངས་པར་སྒྲུང་ངོ། །དེར་ཡིད་ཤེས་མེད་ཅེས་པ་ཡང་། སྟོན་དུས་ཀྱི་ཆེན་ཡིན་
 ཀྱི། སྟེ་སྤྱིད་དང་འཆི་སྤྱིད་ཀྱི་ཆེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྲུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གོང་འོག་ལ་ཞེ་རགས་སུ་བལྟ་བ་མེད་ཅེས་པ་ཡང་། སྤྱིད་ཅེ་འི་རྟེན་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཅམ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་དེས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མ་གཏོགས་པའི་འགྲོ་བ་
 གཞན་རྣམས་ནི། རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་ཡང་འོག་ས་དང་
 རང་སའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ནི་རང་ས་དང་། རྒྱ་སྟོམས་
 འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ནི་འོག་སའི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་སའི་རྟེན་ཅན་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་སྟོམས་འཇུག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པས། འོག་མ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་དགོས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་ཅེ་ལ་གོང་ས་མེད་ཅིང་། རང་ས་ན་ཟག་མེད་ཀྱང་མེད་པས། འོག་མ་
 ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ཟག་མེད་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །སྤྱིད་ཅེའི་
 འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །མདོན་སྤྱུལ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་
 ཞིབ་མོར་བྱེ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེས། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 རི་སྐད་དུ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྟོང་། །གང་ཡིན་
 དེ་ནི་དང་པོར་རྟོགས། །ཞེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོག་དབྱེད་
 འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེས་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་མཆོན་པར་རུས་པ་དང་། མདོན་པ་གོང་མ་
 ལྟར་ན་ནི། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་ཆོ་གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཉན་མོངས་
 ཅན་མདོན་དུ་འབྱུར་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་དགོ་སྟོང་མདོན་པའི་
 ད་རྒྱལ་ཅན་བཞིན་ནོ། །མདོན་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་ཡང་། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་
 འཇུག་དག་པ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཟག་མེད་ནི་
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ཡང་།
 བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལྟར་པར་བཤད་ན། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་འོག་
 མའི་ཟག་མེད་ལྟར་པ་དང་། ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ལྟ་སྟེ། རྒྱའི་སྟོབས་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དང་། ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དང་། ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་། མན་ངག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྟོན་ཏིང་འཛིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཉམས་ན་སྤྲུང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་
 ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ལས་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་གཅིག་གིས་
 བག་ཆགས་སད་པར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་ཏེ། སྟོད་འཇུག་ལས། སེམས་གསལ་གཅིག་བསྐྱེད་
 འབྲས་བུ་གང་། །ཆངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི།
 བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་ཆོ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་ཆོ་བསམ་གཏན་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རང་བཞིན་
 དུ་གནས་པས། ལུང་ངམ་སྟོབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེ་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་མང་པོ་ཐོས་པས། མན་ངག་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་བསྒྲམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའོ། །ལྷ་པ་ནི། གཞན་གྱི་མན་ངག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་
 བའོ། །འདི་ཡང་ཞིབ་མཐོང་བཤད་ན། མཛོད་ལས། ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ། །
 རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་ནམས། །དེ་དག་དང་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞེས་རྒྱ་གསུམ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། ལྷ་
 མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །རྒྱ་གསུམ་པོ་འདི་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་ཡོད་པས། དེའི་དོགས་པ་གཙོད་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཁམས་གོང་ན་སྟོམས་འཇུག་དེར་བསྐྱེད་པའི་ལུང་མེད་པར་རི་ལྟར་བསྐྱེད་སྟམ་པའི་དོགས་
 པ་སེལ་དགོས་པས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་
 བའོ། །དང་པོའི་རྒྱུའི་སྟོབས་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་ནས་
 ཁམས་གོང་མའི་ས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་མེད་ཀྱང་། སྟོན་ཡང་ཡང་
 གོམས་པའི་བྱགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་
 སྤྱིད་ཅེར་སྐྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིད་ངེས་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་དེ་ལས་ཉམས་ནས་ཁམས་གོང་
 གི་གནས་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ། སྤྱིད་ཅེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་དང་མན་ངག་མེད་ཀྱང་། ས་གོང་
 མའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་བསམ་ཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་སྐྱེ་བ་རྒྱ་དང་ལས་དང་ཆོས་ཉིད་གསུམ་པོར་ངེས་ཀྱི། ལུང་གི་མཐུས་བསྐྱེད་པ་ནི་མེད་དོ། །
 ཞེས་པ་འདི་མཛོད་ཀྱི་ངེས་པའོ། །རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། སྟོམས་འཇུག་གང་ཡིན་
 སྤྱིད་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཐོབ་བྱའི་ངོ་བོ་ལ། སྟོམས་འཇུག་གི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། སྟོམས་འཇུག་དགོ་བ་ཅེ་
 གཅིག་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དགོ་བ་ཅེ་

གཅིག་པའོ། །

དཔྱེན་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟོན་པའི་དག་པ་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་ཟག་མེད་
 གྱི་ལམ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་མ་སྒྲེས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་མ་སྒྲེས་པའི་
 ལྷོ་མས་འཇུག་གི་རྣམས་ཤིག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བོད་ཕྱི་མ་མང་པོས་དག་པ་བའི་ངོས་འཛིན་ནི་
 རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འདོད་པ་ནི། ཅུང་ཟད་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་
 གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་
 བ་ཡན་ཆད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་ནི། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཆ་གང་
 ཡོད་པ་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ལ། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཞི་
 གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལས། ཞི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་ཅིང་། ལྷག་
 མཐོང་གི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ལྷག་མཐོང་གི་དེ་ལ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ནི་འོག་ས་ལ་དམིགས་ནས་རགས་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་རྣམས་ནི་གོང་མ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
 དུ་བལྟ་བར་བཤད་གྱི། རེ་རེ་ནས་དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་མཛོད་ལས། འཛིག་རྟོན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམ་བཞིན། ཞི་
 སོགས་རགས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན། །གོང་དང་འོག་སའི་སྟོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དག་པ་བ་པ་འདི་ལ། རྒྱའི་སྟོ་མས་འཇུག་ཤས་ཆེ་བས། དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར་
 བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་འོག་སའི་རྟོན་ལ་གོང་མའི་སྟོ་མས་འཇུག་བྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱའི་
 སྟོ་མས་འཇུག་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེན། འདིར་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 སྒྱིར་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་འབྲས་སུ་སྒྲེ་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་སུ་ལ་བྱ་བ་
 ཡིན་གྱི། འབྲས་སུ་ཡིན་ཙམ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ནི། འཁོར་

པ་རྒྱུ་འབྲས་སྐྱུག་ཀྱང་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐར་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་རྣམས་ལ་རྒྱུའི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་མི་སྤྲོའོ། །

འོ་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུང་གོ་བ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་ནི་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིབ་
གྱི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་དང་། བདག་པོའི་དེའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་དུ་རྒྱ་
པའི་སྒྲིམས་འཇུག་རྣམས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་རྒྱ་
པའི་སེམས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་བཅས་གང་
ཡིན་དེར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཞི་གནས་ལ་
དེས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱ་དང་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་བརྒྱད་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་
བཅས་རྣམས་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ནི་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡང་མི་འདོད་
པའི་ཕྱིར་། གཉིས་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུང་རྒྱ་ནི། བསམ་བཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་
གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། ས་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་སྤྱིད་པས་ཀྱན་
ནས་བྱངས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་རྣམས་སོ། །དེ་དག་དེ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤྱིད་འབྲུག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། འདི་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་མི་འདོད་པ་ཅི་ཞེ་ན།
སྤྱིར་འཕེན་བྱེད་དངོས་ལ་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་དང་། འབྲུག་བྱེད་དངོས་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་འཇོག་པ་
འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པ་གོང་མ་འཆད་པ་དག་གི་སྤྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། ཇི་སྐད་དུ་འཕེན་པ་ནི་
རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་འཕེན་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སོ་སོར་
སྤྱིར་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འབྲུག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ན།
འཕེན་རྟོགས་སུ་བཞེར་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནར་འབྲུག་ཏེ། དག་མི་དག་གཉིས་གྱི་རྣམ་
སྒྲིབ་ཐུན་མོང་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པ་འོག་མ་ལྟར་ན་ཡང་། འབྲུག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་རྣམས་
རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱའི་རྒྱེན་དུ་འཇོག་གི་ རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་མི་འཆད་དོ། །བདག་
འབྲས་གྱི་རྒྱ་ནི། འཕེན་འབྲུག་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་དབང་གི་
འབྲས་སུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཕེན་བྱེད་དབང་གི་འབྲས་སུ་ནི།
ཕྱིའི་ཡུལ་ཙམ་དང་། འབྲུག་བྱེད་དབང་གི་འབྲས་སུ་ནི། བཟང་ངན་དུ་འབྲུག་པའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་ལུ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་དང་། རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་དང་། བདག་པོའི་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་ཟག་བཅས་
གྱི་ལུང་པོ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེར་
སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་དགེ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དང་དེའི་
སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་ལུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་མིན་གཉིས་
སྤྲིད་ལ། རྒྱ་ལ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་
རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁམས་གོང་མའི་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་རྒྱ་ལ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པ་ཞིག་
ངེས་པར་དགོས་ལ། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་དེར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་འཛིག་པ་ནི། མདོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་མིན་
གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཉམ་པར་གཞག་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་
པ་གང་ཞིག །འབྲས་ལུ་ཁམས་གོང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འགྲུབ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའོ། །

དཔྱེན་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡང་སྤྲིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཉེར་
བསྟོགས་བྱེད་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དམིགས་རྣམ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་
དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །མཉམ་པར་གཞག་པའི་སས་བསྐྱས་
པའོ། །དཔྱེན་ཞིག་ནས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་སུ་དཔྱེར་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་
གསུམ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་ཞིག་ནས་ནི། དག་པ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་ཟེན་
གནས་པའི་རྟེན་གྱི་ཞིག་ནས་ནི་ཟག་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མི་ཚུགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་
གཉིས་ཀ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་ལ་མེད་དོ། །

དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ལྔ་པའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། གསུམ་པ། བཞི་པ། རྩལ་པ་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་
 འཛིན་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་པའོ། །སོ་སོའི་ངོས་
 འཛིན་ནི། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ནི། ས་གོང་འོག་གི་སྒྲིན་ཡོན་རགས་པ་ཅམ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉོན་ཐོས་གྱི་ས་ལས། མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་
 པར་བཤད་ལ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་པར་བཤད་
 ཏོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱེད་པ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
 གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་དེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་པས་བྱུང་བམ་སྒྲུམ་
 ན། མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེས་བསྐྱུས་མ་བསྐྱུས་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་གནས་སྒྲོན་དུ་མ་བཏང་
 བའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་དང་། དེ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་འབྱུང་བས་སོ། །
 ཉེར་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པོའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་རྣམས་ཐོས་བསམ་འདྲེས་པར་འཆད་པ་འདི་ཡང་།
 འདོད་པའི་རྟོན་ལ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།
 གཟུགས་ཁམས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་ཡང་མེད་པས་དེའི་བྱུང་པར་
 ཡང་བྱེད་གོས་སོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་ནི། བསམ་བྱུང་རྒྱན་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
 གཟུགས་ཁམས་ན་བསམ་བྱུང་གཏན་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་གྱི་བྱུང་སེམས་སྒྲོམ་
 ལམ་པས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ངོ། །མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ནི།
 ཐོས་བསམ་དེ་ལས་འདས་ཏེ། ཞི་རགས་གྱི་མཆོན་མ་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །
 རབ་རྟུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ནི། ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་རྫོགས་ཤིང་། བཞི་པ་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དེར་
 འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །
 དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤྱོད་པའི་དགའ་བ་དེ་ཆེན་པོས་རེག་ཅིང་།
 ཉོན་མོངས་འབྲིང་པོ་གསུམ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །དེའི་པ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་ནི། ཡིད་བྱེད་བཞི་པ་དང་རྩལ་པའི་བར་དེར་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་མ་སྤྱངས་མ་སྤྱངས་

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཉམ་མོངས་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སོ་
 སོར་རྟོག་པའོ། །སྒྲུར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ནི་དེ་ལྟར་བཏགས་པས། ཉམ་མོངས་ཆུང་དུ་མ་སྤངས་
 པར་ཤེས་ནས་དེ་སྒྲུར་བའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཆུངས་ལྟན་དང་བཅས་པའོ། །
 བདུན་པ་ནི་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པའོ། །སྒྲུར་དངོས་གཉིས་ཀ་
 ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་འཆད་པ་ནི། ཉམ་སའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་དངོས་གཞི་
 ཡང་ཡིད་བྱེད་བདུན་པའི་ནང་དུ་ཆུར་བསྐྱུ་བ་ཡིན་མོད། ཡིད་བྱེད་བདུན་པ་ལ་དེས་བྱབ་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་རྣམས་དངོས་
 གཞི་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཡིད་བྱེད་བདུན་པར་མི་འཛོག་ན། དེ་ལས་གཞན་གང་དུ་ཡང་བསྐྱུ་ས་མེད་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ན། ས་དེ་བསྐྱུས་གྱི་དཔྱོད་པ་མེད་ཅིང་།
 གསུམ་པ་ཡན་ན་དགའ་བ་མེད་པས། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། དགའ་བ་བསྐྱུད་པ་ཡིད་བྱེད་ནི་
 ས་དེ་དང་དེ་ཡན་ཆད་ནས། རྗེས་མཐུན་པ་ཅམ་ལ་འཆད་དོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་
 ལམ་བཞིར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་སྒྲུར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། རབ་ཏུ་
 དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲུར་བ་མཐའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། དགའ་བ་བསྐྱུད་པ་ནི་ལམ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྐྱུས། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་ནི་བྱུང་
 པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། སྒྲུར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ། །

འོ་ན་ཅི། ལྷ་ག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་ཇི་སྟེད་པ་ཡིད་བྱེད་
 བདུན་པོ་དེར་འདུས་སམ་སྒྲུམ་ན། མིན་ཏེ། ཉམ་མོངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་སྤངས་པའི་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་
 མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་དེ་ཉེར་བསྟོགས་སམ། དངོས་གཞིར་འདོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ས་འོག་མ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟིན་པས་དངོས་གཞིར་གཏོགས་སོ་ཞེས་གསུང་ཡང་། དེར་
 མ་ངེས་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་། ཡན་ཡོན་གྱི་
 ཡན་ལག་དང་མི་ལྟན་ན་དངོས་གཞིར་བཞག་དགའ་བའི་བྱིར། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བསམ་

གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟིན་ཅིང་། དངོས་གཞིའི་
ཡན་ལག་དགའ་བདེ་གང་རུང་མ་ཐོབ་པའི་བར་དེར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཞི་གནས་
ཞིག་གིས། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཚེར་བ་བཏང་སྟོམས་ནས། དངོས་གཞིའི་ཚེར་བ་དགའ་བདེ་གང་
རུང་དུ་དབང་པོ་འཕོ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱིས་དེར་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཡན་ཆད་ལ་
ནི། འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ལ། ཚེར་བའི་དབང་པོ་མི་འདྲ་བའི་
བྱེད་པར་མེད་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ནི། །
ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །

འོན་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་
མོང་དུ་གྲགས་ན། དེས་སྤོང་རྒྱའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་གང་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ལྟར་ན། ཉེར་
བསྟོགས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་ས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་གྱི་མཐོང་སྤངས་དང་། སྒྲོམ་སྤངས་
སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤོང་ཅེ་ལས་སྒྲིབ་
བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ལྟག་སྒྲིམ་མཐོང་དང་བསྒྲོམ་གཉིས་གྱི། །
བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་བསྒྲོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་བཤད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་དང་། མངོན་པ་གོང་མའི་
ལུགས་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་ས་འོག་མའི་སྒྲོམ་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ལ།
མཐོང་སྤངས་ནི་མིན་ཏེ། སྒྱིར་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤངས་མི་སྤོང་བའི་བྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པས། མཐོང་སྤངས་སྤོང་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་
སྤོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ནའི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
སྤོང་མི་རུས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། འཛིག་མཐར་ལྟན་སྒྲིམ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་
བཞིན་ནོ། །

འོན་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། སྒྱིར་

སྒོམ་སྤང་སྤྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་རིགས་དུག་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་མ་རིག་པ། འཇིག་
མཐར་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཏེ་དུག་གོ། །དེ་དག་ལས་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ང་
རྒྱལ་སྟེ་བཞི་པོ་ནི་འདིས་སྤྱང་བ་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་འགལ་ལྷུང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་
དང་འཇིན་སྤངས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ནི་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་རྣམ་འཆོག་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་པོ་ལ་ཁྱུང་
འབྱིང་དགུར་བྱེན་ས་སྤྱང་ལ། དེ་དག་ལ་འདོད་པའི་ཡང་སྤྱིད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱང་
བའི་རྣམ་པ་རེ་ཞིག་མེད་པར་བྱས་ཤིང་། ཁྱུང་བར་དུ་འདོད་པར་སྐྱེས་ནས་སྤྱང་འགྲུར་གྱི་ལས་
ཀྱན་སྤྱང་གི་རྣམ་པ་རེ་ཞིག་མགོ་མནན་པ་དེའི་ཆེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་
གོང་མ་རྣམས་ལ་ཡང་། གོང་མ་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འོག་མ་འོག་མའི་འདོད་ཆགས་ཁོ་
ན་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་ཡང་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་།
ཕྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པ་ཕྱིའི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་
གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཡང་སྤྱིད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱང་བར་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྤང་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པའི་ཆེ་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དང་། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་དགུ་
པ་སྤངས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང་། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
སྙད་མི་བྱེད་དོ། །པོད་ཕྱི་མ་ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་
དེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཉོན་ཡིད་མ་གཏོགས་པའི་ས་དེས་བསྐྱུས་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཞིབ་ཆ་བྱེད་པ་དག་སྤྱང་མོད། དེ་ལྟར་འདོད་
པ་དེ་ནི་དག་བཙུམ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་
གྱི་ཉོན་ཡིད་དེ། ལུས་རྟོན་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་མཚན་ཕྱོགས་རེ་བཙུམ་ཡིན་གྱི། ལུགས་གྱི་དོན་གོ་བའི་གཏམ་མ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཇིག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དང་། ཕྱིར་

མི་འོང་གི་སྤྱད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་རིག་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་འཛིགས་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་
 པའི་ལྟ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སྤྱིད་འབྱུང་བྱེད་གྱི་
 ལས་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་མི་འགོ་བ་རྣམས་དེ་དང་དེ་དག་གི་སྤྱད་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་དང་དེ་དག་གི་སྤྱད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་འོག་མར་འབྱུང་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་ཀུན་
 སྤྱོད་དུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འཛིག་བྱེད་
 གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གང་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་ས་འོག་མ་དེར་མི་འོང་བ་ལ་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་
 སྐད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །མ་བཟོད་སྤྱིད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །
 རྒྱ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 མདོན་བ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་ཞེན། འགོ་བ་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
 དང་། ཁམས་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆགས་བྱལ་སྤོན་དུ་
 སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 གཉིས་ཀས་ཀྱང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། རྣམ་འཆོ་གཉིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདོད་
 པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་སྒྲིམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ས་དེ་བསྐྱས་གྱི་སྒྲིམ་སྤངས་
 སྤྱུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་བ་དང་། འཛིག་ལྟ་སོགས་གང་ཡང་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་
 གཉིན་པོ་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལམ་ཟག་མེད་གྱིས་ཐོབ་པ་དེས་
 བློ་ཉོན་མོངས་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་གཏོགས་པ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་པའི་སས་
 བསྐྱས་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཉིན་པོ་ཇོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་ཅི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ། མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ན། དག་པ་
 བའམ། ཟག་མེད་གང་ལ་དེ་ཞེས་བྱ་ཞེན། གཞན་དག་ནི་མཛོད་ལས། ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་
 མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་བྱལ། །ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཟག་མེད་ལ་དེ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 བཤད་ན། ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཟག་མེད་དེ། མི་ལྟོགས་མེད་པར་འཛིག་བྱེད་

དུ་སྤྱོད་གི། །དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ། དེར་འཛིན་བྱེད་དུ་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་དང་
 པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷ་ག་མཐོང་གཉིས་ལས། ཞི་གནས་དེ་རང་ལྷ་ག་ནས་ས་འོག་
 མ་དང་གོང་མ་གང་གི་ཡང་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་མོད། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་ག་མཐོང་ནི་ས་གོང་འོག་
 ཀྱན་གྱི་གཉེན་པོར་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉེན་ཞི་གནས་དེ་ཡང་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 དཔེར་ན་རྟ་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དེ་དང་དེས་བྱ་བ་མང་པོ་བྱས་པ་ལ། རྟ་ལྷོགས་པ་ཆེ་བར་
 འཛིན་པ་བཞིན། ཡང་སྐབས་འདིར། ཆོས་མཛོན་པ་བ་དག་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པས་ཡོན་ཏན་མཛོན་
 བར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན། མི་མཐུན་ལྷོགས་འཛོམས་པ་ལ་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།
 མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་གཞིའི་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་མཐོང་
 ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་ས་ལས་བྲལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སའི་སྤྱོད་
 བས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར། དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་
 གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་དང་འོག་སའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཞིབ་
 མོར་བྱེད་ན། ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བྱབ་པ་མ་དེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེར་
 བསྟོགས་སྤོང་ལམ་བསལ་ནས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་དང་།
 ཞི་གནས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་དེ་དེ་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་བཞིན་
 ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། དེ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 འི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཉེན་སྤོང་བར་བྱེད་བཞིན་པའི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་
 སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད། ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་བཞིན་པའི་
 བྱབ་པ་ཡང་མ་དེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་བྱེད་ན། རྗེས་བཟོད་ལ་སྐྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

རམ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐོང་ཚེས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཡང་མེད་དོ། །
 དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་བ་རྣམས་
 ཀྱང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱོད་བའི་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་མི་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་གྱི་སྤྱོད་གཉེན་དུ་གྱུར་བ་རྣམས། ཡོན་ཏན་མངོན་བར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། ཞི་གནས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་རྣམས་ནི་དེར་རུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་སྒྲིམ་སོགས་མངོན་བར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་རྣམས་གྱིས་རང་ས་དང་། གོང་སའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ཡང་།
 ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འཆད་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ནི་དེས་སྤྱོད་བ་ནི་ཡོད་
 དེ། བསམ་གཏན་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་ཐར་དང་། ཟད་བར་དང་།
 ཟིལ་གཞོན་སོགས་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཡིད་བྱེད་བདུན་དུ་བྱེ་བ་དེ་ནི། ཉེར་
 བསྟོགས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་དེས་བསྐྱས་
 བར་ཉན་ས་དང་། བསྐྱབ་པ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། དེའི་མཚན་ཉིད་གཞིར་བྱས་པ་
 ལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པའོ། །བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཡིན་པ་ཅུང་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཅུང་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་མཐོང་སྒྲིམ་མི་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་དཔྱེ་བས་གསུམ་
 མམ། རང་ཚན་སོ་སོའི་དཔྱེ་བ་ནི། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དཔྱེ་བ་ནི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དོ། །
 འདི་ལ་ཡིད་བྱེད་བདུན་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་དགུར་
 འབྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཡིད་བྱེད་བདུན་ནི་དག་པ་བ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་སོགས་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སའོག་མའི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དེ་འདྲའི་

དབྱེ་བ་འོང་བའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཅི། ཉེར་བསྟོགས་ནི་ཞིག་ནས་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་
ནི་ལྷ་ག་མཐོང་ཡིན་པས་དེའི་དོན་འཛིན་དེ་ལྷ་ར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རྟེན་བརྟེན་
པར་འཛིན་པའི་ཆེ། བརྟེན་པ་དེ་རྟེན་དེའི་དོ་བོར་སྒྲིན་པའི་སྒྲིན་ས་ལྷ་ག་པས་འབྱེད་པ་ཙམ་མ་
གཏོགས་དོ་བོ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། དངོས་གཞི་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྒྱུའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་
དངོས་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་ཕྱི་མ་དག །ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་གཞིར་འཛིན་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །
སྒྲིམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཀྱང་། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་མི་ལྡན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲིམས་པར་
འཇུག་པ་དགུ་ཀ་སྒྲིས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་མ་སྒྲིས་སུ་ཆུག་ཀྱང་། དེའི་
རྒྱུད་ལ་སྤྱི་དུ་ཅུའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་སྒྲིས་པར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་
བྲལ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཇི་ལྷ་ར་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་ཙམ་པ་
དེས། །ཐམས་གསུམ་ཀ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཀྱང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་ཡང་རྒྱུད་ལ་མ་
སྒྲིས་ཏེ། དེ་སྒྲིབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྒྲུབས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཇི་ལྷ་ར་སྒྲིང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་ཞིག་ནས་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་
དེས། དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲུབས་ནས། དེ་མཛོན་དུ་
བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་འདྲ་དེ་དང་། གསུམ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་
འདྲ་དེས། དེ་དང་དེ་སྒྲུབས་ནས་དེའི་དངོས་གཞི་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །མཛོན་ནས་བཤད་པ་ལྷ་ར་
ན། འདིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྟོགས་ལྷ་ག་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ། དེ་དང་
དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་ལྷ་ལུར་བཤད་ལ། འོན་ཀྱང་ས་འོག་མའི་ཉན་ཐོས་
སྒྲུབས་ཀྱང་། གོང་མའི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་སྒྲིབ་པ་རེ་རེ་

ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དམིགས་རྣམས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་པོར་བ་ཅམ་གྱིས་ཕྱི་མ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེན། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་བསྟོགས་ཀྱི་ནང་ན་ནི། རྟོག་དཔྱད་དང་།
 རང་རབ་ཏུ་དང་བ་སོགས་ས་འོག་མའི་གཉེན་པོར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་
 བསྟོགས་ན་ནི་རང་གི་དངོས་གཞི་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ས་འོག་
 མའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་
 བསྟོགས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་བ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་བ་དང་། བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་དུ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཞིག་ཡིན་པར་གོང་འོག་མཐུན་པར་བཤད་ལ། གོང་མའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྱུར་
 བའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་པས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དོན་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་སྒྲེས་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཚོག་པར་བཤད་པ་ཞིག་དང་། ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 བདུན་གྱི་རིམ་པས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ནས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། གཉིས་བཞེད་པ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས་གསལ་བ་
 ཡིན་ནོ། །འདི་མ་ཤེས་ན། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དང་། ཟད་པར་ནམ་
 མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་
 ཆགས་བྲལ་བྱས་ནས་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དང་།
 གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱལ་པར་སྒྲོ་བ་སོགས་མི་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགའི་གོ་རིམ་མ་
 ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་
 ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་པར་འགྱུར་ཏེ།
 སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 སྟོམས་འཇུག་དགའི་གོ་རིམ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་
 མ་བྱས་པར་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་འཇུག་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་
 གོང་མར་སྒྲོ་བ་ལེན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ན་མཐར་གྱིས་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་

ནི་ཡན་ལག་གམ། དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སམ། ཆོར་བའམ་འདྲ་ཤེས་གྱི་སྒྲོན་ས་ས་འོག་མ་
ལ་འདས་ཟེན་པའི་དགོ་བ་ཕྱེ་གཅིག་པ་གང་ཞིག །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡན་
ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའོ། །

དཔྱེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། དེ་
རེ་རེ་ལ་ཡང་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གྱི་དཔྱེན་བསམ་གཉིས་དང་། དག་པ་བ་ལ་ཡང་རང་སའི་
སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་གྲོལ་བས། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིར་
གྱུར་བ་གཅིག་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་བས་དེའི་གཞིར་མ་གྱུར་བ་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི་
རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་འཛོག་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཐར་དང་། ཟད་པར་དང་། ཟེལ་གཞོན་
དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པ་དེའོ། །
འདི་དག་ལ་ཟག་མེད་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མ་ངས་པའི་བྱིར་དང་། ཞི་
གནས་རྒྱུར་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་
རྣམས་སྟོམས་འཇུག་གི་དཔྱེན་བར་འཛོག་མི་འཛོག་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཛོད་དུ། དེ་
ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས། རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཡང་སྟོམས་འཇུག་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་མོད། དེ་དེའི་དཔྱེན་བ་འཆད་པ་
མངོན་པ་གོང་མ་ན་ནི། འབྲུལ་གཞི་ཅམ་ཡང་མེད་ཅིང་། འོག་མའི་དགོངས་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
སྟོགས་འཇུག་སྒྱུའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་བྱིར་དང་། སོ་སའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཆང་བའི་བྱིར།
དང་པོ་ནི། ཇི་སྒྲིབ་དུ། སྟོམས་འཇུག་དགོ་བ་ཕྱེ་གཅིག་པ། ཞེས་དགོ་བར་བཤད་ལ། འདི་
ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་པོའི་དངོས་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། དངོས་
གཞི་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲིབ་དུ་ཡང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་
བདེ་དང་། །རབ་དང་ཤེས་བཞིན་དུན་པ་དང་། །གཏང་སྟོམས་དུན་པ་དག་པ་མེད། །ཅིས་
གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྒྲུབ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་རྣམ་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྩ་བར་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་ལྟར་བསམ་གཏན་ཡིན་

ཞེན། ལོག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་མིན་ཏེ། དེ་དང་རིགས་
མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དག་པ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་
ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་གི་སྟོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གང་
ཞིག །མཐོང་ཚེས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་གཏན་
ལ་འབབས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དག་པ་བ་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་
དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་གང་
ཞིག་ཉོན་མོངས་བས་ཉོན་མོངས་པར་མ་བྱས་ཤིང་། ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་པར་བྱང་བས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། དག་པའི་ཕྱིར་དེ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཡན་ལག་གི་སྟོ་ནས་དང་། ངོ་བོའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་དཔྱད་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
པ་གང་ཞིག །དགའ་བདེ་ཡན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ནི་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅུམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ།
དག་པ་དག་པ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཞེས་སྐུར་
རོ། །

གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉིན་པོའི་
ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །
དགའ་བདེ་ཡན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པའོ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དུན་ཤེས་བཞིན་

བཏང་སྟོམས་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་
 ལྷན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་པའོ། །
 བཞི་པའི་མཚན་ཉིད། དུན་པ་ཡོངས་དག་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་དེའི་ཡན་ལག་གིས་
 དེ་ལས་འདས་པའི་དེ་གང་ཞིག །ཚེར་བ་བཏང་སྟོམས་ལན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་པའོ། །དེ་
 སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་རྟོག་དཔྱེད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །
 གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྷ་བཏང་
 སྟོམས་དང་། །དུན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །མཐའ་ན་བཞི་དུན་བཏང་སྟོམས་དང་། །
 བདེ་མིན་སྟག་མིན་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མིང་གི་སྟོན་ས་བཅོ་བརྒྱད་
 པོ་དེ། བྱེ་བྲག་དུ་སྟུངས་རྩལ་གྱི་སྟོན་ས་བཅུ་གཅིག་དུ་བསྟུས་ཤིང་། གོང་མ་པ་ནི། དགའ་
 བདེ་གཉིས་རྩལ་གཅིག །ནང་རབ་དུ་དང་བ་ནི་དུན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལ་བཏགས་
 པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས། རྩལ་དགུ་དང་ལྷག་མ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་དོ། །ཡན་ལག་བཅོ་
 བརྒྱད་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཅི། དེ་དང་དེའི་བྱེད་ལས་དང་། གནས་སྐབས་གང་ན་གང་ཡོད་ཅེ་ན།
 གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པའི་རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་ནི། ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་
 སྟོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་ལ། བྱེད་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་དེ་གཉིས་སྟོང་གཉིན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་དེ་གཉིས་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དཔྱེ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི། དེ་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་ཐག་བསྐྱང་བའི་གཉིན་པོ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་ལ་རྩིང་བའི་རྣམ་
 པས་འཇུག་པ་འཚོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དཔྱེད་པ་ནི་ཞིབ་དུ་དཔྱེད་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་
 ཡང་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ངག་ཀུན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་གཉིས་ཞི་རགས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་ན་རྒྱ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་གཞི་
 དག་པ་བ་ལ་ཡང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་པོ་ནི་མཚུངས་
 ལྷན་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། འཛིན་སྟངས་འགལ་བས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
 རྟོག་དང་དཔྱེད་དང་རྩིང་ཞིབ་དང་། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བཀྲལ་ལན་གྱི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་

གསུངས་སོ། །དགའ་བདེ་གཉིས་ནི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ཡོན་
 གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་སེམས་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པའི་ངོ་བོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ལྟར་ན། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ལ་བྱེ་ལ། བདེ་བ་ནི་སེམས་
 བྱུང་གིན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། གིན་ཏུ་སྐྱེས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །
 ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་བདེ་བ་ཆོར་བ་ལ་བྱས་ན་ལུས་ཆོར་དང་སེམས་ཆོར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ། དེ་ཡང་
 ལུས་ཆོར་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་དབང་གེས་ཀྱི་ས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དབང་གེས་ནི་ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་གེས་ཀྱི་ལའོར་གྱི་ཆོར་བ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་
 དེ་ཡིན་ན་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་དགོས་ལ། དགའ་བ་ཡང་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་པས། ཡིད་བདེ་ཇུས་
 གཞན་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་ན་ནི། ཡན་ལག་ལྷ་
 པ་དང་བཞི་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། བདེ་བའི་ངོས་
 འཛིན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་ལུས་གིན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་བས་
 ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་དུ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཆར་གྱི་བདེ་བ་ནི། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་དུ་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་མདོར། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མྱོང་ལ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །
 ཉན་ས་ལས་ནི། ལུས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལུས་གཉིས་ལས། དང་པོས་ལུས་
 ཆོར་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པས་གིན་ཏུ་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ཡིན་པས་ན། བདེ་བ་ལུས་
 ཀྱིས་མྱོང་ལ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །ཀྱན་ལས་བརྟན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་
 པོ་གཉིས་ན་ཡིད་གེས་ལའོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམ་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གཅིག་ཉིད། དབང་པོ་རྟེན་
 བཅས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་ཆ་ནས་བདེ་བ་དང་། ཡིད་གེས་ལའོར་བཅས་དགའ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དགའ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོ་ན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།

གསུམ་པའི་བདེ་བ་ནི་ལུས་བདེ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འཆད་པའི་ལུགས་མེད་
ལ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམ་པར་ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དགའ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
ཀུན་བགྱིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བས་སེམས་ལུས་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བདེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དང་པོའི་གཉིས་ནི་
དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་ལ། གཉིས་པའི་གཉིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཞི་མ་ཞིའི་
བྱད་པར་ཡོད་དོ། །འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གང་ཡིན་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པའི་
བྱབ་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། མཛོད་ལས། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན། །
ཞེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་ཅམ་བྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། ཅམ་པོ་རྟོག་དཔྱེད་
གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱད་པར་ཅན་རྟོག་པ་སྤངས་ནས་དཔྱེད་པ་ཅམ་དང་བཅས་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་གསུམ་བདེ་མིན་སྟག་བསྐལ་མིན། །ཞེས་བྱད་པར་ཅན་དེ་
ཆོར་བ་བྱང་སྟོམས་འོ་ན་དང་མཚུངས་ལྔ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཅམ་བྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་བཞིན་དུ། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མི་
འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ཡན་ལག་ལ་ཐུ་རགས་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་པས། གཅིག་ལ་ཆགས་
བྲལ་བྱས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པ་མི་སྤྲིད་ལ། འདིར་ནི་དེ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ལས། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་མཛོད་ལས། རབ་ཏུ་དང་
བ་དད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་
ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། །བསྐྱབ་ལས་ནི། དེ་ལ་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བྱང་སྟོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་འདོད་དོ། །དགའ་བདེ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི་བཤད་ཟིན་ལ།
ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དགའ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་དོ། །

གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལས། དྲན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བཞེད་པའི་
 དྲན་པ་ལོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དགའ་བ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་དམིགས་རྣམ་མོ། །
 ཤེས་བཞིན་ནི་སྒྲ་བས་དེར་བྱིང་རྒྱོད་བྱུང་མ་བྱུང་གི་བྱ་ར་བྱེད་པ་ལོ། །བཏང་སྒྲུམ་ས་ནི། བྱིང་རྒྱོད་
 དང་བྱལ་ནས་གསུམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་མི་ཉམས་པ་མེད་པར་འཛིག་པ་འདུ་བྱེད་བཏང་
 སྒྲུམ་ས་སོ། །སྦྱིར་གསུང་རབ་ལས་བཏང་སྒྲུམ་ས་ཀྱི་མིང་ཅན་གསུམ་གསུངས་ཏེ། ཆོད་མེད་
 བཏང་སྒྲུམ་ས་དང་། ཆོར་བ་བཏང་སྒྲུམ་ས་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྒྲུམ་ས་སོ། །

དང་པོ་ནི་ཉིང་རིང་ཆགས་སྣང་དང་བྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི།
 བདེ་སྐྱེག་གི་མཚན་མ་དང་བྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱིང་རྒྱོད་ལ་སོགས་པ་མི་
 མཉམ་པའི་སེམས་བྱུང་མཐའ་དག་དང་བྱལ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཞི་པའི་ཡན་
 ལག་བཞི་ལས། དྲན་ཤེས་བཞིན་གཉིས་ནི་ངོས་བཟུང་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིར་བསམ་
 གཏན་གྱི་སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། ཡོངས་དག་ཅེས་སྒྲུམ་སོ། །སྦྱོན་བརྒྱད་ནི། རྟོག་
 དཔྱེད་གཉིས། བདེ་བ་དང་། སྐྱེག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་གཉིས།
 དབུགས་འབྱུང་རྩལ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྟོག་དང་དཔྱེད་དང་དབུགས་དག་
 དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཡན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི།
 ཆོར་བ་བཏང་སྒྲུམ་ས་ཏེ། ངོས་འཛིན་ནི་རི་སྐད་དུ། བཏང་སྒྲུམ་ས་ནི། བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་
 རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ནོ། །

འོ་ན་དྲན་ཤེས་བཏང་སྒྲུམ་ས་གསུམ་པོ་འདི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་མེད་པའམ།
 ཡོད་ཀྱང་མི་འཛིག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོར་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་རང་གི་
 ལས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་རྩུ་མ་བཞག། གཉིས་པར་རང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱང་། དགའ་བ་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྦྱིབ་པས་རང་མིང་གིས་མ་བཏགས་པར། བྱང་རབ་རྩུ་དང་བ་ཞེས་པའི་
 མིང་གིས་བཏགས། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་ནི་དེ་དང་བྱལ་ཞིང་། རང་གི་ལས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 རང་མིང་གིས་བསྟན། བཞི་པར་ནི། སྦྱོན་བརྒྱད་ཀྱི་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་དག་ཅེས་པའི་
 མིང་གིས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་རྣམས་ཟེར་ནོ། །

འོ་ན་རྟོག་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་འདི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པར་དེ་སྤངས་ཟིན་ན། སྤྱིར་མི་འོང་ལུས་མདོན་བྱེད་དང་། དག་བཙམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་དག་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། སྒྲིན་དེ་དག་སྤྱིར་ཡང་མདོན་དུ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་ཡིད་བདེ་བ་གསུམ་ལ། ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པ་དང་། དག་པ་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲིན་དུ་མི་འཛིག་ལ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་ས་དེ་བསྐྱུས་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཅུས་མི་ཅུས་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲིན་དུ་འཛིག་ལ། གཉིས་པ་ནི་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟོན་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་དཔྱད་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་དེའི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྟོག་དཔྱད་ཅམ་ནི་གཞུགས་ལ་ལྟ་འདོད་དང་། དེའི་བྱེད་པར་ལ་དཔྱད་འདོད་གྱི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་གྱི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་མོད། ས་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ནི། འཛིག་རྟོན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། ཞི་བ་དང་གྲ་ལོམ་པ་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱེད་ཅིང་། །ས་འོག་མ་ལ་སྒྲིན་དུ་བལྟ་བའི་རྟོག་པའོ། །སྒྲིན་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཀྱང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་གྱི། རང་ས་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲིན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་སྤྱིར་དུ་ཡང་། བསྐྱུས་པ་ལས། གང་གི་ཆོ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རང་གི་ས་ལ་ཡན་འདོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་འཇུག་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་སྤྱིར་བཙམ་ལུན་འདས་གྱིས་གཡོ་བའི་མིང་དུ་བརྟན་ཅི་ན། སྤྱིས་པ། གཞན་གྱི་ས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་རྟོག་དཔྱད་དང་བྱམ་ཤེས་བཞིན་འདི་དག་ །སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལ་སྒྲེ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྒྲེ་ངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་མེད་དེ། བསམ་གཏན་ས་དུག་པོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་རྣམས་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དཔྱེ་བ་ལ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། བྱེད་པར་ཆ་མཐུན། རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེ་བཞིར་འབྱེད་པ་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་

སྐད་དུ། དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་སྐག་ས། རྣམ་བཞི་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་ངོས་
འཛིན་ཡང་ངེས་སྐད་དུ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གང་ཞིག །འཇུག་ཐོག་ས་སུ་རང་སའི་ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། རང་སའི་དག་པ་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་།
གོང་ས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་
ཅེ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཞི་ཀ་ཡོད། སྤྱི་ཅེ་ལ་ནི་གོང་ས་མེད་པས། ཟུང་བར་ཆ་
མཐུན་མེད་ལ། ཟག་མེད་གྱི་རྟོན་དུ་མི་རུང་བས་ངས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཀྱང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་
གཞི། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚོས། ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་
གསུམ་སོ། །

དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་རྣམས་སོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། འཇིག་རྟོན་དག་པའི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེ་མུང་བྱ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི། སྤྱི་བ་གཅིག་ལུས་རོ་མུང་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་
གཞག་འཆད་གྱི། གཞན་མི་འདོད་ལ། ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་འདོད་པ་ནི། མཛོད་ལས།
གཞན་མིན་བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྤྱི་ལྟར་རྒྱལ་མོངས། །བསམ་གཏན་ས་གསུམ་ཞེས་
བཤད་དོ། །མཛོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལུང་དུ་མ་བརྟན་
པའི་རྩ་བ་བཞི་པོ་སྤྱི་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས།
ཁོང་ཁྱོད་མ་གཏོགས་པའི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་མི་
གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རང་
སར་གཏོགས་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས། ས་གཞན་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་རྣམས་སོ་སོར་སྤྱི་བས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན།

དེ་ལ་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་སྦྱེས་ནས། སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱུན་དེ་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་བཞི་སྟེ། སྟེད་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན།
ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བའི་དང་། ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་དེའོ། །མཚན་ཉིད་ནི།
རང་སའི་སྟེད་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱུན་དང་། བདག་ཁོ་ན་ལ་
སྟོམས་འཇུག་འདི་ཡོད་ཀྱི་གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་དོ་སྟེ། སྟོམས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་
བྱས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱུན་དང་། བདག་གིས་ཐོབ་པའི་འདི་ཐར་ལམ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་
སྟེ། སྟོམས་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱུན་དང་། སྟོམས་འཇུག་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་སྦྱེས། དེས་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ན།
བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་གོ་སྟེ། སྟོམས་པའི་ལོག་ལྟ་སྦྱེས་པ་ལས། དེས་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཉོན་མོངས་
ཅན་དུ་བྱས་པའོ། །འོ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་
བའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་མེད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་
རུང་བས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་ངན་བ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར་སྟེ། དེ་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་
བདེན་ཀྱང་། སྟེར་ལོག་ལྟ་རྒྱུད་ལ་ལྟ་བ་ཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཆེན་
ལྟ་བ་འདིའི་མཐུ་ལས་ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་སྦྱེས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་མཚོག་གོ་ཞེས་ལྟ་བ་མཚོག་འཇིན་
གྱི་སྟོ་སྦྱེས་པས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བོད་སྐད་ལ་
རྣམས་གསུང་ངོ་། །སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་འདི་ལ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་ཟེར་ཡང་།
འདིའི་མདོ་ལ་ཉམས་པའི་བྱུང་བ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་གོང་ས་དང་ཟག་མེད་སྦྱེ་བ་ལ་
གཤམ་བྱེད་ཀྱང་། རང་སའི་སྦྱེ་བའི་ས་དེ་དང་དེར་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་བྱིར།
དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བདེ་བ་ལ་རོ་རུང་བའི་སྟེད་པས། སྟོམས་འཇུག་སྐྱ་མ་དྲི་མ་ཅན་
དུ་བྱེད་ཀྱང་། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་སྦྱོན་མེད་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
སྟོང་བྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱེ་བའི་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
དག་གི་གྲུབ་དོན་གལ་ཆེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་མ་འོག་མའི་
ཡན་ལག་རྣམས་སྤངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྦྱིར་རྟོག་དབྱེད་དང་། དགའ་བདེ་

སྤངས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པའི་རྟོག་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ས་དེ་བསྐྱུས་གྱི་དེ་དང་
 དེ་སྤངས་ཞེས་པ་ཡང་ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་ལ། གོ་དོན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་འདོད་པ་ལ་
 ཞི་རགས་སུ་བལྟ་བའི་ཆགས་སྤང་གིས་ཀྱང་ནས་སྤངས་པའི་རྟོག་དཔྱད་དེ་ནི། ས་དེས་བསྐྱུས་
 པའི་རྟོག་དཔྱད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལ་ནི་རྟོག་
 དཔྱད་དེ་མེད་ཀྱང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་
 ཤེས་རབ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བསམ་གཏན་གཉིས་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་དེ་
 བསྐྱུས་གྱི་དགའ་བདེ་ཞེས་པ་ཡང་། ས་དེ་དང་དེའི་སྤྱི་བ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་ལ་
 བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་བསམ་གཏན་དེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་ལ་བྱ་བ་མིན་ཏེ།
 ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་པའི་དགའ་བདེ་བཞིན་ནོ། །
 དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་དང་པོར་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ། ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་བར་དུ་བརྒྱད་མི་དགོས་པས།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་ལམ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་
 མེད་དེ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཆོ་དཔེ་དེའི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་གཉིས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 དེ་སྤངས་ནས་མེད་པར་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དེའི་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གྱི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ནི་བཤད་ཟིན་ཅིང་།
 དངོས་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། འདུ་ཤེས་སམ་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་
 སེམས་ཚུ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་
 ཡན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དག་པ་བ་བཞིར་འགྱུར་
 ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བཤད་
 པར་བྱ་ཞིང་། དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་ན། རམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བའི་དུས་སུ་གཟུགས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྱུན་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་

ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་ནས། རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་སམ། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ན་
 བསྒྲུལ་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུབ་ཤིང་མཆོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་
 དུ་ཡང་ཉན་ས་ལས། རི་མྱིད་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲུལ་པར་མི་འཇུག་པའི་བར་དུ་ནི་རྣམ་མཁའ་ཁོ་
 ན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲུལ་པར་ཞུགས་ནས་ནི་རྣམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དང་། དེ་གཞན་
 པའི་རང་གི་སེམས་པའི་སྒྲུབ་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཉེར་བསྒྲུགས་ཀྱི་ཆོན་ནི་འོག་མའི་
 སྒྲུབ་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ན། ས་
 འོག་མ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཙམ་མམ། དམིགས་པ་ལ་གསལ་སྒྲུབ་མཆོད་ཙམ་གྱི་དངོས་
 གཞིའི་སྒྲུལ་པར་འཇུག་དུ་བཞག་མི་རུས་པས། དེ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་ནས་ཀྱང་། དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་
 པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉེར་བསྒྲུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུལ་པར་སྒྲིབ་པ་
 སེལ་བར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྒྲུགས་དང་། དངོས་གཞི་རྣམས་
 རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ལྟ་སྟེ་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒྲིབ་མཚུངས་ཀྱང་། འོག་སའི་སྒྲུབ་པོ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་དམིགས་པར་རང་སའི་སྒྲུབ་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ཀྱང་བར་ད་
 བྱེད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་དང་། དེའི་ཡུལ་ཙན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་
 མེད་དུ་མཐོང་ནས། དེ་ཉིད་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་སམ། རྣམ་ཤེས་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྒྲུལ་པས།
 དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུབ་ཤིང་མཆོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །
 ས་དེ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རགས་པར་མཐོང་ནས། བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་
 མེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་བསྒྲུལ་པས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུབ་མཆོད་པའོ། །བཞི་པ་
 བྱི་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྒྲུལ་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རགས་པར་མཐོང་ནས། སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་
 རགས་པ་ནི། བད་འབྲས་ཟུག་རྩ་ལྟ་བུ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ། ཡོད་མིན་
 མེད་མིན་ནི་གུ་ཤོམ་པའོ་སྒྲུལ་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲུབ་དུ་བཏང་ནས། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་དག་ལ་

ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་བྱ་བ་མི་འཛིན་པ་ནི། ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་
ནི་ཞི་གནས་སུ་རོག་ཅིག་པའི་བྱིར། ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་དག་ལ་དམིགས་པས་འདྲ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་སྒྲ་མ་དོར་ནས་བྱི་མ་མི་འདྲ་བ་རེ་ལ་
འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་མི་ངེས་
པ་དང་། དམིགས་རྣམ་དབྱེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཕྱོད་པའི་རྩ་བ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ། དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་སོ། །དེ་ཡང་
བྱིས་པ་རྣམས་ཕྱོད་པའི་རྩ་བ་ནི་ཆོར་བ་བདེ་སྟག་ཡིན་ལ། རབ་བྱུང་རྣམས་ནི་འདྲ་ཤེས་དང་ལྟ་
བ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ལ་བཕྱོད་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་རྩ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། ཕྱོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། །ལམ་བའི་རྒྱ་བྱིར་རིམ་རྒྱུའི་བྱིར། །
སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་། །འདྲ་ཤེས་ལོག་ཤིག་ལྷུང་པོར་བཞག་ །ཅིས་གསུངས་སོ། །
ཅིའི་བྱིར་ཆོར་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བསམ་གཏན་བཞིར་ངེས་ཤིན། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་
ནི་ཆོར་བ་བདེ་སྟག་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འཆོལ་ལ། སྟག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོར་བ་ལ་སྤྱོད་རགས་
གཉིས་ལས། རགས་པ་ཡིད་མི་བདེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། སྤྱོད་པ་
ལས་ཆོར་སྟག་བསྐྱེལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་དང་དེར་ཡིད་
བདེ་བའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཆོར་
བ་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་རགས་གཉིས་ལས། རགས་པ་ཡིད་བདེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་སྟེ། དེར་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། སྤྱོད་པ་སེམས་བདེ་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོར་བ་བྱུང་སྒྲོམས་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མ་བཞག་སྟེ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐྱེལ་མི་རྟོགས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་འདྲ་ཤེས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་གཟུགས་མེད་བཞིར་ངེས་པར་
བཞག་ཅིན། འདྲ་ཤེས་ནི་གཉིས་ཏེ། ལུས་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ལུས་ཅན་ལ་མཚན་

མར་འཛིན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བྱ་གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཉིན་པོ་ནམ་
མཁའི་འདུ་ཤེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་སོ། །
ཡུལ་ཅན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བྱ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་།
གཉིན་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཟུགས་མེད་
ཐྱི་མ་གཉིས་སོ། །སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཐྱིར།
གཟུགས་མེད་ལྷ་པ་མ་བཞག་གོ། །གོ་རིམ་ནི་དང་པོ་རྣམ་འབྱོར་པས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་།
གཞོད་སེམས་གཉིས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་བར་མཐོང་ནས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་
དེ་སྤྱོད་བ་ལ་ཞུགས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུད་
འབྱུགས་པར་བྱེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་དུ་མཐོང་ནས། རང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་
ལག་གིས་དེ་སྤྱོད་བ་ལ་ཞུགས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་འཐོབ་པོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དགའ་བ་
ཡང་ཡིད་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་དུ་མཐོང་ནས། དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་དེ་སྤྱོད་བ་ལ་ཞུགས་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཐོབ་པོ། །དེའི་འོག་
ཏུ་བདེ་བ་ཡང་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མཐོང་ནས།
ཡོངས་དག་གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་བ་ལ་ཞུགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་འཐོབ་པོ། །དེ་ནས་
གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རགས་པར་མཐོང་ནས། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་
པར་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཁ་ཐྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་ཡིན་
པར་མཐོང་ནས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་སུ་འདུས་པར་བསྒྲུལ་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ཀྱང་མཚན་འཛིན་གྱི་ཟུག་རྩ་བསྐྱེད་པས་སྒྲིན་དུ་མཐོང་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
དེ་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཚན་འཛིན་དུ་མཐོང་ནས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་བ་ལ་ཞུགས་པས་སྤྱིད་རྩེ་ཐོབ་པོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་
འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོམ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་འདི་དག་སེམས་ཅམ་གྱི་
སྒྲོམ་ཡིན་གྱི། དཔུ་མའི་སྒྲོམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེར་ཐྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཤེར་

ཕྱིན་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད། །སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་དུ་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞི་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་སེམས་ཅམ་ཁོ་
ན་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་། སྦྱོད་འཇུག་ཏུ། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པ་ལས། །ཞེས་གསལ་བར་
གསུངས་ཤིང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དབུ་མའི་སྒྲོམ་དུ་བཞག་དགའ་ཡང་།
འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་།
ཐོད་བཞུལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱིད་ཅེ་ལ་རུད་རུང་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་བྱི་རོལ་པ་ལ་
དབུ་མའི་སྒྲོམ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ལྷ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་དེ་དག་བསྒྲོམ་གྱང་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། རི་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། ཐོད་བཅས་རང་གི་སྤྱིད་ལ་དམིགས། །བསམ་
གཏན་དགོ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་དགོ་རྣམས་ཀྱིས། །སྦྱོད་ཡུལ་
ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འོག་
ས་དང་། གོང་ས་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། ས་རྣམས་ཐོད་པས་སོ་སོར་མཆོམས་བཅད་པའི་བྱིར་
ཟག་མེད་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དགོ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམས་
འཇུག་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡོད་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ས་འོག་མའི་
ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལས་འདས་ཟེན་པའི་བྱིར་
དེའི་ཤུགས་ལ་འོག་མའི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་གསལ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འོག་ས་ལ་དམིགས་པར་གསལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཆེ་འབྱིང་རུང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལ་
འདུན་པ་དང་རྣམ་འཛེ་སྟེ། དེས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་དང་
དཔྱོད་པ་སྟེ། དེས་དེ་ཐོབ་ཟེན་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དགའ་
བ་དང་བདེ་བ་སྟེ། དེས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་མཆོག་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། ཐོགས་བཅས་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཡུལ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རགས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སྤྲ་བ་ཅི་ཡང་
 མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །སྤང་བྱ་དེ་དང་དེ་དག་སྤངས་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ཚན་གཉིས་
 བོ་དེ་དང་དེ་འཕྲོ་བ་ལ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཟག་པ་
 མེད་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །དེ་ཉིད་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་
 གསུམ་གྱི་དཔྱད་བས། དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །སྟོབ་ལམ་
 གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་མ་ཡིན་ལ།
 སྤོང་པ་ལ་རྒྱུ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་མ་ཡིན་མོད། འཇིག་རྟེན་པའི་དགོ་
 བ་དག་པ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་མཚན་ནས་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱུའི་སྟོམས་འཇུག་
 མ་ཡིན་པ་ནི་མང་སྟེ། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 མི་འོང་མཐོང་ཚུལ་ཞིའི་རྒྱུ་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དག་དང་། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་དེ་
 དག་དང་། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྐྱབ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་དག་
 བོ་དེ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤོང་འཕེན་འབྱུང་གང་རུང་གི་རྒྱུའི་རིགས་སུ་མི་
 གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡང་སྤོང་འཕེན་འབྱུང་གི་རྒྱུར་འབྱུར་པའི་དག་པ་བ་དང་། དེར་མི་
 འབྱུར་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེན། ཀྱན་སྦྱང་ས་འོག་མའི་མ་རིག་
 པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱངས་པའི་ཉེར་བཞུགས་དག་པ་བ་རྣམས་ནི། ཉེར་བཞུགས་ནི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ།
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་སྟེ། །ཡང་རྒྱུའི་ཀྱན་སྦྱང་རང་སའི་སྤོང་པས་མ་བསྐྱངས་ཤིང་།
 རང་ས་དང་གོང་ས་གང་རུང་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
 དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །
 མདོར་ན་རྒྱུའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་ཀྱན་སྦྱང་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་སྦྱང་དགོས་ཏེ། འཕེན་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་མ་རིག་པས་སྦྱང་དགོས་ཤིང་། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྤོང་པས་བསྐྱངས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདི་དང་རྣམ་ཐར་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བྱད་པར་
 ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་ཡིན་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་འདྲན་པས་བྱབ་
 ལ། རྒྱའི་སྒྲིམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་དག་པ་བ་ཅམ་ལ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་པས་མ་བསྐྱེད་ས་
 གྱང་། དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་སྤྱོད་པ་འདྲན་ཞུས་པ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོང་བ་
 བཟོད་ནས། དགྲུས་མ་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་ནི། བསམ་
 གཏན་ས་དུག་པོ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་མི་སྤྱོད་པ་ནི།
 སྤྱིར་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ཀའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་བཟོད་དང་
 ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་དམིགས་དགོས་པ་ལས། གཟུགས་
 མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་རིང་བ་བཞིས་རིང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་
 པ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྒྲིམ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་གཟུགས་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་
 པ་ལ་དམིགས་པ་སྤྱོད་ན། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱིས་གཟུགས་
 ལ་དམིགས་པ་མི་སྤྱོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཅིག་ནི་ཡན་ལག་གིས་འདའ་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་དམིགས་
 པས་འདའ་འོ། །ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་དེའོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆེ།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་མོད། དགའ་བ་བདེ་དང་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པ་ནི་ལྟ་
 ཐུ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་བཞི་པོ་དེས་ཡུལ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ས་སོ། །དེའི་ཆེ་
 བ་བཞི་པོ་དེ། སྤྱིར་རྟོག་མེད་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྷ་ཆར་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་སས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པའི་རྟོག་དཔྱད་སྒྲིགས་ལ་དེའི་སས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་གཉིས་
 དང་། དང་པོ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བའི་རྟོག་དཔྱད་དང་། སྤྱིར་
 རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལྷའི་རྒྱ་དུས་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་ཅམ་གཉིས་དང་།

དགའ་བདེ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲུབ་ས་འཇུག་ཁོ་ན་ལ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ་འདྲེན་ཅུས་གྱི་
 དགའ་བདེ་དང་། དེ་མི་འདྲེན་བར་སྒྱིར་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་པའི་དགའ་
 བདེ་ཆོན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣམས་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྤྱང་བྱ་དང་། དངོས་གཞིའི་
 སྒྲུབ་ས་འཇུག་ཕྱི་མ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་། མ་ཉམས་པ་རྣམས་གྱིས་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ལ།
 ཕྱི་མ་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་དོན་དང་། གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། སྒྲུ་མ་ཉན་
 པ་དང་། རེག་བྱ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཕྱི་མ་
 རྣམས་ལ་ཡང་འདྲེའོ། །གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་མེད་ནི་ས་དགུའི་དབྱེ་བས་དགུའོ། །དེ་ཡང་
 འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོགས་སུ་འཛོག་བྱེད་ནི། དམིགས་རྣམ་དེ་
 དང་དེས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་དུ་འཛོག་བྱེད་ཀྱང་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་
 ཡིན་པས་དེ་དག་མི་འགལ་བ་ཅི་ཞེན། དེ་ཡང་རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉིང་
 རེ་འཛོན་དེ་ཉིད་གྱིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའོ། །
 དེའི་ཆོད་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་རང་ཚུལ་ཅན་
 དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་གཉིས་ནི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེར་རྟོགས་
 པ་དེས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ལན་པ་ཡིན་གྱི། གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛོན་
 ལྟངས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཅི་ཡང་མེད་གྱི་འདུ་ཤེས་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །སྤྱི་བ་ཅེའི་སེམས་ནི་
 ཟག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་མི་སྤྱི་དེ། ཡུལ་ཅན་སྤྱི་བ་ཅེའི་སེམས་གྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་གྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤྱི་བ་ཅེའི་སེམས་དེ་རྟོག་
 པའམ། རྟོག་མེད་གཉིས་ལས་གང་ཞེན། རྟོག་གི་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། རྟོག་མེད་
 ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གསལ་བར་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཤེས་པ་ཞིག་གོ། །དེ་ཅམ་གྱིས་རྟོག་གི་ལ་གྲགས་པའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་མི་ཅུས་ཏེ།
 ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲུབ་ས་འཇུག་ཟག་མེད་རྣམས་རྒྱུའི་སྒྲུབ་ས་འཇུག་
 མ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་སྤེལ་བ་སྒྲོམ་གྱི་དབང་གིས་གནས་གཅིང་མ་ལྟར་སྒྲེ་བ་
 ལེན་པ་ཅི་ཞེན། དེ་དག་ནི་ཟག་བཅས་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི། ཟག་མེད་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དེའི་ཟག་བཅས་དེ་སྤེད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། སྤྱི་དང་གནས་པར་བྱ་བྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་དེར་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་ལ་མ་བསྒྲུབ་པ་དེའི་ཆོ། དེའི་ཕྱང་པོ་ལ་སྤེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དེ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། གང་སྤྱི་ལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་དབང་གིས་དེར་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འགོག་པའི་སྒྲུབ་ས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཟག་མེད་ཡིན་ནམ་ཞེན། འོག་
 མའི་ལུགས་ལ་འདིར་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་
 རྩེའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་ས་
 འཇུག་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ། སྤྱི་རྩེའི་སེམས་ཁོ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 དེ་ལས་གཞན་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྤྱི་རྩེ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན་
 བློ། ལུགས་གཉིས་ལས། ལུས་རྟེན་གང་དུ་གཏོགས་པའི་ཀྱན་གཞི་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་
 ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། དེ་གང་གཏོགས་གྱིས་དེར་གཏོགས་དགོས་ལ། སྤྱི་རྩེའི་ཡང་སྤྱི་
 འགྱུར་བྱེད་གྱི་རྒྱར་བཤད་པ་ནི་མེད་དོ། །འོ་ན་མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། འགོག་པའི་
 སྒྲུབ་ས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེན། དེའི་
 རོན་ནི་སྒྲུབ་ས་འཇུག་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་གཉིས་
 སུ་བྱེན་ས། དང་པོ་རྣམས་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། གཉིས་པ་རྣམས་འཕགས་
 པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་སུ་བཤད་ནས། འདི་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེ་བ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
 ཡིན་ལ། འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཟག་མེད་དངོས་ཡིན་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཡང་འདས་ལམ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཟག་མེད་དངོས་མ་ཡིན་
 ཀྱང་འདས་ལམ་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་ཟག་མེད་དུ་མི་འཇིག་པ་ཅི་ཞེན། བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་ཐོབ་དུ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་
 ལམ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། གཞུགས་ཅན་

གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་རྗེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤིང་།
སྒྱིར་ཀུན་རྫོང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དོན་དམ་ལ་དམིགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས།
ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་
གྱུར་པའོ། །རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
རྗེས་ལ་ཐོབ་པ། ཀུན་རྫོང་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ལུང་འདི་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་བ་དགུ་པོ་རྣམས་མཉམ་
གཞག་དུ་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྒྲུ་ཞིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དག་པ་པའི་ངོ་བོར་སྒྲུ་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྒྲུ་བས་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུ་བའི་བསམ་གཏན་དང་དེའི་གཟུགས་
མེད་དོ། །དང་པོ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་འབྲས་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དང་པོ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ས་དེ་བསྐྱས་ཀྱི་ལུང་པོ་ལྔ་དང་། དེ་ལ་བཏགས་
པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སོ། །རྒྱ་མཐུན་ནི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་
དགེ་བ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དེར་རྟོགས་པའི་ཕྱི་སྒྲོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱ་དེ་དང་
དེས་དེར་སྒྲུ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། འདི་ལྟར། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲུ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ནི་རྒྱའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བཞེགས་སེམས་བྱུང་སེམས་
པའི་ངོ་བོར་སྒྲེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེས་ཚངས་རིས་སོགས་དང་པོའི་གནས་གསུམ་གྱི་སོ་སོར་མ་བྱེ་
བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་དེ་དང་
དེར་སྒྲུ་བ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་
འཇུག་གི་དགའ་བདེ་ལ་སྒྲེད་པའི་སྒྲེད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་ཤིང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་

དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
 པོ་བསྒྲིམ་པ་ལས། ཆངས་རིས་སོགས་དང་པོའི་གནས་གསུམ་དུ་སྒྲེ་བ་ལེན་ནོ། །འདི་དེའི་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོ་མ་འཕངས་པར་དེའི་བྱད་པར་འགྲུབ་བྱེད་
 ཡིན་ཅིང་། བྱད་པར་ལ་ནི་དག་བ་ཡང་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འདྲེ་ཞིང་།
 བྱེད་བྱུག་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྐྱོགས་རྒྱུའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེས།
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་བརྒྱད་ཀ་སོ་སོར་མ་བྱེད་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་
 ལ། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་བྱད་པར་ནི། སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་ས་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་ནི་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་
 ཅུམ་གྱིས་བྱེད་ལ། གནས་གཅིང་མ་ལྷའི་འགྲུབ་བྱེད་ནི་སྤྲེལ་བསྒྲིམ་གྱིས་སོ། །འོ་ན་འཕེན་བྱེད་
 གྱི་ལས་འདི་དག་གང་དུ་བསམ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་དུས་སུ་བསམ་གསུམ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
 ཏེ། བདེན་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་
 སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མཛོན་པར་
 འདུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་དོན་འདི་འབྱུང་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་དང་བོ་མཐོང་
 ལམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དུག་པོ་གང་རུང་ལ་སྒྲེ་དགོས་ལ། དེ་སྒྲེས་ཕྱིན་ཆད་ཁམས་གསུམ་ལ་
 ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཉེར་བསྐྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བྱེད་ན། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཁོ་
 བུས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྐྱོགས་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་དེ་བྱས་ན། ཁམས་གོང་མར་
 འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་
 པ་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་སུ་རིམ་གྱིས་པ་ལམ་ཟག་བཅས་གྱིས་
 ཐོབ་པ་ངེས་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །མཛོན་པ་འོག་མ་ལས་རིམ་གྱིས་པའི་དེ་གཉིས་ལམ་ཟག་
 བཅས་གྱིས་ཐོབ་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ནི། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་
 ལས་གསར་པ་བསོག་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་ལ། ཉེར་བསྐྱོགས་གྱི་འཕེན་བྱེད་དང་། དངོས་
 གཞི་ཟག་བཅས་གྱིས་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྲེལ་པ་དང་འདྲ་ལ། གཟུགས་མེད་རྣམས་
 ལ་གནས་གཞན་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ཐ་དད་དུ་སྒྲེ་བ་ནི་

མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་། བཟང་བ་དང་།
 ངན་པར་ཡང་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཐོ་ལ་བཟང་བ་དང་། དམའ་ལ་
 ངན་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་
 གསུང་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནས། དེ་ནས་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་
 འགའ་ཞིག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་དར་ཤིག་མཛད་པ་ན་རེ། ཆོས་མངོན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་ལ་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ། ལས་དང་
 པོ་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོག་མར་བསྐྱབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཉོན་
 མོངས་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ལས་དང་པོ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མ་ཤེས་པར། མཆོན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་
 པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་འཛིན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་སྟོ་ཁ་
 མ་སྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ནས་དེའི་ལུས་
 དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
 ལ། དེ་ནི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་བསྐྱབ་པའི་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་ཡིན་ལ།
 མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་དེའི་རྗེས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཉོན་ས་
 ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། ཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ། དེ་སྤྱིད་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རིག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ། ཉོན་མོངས་
 པ་ལས་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས་
 བརྩམས་ཤིང་། ལེན་པ་ལ་ཡང་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ལ་འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་བརྩོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
 གང་ཞེན། ལྷན་པ། མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་བཟླ་བར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་བ་དང་། ཉན་སའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱི་ལུང་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་སྐྱེ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་ཡིན་ལ། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་ནི། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་བསྐྱེད་བྱུང་གི་སྒོ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བར་མི་འབྱུང་བས་ཐོས་བསམ་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་འཆོལ་བ་དེ་འདྲ་ལུང་དེའི་དགོངས་པ་ལ་འོང་ས་མེད་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཤིན་སྤངས་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུའི་སྟོན་ཏུ་ཡང་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོན་ཡོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཡལ་བར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་སའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་པོ་དེ་མཉམ་བར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱེད་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་རང་རྒྱ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཞི་གནས་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་ཉན་ས་ལས། མཉམ་བར་མ་གཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་བ་དེ་ནི། སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གང་ཡང་བྱེད་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཞི་གནས་དང་དེས་བསྐྱབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་བར་དུ། ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་མཁས་པ་མགུ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཤད་བ་དང་། ཉན་སའི་དགོངས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལས་ངས་པར་འབྱུང་བ་ཆོལ་བའི་སྒོ་དང་ལྟན་པས། ཐོག་མར་ས་གོང་འོག་

གི་སྒྲིན་ཡོན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཡབ་ནས་ཐེབས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཡིད་
བྱེད་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྩེ་
གཅིག་པ་དེ་ལ་ནི། ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་དང་། མཉམ་
པར་བཞག་པའི་སའི་ཐོག་མ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲེས་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་དང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འོ། །

དང་པོ་ལྟར་ན། འདིར་ཡིད་བྱེད་བདུན་པོ་གང་ཡང་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པར། ཞི་གནས་
དེས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱི་རིམ་པས། སའོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འདི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཞེས་བཤད་
པས་སོ། །འོ་ན་བྱེད་ལ་ཡང་ཞི་ལྷག་གི་བར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཆོད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཞི་གནས་ཙམ་འགྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་
ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། གང་བསྐྱབ་ཀྱང་དེ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཡབ་ནས་བསྐྱབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན་ནི་ཕྱེ་བས་ལ་མེད་པར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཞི་གནས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་སའི་དགོངས་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཐོབ་མ་ཐོབ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་ཆོད་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲིན་དུ་སྒྱུར་འཁོར་བ་དང་།
བྱེ་བྲག་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་གྲུབ་
ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཕྱི་རོལ་པའམ། བླ་པའི་ཡང་
ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་འགོའི་ལམ་ལ་བརྩོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་ལ།
བླ་པ་དང་། དེ་ཡང་འཕགས་ལམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་ན། ཐོག་མར་ཆོགས་ལམ་དུ་
བདེན་པ་བཞིའི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་འཐེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་

སྒྲིང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷ་ག་མཐོང་སྒྲིལ་
མར་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ལ། དེའི་ལུང་ནི་
གོང་དུ་སྒྲིགས་སྒྲུ་མས་དངས་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཡང་འདི་སྒྲིང་ཅེས། འབྲེལ་བ་མཛད་པའི་
སྒྲིབ་དཔོན་ནི། རྒྱལ་སྤྱུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་ལ། བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལྷ་རྒྱུ་བས་མ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲིགས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་མཛོད་རྒྱུར་འཛོམས་པ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སུམ་ཅུ་པར། གང་དུ་སྒྲིལ་བ་
དེའི་འོ། །ཞེས་བཤད་པས། ཉོན་གང་ཡིན་པ་དེའི་སས་བསྒྲིལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གནས་
སྒྲིབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་མཛོད་རྒྱུར་མི་འགག་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི། ལུང་
དུ་མ་བསྒྲིལ་བའི་བཤད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། བས་མ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲིགས་ཞེས་པ་དག་པ་བ་ལ་
ཟེར་ན་ནི། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོད་རྒྱུར་བ་གཞན་ཡང་འཛོམས་པར་མ་དེས་ཏེ།
དེས་དེའི་མ་དེག་པ་དང་། འཛིག་ལྷ་སྒྲིགས་ལ་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར། ཅིས་ཏེ་ཉེར་བསྒྲིགས་ཟག་
མེད་ལ་ཟེར་ན་ནི། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་འཛོམས་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་བཞིན་ནོ། །གནས་སྒྲིབས་གསུམ་དུ་དེ་མཛོད་རྒྱུར་བ་འགག་པར་
བཤད་པས། དེ་འགག་པའི་གོ་མི་ཚོད་ན་ནི། གནས་སྒྲིབས་འདིར་བཤད་པ་དེ་ལ་འབྲེལ་མེད་
ལ། ཚོད་ན་ནི་བས་མ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲིགས་ཀྱིས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདི་སྒྲིང་ཅེས། དངོས་
གཞི་རྣམས་ཀྱིས་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བར་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ཉེར་བསྒྲིགས་ཀྱིས་
བྱལ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་བ་ཡང་། དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ལ་བས་མ་ན་དེ་
ལྷ་རྒྱུད་ཡང་། སྒྲིབ་མ་དེས་ཏེ། བས་མ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ལ་བཞེན་པའི་
མཐོང་སྒྲིལ་ལམ་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་གཉིན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
བས་མ་གཏན་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ། རྟོག་དབྱེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བར་བྱེད་ཅིང་
ཞེས་གསུང་བ་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བས་མ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྒྲིལ་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་ནི་རྟོག་དབྱེད་ལས་སྒྲིལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྒྱུར་པའི་དགའ་བདེ་ལས་སྒྲི་

བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེར་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ལ་སྟེན་པ་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤངས་པ་
ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱང་སྤངས་པར་འཛོག་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དགའ་བདེ་གཉིས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྟེན་པ་འདྲེན་
བའི་ཕྱིར། ཡང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ། འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའམ་འོག་སའི་ཉོན་
མོངས་སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཉམས་པ་ཞེས་པ་འོག་སའི་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ལ་བྱེད་པ་མི་སྟོན་གྱི། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་དགོ་
བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་དེ་ཉམས་ནས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་བྱེད་པ་ལ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མིང་
འདོགས་པ་ནི་ཆོས་མདོན་པ་བ་དག་གི་སྦྱི་ལུགས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། སྟོན་བྱེད་བསྟན་བཅས་མཛད་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས། །མ་མཁུན་གང་ཞིག་
འདིར་འཆད་མ་ཡིན་མོད། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཤད་དོན་གང་ཞིག་ །ཆོག་ཟུར་བྱེད་པར་བཤད་
འདི་བསྟན་པའི་རྒྱུ། །མཁས་འདོད་ཁུར་གྱིས་ངལ་རྣམས་འདི་སྟོས་ལ། །གཞན་ཡིད་འཕྲོག་པའི་
གཏམ་གྱི་སྦྱར་བ་ཡིས། །ལུང་ཆོས་ནགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོངས་མཛེས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནས་མཁས་རྣམས་
ཆོགས་པའི་གྲལ་མགོར་སྟོད། །ཅིས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབུ་མ་བའི་
ལུགས། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་བྱེད་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས།
དགག་བྱ་བྱེད་མོང་དང་བྱེད་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅི་རིགས་པ་བཀག་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་
མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདིའི་སྟོན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་
འཇུག་རྣམས་འགོ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སོང་ན་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་གི་རྒྱུ་བ་འགོག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སོང་ན་འདུ་ཤེས་
རགས་པ་འགོག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དང་
པོ་བརྒྱད་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན། སྦྱར་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དུ་བཞག་མི་ཅུས། བཏང་སྒྲིམས་སུ་

བཞག་ནས་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དགའི་ཡ་གྲུ་ལ་འཆད་པ་ན། དེ་སྟོན་དུ་སོང་བས་
བྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

འདི་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་
སོ། །

དང་པོ་ནི། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་པོ་
བརྒྱད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདག་དུ་འཛིན་པའི་
འདུ་ཤེས་དང་། ཚོར་བ་གསུམ་བཀག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་
ཉན་རང་གི་སྟོམ་ལམ་ནས་ཀྱང་ཐོབ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་ས་དང་པོ་ནས་སོ། །འདི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་མི་ཐོབ་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་མཉམ་གཞག་དུ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་དགའ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་འདོད་པ་དང་བརྟུན་
པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཉམ་གཞག་དུ་སྤྱིད་ཅེ་འི་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་ལ་མི་
འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་
སུ་མཉམ་གཞག་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དང་། སྟོམ་ལམ་གྱི་སྦྱར་འཇུག་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་
དགའི་ལྷན་ཕྱེ་བ་ནི་སྦྲ་མ་དེ་ཁོ་ནར་མ་བཟད། སྟོས་བྲལ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་
ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བྱུང་ཆོས་སྦྲ་མ་རྣམས་ཆང་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། མཐར་གྱིས་གནས་
པའི་སྟོམས་འཇུག་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་འདིའི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་དང་དེ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
དུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱ་རགས་མཐའ་དག་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་མཐའ་དག་
བཀག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཐོད་བརྒྱལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་སྦྱར་བ་སེང་
གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དང་བཅས་པ་ས་དང་པོ་ནས་འཛིན་པ་དེའི་ཆོ། འདི་ཡང་དེ་ནས་ཐོབ་པར་འཛིན་
དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། དེར་འགོག་སྟོམས་མ་ཆང་བ་འཇུག་ ཡང་ན་འགོག་སྟོམས་རྣམ་རིག་
པའི་ལུགས་ལྟར་འཆད་དགོས་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པ་ལས། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ས་དུག་པར་ཐོབ། བདུན་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་

འཇུག་ལུང་བྱེད། བརྒྱད་པར་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་འཇུག་རྣམ་པར་བཤད་པ་དེ་ནི། དབུ་མ་
 པའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཡང་འགོག་སྟོམས་ཙམ་དང་བྱད་པར་དབྱེད་གོས་ཏེ། དེ་ནི་འགོག་པ་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ལ་བཞེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི། མཐར་གནས་གྱི་
 སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དུ་མ་གསུངས་པ་དེའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགྱང་
 བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཤུཌི་པ་ལ་སོགས་པས། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གྱི་དགོངས་པ་
 འབྲེལ་བ་ན། འདིའི་འགོག་སྟོམས་རྣམ་རིག་པ་དང་མཐུན་པར་འཆད། རང་ལུགས་དབུ་མ་དང་
 མཐུན་པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོད་བརྒྱལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་ཆོན་དུ་བཤད་པས་སོ། །ལ་ལ་ན་རེ། ཆོས་སྐུར་བཤད་པ་དེ་ནི་
 སངས་རྒྱུ་ལ་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས། ཐོད་བརྒྱལ་དུ་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་
 ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་དགོས་ན། འདོད་སེམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་།
 དེའི་ལུགས་གྱི་འགོག་སྟོམས་དེའི་གནས་སྐབས་ན་ལམ་བདེན་མེད་པ་དང་། གང་ལམ་བདེན་དུ་གྱུར་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི།
 རྒྱུན་དང་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་འགོག་སྟོམས་སེམས་ཙམ་དང་མཐུན་པར་ཁས་སྤངས་ན་མཛེས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་གང་ཡང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་གི་སྟོས་བཀྲགས་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་གྱི་འགོག་སྟོམས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་
 ཚུལ་ནི་དེ་མ་ཐག་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གང་གིས་འཇུག་པ། ཁམས་གང་དུ་
 འཇུག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་འཇུག་པ། རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བས་འཇུག་པ། འཇུག་བྱ་
 སྟོམས་འཇུག་གི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ལབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ལུས་མདོན་བྱེད་དང་། དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་
 གྱིས་འཇུག་སྟེ། འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་བྱད་པར་ཅན་འདས་ལམ་དང་། ཞི་གནས་བྱད་
 པར་ཅན་སྤིང་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་གྱིས་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་གོ་
 ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་ཀྱང་། སྟོམ་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཁས་སྤངས་ན་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ།

གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་མཐོང་ལམ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་
མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་པ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་ཡང་རིགས་
པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་གྱིས་ནི་འདི་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྲོད་པ་དོར་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཉན་རང་གིས་ནི་སྤྲོད་འཕེན་པས་རི་སྤྲིད་འཕངས་པ་དེ་
སྤྲིད་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁམས་གང་དུ་འཇུག་པ་ནི། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
སུ་འཇུག་ཀྱང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཁོ་ནར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་དེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་ལས། ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་ན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་པར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གཞན་ན་དེར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ལ། དེ་མ་བཞག་ན་དེར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་དེ། དེ་མ་བཞག་
པའི་ཆེ་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་འཁོར་བཅས་བཀག་ན་དེའི་འགྲོ་བ་ལྷོག་
པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་ཆེ་དེ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱས་པ་ནི་མི་སྤྲིད་དེ། དེར་ཆོར་འདྲ་
རགས་པས་སྒྲོ་བ་སྒྲོ་བ་མེད་ལ། དེ་མེད་པ་ན་དེ་ཞི་བའི་དོན་དུ་ཚུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ནི། ཉན་རང་ནི་ཆོར་འདྲ་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ནི་
གཞན་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི། ཆོར་འདྲ་
རགས་པ་རྣམས་ལ། བྱང་དང་འབྲས་དང་། ཟུག་རྩའི་རྣམ་པར་བལྟས་ནས་རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་
པའི་རྣམ་པས་འཇུག་གོ། །

དེ་དག་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲོམས་འཇུག་འདི་ལ་གཟུགས་གྱི་རྟེན་ཅན་མི་
འཐད་དེ། རི་སྐད་དུ། འགོག་པ་དང་པོ་མི་ནང་དུ། ཞེས་དང་། དང་པོར་མི་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་
མངོན་པར་སྐྱབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ལ། མིའི་རྟེན་ལ་
འགོག་སྒྲོམས་ཐོབ་པ་ནི་སྤྲིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པས་གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲོ་བ་ལེན་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་ཅི་ན། འདིའི་ལན་ལ། མངོན་
པ་འོག་མའི་ལུགས་དང་། གོང་མའི་ལུགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་འགའ་ཞིག། སྤྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་

བརྟེན་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ། གཞུགས་མེད་གྱི་སེམས་ལས་ཉམས་ནས། གཞུགས་ཁམས་
 སུ་སྒྲེ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་འཕགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་བསྐྱོག་སྤྱོད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལམ་ཟག་མེད་གྱིས་སྤངས་བྱའི་ས་བོན་སྤངས་ཟེན་པའི་སྤངས་པ་བསྐྱོག་མི་སྤྱོད་
 གྱུར། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤངས་རྟོགས་བསྐྱོག་སྤྱོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། ། འདི་ཡང་
 ཞིབ་མོར་བྱེ་ན། ལུགས་འདིས་ཟག་མེད་གྱི་སྤངས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཁས་ལེན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་
 པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ཁས་ལེན་པས་སོ། ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལས་ཉམས་བཞིན་པ་སོར་མ་
 རུང་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། འབྲས་ལ་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། ཅེས་བཤད་པས་སོ། །
 དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྤྲོ་མ་འགོག་སྟོམས་ལས་ཉམས་པ་དེའི་ཆོ། དག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གྲུ་དགུ་པོ་
 གང་ལས་གྱུར་ཉམས་པར་ཁས་མི་ལེན་པས། ཉམས་པ་སོར་མ་རུང་པར་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྒྲེ་
 བ་ལེན་པ་ནི་བྱེ་སྒྲུའི་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་གོང་མའི་ལུགས་ནི། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས་སུ་བཞིའི་ལན་མཛད་དེ། འདི་ལྟར།
 གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། གཞུགས་མེད་ལ་འཇུག་མི་རུས་པ་ཡོད་དེ། མི་ལྟོགས་
 མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་
 བུ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་ཡང་མདོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ལ་
 འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གཞུགས་མེད་ལ་འཇུག་རུས་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་
 པའི་འཕགས་པ་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས། སྤྱོད་ལམ་བསལ་ནས་བྱུང་པར་གྱི་
 ལམ་ལ་གནས་ཏེ། གཞུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི།
 དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་སྤྱོད་ལམ་ལ་གནས་ནས། གཞུགས་མེད་གྱི་
 རྣམ་ཐར་ལ་འཇུག་པའོ། ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དག་དུ་མ་གཏོགས་པའོ། ། འགོག་
 སྟོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་ནི་མུ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་འདི་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། འོག་མ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གོང་མ་ཐོབ་
 པར་འདོད་པ་ལ་ནི། མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གནས་སོ།

ཞེས་གསུངས་མོད། དེ་ལྟ་ན། སྤྱི་ཅེ་འོ་སྟོ་མས་འཇུག་དང་འགོག་སྟོ་མས་ལ་དེར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་
 པའི་ཉེས་པ་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། ལུགས་སྤྱོད་མ་དེས་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོ་མས་འཇུག་འཇོག་པའི་གོ་
 རོན་ནི། འོག་མའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་གོང་མ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པ་དང་། ས་འོག་མ་ལ་
 ཆགས་བྱལ་མ་བྱས་པར་གོང་མར་སྐྱེ་བ་ཡིན་མི་སྤྱི་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འདོད་དོ། །འོ་ན་འགོག་
 པའི་སྟོ་མས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་བྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་
 ན། བྱིས་ཀྱིས་ལུས་མངོན་བྱེད་ལ་མཐོང་ཆོས་ཞིར་ཁས་སྤངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཅི་ན།
 འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་མངོན་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་ལ། སྟོ་མས་འཇུག་དགུ་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་
 ཆོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་པ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་
 དེས་ན་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོ་མས་འཇུག་དགུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོ་མས་འཇུག་གི་
 རོ་ཟུང་བ་དང་། མི་ཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཁམས་གོང་མར་ཉར་འགོ་ཡིན་པས་དེར་མི་འཇོག་ལ།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རོ་ཟུང་བའི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བས་རྣམ་ཐར་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 རང་སའི་སྤྱོད་པ་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོ་མས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་
 པ་སྤངས་པ་ལས་སོ་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པས་སོ། །འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ནི། འཕགས་
 བས་མཛད་པ་མིན་ཀྱང་སྤྱོད་ཏེ། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོད་བརྟན་གྱིས་སྤང་པོ་ལྷའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བར།
 འདིའི་ལུང་རང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པས་ཆད་ལྟན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་
 འོ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་ལ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
 ན། དེས་ནི་མཆོན་གཞི་དོས་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་ན། བྱལ་ཆུང་བའི་ཉེས་པ་
 འགལ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་བཏང་
 བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞེས་པས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་འགོག་སྟོ་མས་ལ་མ་བྱལ་བ་དང་།
 དེའི་དེ་མི་འདོད་ན་ནི། འོག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
 འགོག་ཅིས་པ་ཡང་། བྱིས་ཅག་ལྟར་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་
 ཀྱང་འགོག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། །སྤྱད་ཆ།

པར་བྱེད་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན། ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྤངས་པའི་
སྐར་འདེབས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་སྐབས་
སྤིང་མོད། དེ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བཀག་ན་འཕགས་པའི་ལམ་སྤངས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །
གཞན་ཡང་། འགོག་པ་ལ་འཇུག་སེམས་སྤིང་ཅེ་ཁོ་ན་དང་། འདས་ལམ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡང་།
དམིགས་གསལ་མ་བྱེ་ན་ཐོད་བརྒལ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེར་དེ་ཁས་མི་ལེན་ལོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འཆད་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་དང་མཐུན་པར་
བཤད་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པས་བརྟག་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ།
འགོག་བྱེད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས། དགག་བྱ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་
བཅས་རེ་ཤིག་སྟེ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་
བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་དགག་བྱ་
འགོག་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མི་ལྷན་ན། བདག་ཆད་གྱི་དོགས་པའི་
འཛིགས་པས་ཉོན་ཡིད་དགག་མི་རུས་ཤིང་། དེ་མ་བཀག་ན་འཕགས་པའི་གནས་པ་མཆོག་ཏུ་མི་
འགྱུར་པའི་བྱིར། སྤིང་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས།
ཆོར་འདུའི་རྒྱ་བ་གཅོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་སྤྲོ་བའི་བྱིར། ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་མི་འགོག་པའི་
བྱིར་རགས་པ་ཞེས་སྟོས་པའོ། །ཅིའི་བྱིར་མི་འགོག་ཅེ་ན། དེ་འཁོར་བཅས་གྱིས་བདེ་སྤྱད་གི་
འགྱུར་བ་མི་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གིས་སྟོས་བརྟགས་པ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་
འགོག་སྟོམས་འདིའི་ངོ་བོ་ནི། ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ལ་ཅུང་པ་མེད་པས།
རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མ་ཡིན་མོད། འདིའི་གནས་སྐབས་ན་ཀུན་གཞི་
འཁོར་བཅས་མ་གཏོགས་པའི་རིག་པ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་གི་

དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་སྟོམས་འཇུག་འདི་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 བྱང་སེམས་འཕགས་བས་འདི་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་འདིས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་
 དག་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་མདོ་དང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བའི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འཆད་པའམ། ཡང་ན་འཆད་མི་ཤེས་
 པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །སྒྲ་མ་ལ་འདོད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞུང་རྗེས་འབྱུང་དང་
 བཅས་པ་གང་ནས་ཀྱང་། འགོག་སྟོམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་ལུ་དེ་ལས་མ་བཤད་པའི་བྱིར་།
 འོ་ན་འདིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགག་གཞི་གང་ཡིན་པ་དང་། དགག་བྱ་གང་
 ཡིན་པ་དང་། འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཀག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་གང་
 ཡིན་པ་དང་། གནས་སྐབས་དེ་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་གང་གིས་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་
 པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བྱེད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་། འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
 ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀྱུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་
 ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རིག་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བདུན་པོ་གང་གི་ཡང་ངོ་
 བོར་མ་སྒྲིམ་པའི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་དོ། །ཀྱུན་གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་
 གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་དེའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་མདོ་
 རྟེན་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དགག་བྱ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
 བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་གོ། ཚོགས་བདུན་
 འཁོར་བཅས་འགོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནི། འདིར་
 དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཅིག་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་ལ་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་འགོག་དགོས་པས་སོ། །
 འདུ་ཤེས་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་དང་། ཐུ་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་དང་།
 ཤིན་ཏུ་ཐུ་བ་བདག་མེད་དུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ། །འདི་དག་འགོག་པ་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འགོག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བཀག་པར་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགོག་མི་

ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་མི་འགོག་སྟེ། ཀུན་གཞི་ནི་དགག་གཞི་ཡིན་གྱི།
 དགག་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚར་འདུ་ལ་ནི་ཚར་འདུ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་
 ཚར་བའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཚར་སྟེ། འདུ་ཤེས་ནི་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིས་
 ནི་དམིགས་རྣམ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །
 ཞེས་ཡུལ་གང་ཡང་མི་རིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚར་བ་ནི་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ལ།
 རིག་པ་ཡང་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་ན་དེ་
 གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིག་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་འཁོར་གྱི་ཡུལ་ངེས་ལྔ་ནི།
 དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཚར་བ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་འཁོར་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་པས་སྟོམས་འཇུག་འདིའི་དགག་གཞིར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི།
 དགག་བྱར་མི་འཛིན་གོ། །ཡང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དང་
 ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་འདིའི་དགག་བྱར་མི་འཛིན་སྟེ། དེ་དེར་འཛིན་པའི་
 ལུང་མེད་པ་དང་། དེས་སྟོམས་འཇུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། སྤང་བྱར་གྱུར་པ་ཅི་ཡང་
 མེད་པས། དེ་དེའི་དགག་བྱར་འཛིན་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚར་འདུ་རགས་
 པ་རྣམས་འདིའི་སྤང་བྱར་བཤད་པ་ཡོད་གྱི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དག །
 སྟོམས་འཇུག་འདིའི་དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་ན་རྟ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་འགོག་
 བ། འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་གང་གིས་འགོག་ །འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 རང་ཉིད་རང་གི་འགོག་བྱེད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རག་དོན་བསྐྱུ་ན།
 བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་འགོག་སྟོམས་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་ལམ་དང་། བྱེ་བྲག་འཛིན་རྟོན་ལས་
 འདས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན་ནོ། །ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ན་དེ་མེད་པ་ཡིན་གྱི།

དེས་དེ་བཀག་པ་དང་། དེ་དག་གི་བྱར་བྱེད་པ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ན་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི། བཀག་པས་སམ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགག་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཅི། གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འགགས་པས་སོ་ཞེ་ན། འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་དེ་ལས་འབྱུང་
 བ་ཡིན་མོད། ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་
 དང་མི་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན་སྤྱིར་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་
 གི་ཤེས་བྱེད་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། དེ་ཡིན་ན་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་
 ལས་བྱུང་བར་འགལ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་
 གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྐད་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 །ཁམས་གསུམ་པ། །ཞེས་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རུང་ལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་གིས་བྱུང་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། དེའི་བྱེད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །
 ཞེས་དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་པས་
 བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དབང་གི་འཆད་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ལས་མེད་
 ལ། གཉིས་པོ་དེ་གང་རུང་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འགག་མ་ཐག་པའི་ཚོགས་དུག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་
 རོ། །གཉིས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། མདོ་ལས་རྟོན་པ་བཞི་
 འཆད་པ་ན། ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་
 ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་
 འདོད་ན། དེའི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། སྤྱིང་ཉིད་
 མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་། ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་
 ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་རིག་པ་དང་། ཡུལ་ལ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ཡོད་
 པར་འདོད་ན། ལུང་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཀུན་དང་མི་མཐུན་ནོ། །མདོར་ན་རྣམ་ཤེས་དང་
 ཡེ་ཤེས་འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་མ་གོ་བར། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་འདི་ཁས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་འདི་ལ། སངས་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རྟོགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

རྒྱལ་གྱི་ས་ན་འགོག་སྟོམས་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་འགོག་པ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཅི་སྟེ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་བར་འདོད་པ་འདི་ལྷགས་གཞན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་སེམས་ཀྱི་སྟོལ་འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད། ཅིས་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པའི་དོན་བསལ་བས། རང་བཞིན་དེ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཞེས་གནས་ལྷགས་ཟབ་མོ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི། སྐྱུར་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འགོག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འགོག་པའི་འདས་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འགོག་པའི་འདས་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས། གཉིས་པོ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི། རི་སྐད་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དེ་སྐད་དུ། རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་དེ། དེ་དང་བྲལ་ན་དགག་བྱ་དེ་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་འཛིན་དང་ཆོར་བ་མདོན་དུ་གྱུར་ནས་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་འདིའི་སྐབས་ན་རྗེས་བཏགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐབས་འདིར་འགོག་སྟོམས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེར། འགོག་པ་ལ་ཞེས་བདུན་པའི་སྒྲ་གང་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་ནི། གང་གིས་འགོག་པའི་འདས་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། གང་ལ་འགོག་པའི་དགག་གཞི་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་གཞི་ལུང་མ་བསྟན་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་དེ་དག་འཛིག་པ་ཡང་དཀའ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཁ་ཅིག་ཆ་ལ་བཏགས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་གཉིས་ལས་
 འདི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བྱེད་པ་ཡང་། དོན་
 དེ་མ་གོ་བས་འབུམས་པ་ཡིན་ནམ་བསམ་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱུང་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་དུས་ཀྱི་འདས་
 ལམ་དེ་སེམས་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་བཏགས་ན་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། མ་
 ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ས་དགུ་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་
 མཛོད་ལས་ཀྱང་། འགོག་སྟོམས་ལས་མི་ལྷང་བའི་སྤྲོ་རྩལ་ན། ཅི་ཡང་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་
 འདས་ལམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་
 བརྟེན་པའི་འདས་ལམ་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆོ་དེ་ངེས་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་གི་རྩལ་འདས་ལམ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་ལ་བཏགས་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་ནི། སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱིར་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་
 མིན་གཉིས་ལས། འདི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཞུགས་ན།
 མཐར་གནས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེན། དེ་ཡང་སྤྱིད་ཅེ་མན་ཆད་སྟོམས་
 འཇུག་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉར་བསྟོགས་ཀྱིས་ཆོར་འདུ་རགས་པ་སྤངས་ཟིན་ལ། དེ་ཡང་ས་འོག་མ་
 ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་ཉར་བསྟོགས་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་དེས་མ་ཡིན་གྱི། ས་གོང་མ་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱིབ་པ་སེལ་བའི་ཉར་བསྟོགས་ཞི་
 གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པས། ལམ་
 དེའི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་ཀྱང་། འདས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོར་
 འདུ་རགས་པ་སེལ་མ་རུས་པས། དེ་སེལ་བ་ལ་ལྷག་མཐོང་བྱུང་པར་ཅན་འདས་ལམ་གྱིས་དེ་
 ཡང་བསལ་ནས། སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཀྱིས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 འདུ་ཤེས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ། སྤྱིད་ཅེ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བཛོད་དོ། །

མདོར་ན། སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་དུ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
 པའི་ཆོར་འདུ་བཀག། །དེའི་འོག་ཏུ་འདས་ལམ་གྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བཀག་

པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་མཐར་གནས་གྱི་ཡ་གྱལ་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་སྟོམས་དེར་
 འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་བརྒྱད་པོ་ལ་མ་སྟོས་པར་འདས་ལམ་
 གྱུར་པས་ཀྱན་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱ་དེ་དང་དེ་བཀག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཞིག་
 ཡོད་པ་དེ་ལ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་གཞུང་ནས་འབྱུང་པའི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཆར་
 བས་དེ་དེ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དེ་ལ་སྤྱིང་རྩེའི་སེམས་ཀྱིས་འཇུག་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་མ་ཐོབ་པས་དེ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པ་ཡང་
 ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཞིག་གནས་ཁུད་པར་ཅན་སྤྱིང་རྩེའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནམ། ལྷག་
 མཐོང་ཁུད་པར་ཅན་འདས་ལམ་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མདོན་པ་འོག་མ་ལས་ནི། སྤྱིང་རྩེར་
 གཏོགས་པ་དང་། ས་དེས་བསྐྱས་པ་དང་། ས་དེའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་ཡང་། གོང་མའི་ལུགས་འདིར། འདས་ལམ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པས། འདས་ལམ་
 ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དོ། །གཞུང་ལས་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
 ཞེས་གདགས་པར་བཤད་གྱི། ཀྱན་གཞི་ལ་གདགས་པར་མ་བཤད་དོ། །དེའི་བྱིར་ཀྱན་གཞིའི་
 གནས་སྐབས་ལ་འདོགས་གྱུར་མི་དགོས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ལ་བཏགས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་ཆ་ལ་བཏགས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་
 གཞུང་དུ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། ཞེས་པས་མཐར་གནས་གྱི་
 སྟོམས་འཇུག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྤྱིང་རྩེའི་སེམས་ལ་མ་བརྟེན་པར། འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་མདོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན། འདིར་འདས་ལམ་
 གྱི་ངོ་ཐོར་བཤད་པ་དང་། ཐོད་རྒྱལ་དུ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་སྐུར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་གྱུར་
 ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་འཆད་པར་གྲུབ་སྟེ། མཐར་
 གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དགའའི་ཡ་གྱལ་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་སྟོམས་ལ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར་དང་།
 དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། འདས་ལམ་ལ་སོགས་པར་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་
 བའི་བྱིར་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་གྱུར་། གདགས་གཞི་ཡེ་ཤེས་

དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མའི་ལུགས་ཁོ་ན་ལ་བྱས་ན། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་
 ཅམ་ནི་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་བ་
 དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པ་དེ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་
 ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྒྲིམས་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད་ལ། དེ་ནི་ས་དྲུག་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
 མི་ཐོབ་པས། ས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དགའི་རྣམ་
 གཞག་འཆད་དཀའ་བས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཚུད་པ་འདི་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་རྩ་སྤྱོད་པའི་བཅུན་པ་
 དབྱིག་བཤེས་ཀྱི། གནས་སྐབས་འདི་ན་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་སྐྱེས་
 པ་དེ། ཐེག་བསྐྱེས་སུ་བཀག་པ་དང་། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་རྩ་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་
 སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་དང་བཅས་པར་འདོད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པར་འདོད།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡིད་དང་
 ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་།
 ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་སྤྱོད། ཞེས་མ་གསུངས་སམ། ཇི་
 ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་ཡང་དག་པར་འདུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གསུམ་འདུས་ན་ཡང་། རེག་པ་ཇི་ལྟར་མེད། རེག་པ་ཡོད་ན་ཡང་གང་གིས་ན་འདུ་ཤེས་དང་
 ཆོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བསྟུན། དེ་བས་ན་རྟོག་གི་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་
 གི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པས། འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
 སྐབས་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་དང་བཅས་པར་རྟོག་པ་ནི། གཞུ་ལུམ་དུ་སེམས་པ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲིམ་ན། ཐེག་བསྐྱེས་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་
 གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ལས་གྲུབ་པའི་
 ལུང་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། རྟག་རྩའི་ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་དང་། བསྐྱེད་

བ་ལས། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པར་བརྗོད་བྱ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་
པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་བྱེད། །དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱེད་རོ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མིན་ཏེ། །ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ན་འདས་ལམ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་
སོང་བའི་བྱེད་དང་། །དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་གཞོད་དེ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལྡན་མིན་
འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ལུགས་ནི། །རི་སྐད་དུ། འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །
འདི་གནས་དོན་དུ་སྤྱིད་ཅེ་སྟེས། །དགོ་བའོ་གཉིས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་
སྤྱོད་བས་ཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་བོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་ཅ་
བཞིས་ཐོབ་བྱེད་རོ། །གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་བོར་མིན་དུ། །
ཞེས་དང་། །ཕྱ་བ་ཕྱ་བའི་འཇུག་ཐོགས་སུ། །རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡིས། །འཕགས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འདྲ་བར། །སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། འདི་གནས་དོན་དུ་ཞེས་པ། །ཐར་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི། །ཞི་བར་
གནས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་པས། །ཅིག་ཤོས་ལས་བྱུང་པར་དུ་སྟོན་པ་དང་། །སྤྱིད་ཅེ་སྟེས་ཞེས་
པས་དེ་བསྐྱེས་སུ་སྟོན་པ་དང་། །གཉིས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་ཤེས་པ་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་
འགྱུར་དང་། །ལན་གྲངས་གཞན་ལ་དང་། །རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་བར་མ་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད་པར་བསྟན་
ཏོ། །འཕགས་པའི་ཞེས་པ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་ཆད་གྱི་དོགས་པས་འཇིགས་པས།
འདི་ལ་འཇུག་མི་རུས་གྱི། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
སྤྱོད་བས་ཐོབ་ཅེས་པ་ནི། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་འདྲ་བར་ཆགས་བྲལ་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་
པ་ཡིན་པ་དང་། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མི་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་
བྱ། །ཞེས་པ་སྐྱ་མའི་དམིགས་བསལ་དང་། །དེས་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པར་སྟོན་ནོ། །
དང་བོར་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ནི། །ཐུབ་པས་དེ་སྟོབ་ལམ་དུ་ཡང་མདོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྟོན་ནོ། །
གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་པ་མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་ནས། །དེར་སྐྱེ་བའི་

དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཀྱུ་ལ་པོ་སྤྲུལ་གྱིས་ནི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ཤུ་ཙ་ལ་བཤད་དེ། གཟུགས་
 ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག། ཁྲིང་གསུམ་གྱི་མེད། ཁེས་གསུངས་
 སོ། །འདི་ལ་ནི་དཀའ་བའི་གནས་འདི་ཡོད་དེ། སྤྱིར་མི་འོང་མ་ཐོབ་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་ཐོབ་པ་མེད་ལ། དེ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་སོ་སྟོམ་པའོ། །
 ལྷགས་འདི་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། རྣམ་ཐར་ལ་བྱད་པར་མི་བཞེད་དེ། རྣམ་ཐར་
 འཆད་པ་ན། རི་སྐད་དུ། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ་ཞེས་དང་། འགོག་པ་བཤད་ཟིན་
 ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བརྒྱད་
 དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ་དགུ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་རྣམས་སྟོན་གྱི་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོན་པ་གོང་འོག་གི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པར་
 བསྐྱེས་ནས་བཤད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྒྲུབ་བས། འདིར་ནི་བྱད་པར་སོ་སོར་བྱེ་ནས་མ་འདྲེས་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཡང་འདི་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཏོང་བའི་གཞི་མ་བྱས་ནས། སྟོང་དང་ལྷན་པ་
 དག་གིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །འདིར་སྤྲུལ་པ། རྣམ་དཔྱད་ཀྱན་གསལ་སྒྲིག་མའི་གདོང་
 མཛེས་ཀྱི། མདངས་གསལ་སྒྲིག་པ་མཁའ་ལ་ཤར་བ་ན། ཆོས་མཛོན་རྒྱ་མཆོའི་ལང་ཆོ་གསར་
 བ་ཡི། ལ་མཆོན་མཛེས་སྟུག་ལྟར་མོ་ཅི་ཡང་འཆར། ། །

གཉིས་པ་སྟོམ་པ་པོ་གང་ཟག་དང་། གསུམ་པ་ཡུལ་ཅན་སྦྱར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་པ་
 སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་ཏེ། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པར་རྟུག་
 པས། འདིར་མི་འཆད་ལ།

རྟོགས་དཀའ་བ་མཆོན་ནི་དེ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོ་དང་གཞུང་ལས་
 གསུངས་པའི་ཚུལ། བོད་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཚུལ། རང་གི་ལྷགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། ཤེས་མཆོན་དང་བྱེད་མཆོན་གཉིས་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་དོན་
 གཉིས་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ལ། བྱད་པར་གྱི་མཆོན་ནི་དེ། སྤྱིར་སྟོབ་
 པའི་གནས་སྐབས་དང་། བྱད་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེས་བཟོན་སྐད་ཅིག་མའི་ཆ་ནས་བཤད། རོ་

བོ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མདོ་ལས་ལམ་ཤེར་བྱེན་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་ལ། །ཡན་གདགས་བྱིར་ན་མཚན་གཞི་དང་། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་པ་དག །
རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་དག་པའདད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་དང་།
མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་པ་བཞི་ལས། རྒྱུན་དེར་ནི། མཚོན་བྱ་མཚན་གཞིའི་ནང་དུ་བསྟུས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱུན་རྩ་འགྲེལ་འདིར་ནི། མཚོན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ་གསུམ་ལས། འདིས་
མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་མཚན་གཞི་ནི། གང་ལ་
མཚོན་པའི་གཞི་སྟེ། དཔེར་ན་ཅ་རྒྱན་གྱི་ཆ་ཁོང་བསྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚོན་བྱ་ནི་གང་ལ་མཚོན་པའི་
དོན་ཏེ། མའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མཚོན་བྱར་བསྟུས་ནས། མཚོན་བྱེད་ནི། མཚན་གཞི་
དེ་ལ་མཚོན་བྱ་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏེ། ཆ་ཁོང་བསྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚོན་པ་ནི། མཚན་
མཚོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཤེས་པའི་སྒོ་སྟེ། མེ་ལ་ངས་པ་འདྲེན་པའི་མདོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ནི་དཔེ་མ་
ཡིན་ལ། འདིར་དོན་ནི། སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་ནི་མཚན་གཞིའོ། །མཚོན་བྱ་ནི་དེ་ཆོས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་བྱེད་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ། སྦྱར་བ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གོ། །མཚན་ཉིད་ནི།
དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་དང་། འབྲས་བུ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་རུས་པའི་བྱེད་པ་བཅུ་
གཅིག་སྟེ། ཆ་བ་དང་བསྟེན་པས་མེར་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆ་བ་ངོ་བོ་དང་། བསྟེན་པ་བྱེད་
ལས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བྱེད་པར་བཅུ་དྲུག་ངོ་བོ་དང་། བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་བྱེད་ལས་སོ། །མཚོན་པ་
ནི། ཤེས་མཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་དེ། དཔེར་ན་མེ་ཆ་ཁོང་བསྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་
སྒོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཁ་ཆེ་གཞིན་རུ་དཔལ་ནི། ཤེས་མཚན་ལྷོགས་ཆོས། བྱེད་མཚན་
རྗེས་བྱུང་བྱེད་མཚན་ལྷོག་ཚུལ། བཞི་པ་རྟགས་གྱི་དཔག་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
གཉེན་དང་། ཤེར་འབྱུང་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས། བྱེད་སྒྲུབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་པོ་མཚན་ཉིད་དང་།
སྦྱར་བ་མཚོན་བྱར་བཤད་ལ། ཤུཌི་བས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །ཁྱེད་ལ་སོགས་པའི་བོད་སྡེ་མ་
པ་ལ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱལ་སའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཐེག་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱལ་སའི་བྱེད་

པ་བཅུ་གཅིག་ནི་མཚན་ཉིད་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་ལ་ཤེས་པ་དང་། བྱེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས། མཐེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སངས་རྒྱས་སའི་དོན་གཉིས་
 ལུན་ཚོགས་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚན་པ་ལ། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་དང་ལྷན་པ་མཚན་ཉིད་དུ་འགོད་
 ཅིང་། རྒྱུ་པ་དེ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཁོན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་མཚན་
 པ་ནི་བྱེད་མཚན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། བོད་ཕྱི་མ་ལ་ལ་ནི། མདོ་ལས་ཤེས་པ་ནི་ཐུབ་པའི་མཛོན་
 རྟོགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། བསྟན་བཅས་སུ་སྒྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པས། འབྲས་བུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་རང་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 འདོད་དོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་འཆད་རྒྱ་
 ལ། དེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་མཚན་བྱར་བཞག་པས་ཡི་གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་
 ཆེན་སྒྱུར་པའི་དོན་ལྷན་པ་འཛིན་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཤེས་མཚན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
 ཀྱི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད་སྔ་སའི་ངོ་བོ། ཇི་ལྟར་མཚན་པའི་
 ཚུལ། གསུངས་པའི་དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྱུའི་རྣམ་གཞག་དང་། རྒྱལ་སུ་བབ་པའི་མཚན་ཉིད་སྔ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་ནི་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་མཚན་པར་བྱེད་པ་
 དང་། གང་ལ་མཚན་པར་བྱ་བའི་གཞིའོ། །དེ་རྒྱུ་དུ་ཡང་། གང་གིས་མཚན་ཏེ། ཞེས་དང་།
 ཇོ་བོ་ཉིད་གང་མཚན་བྱ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་མཚན་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ལ་ནི།
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་སྒྱུའི་ཚས་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་
 གང་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་གཞི་དེ་ཡིན་ན། དོན་གྱི་ཚས་ཁོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་
 མཁས་པར་རྫོམས་པ་དག་མཚན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་དངོས་སུ་འཇུག་གོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ནོར་བ་
 ཡིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་དུ་མཚན་པར་བྱེད་པ་སྒྱུའི་མཚན་ཉིད། ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པར་མཚན་པར་བྱེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་བཞི་པོ་སྟོ་སྟོ་ལ་
 མཚན་ཉིད་བཞི་བཞི་གསུངས་པ་དང་། འདུས་བྱས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རྟག་པ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ནི་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་ཀྱི་སྦྱོར་དང་བྲལ་བར་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 ཆ་བ་མེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྤྱིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་དང་
 བྲལ་བ་དགོས་ཤིང་། དེར་གང་གིས་མཚན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གང་ལ་མཚན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི། ཅན་དན་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །
 གང་མཚན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི། མེའི་ཐ་སྟངས་ལྟ་བུའོ། །ཐུ་མ་གཞི་མཚན་མཚན་གཉིས་ནི།
 རྩམ་ཡོད་དང་། དོན་ཆོས་དང་། དོན་ལྡན་ཅེས་བྱ་ལ། བྱི་མ་མཚན་བྱ་ལ་ནི། བཏགས་ཡོད་
 དང་། སྟོ་ཆོས་དང་། རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲ་སྟོ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་འདྲའི་མཚན་མཚན་གྱི་འབྲེལ་
 པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་ནི། མཚན་སྦྱར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དཔེར་ན། དེ་མཚན་གཞི། མེའི་ཐ་
 སྟངས་བྱ་བུ་དུ་མཚན། ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ་ཞེས་རྒྱ་བའི་སྦྱར་བ་དང་། ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་
 མཚན་གཞི། མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟངས་བྱ་བུ་དུ་མཚན། ཞེས་དང་། མེའི་ཐ་སྟངས་མཚན་གཞི།
 མཚན་བྱའི་ཐ་སྟངས་བྱ་བུ་དུ་མཚན་ཞེས་དང་། ཅན་དན་གྱི་དེ་མཚན་གཞི། མཚན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་
 བྱ་བུ་དུ་མཚན། ཞེས་སྦྱར་ནས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཀོད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་མཚན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ། མེ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ།
 དོན་ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ལ་ངས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ནི་མཚན་སྦྱར་བཀོད་པའི་དགོས་པ་
 ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆ་བ་མེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བཞག་པས་དེའི་
 དོན་ལྡན་གོ་རུས། བསྐྱེད་པ་དེར་བཞག་པས། དེའི་བྱེད་ལས་གོ་རུས། དེ་འདྲ་དེ་མེ་ལས་
 གཞན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པས། དེ་མེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གོ་རུས་པའོ། །
 མཚན་གཞི་བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་མཚན་ཉིད་དེ་མེ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ན། དེ་
 གང་ལ་ལྡན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་གང་ཡིན་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་དེ་སེལ་བར་རུས་པའོ། །མཚན་བྱ་
 བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐ་སྟངས་ལ་ཕྱོངས་པ་ལོག་ནས་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་སྟེ། །དེ་སྤང་དུ་
 ཡང་མཛད་ལས། མིང་དུ་བཏགས་པ་མ་མཛད་ན། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཕྱོངས་པར་འགྱུར། །

དེ་བས་སྒྲོང་སྒྲོང་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར། །མགོན་པོས་མིང་དུ་བཏགས་པ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །དེ་དག་ནི་དཔེ་ཡིན་ལ། རྟོན་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འདིར་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་ནི་
སྒྱུར་མཆོན་བྱ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་དང་། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་དང་། རྣམ་
མཁེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་རྣམས་མཆོན་བྱའོ། །མཆོན་གཞི་ནི། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་དང་། སྒྱུར་བའི་ངོ་
བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཁྱད་པར་ཡང་། ཉི་ཤུ་པོ་གསུམ་དུ་བསྒྲུབ། གསུམ་པོ་རེ་རེ་
ལ་བཞི་དང་ལྷ་དང་བདུན་དུ་བྱེ་བའོ། །མཆོན་ཉིད་ནི་སྒྱུ་ཅམ་ནས་ཡུལ་སྒྱུ་མེད་གསུམ་རྟོགས་
བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་གཞན་དོན་མཛད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོག་བའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཡིན་ལ། སོ་སོར་བྱེ་ན། མཆོན་བྱ་སྒྱུར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས།
ཤེས་མཆོན་དང་བྱེད་མཆོན་ལ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཁྱད་མཆོན་ལ་བྱེ་བྲག་མ་བྱེ་བར་གསུངས་པ་
རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་འདིར་ནི། མཆོན་ཉིད་གསུམ་པོ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པ།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཆོན་གཞི་དང་། མཆོན་བྱ་ལ་སྒྲོས་ནས་སྒྱུན་
གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཏེ། རྟོན་གསལ་ལས། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་པས།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ཆོན་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་
དགོས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་ན་རང་དོན་ཐུན་ཆོག་སྒྲུབ་དང་། གཞན་དོན་ཐུན་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་
རྣམས་པ་གཉིས་མཆོན་གཞི་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་གོ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམས་པ་དེ་ཡང་གང་
ལ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་འདྲུག་པའི་མཆོན་གཞི་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་དོ། །
ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཅུ་དྲུག་དང་། བདུན་དང་། གསུམ་ལ་
སོགས་པ་བྱེ་བ་དེ་ནི། གཤུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། འདི་ལྟར་སྒྱུར་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་བྱེད་དམ། ཐ་སྙད་དེ་
གང་ལ་མཆོན་པར་བྱ་བའི་མཆོན་གཞི་གང་རུང་དོ། །དབྱེ་ན་བྱེད་བསྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
དང་། ལས་བསྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་
སྒྱུར་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་བྱེད་དོ། །དབྱེ་ན་དེའི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དང་།

བྱེད་པའི་དང་། བྱེད་པར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་ཡང་ཤེས་མཚན་སོགས་ཀྱི་
 རང་ལྡོག་ནས། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དབེར་ན་མེད་མཚན་ཉིད་དེ་མེད་
 མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དང་དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཏེ།
 དབེར་ན་མེད་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་ཤེས་པའི་
 མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱང་། དེའི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་བྱེད་པར་མཚོན་བྱར་འཛོགས་
 པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། དེའི་ཤེས་པའི་ཆ་
 བྱས་དང་། བྱེད་པར་གྱི་ཆ་བྱས་དང་། བྱེད་པའི་ཆ་བྱས་བཞག་པའོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་
 བའི་ཤེས་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་ཤེས་
 པའི་ཆ་བྱས་བཞག་པ་ཞེས་སམ། ཡང་ན། བྱེད་དེའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག །བྱེད་དེའི་མཚན་
 ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་མཚན་གཞི་ཐམས་ཅད་རང་དོན་རྟོགས་པ་
 ཐུན་ཚོགས་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་གོ་བྱས་པའོ། །

དཔྱེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་དང་། དེའི་ལམ་ཤེས་སྦྱར་བའི་དང་། དེའི་རྣམ་
 མཁྱེན་སྦྱར་བའི་ཤེས་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བར་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་རྟོགས་པའི་ཆ་བྱས་བཞག་པ། ཞེས་སོགས་སྦྱ་
 མ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་སྦྱེ་མེད་
 དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་སྦྱར་བའི་ཤེས་མཚན་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ནི། དེ་དེར་མཚོན་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་ཤེས་པའི་ཆ་བྱས་བཞག་པའོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི།
 རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལམ་སྦྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །
 གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་དེའི་ཆ་བྱས་བཞག་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་མཚན་
 གཞི་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཤེས་པ་བརྒྱ་དྲུག་ལྷག་རེ་རེ་བྱེད་པས་ཤེས་མཚན་ཞེ་
 བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་དེར་མཚོན་བྱེད་གང་ཞིག །

ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །འདིར་
 མཆོན་བྱ་ལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མེད་ལ། མཆོན་གཞི་ནི། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་
 ལམ་ཤེས་སྦྱར་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་སྦྱར་བ་གཉིས་གསུངས་ལ། གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་མཆོན་
 གཞིར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་མཆོན་
 མི་རུས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཐབས་གྱི་ཆ་ནས་དེར་མི་རུས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་ནས་
 དེར་མི་རུས་པའོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 གྱིས་སོ། །རྟོགས་རིགས་དེར་གནས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་བྱིར་དེར་མཆོན་རུས་སོ་སྟུང་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཆ་ལ་ནི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མིང་
 གིས་མི་འདོགས་ལ། སྦྱར་བ་གཞན་གཉིས་གང་རུང་གི་མིང་གིས་འདོགས་པས། དེའི་ནང་དུ་
 འདུས་སོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་དེར་མཆོན་བྱེད་གང་ཞིག །
 དེའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སམ། བྱུང་དེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་དེས་མ་འོངས་པ་ན་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་སུན་ཆོག་གས་གྱི་ངོ་
 བོར་གོ་རུས་པའོ། །དབྱེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་དང་། ལམ་ཤེས་སྦྱར་བའི་དང་།
 རྣམ་མཁུན་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེར་མཆོན་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་བྱེད་པའི་
 ཆའོ། །མཆོན་གཞི་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་ཡན་བདེ་སྦྱོབ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་དེའི་བྱེད་པའི་ཆའོ། །
 མཆོན་གཞི་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱབས་སོགས་བདུན་གྱི་མཛད་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་རོ། །གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་དེའི་བྱེད་པའི་ཆའོ། །དེའི་མཆོན་གཞི་
 ནི་རྟོན་གྱི་མཛད་པ་གཅིག་པོ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་ཤེས་བྱུང་བྱེད་པ་གསུམ་
 གྱི་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་ཐ་སྙད་གང་ལ་མཆོན་པའི་མཆོན་གཞིར་གྱུར་པའོ། །དབྱེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན། ལམ་ཤེས་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན། རྣམ་མཁུན་སྦྱར་

བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཛོན་ནོ། །མཛོན་ཉིད་དང་མཛོན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་
 ཤེས་པ་དང་། བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་གང་ལ་མཛོན་པའི་
 མཛོན་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་བྱ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་
 བའི་ཐ་སྙད་གང་ལ་མཛོན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སྒྱུར་བའི་དེ་གསུམ་གྱིས་དེའི་ཐ་
 སྙད་གང་ལ་མཛོན་པའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །དེ་དག་གི་མཛོན་གཞི་ནི། ཉོན་མོངས་རྟོགས་དང་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་དང་། དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔ་དང་། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། ཞེས་པའི་
 གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ནོ། །མཛོན་གཞི་གསུམ་པོ་འདི་དང་། ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་
 སོགས་གསུམ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་མཛོན་སྒྱུར་འགོད་པའི་ཆོ། ཆོག་དུ་གང་
 བདེ་མཛོན་གཞིར་བཟུང་བར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཟབ། ལམ་སྒྱུ་
 མེད་དུ་རྟོགས་པས་གཏིང་དཔག་དཀའ། རྣམ་པ་སྒྱུ་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 གསུམ་པོ་འདི་ཡང་བསྟན། ཡུལ་ལ་མི་གནས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་མི་སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་
 བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། འདི་ཡང་ལྟོག་པས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་
 གཅིག་ལ་ཡང་འདི་གསུམ་ཀ་ཆང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན། འདིར་བཤད་པའི་སྒྱུར་བ་གསུམ་ནི།
 སྒྲར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཉིར་བདུན་པོ་དེ་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བཟུང་བྱར་བྱས་ནས་གོམས་པར་
 བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་དུག་དང་། བརྒྱ་དང་བརྒྱ་པོ་དེར་བྱས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་གསུམ་ཀའི་རང་ལྟོག་ནས་ལམ་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། ལམ་ཤེས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བས།
 གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ།
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་མཛོན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྱིར་མཛོན་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཛོན་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་བརྒྱ་དུག་གམ། ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་སོགས་
 གསུམ་མཛོན་གཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བར་མཛོན་ཞེས་བྱས་ཀྱང་སྒྱུན་ཆེར་མེད་ཅིང་། བྱིས་པ་

འཇུག་བདེ་ལ། ཡང་ན། ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་བའི་ཐ་སྐྱོད་ཕྱ་རུང་དངོས་ཡིན་པར་མཆོན། གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ་དང་། སྐར་བདེ་
སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཉི་པར་བསྐྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ་དང་། བསམ་མི་བྱེད་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཤེས་མཆོན་དང་བྱེད་མཆོན་གཉིས་ཀྱི་དང་། བྱེད་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། ཟབ་པའི་སྐྱོར་བ་མཆོན་གཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བར་མཆོན།
དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྐྱར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ། གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྐྱོར་བ་མཆོན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་
བར་མཆོན། སྐྱོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྐྱར་བའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ། ཆོད་མེད་པའི་སྐྱོར་བ་མཆོན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་སྐྱོར་བར་མཆོན། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱར་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྐྱར་བའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ། གཉིས་པ་ནི་དེ་དང་དེ་མཆོན་གཞིར་བཞག་ནས།
དེ་དང་དེར་མཆོན་པ་ལ། སྐར་དང་བདེ་དང་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྐྱར་བའི་དང་། མི་རྣམས་
ཀྱི་ནི་སྐབས་དག་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྐྱར་བའི་དང་། ཐ་མ་བརྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། །
ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྐྱར་བའི་མཛད་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་མཆོན་གྱི་བྱེད་པ་སྐྱོར་ནི། སྐར་མ་དང་མི་འབྲས་སྟེ། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
སྐྱོར་བ་སོ་སོར་བྱེད་ནས་མཆོན་བྱེད་བཞག་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཞུང་ལས། སྐྱོར་བ་གཉིས་
མཆོན་གཞིར་བཞག་ནས། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱོར་བ་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་སོ་ཞེས་མཆོན་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བ་གང་གི་ལམ་འདི་གཞན་དག་ལས། བྱེད་དུ་འཕགས་པས་བྱེད་
པར་ལམ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་བྱེད་པར་གྱི་
ལམ་གྱིས་བྱེད་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། གཞན་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དག་མཆོན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་གཉིང་

དཔག་དཀའ་བ་དང་། ཚད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་མཚན་གཞི། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལས་ཁྱད་པར་
 ཏུ་འཕགས་པར་མཚོན། ཚེས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །འདི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པས། ཁྱབ་པའི་སྒྲོ་བཞི་བརྩི་མི་དགོས་ལ།
 ཡང་ན་ཁྱད་མཚན་གྱི་སྒྲུབས་སུ། རྒྱས་བཤད་ན་མཚོན་སྒྱུར་མེད་པ་དང་། མདོར་བསྟན་ཏུ་
 མཚོན་སྒྱུར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་སྒྱི་སྒྱུར་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ཤིང་། རྒྱས་བཤད་བྱེ་
 བྲག་སྒྱུར་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་ཚེས་ཅན། དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་ཏེ། དེའི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་བཀོད་པར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དང་དེ་དག་མཚན་གཞིར་བཟུང་
 བས། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན། ཁྱད་མཚན་བྱེད་མཚན་གསུམ་ཏུ་མཚོན་པ་ལ། རྒྱར་གྱི་
 དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་ན།
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་བརྩུ་བྱག་ཕྲག་གསུམ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པས་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཤེས་པ་
 བརྩུ་བྱག་ཕྲག་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་གོ་བ་དང་། ཡན་དང་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་
 ནས་བསྟན་པའི་བྱེད་པ་བརྩུ་གཅིག་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་
 མཛད་པ་བརྩུ་གཅིག་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་གོ་བ་དང་། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་
 གྱི། །ཞེས་པའི་སྒྲུབས་ནས་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་བརྩུ་བྱག་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པས།
 དེ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པར་གོ་རྒྱས་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཤད་པས་ནི། ཁྱད་པར་
 དེ་དང་དེ་དག་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཁྱད་གཞི་གོ་རྒྱས་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ནའང་མཚོན་བྱ་
 བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ་སྒྱུར་བ་བཅས་རྣམ་དང་། ཞེས་མཚོན་བྱ་བཤད་པས་
 ནི། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དེ་དག་གི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ལ་སྤོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། མཚན་མ་མེད་པའི་ཚེས་ཚུལ་མི་སེམས་པར། །མཚན་དང་ཉིན་ལ་དབྱེད་
 པའི་རྟོག་གོ་པས། །མཚན་ཉིད་རྣམ་གཞག་མང་ཏུ་སྒྲུས་གྱུར་ཀྱང་། །མཚན་མཚོན་དེང་འདིར་
 དགོས་པ་འཆད་ཤེས་སམ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཉེར་རྒྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ། གང་ལ་སྒྲེ་བའི་རྟེན། བརྟེན་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ། ཐར་
པ་ཆ་མཐུན་སྒྲེས་པའི་རྟགས་དང་མཆན་མ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི། མཛོད་ལས་མིའི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད། ཅེས་དང་།
 འགྲེལ་པར། གླིང་གསུམ་ནས་འཕེན་གྱི། གཞན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་སྒྲོ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ངན་སོང་ན་ཤེས་རབ་དང་། སྒྲོ་མི་སྟན་པ་དང་། ལྟ་ལ་སྒྲོ་བ་མེད་པར་
 བཤད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆེ་ལྟ་མི་སྟོང་ལྷག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གྲུ་ཉི་ཐིཾ་ཆིག་སྟོང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་
 དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོར། གཟུགས་ཀྱི་ལྟས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
 སོ། །སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི། མཛོད་ལས། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། །ཞེས་བསྒྲམ་
 བྱུང་མ་བཤད་པ་ལྟར་ན། འདོད་པའི་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གོང་མ་ནས་དངོས་པོ་ལ་
 ཡོངས་སུ་རྟོག་གི་ལམ་སོགས་བཤད་པ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི་མཛོད་ལས། ཐོས་བསམ་བསྒྲམ་གསུམ་གྱི་ལས་སུ་བཤད་ལ། ཀུན་བཏུས་
སུ་ཚོགས་གྱི་ལས་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། དབང་བོའི་སྒོ་བཏུམ་པ་དང་།
ཟས་གྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང་། བམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པ་
དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། གང་ཡང་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དགེ་བ་
གཞན་དང་། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་། བསྒྲམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་
གོམས་པ་ལས་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་གནས་
གྱི་སྟོད་ཉིད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཐོས་བསམ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི། སྒོམ་
བྱུང་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་འདིར་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོམ་བྱུང་མ་ཐོབ་པས།
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་མི་འཛོག་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམས་ཀྱང་དབང་བོར་མི་འཛོག་པ་བཞིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་རྟགས་ནི།   མཛོད་འབྲེལ་ལས།   འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་།
 ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་ཐོས་ན་སྤྱི་ཐེངས་བྱེད་པ་དང་།   འཆི་མ་ལ་བྱུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་

ནི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཉི་མུང་
ལས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདིའི་རྟགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སེམས་མི་ཁྲུམ་ཞིང་མི་
དངང་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡིད་ལ་འགྱོད་པ་
མེད་ཅིང་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་ཐར་པ་ཐུང་འདས་ལ་དམིགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནས།
ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དུ་འཛོག་ཕུས་ཀྱང་། ཚོགས་ལམ་དུ་བཞག་མི་ཕུས་སྟེ། མདོ་སྡེ་དགོན་མཚོག་
སྒྲིན་ལས། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་གང་ནས་བརྩམ་ཞེ་ན། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་
ནས་ཡིན་གྱི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
ཚོགས་ལམ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱིས་བྱ་བ་ཀྱང་། ཅིག་ཤོས་ལ་དེས་མ་བྱ་བ་པའི་བྱ་བ་པར་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་སྦྱར་བ་སྐྱེས་པའི་སྒྲོམ་རིམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱར་བ་སྐྱེས་པའི་
གནས་སྐབས། རྟོན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག །བསྒྲོམ་བྱ་སྦྱར་བའི་ངོ་བོའོ། །

དང་པོ་ལ། སྦྱར་ལམ་འདིའི་གནས་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། རང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་ཞེས་དང་། རང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་གནས། ཞེས་སོགས་
དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས། སྐབས་དང་པོ་དུག་གི་
སྦྱར་མཐོང་བསྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་པོ་ལ་བསྒྲོས་པ་སྦྱོང་བའི་གཞུང་གསུང་ངོ་། །

འདིའི་འཆད་རྒྱུ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་འདི་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་དུ་བཤད་ནས།
དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་ལུགས་དང་། གཞུང་འདི་གཞན་གཞུང་དུ་འཆད་པའི་ལུགས་དང་།
རང་གཞུང་དུ་འཆད་ཀྱང་སྦྱད་འགྲེལ་དུ་འབྱུང་བ་དང་མི་མཐུན་པར་འཆད་པའི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། གཞུང་འདིའི་དངོས་བཟླ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་
མཚན་ཉིད་པ་དང་། སྦྱར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱར་མཐོང་བསྒྲོམ་གསུམ་ནི། དག་པ་
སའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་སྦྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། དེ་འགོག་པ་ལ་ལུགས་གཉིས་ཏེ། ཨ་ཏུ་ཀ་རས་

བཀའ་པ་དང་། ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོས་བཀའ་པ་པོ། །དང་པོ་ནི། གནད་གྱི་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ ཆེན་པོ་
 འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་ཉིད་གྱིས་བཀའ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་པ་སྤྱོད་དོ། །དེས་ན་རྣམ་ཀུན་
 ཏུ་བཤད་པ་རྣམས་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཅེ་མཐར་གཉིས་གྱི་དེ་རྣམས་ནི་བཀའ་པ་པོ། །
 རྣམ་ཀུན་བཀའ་པ་པོ་ལས་འབྱུང་པ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པས་རྣམ་མཁུན་དང་། རྣམ་ཀུན་གྱི་
 སྒྲུབ་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་ལ། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་ལྟར་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་པར་བཤད་གྱི། བྱུང་
 པར་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་མ་བཤད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཉན་
 རང་གི་སར་ལྷུང་སྤྱོད་པར་བཤད་པས། དེ་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་
 སྒྲུབ་ལས་མཁུན་གསུམ་དང་། རྣམ་ཀུན་གྱི་བསྒྲུབ་སྒྲུབ་འཆད་པ་ན། མཆོད་ཉིད་པ་དང་། སྒྲུབ་
 པ་པོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡོད་གྱི། བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་ཏུ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས། སྒྲུབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་འདི་
 བོ་ཙ་བ་ཡིན་གྱི། གདགས་པའི་རྒྱ་མཆོད་འདྲ་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཡང་མེད་ལ། དགོས་པ་འདྲ་
 མེད་དེ། སྒྲུབ་ལམ་དེ་ཅིག་ཆར་ཏུ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་མི་འདོད་པས། དགག་མི་དགོས་ལ། དགོས་
 རའང་མ་བཀའ་པ་པོ་ཉིད་གོ་བར་བྱས་པས། དགག་པ་ཆེས་འགྲུབ་པོ། །དངོས་ལ་གཞོན་པ་འདྲ་
 ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་སྒྲུབ་པ་གྱི་དེ་དང་དེ་ལ། དེ་དང་དེ་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ལེགས་པར་ཆང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་པ་ནི་མཆོད་ཉིད་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏུ་མར་སྤངས་པས་
 སོ། །དེས་ན་བཀའ་པ་པོ་ལུགས་ལམ་རྒྱུད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ནི། རྩེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་
 གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ནི་རེ་ཤིག་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུང་པ་
 ཆེན་པོ་ནི། སྒྲུབ་པ་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ཅན་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲུབ་དཔོན་འདིས་སྒྲུབ་པ་ལས། ལམ་རྒྱུད་
 པ་པའི་བཤད་པ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད། འགྲེལ་ཆེན་ཏུ་ཡང་། སྒྲུབ་པ་དང་པོའི་དེས་འབྱེད་དང་།
 གཉིས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་སྤྱོད་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་སྒྲུབ་པ་དང་པོའི་
 དེས་འབྱེད་གྱི་སྒྲུབ་སྤྱོད། སྒྲུབ་མཐོང་བསྒྲུབ་གསུམ་དང་མཐོང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་སོགས་བཀའ་པ་
 པོ་བྱས་ནས། ཅེ་མོ་ས་བཙུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྒྲུབ་སྤྱོད་པ་ནི། ལུས་མཐའ་དག་
 གི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ལས་ཐག་རིང་ཞིང་། རྒྱུད་ཆད་པའི་གཏམ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། སྒྲུབ་སྤྱོད་དང་

པོ་ས་དུག་པ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ས་བདུན་པ་དང་། རྣམ་ཀུན་མདོན་
 རྟོགས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ན། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དང་། མཚན་
 ཉིད་པ་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་གནས་
 སྐབས་སོ་སོའི་རབ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བར་ཆངས་པས་ཀྱང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་འདི་ནི།
 སློབ་དཔོན་འབགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྗེ་བཙུན་ལོ་ཙཱ་
 བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཆད་མར་བྱས་པའི་ཞེས་གསུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། བར་གྱི་མཁས་པ་དུ་མ་ན་རེ། གཞུང་འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་གྱི་
 བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གིའོ་ཞེས་དང་། མཐོང་ལམ་
 ཅེ་སྦྱར་གྱི་སྤང་བྱར་བཤད་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྟོན་ཉིད་དུ་སྤངས་ཟེན་པས། རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་ངེ་ལྟར་སྤང་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ས་བཙུ་པ་ལ་སྤྱོདས་པ་གཉིས་དང་དེའི་
 གནས་ངན་ལེན་སྤང་བར་གསུངས་པས། དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཅེ་མོའི་མདོན་རྟོགས་ལ་བག་ལ་
 ཉལ་སྤངས་པས། དེའི་འབྲས་སུ་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་གཏན་ནས་སྤང་
 ལ། ས་གཞན་དུ་ནི། རེས་འགའ་བའི་སྤང་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་པར་སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་
 རྣམས་འཆད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་ཡང་བརྟགས་ན་དཀའ་བ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་གཞན་གཞུང་ཡིན་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྟོན་པ་སྤང་ཚུལ་ཞིག་མཛད་དགོས་པ་ལས།
 དེ་ཡང་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱད་འགྲེལ་དུ། ལམ་རྒྱུད་པ་བའི་ལུགས་ཤིག་བཀོད་ཀྱང་།
 དེ་སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་
 རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། འགྲེལ་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་བཤད་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འདིར་རྣམ་པ་དང་། ལམ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྡེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 འཆད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྐབས་བར་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་མཐོང་སྟོན་གསུམ་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ལུགས་བཀོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དགག་པ་མ་བྱས་པ་རང་ལུགས་དང་རྒྱུ་
 འགལ་དེ་འདྲ་དཀུས་སུ་བཙུག་ན། བརྟན་བཅོས་བརྩོམ་པ་ལ་མི་མཁས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།

འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འདི་ལ་བཤད་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཀྱང་། བོད་སྐད་མ་རྒྱུ་མ་གྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་འདྲ་བའི་བཤད་པ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་དར་རྟེན་མཛད་པ་ན་རེ། བསྟུན་འགྲེལ་དུ། ལམ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདི་རང་ལུགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་སྟངས་ཡང་། འདིར་དེ་ལ་དགག་པ་དམིགས་སྤྲུག་སྟེ། མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཞུང་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟུར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། རྒྱུ་ཚུགས་སྟུར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་གྱི། གཞན་དུ་མི་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅིག་ཆར་སྐྱེའམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་དང་། ཅེ་སྟུར་དང་། མཐར་གྱིས་སྟུར་དུ་དེ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡང་། ཅེ་སྟུར་ས་དགུ་པ་དང་། བཅུ་པའི་སྟེད་འབའ་ཞིག་དང་། མཐར་གྱིས་སྟུར་ས་བཅུ་པའི་སྟེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅིག་ཆར་སྐྱེའམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་དེ་གསུངས་པ་ཡང་། རྒྱུ་མཐེན་ཚོགས་སྟུར་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དུག་པའི་བར་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ས་བརྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅིག་ཆར་སྐྱེའམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་དགག་པ་ལ། སྟུར་མཐོང་བསྒྲུབ་གསུམ་ལན་དུ་མར་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཀྱང་། རྒྱུ་མཐེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པ་སོགས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་མཚམས་སོ་སོར་བསྟན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་སེལ་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཐེན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་གནས་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་དེ་འདྲ་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་བསྟན་བཅོས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དགོས་ན་འང་སྐབས་དུག་ཏུ་ལན་དུ་མར་ལམ་གསུམ་སྟེན་པ་སོགས་ཚོགས་ཆེ་ལ། དོགས་པ་སེལ་དགའ་བ་དེ་འདྲ་མཛད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ལམ་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ། རྗེ་བཅུན་གྱིས་རྒྱུ་དུ་སྟུར་མཐོང་བསྒྲུབ་གསུམ་ལན་དུ་མར་བསྟན་ཞེས་པར་སོང་བས། དེ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེའི་

འགྲེལ་བྱེད་ཕྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་
དེར་འགོད་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འགྲེལ་པ་འདིའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་འཇགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་ལུང་
དང་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྐབས་དང་པོ་དུག་
ཏུ་སྒྱུར་མཐོང་བསྐྱེད་གསུམ་ལན་དུ་མར་བསྟན་པས་བསྐྱོས་སོ་ཞེས། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྱུར་
བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མི་བསྐྱོས་པ་སྒྱུར་བཤད།
ནང་མཚན་སོ་སོར་མི་བསྐྱོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་དང་དེ་མི་བསྐྱོས་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ནི། སྒྱེ་མེད་གསུམ་པོ་
རྟོགས་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ལ། སྐབས་བར་པ་གསུམ་དུ་ནི་རྟོགས་པ་དེའི་རིགས་
རྒྱུན་གོང་ནས་གོང་དུ་གོ་མས་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གསུམ་ལ་ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བ་
དང་བསྐྱེད་པའི་ལམ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ནི། སྐྱེ་མེད་གསུམ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མི་བསྐྱོས་པར་བསྟན་པ་དང་། སྒྱུར་
བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་གསུམ་མི་བསྐྱོས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་གསུམ་དུ་དེ་བསྟན་པ་མི་བསྐྱོས་ཏེ། སྐབས་དེ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་
གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྒྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་ཆ་ནས་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ནི། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་མི་བསྐྱོས་ཏེ། དེར་དེ་བསྟན་པ་དེ་
དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་། བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། གོང་ནས་གོང་
གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། བསྐྱེད་པ་གོང་
ནས་གོང་གི་ཞེས་པའོ། །མི་བསྐྱོས་མོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། མི་བསྐྱོས་
པ་ཅུམ་དཔྱེད་ལྟན་གྱི་དོན་དུ་གཉིས་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་དེ་གསུམ་

བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་གསུམ་རང་རང་སོ་སོའི་དོན་ལྟོགས་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས་དང་། རྗེས་ལ་མངོན་ཏྟགས་དང་། དེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པོ་དེ་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་ཡིན་པར་སོ་སོར་ཏྟགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
འཆད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་བར་པ་གསུམ་དུ་དེ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
སྐབས་དེ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་ལམ་གསུམ་པོ་ཅིག་ཆར་དུ་སྒྱུ་བ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་མཐོང་ལམ་གསུམ་
པོ་ཅིག་ཆར་སྒྱུ་བ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་པོ་ཅིག་ཆར་སྒྱུ་བ་ཡིན་ནམ་སྒྲོམ་པ་དགག་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ནི་དེ་དངོས་ཡིན་ལ། སྒྱུར་ལམ་གྱི་དེ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །ཁུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱུང་པར་ནི། སྒྱུར་ལམ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་དབང་
ཐོབ་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དང་། བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་གྱི་དབྱེ་བའོ། །བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་
ཞེས་པ་ནི། རྣམ་ཏྲོགས་སྒྱུར་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི། བྱུང་པར་གྱི་ལམ་དངོས་
ཡིན་ལ། ཅེ་མོའི་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་དོ་བོར་སྒྱེས་པས།
གཞུང་འདི་ལྟར་དུ་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཁུང་དུ་སོགས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཁུང་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཕགས་པའི་ལུགས་ཅམ་པོ་སྒྱུར་བཤད་པ་དང་། བྱུང་པར་བ་
སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ལྟར་ལས། ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏྟགས་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ལ། འདིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མངོན་པར་ཏྟགས་པ་ཞེས་པ། སྒྱུར་བ་བཞི་ཀའི་སྒྱི་མིང་ཡིན་གྱི། དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྒྲོམ་པ་
ཁོ་ནའི་མིང་མ་ཡིན་ནོ། །དྲི་བ་དེའི་ལན་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི།
རྣམ་པ་སོ་སོར་དེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་སོ་སོར་དེས་པ་རི་རྒྱུད་བཤད་པས་སོ། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཏྟགས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་

འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །ཡང་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཡང་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ནི། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་
 པར་གནས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་ཟེན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་པ་དང་།
 སྦྱར་བ་ཞེས་པ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྦྱར་བ་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་
 སྐབས་དང་པོའི་ལམ་གསུམ་ཀ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྦྱར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱི་སྦྱོས་
 གང་རྟོགས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་དེ་གསུམ་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་། སྦྱར་བ་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་དང་། བསྐྱེད་ལམ་གྱི་དེ་ཡང་ཉི་སྤང་དུ་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཞེན།
 སྐབས་དང་པོའི་སྦྱར་ལམ་ནི། ཁྱད་ཆོས་དུག་དང་ལྡན་པ་དང་། སྐབས་གཉིས་པའི་སྦྱར་ལམ་ནི།
 མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་དང་། རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བ་ལ་རྗེས་ཀྱི་
 དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་པར་བཤད་ལ། སྐབས་ལྔ་པའི་སྦྱར་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་
 ཡིན་ཞེས་པ་མ་གསུང་ཀྱང་། འཆད་མི་དགོས་ཏེ། དེར་སྦྱར་ལམ་གྱི་རང་ལྷོག་ནས་མ་བཤད་
 པར། རྟགས་དང་རྣམ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པས་དེའི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མཐོང་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྐབས་གཉིས་པའི་མཐོང་ལམ་འཁོར་འདས་ལ་མི་
 གནས་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། གསུམ་པའི་མཐོང་ལམ། ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཤེས་མཐོང་
 གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བཞི་པར། མཐོང་བའི་ལམ་ལན་
 གཉིས་གསུངས་པ་ལས། གཅིག་ཁྱད་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་བྱིར་མི་ལྷོག་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། ཅེ་སྦྱར་གྱི་མཐོང་ལམ་མི་མཐུན་བྱུགས་ཀྱི་སྦྱོར་གཉེན་གྱི་
 ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ནས། སྦྱོར་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་དེས་མཚོན་

ནུས་པར་གསུངས་སོ། །སྐབས་དང་པོའི་མཐོང་བསྐྱེད་གྱི་བྱད་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། །འཆད་
མི་དགོས་ཏེ། དེར་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དེའི་བྱད་པར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པས་ལམ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་ཀྱི། རྟགས་
མཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་མེད་པས། སྤྱོད་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡང་འཆད་མ་ཐག་པ་
དེ་ཉིད་དུ་ངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་སྤྱོད་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ལམ་གསུམ་ལ་བསྐྱོས་པ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་
གི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་
བཟུང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚུལ་བསྟུས་ཏེ་བཟླ། རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་དང་། དམན་པར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་
པའི་རིགས་ཅན་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་འདིར་བཞག་མི་དགོས་ལ། མ་ངེས་
པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་མཚམས་འདིར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་དབང་རྣམས་སྤྱོད་ལམ་ནས་དང་། དབང་བརྒྱལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། དབང་འབྱིང་
མཐོང་ལམ་ནས་སོ། །འདི་ཡང་བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་ནས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གང་གི་དང་། གང་ལས་དང་། ཇི་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི་
བསམ་པ་དང་སྤྱོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅམ་དང་། བྱད་པར་བ་གཉིས་ལས།
འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བསམ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཆེད་དུ་མི་འཇུག་པའོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞག་ལ། རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྟགས་སུ་
འགྱུར་པའི་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱི་དོགས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྟགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ནི་

གཞན་དོན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་སྤྱིར་མི་ལྷོག་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་
དག་གང་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་དེའི་ངོར། ཡིད་ཆེས་པའི་
གཏན་ཚིགས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་བྱལ་འབྲེལ་དངོས་པོ་
སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཚད་མས་སྤྱབ་ཀྱང་། སྤྱི་བྱེད་གཏན་ཚིགས་སུ་ལུང་ཉིད་བཀོད་པ་ཡིན་ལ།
ལུང་དོན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། བྱལ་འབྲེལ་འགྲུབ་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མ་ལ་ངེས་
པར་སྟོས་པའི་སྤྱིར། གཏན་ཚིགས་སུ་འགོ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་།
ལུང་དོན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ་རྟགས་མཚན་མ་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ལེམས་དེ་ཚེས་ཅན། གནས་
སྐབས་ཐོགས་བྱང་ལས་སྤྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ལུས་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་པའོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཚེས་ནི་མདོན་གསུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། བྱལ་འབྲེལ་ནི། དེ་ལྟར་
སྟོན་པའི་ལུང་ཚེས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བའི་གཏན་
ཚིགས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བརྟེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མ་ངེས་
པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་ལེམས་ཚེས་ཅན། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱོགས་ཚེས་སྤྱི་བྱེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་འདི་ལྟར།
མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་ལེམས་སྟོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཚེས་ཅན། བརྟེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་དབྱེད་པ་ཚོལ་བའི་
རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྟོན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །གཏན་ཚིགས་སྤྱི་མ་འདི་གཉིས་གྱི་བྱལ་
འབྲེལ་བསྤྱི་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི་ལུང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བྱལ་འབྲེལ་དེ་སྤྱི་བྱེད་དུ་ལུང་ལས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། ལུང་ལས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ལ་དེས་བྱལ་བའི་
སྤྱི་བྱེད་ནི། ཚེས་གྱི་གྲགས་པས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྤྱི་བྱེད་པར་

མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཅུ་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་གཉིས་པོ་རྫོགས་ཕྱད་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུག་
 གྱུར་ཡིན་པས། དེ་དེའི་རྒྱུར་གྱུ་བ་པ་ལུང་ལ་ངེས་པར་ལྷོས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱབ་འབྲེལ་ཡིད་
 ཆེས་པའི་ཚད་མས་གྱུ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་འདི་དག་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་གཏན་
 ཆེགས་སོ། །གཏན་ཆེགས་འདི་གང་ལ་འགོད་པའི་ཡུལ་དེས་རང་རྒྱུད་ལ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཁྱབ་
 འབྲེལ་གཏན་ལ་ཐབས་ཟིན་པ་ཅིག་སྤྱོད་མོད། ངེས་པར་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
 ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་པ་དེའི་ཆེན་ཡང་ཁྱབ་
 འབྲེལ་ལུང་ལས་གྱུ་བ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡང་། དེའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུག་གྱུར་ཁོ་ནར་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་ལུང་གིས་མི་སྒྲུབ་ཀྱང་། སྒྲུབ་བྱེད་
 ཏུ་ལུང་བཀོད་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་བཞག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་མཐོང་ལམ་
 ལ་རྗེས་ཐོབ་མི་སྤྱོད་ན། དེ་གཞན་ངོར་ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
 རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་ཆོ། རྒྱ་རྒྱུན་སོང་བསྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་ནས།
 དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་ཆེགས་གངས་ཚང་བའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དོན་ནི། མཉམ་
 གཞག་ལ་གནས་པའི་རང་དུས་དེར་གྱུ་བ་པའོ། །དེའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་
 ཏོ། །

རྒྱུ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ནི། མཉམ་གཞག་དུ་ཟབ་མོ་བརྒྱུད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པས་རྗེས་ཐོབ་དུ་དེས་བྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་སྒྱུད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲེས་པ་རྣམས་རྟགས་སུ་
 འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བྱ་ནི། མ་དག་ས་བདུན་ལ་གནས་པའི་མ་ངེས་
 པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ལམ་པ་དབང་རུལ་ལོ། །ལམ་གསུམ་པོའི་སྒྲུབ་པ་གྱི་གཏན་ཆེགས་
 འདི་དག་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲུབ་པ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའང་གཙོ་བོར་འཆད་
 དགོས་པར་སྤང་ངོ། །

སྒྲུབ་པ་འདིར་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ལས་འཕྲོས་ནས། དབང་པོའི་རྣམ་
 པར་བཞག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ནས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་བཤད་
 པར་བྱ་བ་ལས། དང་པོ་ལ་སྒྲུ་དོན་ནི། དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

དབྱེ་བ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ། མིག་སྟགས་དབང་པོ་དུག །ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད།
 རྒྱག་གི་དབང་པོ། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་སྟེ་བཅུ་བཞི་ལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། གཙུ་བོར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མིག་སྟགས་
 དབང་པོ་དུག་གིས་ནི། རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཕོ་མོའི་
 བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། རྟེན་དེ་ཕོ་མོ་ཉིད་དུ་འཛིག་པ་ལ་དབང་བྱེད། རྒྱག་གིས་ནི་རིགས་མཐུན་
 གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེས་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད།
 སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་ཡིད་མི་བདེས་ནི་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་གཏི་མུག་
 བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཡང་དད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་ལྷ་དང་། མི་ཤེས་པ་
 ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སྟགས་བརྒྱད་ལ་ནི། རྣམ་བུར་གི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙུ་
 བོར་རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཙུ་བོར་དད་སྟགས་ལྷས་ནི། འཛིག་རྟེན་
 པའི་རྣམ་བུར་ལ་དབང་བྱེད། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བུར་ལ་དབང་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་དང་པོས་ནི་མཐོང་སྤང་སྤྲོད་པ་ལ་དབང་བྱེད། གཉིས་
 པས་སྒྲོམ་སྤང་སྤྲོད་པ་ལ་དབང་བྱེད། གསུམ་པས་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད། དེ་ཡང་
 གཙུ་བོར་དད་སྟགས་ལྷས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་བུར་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན། དེ་དག་ལ་དབང་
 པོ་ཞེས་བྱོལ། །རི་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་
 བྱེད་ཕྱིར་དབང་དུག །མོ་ཉིད་ཕོ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱིར། །ལུས་ལས་ཕོ་དབང་མོ་དབང་དག །
 རིས་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བུར་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །རྒྱག་དང་ཚོར་བ་
 རྣམས་དང་ནི། །དད་སྟགས་དབང་པོ་ལྷར་འདོད་དོ། །བྱང་ན་འདས་སྟགས་གོང་ནས་གོང་། །
 འཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་
 དབང་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལ་ཇུས་ཡོད་དུ། བཏགས་ཡོད་དུ་ཞེ་ན། ཕོ་མོའི་
 དབང་པོ་གཉིས་ནི་ལུས་དབང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྒྱག་དབང་ལུང་པོའི་རྒྱན་གྱི་
 གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་དད་སྟགས་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུག་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཇུས་ཡོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཉོར་

གཅིག་སྟེ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། མཛོད་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འཆད་པ་ན། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟོན་
 དང་ནི། སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལས། །བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་བསྒྲིག་པ་ལ། །དབང་པོ་
 རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་དབང་པོ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ལ། བྱེ་མདོ་
 གཉིས་ཀྱིས་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷའི་ངོ་བོ་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པའི་འབྲས་
 སུའི་གཟུགས་ཤིག་ལ་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་བས་ནི་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཀུན་ལས་བརྟུས་
 ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་མིག་གི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་རྟོན་ནང་གི་གཟུགས་དང་བཅོམ། ཞེས་དང་། དམིགས་བརྟགས་ལས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 དབང་རྣམ་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོ་འང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིད་དབང་ལ་བྱེ་
 སྒྲས། བདག་འབྲས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པའི་ཚོགས་དྲུག་སྡེ་མ་ལ་
 འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་བས་དེ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གཉིས་ཀར་འདོད་དོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཐོགས་མེད་སྟེ་མཆོད་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་བྱོགས་གྱི་སྤྱང་པོས་ནི། ཀུན་གཞིའི་
 སྟངས་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་རྣམས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་
 དོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མདོན་པ་ལས་ནི། ཡིད་དབང་གི་
 བཤད་ཚུལ་སྡེ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཡང་འདས་མ་ཐག་པ་ལ་དབང་པོར་འཛོག་པའི་
 ལུགས་ནི་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལུགས་འདི་ལ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་པོ་
 རང་དུས་སུ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོར་མི་འཛོག་ལ།
 རང་འབྲས་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཟིན་པ་དེའི་ཆོ། ཡིད་གྱི་དབང་པོར་འཛོག་གོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་
 ཀྱང་དྲུག་པོ་རང་དུས་སུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་ཏུ་འཛོག་གི། །ཡིད་ཁམས་སུ་མི་འཛོག་ །
 དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པའི་དུས་སུ་ནི། ཡིད་ཁམས་སུ་འཛོག་གི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་སུ་མི་འཛོག་
 པའི་བྱེད་པར་ལས་ཡིན་ལ། མ་འདས་གྱི་བར་དུ་དབང་པོར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེ་
 མ་འདས་གྱི་བར་དུ་དེའི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མ་རྟོན་པས་སོ། །
 དེ་ཡང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་ལ་ནི། རང་གི་བདག་འབྲས་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁས་ལེན་

དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྷ་རྣམས་ནི། །དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་
 ཡིན། །ཞེས་གསུང་ངོ། །དེ་ལྷར་ན་བོད་ཕྱི་མ་གང་དག་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་ན་ཡིད་དབང་ཡིན་
 པས་བྱུང་བོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་མངོན་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཞིང་། ལུགས་གཞན་ལའང་མེད་
 པས་དོར་བར་བྱའོ། །ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ཡང་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོར་
 བ་བདེ་བ་ལ་ལུས་ཆོར་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་དང་། སེམས་བདེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་
 དེའི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོར་བ་ལ་ལུས་དང་སེམས་གྱི་དབྱེ་བས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་ཡང་ལུས་སེམས་གྱི་དབྱེ་བས།
 ལུས་ཆོར་དང་སེམས་ཆོར་བདེ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་འོ། །སེམས་ཆོར་བདེ་བ་ལ་ཡང་ཡིད་བདེ་དང་།
 སེམས་བདེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དང་པོ་ལ་དགའ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་བདེ་བ་
 ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་གྱི་དགའ་བ་དང་། གསུམ་པའི་
 བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལུས་ཆོར་ཞེས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལའོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བྱ་
 ལ། སེམས་ཆོར་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ལའོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཟག་
 བཅས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆགས་སྤང་སྤོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པས་དབང་པོ་
 དང་། ཟག་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པས་
 དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དབང་པོ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ལ། མཛོད་དུ། མཐོང་བསྐྱོམ་མི་
 སྟོབ་ལམ་ལ་དགུ། །གསུམ་ཡིན་གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །ཅིས་གསུངས་ལ། དཔེར་ན་མཐོང་
 ལམ་གྱི་དད་སོགས་ལ། བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་དགུ་ལ་མི་ཤེས་པ་
 གུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །མངོན་པ་གུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། མི་
 ཤེས་པ་གུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྦྱར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
 སེམས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཙོ་ལྷ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །གུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།
 མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་དུག་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །གུན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་

གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་པོའི་ས་མཆོམས་སྒྲིབ་ལམ་ནས་བཞག་ཅིང་། གཉིས་པའི་ས་
མཆོམས་མཐོང་ལམ་བཙུ་བྱས་པ་ནས་བཞག་པས། ལྷགས་དེར་ནི་དེ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བྱུང་བར་
ཁས་མི་ལེན་ནོ། །སྒྲོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། དེ་
ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེན། སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མ་
གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་སྒྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། འདུལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་
དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེན། སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ཞེས་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་བསྐྱུང་བའི་གང་
ཞེན། མི་སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག། དབྱ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡང་། དབང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཁས་ལེན་
དགོས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་གསུམ་རི་ལྟར་བཞག་ཅིན། སྒྲུས་པ། མོས་པས་སྒྲིབ་པ་ལ་ནི་དང་པོ་བཞག་གོ། །
ལྷག་བསམ་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་ལ་ནི་གཉིས་པ་བཞག་གོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ས་ལ་
ནི་གསུམ་པ་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཉེར་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཁམས་གང་ན་གང་
ཡོད་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དང་། དག་པ་སོགས་གསུམ་གང་ཡིན་
པ་དང་། མཐོང་སྒྲུངས་སོགས་གསུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་མཛོད་དུ་གསལ་བས་མ་བྲིས་སོ། །མདོར་
ན་རྟོག་གོ་ལས། རང་གི་བདག་འབྲས་ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་དེ་འཛིན་ཅུས་སུ་བསྒྲེད་པའི་ཆ་ནས་
དབང་པོར་བཞག་པས། དབང་པོ་དུག་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་བཤད་པ་མེད་ལ། མངོན་པ་ལས་
ནི། དེར་མ་དེས་ཀྱི། སྒྲིབ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་རྒྱུན་རེ་རེ་ཡོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
འཕགས་ལམ་སོགས་དེ་དང་དེ་སྒྲེབ་དང་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དབང་པོར་བཞག་
པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དེའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་དེ་སྒྲེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཁས་
མི་ལེན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ལན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་ཀྱང་།
སྒྲེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ཅིའི་བྱིར་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། བྱི་རོལ་བས་ལྟ་བ་འདི་དག་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་དྲིས་པའི་ཆོ། ལྟོན་པས་
ལན་ལུང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་དེ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་འདྲི་བ་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ལན་ལུང་དུ་མི་ལྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་སུ་ནི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་
རྟག་མི་རྟག་ །མཐའ་ཡོད་མཐའ་མེད་སོགས་གང་རུང་དུ་ལུང་ལྟོན་པར་མཛད་ལ། མཐར་ཐུག་
ནི་གཉིས་མིན་དུ་ལུང་བསྟན་ཆོག་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལྟོན་མཐའ་མངོན་ནམ་ཞེས་ཞུས་
ཆོ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་མིན་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་བཅུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཤིན། ལྟོན་པས་མཛམ་བུའི་གྲིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
མ་བསྐྱོར་བའི་དུས་སུ། བྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་དུ་བལྟ་བའི་ལྟ་བ་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སུ་
གནས་པ་དེ། བྱིས་མཐའ་བཅུ་བཞིར་བཅད་ནས་ཞུས་པའི་དཔྱེ་བས་དེར་བཞག་གོ། །འོ་ན་དུག་
ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་གང་། བཅུ་བཞི་པོ་ཅི་ཞེན། དང་པོ་ནི། ལྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཅོ་བརྒྱད།
བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པར་སྤྱོད་བརྟེན་པའི་བཞི། །
ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྤྱོད་བའི་བཞི། །རྒྱ་མེད་སྤྱོད་བརྟེན་པའི་གཉིས། །མཐའ་ཡོད་མཐའ་མེད་སྤྱོད་བའི་
བཞི། །ལྟ་མི་སྤྱོད་བའི་ལྟ་བ་བཞི། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞི་ནི། །འདུ་ཤེས་
ཡོད་སྤྱོད་བཅུ་དྲུག་དང་། །མེད་དང་གཉིས་མིན་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། །ཆད་པར་སྤྱོད་བརྟེན་པའི་
བདུན། །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་དེའི་ལྟ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཆ་ཅམ་ཞིག་དཔེར་བརྗོད་ན།
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འཇིག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཅམ་མཐོང་བ་དང་། མི་ཤི་བ་མིར་སྤྱོད་པ་
མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་སོགས་བཞི་སྤྱོད་པ་དང་། ཆངས་ཆེན་
གྱི་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཁ་ཅིག་ཤི་ནས་མིར་སྤྱོད་པ་ན་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ལྟས་པས་ཆངས་ཆེན་མ་ཤི་བར་
མཐོང་ལྟ། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྟག་ལ། ལྟ་གཞན་རྣམས་ནི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ནི། ལྟོན་གྱི་
མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་དཔེ་ནི། གཟུགས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་
ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཉི་ཐུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་
མིན་ལ་སོགས་པ་འདུ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ལྟ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་རྟོག་གོ་འབར་བར་

གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། གང་ལས་མན་ཆད་མཐའ་སོགས་དང་། རྟག་ལ་
 སོགས་པ་བལྟ་བ་དག། བྱ་ངན་འདས་དང་བྱིས་མཐའ་དང་། སྤྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །
 ཅེས་པ་ལྟར། སྤྲོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། བྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། བྱ་ངན་ལ་བརྟེན་
 པ་བཞི། ལུས་སྤྲོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་
 དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བའོ། །འདི་ལ་སྤྲོན་གྱི་
 མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བལ་ཆེར་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོན་མཐའ་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་
 དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་དུ་བལྟ་བ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ལ་བྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། བལ་ཆེར་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བྱི་མཐའ་བརྟགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བལ་ཆེར་སྤྲོས་པ་ནི། བྱ་ངན་འཕེན་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
 ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ལོག་ལྟས་དག་རྩ་ཆད་པ་ལ་བསམ་པ་འོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་མིན་དུ་བལྟ་བའོ། །
 འདི་དག་ལ་བྱུང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟག་མེད་ལ་བྱུ་ངན་ལས་འདས་བྱིན་ཆད་འབྱུང་
 མི་འབྱུང་སོགས་སུ་བལྟ་བའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྲོག་གོ་ཞེས་དང་།
 སྤྲོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་འཛིན་ཏོ། །འོ་ན་འདི་དག་གི་ལན་ལུང་དུ་མི་སྤྲོན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། བདག་ལས་བརྩམས་ཏེ་དྲིས་པ་ཡིན་པས། བྱུང་གཞི་མེད་པ་ལ་བྱུང་
 ཆོས་མི་འཐད་ལ། བྱུང་གཞི་བཀག་ན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས།
 འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། བྱུས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བཞུགས། བྱང་བྱིར་འདི་
 ལྟར་ཟབ་པའི་ཆོས། སྤྲོད་མིན་འགོ་ལ་མི་གསུང་བ། དེ་ཉིད་བྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
 ཀྱན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་བཅུ་བཞི་པོ་འདིའི་སྒོ་
 བས་དྲི་བར་བྱེད་ཅིན། དཔྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དྲི་བའི་གཞི་ནི་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་
 བྱུང་བ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བྱ་ངན་ལ་བརྟེན་

བ་བཞི་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་ལྷ་ག་མ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་བདག་གི་ངོ་བོ་དང་།
 བྱི་སྣོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་སུ་ངེས་པས། དེ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་བྲིས་སོ། །དེ་ཡང་སྣོན་མཐའ་
 དང་བྱི་མཐའ་ནི་སྒྲིག་ཏུ་གྱུར་པས་བྲིས་ལ། བྱི་སྣོད་གྱི་ད་ལྷ་བའི་ངོ་བོ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པས་མ་
 བྲིས་སོ། །བྱི་འཛིག་རྟེན་ད་ལྷ་བ་གྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་སྤྱི་ཡང་། བད་བདག་གི་ད་ལྷ་བ་གྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་
 དཀའ་བས། ལུས་སྒྲིག་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་བྲིས་སོ། །དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གྲོངས་ནས་
 འབྱུང་མི་འབྱུང་སྟགས་ཀྱང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་འདས་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
 པའི་བྱིར་དང་། འོ་ན་འདི་ལ་སྣོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་བྲི་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན། གྲོལ་བ་པོའི་
 བདག་གི་སྣོན་མཐའ་ལ་དབྱུང་བས། གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་གི་སྣོན་མཐའ་ལ་ཡང་
 དབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། བྱི་མཐའ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
 བདག་ཡོད་མེད་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཡང་བདག་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་
 ཡིན་གྱི། གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུང་འཕེན་གྱིས་གྲོལ་བ་ཁས་མི་ལེན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཡང་། རྒྱུང་འཕེན་སྒྱིར་སྒྲིག་ལྷན་གྱི་ནས་མི་འབྱུང་བ་ཁས་ལེན་པ་ན།
 བྱི་བྲག་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གྲོངས་པ་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་པས། དེ་དེའི་ལྷ་བར་
 བཤད་པ་ལ་སྣོན་མེད་དོ། །འོ་ན་ལུས་སྒྲིག་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་མི་མཐུན་པ་ཇི་ལྷ་བ་ཡོད་ཅི་ན།
 བདག་སྤང་རྒྱས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པའི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །
 འོ་ན་ལྷ་བ་འདི་དག་གཡོ་བའི་ལྷ་བ་ལ་སྟགས་པར་འཛིག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྷ་བ་སྤྱི་ཞེན། བདག་དང་
 འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྷན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་
 བར་ལྷ་བ་རྣམས་ནི། ལྷ་བ་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་ལ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་སོ། །
 འདིར་ཁ་ཅིག་མཐའ་ལྷན་ལ་སྐྱབ་ཆོག་པ་འབྱུང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། གཡོ་བ་དང་གྲངས་
 ཅན་ལ་སྒྱིར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མཐའ་ལྷན་གྱི་དོན་དགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔུ་མ་རྩ་བ་གསལ་
 རབ་ལས། སྤང་བོ་འདི་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །སྤང་བོ་དེ་ནི་མི་བྱུང་ན། །དེས་ན་འཛིག་རྟེན་
 མཐའ་ཡོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཇི་ལྷ་བ་
 ཁས་སྤངས་སྒྲུམ་ན། ལ་ལ་ན་རེ། དེས་དེ་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་། གཡོ་བའི་ལྷ་བ་གྲངས་ཅན་ལ་

སྒྲོལ་བ་ནི་ལལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་དངོས་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ། བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དཔུ་མ་
 ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལུང་ལྷན་མིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལྟ་མོད་གྱི་འདི་ལ་དཀའ་བའི་གནས་མི་སྤང་བས་འབད་པ་མ་བྱས་སོ། །བདག་དང་འཇིག་
 རྟན་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་སོགས་བཞི་ལ་ནི། ཆད་པར་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལྟ་བ་འདུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཡུལ་དགག་པའི་རྒྱུ་བས་འཇུག་པས་སོ། །རྟོག་གི་པ་གང་དག་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་
 པར་འདོད་པ་ནི། འགལ་བ་ལ་མི་ལྟུལ་བ་ཁས་སྤངས་པས་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། གང་དག་མི་
 རྟག་བ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་དེ། སྒྲུབ་
 པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ཤེས་སོ། །ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། མི་རྟག་པའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་
 གཉིས་ཏེ། རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་གཉིས་པར་སྟོད་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་
 འཆད་པ་དང་། དེ་དགག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་མ་ཡིན་
 པར་དགག་པ་ལ་འཆད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། འདིར་དང་པོ་དང་། སྒྲུབ་རྟགས་སྒྲུབ་པ་
 གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱུ་ལ་ནི་གཅེར་བུ་པ་རྒྱུ་ལྟ་བ་བཀྲམ་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། སྒྲུབ་རྒྱུ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བས་འཇུག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུང་ཡང་། དགག་སྒྲུབ་
 གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །གཉིས་མིན་དུ་བལྟ་བ་བཞི་ནི།
 གནས་མ་བུའི་སྟེ་པ་རྒྱུ་ལྟ་བ་བཙུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགག་པའི་རྒྱུ་བས་འཇུག་པའི་བྱིར།
 ཞེས་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལ་གསུངས་ལ། རིགས་པས་བརྟགས་ན་དགག་བསྒྲུབ་གཉིས་ཀ་བཀག་པའི་རྒྱུ་
 བས་འཇུག་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་སོ་སྟུ་མོ། །ལྟ་བ་བཞི་པ་འདི། བོད་གོང་མ་རྒྱུ་
 ཀྱིས་རང་སྟེ་གནས་མ་བུ་ལ་སྒྲུབ་ཡང་། འདི་དག་བྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་པར་དབྱེད་
 དགོས་པ་དང་། སྟེ་པ་འདི་ནི། རྟོན་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ན་བྱུང་བ་
 ཡིན་པས། ལྟ་བ་འདིའི་རྟོན་ནི་སྟེ་གས་སྟོན་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་སྒྲུབ་ན་ལེགས་སོ། །ལུས་སྟོག་
 གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བས་འཇུག་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་བལྟ་བ་དགག་པའི་རྒྱུ་བས་

འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཉི་མུང་དུ་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྲུལ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། བྱི་མ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་
 སྦྱར་ཞེས་གསུང་བ་ནི་དབྱུང་དགོས་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་ལུང་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་མིན་
 བརྟགས་པས་ཤེས་སོ། །མདོར་ན་ལྟ་བའི་གྲངས་འདི་དག་མདོ་སྤྲེལ་ཆངས་པའི་དུ་བ་དང་། དབུ་མ་
 རྟོག་གོ་འབར་བ་སོགས་ལུང་གཞན་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཡང་། གཡོ་བ་དང་། འདུ་བ་དང་། བྱེ་བ་
 དང་། བཅུ་མས་པ་དང་། ཞེས་པའི་མིང་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་དག་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་ལྟ་
 བ་བཅུ་བཞི་དང་སྦྱར་བ་ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེའི་ལུགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཞར་ལས་བྱུང་བའི་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་བརྗོད་ཟེན་ནས། དགྲུས་མ། བསྐྱོམ་བྱ་
 སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་སྒྲུའི་རྒྱ་སྤྱོད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ། གཟུགས་སྒྲུའི་རྒྱ་ཞིང་
 དག་པའི་སྦྱར་བ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་གྲུན་གྱི་སྤྱང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ས་མཆོམས་བོད་སྤྲུལ་རྣམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛིན་ཅིང་། འདི་མན་
 ཆད་ལ་མི་སྦྱོབ་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་ཐ་སྟོད་མཛད་པ་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་
 གསུང་ཡང་། རྩོམ་ཆེས་བསྐྱུས་དོན་སྦྱོར་མར། མི་ལམ་རྒྱས་ཁྱེར་གྱི་མདོ་དྲངས་ནས། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ནས་བཞག་པ་ཉིད་ལེགས་ཏེ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་སྒྲུབས་ཀྱི་བསྐྱོམ་བྱ་
 སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་འདིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མདོའི་འབྲེལ་ནི། གོང་དུ་ཟབ་མོ་
 བརྒྱད་པའི་སྒྲུབས་སུ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་གསུངས་
 པ་ལས་འབྲེས་ནས། ཤུ་རིའི་བུས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲུས་པ། བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་བསྐྱོམ་ན། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ།
 ཉིན་པར་བསྐྱོམ་པས་འཕེལ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕེལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་ལམ་དང་
 ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་མི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་དང་།
 ཉིན་པར་གྱིས་བྱང་འདས་བཟུན་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་ཞེས་པས་ནི་རང་བཞིན་མེད་
 པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཉེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟར་ན། ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལན་ལ་མ་
 དེས་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་གྲུག་ཀ་བཞིའོ། །

དང་པོ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་
 དགོ་བའམ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཤིག་བྱེད་ན། ལས་དེ་སོག་བའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་
 ཞེས་པའོ། །འདིའི་དོན་ནི་གཉིད་སང་པའི་ཉིན་པར་ལས་སོག་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་ལམ་དང་
 འདྲ་བའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །

ལན་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ལྷ་རིའི་བྱ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 མི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ན་དེ་ལྟར་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་པས། དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་དང་།
 འོན་ཏེ་སང་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ནི། དེ་ལ་སོག་བའམ་འབྲི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་
 གྲུག་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་དེས་པའོ། །གྲུག་ཀ་གཉིས་པ་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་འབྱུང་བ་དང་།
 ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལན་ལ་མ་དེས་བ་ཞེས་བྱ་ལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་མ་ལས་འཕྲོས་ནས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་ཟད་པའི་འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དེའི་ཡང་།
 ལས་སོག་བའམ་ཉེ་བར་སོག་པར་འགྱུར་རམ་ཞེས་པའོ། །དོན་ནི། དེ་ལ་འང་ལས་སོག་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་བསོས་འདེབས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལན་ནི། རབ་འབྱོར་
 གྱིས་སྒྲུས་པ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་ཐལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟུན། ལྷ་རིའི་བྱ། ལས་ནི་དམིགས་པ་
 དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུའི། དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་ནོ་ཞེས་བཀའ་རྩལ་ན། ཅིའི་བྱིར་དམིགས་པ་དང་
 བཅས་པར་སྐྱེ་ཞེས་པའོ། །དེའི་ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པར་བྱ་ཉེ། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སྐྱེ་ཡི་དམིགས་པ་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་དོན་ནི། དོན་དམ་པར་དབེན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ལས་སོག་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་

པ་ཉི་ཁྱིམ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཉིན་པར་སྟོག་གཅིད་པ་དང་། མི་ལམ་ན་
 སྟོག་བཅད་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་བཅད་དོ། །བསད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན།
 ལྷ་རིའི་བྱ་ལས་དེ་ལ་བྱོད་རི་སྐད་ཅེས་ཟེར་ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལས་དེ་དོན་དམ་
 ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེས་གྱི་ཤེས་པས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་
 པ་ཉི་སྒྲུང་ལས་བཤད་ལ། འདི་ནི་རབ་འབྱོར་རང་གི་ཁས་སྒྲུངས་ལ་སྟོན་བརྗོད་པར་སོང་བ་ཡིན་
 བས་མ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་། རྗེས་གྱི་ཤེས་པས་གསོས་བཏབ་ན་ལས་སོག་ཅེས་པའི་རང་
 གི་ཁས་སྒྲུངས་དེ་ལ་དོགས་པ་ཁོངས་ནས་སྒྲུངས་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་ལས་འདེབས་སུ་བཅུག་ནས།
 དེ་ཉིད་རང་གི་ཡང་ལན་དུ་སྟོན་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་སྦྲས་པ། རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་པར་
 ལས་མི་སྟེ་སྟེ། ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྟེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་
 འབྱུང་སྟེ། སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྟེའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ལྷ་
 རིའི་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྟེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་པ་མི་
 འབྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལས་དེ་ནི་རྗེས་གྱི་ཤེས་པས་ལས་སུ་
 བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་གྱི་ཤེས་པ་དེ་མེད་ན། མི་ལམ་རྒྱུང་བ་ལ་ལས་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་
 བཏབ་ནས། དེའི་ཤུགས་ལ། སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ན་ལས་མེད་
 བར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་
 གསོས་འདེབས་པ་ཡོད་ན། སད་མི་གཉིས་ཀར་དུ་ལས་སོག་པ་ཡོད་ལ། དེ་མེད་ན་གཉིས་ཀར་
 དུ་མེད་ཅེས་བསྟན་ནོ། །

སྒྲུག་ཀ་བཞི་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས། བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་སྦྱོན་པ་བྱིན། ཚུལ་བྱིམས་
 བསྐྱུང་བ་སོགས་བྱས་ནས། དགོ་བ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟེན་ན། ཡོངས་སུ་བསྟེན་པར་འགྱུར་
 རམ་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི་ལྷ་རིའི་བྱ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་ན་འདི་ལ་
 དྲིས་ཤིག་དང་། འདིས་ལན་འདོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཁ་འཕངས་སོ། །བྱམས་པས་སྦྲས་པ།
 བདག་གིས་ནི་གང་ལ་ལན་སྟོན་པ་དང་། གང་གིས་སྟོན་པ་དང་། གང་གིས་ལན་སྟོན་པ་དང་།
 གང་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཉ་

ཅང་ཐལ་བའི་གྲུག་ཀ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིའི་གྲུག་ཀ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
 ན་ཡང་དྲིས་པ་ནི། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་མར་འབྱུང་བ་དོན་ཡོད་པར་གཤམ་པའི་དོན་
 དུའོ། །ཞེས་ཉིར་སྒྲུང་ལས་གསུངས་སོ། །ཤེས་པའི་དག་ལྟ་དུ་ནི། གྲུག་ཀ་དང་ལན་གསུམ་
 ལས་མེད་ཅིང་། ལས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བའི་གྲུག་ཀ་གཉིས་པ་ལན་དང་བཅས་པ་དེ། ཉི་མེ་ལེ་
 མང་ན་མེད་ཅིང་། ལན་ལ་མ་ངས་པའི་གྲུག་ཀ་ལན་དང་བཅས་པ་འདི་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་
 ལན་ཡང་མེད་པ་ལ་བསམ་པར་སྒྲུང་ལ། ཉི་མེ་ལེ་བརྒྱད་མ་ན་གྲུག་ཀ་གཉིས་པ་དེ་ཡོད་ཅིང་།
 དེའི་དོན་འབྲེལ་ཚུལ་ཡང་ཉི་སྒྲུང་ན་བཞག་ས་མོད། ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་སྒྲུང་བས་འཆད་པ་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་སྒྲུང་དོ། །ཁོ་བོས་ནི་འདི་ལྟར་ཡང་རྟོགས་ཏེ། རབ་འབྱུར་
 གྱིས་དྲིས་པའི་སངས་རྒྱ་གཉིས་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་གྱི། ལམ་བཟང་ལྟར་
 འདས་སོ། །ཅི་ལྟར་ཞེན། རབ་འབྱུར་ཁོ་བོས་གྲུག་ཀ་སྒྲུམ་ལ་ལན་བཏབ་པ་དེ་ལ་གཞན་ཞིག་
 གིས་འོན་མུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་ལས་སོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་
 འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅས་ཟེར་ན། ལྷ་མོའི་བྱ་ལ་ལན་རིམ་ལྟར་འདེབས་ཞེས་དྲིས་པའོ། །
 དེ་ལ་ལྷ་མོའི་བྱས་དེ་བ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་
 བཤད་དོ། །སྤྱིད་ཞེ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་འདི། ས་བརྒྱུད་པར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཞིང་
 དག་པའི་སྒྱུར་བ་ས་དགུ་པར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ས་བརྒྱ་པར་མངོན་
 དུ་གྱུར་པའི་གཤམ་བྱེད་དུ། བོད་སྐད་མ་རྣམས་ས་བརྒྱུད་པར་མི་རྟོག་ཡེ་གཤམ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་།
 ས་དགུ་པར་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། བརྒྱ་པར་ཡེ་གཤམ་དང་ལས་ལ་དབང་ཐོབ་པར་
 མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། འཕགས་པ་
 གྲོལ་སྟེས་འདི་གསུམ་མི་སྟོབ་པའི་དགོ་འདུན་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་
 ལེགས་པར་མངོན་ནོ། །ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དང་ཞེས་པ་ནི། སྒྱུར་བ་དེའི་
 ཡུལ་ཏེ། མདོ་ལས་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་བདུན་ཏེ་བརྒྱ་བཤད། སྒྱུར་
 བ་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་དེ་བཟུང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བཤད་དོ། །འོན་
 ཐབས་མཁས་དང་སྒྱུར་བའི་བྱུང་བར་ཅི་ཞེན། ཡུལ་བརྒྱ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་

བ་ཤེས་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒྱུར་བའོ། །
ཡུལ་བཅུ་པོ་གང་ཞེན། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ནི། དག་རྣམས་ལས་ནི་
འདས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །

འདིར་བདུད་བཞིའི་རོལ་འཛིན། གངས་ངེས། བཅོམ་པའི་ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་ལ།
མུང་པོའི་བདུད་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་མུང་པོ་ལྟའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི། ཁམས་གསུམ་
གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
འཆི་བའོ། །ལྷའི་མུའི་བདུད་ནི། བདུད་དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་
རབ་རྒྱ་བརྩོན་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་འདོད་ལྷའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཅོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྤྱོད་པ་
ཉེར་བཞག་ལས། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་བདག་པོ་ཆུང་མ་དང་བཅས་པས་འདོད་ཁམས་པ་
དག་ལ། མེ་རྟོག་གི་མདའ་རྣམ་པ་ལྟ་འཕངས་པས། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤེད་པས་ཡིད་རབ་
རྒྱ་ཕྱོས་པར་བྱེད་དུ་འཕུག་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་གྱི། དོན་ནི་འདོད་པ་ཁམས་པའི་སྒྱུ་བའི་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་ཡིད་ལ་གནས་པའོ། །

གཉིས་པ་གངས་ངེས་ནི། བདུད་དང་འཆི་བའི་སྐད་དོད་གཅིག་པས་འཆི་བ་ལས་འདའ་
བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་ན་བདུད་ཅེས་བྱ་ལ། འདི་ལ་གང་དུ་འཆི་བ་དང་། གང་གིས་འཆི་བ་
དང་། འཆི་བའི་རོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཆི་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །དང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷའི་མུའི་བདུད་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
བདུད་དང་། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་། བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་མུང་པོའི་བདུད་བཞག་གོ། །ཡང་ན་ཆེ་རིང་དུ་གནས་ཏེ། འབྲས་སུ་ལྷག་བཅས་དང་། ལྷག་
མེད་གྱི་མུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞིར་བཞག་གོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བཅོམ་ཚུལ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་བཅོམ་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ཉན་རང་གིས་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་མུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་མདོན་པར་
རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བཅས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ། ལྷག་མེད་ནས་མུང་
པོའི་བདུད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཆེ་

འདོར་ལེན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ཡང་། རོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྷ་འི་སྤྱི་བདུད་
ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་ཆེ་བཅོམ། བདུད་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་དགྲ་བཅོམ་མཛོན་དུ་
བྱས་པའི་ཆེ་བཅོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས། དེའི་འབྲས་
བུ་སྟེ་ག་ན་འཆི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱིས་བཅོམ་ཚུལ་ལ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱང་ཚུབ་ཤིང་དུང་དུ་བདུད་
གཉིས་བཅོམ་སྟེ། སྟོང་ལ་ལྷ་འི་སྤྱི་བདུད་དང་། ཐོ་རངས་རྩོ་རྩེ་ལྷ་སྤྱི་ཏིང་པེ་འཛིན་གྱིས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཡངས་པ་ཅན་དུ་འཆི་བདག་གི་
བདུད་བཅོམ་སྟེ། རྩ་བ་གསུམ་དུ་སྒྲ་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། གུད་གྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་པའི་
བདུད་བཅོམ་སྟེ། ལྷག་མེད་གྱི་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འཁོར་བར་
འཆིང་བྱེད་གྱི་བདུད་བཞི་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་བདུད་བཞིའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ནས་ལྷ་འི་སྤྱི་བདུད་ལས་འདས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་
ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་
ལས་འདས་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་འཆི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤང་པའི་
བདུད་ལས་ཀྱང་འདས་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུང་མོད། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་ནས་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་ཡིན་ཏེ།
དེར་ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དང་། བདུད་བཞི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་
དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། རྣམ་ཀུན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། མདོ་དང་རྒྱན་འགྲེལ་གཞུང་ཆེན་བརྒྱ་བརྒྱའི། །ཐོ་ཉས་སྤངས་ནས་སྟོ་
ལ་སྤངས་སྤངས་པ། །དོན་དང་ཆོག་གི་སྒྱུར་བ་མང་མང་པོས། །སྒྱུར་འདི་གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམས་དབྱེ་ལུང་རིགས་རེལ་མཆོ། (སྤྲེང་ཆ།)

འཛིགས་འཛིགས་འདྲ། །གང་གི་རྣམ་དབྱེད་ཁྱོགས་ལ་མ་སྤངས་པའི། །རྒྱུ་དྲུག་མཁའ་པའི་
བཞེད་གཞུང་དེ་གོ་ཅི། །དེ་ཡིས་མ་བཟུང་གང་གི་སྒོ་གྲོས་ཆ། །ཉིས་བཤད་འབྲུལ་པའི་གཏམ་
དང་འདྲེས་པ་མེད། །ཅིས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངལ་བཅོས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༡༡༡། །ཐོས་བསམ་གོམས་བྱེད་ཤིང་རྟོའི་སྒྲོས་གར་གྱིས། །རྣམ་ཀུན་རྟོགས་པའི་ཤར་
གྱི་རི་བོ་ལ། །གང་དྲངས་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པའི་ཞལ་གྱིས་ནི། །མདངས་གསལ་ཉིན་མོར་བྱེད་ལ་
ཐུག་འཆལ་ལོ། །རྣམ་ཀུན་རྟོགས་པའི་ལང་ཆོ་རབ་རྒྱས་ཀྱང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་པའི་སྒྲེ་མཆོད་མི་
གསལ་ན། །རྣལ་འབྱོར་རྣམ་བཞིའི་སྒྲེག་མོ་སུ་ཡིས་ལེན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནས་མདོན་རྟོགས་རྣམ་
གསུམ་བཤད། །ཅིས་མཆོད་པར་བརྟོད་ཅིང་། །བཙུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་བ་དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲུལ་བ་ཅེ་མོའི་སྒྲུར་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། །མདོ་ལས་རི་
ལྷར་གསུང་པའི་ཚུལ་དང་། །གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་བོ་ནི། །གོང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མདོ་ལས་འབྲེས་ནས། །དེའི་རྟགས་དང་ཆོད་མེད་
པ། །ཞེས་པའི་མདོར། །རབ་འབྱོར། །བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སར་
ལུང་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི། །རྣམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལན་འདོན་ཏེ། །དེ་ལྷར་འདོན་པ་དེ་དག་ནི་དགོ་
བའི་རྩ་བ་འབར་བ་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། །དེ་ལས་འབྲེས་ནས།
བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ། །མི་ལམ་ན་ཡང་སྒྲ་
བརྟན་དང་། །མིག་ཡོར་དང་། །སྒྲལ་པ་དང་། །དྲི་ཟའི་གོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བ་ཡང་མདོན་
དུ་མི་བྱེད་ན། །བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
མདོ་མཆོན་བཅུ་གཉིས་གྱིས་ནི་རྟགས་གྱི་རྩ་སྒྲུར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །རབ་འབྱོར། །འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་
རྟོན་གྱི་ཁམས་གྱི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྒྲ་ཕྱི་མེད་པར་མའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་དུ་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། །དེ་དག་ནམ་འཁོརི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ལ།
རིགས་གྱི་བུའམ་རིགས་གྱི་བུ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས། །རིམ་གྱོར་བྱས། །བཀྱར་སྒྲིར་བྱས། །སྒྲི་སྒྲང་

དུ་བྱས། དག་པའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྒྲིམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བྱེ་
མེད་པར་མིའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དག་པ་བརྩུ་ནས་སྤྲོ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་རབ་ཏུ་བཀོད་ན། དེའི་རྒྱས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལམ། གསོལ་
བ་འཕེལ་ལོ། །མངོན་པར་འཕེལ་ལོ། །བཀའ་སྩལ་པ། དེ་བས་བྱང་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས།
ཡུམ་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། འཆད་པ་དང་རྣམ་པར་གཞིག་པ་དང་། འབྲེལ་པ་དང་། རྣམ་
པར་འབྲེད་པ་དང་། གསལ་བར་བྲེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྟོན་ན་དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་
འཕེལ་ལོ། །ཞེས་བས་ནི་རྣམ་འཕེལ་གྱི་ཅེ་སྟོར་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་
གྱིས་མེ་ཏོག་མན་དུ་ར་བ་མང་པོ་སྤངས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་མངོན་པར་གཏོར་ནས་འདི་
སྐད་ཅིས། དག་པའི་རྩ་བ་འདིས་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བ་དག་གིས་སྤྲོ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དམིགས་པ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་
ཅིག །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །རང་
བྱུང་གི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་སོགས་གྱིས་ནི་ངས་
བར་བརྟན་པའི་ཅེ་སྟོར་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ལ་གསུང་དུ་
ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བ་
དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྟོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་
སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བར་བབྱེད་ན། དེའི་བསོད་ནམས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་
བར་འགྱུར། དེ་སྐད་ཅིས་གསོལ་པ་དང་། ཀུན་གྱི་གསྐྱིང་བཞི་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། རྗེས་སུ་
ཡི་རངས་བ་དང་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཆད་མེད་དོ། །ཞེས་བས་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་
ཅེ་སྟོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་བཀའ་སྩལ་པ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་གི་དག་པའི་རྩ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ནས། སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་
སུ་བསྒྲིམ་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདུ་
ཤེས་སུ་ཡོངས་སུ་མི་འགྱུར་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྒྲིམ་པར་བྱེད། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཇུག་པ་

གཟུང་རྟོག་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 ཡིན་ནམ། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན། ཞེས་པས་བསྐྱོག་པ་
 གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན། དེ་ནས་སྤྱི་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། གྱེ་མ་རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་གང་ཡུམ་
 ལ་སྒྱུད་པ་ནི་སྤྱིང་པོ་ལ་སྒྱུད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 བཀའ་སྤྱུལ་པ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་ཁུམ་པར་མི་འགྱུར་པ་ཡིན་ནམ། གསོལ་པ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་པའི་སྤྱད་ཏུ་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་ཁུམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 བཀའ་སྤྱུལ་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །དེ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། བཀའ་སྤྱུལ་
 པ། རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི་གིན་ཏུ་དབེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་།
 རབ་འབྱོར་ཉི་མ་དང་ལྷ་བའི་དགྱེལ་འཁོར་ནི་གླིང་བཞིར་ལས་བྱེད་ཅིང་རྗེས་སུ་འབྱང་རོ། །དེ་
 བཞིན་ཏུ་ཡུམ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟའི་ལས་བྱེད་ཅིང་རྗེས་སུ་འབྱང་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་
 བསྐྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཀའ་སྤྱུལ་པ་ཡུམ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་འཛིན་
 པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། རབ་འབྱོར་དབེན་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནི་རྟ་བྱང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་ལམ་
 མཉམ་པ་ནས་འགྲོའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནས་
 འཁོར་དེའི་ནང་ནས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་ལྟ་རྣམས་མེ་རྟོག་མན་དུ་ར་བ་མང་པོ་ཐོགས་ནས་བཙོམ་
 ལྟན་འདས་ལ་གཏོར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུད་པ་
 རྣམ་པར་སྒྱུད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
 དང་པོ་དང་། གྱུན་དགའ་པོ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གཏང་བས་རྒྱ་གཉིས་པ་དང་། ཐ་ན་མིག་འཛུམ་པ་
 ཅམ་གྱི་ཆད་ཏུ་ཤེར་ཕྱིན་བསྟན་ན་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལས་བསོད་ནམས་མང་
 བར་བསྟན་པས་ནི། རྒྱ་གསུམ་པ་བསྟན་པོ། །དེ་ནས་གསོལ་པ་བཙོམ་ལྟན་འདས། ཡུམ་ཆད་
 མ་དང་འབྲེལ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། གྱུན་དགའ་པོ་མི་ཟད་པ་དང་དབེན་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ལ་
 ཆད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །གྱུན་དགའ་པོ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བའི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུམ་འདི་ལས་བྱང་ཡང་ཟད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བྱང་

ཚུབ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནོ། །འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །ཞེས་སོགས་ཅུ་བའི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་གསུམ་ལ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་སྟོར་སྟུ་མེད་དོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། སྟོན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་། བཅོད་པ་
 དང་། བཅོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བསྒྲུལ་བ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་ཆེན་སྟོན་པ་གཏོང་བའི་ཆོ། །ཞེས་སོགས་
 ལར་བྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེ་
 དག་གི་དོན་ནི། སྟོན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་སོགས་རྣམས་སོ། །སྐབས་དེར་བྱིན་དུག་རེ་
 རེའི་ནང་དུ་གཞན་ལྷ་པོ་ཆང་བར་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་ནས། ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ནས་བསམ་
 གཏན་གྱི་ལར་བྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཚུལ་བྲིས་པའི་ལན་དུ། མདོ་ལས་དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་
 དག་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་བྱེ་ཞིང་།
 མེད་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་
 བས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། མི་མཐུན་
 པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་གོ། །ཞེས་པ་ནས་དགེ་བའི་ཅུ་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ།
 སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་དུ་བསྟོལ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་ནས་སེང་གོ་
 རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདྲིའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་མདོ་ནི། གོང་གི་དུག་
 ཆེན་དུག་གི་མདོའི་ནང་དུ་འདུས་པས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་སྡེ་ཆེན་དུ་བསྐྱུད་གོས་ལ། དེ་ལྟ་
 བ་ཡང་། སྟོང་གཉེན་དང་ཐག་བསྐྱེད་པའི་གཉེན་པོའི་བྱད་པར་གྱི་གཞུང་མཆོམས་སོ་སོར་འབྱེད་
 པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པའོ། །རྒྱུ་པ་བྱི་མ་གཉིས་གྱི་མདོ་ནི། རྗེས་ཐོབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པས། དུག་ཆེན་དུག་གི་མདོ་ལ་མི་གཏོགས་ཤིང་། མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་གྱུང་མ་ཡིན་
 པས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་དུ་མི་གཏོགས་གྱུང་། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡེ་ཆེན་དུ་
 བསྐྱུད་པ་ཡང་འཕགས་སེང་གོ་དགོངས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ཤེས་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་ལར་བྱིན་དུག་
 ལྷན་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞིང་། གོང་དུ་བྱང་མ་ཐག་པའི་
 མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་དེ་དུག་

ཆོན་དུག་རྫོགས་པའི་རྗེས་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་འཆད་པའི་
 མདོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་དགུར། །ཞེས་པས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། མདོ་ནས་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་
 གཉིས་གསུངས་ཤིང་། དང་པོའི་མཐར་ཏེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་གསུངས་ལ། གཉིས་པའི་
 མཐར་ཏེན་འབྲེལ་རྟོག་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་གང་ཞེན། དང་པོ་ནི་མདོ་གོང་དུ་བྱངས་
 མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 སང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ས་པ་དེ་གང་ཞེན། ཞེས་སོགས་འོག་ནས་འདྲེན་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ། །
 དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། དང་པོ་ཏེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་དང་སྤྲེལ་བའི་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་
 དེ་གཞུང་གོང་མ་དང་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། གཞུང་དེ་དང་མདོ་དེ་ལ་ཆོག་ས་བཅད་དང་ལྷག་ས་པའི་བྱུང་
 བར་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་གཞི་པའི་འདོད་
 བ་གང་ཡིན་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་སང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ས་པ་དེ་གང་ཞེན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་འདོད་པས་དབེན། སྤྱི་གཏོ་མི་དགོ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ། དབྱེད་པ་
 དང་བཅས་པ། དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་
 བར་བསྐྱབ་སྟེ་གནས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམ་ས་པར་འཇུག་གོ། །
 དེ་ལས་ལངས་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲུ་མཆེད་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་
 ལའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་དོན་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྤང་འོང་ཞེས་
 པའོ། །ནས་ཞེས་པ་ནི་རིམ་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་ཐོད་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །
 སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ཡང་ངོས་འཛིན་པའི་མདོ་ནི་གཅིག་ལུ་དེ་ཁོ་ནའོ། །རབ་
 འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོད་རྒྱལ་དེ་གང་ཞེན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདོད་པས་དབེན་ཞེས་སོགས་ཆོས་གཞན་ལ་སྤྲེལ་བའི་ཡར་སྤང་ཅིག་
 བཤད་པ་དེས་ནི། ཐོད་རྒྱལ་རྒྱུང་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ནི་གཞུང་ཅུ་བསམ་མ་བསྐྱེད་སོ། །འགོག་པ་

ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལོ། །དེ་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་
 པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར། མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་བརྒྱད་དང་
 འགོག་པ་སྤེལ་ཏེ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཞུགས་ནས། མཐར་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་
 པ་དེ་ནི་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་བསྟུང་པའི་གཞུང་ནི་རི་སྐད་དུ། གཅིག་ནས་བདུན་གྱི་
 བར་རྒྱལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །
 མཉམ་གཞག་མིན་པས་མཆོམས་བཟུང་བྱེད། །ཞེས་སྒྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་མཉམ་པར་མ་གཞག་
 པའི་སེམས་དེ་ལས་འགོག་པའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་ལོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་
 མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ལོ། །ཞེས་སོགས་སྒྲིམས་འཇུག་དང་འདོད་སེམས་སྤེལ་པའི་མར་འོང་ཅིག་
 བཤད་ལ། དེས་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནོ། །དེ་བསྟུང་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པས་མཆོམས་བཟུང་སྟེ། །གཅིག་ནས་བདུན་གྱི་བར་
 བརྒྱལ་ནས། །དང་པོའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འོང་། །ཞེས་སྒྱུར་བས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་འདི་དག་གི་མདོ་དང་། རྒྱས་པ་བསྟན་
 བ། དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱ་བར་འཆལ་བས། ལར་ཕྱིན་དུག་པོ་འདི་དག་མདོ་དང་
 རྒྱས་པར་ཀུན་རྒྱུ་བར་བགྱིའོ། །དེ་ནས་གོམས་པར་བགྱིའོ། །དེ་ནས་ཡིད་གྱིས་རྟོགས་པར་
 བགྱིའོ། །དེ་ནས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་པའི་ཆོས་མི་རྒྱ་བ་དེ་ལྟར་བགྱིའོ། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་ནི་སྒྲིམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་རྟོག་དང་པོ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་འདི་དག་རྣམས་
 གྱི་མིང་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དང་འདྲ་བར་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་དང་། རྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་
 སོགས་གྱིས་འཆད་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། འཕགས་པས་ནི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་དོ། །
 དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུན་རི་སྤྱིད་དུ་ཡུམ་ལ་སྟུང་ན་ཡུམ་ལ་
 སྟུང་བར་འགྱུར། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྤྱིང་པོ་བྱང་རྒྱུ་ལ་འདུག་གི་བར་དུའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 ནི་གཞུང་རྟོག་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རི་ལྟ་བུ་ལགས། བཀའ་
 སྤྱུལ་པ། བདག་གི་ཁམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་

ནི་འཛིན་རྟོག་དང་པོའོ། །གསོལ་བ་བཅོམ་ལུན་འདས། དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་གསུང་ན།
 དེ་གསུམ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་མཆིས། བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །
 ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་ནི་འཛིན་རྟོག་
 གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲེས་བྱ་ལྡང་བྱ་བ་སྒྲེད་པར་འདོད་པ་ལ།
 ལྡང་བྱ་དེའི་རྩ་བ་མ་དམིགས། ཡལ་ག་དང་སྡོད་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་མ་དམིགས། ཡལ་ག་དང་ལོ་
 མ་དང་འདབ་མ་དམིགས་པར་ལྡང་བྱ་དེའི་སྡོད་བྱ་བ་སྒྲེད་དོ། །དུས་དུས་སུ་རྒྱས་བྱེད་ཞིང་སྡོད་བྱ་
 དེ་རིམ་གྱིས་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་། འདབ་མ་དང་། འབྲས་བྱ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་
 དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་ཅིང་། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ལོ་མ་དང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བྱ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཕྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་ནི་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆང་བྱ་བར་
 འཆལ་བ་དེའི་བསོད་ནམས་ཇི་ཅམ་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། བཀའ་སྩལ་བ་རབ་འབྱོར།
 སྡོད་གསུམ་གྱི་སྡོད་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟོག་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག །ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་
 ལམ། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་བཅོམ་
 ལུན་འདས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས་དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་
 བུ་ཞིག་མཆིས། དབང་བསྐྱར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། རྣམ་པ་དང་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 མཆིས། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ། མཆོན་ཉིད་མེད་པ།
 ཞེས་པ་ནས་དེའི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ། བདག་པོ་ནི་དྲན་པ། རྣམ་པ་ནི་ཞི་བ། མཆོན་
 ཉིད་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་ནི་བར་ཆད་མེད་རྩེའི་རྟོན་གསུམ་པོ་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་

ལགས་སམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་
 དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་
 ནས་གསོལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་མ་མཆིས་ན། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྒྲིམ་
 པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར། དེ་མ་མཆིས་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་
 རུས་སོ། །དེར་མ་ཞུགས་ན་མི་སྒྲིམ་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་མི་རུས་སོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ།
 རབ་འབྱོར་མཚན་ཉིད་མེད་པ་བསྒྲིམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་ཡུམ་བསྒྲིམ་པའོ། །ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་ནི་བསལ་བྱ་ལོག་བསྒྲུབ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་སོ་སའི་དཀའ་བའི་གནས་ལ། ཅེ་མོའི་སྦྱར་བ་དངོས་ནི་མཐོང་ལམ་
 སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱར་ཏེ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡང་དེའི་སྦྱར་བ་
 ཡིན་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོང་གཉེན་ཡིན་པས་ཅེ་སྦྱར་དུ་བསྟུས་པའོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན།
 འདིར་བསྟན་པའི་རྟགས་སོགས་བཞི་པོ་དེས་ནི་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མཚན་ནས་བསྟན་པར་
 འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅེ་སྦྱར་དངོས་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 འདི་ལྟ་བུ་གཅིག་བསལ། གཉེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱད་ལ་བརྟེན་ན། ཡན་ཡོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒྲིམ་བར་ཆད་མེད་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་
 ལྟར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །

དང་པོ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་འཆད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། གྲོད་ཀྱི་ཅེ་སྦྱར་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སྤང་བྱ་རྟོག་
 པའི་སྦྱོང་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་
 སྟོན་ཚུལ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་ནས་བསྟན་ནོ། །རྟགས་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་ལེན་ལ། བྱི་མ་བཞི་ནི་སྦྱར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པས། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ལེན་ལ། དེར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྟེན་ཞེས་
 པ་ཡང་། རང་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་
 གསུངས་སོ། །རྣམ་འཁོལ་གྱི་ཅེ་མོ་ནི། ཅེ་མོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་ལ། མདོ་གཞུང་
 ལས་སྟོན་ཚུལ་ནི། བསོད་ནམས་འཁོལ་བའི་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གིས་མཚན་ནས་སོ། །

འདི་ལ་བརྒྱད་ཆོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བྱ་བ་གཙོ་ཆེ་ལ། །གཉིས་པ་
ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་པར་བརྟན་པའི་ཅེ་སྟུར་ནི། བཟོད་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་
དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བཏོང་བ་
གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དོ། །སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྟུར་ནི། མི་མཁྱེན་ཕྱོགས་རྟོག་པའི་
སྟོང་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། བསྟན་ཚུལ་ནི་བསོད་ནམས་མང་
པོས་མཆོན་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་ནི། རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བསོད་ནམས་མང་བའི་སྒྲོ་
ནས་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསོད་ནམས་མང་བའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་ཡི་རངས་གི་ངོ་བོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འཆད་དགོས་པ་ལ་འོས་མེད་དོ། །འདིར་
གང་ལ་ཡི་རངས་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། སེམས་དཔའ་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བཤད་
ལ། བཞི་ནི་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒྲོམ་སྟུར་འཇུག་བཞི་ལ་གནས་པ་ལ་འཆད་པ་འཕགས་
པའི་ལུགས་དང་། སྟུར་ཅེ་དང་། མ་དག་པ་ས་བདུན་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་དང་། ས་བཅུ་
ལ་གནས་པ་ལ་འཆད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུར་ལ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ། དེས་མཆོན་ནས་གཉེན་པོ་སྟུར་
འཇུག་གི་དཔྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་འཇུག་པ་དངོས་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་
མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཀུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དཔྱེ་ན། ཡུལ་གཟུང་
འཛིན་གྱི་དཔྱེ་བས་སམ་སྒྲོས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཞེན་པའི་དཔྱེ་བས། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་
རྟོག་གོ། །འཛིན་རྟོག་གི་སྒྲུབས་སུ་གཞུང་ཅུ་བར། རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་སོ་སྟེ་ཁོ་ན་དང་། བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ། ཉིར་སྤང་དུ་ཅོད་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་
ལ་ཐབ་པ་ནི་འདི་ལྟར། ཅོད་པ་དང་། ལན་དང་། དེ་ལའང་ཅོད་པ་སྟོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི་ཇི་སྒྲུང་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོ་སྟེ་བོས་ཀྱང་རྟོག་
པ་མིན་ནམ། དེ་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་པའི་ལ་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། ཞེས་པ་དང་། ཅོད་པ་གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྒྲུང་དུ། འཕགས་པ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་

ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲོང་དག་མཚན་མོ་འདས་ནས་ནང་བར་གྱི་དུས་སྤངས་སྒྲོག་ཆགས་ལྟེ་སྤང་སྤང་
འབྱེན་པ་ཐོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་སྤང་དེ་དག་གི་རྒྱལ་པོ་
སེང་གི་ཡན་ལག་མ་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་འཛིན་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ། རྩོད་པ་དང་པོའི་ལན་དང་། གཉིས་པའི་ལན་ནི། །དང་པོ་ནི། དེ་
དག་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་
པ་ཡིན་པས་སྒྲིང་བོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཆོག་ཐ་སྤང་བ་ཡིན་གྱི།
དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་སྒྲིང་བོ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། རྩོད་ལན་དང་པོ་
ལས་འབྲེས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་དང་། གཉིས་པ་ལས་འབྲེས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྩས་འཛིན་སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ན། སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་རྩས་འཛིན་
རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་ན། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ལས་གང་ཡིན། བྱི་མ་ལྟར། འདི་མཐོང་སྤང་གི་
སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི། བདེན་
འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅིག་པའི་དོན་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ལ་ཆགས་དགོས་ཤིང་།
དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཕགས་པས་བཤད་པས། དེ་ལྟ་ན་དེ་
འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་ཡང་མེད། ཐེག་དམན་
འཕགས་པ་ལ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་སྒྲམ་ན། འདིའི་ལན་ལ་བོད་སྐད་མ་ཁ་ཅིག །སྒྲེ་འཕགས་གཉིས་
ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྩས་བཏགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉིར་སྤང་དུ། ཡུལ་
ཅན་རྟོག་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པར་འགྲེལ་པའི་ཆོག་ཟེན་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །
ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལན་འདེབས་
རྒྱལ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྤང་བའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། འདིར་སྒྲེ་འཕགས་གཉིས་ལ་སོ་སོར་
ངེས་པར་བཤད་པ་ནི། བྱིར་སྤང་བྱ་གཉིས་ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཆད་

པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་ལ་དང་། ཆོས་ལ་རྫས་བཏགས་སུ་འཛིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆོག་གིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ལས། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིར་སྒྲུང་ལས། དེ་
 ལྟར་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོ་
 སྒྲེ་བོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་བཏགས་འཛིན་
 རྟོག་པ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལ་མེད་ཅིང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཤེད་པས། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སེམས་ཅན་རྫས་སུ་
 ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དག་གི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཕགས་པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་
 པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། འཕགས་པ་དག་གིས་ཏེ།
 དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་གིས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དག་ལ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐོང་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གྱི་
 བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། གང་ཟག་སུ་ལ་ཡང་མདོན་དུ་གྱུར་པ་མི་སྤིད་དེ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་མ་
 འོངས་པ་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གང་དག་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཁོ་རྒྱུད་ལཱ་གྱི་
 གང་ཟག་ཡོད་པས་བྱབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱིས་སྤང་ཟིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བས་མ་ངེས་སོ། །

དེ་ཡང་དེ་རྒྱུད་ལཱ་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་ན། དེ་གང་ན་ཡོད། མཐོང་ལམ་མ་སྒྲེས་གོང་ན་
 ཡོད་དམ་དེ་སྒྲེས་ཕྱིན་ཆད་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་པས། གཉིན་པོས་སྤང་
 བྱ་རང་དུས་སུ་འགག་ཟིན་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་གང་ཟག་ལ་རྫས་
 འཛིན་མེད་ན། དེས་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུལ་ན། འདི་ཡང་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་

ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་སོ་སྙམ་པའི་བོད་ཕྱི་མ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་མོད། རིགས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་འཛིན་
 བ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་ཡོད་པ་དང་། རགས་པ་བདེན་མེད་
 དུ་རྟོགས་ཀྱང་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱེ་བླ་ཉུ་
 སྒྲ་བས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྤྱོད་དག །ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི་བརྟ་ཅམ་
 བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བཏགས་པའི་འགོག་པ་དང་།
 དེ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། གང་ཟག་གོ །

གཞན་ཡང་གང་ཟག་བདག་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་རུང་། གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་
 པ་ནི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་སྤུ་ལ་ཡང་མེད་པས། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་དེ་རྫས་ཡོད་དུ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་འདི་ལྟར་ཡང་འཆད་ཅུས་ཏེ། འདིར་བཤད་
 པའི་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གཉིན་གཉིས་པོ་རྟོན་
 གཅིག་ལ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་རྫས་འཛིན་མེད་དེ།
 བདེན་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་མེད་མདོར་སྙམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་མི་བཞེད་དེ། དེས་སྒྲོམ་སྤང་
 འཛིན་རྟོག་གི་རྣམ་བཞག་འཆད་པ་ན། སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་པའི་རྒྱལ་
 བརྟན་པའི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་གྱི། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཞེས་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱལ་། །
 ཡུལ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟན་པའོ། །བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་
 གཉིས་ཀ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་པ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
 དེ་སྤུ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་མདོར་དུ་གྱུར་པ་མི་སྤྱད་ཀྱང་། དེའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་ཆེན་མཐོང་
 ལམ་པ་ལ་འོས་མེད་དེ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་
 འབྱུང་དུ་མི་རུང་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དེ་སྤྱོད་བཏོན་མེད་དོ། །

སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་། སློམ་སྤང་ལ་ཇུས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གྱི་
རྟོག་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཆད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ཟེན་ལ་མ་བཤད་པ་དང་། དགོངས་
པ་ལ་འཆད་དགོས་ན་ཉིར་སྤང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྐབས་དང་པོའི་རྟོག་པ་
ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བ་དང་། དེ་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱི་བྱ་བ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སློབ་དཔོན་བཞེད་པ་ལ་
བསམས་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་སློམ་སྤང་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ་སླམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། གཉེན་པོ་བཞི་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
རྟོག་པ་བཞི་ཤུགས་ལ་བཤད་ལ། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་
ན་ལུས་རྣམ་གཞག་དུ། །མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །
གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་གྱི་དངོས་བསྟན་ལྟར་ན།
མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བཞིར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་སྟེ།
ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དུ་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་འཆད་པ་ན། མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་པ་
ཉིད་བཤད་ཀྱི། དེ་ལ་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། སློམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་
པོ་ནི་སྒྱུར་འཇུག་བཞི་ལ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། སྒྱུར་བའི་རྣམ་པའི་
སྒྱུད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། །ཞེས་དང་། གཉེན་པོ་སློམ་
ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྱུར་བ་སང་གོ་རྣམ་བསྒྱུངས་དང་། དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱེ་
ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སློམ་ལམ་གྱི་རིགས་པས། མཐོང་
ལམ་ལ་ཡང་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན།
མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བཞི་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་སླམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེའི་སྒྱུར་
བ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བཞེད་པ་ཉིད་ལ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞིའི་ས་པོན་དུང་
འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞིར་འབྱེད་པ་ཅམ་རིགས་མོད་ཀྱང་། སྒྱུར་འཇུག་ཏུ་བྱེ་ན་ཏེ་ཅང་
ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིར་འཇུག་པ་ཞེས་བ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ཟེར་
བར་ཀུན་མཐུན་ལ། དེའི་ཆོན་སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དོ་པོ་གཅིག་ལ་

ལྷོག་པས་འབྱེད་པར་འདོད་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་
 གྱུང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་འབྱེད་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྱུར་
 སྒྲུང་བྱ་ལ་མཐོང་སྒྲུང་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་། དེའི་བག་ཆགས་ཏེ་གསུམ་མོ། །དེ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་ལ་ཡང་། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཅེ་སྒྱུར་གཉིས་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་རོ། །
 གཉེན་པོ་དེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུང་བྱ་དེ་གསུམ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ཡང་། སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་སྟེ་བཞི་བཞིའོ། །དེའི་
 ཆོ་ན་སྒྱུར་ངེས་ཆ་བཞི་ནི། ལམ་གཉིས་ཀའི་སྒྱུར་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གཉིས་ཀའི་སྒྲུང་བྱ་
 རྟོག་པའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནའི་
 སྒྱུར་བ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མཐོང་ལམ་སྟེ་བས་སོ། །མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པ་ཁོ་ནའི་ས་བོན་ལ་
 གཞོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་གྱུང་བྱུང་སྟེ། དེ་དེའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པར་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་།
 འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། ཡ་བྱས་གནད་ཀྱི་སྒྲུང་འདྲ་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་བྲགས་པ་དང་། རོན་གསལ་འདི་ཉིད་དུ་ཡང་། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་
 སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
 དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱེད་གྱུང་སྒྲུང་བྱ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་པ་
 ཡིན་ཏེ། རོན་གསལ་ལས། སྒྲོམ་པས་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་
 དང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པ་དགུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་དེ་
 མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དུ་འཆད་དམ་མི་འཆད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དུ་མི་འཆད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུས་
 རྣམ་གཞག་ཏུ་སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་བཞི་བཤད་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་
 པ་བཞི་བཤད་ལ། བྱེད་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་འཆད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་ན། དེའི་ལན་ནི་སྒྱུར་
 མཛོན་པ་ལས། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལམ་བཞི་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པའི་ཆོ་ན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 ལམ་བཞི་ཀ་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུང་བའི་སྟེང་ནས་བཞག་དུ་ཡོད་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ནི་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་དེར་འཛོག་གི། སྒྱུར་བ་ནི་ངེས་འབྱེད་

ཆ་མཐུན་ལ་འཛིག་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་འཛིག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
 འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱར་བ་ཉེར་སྟོགས་ནི། སྦྱར་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་སྐབས་
 སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། དེ་འཆད་བྱེད་གྱི་གཞུང་ལོགས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་
 མེས་ས་ཀྱན་གནས་གྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བཞི་འཆད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ།
 དེའི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལོགས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅེ་སྦྱར་གྱི་ཆོས་རྣམས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་
 དེ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། སྤྱར་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་
 སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཞར་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་།
 རྣལ་མ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་རོ། །

དང་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་
 འདིར་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འོ། །
 འོ་ན་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་དེ་གང་ཞེ་ན། འོག་ནས་འཆད་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་དེ་ཉིད་ཡིན་
 ལ། དེས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཅེ་སྦྱར་ཀྱང་མཆོན་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཆོག་ས་
 ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་བཞག་པར་རུས་སོ། །གང་དག་གསུམ་པོ་འདི་བྱང་ཆེན་དང་།
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱར་བཤད་ནས། བྱང་ཆེན་གྱི་ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
 འཛིག་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའོ། །གཉིས་པ་བྱང་ཆེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཇི་སྒྲིབ་དུ། ཇི་མ་ཟད་
 དང་མི་སྦྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་པའོ། །དེ་ཉེན་ཐོས་སྡེ་བའི་འདོད་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པ་
 ནི། ཟད་མེད་སྦྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་ ཁྱེས་པའོ། །

དེ་ལ་དཔྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱར་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། སྦྱ་གསུམ་དག་
 གིས་བྱང་ཆུབ་ཆེ། ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་དང་།
 དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས་སོགས་ཁོང་ནས་སྦྱ་གཉིས་འདོན་པར་བཤད་དོ། །

མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནི། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བོ། །བྱང་ཆེན་ངོས་འཛིན་པའི་
 གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི། ཇི་མ་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱང་ཆེན་འཐད་པར་བསྟན་ནས།

དྲི་མ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱང་ཆེན་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་
སྟོབས་རིགས་བས་མི་འཐད་པ་དང་། ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་ཡོད་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །

སྐབས་འདིར་རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། སྤྱིའི་རྣམ་པའགག་དང་། སོ་
སའི་རྣམ་པའགག་གོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བའི་གྲངས། དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཇི་ལྟར་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས། བྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། དོན་དུ་སྤང་བའི་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སའོ། །
དེ་དག་ལ་བོད་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས། བདག་མེད་དང་། གཟུང་མེད་དང་། འཛིན་མེད་དང་།
སློབ་བྲལ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་དེར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ལ་ཉན་སྒྲིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས།
གཉིས་པ་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ལ། རགས་པ་བྱི་དོན་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། སྤང་བ་གཟུང་རྣམ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཏེ། མཛོར་ན་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་
བཞི་པོ་དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། གཉིན་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐོག་མར་བྱི་རོལ་པའི་ལྷ་བ་ལས་བསྐྱོད་ནས། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་དང་ཐུན་
མོང་བའི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་སྟེ། དེར་སྟེ་
འཛིན་ཅན་གྱི་རྟོགས་ལས་ཉར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱིའི་རྒྱན་གོམས་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་བྱི་དོན་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་ཞེན་པའི་ལྷ་བ་ལས་ལོག་
ནས། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་རྟོགས་ལས་བྱི་དོན་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱིའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་བདེན་པས་བྱི་དོན་

དུ་སྒྲུང་བ་འདི་ནང་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་ལས་ལོག་ནས། སེམས་ཙམ་རྣམ་
བརྒྱན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་སྟེ།
དེར་བྱི་དོན་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་མི་བདེན་པར་གཏན་ལ་ཡབ་ནས་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེའི་འོག་དུ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྒྱན་པས་གསུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ། ལས་ལེན་པའི་ལྟ་བ་ལས་ལོག་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལྟ་བ་བརྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་སྟེ། དེར་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཡབ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་
པའི་བྱིར་རོ། །

ས་བཞི་བོ་འདི་དག་ལུང་གང་ནས་འབྱུང་ཞེན། ས་དང་པོ་ནི། ལུང་སིལ་བུ་ལས། འདི་
ན་བདག་གམ་གང་ཟག་མེད། །ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དང་བཅས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་ནི་ལང་ཀར་གསེགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །བྱི་རོལ་
དོན་ལ་མི་རྟོག་གོ། །ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ཙམ་ལས་ཀྱང་འདྲའ་བར་བྱ། །
སེམས་ཙམ་ལ་ནི་འདས་ནས་ཀྱང་། །སྒྲུང་བ་མེད་ལ་གནས་པར་བྱ། །སྒྲུང་མེད་གནས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་སྤྲུལ་རྣམས་མདོ་དེས་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་བསྟན་པར་བཞེད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་ལས་ནི་འདྲའ་བར་བྱ། །ཞེས་པ་
མན་གྱིས་རྣམ་བརྒྱན་པའི་ལྟ་བ་དེ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ལང་ཀར་གསེགས་པ་ཉིད་དང་། མདོ་སྡེའི་
རྒྱུན་ལ་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། སྟོས་བྲལ་རྟོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་ལུང་ནི་གཞན་
ལས་བརྒྱལ་ཏེ་བསྟན་པར་བྱའོ། །གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རྒྱུན་ལས། དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་
མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །སྟོང་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་དང་། སེམས་ཙམ་ལས་ཀྱང་འདྲའ་བར་བྱ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར། མདོར་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ནི། གྲུབ་
མཐའ་སྟེ་བཞི་ལས། ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཅིག་དུ་བྱས། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་
རྒྱུན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་བྱེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོབ་པའི་ལྟ་བ་ལ་ལྟ་བ་མཚན་ཏུ་བཤད་

ནས། བཞི་པོ་དེ་ལ་རིམ་གྱིས་གོ་མས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ཞེས་བྱ་
 ལ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་འདི་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྲས་གྱིས་བཤད་པའི་སྒྲོ་ལ་ལོ། །
 དོན་འདི་ལ་དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ཞེས་འདོད་པ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། སྒྲོ་བ་པོ་སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལས་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁེགས་ནས། སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲོ་བ་
 པོ་ལས་ཇུས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་མི་ཁེགས་པའི་རིམ་པ་མི་འཐད་ལ། གལ་ཏེ་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པར། བྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་ཁེགས་ཀྱང་། བར་
 ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་མི་ཁེགས་པས། དེས་སྒྲོང་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པས་སྒྲོ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེན། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེར་ཡང་བརྩད་པ་མཆུངས་ཕྱིར་ཏེ། །
 ཞེས་རིགས་པ་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་ཁེགས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་རིམ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་པས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་མ་ཁེགས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ལྟན་ཅིག་དམིགས་
 ངེས་ཀྱི་རྟགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པས་བསྟན་ལ། བྱེད་ལྟར་ན། དེ་ལས་གོང་དུ་གཟུང་
 འཛིན་ཇུས་གཞན་ཙམ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་མ་ལུས་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་
 ཅུས་ལ། དེ་ལས་གོང་ན་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་སྒྲུ་ཡང་མེད་པས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
 བཞི་བ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ལོ། །

དེས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར། ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གསུམ་
 ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ། རྒྱང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་རྟོགས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་གཟུང་
 འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆེན་པོ་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལོ། །
 འོ་ན་སྐབས་འདིར་རིམ་པ་བཞི་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་རི་ལྟར་ཞེན། དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་པ་འདི་དག་སྒྲིང་པོའི་དོན་བསྒྲུལ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 རིམ་པ་དང་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་བསྒྲུལ་པ་སྒྲོ་བ་དུ་བཏང་ནས། རིམ་པ་

གཉིས་པ་ལ་མཉམ་རྒྱུ་གཉིས་ལས། མཉམ་གཞན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་
 མདོན་སྤྱོད་གྱིས་རྟོགས་པ་ན། རྒྱུ་ཐོབ་ཏུ་སྤྱོད་དཔང་གིས་སྤྱོད་པར་འཛིན་པ་
 ལོག་ནས། གཞན་དཔང་ལས་ལྟར་ལྟར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དཔང་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུ་ཐོབ་
 གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས། ལྟ་བུ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི།
 དབྱུང་མི་བཟོད་པས་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །འདི་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱུ་འབྱུང་གྱིས་པར་པ་གཉིས་གྱིས་ལྟ་བུ་ལ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་མེད་ན། བྱམས་ཆོས་པར་པ་
 གསུམ་དང་། ཚད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ་ངེས་ལ་སྤྱོད་པར་ཐོག་མར་སྤྱོད་དོན་གྱུ་བ་བཀག་པའི་
 ལོག་ཏུ། དོན་དུ་སྤྱོད་པའི་གཞན་རྒྱུ་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་པ་རྒྱུ་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལ་ལྟ་བུ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་མེད་
 ན། སྤྱོད་པའི་གྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དོན་སྤྱོད་གི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་
 གཉིས་ལ། ལྟ་བུ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅམ་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མེད་ལྟར་གྱི་གཞན་དུ་མ་ནས་ལྟ་བུ་གོང་
 ལོག་གི་བྱུང་པར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་པར་མི་འདོད་པར་བྱུང་པར་མ་
 བཤད་པར། དབྱུང་མ་ཐལ་རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། དེ་བས་ཀྱང་
 བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

ཡང་ལྟར་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བུ་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་
 འབེབས་ཀྱས་ཤེས་ཟེར་བ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། གཏན་ཆོག་པའི་མདོ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་
 གི་གཏན་ཆོག་པའི་ཡིན་པའི་སྤྱོད་དང་། གཏན་ཆོག་པའི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་
 ཀྱས་ཀྱང་། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་སྤྱོད་དང་། གཏན་ཆོག་པའི་ཡང་རྒྱུ་
 བཟོད་པས་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱོད་དང་། དང་པོ་གྱུ་བ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དུ། སྤྱོད་པའི་ལོག་ནས་སྤྱོད་པའི་
 ཚུལ་གཉིས་བཟོད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །ལྟར་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ངེས་པས་འགྱུ་བ། །ཞེས་མདོ་སྤྱོད་པས།
 སྤྱོད་པའི་གཉིས་བསྐྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་ལྟར་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་པའི་ཁས་ལེན་པར་
 བཤད་པའི་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་པའི་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཏན་ཆོག་པའི་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ལ་

འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེར་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་
པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། གཏན་ཚིགས་དེའི་ཆོས་ཅན་ནི། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་དང་དེ་
ལ་དེར་སྒྲུང་བ་གཉིས་བཟུང་ནས་གཏན་ཚིགས་དེ་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་
བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཏན་ཚིགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཏྲགས་དེས་བྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཞེས་གྲུང་། དོན་སྒྲུང་
གི་རྣམ་པ་བདེན་གྲུབ་མི་ཞེས་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱི་དོན་མེད་པར་བསྐྱབ་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་
ཏྲགས་ཀྱིས་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྷར་ཞེན། སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་
བ་མཐོང་བ་ཡིན། །བྱི་རོལ་ཡན་གར་དོན་ཡོན་མིན། །ཞེས་བཤད་ནས། དེའི་འོག་དུ། གང་
གི་དངོས་པོ་རྣམ་དབྱེད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་དངོས་མེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་
དུ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དང་། རི་ལྷ་རི་ལྷར་དོན་བསམ་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་
བསྐྱབ་ཟེན་པའི་འོག་དུ། དེ་བྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་བདེན་
མེད་དུ་བསྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པའི་བྱིར། ཅུ་བའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
རྣམ་བརྟུན་པས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པར་ཁས་མི་ལེན་པས། དེ་དང་དེར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་
གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པས་དོན་
གྱི་རྣམ་པ་མྱོང་བའི་ཆ་ནས་དེ་རང་རིག་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེ་འདྲ་དེ་སྐྱེ་ཤད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་
པ་ལྷར་མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རི་ལྷར་དེའི་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་དང་། སྐྱེ་སོགས་ཤེས་པ་ཐ་དད་
བཞིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རིམ་པར་བསྟན་
པས་སོ། །ཡང་རི་སྐད་དུ། དེར་ཡང་བརྟུད་པར་མཚུངས་བྱིར་ཏེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་ནང་
ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་འགོག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
འདྲའི་ཐ་སྐད་འདོད་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་
ཆོད་ལྷན་སུས་གྲུང་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། གཞུང་དེའི་དོན་ནི། གཟུགས་འཛིན་པའི་མངོན་

སུམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་འདོད་པ་ལ། འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་
 ཐམས་ཅད་དེས་རང་མི་རིག་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལྟ་ཤིག་དང་
 ཆོས་མཆོག་གསུམ་ཆར་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་བཤེན་པས་ནི་
 གཟུང་བ་རྩལ་གཞན་མེད་ཀྱང་། ཤེས་པ་ཉིད་དོན་དུ་སྤྲང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོན་ནི་
 རང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོན་བཟུང་
 འཛིན་གཉིས་ཀ་རྩལ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཆོན་རི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་
 ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་རྣམ་བཟུན་པས་འགོག་པའི་ཆོན་ནི། བཟུང་ཆ་དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
 པ་དང་། སྒྲོ་བ་ཏུ་གས་ཡིན་པར་བཤད་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་གནས་
 ལུགས་དང་། མ་ལུས་ལ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་
 གཞན་སུས་ཀྱང་ཁས་མ་སྤངས་པས་འགོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
 བར་པར་བཤད་པའི་གཞུང་ཚན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་རིམ་པ་མ་བཤད་ན། གཞུང་དེ་ཉིད་དང་
 འགལ་ཏེ། རི་སྐད་དུ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་
 བས་ཞེས་དང་། གཞུང་ཕྱི་མར། འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅུ་དེ་ཡང་
 བསལ་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

ཡང་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་འདོད་ན། ཁས་སྤངས་ནང་
 འགལ་བ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་མི་འཐད་པ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་དུ་སྒྲོན་པོ་སྒྲོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་
 ཞེགས་ནས་གཅིག་ཤོས་དེ་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་མི་ཞེགས་པའི་རིམ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་སྒྲུབ་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་བསམ་བློ་གི་རིགས་པ་མི་
 འདྲ། བསྒྲུབ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མི་འདྲ། བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་མི་
 འདྲ་ཞེན། གཞུང་ཉིད་ལ་བལྟས་པས་གསལ་ལོ། །

བཞི་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི་སྟེ། ས་དང་པོའི་བསམ་བློ་གི་རིགས་པ་བཤད།

གཉིས་པའི་དང་། གསུམ་པའི་དང་། བཞི་པའི་བསམ་བློ་གི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། དགག་བྱ་ནི། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གོ། །འགོག་བྱེད་གྱི་
རིགས་པ་ནི། མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ནོ། །དེས་དེ་འགོག་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་
གཉིས་འགལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་དགག་བྱ་ནི། རོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་ཕྱི་རོན་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་ཆེ་དོན་དང་སྒྲུང་མ་ཁན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དེའོ། །དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་
རིགས་པ་ནི། དམིགས་བྱེད་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་པ་དུས་གཅིག་ཕུ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའོ། །འགོག་བྱས་
པའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲུ་མ་དང་འདྲ་ལ། འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོབས་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྟོན་པོར་
སྒྲུང་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཐོག་མར་འགོད་ལ། འདི་ཙམ་ཞིག་མདོ་སྟེ་པས་ཀྱང་འདོད་མོད། །དེའི་འོག་ཏུ་སྟོན་པོ་སྒྲུང་བའི་
གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་དོན་ཡོད་
མིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་སེམས་སུ་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་
རིགས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྟེ་པའི་དོར་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་སེམས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་
མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོན་མདོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོན་མེད་
པར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། དེ་མདོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་ཀྱང་རྫས་
དབག་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་བྱེད་པར་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྫས་དབག་
གིས་སོ། །ཞེས་སྟོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་པོའི་སྟོ་
རྒྱམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྒྱ་ནི་རྫས་དཔོག་འབྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་
སེམས་ཙམ་པས་བྱུབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་མཚུངས་པ་
དེ་མ་ཐག །ཅེས་སོགས་དང་། འདིར་འགའ་ཞིག་ནི་འགའ་ཞིག་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་

པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན་ཡང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་
 འབེབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་
 འབྱམས་སོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་དེས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་འཛིན་ཁོག་ས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེས་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་མ་ལུས་པ་ཁོག་ས་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་གཡེང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྩུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་
 རིགས་པ་རྣམས་ཐོག་བསྐྱུས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཏན་ཆོག་ས་
 འདི་རི་ལྟར་འགོད་པའི་ཚུལ་ལ་བོད་ཕྱི་མ་གང་དག །སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 ཞེས་པ་དང་། དེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་དང་། ཚད་མ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དེ་དག་གིས་
 བློ་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་དང་ཚད་མ་
 སེམས་ཙམ་བས་ཁས་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་པོ་དམིགས་པར་
 བློ་མདོ་སྤེལ་ས་ཀྱང་ཁས་མི་ཡིན་ན། སེམས་ཙམ་བས་ལྟ་ཅི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། གཏན་ཆོག་ས་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྤེལ་ས་
 ཆོལ་བ་གཞན་གྱི་དོར་འགོད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་བས་གཞན་གྱི་དོར་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྤྱང་བ་སེམས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སེམས་ཡིན་པ་བསྐྱུབ་བྱུང་བྱས་ནས་འགོད་པ་
 ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་མེད་པ་བསྐྱུབ་བྱུང་བྱས་ནས་དེ་བསྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་
 གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་གཏན་ཆོག་ས་དེ་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། དགག་བྱ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤྱང་བའི་བཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་
 ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེའོ། །དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི།
 བཟུང་བ་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེས་དེ་འགོག་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་མེད་
 ན་འབྲས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་བསྐྱོག་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་སུམ་ཅུ་པ་
 ལས། བཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་མེད། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་
 བས་ཀྱང་། །གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདིར་ཡང་
 ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྤྱང་གི་ཤེས་པ་བག་ཆགས་ལས་རེ་འགའ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་འབྲེལ་ལོ། །

ཞེས་པའི་ལན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བག་ཆགས་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་
 པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་བཟུན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འོ། །དེ་ལ་རྣམ་བཤེན་པ་ན་རེ། རོན་མེད་
 གྲུང་དེར་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བསྟོན་མི་རྣམས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར་སྒྲུལ་ན།
 དེ་ནི་བྱི་དོན་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །མི་མཚུངས་སྟེ། དེར་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་བྱིར་སྒྲུལ་ན།
 མཚུངས་ཏེ་དེའི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་འབྲུལ་བའི་བྱིར་སྒྲུལ་ཞེས་འཆད་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་
 ན་དོན་དང་དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་གཉི་ཀ་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པ་ནི་རྣམ་བཟུན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་མཉམ་དང་། རོན་ལ་མེད་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ནི། དཔུ་
 མ་པ་དག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཟུན་པས་དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། དཔུ་མ་
 བས་བཤེན་པ་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །

མདོར་ན་རིགས་པ་འདི་དག་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་འོག་མ་འོག་མ་དག་དང་། དཔུ་མ་གཉིས་
 ཀའི་ཐུན་མོང་གི་རིགས་པ་ཡིན་མོད། །བསྒྲུལ་པའི་འབྲས་བུར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། གྲུབ་
 མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་སྐྱད་དུ། གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་ལ།
 རིགས་པའི་དགག་བྱ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཤེན་པར་གྲུབ་པ་དེའོ། །འགོག་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྒྲུལ་ཞེས་པའོ། །འགོག་རྣམས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི་འགལ་བ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་ལས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་
 གསུམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ངོར། བྱི་དོན་སོགས་བཤེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ།
 དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱིར་སྒྲུལ་འོ། །

པོད་གང་དག་རྣམ་བཟུན་པ་མན་ཆད་ན། བྱི་དོན་སོགས་བཤེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་པ་དང་། དེ་བཤེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བྱི་དོན་དང་དེ་སྒྲུང་བའི་བཟུང་རྣམ་བཤེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་གཅིག་དང་
 དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བཤད་ལ། དེའི་ཚུལ་ལ་ནི་དཔུ་མེམས་གཉིས་ལ་ཟབ་མི་
 ཟབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་གྲུང་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་སྒྲུལ་གལ་ཏེ་དམིགས་ན། གཞུང་སོ་སོ་ལས་

འབྲུང་བ་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་པར་ནི། འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱས་ཤིག །

དེས་ན་འདི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་དེས་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་མ་ལུས་
པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་རུས་སམ་ཞེ་ན། གཏན་ཆོག་ས་འདི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་བྱེད་དང་།
བྱ་བ་འབྲེལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་ནི་བདེན་མེད་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་ཡང་འགོག་རུས་མོད། ཅེ་
བའི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་བཀོད་ནས་ནི། དེ་འགོག་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་མེད་ཆོས་ཅན་དུ་
བཟུང་ནས། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་ན་ནི་བྱ་བ་པ་འགལ་ལ། བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ་ཞེས་བསྐྱབ་ན་ནི་གྱུ་བ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། རུས་དེར་བྱ་བ་བྱེད་བདེན་གྱུ་བ་ཁེགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་བཀག་པའི་བདེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །ཞེས་དང་། དགག་
བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པའི་བསམ་
བྱུང་གི་རིགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་གཅིག་དུ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱིས་ནི་དངོས་པོར་བཏགས་པ་འགོག་རུས་ཀྱང་། དངོས་
མེད་དུ་བཏགས་པ་དངོས་སུ་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་རུས་སུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་དེའི་
འགོག་བྱེད་གྱི་གཞུང་དུ་ཆོད་ལུན་གྱི་གཞུང་ལ་གསུངས་པ་མེད་དོ། །

འདིར་བསྐྱེམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་འཆད་པ་ན། སྤང་བཅས་དང་སྤང་མེད་གྱི་ལུང་གཉིས་
དང་། དང་པོ་ལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་གང་ཤར་འབྱུལ་སྤང་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་།
མན་ངག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་ཤར་བ་ན། སྤང་བ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ལ། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་འདིར་ནི། ཕྱི་མ་ཁས་
མི་ལེན་ཏེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་རུས་
ན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་སྤྱོད་མེད་པའི་ལུགས་ལ་བསྐྱེམ་སྟོབས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ། ས་ལ་སོགས་པར་སྤང་ཡང་དེའི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
འབྱུལ་པའི་སྤང་བ་ཡིན་ཞེས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཅི་ཡང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་མ་བཏང་
པར་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབྱུ་མའི་ལུགས་

གྱི་སྒོ་མ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། ལུགས་ཕྱི་མ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་མ་ཁན་པོའི་ལུགས་
མ་ཁས་པའི་དབང་པོ་བསྐྱེད་ངང་རྒྱལ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གངས་ཅན་
པ་ཕྱི་མ་དག་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་གཉིད་ལོག་ཁར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་པ་ཆར་ཅིག་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས། གཉིད་ལོག་ན་ཡང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
དེ་སྐད་ཅིས་འདོན་པའི་རྣལ་ལན་དེ་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་གཏན་ལ་ཡབ་ཟེན་པས་འདིར་མི་སྟོོ། །

སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་མངའ་བར་མི་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྣང་ཡང་སྣང་བ་དེ་ལ་སྟོས་པའི་
མཆོན་མ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དཔུལ་
ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུལ་པའི་མཆོན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་
ཉིད་དུ་སྣང་བའི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གཞན་དག་ན་རེ། གཞུང་འདིས་
སྟོ་དེ་ཉིད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱུ་མའི་སྣང་བ་འཆར་བ་སྟོན་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། སྣང་བ་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ཆོག་ལ་རུས་པ་མེད་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར་ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཡང་། ཡང་
དག་ལྟ་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་དང་། ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་པའི་
གཞུང་གིས་ལྟ་བ་བསྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ནི་ལྟ་བའི་
ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། གང་གིས་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་སྟོས་བུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་
བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཁར་ལ་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་གཞི་དབུ་
མ་ནི་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པས་ན་སྣང་བ་ཅས་ཡིན་གྱི།
ཆོས་དབྱིངས་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་མི་འཆད་དོ། །ལམ་དབུ་མ་ནི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས། ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
པས་ཟུང་འཇུག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཆད་གྱི། མེད་དགག་ཁོན་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འབྲས་བུ་དབུ་མ་ཡང་ཆོག་པ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། སྤྱི་གཉིས་བྱུང་དུ་
འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་དབུ་དེན་པ་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སྤྱི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱི་དངོས་བཤད་པ་ལ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་
པའི་གཞུང་འདིས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། འགྲེལ་པར་དེ་སྤྱིས་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་
པར་གྲོལ་པའི་ལམ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ལས་མཉམ་གཞག་ནི། དེ་
ནས་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཅིང་འབྲེལ་
འབྱུང་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །སྤྱིན་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་ཉམས་སུ་
ལེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་ཐོབ་དུ་འགྱུར་
ན། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྤྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཤམ་སྤྱིན་གཅིག་པུ་པར་
སྤྱིན་དུག་ལྟ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་
དང་། བྱད་པར་དུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཁོ་ན་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་
པ་ཡིས། །བསྐྱེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཐོང་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུ་པས་
གཞན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལས་བྱད་པར་བྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། འདི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་གཉིན་གྱི་ཆ་ནས་
བཤད་ལ། གཞན་དུ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་འདི་ཡང་ཉི་སྤྱི་དབུ་ཕྱི་གསལ་མེད་
པ་སྤྱིར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལེགས་ལ། སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་སྤྱི་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་དུ་བཤད་པ་ནི་
མཆོན་གཞི་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀྱང་འབྱུང་མཐོང་སྤྱི་སངས་སོགས་མི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་དཔོན་རང་
ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་འཆད་པ་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། སྤྱི་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་སོགས་བདེན་པ་བཞི་ཆར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
བཟོད་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་རྣམས་སོ། །

རྒྱུ་པ་དེར་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་ལ་སྤྱི་ཉམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྤྱི་ཉམས་འཇུག་

དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱིར། དེར་
 དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་དུ་དུག་ཚན་དུག་གིས་ཉམས་སུ་
 ལེན་པར་བཤད་པ་དེའི་ནང་ནས་ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པའི་མཚན་
 གཞི་ནི་མདོ་ལས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་འདིས་བསྟུས་ཀྱིས། དེ་ལས་གཞན་བསྟུང་བྱེད་
 ཀྱི་གཞུང་མེད་པས་སོ། །དེ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་ནི་མཐོང་བསྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་
 པའོ། །སྒོ་བ་དཔོན་གཉི་བ་གཞུང་འདིས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་བསྟན་པར་
 འདོད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པས། དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་ནི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་འཆད་
 བྱེད་ཀྱི་མདོའི་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདིས་དེ་མ་བསྟུས་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ལ་
 དུག་ཚན་དུག་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དུག་ཚན་དུག་པའི་ནང་གི་ལྷ་བ་དེ་བསྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ཉིད་དུ་འཆད་རིགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། དེ་དག་ལན་
 ཚུན་བསྟུས་པ་གང་། །དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ན་སྐབས་འདིར་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་དང་། སྒྲོམ་ལམ་
 གྱིའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་སྒྲོང་རྟོག་པའི་ཐག་བསྐྱེདས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི།
 སྒྲོམ་སྒྲོང་རྟོག་པའི་སྒྲོང་བ་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པོའི་བྱེད་པར་ཡང་རྟེན་གྱི་
 གང་ཟག་དང་། དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམས་
 འཇུག་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་མཐར་གནས་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་
 དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་མི་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས། ཆོས་གཞན་སྟེལ་བ་དང་བོར་བ་གང་ཡང་མེད་
 པར་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཅམ་དུ་འདྲ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་མཐོང་ལམ་བསྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་མིང་གཉིས་པོ་སོ་སོར་བསྟན་ནས། ངོས་འཛིན་གཅིག་
 ཁོ་ན་མདོ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་རོ། །འདི་དག་ནི་འཕགས་སེང་གོ་དགོངས་པ་སྟེ། ཅུ་བའི་
 དགོངས་པ་གང་དུ་གནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་གཞི་ངོས་བཟུང་། དབྱེ་ངོ་ཀྱན་

བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། དངོས་པོར་སྤྱོད་བྱེད་དང་། དབུ་མ་པ་དག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ།
 རྒྱ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱུང་བར་ནི་གིན་རྟེན་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པས་ནི། རི་སྐད་དུ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 འབྱུང་མ་གཏོགས་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་
 ཏུ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་བསྟུན། སྤྱོད་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཆང་བ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་དང་། བཤད་པ་མ་ཆང་ཡང་འཇུག་པ་ཆང་བ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་གཡས་གཡོན་དང་། རིང་ཐུང་ལ་སོགས་
 པ་དང་ལྟ་བུ་དང་། འཛོག་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྤྱོད་དང་རྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་
 ཤེས་བྱ་གང་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 བཤད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྤྱིར་དངོས་པོར་སྤྱོད་
 བྱེད་དང་། བྱུང་བར་དུ་ཐོགས་མེད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་འཆད་པར་
 འདོད་པས་སོ། །འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱུང་བར་གསུམ་ལྟར་གྱི་རྟེན་ལས་
 བྱུང་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཡོ་བ་མེད་པའི་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། རུས་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་རྒྱུ་ལས་
 བྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་རྒྱུ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་
 མི་རྟག་པ་ཞིག་ལས་བྱུང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་རང་རང་སྤྱོད་པའི་རུས་པ་ཡོད་
 པ་ལས་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་
 མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་པ་དང་། འདི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་འདི་སྤྱོད་ཞེས་པ་དང་།
 འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུམ་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱར་རོ།
 །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོས་ནི་སྒོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྫོངས་པ་སེལ་ཏེ། འབྲས་བུ་འདི་དག་སྒོན་
 དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་སྒོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་
 སེལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པས་ནི། ད་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རྫོངས་པ་སེལ་ཏེ། གཙོ་བོ་རྟག་པ་སོགས་

རྒྱ་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བས། རང་གི་ངོ་བོ་སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲེ་འཛིག་མི་བྱེད་དམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་
བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པས་ནི། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྒྲོངས་པ་སེལ་ཏེ། རྒྱ་མི་མཐུན་པ་སྟོག་
གཙོད་པའི་མཆོད་སྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་མི་མཐུན་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་སོགས་འཛིན་
པར་འདོད་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་གཞན་དག་རྒྱ་རྟག་པ་ལས་སྒྲེས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་ནོར་
བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་དག་གིས་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྐྱེས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁས་ལེན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་དབང་ལྷུག་དང་ཆོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲོས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་དང་། གཙོ་བོ་རྟག་པ་སོགས་ལས་སྒྲེ་བ་དང་། མཆོད་སྒྱུན་གྱིས་
སྒྲེ་བའི་དབང་པོའི་གོ་འཕངས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
རིགས་པ་དང་ལུང་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྟག་གསུམ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་ཁས་སྐྱེས་པ་དེ་
དག་གིས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་
ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་
ཡི། །གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅིས་པ་ཟབ་མོ་སྟེ། །ཅིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཀྱང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མཆོག་དམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོས་འདི་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རྟེན་འབྲེལ་མ་ལུས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྟེན་འབྲེལ་ནི་གཉིས་ཏེ། བང་གི་དང་
ཕྱིའོ། །དང་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྟག་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་
བ་སོགས་རྟོགས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་སྒྲོངས་པ་སོགས་བསྐྱོག་ནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
དེའི་འཛིག་རྒྱལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུ་གཉིས་པོ་འཕེན་འགྲུབ་ཡན་ལག་
བཞེད་སྒྲོ་ནས་འཛིག་རྒྱལ་མ་ཤེས་པས། བཅུ་གཉིས་པོ་ཆོ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་འཛིག་དགོས་པ་
དང་། དེ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་བོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བོ་ལྟ་ཀའི་
གནས་སྐབས་ལ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛིག་པ་སོགས་ནོར་བ་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །

ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་དེ། དོན་དུ་སྤང་བའི་ཤེས་པས་དོན་
ཐུག་ཐུང་དུ་འཛིན་པ་དང་། དོན་གློག་ན་མོ་དང་། དོན་གྱི་གནས་ལུགས་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དུ་

ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྒྲིངས་ལ། དེའི་རྒྱ་ཚུགས་གྱི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་གཉེན་པོ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་དག་གིས་ནི། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཀུན་རྫོབ་འདུས་བྱས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་ཚུགས་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་། གཟུང་བ་ཆོས་གྱི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ལ་སྒྲིངས་པ་མེད་དོ། །དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་དེ། དེ་དག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྤངས་པས་དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲིངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་འཛིན་པ་ཆོས་གྱི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་མེད་དོ། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མ་ལུས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རྟོགས་པས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་ལ་སྒྲིངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དཔྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དང་། རྣམ་བྱུང་གི་འོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་རྟེན་ལས་སྦྱེས་པ་གང་ཞིག །སྦྱག་ཀུན་གང་རུང་གི་བདེན་པ་དངོས་སམ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །རྗེས་མཐུན་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོར་སྦྱོང་བའི་ལུགས་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་དང་བསྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་དབང་གིས་སྦྱོང་བ་ལེན་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་མཐུན་ཅི་བ་རྒྱུད་སྤེའི་འབྲེལ་པར་གསུངས་པས། དེ་དག་བསྦྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དཔྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ལས་འདི་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད། ཡན་ལག་མདོར་བསྟུ་བའི་ཚུལ་གཉིས་འབྲེལ་དོན་དང་བཅས་པ་བཤད། སྤྱི་མ་རྣམས་ཕྱི་མའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡན་ལག་རྟེན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་

པ་བཤད། ཆོ་དུ་ལ་རྫོགས་དབྱུང་པའི་སྒྲིན་ས་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་
པར་བཤད། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་བཅུ་གཉིས་པོ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་ལ་དཀའ་བའི་གནས་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྒྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་གཞུང་
དང་། བྱེ་བྲག་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ཡིན་པས། གཞན་དང་
མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་མ་རིག་པ་ལ། རོ་བོ་རོས་
བཟུང་། དེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་ཤེས་བྱེད་འགོད། །སྤངས་བྱེད་གཉིས་ལས་གང་
ཡིན་དབྱུང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བའི་
སེམས་བྱུང་རྫོངས་པ་དེ་སྒྱིར་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་ཉན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་
མིན་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་འཆད་
པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་དེའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་མི་དགོས་ལ། དེ་མ་ཡིན་
ན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ནི་དང་
པོ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྒྱིའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་རང་འབྲས་ཡང་སྤྲོད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དུ་
རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་རྫོངས་པའོ། །སྒྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་རྫོངས་པ་ཞིག་གྱུང་ཡོད་
མོད། དེ་ནི་ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པས།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྫོངས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ངན་འགྲོའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དང་། གཉིས་
པ་ནི་བདེ་འགྲོའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་འགལ་བར་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱ་
དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དགོས་པར་འདྲ་ལ། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་བདེ་འགྲོ་

འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གཉི་མཁུ་མེད་པའི་དག་པའི་རྩ་བས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་རིག་པས་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་ལས་དེ་དག་དག་པ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གཞུང་གི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ངན་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་ལས་འབྲས་ལ་སྒོངས་པའི་
མ་རིག་པ་དུས་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ལ། བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་ནི་མ་
རིག་པ་དེ་རྒྱ་དུས་དང་། དེ་དུས་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་གང་དུ་ཡང་མི་སྤྱིད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཡང་ཐོག་
མའི་མ་རིག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་བལྟས་པར་ཡིན་པར་མཚུངས་གྲང་། ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་
བལྟས་པའི་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་བྱུང་མ་བྱུང་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཤེས་
ལམོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་འདྲེས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ལམོར་གྱི་མ་རིག་པའོ། །ཡང་ངན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་
བཤད་པའི་ལས་འབྲས་ལ་སྒོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། སྤྱིར་ཡིད་ཤེས་ལམོར་དང་།
བྱེ་བྲག་རྩ་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་ནི། ཉོན་ཡིད་
ལམོར་དང་། ཡིད་ཤེས་ལམོར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡིད་ཤེས་ལམོར་ལའང་འདྲེས་པ་དང་མ་
འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀ་སྤྱིད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཡན་ལག་དང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དུས་གྱི་
དང་། དེ་དུས་གྱི་འོ། །

དང་པོ་ནི། ལས་དེའི་རྒྱུ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ཉེ་ལས་དེ་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་ཅིང་། ལས་
དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་པའི་དུས་ན་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་དེའི་དངོས་གྱི་ཀུན་
སྒྲོང་ཉེ། སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་ཅིང་། ལས་དེ་འབྲལ་ནས་འབྲལ་དུ་ཀུན་ནས་
སྒྲོང་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་ཡིད་ལམོར་གྱི་མ་རིག་པས་ནི། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་
དུས་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་མི་བྱེད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྤྱིད་པའི་འདུན་པ་

འདོད་ཆགས་དང་རྟེན་དང་དུས་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་ལྷན་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་
 ལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་དུ་ནི་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པས་
 གྲང་བདེ་འགྲོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱན་སྒྲོང་ཁོ་ན་བྱེད་ཀྱི། དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་བྱེད་པ་མི་
 སྲིད་དེ། སྦྱར་དེ་ལ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་ཀྱན་
 སྒྲོང་ཡིན་ན་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དགོ་བ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་མ་རིག་པ་མི་
 སྲིད་ལ། རྒྱུ་ཀྱན་སྒྲོང་ནི་མ་རིག་པས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ཡན་ལག་
 དང་པོར་བཞག་གོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་བདེ་འགྲོའི་
 སྒྲུང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྒྲུང་བས་བྱུང་། དེ་ཡང་བདག་དུ་
 འཛིན་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དགོ་བའི་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་
 བ། ལྷ་མིའི་གོང་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱུང་བའི་ལས་ལྷ་བུའོ། །འོ་ན་ཅི་མ་
 རིག་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དམ་ཞེ་ན། མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་
 འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ན་དེ་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ངན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ནི་མ་རིག་པས་ཀྱན་སྒྲོང་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་
 དང་པོར་བཞག་གོ། །

ཞར་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ན་ཡང་ཆགས་སྒྲུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། འགྲུབ་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན། གཉིས་པོ་བྱུང་བར་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི།
 བདག་དུ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་
 ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ལས་དང་། ཡང་དང་པོ་ནི་མ་འོངས་པའི་སྒྲུང་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་
 ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་སྒྲུང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུང་བྱ་གང་ཡིན་པ་ལ། དོན་གསང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་ནི། མཐོང་སྒྲུངས་
 ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད། །ཞེས་

འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་བཤད་ལ། སྒྲོམ་སྤངས་སུ་
 གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནི་འཕགས་པ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད། གཞན་དག་ནི་སྒྲོམ་
 སྤངས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཀྱང་ཉོན་ཡོད་
 ལའོར་དུ་འབྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཡོད་ཤེས་ལའོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ནི་
 བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །
 ལུགས་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད། ཞེས་པའི་དོན་འཕགས་རྒྱུད་
 ལ་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་
 མ་རིག་པ་མེད་པའི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེས་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་ཀུན་ནས་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་
 དུ་ནི་ཉོན་ཐོས་འཕགས་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྲིབ་ལེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལྷན་སྒྲིས་ཡོད་
 ལ། དེས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་གོ་ཆ་དང་པོའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
 ངེས་མིན་ན། རྒྱ་དེ་དང་དེའི་གོ་མི་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཆོར་བས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོར་བའི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཞུར་ལ་འདི་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད། ཞེས་པ་མངོན་པ་གོང་མ་བ་དག་གི་ལུགས་
 ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ན། འཕགས་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཆགས་
 བཤུལ་བྱས་པ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། དེ་འདྲ་བྱེད་པ་ལྟ་ཞིག་ཉེར་བསྟོགས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མི་
 སྤྱིད་པར་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན། དེ་འདྲ་དེ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 དོན་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ་འོངས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་འདོད་
 ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྤངས་པའི་ལས་དག་པ་གང་ཞིག །དུས་དེར་ས་དེའི་དངོས་གཞིས་
 བསྐྱས་པའི་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་མ་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་
 པ་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ཡང་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡང་མེད་དོ། །

འཕགས་པ་རྣམས་ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བྱེད་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད། དངོས་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནས་བཅོམ་པར་བྱེད་ཀྱི། ཉེ་བར་བསྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། ས་
གོང་མར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །ལྷགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
མཐོང་སྤང་སྤྱུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་བར་མི་རུས་ན། ཉག་ཅིག་
རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་དེ་སྤྱོད་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུ་གང་
ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་སྤྱོད་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་སྟོགས་པའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་མ་རིག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་བར་མི་རུས་ན། དེས་བཏགས་པའི་ཆགས་སྤང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱན་ནས་སྤྱོད་མི་རུས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

རང་གི་ལྷགས་ལ་མ་རིག་པ་དེ་ལ་སྤང་བྱ་གཉི་ཀའི་ཆ་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་
ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞེག་སྤངས་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏེ།
གང་ཡང་རིལ་གྱིས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ།
ངན་སོང་གི་འགྲོ་བས་བསྐྱས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། བདེ་འགྲོའི་འགྲོ་བས་བསྐྱས་པ་རྣམས་
མ་སྤངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་
སོང་བའི་ལུང་ཁམས་སྒྱེ་མཆེད་རྣམས་མཐོང་སྤང་དུ་འཆད་པ་ཆོས་འདིའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། འདིའི་མ་རིག་པ་ལ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ།
དེ་ལ་ཡང་ཀྱན་བཏགས་དང་། ལྷན་སྒྲིམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་འཁོར་
དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་བོ་ཅེ་ན། དེ་ནི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
ཡང་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བརྟེན་དང་དུས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་

གཞི་མཐུན་ཞིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་དུ་ནི་དེ་འདྲ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དགོས་ཏེ། ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོ་ལ་སྤྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་མ་བསྐྱངས་པའི་
 ལས་ཀྱིས་སྤྱིར་ཡང་སྤྲིད་འཕེན་མི་རུས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་རྩ་ཁམས་གོང་མའི་སྤྱི་བ་འཕེན་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྱུ་བ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ལས་མིན་
 བ། ཁམས་གོང་གི་སྤྱི་བ་འཕེན་བྱེད་དུ་འགལ་ལ། དེར་འཇོག་པ་ལ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་ས་
 ལ་སྤྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱུལ་བའི་སྤྲིད་བ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་། ཞེ་སྤང་དང་བརྟེན་མཚུངས་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་སྤོང་དུ་ངེས་པར་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀུན་ནས་མ་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཀྱི་དེ་འཕེན་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་གྱུ་བ་བ་ན། དེའི་ཀུན་སྤོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་
 གྱུ་བ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་ཞེ་སྤང་དང་བརྟེན་མཚུངས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །

བཞི་བ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། མཐོང་བས་
 སྤང་བར་བྱ་བའི་མ་རིག་པ་ཡན་ལག་དང་པོར་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་འདོད་པའི་སས་
 བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མི་དགོ་བ་ཡིན་པས་བྱུ་བ་ལ། དེ་ལྟར་བྱུ་བ་
 པ་དེའི་ཆེན་། འདོད་པར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་དེ་དག་ཆོས་ཅན་།
 མི་དགོ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤྱུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་མ་རིག་པ་ནི་
 ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲ་བྱེད་སྤྱིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྩ་ཁམས་སྤངས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱུ་བ་བྱེད་མ་
 ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དང་པོ་ནི། མི་དགོ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་པས་མི་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་
 དགོས་ན། ལྷའི་ཀུན་སྤོང་མི་དགོ་བར་བྱས་ཤིང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་དགོ་བས་བྱས་པའི་ལས་མི་

སྤྱི་དཔེ་འབྲུག་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་ན། ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་འབྲུག་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་ཀུན་སྤྱོད་དེ་དང་དེ་
ཡིན་པ་ལ་དེ་དང་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པས་སོ། །ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་གྱིས་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་ན། རྒྱུ་ཀུན་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དུས་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་མ་རིག་པ་མི་སྤྱི་ཅིང་། དེའི་
ཀུན་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ནི་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་བྱེད་གྱི་ཐལ་བ་དེ་ཡང་
མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁས་སྤངས་འགལ་བ་ནི། བསྐྱོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་གྱིས། བསྐྱོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་མི་དགོ་བར་
ཐལ་བའི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེར་བཞག་པ་ན། འོ་ན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་
རིག་པ་ལ་མཐོང་སྤང་ཞིག་སྤྱི་དཔེ་ཐལ། བསྐྱོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེ་དེར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་དཔེའོ་སྟུང་ན། འོ་ན་
མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་གཏན་ནས་སྤྱོད་མི་སྤྱི་དཔེ་ཐལ། དེས་
བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་ན་བསྐྱོད་ནམས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་
འབྲུག་རོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱེད་མ་ངེས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་གོ་
བ་ནི། བསྐྱོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སོགས་འདུ་བྱེད་གསུམ་ཀའི་ཀུན་སྤྱོད་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་སྤང་ལ་
རིགས་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་བསྐྱོད་ནམས་
དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་སྤྱོད་མི་རུས་པ་དང་། གྲུབ་མཐས་སྤྱོད་ཁ་མ་སྤྱུར་བ་ནམས་ལ་དེ་མེད་པའི་
བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྟངས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གོ་བ་ཚོ་ལ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་དོ། །
དེ་ལྟ་ན། འདིའི་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་
འབྲུག་ཏེ། འདི་ནི་འདུ་བྱེད་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པས་བསྐྱོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་སྤྱོད་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་རྒྱུ་པས་བསྐྱངས་

པའི་ལས་མི་དག་པ་ནི་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
 པ་གཞན་གྱོགས་སུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། འོ་ན་དེའི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་ལ་ཁོར་
 གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་གྱུབ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ཞེ་སྤང་ཡིན་ན། དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་བྱུང་པའི་ཡིད་ཤེས་ལ་ཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་སྤྱིའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ་ནི། མ་རིག་པ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་
 སྤང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལེགས་པར་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། གང་རུང་རེ་རེ་བཞུགས་པའི་ས་
 པ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ཁོར་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འབྲེལ། དེ་བས་ན་ཕྱོགས་སུ་མ་འདི་དག་
 བྱི་གངས་ཅན་དུ་ཕྱིས་བྱོན་པའི་གིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཀུ་མ་ར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བར་མི་སྤང་བས། རི་བོང་གི་ཅལ་དང་དུ་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱུ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཀུན་ནས་
 བསྐྱངས་ཤིང་། རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་
 བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ངན་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་དང་། གསུམ་པ་ནི།
 ཁམས་གོང་མ་འཕེན་པའི་ལས་སོ། །ཆོས་མངོན་པ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་ངས་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་བར་ངས་པ་དང་། མ་ངས་
 པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཞིང་། དང་པོ་ལ། མཐོང་ཆོས་ལ་དང་། སྒྲིས་ནས་དང་། ལན་གྲང་གཞན་ལ་
 སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སྤྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་
 ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིན་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་མངོན་པ་
 འོག་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །

འོ་ན་ལས་གསུམ་པོ་དེ་མ་རིག་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་སྤང་བ་དང་། དེས་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལས་དག་པ་གཉིས་པོའི་ཐོག་མའི་ཀུན་སྤྱོད་ནི་
 ཉོན་ཡིད་ལ་ཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་སྟེ། དེ་ལས་བདག་དུ་ལྟ་བ་དང་ཆགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་བདག་

གི་བ་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལོན་པའི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་། འདོད་ཆགས་གཉིས་པ་འདི་
 དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 ཆགས་དེ་ཁ་ཕྱིར་བལྟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་པ་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་དེ་མེད་ན་བདག་དུ་ཆགས་པ་མི་འབྱུང་། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་དེ་
 མེད་ན་བདག་གི་བ་ལ་སྤེད་པ་མི་འབྱུང་། དེ་མེད་ན་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལས་སོག་པ་
 མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅིས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བདེན་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཛོན་
 དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་འཁོར་གྱི་ཆགས་པས་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱུང་བཅས་ཀྱི་ལས་
 ཀྱན་ནས་སྤོང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ལས་གཉིས་པའི་དེ་དུས་ཀྱི་
 ཀྱན་སྤོང་དུ་འབྱུར་བ་མི་སྤིང་ཅིང་། མ་རིག་པ་དང་པོ་སྒྲིམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མ་ཟད། གཉིས་
 པ་ལ་ཡང་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲིམ་སྤང་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་དག་
 གིས་བདག་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཚྭ་ངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། བདེ་
 བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལས་སོག་པ་དང་། སྐབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དག་གིས། སྐྱིར་བདག་ཅུ་མ་དུ་
 ཚྭ་ངས་ནས། ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་བྱེད་དུ་དག་བའི་ལས་སོག་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་གི་རིམ་པ་ནི་སྐྱ་མ་
 དང་འབྲེལ། དེ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ནི། ལས་འབྲས་ལ་ཚྭ་ངས་པའི་མ་རིག་
 པ་དེའོ། །

འོ་ན་འདིའི་དེ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་ཆགས་སྤང་གཉིས་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་ལ། མ་རིག་པ་ཁོ་ན་
 ཀྱན་སྤོང་དང་། ཡན་ལག་དང་པོར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་། མ་
 རིག་པ་མེད་ན་གཉིས་པོས་ལས་ཀྱན་ནས་སྤོང་བར་མི་རུས་ཏེ། དེ་མེད་ན་བདག་དུ་ཆགས་པ་མི་
 འབྱུང་ཞིང་། དེ་མེད་ན་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་སོག་པ་མི་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ལས་དག་བའི་དེ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་དག་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོར་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་མ་རིག་པ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་ཡང་འཛོག་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མེད་ན་
 བྱེད་ལེན་རྒྱུ་པས་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཅིན། དེ་མཚུངས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ་ཆགས་སོག་གིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོ་འཕེན་
 པའི་ལས་ཀུན་ནས་མི་སྒྲོང་ལ། བྱེད་པར་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱེད་པར་ཡང་། འཕེན་བྱེད་
 གྱི་ལས་སོག་པ་ནི་བདག་དུ་སྒྲོངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་སོགས་པ་ནི་བདག་གི་
 བ་ལ་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱིས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བདག་དུ་འཛིན་ཅིང་། བྱེད་པར་ལ་བདག་གི་བ་ཉིད་དུ་ཆགས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། རང་མིག་སོགས་སྒྱེ་མཆེད་ལ་བདག་གི་བར་ཆགས་
 པ་དང་། བྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྒྱེ་མཆེད་ལ་བདག་གི་བར་ཆགས་པའི་དཔྱེ་བས་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་འགྲུབ་བྱེད་ལ་ནི་དང་པོ་ཁོ་ན་ངེས་པར་དགོས་སྟེ། ཆོར་བའི་རྒྱུན་
 གྱིས་བྱེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལས་གསུམ་པོ་དེས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ལ་རང་རང་གི་བག་ཆག་བསྒྲོས་པ་ལས། དེའི་སྒྲེང་དུ་དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་
 གསར་དུ་བཏབ་པར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་པར་སོ་
 སོར་བྱེད་པོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་འདུ་བྱེད་ལས་ཕྱུང་ཞིང་། རང་
 འབྲས་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱེད་པའོ། །ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ངོས་
 བཟུང་ནས། སྒྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་
 འཆད་ལ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ཡང་འབྲས་
 དུས་ལ་འཛིན་པ་དཔུང་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་དང་། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཆ་ཁོ་
 ན་ལ་འཆད་པ་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་སྒྱེ་མཆེད་

གཉིས་ཀྱི་གཞུང་པ་ལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་བཞི་པོའི་ངོས་འཛིན་ནི། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྱུང་འོག་གི་སྟེང་ལེན་སྟོང་པ་གསུམ་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་བ་དེ་སྟོང་དུ། མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། ད་ལྟ་རི་ལྟར་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱུའི་རྟེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། སྟེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་མིང་གཟུགས་དང་པོར་གྱུབ་པའི་གནས་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བོ་གང་ཞེས། །རང་འབྲས་སྟེ་མཆོད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའོ། །འདི་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་ས་དེ་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་འབྱུང་། དེའི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དེ་དང་དུས་སྟོམ་དུས་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་པོར་གྱུབ་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་པ་དེ་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བྱའོ། །གནས་སྤྲུལ་འདིར་མིག་སྟོགས་དབང་པོ་ལྷ་མ་ཐོབ་པར་མ་ཟད། ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཀྱང་མ་བཞག་གོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སྟེ་མཆོད་དུག་གི་ལྷས་སྟེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ནི་ཆོགས་དུག་འདས་མ་ཐག་པ་ལ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེར་མ་ཟད་འདིར་རེག་པ་ཡང་མ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་སྟེ་མཆོད་དུག་གི་རྟེན་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་ཡང་མ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་རེག་པའི་རྟེན་གྱིས་སྟེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མིང་དང་གཟུགས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མིང་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བོ་དང་། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོའི་འོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དོ། །འོ་ན་དེའི་འཁོར་ན་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་མོ་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགྲོ་ལྷའི་མིང་ཅན་དེ་ལ་ནི། དེ་དང་དེའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་ལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་ན་ནི། དུས་འདིར་ངེས་པའི་འཁོར་བཞི་པོ་མ་གཏོགས། ཀུན་འགྲོ་ལྷ་པོ་མ་སྟེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་བའི་རྒྱ་རྟེན་མ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆང་ན་ཡན་

ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་རི་ལྟར་ངེས་ཤེས་བསམ་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་
ཞིང་། མིག་སྟགས་སྒྲེ་མཆེད་དུག་དང་པོར་དོད་ཅམ་གྱི་ཡུང་པོ་ལྷའི་ཆོགས་པ་གང་ཞིག་རང་
འབྲས་རིག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དུས་འདིར་མིག་སྟགས་དབང་པོ་ལྷ་དོད་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་གྲུབ་ཅིང་། དེས་བདག་པོའི་རྟེན་བྱས་ནས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་མ་འོངས་པ་སྒྲེ་བའི་སྒྲོ་བ་དེ་ལ་ནི། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་དུག་པ་
ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་སྒྲེས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱན་འགྲོ་ལྷ་མདོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །

དུག་པ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་ཞིང་།
ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་གང་
ཞིག །རང་འབྲས་ཆོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རིག་ཆོར་གཉིས་ཀ་ཀྱན་འགྲོར་བཤད་ཀྱང་། དང་
པོར་སྒྲེ་བའི་ཆོ་ནི་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་
བསམ་སོ། །

བདུན་པ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱ་རིག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་ཞིང་། སེམས་གདུང་
སྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །རང་འབྲས་སྟེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །
རྟེན་འབྲེལ་འདི་དག་ཀྱང་རང་རང་དང་པོར་སྒྲེས་ཤིང་། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་མ་སྒྲེས་པའི་བར་དེ་ཁོ་
ན་ལ་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྱིར་དེ་དང་དེ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་དེར་འཛིན་
ཀུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བདུས་ལས། མ་རིག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྒྲིད་པ་
ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། འགྲོ་བར་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་དག་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྒྲིད་པ་
ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་འཛིན་པ་དང་། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྒྱིར་མིང་གཟུགས་

ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཙམ་ལ་ནི་སྒྲེ་བ་དང་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བསྟུན་ནས་འཛོག་པ་དང་། གནས་སྐབས་སོ་སོ་བ་དེ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་འཛོག་པའི་བྱུང་པར་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ད་ལྟ་གནས་པའི་རྩལ་ནི། འོ་ན་བཞི་པོ་དེ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རྩལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། ད་ལྟར་སྔོན་ལོན་སྔོན་པ་གསུམ་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་ཆེ་ཁྱིལ་དུ་གནས་ཞེན། བཞི་པོ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་ས་བོན་གྱི་རྩལ་གྱིས་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྩལ་དུ་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། གནས་རྩལ་ཁྱིལ་ཁྱིལ་ཞེན། རང་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དེས་རྣམ་སྒྲིན་བཞི་པོ་དེ་འཛོན་པའི་རྩལ་གྱིས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེའི་སྟངས་ས་བོན་པོ་དེའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །འོ་ན་དེའི་སྟངས་ས་བོན་པོ་དེའི་ས་བོན་དེ་དང་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ། ས་བོན་ནི་འཕེན་བྱེད་གྱིས་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཞི་པོ་དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། གཞན་དག་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞི་པོ་འདི། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་འབྱུང་བ་ལ་མི་འཆད་པར། བྱུང་ཟིན་ལ་འཆད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་འབྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆ་ལ་ངོས་འཛོན་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྒྱའི་ཆ་ལ་འཛོན་དགོས་པས། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། རྒྱའི་ཆ་དང་འབྲས་བུའི་ཆ་ཞེས་པ་ཡང་ཆོག་ཏུ་འདོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཞི་པོ་དེ། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་དང་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སུ་འཆད་དགོས་ལ། ཁྱིལ་སྒྲིན་འགྲུབ་བྱེད་གྱིས་བསོས་མ་བཏབ་པ་དེ་སྔོན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱེན་པའི་རྒྱུ་མ་ཆང་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་དང་། དེ་ལས་བྱུང་པའི་བྱུང་པར་གཞུང་ལས་ཁྱིལ་ཁྱིལ་གསུངས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དོན་གསང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། སྟག་བསྟུལ་ལ་སྒྲོངས་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་

སྟེ། དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཏུ་སྤྱད་པས་མ་
འོངས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བ་དང་མཐུན་
པར་བཞག་པ་ནི། འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་
ན། མིང་དང་གཟུགས་གྱི་ས་བོན་ཡང་། མ་འོངས་པའི་མིང་གཟུགས་སྟེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་འཛོག་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཤེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དེ་ལྟར་
རྣམ་པར་འཛོག་པ་ན། སྟེ་མཆེད་དུག་གི་ས་བོན་ཡང་མ་འོངས་པའི་སྟེ་མཆེད་དུག་སྟེ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ནི། མིང་གཟུགས་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅིས་བྱའོ། །དེ་
ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ན། རེག་པའི་ས་བོན་ཡང་། མ་འོངས་པའི་རེག་པ་སྟེ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟེ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱུ་གྱིས་རེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ན། ཆོར་བའི་ས་བོན་ཡང་། མ་འོངས་པའི་ཆོར་བ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་འཛོག་པ་ནི། རེག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་བོན་དེ་ཅིག་ཆར་ཡོངས་སུ་
བསོས་ཀྱང་། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་མ་ལ་ཕྱི་མ་བརྟན་པ་ཉིད་ཏུ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྟོས་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་རྒྱུ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་བརྗོད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ནི་ཆོར་བའི་ས་བོན་ལས་ཆོར་བ་འབྱུང་བ་དེ་རེག་པའི་ས་
བོན་ལས་རེག་པ་འབྱུང་རུང་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན། དེ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟེ་
མཆེད་དུག་གི་ས་བོན་ལས་སྟེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་རུང་ལས་ཡིན། ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་
དང་། རྒྱ་ཏུས་གྱི་ཀྱན་གཞིའི་སྟངས་ན་བཞི་བའི་ས་བོན་ཅིག་ཆར་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། འབྲས་བུས་སུ་
བཞི་བོ་རིམ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་འཆད་ལུགས་
གཉིས་སོ། །

བརྒྱད་པ་སྟེད་པ་ནི། རང་རྒྱ་ཆོར་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་འབྲས་ལེན་པའི་རྒྱུ་
གང་ཞིག །ཆོར་བ་གསུམ་ལ་བྱུང་དོར་ཏུ་ཆགས་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ། །དཔྱེན་འདོད་པའི་སྟེད་
པ་དང་། སྟེད་པ་སྟེད་པ་དང་། འཛོགས་པའི་སྟེད་པའོ། །དང་བོ་ནི། འདོད་པའི་ལུས་དང་
འོངས་སྟོད་ལ་སྟེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་སྟེད་པ་སྟེ།

འདི་ནི་ལུས་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་ག་བསྐྱེལ་
 གྱི་ལུང་པོ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་མཛོན་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ།
 རྣམ་འགྲེལ་ནི། སྤྱོད་ཆགས་བདེ་ལྷ་ག་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི། །
 འདོད་དང་འཇིགས་སྤྱོད་ཡིན་པར་འདོད། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། མི་རྣམས་
 ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། །ཡོངས་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པར་བྱས། །ཞེས་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་
 སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བཤད་དོ། །ཆོར་བ་ལས་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་ལྷ་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་ནི། འདོད་
 པའི་ཁམས་སུ་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱོད། ལྷ་ག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་པ་ན། དེ་དང་བྲལ་
 བར་འདོད་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་
 གྱུར། འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་འོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་
 ར་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་ཆོར་བ་བཏང་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །
 དེ་ཡང་འདིར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ནི། ཆོར་བ་དང་ས་གཅིག་པ་ཞིག་
 དགོས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཆོར་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པ་དང་།
 ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྱོད་འགྲུབ་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགྲ་བ་ལེན་པ་ནི། རང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་འབྲས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་གང་
 ཞིག་ སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བའི་འདོད་ཆགས་སོ། །དབྱེ་ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 དང་། ལྷ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་འོ། །སྤྱོད་ལེན་གཉིས་པོའི་བྱུང་པར་ཅི་ཞེ་ན།
 གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་འདོད་ཆགས་སུ་མཚུངས་གྱུར་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ལས་དང་། ཡང་ན་ད་
 ལྷ་རྒྱུ་ཆོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ལུང་
 པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྷ་ག་བསྐྱེལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ངན་སོང་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྤྱོད་
 པའི་ཆེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་འདིས། བདེ་འགྱོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོས་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 བོ། །

སྤྱོད་པ་ནི། རང་རྒྱ་སྤྱོད་ལེན་གྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་། རང་འབྲས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་དུ་

གྱུར་པའི་ལས་གང་ཞིག །ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་འབྱུང་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པའོ། །

སྒྲེབ་དང་ཆ་གཉིས་ཀྱི། གོང་དུ་བཤད་པའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་མདོན་དུ་གྱུར་
པའི་གནས་སྐབས་སོ། །མདོར་ན་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་ནི་ནས་གྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །
འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ནི། དེའི་ལོ་ཐོག་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་འབྱུང་འབྱུར་ལྟ་བུའོ། །འབྱུང་བྱེད་
གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་ནི་ཆུ་ལུང་རྩྱུད་བཤེར་ལྟ་བུའོ། །གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི། སྟོན་དུས་སུ་
ལོ་ཐོག་གྲུབ་ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། གྲུབ་པའི་འབྲས་ཁུགས་མ་དང་
ལྟར་པའི་ཆ་ནས་བཞག་།འཕངས་པའི་འབྲས་ཁུགས་མ་འོངས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་ །འབྱུང་བྱེད་གྱི་
རྒྱ་ནི་འདས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེར་བཞག་པ་ན་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། ང་
ལྟར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཕྱོངས་པ་བསྒྲུབ་ཀྱིས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་མདོར་བསྟུ་བའི་ཚུལ་ལ། །དངོས་དང་། འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། །
དང་པོ་ལ། བརྩ་གཉིས་པོ་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟུ་བ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་
བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བརྩ་གཉིས་པོ་བཞིར་འདུས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་དང་། འཕངས་པ་དང་།
འབྱུང་བྱེད་དང་། གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞིའོ། །གསུམ་
པ་ནི། སྤྱིད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲེབ་དང་ཆ་གཉིས་ཀྱི། །འདི་ཡང་གང་གིས་དང་།
ཇི་ལྟར་དང་། གང་འཕངས་པ་དང་། གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ལས། འཕངས་སོ་
ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི་སྟེ། དང་པོ་དོན་ཅུ་སྟོན་པའོ། །བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ན། མ་རིག་པའི་
རྒྱུན་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱིས་སོ། །ལས་སུ་བྱ་བ་གང་འཕངས་ན། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་
བར་རོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། ཀྱན་གཞིའི་རྒྱུན་དུ་བཞི་པོ་དེ་འབྱུང་རུང་གི་ས་བོན་བཏབ་པའོ། །
ཡང་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ནི། སྤྱིད་པའི་རྒྱུན་ཅན་གྱི་ལེན་པས་
སོ། །གང་ན་སྒྲེབ་དང་ཆ་གཉིས་ཀྱི། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱིས་རུས་པ་མཐུ་ཅན་
དུ་གྱུར་ནས་སྤྱིད་པར་སོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས།

གང་གིས་འཕེན་དང་ཇི་ལྟར་གང་། །དེ་འགྲུབ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་། །ཉེས་དམིགས་གང་ཡིན་དེ་
 དག་རྣམས། །ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དང་། །
 རྣམ་པ་བཞི་དང་གཉིས་ཀྱིས་དང་། །གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་ནི། །དོན་བདུན་དག་
 ཏུ་རབ་ཏུ་བསྟན། །བདེན་པ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་ཐུང་། །ལས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བསྒྲོ་བྱིར་དང་།
 ཡན་ལག་བཞི་ནི་རིམ་གྱིས་འཕེན། །དེའི་ས་བོན་ཡོངས་བརྟན་ཐུང་། །འཕངས་པ་བཞིན་ཏུ་
 སྒྲིམ་པའི་མ། །ཆོར་བས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས། །ལེན་པ་བྱུང་བས་དེ་ཡིས་ལས། །བསྒྲོས་
 པ་མཛོན་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །གྲུབ་པ་སྒྲིབ་ཡིན་དེ་ལ་ཡང་། །ཆ་སྟགས་ཉེས་དམིགས་གང་གི་ཐུང་། །
 བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྒྲིབ་དང་བྲལ་ལ་འབྱུང་བ་མེད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞུང་འདི་ལྟར་ན། །ལེན་པ་འགྲུབ་བྱེད་དངོས་སུ་བསྟན་པས། །ལེན་པ་ནི་ལས་དང་།
 སྒྲིབ་པ་ནི་ལས་ལྷན་པ་མཐུ་ཅན་དང་ལྟན་པའི་རྒྱ་ཏུས་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་ལ་མཛད་པ་འདྲའོ། །དེ་ལས་
 གཞན་ཏུ་ན་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། །མཐོང་རིས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིབ་འགྲུབ་བྱེད་དངོས་མ་ཡིན་པར་བྲལ། །ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཐུང་། །ཞེས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོར་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་
 འགྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་བསོས་བཏབ་ནས་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ཏུ་འཛིག་མ་ཤེས་པར།
 འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་སྒྲོན་ལ་བཏང་ནས། །འཕངས་ཟེན་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
 ལས་གཞན་ཞིག་བསོས་བཏབ་ནས། །གྲུབ་པའི་འབྲས་སུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འཆད་པ་དག་
 གིས་ནི། །བརྒྱ་གཉིས་པོ་འཕེན་འགྲུབ་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟན་པའི་གོ་བ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་
 འབྲས་ཆ་གཉིས་སུ་སོང་བའི་ཐུང་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུའི་ཆ་འཛིན་མ་ཤེས་པའི་ཐུང་ཏེ།
 འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་པོ་ད་ལྟར་བ་དང་། །ཆོག་གསུམ་གྱི་བར་མ་ལ་བཞག་ན། །རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་འབྲས་སུ་འཛིན་པ་བཟུང་བར་སོང་བའི་ཐུང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། །ཀྱན་ལས་བརྟན་ལས། །མ་རིག་པ་དང་སྒྲིབ་ལེན་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ལ་ནི་
 ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། །འདྲ་བྱེད་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
 སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ། །ལྷག་མ་དུག་ལ་ནི་ཆེད་ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུའི་ཆ་འཛིན་པའི་དབང་ཏུ་

བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲས་བུའི་ཆ་བརྒྱད་ན་ནི། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
གཉིས་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས།
ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །བཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེ་
མ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །
ལྷག་མ་བདུན་ནི་ལྷག་བསྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་དོན་ནི། གལ་ཏེ་
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེལ་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱད་པ་འབྲུང་བ་མི་
རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱད་ལེན་སྤྱད་པ་གསུམ་པོ་དེ་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འགྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། བཞི་པོ་དེའི་རྒྱ་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། འདིའི་ལན་ལ་དོན་གྱི་
ཁོག་ཕུབ་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་ལན་གདབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་མི་བརྒྱ་གཉིས་གྲལ་ལ་བཤེབས་ནས་སྒྲིབ་པ་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཆོར་གཅིག་ལ་སྒྲིགས་ནས་བཞག་པ་ནི་བཤད་པའི་གཞིའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་
གཉིས་སུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། དཔེར་ན་མི་བརྒྱ་གཉིས་པོ་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་
ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མི་བརྒྱ་གཉིས་པོ་མི་རིགས་གཅིག་གིས་བསྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟ་
བུའོ། །འདིར་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་པའི་ལུགས་དེ་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་བོད་
ཀྱི་མདོན་པ་བ་རྣམས་ལ་ལུགས་གསུམ་བྱུང་སྟེ། བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྒྱ་དུག་དང་འབྲས་བུ་དུག་ཏུ་
འཆད་པའི་ལུགས་དང་། རྒྱ་བརྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་འཆད་པའི་ལུགས་དང་། རྒྱ་སྤྱད་དང་
བརྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱད་དང་གསུམ་དུ་འཆད་པའི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སུ་བཤད་ནས། མ་འོངས་པ་
ན་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་ཆ་དང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བཤད་ནས། རྣམ་སྒྲིན་བྱུང་
ཟིན་པའི་ཆ་ལ་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་ནི། མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲིང་གི་ས་པོན་གྱི་ཆ་ལ་
བཤད་ནས། མ་རིག་པ་ནས་སྤྱད་པའི་བར་བརྒྱ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ནི་རྣམ་

སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་འཆད་པའི་ལུགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ། ཆོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་འབྲས་བུའི་ཆ་
གཉིས་སུ་བྱེན་ས། དང་པོ་རྒྱ་དང་བྱི་མ་འབྲས་བུ་བཞག་པའོ། །དེ་ལྟར་འཛོག་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་། ཆོར་བ་མདོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་སྟེད་པ་མི་འབྱུང་བས། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དེ་འབྱུང་བ་
དེ་བཤད་བདེ་བའི་དོན་དུ་འོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལས། བྱི་མ་གཉིས་མི་རིགས་ཏེ། མིང་
གཟུགས་སོགས་རྒྱར་བཞག་ན། ཐོགས་མེད་སྒྲིན་མཆོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཞི་པོ་འཕངས་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་བཤད་པས། རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སུ་འཆད་དགོས་པ་དེ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
ཆོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆ་གཅིག་ལས། སྟེད་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་ལ་རུང་བཤད་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ཡོད་ན་འོག་ཏུ་བྲུང་བར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་ལུགས་དང་པོ་རིགས་ལ། དེའི་ཆེན་བཅུ་
གཉིས་པོ་འདི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཆ་ཡང་གཅིག་ཁོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་འཕེན་འགྲུབ་བཞི་
དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྒྲུ་ཚུལ་དེ་ངེས་པར་ཁས་བྲུངས་དགོས་པའི་བྱིར།
དེའི་ཆེན་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་འདིའི་ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆར་གཅིག་པོའི་སྟེད་པ་འབྱུང་བ་མེད་
དེ། འབྱུང་ན་རྒྱ་འབྲས་གོ་ལོག་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་རྒྱ་འབྲས་ཆ་
གཅིག་གིས་བསྒྲུས་པ་འདོད་པའི་བྱིགས་འདི་ལ་ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྟེད་པ་འབྱུང་བར་ཁས་མི་
ལེན་པའི་བྱིར། འོ་ན་མདོ་ལས་དེ་ལས་དེ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་དོན་གསང་
རྣམ་པར་བཤད་པའི་ལན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྒྲིན་དུ། ཆོ་
རབས་གཞན་གྱི་ལས་གྱིས་མདོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཆོར་བ་གྲུན་དུ་སྦྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
བརྟེན་ནས། དེ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་དང་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྟེད་པ་རུང་དུ་
སྦྱོབ་ནི། ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྟེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་དོན་ནི། ཆོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
ངོ་བོར་གྱུར་པ་གཅིག་དང་། ད་ལྟ་ལས་སྟེད་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ཐོབ་བམ། སྦྱོར་བྱུང་གི་ངོ་བོར་
གནས་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་ཆོར་བའི་རྟོན་
འབྲེལ་ལོ། །དེའི་ཆེན་ཆ་ལས་ཆར་དེ་དུས་ཀྱི་སྟེད་པ་མི་འབྱུང་ཡང་། ཆོར་བའི་ཆ་བྱི་མ་ལས་

ཆར་དེ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེན། །ལམས་གོང་མར་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་
མཆོན་པ་དང་། འདོད་པར་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་མཆོན་པ་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་
བཅས་མདོན་དུ་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་དུས་
ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྤྱོད་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འཕངས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་དེའི་དོན་རྟོ། །ཉེར་བསྟོགས་དེ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡང་
མདོན་དུ་བྱས་ཏེ། དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་དགའ་བདེ་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ཏེ། ཡང་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་
ལེན་དང་། དེའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་མདོན་པར་འདྲ་བྱས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ནས་གི་འཕོས་ནས་
ཆངས་རིས་ལྟ་བུར་སྐྱེས་པ་དེ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ཆ་གི་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོ། །དེའི་ཆོན་ཆོར་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆ་ཤས་གཉིས་ཀ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་ཁོ་ནས་བསྐྱས་པར་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆར་
གཅིག་གི་ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ། འདོད་པའི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་
དག་པར་སྤངས་པ་ཅམ་གྱི་ཆོན་ནི། མ་རིག་པ་ནས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་གྱི་དོན་ཆང་བ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྤྱོད་དུ་འདོད་ལྟའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་
བའི་བར་འབྱུང་རུང་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤངས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པའི་ཆོར་བ་
བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་
བསྐྱུང་བ་དེ་ལ་ནི་ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་ལེན་དང་། དེའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་མདོན་པར་འགྱུར་པ་
ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལྟར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོན། སྐྱེ་བ་དང་ཆ་གི་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། འདོད་ལྟའི་མིང་གཟུགས་སོགས་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོན་ཆོར་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་གཅིག་དང་། ད་ལྟར་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིན་

པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ལས། གཉིས་ཀ་ཡང་འདོད་པའི་མི་ནས་ལྷ་རྩེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་
 བོ་དེའི་རྩུ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཉིས་ཀ་ཡང་ས་མཆོངས་པའི་བྱིར། ཆ་གཉིས་བོ་དེའི་ནང་ནས་ལྷ་འི་ཚོར་བ་མ་འོངས་པ་ན་
 འབྱུང་རུང་དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩུ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
 བཞག་རིགས་ལ། ཆ་བྱི་མ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་སྒྲིན་དངོས་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་སྟེང་པ་གང་ལ་སྟེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་
 བ་སྟེང་པ་གང་ལ་སྟེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚར་དེ་ཉིད་དུ་གཏོགས་སམ།
 གཞན་དུ་གཏོགས་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚར་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་པ་གང་ལ་སྟེ་བའི་
 གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚར་གཞན་དུ་མ་གཏོགས་ཏེ། དེར་གཏོགས་ན་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་ཡིན་
 དགོས་པ་ལས། སྒྲོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་ཚོར་བ་ནི་དགོ་བ་ཡིན་པ་དང་། རྩུའི་སྒྲོམས་འཇུག་
 ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་སྟེ་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་ཚོར་བ་སྟུག་
 བསྐྱེད་སྟེ་ནས་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བདེ་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་པ་སྟེ་བ་དེའི་ཆོ་ན།
 སྟེང་པ་དེ་འདོད་པའི་སྟེ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གང་ལ་སྟེ་བའི་
 གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་སྟུག་གཉིས་ཀ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་ལན་བཏབ་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་བོ་རྩུ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་
 བར་འདོད་པའི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ལ། ཚོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྟེང་པ་འབྱུང་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྩུ་འབྲས་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། དེ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་
 བྱིར། དེ་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་ཕོར་སྟེ་བ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པར་
 སྟེ་བ་ལྷ་བུ་ལ་དེ་མི་སྟེང་པའི་བྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཉིས་བོ་དེ་ནི་ས་དེ་
 དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པས། དེ་དུས་ཀྱི་སྟེང་པ་དེ་ནི་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་འབྱུང་
 བྱེད་ཀྱི་རྩུ་ཡིན་པས་གཉིས་བོ་ས་མི་གཅིག་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་པའི་རྩུ་མཆོན་ཡང་།
 ཚོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྟེང་པ་འབྱུང་བ་དེའི་ཆོ། གཉིས་བོ་ས་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གཞན་
 གྱི་ཚོར་བ་ལས་གཞན་གྱི་སྟེང་པས་རོ་བྱང་བ་མེད་པའི་བྱིར། ས་མི་གཅིག་པ་ལྷ་ཞོག །ས་གཅིག་

པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་བྱས་ན་ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤོང་པ་འབྱུང་བ་མི་སྤོང་དེ།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་དང་པོར་སྒྱུ་བའི་ཆོ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆ་སྒྲ་མའི་ཆོར་བ་དེ་ལས། ཆ་སྒྱུ་
 མའི་སྤོང་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སྒྲ་མས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ལ་སྒྱུ་
 བའི་གཞིར་གྱུར་བའི་སྒྲ་མས་འཇུག་ནི་དག་པ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་ལ། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 བཞག་དགོས་པའི་ཆོར་བ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་ངེས་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འཕངས་ཏེ་
 ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་བཞི་པོ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་དང་། དེ་ཡང་བཅུ་པོ་དང་རིག་པ་ཅི་རིགས་
 བར་ངེས་པ་དང་། གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་དག་ནི་སྒྱུར་ལུང་མ་བསྟན་དང་། བྱེད་པར་
 ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་ནི་དག་མི་དག་གང་རུང་དུ་ངེས་ལ།
 འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་སྤོང་དོ། །དེའི་བྱིར་གང་དག་འདིའི་རིག་ཆོར་ལ་ཟག་མེད་
 ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྤྱད་བདེན་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཁོ་ན་
 ཆ་གཉིས་པ་ལ་དེ་འདྲ་མི་སྤོང་པ་དེའི་ཆོ། མཛོད་དུ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། །བྱ་བ་
 ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི། །དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྒྱུ། །ཞེས་དང་། རི་སྒྲིབ་དུ། གསུམ་པོ་
 དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྤོང་
 བའི་འཁོར་ལོ་འདི། །དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་
 དང་། ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤོང་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་བཤད་པ་མིན་ནམ། དེ་ནི་འདོད་པ་ནས་
 འདོད་པར་སྒྱུ་བ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་གང་ལ་ཡང་མི་འགྲིག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ན།
 བོད་སྒྲ་སྒྱུ་མང་པོ་དག་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་ཀི་ལུགས་ལ་ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤོང་པ་འབྱུང་བ་མི་
 འགྲིག་པ་དང་། ཆ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་འགྲིག་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། རྣམ་པར་མ་
 བརྟགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཡོད་པ་ལ་དེར་མ་བྱས་ཤིང་། མེད་པ་ལ་དེར་བྱས་པས་རྣམ་པར་
 འབྱམས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། ཡན་
 ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བག་ཆགས་དང་། འུགས་དང་། ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཡན་ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་

ཡང་ཅི་རིགས་སྤྱི་སྤྱོད་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་དར་ཁྱིམ་གྱི་བྱེད་པ་དག་ །མ་རིག་
 བས་འདུ་བྱེད་ལ་རྒྱུན་བཞི་ཀ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ནས། རིག་པས་རིག་པ་རྣམས་ལ་
 རྒྱུན་བཞི་དང་། རིག་པས་བཅའ་པོ་ལ་བདག་རྒྱུན་ཁོན་དང་། བཅའ་པོས་བཅའ་པོ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུན་དང་།
 བདག་རྒྱུན་གཉིས་དང་། བཅའ་པོས་རིག་པ་ལ་དམིགས་རྒྱུན་དང་། བདག་རྒྱུན་གཉིས་བྱེད་པ་
 ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ལུང་གིས་མི་
 འཐད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་བྱི་མ་ལ་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
 རྣམ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ། སྤྱིར་དམིགས་རྒྱུན་མཚན་ཉིད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་
 དང་། འཛིན་ཏེན་གྱི་ཐ་སྟངས་དང་མཐུན་པར་དེའི་རྣམ་བཤག་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་། དུས་
 མཉམ་པ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དམིགས་རྒྱུན་གྱི་གོ་དོན་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་འདོད་པ་ནི།
 དོན་སྤྱོད་པ་ཁོན་འི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིར་ཡན་ལག་སྤྲུལ་རྣམས་བྱི་མའི་དམིགས་
 རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྤིང་དོ། །ཡན་ལག་སྤྲུལ་མ་འགའ་ཞིག་བྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་
 འགྱུར་བ་སྤིང་མོད། འདིར་རིག་པས་རིག་པ་ལ་རྒྱུན་བཞི་ཀ་བྱེད་ཅེས་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དེ་ལ་དེ་བྱེད་པར་མ་དེས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཙམ་སྐབས་འདིའི་
 རྒྱུན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཉོན་ཡིད་ལའོར་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ།
 དེ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རིག་པ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་མི་
 དགོ་བ་ཡིན་ན་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་བལྟ་བའི་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱིས་ཆོད། དགོ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཀུན་
 སྤོང་དུ་གྱུར་པའི་རྩ་བ་གསུམ་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་དེ་ལའོར་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་
 བརྟན་པས། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་མ་ཁོན་སྤྱོད་པར་དེས་པས། ཀུན་གཞི་ལ་དེ་ལས་གཞན་
 པའི་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་དགོས་པ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིར་
 སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར་དང་།
 བྱེ་བྲག་ཏུ་འདིར་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀུན་གཞི་ལ་བསྐྱོས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་དེ་མ་ཐག་

རྒྱུ་གྱི་གོ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་།
 མིང་གི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་དུ་འགོ་
 རྒྱུ་ནི་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 འདུ་བྱེད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་གཞིའི་གསལ་ཆ་ལས་མིང་བཞིའི་ལུང་པོའི་གསལ་ཆ་
 ཅམ་སྒྲིལ་པ་འདིར་རྒྱུ་གྱི་དོན་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་
 ལས། དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིལ་དང་པོར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་རྟགས་
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཅམ་གྱིས་འདིའི་རྒྱུ་གྱི་གོ་ཆོད་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་
 ལམ་གྱི་བདེན་པ་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་འབྱུང་རིམ་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་མ་རིག་པ་འགག་པས། ལམ་བདེན་འགག་པ་སོགས་སུ་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་རྒྱུའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མདོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་འདིར། རྒྱུའི་
 རྒྱུ་ཞེས་པ་འབྲས་སུ་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་གཟུགས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས། གཞན་
 རྣམས་ལ་རྒྱུའི་རྒྱུ་བཅི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གིས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས།
 ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་འདི་དག་རྒྱུའི་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེན། རྒྱུའི་རྒྱུ་ནི་རང་རང་གི་ས་
 བོན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུའི་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རྟོན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་འཁྱུ་དུ་བསྟན་ཅིན། བདག་པོའི་རྒྱུ་གྱིས་
 བསྐྱས་པ་འདྲན་པའི་རྒྱ་དང་། འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་། མདོན་པར་འགྱུ་བའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལུང་གིས་མི་འཐད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱས་
 པ་ལས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེན། བདག་པོའི་
 རྒྱུ་ཏོ། །ཞེས་དང་། དོན་གསང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། དེ་ལ་འདིར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་དག་གིས་ཀྱང་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་དམིགས་

པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ལས་མི་ལོན་གྱི་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐ་དད་པའི་
ཕྱིར་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གོང་གི་སའི་
དངོས་གཞིའི་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། བག་ཆགས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་འཕངས་པ་དང་། གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་པོའི་རྒྱུ་རྟེན་ཕྱིར་བའི་རྒྱུ་ལོ། །
ལུགས་ཞེས་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་མ་རིག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་རེ་རེ་ཡང་རྒྱུ་ཆགས་
པར་སྟོན་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱོད་
པ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་ཏེ་གསུངས་
འདས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་
མ་རིག་པ་ཡན་ལག་གྱི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱང་གྱི་མ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཡན་ལག་གྱི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེར་འབྱུང་བ་སོགས་
སོ། །མདོར་ན་འདིར་རྒྱུ་རྒྱུ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཕེན་འབྱུང་གྱི་རྒྱུ་དུག་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་
འབྱས་བུ་དུག་པོ་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱུ་དུ་འཛོག་པའི་ཆོ་བདག་པོའི་རྒྱུ་དུ་འཛོག་
དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་ན། བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པོ། །དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་རྒྱའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པོ།
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱི་ནང་གི་སྦྱོར་མཆོད་དུ་སྦྱང་བ་དེ་དང་དེ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
སྦྲུམ་མ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པོ། །

བཞི་པ་ཆོ་དུ་ལ་ཚོགས་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་
མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུགས་འདི་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་སུལ་ན་ཆོ་གསུམ་དང་། ལྷན་ན་ཆོ་
གཉིས་ལ་ཚོགས་པ་སྤྱོད་དོ། །དང་པོའི་ཤེས་བྱེད་ནི། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སྒྲུལ་པ་དུ་མའི་གོང་དུ་
བསགས་པ་ནས། སྦྱོར་བ་སྦྲུམ་མ་ཁོ་ན་ལ་བསགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་། ཆོ་འདི་ལ་འབྱུང་བྱེད་
གྱི་ལས་གྱིས་བསོས་བཏབ་ནས། དེའི་རྣམ་སྒྲིན་སྦྱོར་བ་ཕྱི་མ་ལ་འབྱུང་བ་སྤྱོད་པས་སོ། །

གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ལས་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་བསགས་པའམ།
 ཡང་ན་ཆོས་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། འཆི་ཀ་ཚུན་དུ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་མདོན་དུ་གྱུར་
 བས། རྣམ་སྒྲིན་སྒྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཁོན་ལ་སྤྱོད་བའོ། །དེ་ཡང་འཕེན་བྱེད་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བར་དུ་སྒྱེ་བ་
 དུ་མས་ཆོད་པ་སྤྱིད་དེ། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུངས་པས་སོ། །འགྲུབ་
 བྱེད་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བར་དུ་སྒྱེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྤྱིད་དེ། འགྲུབ་བྱེད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་
 ནི། དེར་སྒྱེ་བའི་ལས་ལྟས་པ་མཐུ་ཅན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྱིར་མི་སྤྱོད་པ་གཅིག་
 སྤྱིད་མོད། སྤྱོད་ཕྱིན་ཆད་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་སྒྱེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྤྱིད་པས་སོ། །

འོན་དམུལ་བ་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྒྱེ་བ་དེའི་ཆོ། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་མདོན་དུ་གྱུར་རམ་མ་
 གྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི། འགྲུབ་བྱེད་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བར་དུ་སྒྱེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་དུས་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ། དམུལ་བའི་རྟོན་ལ་དེ་མདོན་དུ་མ་གྱུར་བའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། དམུལ་བའི་རྟོན་ལ་དག་བའི་ལས་སྟགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས།
 ཉེས་པ་དེ་མེད་དེ། ཇི་སྤྱིད་དམུལ་བ་སྤྱོད་ངེས་གྱི་ལས་མ་ཟད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་དེ་ནས་མི་འཆི་ལ།
 དེ་ཟད་ནས་དེའི་འཆི་སྤྱིད་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆོ་བ་དེ་འགྲོ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། དེ་ཀྱན་ནས་
 སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ཡང་དམུལ་
 བའི་རྟོན་ལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་བཏོད་འགྲོའི་རྟོན་ལ་ལེན་པ་སྤྱོད་དུ་མ་སོང་བའི་སྤྱིད་པས་
 བྱས་པ་ཡིན་ལ། དུས་དེར་ལེན་པ་མ་ཆོད་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་མ་ལྟས་པས། བར་
 དེར་དམུལ་བ་སྤྱོད་ངེས་གྱི་ལས་གྱིས་དམུལ་བར་སྒྲེས་ནས་ཕྱིས་ལས་དེ་ཟད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ།
 ལུང་པོ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས། སྤྱིར་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་
 དྲན་སྦྱང་ལ་ཤར་བའི་སྟོབས་གྱིས་དེའི་སྒྱེ་བ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པ་འདི་
 ནི་མདོན་པ་གོང་འོག་གི་ལུགས་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡང་ས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྒྱེ་བའི་ཆོ།
 གོང་མའི་རྟོན་ལ་འོག་མའི་སྤྱིད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་མདོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི། མདོན་པ་གོང་
 མ་འཆད་པ་པོ་རྣམས་གྱི་ལུགས་སུ་སྦྱང་ལ། འོག་མ་ལྟར་ན། དེའི་ཆོ་ཡང་འཆི་ཀའི་དུས་གྱི་དྲན་
 སྦྱང་ལ་སྤྱིར་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་ཤར་བ་དེ་ཉིད་རྫོགས་བྱེད་དུ་དངོས་སུ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཀྱུ་མ་ར་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་
 ཆོ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ཚྭ་གས་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་མང་བའམ། ཉུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་
 རིག་པ་དང་། འདྲ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྟོན་གྱི་སྟེ་བ་ལ་ཚྭ་གས་ཏེ། དེ་དག་
 ནི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་བསགས་མ་ཐག་དེའི་སྟེ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། མིང་ག་ཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ནི་ཆོ་བར་པ་ལ་ཚྭ་གས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྟོན་པ་གསུམ་ཡང་ཆོ་བར་པ་ལ་ཚྭ་གས་
 ཏེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བ་དང་ཆ་གི་ནི་ཆོ་བའི་མ་ལ་ཚྭ་གས་ཏེ། ཆོ་
 འདིའི་ཐ་མ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་ལས་སྟེ་བ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟེ་བའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་
 ཆ་གི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ།
 ད་ལྟར་གྱི་མིང་ག་ཟུགས་འདི་དག་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་སྔ་རོལ་ནས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གྱིས་
 འཕངས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་སྟེས་ནས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ན་ཆོ་དང་པོ་གཉིས་བར་
 མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་སྟོན་དོ། །ཆོ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་བྱི་
 མའི་སྟེ་བ་དང་། ཆ་གི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆོ་འདིའི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 བས་ན་ཆོ་འདིའི་མིང་ག་ཟུགས་སོགས་དང་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པ་མིན་ཏེ། འདིའི་སྟོན་ལེན་
 སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྟེ་བ་སྔ་མའི་མིང་ག་ཟུགས་རྣམས་
 དང་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་སྟོན་ལེན་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལས་ཆོ་འདིའི་སྟེ་བ་
 དང་ཆ་གི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོ་འདིར་ཡང་། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆང་བར་ཡོད་མོད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་
 དང་། བྱི་མའི་མཐའ་དང་། བར་གསུམ་ཀའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་ཆོ་གས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་
 དང་ཆ་གི་ནི་སྟོན་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་བསགས་པའི་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ནི།
 བྱི་མའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་སྟེ་བ་འག་འཁྱེད་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་
 ག་ཟུགས་ནས་སྟེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ནི་ཆོ་འདིའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ནི་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་འཆད་རྩལ་གིན་ཏུ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ།

བཅུ་གཉིས་པོ་རྫོགས་པ་ལ་ཆེ་གསུམ་ཁོ་ན་དེས་པར་དགོས་ན། ཆར་གཅིག་གིས་མ་རིག་པ་
 སོགས་གསུམ་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱུ་བ་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ། ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་སྒྲེད་ལེན་
 སྒྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བཅུ་གཉིས་པོ་འཕེན་འགྱུ་བ་
 ཡན་ལག་བཞིར་བསྐྱས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས།
 རྫོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །པར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྟ་ལ། །ཞེས་བཤད་པ་
 དེ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འཕེན་བྱེད་དུ་འཆད་མི་འཆད་ཅམ་མ་གཏོགས་བྱིད་པར་ཅུང་ཟད་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བའི་ལུགས་ལ་འཕེན་འགྱུ་བ་ཡན་
 ལག་བཞིར་བསྐྱ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱིད་ཀྱིས་བཅུ་
 གཉིས་པོ་འགོ་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཤད་ནས། སྤྱི་མའི་ལས་དང་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་བར་དུ་སྒྲེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་སྒྲིད་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དེས་ཆོད་པ་མི་
 སྒྲིད་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་སྤྱི་
 མ་འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཕྱི་མ་འགྱུ་བ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འདོད་ན། རྟེན་
 འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་འཕེན་འགྱུ་བ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དེ་ནི་
 ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཆར་གཅིག་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་འཕེན་
 འགྱུ་བ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དེ་ནི་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་ཡི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱིད་ཀྱི་སྒྲེ་
 བ་བྱི་མའི་རྒྱ་གི་དང་། ཆེ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ། སྒྲེ་བ་སྤྱི་མའི་སྒྲེད་ལེན་ལས་ཆེ་འདིའི་སྒྲེ་བ་དང་རྒྱ་གི་འབྱུང་བ་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་དང་།
 ཆེ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་། ཆེ་འདིའི་སྒྲེ་བ་དང་རྒྱ་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་མ་ཡིན་
 པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཆེ་འདིའི་སྒྲེད་ལེན་སྒྲིད་པའི་རྒྱུན་ལས་ཆེ་འདིའི་སྒྲེ་བ་དང་རྒྱ་གི་འབྱུང་བ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཆེ་འདིའི་སྒྲེད་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆེ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་
 ཆར་གཅིག་ཏུ་འཛོག་ན། མི་ནས་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཆེ་མའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་། ལྟའི་སྒྲེ་བ་
 དང་རྒྱ་གི་འདི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆེ་འདིའི་སྒྲེད་ལེན་

སྤྱིད་པ་རྣམས་ལས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་བྱ་ལ་
མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་། རྒྱ་མི་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་འདོད་
བ་དང་། མིང་གཟུགས་ནས་སྤྱིད་པའི་བར་ཆོ་འདིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཁྱེད་པར་དབྱེ་མི་རུས་
བ་དང་། མ་རིག་པ་སོགས་གསུམ་ཕྱི་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་དུ། ཕྱི་མའི་སྒྲུབ་
འཕེན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་དེ་ལ་ནི། སྤྱིད་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་མ་ངེས་པ་འཕངས་ན་
འཁོར་གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

མདོར་ན། མཁས་པ་ཆེས་ཆེན་གྲགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཆད་པ་ན་གང་གི་རྣམ་བཞག་བྱེད་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་བཅུ་གཉིས་པོ་
གང་ལ་ལྷན་པའི་ལུས་རྟེན་དེའི་བཅུ་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱས་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
མི་ནས་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱུ་བའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་དུག་པོ་དེ་མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་ཅིང་། འབྲས་སུ་དུག་པོ་དེ་
ལྷའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བ་དེ་འཆད་མི་ཤེས་པར། རྒྱ་དུག་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་མའི་མིང་གཟུགས་
སོགས་བཞི་པོ་ད་ལྷ་གྲུབ་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཕངས་པའི་འབྲས་སུ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་།
གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་དང་རྒྱ་མི་གཉིས་པོ་དེ་ལྷའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བའི་བཤད་པ་
བྱས་པས་སོ། །

དེས་ན་མ་ནོར་བའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མི་ནས་ལྷ་རྒྱུ་བ་ལྷ་སྤྱིའི་ཆོ་འཕངས་པའི་
འབྲས་སུ་བཞག་པ་དུག་པོ་དེ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་ལྷའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲུབ་
བ་ཕྱི་མ་ལ་བཞག་པས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྤོངས་པ་སེལ། རྒྱ་དུག་ལས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་
པོ་དེ་ནི། ངེས་པར་ཆོ་འདིས་བསྟུས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཕལ་ཆེར་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ལ་གནས་
པའི་ཆོ་མཛན་དུ་འགྱུར་བས། ཆོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་བཞག་ཅིང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་ནི།
ཆོ་སྤྱི་མ་ལ་བྱས་པ་ཡང་སྤྱིད་མོད། དེ་སྤྱི་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོ་
འདི་ལ་གཏོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས། མདོར་ན་རྒྱ་དུག་པོ་ཆོ་བར་པ་ལ་བཞག་པས། ད་
ལྷ་རྒྱུ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྤོངས་པ་སེལ། ད་ལྷ་མའི་རྟེན་ལ་འབྲས་སུ་དུག་པོ་མཛན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ནི།

བཤད་མ་ཐག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་དྲུག་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་རྟོན་ཡིན་གྱི། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆར་དེར་མི་གཏོགས་ཏེ། མིར་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ལས་ཤིག་སྟེ་བ་ལྷ་མ་རྣམས་སུ་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆར་དྲུག་ཏོགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལུས་རྟོན་གྱི་མིང་གཟུགས་སོགས་དྲུག་པོ་འདི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དུས་སུ་མིར་སྟེ་བའི་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་སྟོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་བཞག་པ་ན་སྟོན་མཐའ་ལ་སྤོངས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ལས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསགས་པས། ད་ལྟ་རྣམ་སྟོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེང་ཞེས་ངེས་པ་འདྲན་ནུས་པའི་བྱིར། རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་དོན་གསང་བཤད་པའི་ལུགས་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་ཡི་གེ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་འབྲོས་ལས་གསལ་ལོ། །

མདོར་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དྲུག་པོ་མ་འོངས་པའི་ཆ་ཁོན་ལ་འཛིག་པ་དང་། སྟེ་བ་དང་ཆ་ཤི་གཉིས་མིང་གཟུགས་སོགས་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས། རྩ་ས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་པོ་འདི་སྟེར་ན། ཆེ་གཉིས་ཁོན་ལ་ངེས་པར་ཚོགས་དགོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟེ་བའི་ལུགས་དང་། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལུགས་ཏེ་གསུམ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་བཤད་པའི་སྟོལ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

བཞི་པ་ས་མཚུངས་དབྱེད་པ་ལ། རང་གི་ལུགས་དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། ས་མཚུངས་ལ་དཀའ་བའི་གནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་དེ་ལྟ་ན་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ས་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་རང་ས་ནས་རང་ས་དང་། འོག་ས་ནས་གོང་ས་དང་། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྟེ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། དེའི་ཆེན་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ནི་སྦྱིར་ས་མཚུངས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་གང་དུ་སྟེ་བ་འགྲུབ་གྱི་ས་དེར་གཏོགས་པའོ། །

དང་པོའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ས་གཞན་གྱི་འཕེན་བྱེད། ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་དུ་

འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་བྱེད་པར་འགྲུབ་བྱེད་ཏེ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཏེ་འགལ་བས་སོ། །

གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། འདིར་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ད་
ལྷར་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་མ་འོངས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྒྱ་དུས་གྱི་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་བསོགས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་
ལས། གང་དུ་སྒྲེས་པ་དེ་ཡི་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲུལ་ན། དེ་དེར་གཏོགས་པ་བདེན་
ཡང་། འདིར་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཟུང་བྱ་ནི་དེའི་སྟངས་གི་ས་བོན་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འཆད་པའི་སྒྲུབ་སྟེན་ཡིན་ཅིང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོན་ས་བོན་ནི་གང་དུ་སྒྲེ་འགྲུར་གྱི་ས་དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་
གཡོ་བའི་ལས་གྱི་ས་བོན་འདོད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྟེན་ལ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་འོ་ན་དེའི་ས་བོན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱར་མི་རུང་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་སོ་སྒྲུལ་
ན། མངོན་པ་གོང་འོག་གི་བྱེད་པར་ཞིབ་མོ་འདི་ལྟ་སྟེ། འོག་མ་ལས་ནི། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དངོས་
དེ་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། གོང་མ་ལྷར་ན། རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དངོས་ཡིན་ན་དེ་
ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་དུ་ཆང་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
ཡང་མངོན་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལ། རྣམ་སྒྲིན་དངོས་ཡིན་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
དགོས་ཀྱང་། གོང་མའི་ལུགས་ལ་དེ་ཡིན་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་འོ། །

འོ་ན་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་དུ་སྒྲེ་འགྲུར་གྱི་སར་གཏོགས་པ་དེའི་ཆོ། གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་
མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་འགྲུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཤི་ནས་འདོད་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་
པའི་ཆོ། འདོད་པའི་སྒྲེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འདོད་པའི་སྒྲེད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེའི་ལན་
ལ་གཉིས་ལས། མངོན་པ་གོང་མ་བ་དག་གིས་འཆད་ཚུལ་ནི། ས་གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་
ལས་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་ཡང་། ཉམས་ནས་

ནི་གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་
 བཞི་པའི་བར་སྤྱིད་གྱི་རྟོན་ལ་ཐར་བ་ལ་བསྐྱར་འདེབས་གྱི་ལོག་ལྷ་སྒྲེས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་
 སྒྲུབ་ནས། ཆེའི་དུས་བྱས་པ་ན་ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའོ་སྒྲུབ་པ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་
 པའི་བར་དོ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ཐར་བ་ལ་ཡིད་བཏྲན་མི་རུང་ངོ་སྒྲུབ་དུ་ལོག་ལྷ་སྒྲེས་པས། དཔྱུལ་
 བའི་བར་དོ་གྲུབ་པར་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་ཅི་སྟེན་བསྒྲོག་
 གོ། །དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་སོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གོང་སའི་བར་དོའི་རྟོན་ལ་འོག་
 སའི་སྒྲེ་བ་འབྱུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །མདོན་པ་འོག་མ་ལས་ནི། སྤར་གྱི་ཚུད་
 པ་དེ་སེལ་མི་དགོས་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་སྤེད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་པོ་གང་དུ་སྒྲེ་འབྱུར་གྱི་ས་དེར་
 གཏོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འབྱུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཁོ་ནར་ཁས་མ་སྤངས་པ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་
 ན་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འབྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པས་
 སོ། །

འོ་ན་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྒྲེ་བའི་ཆེ་གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་ས་འབྱུབ་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་
 དུ་བསགས་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་འདོད་པའི་རྟོན་ལ་འདོད་པར་ལན་
 གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འབྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཁམས་གོང་མར་སྒྲེས་ནས་སྤྱོད་འབྱུར་གྱི་ལས་གཉིས་
 བསགས་པ་ལས། ཁམས་གོང་མར་སྒྲེས་ནས་དེའི་ལས་ཟད་པ་ན། དེ་ནས་གོང་སར་འཆི་འཕོ་
 བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཁམས་གོང་མར་སྒྲེ་བའི་ལས་གསར་དུ་མ་བསགས་ན། འོག་མར་སྒྲེ་བ་
 ལས་འོས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་འབྱེད་ན། གོང་སའི་
 རྟོན་ལ་འཆི་སྤྱིད་མདོན་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མདོན་དུ་འབྱུར་བ་མི་
 སྤྱིད་ལ། འཆི་སྤྱིད་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ན་གོང་མའི་ལུས་རྟོན་མ་དོར་ཡང་། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་
 མདོན་དུ་འབྱུར་བ་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དུག་པ་
 དུག་དང་གཉིས་རྟོན་དོ། །ཞེས་དང་། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 མ་རིག་པའི་ས་མཚུངས་ལ། འོ་ན་མ་རིག་པ་ཡང་གང་དུ་སྒྲེ་འབྱུར་གྱི་ས་དེ་ཉིད་དུ་གཏོགས་པར་

འགྱུར་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་
ཞེན། ལན་ལ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པའི་ས་མཆོངས་དང་། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་
པའི་ས་མཆོངས་དབྱུང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་ལ་ལྷ་བཞི་སྟེ། སྟེ་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ་དང་། འཆི་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་
པ་དང་། གཉིས་ཀར་གཏོགས་པ་དང་། གང་དུ་འང་མ་གཏོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ནས་ཤི་ནས་འདོད་བར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་འདོད་བ་ནས་ཤི་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་འདོད་བ་ནས་འདོད་བར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་འདོད་
བ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ།
གོང་ས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོན། མ་རིག་པ་འོག་ས་ཁོ་ནར་
གཏོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྒྲུགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་འདོད་བར་སྐྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྒྲོང་འགྱུར་གྱི་ལས་
བསགས་པའི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། འདོད་བ་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་དེར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་ཀྱན་སྒྲོང་མ་རིག་
པ་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། ལས་དེའི་སྒྲོན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉེར་བསྒྲུགས་
ཀྱི་ཆོ་སྒྲུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་སྒྲུགས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེའི་ཆོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་
སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
ཆངས་རིས་ཀྱི་རྟོན་ལ་ཆངས་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་སྒྲུགས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཆེན་པོ་
བསྒྲོམ་པས་ཆངས་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་འགྲུབ་བྱེད་དང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
བྱེད་བར་མ་བྱེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་དེ་ལ་དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་ལ་སྐྱེད་པའི་རོ་མུང་གིས་

ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆེན་པོ་བསྒྲུལ་བ་དེ་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གསུམ་པོ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་
 ཡིན་ཀྱང་། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་དབང་གིས་གནས་མཐོ་དམན་གྱི་རིམ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རི་སྐད་དུ། ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་བ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་པས། སྐྱེ་བ་རེ་རེ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །མུ་གསུམ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་ཤེས་པར་སྒྲ་ལ། བཞི་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། འདོད་བ་ནས་གཉིས་
 བ་ལྟ་བུར་མ་ཟད་གཉིས་བ་ནས་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་ཆོ་ཡང་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོར་
 གཏོགས་དགོས་ཏེ། ས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་
 ན་དེའི་འོག་སར་གཏོགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་
 རིག་པས་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱང་། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་བྱེད་ན་འདོད་པའི་སས་
 བསྐྱུས་གྱི་མ་རིག་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
 གྱིས་ཀུན་སྤོང་བྱེད་པ་སྤིང་དེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བྱིས་པས་འདོད་པའི་
 སས་བསྐྱུས་གྱི་མ་རིག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འདིའི་ལན་ལ་བོད་
 སྤྲ་མ་རྣམས་ནི་འདི་སྐད་ཅེས། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་ཉན་མོངས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
 ལ། མི་དགེ་བས་མི་གཡོ་བའི་ལས་སྤོང་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་མོད། དེ་ལྟ་ན་མ་རིག་པ་
 མི་གཡོ་བའི་ལས་དེའི་དེ་དུས་གྱི་ཀུན་སྤོང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོམ་
 སྤང་གི་མ་རིག་པ་ལ་ཡང་མི་སྤིང་དོ། །

རང་གི་ལན་ནི། རི་སྤིང་ས་འོག་མའི་ཆགས་བྲལ་ལས་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤིང་དུ། ས་འོག་
 མའི་ཉན་མོངས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མདོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་བྲལ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པས་
 མོ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤིང་དུ།
 འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་མདོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་
 ཡང་ཆགས་བྲལ་གྱི་རིམ་པས་ཡིན་གྱི། སྤངས་པས་མི་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སྟོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་

མོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་། ང་རྒྱལ་སོགས་མ་སྤངས་ཀྱང་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བྱིས་པ་དག་གིས་ནི། ས་འོག་མའི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲིམ་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ལ་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ལན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པའི་ས་མཚུངས་ནི། ལས་སོགས་པའི་ལུས་རྟེན་དེ་
ཉིད་དུ་མ་རིག་པ་ཡང་དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་
མ་རིག་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འོག་སའི་རྟེན་ལ་ས་གོང་མའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་
རིག་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཇི་སྲིད་གོང་མའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་གོང་
སའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་བས་སོ། །
དངོས་གཞིས་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ས་འོག་མའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་གོང་མའི་སྒྲིམས་
འཇུག་གི་རྣམས་སྒྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ་ནི། དོན་
འདི་ལ་རྗེ་བཙུན་ཀུ་མུ་རའི་གསུང་གིས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མི་གཡོ་བའི་ལས་བསལ་པ་དེ། དེ་
ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲེ། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་
སྒྲེ་བ་དེའི་ཆོ། མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་དང་མིང་
གཟུགས་ནས་སྲིད་པའི་བར་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཆོར་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་
ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེན་པ་ནི་བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་ཐུང་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་སྲིད་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལེན་པའི་རྟེན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་གི་ཆོ་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དེའི་ཆོ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
ཡིད་ཡོད་ལ། དེའི་འཁོར་གྱི་བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཉིས་པའི་ཐུང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་

ལེན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ལེན་པའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི།
འཆི་བའི་ས་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་པས། དོན་གསང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་མདོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་ས་པའོ། །ཞེས་
བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་སྒྲིབ་གསུང་བ་དེ་ཡང་དོན་གྱི་རྩ་བ་མ་ཆོད་པར་ཆོག་གི་སྐྱེ་བའི་འཕྲིང་བ་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར་སྒྲར་ལ་བརྒྱས་པས་སྒྲོ་གྲོས་ཞན་པ་རྣམས་མགོ་སྤྱོད་པའི་ཕྱི་
དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་བཅང་རྒྱ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་སོགས་པ་དང་།
རྣམ་སྤྲོན་མྱོང་བའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་པོ་དེ་གང་དུ་གཏོགས་ཞེས་པ་དཔྱོད་དགོས་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། འཕྲེན་
བྱེད་གྱི་ལས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱིས་འཕངས་པའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་བགོ་
ཤ་བྱས་པས་དོན་སྟོན་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་གསུམ་བརྒྱད་པ་དེའི་ཆེ་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཉིས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་
པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་སྟེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་
གཉིས་ཀའི་འཕྲེན་བྱེད་གྱི་ལས་སོགས་པའི་རྟེན་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་
བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་། གཉིས་པར་ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་
གྱི་ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གཉིས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དེ་ནི་
འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསགས་ལ། གཉིས་པའི་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསགས་པའོ། །
རྣམ་སྤྲོན་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ནར་གཏོགས།
ཅིག་ཤོས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་
དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
འབྲིང་པོ་མན་ཆད་ཅུ་ཆ་ཞིག་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ཕན་ཆད་མ་སྐྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི།
བསམ་གཏན་དང་པོར་འཕྲེན་འགྲུབ་གྱི་ལས་གཉིས་ཀ་བསགས་པ་དང་། གཉིས་པར་འཕྲེན་

པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་ས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལ་
 རིགས་སུ་རྒྱུག་ཀྱང་། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འགྲིག་སྟེ། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་མའི་
 ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་
 བའི་ཆེ་སྤྱིད་པ་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཉམས།
 དགོས་ན་དེ་རྟོན་གང་ལ་ཡོད། འོག་མའི་རྟོན་ལ་ཡོད་ན་ནི་ཉེས་པ་སྤྲ་མ་དེ་ཉིད་སོན་འདུག་པ་
 དང་། སྤྱིད་པ་དེ་སྐྱེ་བའི་ནང་དུ་གཏོགས་པར་འགྱུར་ལ། གོང་མའི་རྟོན་ལ་གཏོགས་ན་ནི།
 སྤྱིད་པ་དེ་ས་གང་གིས་བསྐྱུས། གོང་མས་བསྐྱུས་ན་ནི་འོག་མའི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་དུ་འགལ།
 འོག་མས་བསྐྱུས་ན། འོ་ན་གོང་མའི་རྟོན་ལ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་བལ། རྟོན་དེ་ལ་
 འོག་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྦྲོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྦྲོང་བར་མི་
 རུས་སོ། །

ཡང་སྟོན་གྱི་ཁ་ཅིག །མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ཀུན་གཞིའི་སྤྱི་གི་ས་བོན་ལ་
 འཆད་པ་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་དང་། རོན་གསང་གི་དགོངས་པ་ལ་ཡོད་ལ། དེའི་ལྟར་ན་བཞི་
 བོ་དེ་ཡང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་དག་སྤྱང་
 ཡང་། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་གཞི་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་དེའི་ས་བོན་གཏོགས་པས་བྱུང་བར་ཁས་
 མི་ལེན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ནི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེའི་སྤྱི་གི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་ས་བོན་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་འདོད་པ་དེ་ལྟར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟོན་ལ་ཁམས་
 འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་ས་བོན་ཡོད་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།
 དེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པར་ཁས་ལེན་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་
 བརྒྱ་གཉིས་ཆང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་མདོན་པ་གོང་མ་འཆད་པར་རྫོམ་པ་གང་དག །
 མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྱུང་འགྱུར་ལ་མི་འཆད་པར། གྲུབ་ཟེན་ལ་བཤད་ནས།
 འོག་གི་སྤྱི་ལེན་སྤྱི་བ་གསུམ་གོང་དུ་རྒྱུའི་གནས་སྤྱོད་སུ་ལེན་ཅིང་། ཆ་ཤི་གཉིས་གོང་གི་
 འབྲས་བུའི་གནས་སྤྱོད་སུ་སྤངས་ནས་འཆད་པ་དག་སྤྱང་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་
 ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛིན་པ་འཇམ། དེ་མི་འཛིན་ན་ཡང་མིང་གཟུགས་ནས་

འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆར་གཅིག་པོ་འདིའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 དེ་འོག་གི་སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་རྒྱས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་གཟུགས་སོགས་འབྲས་སུའི་ཆ་འཛིན་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་དེར་འཛིན་དགོས་ཏེ།
 རྣམ་ཤེས་འབྲས་སུའི་ཆ་ནས་མ་བཟུང་བར་མིང་གཟུགས་སོགས་དེ་ནས་འཛིན་པའི་བྱིང་རྟེན་སྟོལ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་འབྲས་སུའི་ཆ་འཛིན་པ་ནི་འཕགས་པ་
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་འཆད་ལུགས་འདི་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུགས་འདི་ལ། རྟེན་
 འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདིའི་ནང་ན་སྟེ་སྟེང་དུ་སྟེ་པ་ལེན་པའི་ས་མཆམས་གཅིག་ལས་མ་བཤད་
 ལ། གཅིག་སུ་དེ་ནི་སྟེང་པ་དང་སྟེ་པའི་མཆམས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུབས་ན་
 མེད་དོ། །དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་པོ་བསྟུ་བ་བྱས་ན་ཡང་གོང་གི་རྒྱ་འབྲས་འོག་ཏུ་ལེན་
 པར་རིགས་ཀྱི་འོག་མ་གོང་དུ་ལེན་པ་མི་རིགས་སོ། །

མདོར་ན་རྣམ་ཤེས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་པའི་ལུགས་ལ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ན་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ས་མཆོམས་གཉིས་ཡོད་པས། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་རྒྱུ་འཛིན་པའི་ལུགས་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ས་མཆོམས་གཅིག་ལས་མེད་པས། རྒྱ་
 འབྲས་ཆ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། ཆ་གཅིག་ཕུ་དེ་ཡང་འབྲས་ཕུ་མདོར་དུ་གྱུར་པའི་གནས་
 སྐབས་ནི་གཉིས་ཁོ་ནར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ནས་རྣམ་སྒྲིན་མདོར་དུ་གྱུར་པའི་མགོ་
 འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ལ་རིང་བའི་རྒྱ་འབྲས་
 ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལས་མི་གཟུགས་སོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་འབྱུང་
 བར་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་ཅམ་དུ་གནས་པ་དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་གསོས་འདེབས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཅིག་ཤོས་གཉིས་པོ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲིང་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཆ་ལ་དེ་
 དང་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛིན་ཅིང་། དེ་དང་དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ག་གི་འི་
 རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕངས་པ་ཞེས་པ་ནི་འབྱུང་རུང་དུ་འཕངས་པ་ཡིན་ལ། གྲུབ་
 པ་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟ་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བཞེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་ཐུང་གི་རྟོན་འབྲེལ་ནི། བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་རྟོན་ལས་སྐྱེས་པ་
གང་ཞིག །འགོག་ལམ་རྒྱ་འབྲས་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའོ། །དཔྱེན་མ་རིག་པ་འགགས་པ་
ནས། རྒྱ་གི་འགགས་པའི་བར་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་དང་དེ་འགགས་པའི་ས་མཚམས་ལ། རྒྱད་
བྲམ་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེའི་བཞེད་པས། ས་དང་པོ་ནས་སྐྱུག་ཀྱན་མ་ལུས་པར་འགགས་
པར་བཞེད་ཀྱང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་རུས་མཉམ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། རི་སྤྱིད་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་སྤང་
པ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་སྤྱིད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མ་སྤངས་པར་ཡོད་པས་སོ། །དེ་མ་
གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་། བྱད་པར་དུ་སྤྱིད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་འགགས་པའི་ས་
མཚམས་ལ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྤོན་དུ་སོང་བ་དང་མ་སོང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་ཡང་སྤྱིད་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་སོ་
ཞེས་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་ལ། སྤོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། འཇིག་
མཐར་ལྟན་སྐྱེས་སོགས་ནི་དེར་མ་སྤངས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འདིར་དེ་སྤངས་མ་སྤངས་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་བཞག་མི་མཐོ་བས་བཏང་སྤོམས་སུ་བཞག་ནས་ས་དེར་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་འགགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རགས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས། དེ་མན་ཆད་དུ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤངས་ལ། སྤྱིད་ཅེར་ནི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་
སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་མོད། སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་དབང་གིས་དེར་མི་སྐྱེ་བའི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བ་ལ་ནི། སྤོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིད་ལེན་རྣམས་ས་
དེར་སྤངས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་གཉོན་པོ་སྤོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོམ་
སྤང་སྤོང་བ་ཡང་ཆོས་མངོན་པའི་ལུགས་འདི་ལ་མེད་པས་སོ། །འོན་ཅི་ཞེན། ས་དང་པོ་ཐོབ་

ནས་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་ལྷ་རྒྱུ་སྤྱིད་སྤྱིད་རྒྱུ་ལྷ་རྒྱུ་
 གྱིས་འཕོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མཆོན་ཉིད་པ་
 མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་སྤྱིད་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྤྱིད་པའི་
 འདོད་ཆགས་གྱིས་འབྱུང་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ནས། བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་
 བྱེད་དོ། །ས་བརྒྱད་པ་ནས་ནི་ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་ཀྱང་། དེའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་དབང་
 གིས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྤྱིད་པ་དེན་མཆོན་ཉིད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཞེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་དག་རི་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་བསྒྲོག་གཉིས་སུ་བྱེ་
 ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པས་འཕོར་བ་རྒྱུ་འབྲས་སྤྱིད་ཀྱི་བདེན་པ་དང་།
 བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་རྒྱུ་འབྲས་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྤྱིར་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྤྱིར་གྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་འདིར་བསྟན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་དང་རི་ལྟར་སྤྱིར་བའི་ཚུལ། ཐོད་
 བལ་གྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གཞུང་ལུགས་ལས། མཐོང་ལམ་ལ་ཆུང་འབྲིང་སོགས་དགུར་མི་འབྱེད་
 ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་དེར་འབྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གྱུན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 ཕྱིར་འདིར་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱིར་འཇུག་ལ་རེ་རེ་ལས་མི་འཆད་ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤྱིར་
 འཇུག་ལ་ཅེ་བའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། སྤྱིར་བྱེད་དབྱེ་བ་ལས་དགུ་དགུར་འབྱེད་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
 རྣམས། ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡི། རྣམ་བས་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་གཉིས་ཏེ། མཉམ་གཞག་དང་། རྒྱུ་ཐོབ་པོ། །

དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱིར་བའི་ལམ་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་
 མོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མོ། །འདིར་སྒྲོམ་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགེ་ལཱ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐོང་རྣམ་དཔྱད་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

ལམ་གྱི་ཅེ་སྟོར་དུ་འཆད་རྒྱ་ནི་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དགུ་དགུར་འབྱེད་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་དགུར་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིན་པོ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ཡང་དགུར་འབྱེད་པ་
ཡིན་ལ། སྤང་བྱ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་སྟོར་འཇུག་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་གཉིན་པོ་དང་། དུང་འབྱེན་པའི་
གཉིན་པོ་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་གཉིན་པོ་སྟོར་འཇུག་གཉིས་སུ་འབྱེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་ལ་འཆད་
བར་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་དགོས་ན། དེ་ཡང་འཆད་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་སྤང་བྱ་
དགུ་པོ་གང་། དེའི་གཉིན་པོ་དགུ་ཆེན་གཉིས་པོ་ཅི་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་འཆད་ལུགས་
ལ་རྒྱན་ཅུ་འགྲེལ་དུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། སྒྲིམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་འབྱིང་གསུམ་དུ་བསྟུས། དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་དགུ་དགུ་
དང་། དེ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་ཡང་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་
འབྱིང་དགུར་བྱེ་ནས་འཆད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་འཛིན་
རྟོག་གཉིས་ཏེ་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་དགུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྱུང་སྤྱོད་རྒྱལ་
མདོར་བསྟུས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ཆེན་གསུམ་པོ་རྣམས་སྤངས་བྱ་གཅིག་ཆར་བའི་
རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་གཅིག་ཆར་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བཞི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོད་རྒྱལ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་
འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་གཅིག་ཆར་དུ་སྤྱོད་བཞི་ནས། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་གཅིག་ཆར་དུ་
སྤྱོད་པའི་བར་དག་གོ །དེ་ཡང་གཟུང་རྟོག་དང་པོའི་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་བས་དགུ་པོ་དེ་དང་། འཛིན་
རྟོག་དང་པོའི་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་བས་དགུ་པོ་དེ་སྟོར་བའི་ལམ་དགུས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བཞི་དང་། གཟུང་
རྟོག་གཉིས་པའི་དབྱེ་བ་དགུ་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་པའི་དབྱེ་བ་དགུ་པོ་དེ་འཇུག་པ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བར་བཤད་པའོ། །

དེ་ཡང་བཤད་རྒྱལ་དང་པོ་ནི་སྒྲིབས་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ན་གསལ་ལ། བཤད་རྒྱལ་

གཉིས་པ་ནི་སྐབས་ལྷ་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྲིམ་གྱི་སྐབས་འདིར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་
 ལྷ་པ་བཤད་དགོས་ཏེ། ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དགུར་བྱེ་བ་དེས་ནི་
 གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དགུ་དང་། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་དགུའི་སྒྲིམ་གཉིས་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དེའི་བར་
 ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུར་བྱེ་བ་དེས་ནི་གཟུང་རྟོག་ཐ་མ་དགུ་དང་། འཛིན་རྟོག་ཐ་མ་དགུ་
 སྒྲིམ་པའི་གཉིས་པོ་བྱེད་དོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་འཛིན་ས་
 བར་འདྲ་བ་ལ། གཉིས་པོ་སྒྲིམ་འཇུག་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྟོག་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་
 གཉིས་པོ་སྒྲིམ་འཇུག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལྷ་རྟོག་ན། ས་བོན་མགོ་གཞོན་པ་དང་། རྩམས་འབྲིན་པའི་
 དབྱེ་བས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆོས་མངོན་པ་ན་གིན་ཏུ་གསལ་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་
 ཡང་། སྒྲིམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིམ་བས་དང་།
 གཉིས་པ་གཉིས་འཇུག་པས་སྒྲིམ་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་བཤད་དཀའ་བ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཆེ་འདི་ལྷ་པ་འཆད་དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་བཞི་ཀའི་ས་བོན་ནི་འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིམ་བར་
 འདྲ་བ་དང་། གཉིས་པོ་སྒྲིམ་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་རང་རྩམ་ན་རྟོག་པ་མངོན་འགྱུར་བ་འགགས་མ་
 འགགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་གཉིས་པའི་སྒྲིམ་གཉིས་སྒྲིམ་བ་ཉིད་བཞུགས་
 ཀྱིས་བསྐྱས་ན། དེའི་ངོ་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲིམ་བྱ་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དང་། འཛིན་རྟོག་དང་པོའི་དང་པོ་ལྷ་
 སུ་འགགས་སུ་ཟེན་གྱང་། དེའི་རྩམ་ན་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་པའི་དང་
 པོ་མ་འགགས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་དགུར་བྱེ་བ་དང་། ཅུང་
 འབྲིང་གི་སྒྲིམ་ནས་དགུར་བྱེད་པ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཞེ་ག་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་སྒྲིམ་གི་སྐབས་འདིར་ནི་
 འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ལྷ་སུ་གཅིག་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་དགུར་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཅུང་འབྲིང་གི་སྒྲིམ་
 དགུར་བྱེ་བ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དགུ་པོ་དེ་ས་དགུ་དང་རིམ་བཞིན་སྒྲིམ་གཉིས་ཏུ་སྒྲིམ་
 དགོས་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ན། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་པོ་དེ་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ལྷ་སུ་གཅིག་དང་སྒྲིམ་གཉིས་ཏུ་སྒྲིམ་དགོས་ལ། ལྷ་པ་མ་དགུ་ཚན་གསུམ་པོ་ཡང་དེ་དང་
 འདྲ་བས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ས་གཉིས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཏུ་སྒྲིམ་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་པོ་ལ་རེ་རེ་ཞིང་ཅུང་འབྲིང་དགུར་བྱེ་ནས་གཟུང་

རྟོག་དང་པོ་ལ་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་དང་། དེ་ལ་འང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ཚན་པ་
གསུམ་དུ་ཕྱེན་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་སྤྱད་ཡང་། གཞུང་དུ་ཐམས་ཅད་བསྟོམ་པའི་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལས་མ་བཤད་པས་རྣམ་པར་བརྟག་དགོས་སོ། །མཐོང་སྤང་གི་སྐབས་སུ་ནི།
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་ལས་ལྟ་བུ་ཅ་བཞི་སྟོར་བའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
སྤང་བྱ་ཡང་ལྟ་བུ་ཅ་བཞི་ཡིན་པར་བཤད་པས། འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་དགུ་པོ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་
ལ་ཡུལ་ཐ་དད་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་པ་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཆེ་འབྲིང་སོགས་གྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་
སྤང་ལ་དེ་ལྟར་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
ཅམ་གྱིས་སེལ་རུས་ལ། སྟོམ་སྤང་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡུན་རིང་དུ་
གོམས་པས་སེལ་བར་བྱེད་དགོས་པས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་དང་སྐར་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོར་བ་རྣམས་སེང་གོ་རྣམ་
བསྐྱེདས་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྐར་བ། འཇུག་པ་རྣམས་དངོས་གཞི་ཐོད་ཀྱིས་དང་སྐར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྟོམ་སྤང་རྟོག་པའི་སྤང་བའི་
གཉིན་པོ་གང་ཞིག །དེའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་མི་རུས་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། དགོས་པ་སྟོམ་
སྤང་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་ཆོས་གཞན་མ་སྤེལ་
བར་ལུགས་མཐུན་དང་། ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་གྱི་སྟོན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
རོ། །འདི་ལ་དགུ་པ་ཕྱེ་བ་སྐབས་འདི་ན་མི་གསལ་ཞིང་འཆད་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་གསལ་བར་མ་
བཤད་ཀྱང་དགུ་པ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་རྒྱུ་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །
ཞེས་སོགས་གྱི་ལུང་དང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ལ་ཆུང་འབྲིང་སོགས་དགུ་གསུངས་ཞིང་།
དགུ་པོ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལས་སོ། །དེས་དེ་གཅིག་
ཅར་སྤང་རུས་ན་ནི་འཇུག་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤང་རུས་པས་སྟོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་བཞིན་
དུ་གཅིག་ཆར་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་དགུ་པོ་དེ་གང་ཞེན། ས་གཉིས་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་
སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ནི་ཆུང་དུའོ། །ལྟ་བ་སོགས་གསུམ་གྱི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ནི་འབྲིང་པོའོ། །
བརྒྱད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ནི་ཆེན་པོའོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་

བས་དེ་ལྟར་དགྲ་དབྱེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དགྲ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་འཆད་དགོས་པ་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དགྲ་པོ་རེ་རེ་ལ་སྒྱུར་བ་རེ་རེ་མི་དགོས་ན་ཐོག་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་
 སྒྱུར་བ་སེང་གི་རྣམ་བསྐྱེད་ས་ཞེས་བྱ་བ་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་
 ཞིག་ངེས་པར་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ནི། །
 སྒྱུར་བ་སེང་གི་རྣམ་བསྐྱེད་ས་གང་ཞིག །སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་སྤང་གཉེན་དུ་
 བྱུར་བ་དང་། འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་དང་། ཚུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་དེའོ། །ས་མཚམས་ནི། ས་
 གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུ་བའི་བར་དུའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་སྤང་གཉེན་ལ་སྤང་ཉིད་ལ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ངེས་པར་དགོས་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ཅམ་གྱིས་ངེས་པར་ཆོག་པ་ལ། འདི་སྒྱུར་དངོས་གཉིས་ཀ་མཐར་གནས་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲའི་
 རོ་བོར་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དགོས་པ་དེ་ནི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲའི་རོ་བོ་སྒྱུར་འདས་ལམ་དང་།
 བྱེ་བྲག་དུ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོ་བོར་འཆད་མ་ཤེས་པ་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་
 པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དག་པ་དག་ལ་ནི་སྒྱུར་རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲུགས་སུ་བྱུར་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་རྟོག་
 པ་སྤང་བའི་མཐུ་མེད་ཅིང་། སྤང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་
 འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་སྤང་ལམ་གྱི་རོ་བོར་བྱུར་བའི་སྒྲོམས་འཇུག་
 དགྲ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དགྲ་པོ་གང་རུང་གི་རོ་བོར་ངེས་པར་སྒྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཆེ་ཡང་སྒྲོམས་
 འཇུག་གཅིག་གི་རོ་བོར་གནས་པ་ནས། སྒྲོམས་འཇུག་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕྲོས་པ་ན་སྤང་བྱ་
 སྤང་བའི་རྣམ་པ་ལྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་འབྲལ་
 དང་འབྲལ་དུ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འགོར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲ་ལ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་གྱི་སྤང་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བྱུར་
 པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པར་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས། ཡོན་ཏན་འདི་

དག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་བྱ་བ་ས་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལོ། །རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ་ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟོན་གྱུ་བ་པ་སྒྲོབ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ན་གོ་སྒྲ་བས་རྟོན་སྒྲོམ་པའི་ལམ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དགུར། །ཞེས་དགུ་པོ་སྒྲོབ་གཉེན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དོ་སྐལ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་པོན་གཞོམས་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་འབྱེད་རོ། །དཔྱེན། ཅུ་བའི་དཔྱེ་བ་རྒྱུད་དུ་སོགས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་དཔྱེ་བ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་དགུའོ། །གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་མདོ་དང་གཞུང་ན་ལལ་ཆེར་གསལ་ཞིང་། འཆད་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་བཤད་ཀྱང་། དགུར་འབྱེད་པ་ལ་ཁུངས་མེད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ལས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་པོན་གྱི་སྒྲོབ་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འདི་ལ་གཞན་མ་བཤད་ཅིང་། རྟོག་པ་དགུ་ནི་རིམ་གྱིས་སྒྲོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལས་སོ། །གཞན་དག་གི་བསམ་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་སྒྲོབ་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་དེ་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲོམ་པ་དང་། འདི་ལས་གཞན་ཞིག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་སྒྲོབ་སྒྲོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐར་གནས་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྒྲོབ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྒྲོམ་ལམ་སྤྱིད་རྩེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་ཆོག་ཅུམ་དུ་སོང་། །དཔྱེ་བ་དགུ་པོ་སོ་སོའི་དོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཅུ་བའི་དཔྱེ་བ་གསུམ་ནི་ཀུན་གྱིས་

གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དང་། གང་རུང་དང་ལྷན་ལ་ཅིག་ཤོས་མེད་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་བཅས་
 པ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། འོག་མ་དག་ལ་དེ་བཞིན་ནོ། །འདིར་བསྟན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོད་ཀྱི་འབྲིང་
 བོའི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱ་དངོས་གཞི་ཐོད་ཀྱི་ཁུང་དུ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། དེ་དགུ་ལ་འགོག་
 པ་རེ་རེ་སྟེ་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བུ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་འབྲིང་བོ་སྒྲོར་གསུམ་གང་རུང་འཛིམས་
 པར་རྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལ་འང་གསུམ་མོ། །ཆེན་བོའི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱ་འབྲིང་
 བོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་རེ་སྟེ་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་ཞུགས་སྟོབས་ཀྱིས་
 སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་ཁུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་གང་རུང་གི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པར་རྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །
 དེ་ལ་འང་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་བཤད་པ་ནི། སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ཆོས་གཞན་སྟེ་ལ་བའམ།
 བོར་བ་གང་རུང་གི་སྒྲོན་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐོད་ཀྱི་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་དར་ཁྲིག་
 མཛད་པ་ན་རེ། སྒྱུར་བ་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་གཞན་མ་
 སྟེ་ལ་བའི་ཡར་སོང་དེ་ལ་ཐོད་ཀྱི་ཁུང་དུ་ཟེར་བར་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོ་དོན་མ་
 ཆང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ནི་དངོས་གཞི་ཐོད་ཀྱི་གྱི་བསྐྱེདས་ས་བསྟན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་
 ན་ཐོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་པ་ནི་དགུ་ལ་འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་སྟེ་ལ་བ་གཉིས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་རིགས་པས་མི་འཐད་པའོ། །དང་བོ་ནི།
 དེ་འདྲ་དེ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ན། ལུམ་གྱི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 བོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོད་ཀྱི་དེ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་ནས། དེའི་ལན་དུ་གང་ཡང་མ་
 སྟེ་ལ་བའི་ཡར་སོང་དེ་ཐོག་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་སྒྲུབ་ཤད་མ་ཆང་བས་དེ་མ་ཡིན་ན། མིན་ཅེ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་
 པར་འཇུག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཞིག་ཐོད་ཀྱི་གྱི་ནང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །
 བསྐྱེདས་ས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྱུར་བ་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱིས་དེའི་བསྐྱེདས་
 ས་བསྟན་པའི་གོ་མི་ཆོད་ན། དེ་བསྟན་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་ཐོད་
 ཀྱི་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་བོ་གཉིས་ལ་མཆོམས་འཛིན་གསལ་བར་བཤད་པ་བཞིན་དུ། ཁུང་
 འབྲིང་གཉིས་ལ་མཆོམས་འཛིན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལ་གསལ་བར་མ་བཤད་པ་ནི་

ཅུང་ཟད་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །ཡང་དར་རྟེན་མཛད་པ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་
 ཏུག་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པར་འཆད་པ་ལྟར་ན་དེ་མན་ཆད་གྱི་སྟོམ་ལམ་
 ཅེ་སྟུང་གཞུང་གང་གིས་འཆད་ཅིས་རྒྱུ་པར་བརྟག་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་གཞག་ལ། སྟེལ་གཞི་དང་། སྟེལ་ཆོས་དང་། གནས་དུ་ཡིན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཆོས་གཞན་མི་སྟེལ་བ་རྒྱུ་ལ་ནི་སྟེལ་གཞི་དང་སྟེལ་ཆོས་དབྱེད་མི་དགོས་
 ལ། འགོག་པ་སྟེལ་བའི་ཡར་སོང་ལ་ནི་སྟེལ་གཞི་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་དང་པོ་བརྒྱད་
 ཏོ། །འདིར་འགོག་པ་ནི་སྟེལ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་
 འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། འདིར་ཡང་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྟེལ་དགོས་ཏེ། མ་སྟེལ་ན་ཐོད་
 ཀྱི་ལ་འབྲིང་པོའི་གནས་མ་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་སྟེལ་བ་དེ་མདོ་
 དང་སྟུང་རྒྱ་ཡོད་དམ། དེ་སྟེལ་སྟུང་བ་པོ་བྱེད་རང་གི་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས་བཟོས་པས་ཆོག་པ་ཡིན།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་གནས་ཀྱི་གངས་ངེས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་མདོ་གང་དང་
 སྟུང་། སྟེལ་གཞིའི་འགོག་པ་ཚོགས་པའི་རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་
 འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་འཆད་པའི་མདོ་དེས་སོ་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་ཐོད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལ་འགོག་
 པ་དང་འདོད་སེམས་སྟེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་ཐོད་ཀྱི་
 འབྲིང་པོ་ལ་སྟུང་བ་ན། ཐོད་ཀྱི་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་སྟུང་བའི་འགོག་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མདོ་མི་
 འགྱུར་བའི་བྱིར། མདོ་ཡོད་དོ་སྟུང་ན། མདོན་སྟུང་ལ་བསྟོན་པར་ཟད་དེ། མདོ་ལ་བསྟུང་བའི་
 ཡོང་མེད་ནའང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་གང་དང་ཐོད་ཀྱི་ཆེ་འབྲིང་གང་སྟུང་བའི་
 ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་བརྟགས་པས་ངེས་པ་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞི་པའི་བཞེད་པ་ནི།
 ཐོད་ཀྱི་འབྲིང་པོའི་སྐབས་སུ་མདོན་ན་མེད་པའི་འགོག་པ་གཅིག་གྱང་ཁ་བསྐྱང་ནས་འགོག་པ་
 དང་འགོག་པ་སྟེལ་བར་བཞེད་ཅིང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱིད་ཅེ་ལ་བྱུང་ཆུང་བྱེད་ཅིང་།
 འགོག་པ་གཉིས་པའི་མཐར་མཆོམས་འཛིན་པའི་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། འདོད་
 སེམས་དེ་ཡང་ཐོད་ཀྱི་འབྲིང་པོ་ལ་གཏོགས་པར་བཞེད་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཐོད་
 ཀྱི་འབྲིང་པོ་ལ་འགོག་པ་ཐོག་མར་བྱས་ནས། འགོག་པ་རེ་རེའི་རྗེས་ལ་མཐར་གནས་ཀྱི་

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་སྟེལ་པ་དང་། ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་སེམས་ཐོག་
མར་བྱས་ནས། འདོད་སེམས་དགུའི་རྗེས་ལ་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་སྟེལ་
བར་བཞེད་ཅིང་། མཉམ་གཞག་མིན་པས་མཆོམས་བཟུང་། ཞེས་ལན་གཉིས་སྟོན་ནས་གཅིག་
ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོ་དང་། གཅིག་ཤོས་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོབ་
དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ལ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
སོང་། ཞེས་པས་ཐོད་རྒྱལ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། འོངས་ནས་ཞེས་པ་མར་འོངས་ལ་
སྦྱར་ནས་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་མདོར་བསྟན་དང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །
ཞེས་པ་ནས་མི་འདྲར་འགོ་ཞེས་པའི་བར་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོ་དང་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་
མཛད་དོ། །འོང་ནས་ཞེས་པ་བྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་རྒྱད་ཆུང་བསྟན་པར་ནི་ཉིར་སྒྲུང་དང་། ཤེའི་
པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་ན་མི་གསལ་ལ། ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་རའི་གནད་གྱི་སྒྲ་འོད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་
དུ་རུང་ཅམ་ཞིག་བཤད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དག་ལུན་ལས། འདིར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བརྒྱད་
པོ་རེ་རེ་ཞིང་འགོག་པའི་རྗེས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དགུ་པ་ལ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་
མི་རུས་ཏེ། འགོག་པ་ལས་འགོག་པར་ལྷང་བ་ནི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉི་པའི་
ཕྱིར་དང་ཤུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དེ་ལས་ལངས་ཏེ།
འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་སེམས་ལ་
གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོང་བ་གཉིས་པ་སྟེ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་དང་། འོངས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ལ་ཡང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆོམས་
བཟུང་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་རྗེས་སུ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་སྟེལ་
གཞི་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུའོ། །འོ་ན་འབྲིང་པོའི་སྐབས་སུ་བརྒྱད་ལས་མི་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེ་
ན། དེར་ནི་འགོག་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ལ།
འདིར་ནི་འགོག་པ་ནས་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་ལུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟེལ་ཆོས་ནི་འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་
པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། འདི་གཉིས་སྟེལ་ཆོས་སུ་བྱས་ཏེ་

སྟོམས་པར་ཁྱལ་ས་པས།   སྟོམས་འཇུག་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཐོད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ལ་གཅིག་བོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་
 བས། ཐོད་ཀྱིས་འབྲིང་པོ་ལ་གཅིག་ཀྱིས་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཆད་པ་ནི། འགྲེལ་པར་
 མ་བཤད་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱལ་ས་པའི་ཆེ་བདུན་ཀྱིས་བ་ཡིན་ལ། འགོག་པ་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཁྱལ་ས་པའི་ཆེ་དང་། ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་
 ཁྱལ་ས་པའི་ཆེ་དུག་དུག་བོར་བ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། གཅིག་དང་
 གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །ཞེས་པས་ཐོད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡང་བྱུང་བ་
 བ་དང་། འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཡང་ཐོད་ཀྱིས་འབྲིང་པོ་ལ་
 འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ལལ་ཆེ་བ་དག་ཐོད་ཀྱིས་འབྲིང་པོའི་
 སྐབས་ན་ཡར་སོང་ཁོ་ན་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། མར་འོང་གི་བཤད་པ་དང་། ལྷགས་མི་མཐུན་དུ་
 འཇུག་པ་གཏན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་རྣམ་པར་མ་བརྟག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེར་འགོག་པ་
 ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པ་ནས་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 འགོག་པ་ནས་བཞི་པ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་འགོག་པ་ནས་ལར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་མར་འོང་ཁོ་ན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡར་འགོ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་གོང་ན་ཡོད་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་སོ་སྟོམ་ན། འོ་ན་ཅིག་གོས་འོག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མར་འོང་དུ་ཐལ་བ་
 བརྒྱུག་མི་ལུས་སོ། །འོ་ན་འདོད་པའི་སེམས་དེ་ཅི་ཞེ་ན། ཅུ་བར་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
 རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་། འགྲེལ་པར་
 མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་སེམས་སུ་བཤད་པས། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་
 གསལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་ལ་སོགས་པས་མཚོན་ནས།
 ཁམས་གསུམ་ཀའི་འཛིག་རྟེན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བལྟ་བའོ། །ཡང་གཞན་དག་ཐོད་ཀྱིས་ཆེན་པོའི་
 སྐབས་སུ་མར་འོང་གི་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡོད་གྱི། ཡར་འགྲོའི་བཤད་པ་མེད་པ་དང་། སྟོམས་པར་

འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་ལུགས་འབྱུང་དུ་འཇུག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟག་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འདོད་པ་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་འདོད་སེམས་ནས་སུ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། བར་འཇུག་པ་
 ཐམས་ཅད་ལུགས་འབྱུང་དུ་འཇུག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་འདྲ་མེད་དོ་སྙམ་ན། ཐོད་
 ཀླུ་ཆེན་པོའི་ངོས་འཛིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་དགའི་བར་དུ་འདོད་སེམས་རེ་རེ་སྟེལ་བར་འདོད་པ་
 ཉམས་སོ། །ཡང་གཞན་དག་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བོར་
 བའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པར། འདོད་སེམས་ནས་སྲིད་རྩེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གཅིག་
 བོར་བ་དང་། འདོད་སེམས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་བོར་བ་དང་། འདོད་སེམས་
 ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བརྒྱད་བོར་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དེ་ནི། སློབ་དཔོན་
 གྱི་འགྲེལ་པའི་འགྲུར་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་མཆོམས་འཛིན་གྱི་
 འདོད་སེམས་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་བརྒྱད་བོར་བའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པ་ལ། དེར་བོར་
 བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མ་སྤངས་པས་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེར་དེ་བོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་དེའི་བར་
 དེ་ན་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དང་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་བོར་བའི་ཕྱིར། ཡང་འདོད་སེམས་ནས་
 སྲིད་རྩེ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་གཅིག་བོར་བའི་མཆོན་གཞིར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཡང་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ནི་བདུན་བོར་བའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ནས་མཐར་འདོད་
 པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་བརྒྱད་བོར་བའི་མཆོན་གཞིར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ནོར་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བོར་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་རྩ་བའི་
 གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ནི། ཆོག་སྦྱར་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 གྱི། ཐོད་ཀླུ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་པའི་གོ་རིམ་དེ་དང་བསྟུན་ན། བརྒྱད་དང་བདུན་དང་
 དུག་དང་ལྔ། །བཞི་གསུམ་གཉིས་དང་གཅིག་ཀླུ་ནས། །དང་པོའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འོང་། །
 ཞེས་པ་ཐོད་ཀླུ་ཆེན་པོ་དང་། བདུན་དང་དུག་དང་ལྔ་དང་བཞི། །གསུམ་དང་གཉིས་དང་
 གཅིག་ཀླུ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། །ཞེས་པ་ཐོད་ཀླུ་འབྲིང་པོ་ལ་སྦྱར་བ་
 ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གནས་ཀྱི་གྲངས་ལ། མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ལ་ནི་གནས་བཅུ་བདུན་ཡིན་པ་
 ཀྱན་ཞལ་འཆམ་ལ། དེ་ཡང་རྩལ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་ནི་བཙེ་བརྒྱད་
 ཏུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་དང་། འགོག་པ་
 ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་འགོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་རྟོག་པ་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་དུའི་གནས་ལ་ནི་དགུ་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་མེད་ལ།
 འབྲིང་པོའི་གནས་ལ་བོད་སྐྱེ་མ་རྣམས་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒོ་མས་འཇུག་དགུ་དང་། འགོག་པ་དགུ་
 སྟེ་ལ་བས་བཙེ་བརྒྱད། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་དེ་དང་ཉི་
 སྟེ་ལ། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བོད་ཕྱི་མ་ཡལ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྟེ་ལ་བས་བཅུ་དུག །
 སྤྱིད་ཅེ་འི་རྒྱུ་ཆུང་དང་བཅུ་བདུན་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་ཆུང་གི་དགོས་པ་ལ་སྐྱེ་མ་ཁ་ཅིག་
 འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྟེ་ལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་ལ་བ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འདོད་སེམས་
 ཀྱིས་མཆམས་འཛིན་དགོས་ལ། འདོད་པའི་སེམས་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྤྱིད་ཅེར་རྒྱུ་ཆུང་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་ནི་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན། འདོད་སེམས་ནི་མ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་པས། དེ་ནས་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མར་འོང་གི་དུས་སུ་ཅི་ཞེན། དེ་
 དུས་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་ནི་འདོད་སེམས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ཙམ་གྱིས་ཞི་བ་མ་ཡིན་ལ།
 ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་སྒོར་སྤྱིད་ཅེ་འི་སེམས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་
 མཆམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མདོ་
 སོ་སའི་དགོངས་པས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་རྒྱུ་ཆུང་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཐུང་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ཆུང་ངེས་པར་
 དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་ན་འབུམ་དང་། སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་
 དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་མི་མཐུན་པར་འཆད་པ་དུ་མ་
 སྤྱང་ངོ་། །རིགས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་པོའི་གནས་ནི་བཅུ་དུག་སྟེ། སྟེ་ལ་
 གཞི་བརྒྱད་དང་སྟེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་སོ། །སྤྱིད་ཅེ་ལ་རྒྱུ་ཆུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ།
 མདོ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །རིགས་པས་མི་འཐད་དེ། ཐོད་
 ཀྱི་ཆུང་ཆུང་པོའི་འགོག་པ་དང་། ཆེན་པོའི་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འདོད་སེམས་ཀྱིས་

མཆམས་འཛིན་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་བཤད་གྱི། སྤྱིད་ཅེ་དང་འདོད་སེམས་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་འཛིན་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགོག་པ་ནས་འདོད་སེམས་སུ་འོང་མི་རུས་ན། ཤིན་ཏུ་ཞི་བའི་འགོག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་ཡང་འོང་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་འཇུག་རུས་པ་ཉམས་སོ། །

འོན་ཏེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་རྒྱད་ཆུང་བཤད་ཅིང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཆར་གྱིས་དེ་ལས་ལངས་ནས། དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། གཞུང་དེ་ནི་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པའི་གནས་ལོག་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་འགོག་པ་ལས་ལྡང་བའི་ལྡང་སེམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །འཕགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་། །ཞེས་ལྡང་སེམས་ལ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་འི་དག་པ་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་གྱི་ཟག་མེད་དོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཉིར་སྒྲུང་དུ་ནི། དེ་ལས་ལངས་ནས་འདུ་གེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ལའོ། །ཞེས་སྤྱིད་ཅེ་འི་སེམས་ཀྱིས་ལྡང་སེམས་བྱེད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི། དེ་ལས་ལངས་ནས་དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་སྤྱིད་ཅེ་དང་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་ཟག་མེད་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བསམས་ནས་བཤད་གྱི། སྤྱིད་ཅེ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྤྱིད་ཅེ་འི་རྒྱད་ཆུང་ནི་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དགོངས་པ་སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ལྡང་སེམས་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྡང་སེམས་གནས་སུ་བགྱང་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ལྡང་བའི་ཆེ་དེ་ཡང་གནས་སུ་ཐལ་བས་སོ། །འདི་ཡང་ལྡང་སེམས་ཡིན་པར་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལོ་རྩ་བ་ཡང་བཞེད་པས་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྤྲོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷོག་པའི་སྒྲོ་ནས་གནས་སུ་མ་རུར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱད་ནས་འགོག་པ་བརྒྱད་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འགོག་པ་བདུན་ནས་མཐར་གནས་ཕྱི་མ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ན་གནས་བཅུ་བཞིར་འགྱུར་བས་སོ། །ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འཆད་པར་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆམ་ལ། རྩས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ལྷོག་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་སུ་མ་རུ་ཅ་དྲུག་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་དགུ་ནས་འདོད་སེམས་དགུ་ལ་ལངས་པ་དེའི་ཆེ་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་

དུ། འདོད་སེམས་དགུ་ནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེན་ཡང་བཙོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་འདི་ཡང་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་བགྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་འདི་མ་བགྱངས་ན་ལུགས་མཐུན་དུ་བརྒྱད་རྒྱལ་བའི་མཚན་གཞི་འཛིན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ལུགས་མཐུན་དུ་ཆོས་གཞན་མ་སྒྲེལ་བའི་ཡར་སོང་ཡིན་གྱི། ལུགས་མི་མཐུན་དུ་བརྒྱད་རྒྱལ་བའི་མཚན་གཞིར་བཞག་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཐའི་འདོད་སེམས་ནི་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་གནས་སུ་བགྱང་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཐོད་རྒྱལ་ལས་ལངས་ཟིན་པའི་ཆེས་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐོད་རྒྱལ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་རྒྱལ་བ་དང་། ལུགས་མི་མཐུན་དུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་གཉིས་ཁས་སྤངས་པར་རིགས་སོ། །ཐོད་རྒྱལ་འདི་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དགོས་པ་ལ། བོད་མ་རྒྱམས་སྟོམས་འཇུག་ལ་རྩལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེས་གསུང་ཡང་། སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་བོན་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ན་ལུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་སྤྱོད་གྱི་མཚན་གཞི་སྤྱོད་འཇུག་གཉིས་པོ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་རྩལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་ནི། ཆེས་ཐོབ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིའི་འགོག་སྟོམས་དབུ་མ་དང་མཐུན་པར་འཛིན་ན། དབུ་མ་ལུགས་གྱི་འགོག་སྟོམས་ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། འདིའི་སྐབས་གྱི་འགོག་སྟོམས་ས་དབུ་མ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་མི་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནོ། འདིའི་སྟོམས་འཇུག་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ནས་གསུངས་པ་དང་བཟུན་པ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་སྤྱོད་གྱི་ས་མཚམས་ཡང་དེ་ནས་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྤྲུལ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དགུའི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་འགོག་སྟོམས་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཤད་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཉིར་སྤང་གི་དགོངས་པར་གསལ་བས། དེའི་ཆེན་སྟོམས་འཇུག་རང་གི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་བོན་སྤྲོང་རུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེའི་སྐབས་ན་རྒྱམ་པར་མི་རྟོག་པའི་

ཡེ་ཤེས་སྒྲོམས་འཇུག་སྒྲིམ་བརྒྱད་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་
ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །

འདིར་སྒྲུབ་པ། སྒྲིམ་སྒྲིའི་དོན་རྣམས་གསལ་གསལ་ངག་གིས་ནི། །རྒྱས་རྒྱས་བཤད་ནས་
རར་རར་མང་བོ་ཡི། །མཁས་མཁས་པ་མཐའ་ཆོད་ཆོད་འདྲ་ན་ཡང་། །དཀའ་དཀའི་དོན་རྣམས་
ལུས་ལུས་འདྲ་མཐོང་ནས། །རྣམ་དཔྱད་བརྩོན་པས་ལན་མང་དབྱེད་བྱས་ནས། །ལུང་དང་
རིགས་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཡིས། །རང་དང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་སྒྲེལ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་
མེད་པའི་རྣམ་བཤད་འདི་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་དགུ་ཚན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་
ས་མཚམས་ནི། ས་བརྩུ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུན་གྱི་ཐ་མར་མ་སྒྲིབ་ཅིང་། གནས་
ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྒྲོང་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་དགུར་བྱེ་བ་དེའི་ནང་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་
ནང་དུ་དེ་གཏོགས་ན་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ལས་ལོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་
བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་སྒྲོམ་ཅེ་རྫོགས་པའི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་འབྱུང་བར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། གང་དག་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པ་
དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་གྲུབ་སྟེ། ཇི་སྐད་
དུ། །ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
རིགས་བཞི་པོ་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡམས་ཀྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཟད་
ནས། ཞེས་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་སྒྲིམ་ལོགས་སུ་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་། བརྟེན་པ་
ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། དེ་ནས་བར་ཆད་མེད་ཅེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རྣམས་གཞུང་
འགྲེལ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་
ལ། དེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཚུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་གོགས་མེད་པར་འབབ་པ་བཞིན་དུ། རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་

བརྒྱད་སྤངས་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་
པ་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ལ། དངོས་དང་། བསལ་བྱ་ལོག་བསྐྱབ་དོས་
བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོའི་བག་ཆགས་དྲུངས་འབྱེན་པར་རྒྱས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་རོ། །ས་མཆོམས་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་ཁོན་ན་ཡོད་ཅིང་། འདི་དང་སྤྲད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་
གཉིས་ས་མཆོམས་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་ཆུ་ལ་དང་ལྷོག་ཆ་མི་འདྲ་སྟེ། འདི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྲོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་བསྟན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་དང་
ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་དེ་ན་བྱང་པར་
གྱི་ལམ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན། འདི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྤྲོད་པ་ལ་ལྷོས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པ་བརྒྱུ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་དུ་མི་འགལ་ལོ། །
བར་ཆད་མེད་ཅེ་འཆད་པ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀྱན་མཁུན་ཉིད། །ཅེས་དེ་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་དུ་
བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེའི་དམིགས་པའི་རྒྱེན་དང་། བདག་པོའི་རྒྱེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འདིའི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །དུན་པ་བདག་པོའི་རྒྱེན་དང་ནི། །རྣམ་པ་ཞི་ཉིད། །ཅེས་སོ། །
འདིར་དམིགས་རྒྱེན་དངོས་མེད་དུ་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་ཟེར་བ་
མ་ཡིན་གྱི། བདེན་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་འཆད་
པ་ནི་འཕགས་སང་གི་དགོངས་པའོ། །དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ནོ། །ཞེས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཞི་ཉིད་ཅེས་པའོ། །གཞུང་འདིས་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱེན་གསུམ་འཆད་པ་
ནི། ཉིར་སྤང་གི་དངོས་བསྟན་ལ་གསལ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་རྒྱེན་གསུམ་
ལ་སྒྱུར་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་སོ། །འདི་དེ་དག་གི་
དམིགས་རྣམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ། །ཨར་གྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྒྱེན་བཞི་ལས་སྒྱེ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ཡང་། ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སེམས་སེམས་བྱུང་དུ་འཛོག་
པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེ་ཡིན་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། རིགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱེན་བཞི་ལས་སྒྱེ་

དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མདོར་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གྱིས་མཐུན་རྒྱུན་དམིགས་པ་
དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་གཉིས་དང་མ་བུལ་བར་བྱས་ཤིང་། འགལ་རྒྱུན་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་
བསལ་ན། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལོག་བསྐྱབ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསལ་བྱ་རྣམ་རྟོག་དང་། སེལ་བྱེད་གྱི་ལན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་མཐུན་དེའི་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་
འགལ་བར་འཛིན་པའི་སྟོལ། །འདིར་གཞུང་ལས་ཐེ་ཚོམ་དུ་བཤད་ཀྱང་སྒྲིག་གུར་གྱི་དོན་ལ་
འདུག་པའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་དུ་འདུས་ལ། ལོག་རྟོག་དེས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པའི་ཚུད་ངག་
ཀྱང་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་ལ་འཛིག་པ་ནི་མི་འཐད་པས། དེ་ཡང་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གྱི་ངོས་འཛིན་རྣམ་རིག་ལ་འཆད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་མཚུངས་
སོ། །དབྱེན་བཅུ་དྲུག་གོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོ་ལས་དམིགས་པ་འཐད་པ་སོགས་ཡུལ་
བཅུ་དྲུག་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་ལོག་པར་རྟོག་ཅིན། ཚོས་ཐམས་
ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་མཐུན་གྱི་དམིགས་པ་འཐད་པར་བཤད་པ་གཉིས་
འགལ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་སེལ་བྱེད་གྱི་ལན་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དམིགས་
པ་འཐད་པ་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ནི་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་
རབ་ཡིན་ལ། དེས་སྒྲུན་ཀ་དེ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྟངས་དུ། དེ་བས་ན་ཀྱན་
རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒྲི་ཅན་གྱི་སྒྲུན་ཀ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་གྱི་སྒྲི་
ནས་ལན་བཏབ་དགོས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ན། སྒྲུན་ཀ་
ལ་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སུན་འབྲེན་པ་
དང་། དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཉིས་པོ་སུན་འབྲེན་པའོ། །དེ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་སྒྲི་ཅན་དང་། དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དོན་དམ་སྒྲི་ཅན་
ཞེས་བྱའོ། །

སྒྲུན་ཀ་བཞི་ཀ་ཡང་གཞུང་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ལམ་གསུམ་

བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། གྲུ་རྫོབ་ཏུ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དམན་པའི་མུང་འདས་
མངོན་དུ་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རོན་དམ་དུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དམིགས་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོན་དམ་དུ་ཡུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །གཉིས་པ་ནི།
འགྲེལ་བར། གྲུ་རྫོབ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་གྲུ་ཀ་ལ་རོན་དམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་བཏབ་དགོས་ཞེས་པ་ནི།
དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རོན་དམ་སུན་འབྱེན་བའི་གྲུ་ཀ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། གྲུ་རྫོབ་ཀྱི་དེ་
ཉིད་སུན་འབྱེན་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་བཏབ་དགོས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མངོན་པར་རྟགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་
གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ། ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་
རྟགས་པར་བཤད་པ་སྟེ་སྐབས་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༧༡། །སྒྲོང་གཉིན་དཔག་བསམ་ནམ་མཁའི་ཅེར་སོན་གྱང་། །ལ་རོལ་ཕྱིན་དུག་
འདབ་སྒྲོང་མ་རྒྱས་ན། །སྤྱིད་དང་ཞི་བའི་གདུང་བ་སུ་ཡིས་སེལ། །དེ་ཕྱིར་དེ་སྟོན་མཛད་ལ་ཕྱག་
འཆོལ་ལོ། །ཞེས་འཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་ཅུ་མ་པར་དམ་བཅས་ནས།

དུག་པ་མཐར་གྱིས་པའི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་
ཚུལ། གཞུང་གི་དཀའ་བའི་གནས་མདོ་ཅམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བསལ་བྱ་ལོག་བསྐྱབ་བཅུ་དུག་པའི་མདོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟགས་ནས་འཆོང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
པ། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བསམ་
གཏན་བཞི་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟས་སྤྱན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཆོང་རྒྱ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མཐར་གྱིས་པའི་
སྒྲོད་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོབ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ནན་ཏན་དུ་བགྱི་བ་གང་གིས་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆོང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དག་མཆིས་སམ། ཞེས་པའི་ལན་དུ།

མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ་བཅུ་གསུམ་གསུངས་སོ། །

རི་ལྟར་ཞེན། འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་། ལམ་གྱི་
བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་རྗེས་དྲན་དུག་དང་། ལམ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྒྱུར་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། བཀའ་སྒྲུལ་པ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྒྱུན་པས་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་རབ་ཏུ་
འདོགས། མཐར་གྱིས་པའི་བསྐྱབ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་བསྐྱབ་བ་རབ་ཏུ་འདོགས་ཏེ། དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །
ཞེས་པ་ནས། ལར་ཕྱིན་གཞན་ལྷ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་སོ། །འདིས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པས་ས་བཅུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཀྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལར་
ཕྱིན་ཕྱི་མ་བཞི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཞེས་པ་ནས། དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་
བྱ་བ་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་
རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོན་བཟང་པོ་སུམ་རུ་རྩ་གཉིས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དཔེ་
བྱུང་བཟང་པོ་བརྒྱད་རུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཞེས་སོགས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ལུང་པོ་ལྷ་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད། ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲོབས་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོན་འབྲེལ་
དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཞེས་སོགས་ལྷས་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་གསུངས་ལ། དང་པོ་ཆོགས་ལམ་
དང་། ལྷག་མ་བཞི་སྒྱུར་ལམ་བཞི་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་སྤྱང་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་བྱང་
སེམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་བྱང་སྤྱོད་སོ་བདུན་གྱིས་མཐོང་ལམ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་བར། ཡེ་ཤེས་གྱི་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བསྐྱར་ནོ། །མདོར་ན་སྒྲོབ་པའི་ལམ་བཞི་པོ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །ཡང་བཀའ་སྒྲུལ་

པ། རབ་འབྱོར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། དག་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་
 མི་བྱེད། མི་དག་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་།
 ཟང་ཟེང་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་། འཕགས་པ་ཡིན་མིན་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་
 དང་། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དང་། འདུས་བྱས་དང་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཞེས་པས་ནི་ཆོས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྟན་ལ། ཡང་རབ་
 འབྱོར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་འདུན་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། སྒྲེས་བྱ་བྱང་
 བཞི་དང་། གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དག་འདུན་རྗེས་སུ་བྱན་པ་གསུངས་སོ། །ཡང་བཀའ་རྒྱལ་པ། བྱང་སེམས་
 ཆེན་པོ་ཆུལ་བྱིམས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། ཆུལ་བྱིམས་མ་ཉམས་པ། མ་འདྲེས་པ། སྒྲིན་
 མེད་པ། བཀའ་ལོག་མེད་པ། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པ། སྒྲིན་ཏུ་རྫོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་
 ཆུལ་བྱིམས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། རབ་འབྱོར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་
 བསྒྲུབ་པ་ན། ཟང་ཟེང་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་གཏོང་བ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 བྱི་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ལྷ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། ཆུལ་ཆེན་
 བཞི་ནས་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྒྱས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་སུ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དག། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་
 དོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ལྷ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་ན། མཐར་
 གྱིས་པའི་བྱ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པས། སེམས་དང་
 པོ་བསྦྱོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས།
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆུལ་གྱིས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ནས།
 སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་
 མཐར་གྱིས་པ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོ་བཙུ་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང་།

བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་གསུངས་ལ། གསུམ་པོའི་ངོས་འཛིན་ཉིར་སྤང་ལས།
 དང་པོ་ཆོགས་ལམ་དང་། གཉིས་པ་སྦྱར་ལམ་དང་། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ལ་
 བཞག་ཅིང་། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱར་བ་ནི། ཅེ་མའི་སྦྱར་བ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་ལམ་དུ་མི་འཛིན་པས། མཐར་གྱིས་བྱ་བ་སོགས་གསུམ་པོ་སྦྱར་མཐོང་
 སྒྲིམ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བར་བཞེད་དོ། བྱི་མ་བཞི་ཤར་ཕྱིན་དུ་འདུས་པའི་ཚུལ་ལ། དབུས་མཐའ་
 ལས་ནི། མི་ཟད་པ་དང་རྟག་འཇུག་དང་། །ངེས་དང་ལོངས་སྦྱོད་སྒྲིམ་པར་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་
 ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ནི། རྩས་སུ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡིན་ནོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་
 ནི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་དཔྱེ་བས་མིང་བཅུར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་འཛིན་ཆེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྦྱོབ་པ་མཐའ་དག་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཤར་ཕྱིན་ཡིན་ལ།
 འཛིན་ཆེན་ལས་འདས་པའི་རྩེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱས་པ་ནི། ཐབས་དང་། སྦྱོན་
 ལམ་དང་། སྦྱོབས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད། སངས་
 རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་ནི་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་སོགས་པས། སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །དག་པའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྒྲུབ་ནི་སྦྱོན་ལམ་ཡིན་ནོ། །མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པ་ནི་སྦྱོབས་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ལ་མཁས་པ་
 ནི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྩེས་སུ་བྱན་པའི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་
 མམ་བཞི་དོན་དམ་པར་བྱན་པ་མེད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱན་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་རྩེས་བྱན་ཡིན་པར་
 འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་མཐུན་པར་བཤད་ལ། དེའི་དགོངས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
 གཉེན་ནི། རྒྱ་ལམ་གསུམ་བྱན་པས་འབྲས་སུ་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་བྱན་པ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་
 ལ། ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ནི། ཆོགས་ལམ་དུ་སངས་རྒྱུ་བྱན་ཚུལ་དང་། སྦྱར་ལམ་བཞི་དང་།
 མཐོང་ལམ་དུ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་དུ་སངས་རྒྱུ་བྱན་པའི་ཚུལ་དུ་དེའི་མདོ་བདུན་པོ་སྦྱར་བར་
 མཛད་དོ། །འོ་ན་དོན་དམ་པར་བྱན་པ་མེད་ཚུལ་མདོ་དང་འགྲེལ་པར་གསལ་བ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི།
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རྩེས་སུ་བྱན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་བཤེས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི།
 བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་སྦྱོབ་དཔོན་རྣམས་ནི་རིགས་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྷན་པ་ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲན་པར་བཞེད་དོ། །

དེ་ཡང་བརྟགས་ན་གཟུགས་སྤྱི་དྲན་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྤྱི་དྲན་ཚུལ་ནི་རྒྱུད་སྤྱི་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དགོ་སོགས་གསུམ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་པ་ཆོས་རྗེས་དྲན་གྱི་དོན་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དག་འདི་དག་ཆོས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པས་ཆོས་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དྲན་པ་ན་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའོ་ཞེས་གསུངས། ཆོས་བཤེས་ནི་དགོ་པ་སྤང་བྱུང་དྲན་པ་ན་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་མོད། རང་གི་སློབ་བརྟགས་པ་ནི། དེ་གསུམ་དོན་དམ་དུ་དྲན་པ་མེད་པ་ནི་ཐ་སྐད་དུ་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཆོས་དགོན་མཆོག་དུ་འཛིན་པས་སོ། །

གཏོང་བ་གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལ་དཀའ་བའི་གནས་མེད་ལ། ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྐབས་སུ། འདི་དང་དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྒྲོས་སོ་སྒྲུལ་ན། ལྷར་སྐྱེ་བ་བཟུང་བའི་འཕགས་པ་འདི་རྣམས་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་དངོས་ཡིན་ཡང་། ལྷ་མ་དང་ཡིད་ལ་དྲན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། ལྷ་མ་སྐྱབས་གནས་སུ་དང་། འདི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དཔང་པོར་དྲན་པ་ཡིན་པས་མི་སྒྲོས་སོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །

མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན་པར་འཆད་པ་ལ་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀ་མཐུན་གྱང་། དོས་འཛིན་ཚུལ་དང་དེ་བསྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ནི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། འཕགས་པ་ནི། ལར་བྱིན་དུག་དང་། རྗེས་དྲན་དུག་དང་། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ཏེ། ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་དུ་བསྒྲོམ་པར་བཞེད་དོ། །དེའི་ངོས་འཛིན་ཡང་། སློབ་དཔོན་ནི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་འཛིན་ལ། འཕགས་པས་ནི་བརྒྱ་གསུམ་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་འཛིན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༡༡། །མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བའི་སྒོ་གྲོས་རབ་གོམས་པས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་སྒོས་ཟག་
མེད་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། །དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་དེའི་རྣམ་
གཞག་བཤད། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་ནས།

ལེའུ་བདུན་པ་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ། །མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
རྩལ་དང་། །གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་བཅུ་གསུམ་པར་བྱིན་དུག་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུལ་བའི་
རྩལ་གསུངས་པ་ལས་འབྲེལ་ནས། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། །བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ།
ཇི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས། །ཞེས་
པའི་ལན་དུ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་ཡུམ་གྱིས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ལྔ་ན་
པ་ནི། །ཡུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་དེ་
ལྟར་སྦྱོད་པ་ནི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དང་། །བཀའ་སྤྱུལ་
པ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་ལྟའི་རིགས་གྱི་ཡོངས་སྦྱོད་དང་། །སྦྱོད་པ་
དང་། །སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་གཞན་རྩོལ་བ་དང་བྲལ་བ་དག་ན། །ཡོངས་སྦྱོད་སྦྱོད་པ་གང་ཇི་སྟེད་
ཅིག་ཡོད་པ་དག་དེར་བྱང་སྟེ། །དེ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་
ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དེ་གསུངས། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། །མི་ལམ་དང་།
སྦྱུ་མ་དང་། །སྦྱིག་རྒྱ་དང་། །སྦྱ་བརྟན་སོགས་དང་། །སྦྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་
ལ་གནས་ཤིང་། །སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་
ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དང་། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། །ཆོས་

ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །སྤྱི་བརྒྱན་དང་། མིག་ཡོར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་འདི་ལ་གནས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ལ་གནས་ཤིང་ས་
 གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་མི་བསྐྱེད་དོ། །
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར། དེས་ས་དེ་ཡང་མི་དམིགས་ན། དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་
 ཆགས་སྐྱེ་བར་ལྟ་གཤམ་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱར་བའི་དོ་བོ་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན་
 རྟོགས་བྱ་སངས་རྒྱས་སའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
 རྟོགས་བྱེད་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྤྱོད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་དུས་སྐད་
 ཅིག་མ་གཉིས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལྟར་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
 དེ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། མངོན་དུ་བྱས་མ་ཟེན་པ་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་དག་ལྟར་ཅིག་ཏུ་
 འགྲོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་མོད། དགོས་པ་དང་
 ངོས་འཛིན་མི་འདྲ་སྟེ། དགོས་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱར་བས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གོམས་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ངོས་འཛིན་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་དུས་སྐད་ཅིག་
 མ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་སོགས་བཞེདོ། །
 དང་པོ་ནི། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་རྟོགས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
 སྦྱིན་པའམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་
 པ་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་ཡིན་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། སྦྱར་བ་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཡིན་ལ། འདིར་རྟོགས་བྱ་ཞེས་པ་ཐོབ་བྱ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི།
 དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཟེར་བ་ནི་མིན་ཏེ། འདིའི་རྟོགས་བྱ་ལ་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
 འདྲེས་པ་དང་། སྦྱོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། མཚན་དང་དཔེ་བྱེད་རྣམས་བཤད་ལ།

དེ་དག་དེའི་དངོས་ལུལ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྱུར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི།
 སྒྲོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མདོན་དུ་བྱས་པ་ན། གཞན་ཐམས་
 ཅད་མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། འདི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་སའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་རོག་ཅིག་པས། གཅིག་
 མདོན་དུ་བྱས་ན་གཞན་མདོན་དུ་མ་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལུང་ལས།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་སོ། །

རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མདོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆོ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི།
 འོན་ཀྱང་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སུ་དངོས་པོ་སོ་
 སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱ་བའི་ངོ་བོས་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཉིད་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་
 དཔེའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ནི། རི་ལྟར་སྒྲེས་སུ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་བོད་སྐད་མ་དག །གཅིག་
 ལུལ་དུ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཆད་པ་ནི། རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་
 ཅད་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། མདོན་དུ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡང་
 སྐབས་བརྒྱད་པ་ནས་འཆད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་པར་འཆད་པ་མ་དགོངས་པར་བཟད་དོ། །

འོ་ན་འདིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་གྱི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེན། བོད་སྐད་རབས་པ་རྣམས་ནི། ས་
 དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ནི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤུན་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་
 ཆད་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནི། ས་
 དང་པོ་ཡན་ཆད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོར་འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པ་དང་། བརྒྱད་

པར་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 སྒྲིན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། སོ་སོ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །
 དེ་དག་ཟག་མེད་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དེ་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཅི་
 སྐད་དུ། མདོ་ལས། བྱིས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་རུང་བས་ཡུལ་ལ་བྱ་ཞིང་།
 དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཡིན་པས། རྫས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སོ་སོར་མ་ངེས་ཀྱང་། མདོ་
 དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་ཆུལ་གྱི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་
 རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་སྒྲིན་པ་དང་། བྱི་མའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྒྲིན་
 བར་སྒྲིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་པ་
 བསྒྲོམ་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དེ་གཉིས་སྒྲིས་ཟེན་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་སྒྲིན་སོགས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིས་
 བར་ཐལ་བས་སོ། །ཅི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཉིན་པོ་བསྒྲོམ་པས་མི་མཐུན་པའི་
 བྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན། ཞེས་པའི་གཞུང་དེས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་
 རྣམ་སྟུང་དུ་འབྱུལ་པ་ཡིན་མོད། གཞུང་དེས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་གོ་བ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མདོར་དུ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། གང་ཆེ་རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི། །གནས་སྐབས་ཆོས་དཀར་སྒྲིས་གྱུར་
 པ། །དེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། །ཤེས་རབ་ལ་རོལ་བྱིན་རང་བཞིན། །ཞེས་འདོད་དགོས་
 སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ནི། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་སར་ཆོས་དཀར་པོ་དེ་སྒྲིས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་པ་བསྒྲོམ་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དེ་སྒྲིས་
 པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་དང་མཐུན་ནོ། །སྒྲུབ་པ་བཞི་པོའི་ས་
 མཆོམས་ལ། བོད་བྱི་མ་རྣམས་ནི། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་བཞིར་བྱེ་བ་
 ཡིན་པས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞལ་འཆམ་པར་གསུངས་ལ། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་

པོའི་གསུང་གིས་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ནི། །ས་བཞི་པོ་ལ་ཡང་
 དག་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པས་སྦྱོར་བ་འདི་བཞི་ནི་ས་བདུན་པ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་རིམ་བ་
 བཞིན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ནི་ས་
 བདུན་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་པ། །
 ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་དག་གིན་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག། ཆོས་ལ་ང་སྤངས་རྒྱུ་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །
 རྣམ་པར་དག་པ་ཐ་དང་ང་རྒྱལ་མེད། །སྐད་ཅིག་གཅིག་སྟོ་ཐོབ་པ་བཏང་སྟོམས་པ། །ཞིང་
 རྣམས་སྦྱོང་བས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་བྱེད་པར། །མཁས་པ་མཐུ་ཆེན་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་པ་དང་། །
 དེས་པར་སྟོན་ལ་མཁས་པ་དབང་བསྐྱར་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ལྟ་བ་དང་།
 ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཆོས་ལ་ཐ་དད་པའི་དང་།
 རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཐ་དད་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་
 པ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ས་དང་པོ་ནས་དུག་པའི་བར་ཡིན་ལ། བདུན་པ་ལ་ནི་མཆོན་མ་མེད་པར་
 གནས་པའི་མཐུས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་བསྒྲུལ་པའི་ཕྱིར།
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་སྟོ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ་འདི་བཞི་རྒྱུ་འབྲས་
 ཀྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྷོག་པའི་ཆས་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་མོད་
 ཀྱི། ཕྱི་མ་ནི་རང་དགར་ཟད་པས། ལྷ་མ་གཉིས་དོན་རི་ལྟ་བར་བཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་གི་སྟོས་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ནི། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་སའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་
 དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྦྱིབ་པ་དེའི་ཆེན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཅུང་ཟད་ཀྱིས་སྦྱིབ་པ་
 དེའི་ཆེན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་སྒྲིན་པ་ན་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱུབས་ཤུན་དང་
 བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟོགས་བྱ་དེ་གཉིས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་ནི།
 རྟོགས་པ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་དང་ཅུང་ཟད་དང་མ་བྲལ་བ་དང་གིན་ཏུ་བྲལ་བ་དེའི་ཆེན། །
 དེའི་ཕྱིར་རྒྱུན་མཐའི་སྡེ་ལོགས་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་
 མེད་པའི་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ནི་རྒྱུན་མཐའི་སྡེ་ལོགས་དང་།
 གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གཉིས་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མར་བཞག་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལུལ་

ཅན་ལ་གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་དྲུངས་ལྷུང་ཞིང་། ཐོབ་བྱ་དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲེས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ལེའུ་བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་
པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། མངོན་རྫོགས་རྣམ་པ་དུན་རྩེ་མཆོད་སྒྲེ་མཆེད་ལ། རྣམ་པ་ཤད་རྣམ་
པ་དུན་གསེར་རིའི་འབྲེང་བ་ཡིས། ལེགས་པ་ཤད་མིག་གི་དགའ་སྟོན་འདི་བྱས་པ། སྐྱེ་གསུམ་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བསྟོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་བཟོ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༡༡༡། སྐྱེ་གསུམ་འབྲིན་ལས་གསལ་བའི་ཉི་མ་ནི། མངོན་རྫོགས་ཅད་ཤེས་བདུན་གྱི་
ཁ་ལོ་བས། རྣམ་ཡང་ཤར་ནས་ཤར་དུ་དྲངས་གྱུར་བས། བྱུང་འཇུག་འབྱུག་པའི་ལམ་ལས་དེ་
གྲོལ་ལོ། ཞེས་མཆོད་པར་བརྫོད་ནས།

བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ། གཞུང་
སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་བཞི་པའི་མདོ་ལས་འབྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ། དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་མེད་
པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཆོས་དེ་གང་ལགས། དཀའ་སྒྲུལ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཅུ་བདུན་དང་། ཞེས་
པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པས་ནི་
རྫོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་སམ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་འདི་དག་ཐོས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་བྱ་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 བས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེས་པུ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ།
 བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་།
 བདེ་བ་དང་། ཆོས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོལ་པ་ནས། དེ་ལྟར་བྱང་
 སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་འཛད་
 བ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་གྱུར་ནས། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གསུམ་ལ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་
 མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་དེ་དག་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སངས་རྒྱུ་ཏེ། བྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐའ་མེད་པར། དུས་
 ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱིས་
 སྐྱུ་ལ་བ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་ལྟར། བྱང་སེམས་ཆེན་
 པོ་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ནི་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱེ་དང་། རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་
 རྒྱུ་གྱི་སྐྱུན་གྱིས་འཛིག་རྟོན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས། ཤར་བྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་
 གསལ་གྱི་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ན་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་དག་ཆེད་དུ་བསམ་སྟེ། སེམས་ཅན་དཔྱུ་ལ་བ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ག་བསྐྱུ་ལ་ཞི་བར་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་
 འགགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱུ་ལ་པའོ། །གསོལ་པ། དེ་གང་ལགས། བཀའ་སྐྱུ་ལ་པ། མི་
 ཉམས་པ་སྤོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཏེ། ཆོས་དེ་ནི་མ་སྐྱུ་ལ་པའོ། །
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་འཕྲིན་ལས་ནི་ཤུ་ཅ་བདུན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟོན་སྐྱེ་བཤད་པ་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱུ་བའི་རྒྱ། སངས་རྒྱུ་བའི་ཚུལ། འབྲས་པུ་སངས་རྒྱུ་སའི་རྣམ་
 པར་གཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོགས་གཉིས་ཏེ། གཏམ་དུ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཐེང་བ་ལས། སངས་རྒྱུ་

ནམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་འདིར། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས་པ་སྟེ། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོར་
བསྐྱེན། །ཀྱུ་ལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་
འཛིན་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། སྐྱེན་དང་ཚུལ་བྱིས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཚོགས་
ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ། །ལྷ་ཅར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས། །
ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། སྐྱེན་སོགས་ཚོས་གསུམ་འདི་དག་པ་ལ་མོ་ཆེར། །བདེ་བར་
གསེགས་པས་བྱིས་པ་ནམས་ལ་བསྐྱེད་པས། །བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །
སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་དང་། དེའི་བྱུགས་ལས། བརྩམ་སོགས་
ཚོས་གསུམ་དེ་དག་པ་ལ་མོ་ཆེར། །བདེ་བར་གསེགས་པས་རབ་བྱུང་ནམས་ལ་སྐྱེད་པས། །ཡེ་
ཤེས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ལྷགས་དང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་ལྷགས་དང་། ཐེག་
ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དུས་སུ་འཕགས་པའི་ལམ་རྒྱུད་
ལ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་
དཀའ་བ་ལོ་དུག་སྐྱུད་པའི་དུས་སུ་འཛིན་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྱལ་
བྱས་ཏེ། སྤྱར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས།
དྲོད་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་སྟོན་ཐོག་གཅིག་ལ་མདོན་དུ་བྱས་ཏེ་
སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དེ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། འཕགས་པ་མིན་ཡང་པ་མ་དང་། །ནད་
པ་དང་ནི་ཚོས་སྐྱེ་དང་། །སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞན་དུ་མེད་པ་ཡིན། །
ཞེས་སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོན་དང་བསེ་རུ་
བྱང་ཆུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་བརྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷགས་
གཉིས་པ་ནི། དམ་པ་ཏྲིག་དཀར་པོའི་དུས་སུ་ས་བརྩུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་དོ་རྗེའི་གདན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེ་པན་ཆད་ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱ་ཆེ་རོལ་བ་ལས་གསུངས་སོ། ། ལུགས་གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པ་འདིས་རྩལ་ཕྱ་རབ་གྱི་གྲངས་
 ལས་འདས་པའི་བསྐལ་བ་མང་པོའི་སྤྱི་རོལ་ནས་འོག་མིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་མདོན་པར་ཚྲོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་པ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། སྤྱིང་བཞི་ཐེར་འབུམ་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
 ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པར་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་བླ་མ་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་
 སོགས་སུ་གསལ་ལོ། ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ངེས་དོན་ལ་ཐོག་མར་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་
 འོག་མིན་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། མདོ་ལས། གཙང་མའི་གནས་དག་སྤངས་པ་ཡི། འོག་མིན་
 གནས་མཆོག་ཉམས་དགའ་བར། ། ཡང་དག་ཚྲོགས་སངས་དེར་སངས་རྒྱས། སྤྱལ་བ་པོ་གཅིག་
 འདིར་འཆང་རྒྱ། ། ཞེས་གསུངས་པས་གནས་གཙང་མའི་ནང་གི་འོག་མིན་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་གང་ཞེན། འདི་ལ་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སའི་
 དངོས་གཞི་ལས། གནས་གཙང་མ་རྣམས་ལས་འདས་པ་ན། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་
 དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་གང་
 དུ་སྒྲེ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། གནས་གཙང་མའི་སྟེང་ན་ལྟའི་བྱ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་
 ཡོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། རྗེ་བཅུན་ས་སྤྱུ་པའི་གསུང་གིས་ནི། དེ་འདྲ་དེ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པ་བ་རྣམས་སྟོན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་སར་བཤད་གྱི། ཡོངས་སྤྱུ་
 བཞུགས་པའི་གནས་སུ་མ་བཤད་པ་དང་། དེ་འདྲ་དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱུད་དུ་ཡིན་པ་དང་།
 རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་འདིའི་ངོས་འཛིན་ནི། སྤྱུག་པོ་བཞོད་པའི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་ཅེ་མོ་ལས། འོག་མིན་སྤྱུག་པོ་ཉམས་དགའ་འདི། །
 སྤྱུག་པོའི་ཞིང་ཁམས་འཛིག་མེད་པ། ། དེ་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས། ཚྲོགས་པར་ལོངས་
 སྟོན་ཚུལ་འདི་འབྱུང་། ། ཞེས་སོ། ། དེའི་མཚན་གཞི་ནི། དལ་པོ་ཆའི་མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ནང་དུ་རྒྱད་པ་གཞི་དང་སྟོང་པོ་མེ་རྟོག་གི་
 རྒྱུན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། ། དེ་ལྟ་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ནང་དུ་རྒྱད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བོ། ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་རྣམ་པར་

སྒྲུང་མཛད་ཡེ་ཤེས་གངས་ཅན་མཆོའི་བྱུག་གི་མཐིལ་ན་གནས་པའོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་དེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་གང་ན་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ནི་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་
ཁམས་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་དག་ལ་མདོ་སྡེ་དང་བསྟན་པའི་བརྟག་དབྱུང་འགའ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་
ཟིན་པས་འདིར་མི་སྒྲོ་ལ། མདོར་བསྟན་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ལྷ་སྟེང་བྱོན་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་ནི་རྫས་ཀྱི་སྟེང་ན་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་
རྟོག་པས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལྷ་
སྟེང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་བྱང་བྱང་མ་གཟིགས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་གང་ལ་བརྟན་པའི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་ཆེན་པོ་ཡང་གཅིག་
ཁོན་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་གང་ན་བཞུགས་པའི་གནས་འོག་མིན་
ཆེན་པོ་ཡང་གཅིག་ཁོན་ཡིན་གྱི། ཐ་དད་པ་མང་པོ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འོག་མིན་ནི་ཆོད་ལས་
འདས་ཤིང་། ཞིང་ཁམས་དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྒྲུ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྟེ།
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་རབ་འབྱམས་ལྷ་སྟེང་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་མ་ཆུད་པ་ནི་གཅིག་གྱང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཞིང་ཁམས་འདི་ནི་རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་སངས་རྒྱུ་སོ་སོའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ལོངས་སྟོང་བ་དང་། དེ་གང་
ན་བཞུགས་པའི་འོག་མིན་གྱི་གནས་ཆུང་བ་སོ་སོ་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། བསྟན་བཙུན་
མཛད་པ་མང་པོས་གཞུང་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་མདོན་པར་
བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་ཞིང་ཁམས་
སྟེང་གི་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྟོན་སྒྲུ་བཤད་པ་དང་། བརྟན་
པ་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་དང་། མཛད་པ་འབྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་འདོད་ལུགས་མི་མཐུན་
པའི་བརྒྱལ་ལན་དང་། སྒྲུ་དངོས་བརྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པའི་རྒྱལ་དང་།

ཆོས་སྐུ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཞུང་སོ་སོའི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དཔྱེ་བའི་སྒྲོ་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་སུ་དཔྱེ་བ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མར། རང་
དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐུ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་རྫོབ་སྐུ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དེའི་ཆོན་རང་དོན་གྱི་སྐུ་ནི་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྐུ་གསུམ་ཀ་ཆང་
བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ཚུལ་གྱི་སྐུ་གསུམ་ནི་དཔྱེར་མེད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་དུས་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་
ཡང་གཞན་དོན་གྱི་སྐུ་ནི་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་ཡང་གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ།
གནས་ཚུལ་གྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐམས་
ཅན་གཞན་ལ་སྤང་ཚུལ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
རྫོབ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཐམས་ཅན་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ལས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སྐུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གསུམ་དུ་དཔྱེ་བ་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། སྐུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །
སྐུ་བསྐྱེས་པ་ནི་ཤེས་བྱས་ཏེ། །སྐུ་གསུམ་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི། །དོན་འདི་བརྟེན་དང་བཅས་
པར་བསྟན། །ཞེས་ལོངས་སྤྱུལ་རང་དོན་གྱི་སྐུ་དང་། སྤྱུལ་སྐུ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་སྐུ་དང་། ཆོས་
སྐུ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མར་ཡང་། དེ་དཔྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །
བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །ཆོས་ཀྱིས་རབ་བྱེ་རང་བཞིན་ལས། །སོགས་པའི་སྐུ་
གསུམ་དག་གིས་འཇུག། །ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གནས་ཚུལ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་ཟབ་པ་དང་།
མཁྱེན་པའི་ཆ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཆ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་
གསུམ་ཀ་ཡང་དག་པར་ན་རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐུ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

བཞིར་དཔྱེ་བ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་ཅུ་བ་རྣམས་སུ་ཚུད་མེད་དུ་གསལ་བར་མ་གསུངས་
ཀྱང་། ལུས་རྣམ་གཞག་དུ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་
བཞིར་ནི་ཡང་དག་པ་རྫོང་། །ཅེས་པས་སྐུ་བཞིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་

བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་བཞུགས་པོ། །འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་རི་ལྟར་
 བཞག་པའི་ཚུལ་ལ། བོད་སྐད་མ་རྒྱུ་མ་མཐུས་ཀྱི་རང་དོན་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་
 པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། སྤངས་པའི་ཆ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་
 འཛིན་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ལ་གཉིས་
 སུ་བྱེ་ནས་བཞུགས་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་སྤྱོད་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱོད་དཔོན་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤངས་པ་དང་། འགོག་བདེན་མེད་དགག་གི་ཆ་དང་། རང་བཞིན་
 རྒྱུ་དག་གི་སྤྱོད་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་དེ་ལ་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དོན་
 གསལ་ལས། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་དཔོན་པ་ཉི་བར་བཞག་
 པ་ལ་སྐྱོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཕྱིར་དཔོན་པ་དཔོན་
 གུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་ནས་སྐྱེ་ལྷག་མ་
 གསུམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཐ་མི་དད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡང་གནས་
 ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཐ་མི་དད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་
 ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་ནི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་ཐ་དད་པ་ཁོ་
 བར་བཤད་དོ། །གང་དག་རི་སྐད་དུ། འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱི་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཤད་པས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ཁོ་ན་ལ་
 འཆད་དོ་སྐྱུ་པ་དེ་ཡང་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་དཔོན་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱོགས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
 དེ་བཞིན་ཉིད་མཛན་ཉིད། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཛན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 སྤྱོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཡང་། དཔོན་པ་
 དཔོན་གུར་ལས། ཐ་མི་དད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པའི་ལུང་
 ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་འགྲེལ་ལས། སྤྱོད་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་

མིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་འདིས་ནི་མི་གནས་པའི་ཕྱང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱང་འདས་དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་
དོན་རྟོག་པ་སློབ་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། །གང་དུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཞེས་
བྱ་བ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་། སྐྱེ་མ་
ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

འོན་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཅི་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནས་ཚུལ་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་དང་། སྤང་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་
ཆོན་ཉར་གཅིག་དང་ངོ་བོ་དཔྱར་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་རང་གསལ་བ་སློ་
བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་སྤྱང་ལ་འཆར་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གཞན་
སྤང་ལ་འཆར་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །འོན་འདི་དང་གོང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བྱད་པར་
ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་བྱད་པར་གསུམ་
དང་ལྟན་ཏེ། གཞན་ངོར་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱ་བ་མཛད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་དང་། རྣམ་ཐར་སོགས་ཡུལ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་
གར་བའི་སློ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡི་
ཏེ། རང་དོན་གྱི་ཆ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པས་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དྲན་
པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བས།
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ། །མདོར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
གཉིས་ཀ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལ་ངོས་འཛིན་པར་འདྲ་ཡང་། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཆ་
ནས་སོ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་གསུམ་དང་བཞིར་འདོད་པའི་རྒྱལ་ལན་ལ། འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་པ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉིས་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱལ་ལ། དེའི་སྐྱོན་སློབ་གི་རྒྱལ་ལན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སྐྱེ་ལ་ནས་ཆོག་

བཅད་དང་པོས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་རང་བཞིན་མདོར་བསྟན། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་
 བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འོག་ནས་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་
 གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་སོགས་སྡེ་ཆན་ཉིད་
 གཅིག་པོའི་རང་ལྷག་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་
 བའི་གསལ་ཆ་མ་ཡིན་དགག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ད་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
 བའི་སྐྱེ་དང་། སྤྱུལ་བའི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་
 འཆད་པར་རིགས་སོ་ཞེན། འདི་ལ་ཉི་སྤང་དུ། རྒྱུན་ཕྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གཞན་དུ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་
 ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་
 ཡོད་དོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་སྒྲོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉེ་བར་བཏགས་
 པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་། འདིའི་དོན་ནི་གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་མ་བཤད་པས།
 འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་འཆད་
 དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་མ་ཆང་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ཡོད་དོ། །

འོ་ན་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་དོན་ནི་ལུས་ལ་བྱ་ལ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 ལ་མེད་པས་སོ་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲོན་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ནས་ལུས་ཞེས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན། ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་
 ཡིན་ལ། འདིར་རྒྱུན་ཕྱིས་ནས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་མ་སྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །
 གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་
 ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཞིག་མ་བསྟན་ན། ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཅིག་པོ་འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་ཉིད་པར་
 གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱས་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་ངོ་བོ་

ཉིད་སྐྱེ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཁས་སྒྲུངས་དུ་མི་རུང་ལ། བྱེད་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པས་གཉིས་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་ཁས་སྒྲུངས་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་བྱེད་པར་གསུམ་པོ་དེ་མེད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་གྱི། བདག་རྒྱེན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ནི་གཞན་སྒྲུང་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་པས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གདོད་མ་ནས་དེར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། གནས་གྱུར་བས་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །བྱེད་པར་གསུམ་པོ་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཉེར་གཅིག་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་འཆད་མ་ཤེས་ན་གཞུང་ལ་ཁུས་པ་ཅི་ཡང་མ་ཐོན་ནོ། །དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་གཅིག་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཡོངས་སྤུལ་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྒྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །དེ་སྤྱད་དུ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པའི་སློན་སྐུལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སློན་སྤྱོད་གི་ཀུལ་ལན་ནི། སྐྱེ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡོངས་སྤུལ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བར་འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་འབྱུང་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་ན་ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱེ་བཞིར་འདོད་པ་ན་རེ། ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཆོགས་ལེའུར་བྱས་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་བའི་དོན་དང་། དགོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །འོ་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ལས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་གང་བཟུང་ཞེ་ན། སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ཉིད་ལགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱིར་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ནས། སྐྱེ་གསུམ་དུ་འཆད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པར་རྫོབ་ཏུ་གྱིས་མདོ་སྟེན་རྒྱུན་དང་། རྒྱུད་སྤྱི་མ་གཉིས་སུ་ཆོས་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བསྟོན་

མི་རུས་སོ། །གཞུང་འདིར་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ལུས་རྒྱུ་
 བཞག་ཏུ་སྐྱེ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཆོས་སྐྱའི་མཆོན་བྱེད་ཏུ་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་
 སྐྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་བཤད་པས་སེམས་བསྐྱེད་
 སོགས་ཀྱང་རྒྱུ་མཁྱེན་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་གསུམ་ཁོ་ན་གཞུང་གིས་བསྟན་
 བར་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 སའི་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
 གཞན་སྐྱེ་དང་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཡང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེས་མ་བསྐྱེས་པའི་སྟོན་
 མེད་དེ། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྒྲུང་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་ཡང་། གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་
 དོན་གྱི་སྐྱེ་ལ་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་སུ་ངས་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 དགོངས་པ་གཞན་དག་གིས་འཆད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ནི། ལན་འདོན་པར་རུས་མོད་ཀྱང་། རང་
 གི་འཆད་ལུགས་ལྟར་ན་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་ལན་སྟོན་པར་མི་རུས་པས། འདི་ལྟར། བྱང་ཆུབ་
 རྟོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་ལོག་པའི་
 རྒྱུ་གཞག་མ་བསྐྱེན་ཀྱང་། །གཞུང་དེས་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྒྱུ་ས་
 མ་བསྐྱེས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་
 པའི་ཆོག་དེས་བུམ་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མ་བསྐྱེན་ཀྱང་། དེས་བུམ་པ་བརྗོད་བྱར་མ་
 བསྐྱེས་པའི་སྟོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བསྐྱེས་ཀྱང་དེ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི།
 གཞན་སྐྱེ་དང་གི་ལོངས་སྤྱུལ་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ལོངས་སྤྱུལ་དང་། གཞན་སྐྱེ་དང་གི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེའི་
 བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེར་བཞག་གོ། །ཞེས་བཤད་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ། སྐྱེ་གསུམ་མམ་བཞིའི་སྡེ་ཆོན་ལས་ལོགས་སུ་
 བཤད་ཀྱང་། དེ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ནང་ཏུ་བསྐྱེད་གོས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྐྱེ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། སོ་སའི་ངོ་བོ་དངོས་བཟུང་།
 དངོས་བཏགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་བྱུང་སྤྱམ་པ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ནི། རྩོམ་མཚན་ཉིད་ལ། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ལྡན་དང་ནི། ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དཔྱེར་མེད། མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་གསུམ་ལས་ནི་ངས་གྲོལ་ཏེ། སྤྱི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ནི། དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི། སྤྱིར་མེད་གསལ་བྱུང་སྟེ་བ་དང་། རིགས་འདྲ་རྒྱུ་ཆད་པའི་འཛིག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་དང་བུལ་བས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དང་དཔྱེར་མེད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ་བྱུང་བར་བཞི་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་སོགས་གསུམ་ནི་འོད་གསལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དོ། འདིར་འོད་གསལ་བ་ཞེས་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་ཤེས་བྱེད་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ལས་གསལ་ལོ། དེས་མཚན་ཉིད་ལྡན་བཤད་ནས། ཡོན་ཏན་ལྡན་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། གཞལ་མེད་གྲངས་མེད་བསམ་མེད་པ། མཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། རྩོམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གྲངས་མེད་ཕྱིར། རྟོག་གའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དེར་འབའ་ཞིག་ཅེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། བོད་ཕྱི་མ་དག་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མེད་དགག་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱས་བྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བདེན་པས་སྟོང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པར་མ་རུས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱས་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཅུ་ཞིག་ཀུན་གྱིས་འཆད་མོད་ཀྱང་། ཞིབ་ཏུ་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་སྟོང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་དང་། གཞན་སྟངས་ལ་སྟོས་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྟངས་པ་ཤར་བས། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཆད་པ། གཙོ་བོར་གཟུགས་སྐྱེ་

གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཆེན་ཏུ་གྱུར་པ་ལོ། །འདི་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་
འཛིན་པར་འདྲ་ཡང་། དང་པོ་དེ་རྒྱ་ཏུ་སྐྱེ་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་སྐྱོ་བར་གྱི་བྱི་མ་དང་
བྲལ་བ་ཙམ་གྱི་ཆ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ཆེན་གྱིས་གསར་དུ་བཙུགས་པ་མ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་
གནས་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་མེད་པ་ཞིག་གསར་དུ་བྱུང་བ་ལ་འཆད་
དགོས་པས། ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་དུ་འཛིན་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་
ཀྱི་བདག་ཆེན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་དང་། ཆོས་ཅན་རི་སྟེང་པའི་སྤང་བ་ཤར་མ་ཤར་ལས་སེམས་
སེམས་བྱུང་དུ་འཛིན་མི་འཛིན་གི་བྱུང་བར་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། བྱུང་བར་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་ལོ། །
ལྷ་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་མར། བརྗོད་སྟོན་མཛད་རྒྱུ་མི་ཆད་དང་། །མདོན་པར་འདྲ་བྱེད་མེད་པ་དང་། །
དེ་ཡི་ངོ་བོ་མི་སྟོན་ལ། །འདིར་ནི་སྐྱ་ཆོགས་རྣམ་ལྟར་བརྗོད། །རི་ལྟར་ཆོན་ནི་སྐྱ་ཆོགས་
གྱིས། །ཁོར་བུ་དེ་དངོས་མིན་སྤང་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་ཆེན་སྐྱ་ཆོགས་པས། །བྱུང་བདག་དེ་
དངོས་མིན་པར་སྤང་། །ཞེས་པའོ། །གཞུང་དེས་ནི་བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་ལོངས་སྟོང་ངོས་འཛིན་
གཟུགས་སྐྱ་ཁོན་དང་། དེ་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་རི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ཁོན་ལྟར་གནས་པར་འདོད་པ་
ཡང་ཁེགས་སོ། །

འདི་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་། སྤང་ཚུལ་
ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་བོད་སྐད་མ་རྣམས་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་།
ཁུངས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་ནི། བྱུང་བར་བཞི་དང་ལྷན་པའི་
གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་ལོ། །བཞི་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་མར། འཛིན་རྟེན་ནི་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །རབ་
ཏུ་སྒྲིབ་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱུ་ལྷ་གཟུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་དབྱེ་ན་གནས་ཚུལ་གྱི་དང་།
སྤང་ཚུལ་གྱི་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་
ཡིན་པ་ལ་ནི་བྱུང་བར་མེད་ལ། དེ་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་མིན་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། སྟོབ་
དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་ལྟར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་མིན་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་
མིན་ཡང་སོ་སོར་བྱེ་བའོ། །གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་།

ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱུར་ཡང་བཤད་ན་ལེགས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུ་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་
པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་ཚུལ་གྱི་སྐྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱུ་དང་། ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྐྱུ་
དང་། གཞུགས་གྱི་སྐྱུ་ལོ། །འདི་ལ་ཆོས་གྱི་སྐྱུ་ཟེར་མི་ཟེར་གྱི་དབྱུད་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྐྱུ་དངོས་བཏགས་ལ་དབྱུད་པ་ལ། བོད་ཕྱི་མ་གང་དག་གཞུགས་སྐྱུ་གཉིས་
སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱུར་པས་མ་སྤངས་ན། སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པའི་ལྷ་བ་ངན་པར་འགྱུར་
རོ་སྟུམ་དུ་བསམ་ནས། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱུ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་
བྱེད་དོ། །འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་གནས་ཚུལ་ལ་ཇི་
ལྟར་གནས་ནས། སྤང་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་མ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྐྱུ་བ་
ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིངས་པ་ཡིན་པས། ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གནས་
སྐབས་གསུམ་གྱིས་བཤད་དགོས་ཏེ། དྲང་དོན་དང་། གནས་སྐབས་གྱི་ངེས་དོན་དང་། ངེས་
དོན་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་བོ་ནི། གཞུགས་སྐྱུ་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱུ་དངོས་
སྐྱུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་གྱི་ངོར་ན་དེ་དག་སངས་རྒྱུ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་སྤང་བའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་མཐོང་བ་ལ་སངས་རྒྱུ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་གསུང་ཐོས་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་
གསུང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་གྱི་སྐྱུ་གཉིས་ནི་དེ་དང་དེར་སྤང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་
གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྤང་བ་ཙམ་ནི་སྤང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་མདོ་
སྟེ་པ་ཡན་ཆད་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། སྤང་བ་དེ་གཏོང་བྱེད་གྱི་
རྒྱར་གྲུར་པའི་གཞུགས་ཤིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་སོགས་པའི་
རྟགས་གྱིས་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་ལ།
སྤང་བ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱུ་ཞིག་ཐ་སྟོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱང་། དེ་
ནི་གཞུགས་གྱི་སྐྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་དཔོན་བཟང་བོའི་ཞབས་གྱིས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ལ་སོགས་པར་སྤང་ཞེས་གསུངས་གྱི། ལོངས་སྟོན་
རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་གྱི་གཞུགས་སྐྱུ་རྫས་གཞན་པ་ཅིག་ཡོད་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་

དང་། སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆེད་བར་ཁས་ལེན་ནོ། །

གསུམ་པ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེན་ནི། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དོན་དམ་པའི་སྒྲུབས་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ཤེས་བྱ་མཐུན་པའི་ཚུལ་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞིའི་འདོད་པ་ལས། དང་པོ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་རྣམ་མཐོང་
ཐུག་པར་བྱེ་མཐུན་ལ། ཤེས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
མཐུན་པའོ། །མདོ་སྒྲེ་པས་ནི། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དངོས་སུ་མི་
སྒྲུབ་པར་འདོད་དོ། །ཤེས་པ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ལས་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་
རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཞན་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཤར་བ་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུད་གཞན་གྱུབ་པར་གསུངས་པས། དེས་གཞན་
གྱི་ཤེས་པ་ཡང་དངོས་སུ་རིག་པར་འདོད་དོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྱི་མཚན་རྣམས་ཀྱང་དངོས་སུ་
སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་བརྟོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམ་
བདེན་པས་ནི། དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་བྱུང་པར་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མཐོང་དོ། །རྣམ་བརྟུན་པས་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡང་མི་འདོད་དེ། དེའི་རྣམ་པ་ནི་མ་རིག་
པའི་བག་ཆགས་ལས་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་མཐུན་
ནོ། །དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་གསུམ་ལས། མདོ་སྒྲེ་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། ཀུན་རྫོབ་
མཐུན་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་མཐུན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་གཉིས་ལས།
བཏགས་པའི་དོན་གྱིས་དབེན་གྱུར་པ། །རི་ལྟར་སྒྲུབ་བའདི་ཁོ་ན། །བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་ཐམས་
ཅད་ནི། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མདོན་སུམ་གཟིགས། །ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་
ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བའཆར་བ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་ལྟན་ཅིག་
སྦྱེས་པའི་མ་རིག་པས་བཏགས་པའི་དབེན་བ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཅན་ཞིག་སྒྲུབ་པར་འདོད་ལ།
མདོ་སྒྲེ་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་ཁས་མི་ལེན་པ་

དང་། དེའི་གནས་ཚུལ་དུལ་བྱ་ལས་མི་ཡོན་པ་སོགས་སོ། །བཏགས་པས་དབེན་ཞེས་པའི་
དོན་ཡང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤང་ཚུལ་ནི་གཞུགས་གཅིག་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་འོང་དང་།

འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྤང་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་དང་བྲལ་བའོ། །

གཉིས་པ་དོན་དམ་མཁུན་པའི་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་པ་གསུམ་ཀ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་
མེད་པས་འོག་ནས་འཆད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པས་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྤང་བ་འཆར་བར་མི་འདོད་དེ། དེར་སྤང་བའི་རྒྱ་གཉིས་སྤང་གི་འབྲུལ་པ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་རྟེན་གྲགས་སྟེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པས་ནི། སངས་རྒྱལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྤང་
བ་རང་སྤང་ལ་འཆར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་དེ་སེམས་ཅན་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཤར་བ་ཡིན་
ལ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ནི་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་མི་སྤང་ན་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་
ཁམས་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་མཚམས་པར་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མི་རུས་སོ་ཞེན། སྟོན་
མེད་དེ། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ཐོགས་མེད་དུ་མཁུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབེན་
ན་ཐ་མལ་པའི་གཉིད་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་རང་སྤང་གི་ཚུལ་གྱིས་མི་འཆར་
ཡང་། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྤྱོད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་ཡང་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ཤེས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སོ་ཞེས་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་དབུ་མ་པ་གསུམ་
ཀའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་སྤང་གི་ཚུལ་གྱིས་མཁུན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དུས་རྟག་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་།
དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་སྤང་ལ་འབྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མདོན་སུམ་དུ་མཁུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཁུན་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་། ཆོས་ཉིད་མཁུན་པ་དེ་ཡང་ཅིར་ཡང་སྤང་བ་མེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁུན་པ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྒྲིས་བྲལ་དེ་མདོན་སུམ་དུ་སྤང་བ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲི་མཚན་དངོས་སུ་སྤང་ན་རྟོག་པར་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་

ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རི་སྟེང་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ན། དེ་དངོས་སུ་སྒྲུང་དགོས་སོ་སྒྲུམ་ན།
འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲོག་གུར་དང་། འོ་ན་སྒྱི་དང་། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དང་། ཆོར་
བ་བདེ་སྤྲུག་དང་། རོ་ཞིམ་མི་ཞིམ་དང་། ཆ་གང་གི་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐ་མལ་བའི་སེམས་
ཅན་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐལ་བ་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་སོ། །

འོ་ན་སྒྲོ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་མཁྱེན་པའམ། དེམ་གྱིས་མཁྱེན་པ་ཡིན་
ཞེ་ན། བདེན་གཉིས་ལས་ནི། མཁྱེན་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་གཅིག་གིས་ནི། །ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་ལོའོར་
ཀྱན་ཁྱབ་ཅན། །ཞེས་སྒྲོ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཆར་དུ་མཁྱེན་པར་བཞེད་ལ། །འདི་ཉིད་སྒྲོ་བ་དཔོན་
སྒྲོ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་
ཆུད་པར་མཛད་གྱུར་ནས། །མཁྱེན་པ་ཟངས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ནི། སྒྲོ་སོ་སོས་དེམ་གྱིས་མཁྱེན་པར་
བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ཞིང་།
དེས་གཟུགས་སུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བསྒྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་བཞེད་དོ། །
དོན་འདི་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མ་ལུལ་བ་དང་། རྗེས་སྐྱོབ་
ལུལ་སྒྲུང་ཅན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་ཡིག་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་ལས། སྒྲུ་མ་རི་ལྟར་མཁྱེན་
པ་ནི། ལུལ་མེད་མཉམ་གཞག་སྒྲོ་འཇུག་མེད། །ཕྱི་མ་རི་སྟེང་མཁྱེན་པ་ནི། །ལུལ་སྒྲུང་
རྗེས་སྐྱོབ་སྒྲོ་འཇུག་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པའི་གནས་ཚུལ་མངོན་
སུམ་དུ་མཁྱེན་ནས། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་སྒྲུངས་པ་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་ཚུལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཆད་པར་རུས་པའི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ་དེ་ལ་ཤེས་བྱ་
མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ལུལ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
སྒྲུང་བར་འདོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་དག་ཀྱང་རི་སྟེང་དུ། གྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས།
རབ་རིབ་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་མིག་རྣམ་དག་དྲི་མ་མེད་པ་ལ། །སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་། །མ་
བྱའི་མདོངས་དག་མི་སྒྲུང་ལྟར། །མཁའ་པ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི། །སྒྲིབ་ཐུན་རབ་རིབ་བྲལ་

གྱུར་ཅིང་། །ཡང་དག་མཁུན་ཅན་དྲི་མེད་ལའང་། །དེ་བཞིན་ཅི་ཡང་སྤང་བ་མེད། །དཔེར་ན་
གཉིད་ལོག་ཉིད་དབང་གིས། །ཁུ་དང་ཁུད་མེད་གཞལ་ཡས་ཁང་། །གནས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་
གྱུར་བ། །སངས་རྒྱལ་ཡིས་མི་མཐོང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དག །སློ་གྲོས་མིག་ནི་
བྱེ་གྱུར་ཞིང་། །མི་ཤེས་གཉིད་དང་བྲལ་གྱུར་ནས། །སང་པའི་ཆོན་མི་གཟིགས་སོ། །ཞེས་དང་།
དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །འདི་ན་རི་ལྟར་སང་བཞིན་རི་མིད་དུ། །མ་སང་དེ་མིད་དེ་ལ་གསུམ་
པོ་ཡོད། །སང་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཅར་ཡོད་མིན་ལྟར། །གཏི་མུག་གཉིད་སང་ལས་དེ་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །དོན་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དག །མི་སྤང་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ནི། །
གནས་གཞན་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་བོད་
ཕྱི་མ་དག །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྤང་ན། མེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་འཕེན་པ་ནི། །རིགས་པ་མཁུན་པའི་གཞུང་གི་དོན་དུ་འདོད་མོད་ཀྱང་། །དེས་དེའི་མཆོན་
ཉིད་གཟིགས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་དེ་སྤང་མི་དགོས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། །དེར་མ་ཟད་རི་
སྐད་དུ། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡི། །རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གནོད་མིན་རི་ལྟར། །
དེ་བཞིན་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་སློས། །དྲི་མེད་ཤེས་པའི་སློ་ལ་གནོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
གཞུང་གི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་གཞུང་སོ་སོ་ལས་འཕྱོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟད་པར་དང་། ཟིལ་
གནོན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་རི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་ངོ་བོ། །དབྱེ་བ། །རྟེན། །སྤྱོད་ཚུལ། །མཆོན་མ། །དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ།
བྱེད་ལས། །སྡེ་མཆོད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆོན། །དེས་ཆོག་དང་དགུའི་སྒོ་ནས་
བཤད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས། ཟད་པར་བརྩེ་བོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་
མཐའ་ན་ཞེས་དང་། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་
ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པས། །རང་གི་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས།
རང་གི་དམིགས་པ་དེ་དང་དེའི་གཞུང་རྣམ་གྱིས་མཐའ་ཡས་པར་བྱབ་པར་སློ་རུས་པའི་ཉིང་དེ་
འཇོན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ་ཞིག་གོ། །ཟད་པར་བྱེ་མ་གཉིས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་

སེམས་ལ་བརྟེན་པར་བོད་སྐད་མ་རྣམས་བཞེད་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱབ་པར་མདོན་པ་གོང་མ་ལས་གསུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཟད་པར་ས་ནས་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་བཅུའོ། །ཟད་པར་བདུན་གྱི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་།
རྒྱུད་གི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་དང་རིག་བྱ་གཉིས་ཀ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་མིང་བཞིའི་སྤང་པོ་ཡིན་པར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཀྱང་།
དམིགས་པ་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་
ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྒྲོ་རྒྱས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉི་ལྔ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་ཀ་དང་། མདོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་དང་། འོག་མ་ལྟར་ན་དང་པོ་བརྒྱད་རབ་མཐའ་དང་། ཐ་མ་
གཉིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐར་སྐྱུང་བ་བྱས་པའི་དང་། མ་བྱས་པའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། སོ་སའི་དམིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་མཐོང་བ་ལས། དེ་དང་དེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསལ་བར་
འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་གཏོད་བའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། རྒྱ་གཙང་མ་དྲི་མ་མེད་པས་སྒྲོད་བཀའ་བ་
དང་། སྒྲོད་བྱ་མར་མེ་འབར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྒྱུད་གི་རིག་བྱ་འབྱུང་བའི་བྱ་ག་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་ལ་གཏོད་པ་དང་། སྒྲོ་སེར་དཀར་དམར་བཞིའི་ཐིག་ལེ་བྱས་པ་ལ། ཁ་
དོག་མི་མཐུན་པའི་ཆོན་གྱིས་བཅད་བྱས་པ་དང་། སུམ་ནང་དུ་མར་མེ་སྐར་ཏེ་ཁ་བཅད་ཅིང་བྱ་ག་
ཉ་ཅང་མི་ཆེ་བ་གཏོད་ནས། དེའི་འོད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་དོས་ལ་སྐྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པ་དང་། བརྟེན་པ་ལ་སྐྱུམ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་
ཅམ་གྱི་བྱ་ག་གཏོད་པ་རྣམས་སོ། །དམིགས་པ་འདི་དག་དེ་དང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཉི་ལྔ་ལ་
ལས་གསུངས་པས། སྤངས་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཟད་པར་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ལ་
དམིགས་པར་གསལ་ལོ། །

གཟུགས་དང་རིག་བྱ་ལ་ཟད་པར་བཞག་ནས། སྤྱི་མཆེད་གཞན་ལ་མི་འཛོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བཞག་ལ། དབང་པོ་ལྷ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤྱོད་མི་རུས་པ་དང་། དྲི་རོ་གཉིས་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་པས་མ་བཞག་གོ། ཞེས་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ལ། སྤྱི་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་དེ་མ་བཞག་གོ་ཞེས་བོད་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་རྣམས་གསུང་རོ། ཁམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གྱིས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀ་ལ་བྱབ་པར་སྤྱོད་པས་ཟད་པར་བཞག་ལ། གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དམིགས་པ་གཅོད་པ་དང་། སེམས་གྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་ཟད་པར་མ་བཞག་གོ། །དགུ་པ་ནི། ཟད་པར་དང་། མཐའ་ཡས་དང་། མཐའ་དག་དང་། མ་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ཉིར་སྒྲུང་ལས། རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱབ་པར་སྤྱོད་པས་ན་ཟད་པར་གྱི་སྤྱི་མཆེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཟེལ་གཞོན་ལ། རོ་བོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས། དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཉིང་དེ་འཛོན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །རང་རྒྱ་ཟད་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བའོ། །དཔྱེན་དཔྱེབས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་དང་། ཁ་དོག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཤེགས་པ་དང་མ་བཤེགས་པ་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས། སོ་སོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་། དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་དེ་འཛོན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་དེས་པར་སྤྱོད་དུ་འགོ་དགོས་ལ། དགོས་པ་ནི། ཟད་པར་གྱི་དམིགས་པ་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེས་ནས་བསྐྱབ་པར་མ་རུས་ན། འདིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་གཟུགས་རྒྱུད་ཅི་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་དང་། ཆེན་པོ་ནི་སྤྱོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་བྱ་ལ། ཤེས་པ་ནི་ནི་གནས་དང་། མཐོང་བ་ནི་ལྟག་མཐོང་དང་། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་ཞོན་ནམ་མ་ཞོན་ཡང་རུང་། མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་མེད་པར་སྤྱོད་པའོ། །ཕྱི་

མ་བཞི་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱ་བྱུང་བར་སྤྱུག་པའི་རྣམ་ཐར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པར་བལྟ་ཞིང་། དེ་དག་གིས་མཐོན་ནས་ཤེས། མཐོན་ནས་
མཐོང་། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ཡང་མདོ་
ལས། སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་ཟུང་མའི་མེ་ཏོག་གམ། ཡུལ་ལ་ར་ན་སིའི་རས་སྟོན་པོ་ཞེས་དང་། སེར་པོ་ལ་དོང་ཁའི་
མེ་ཏོག་དང་། དམར་པོ་ལ་བརྒྱ་ཇི་ཏ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐར་མ་བ་བ་སངས་དང་
སྦྱར་ཞིང་། ཡུལ་ལ་ར་ན་སིའི་རས་སེར་པོ་སོགས་ཀྱང་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྟོན་པོ་
ཞེས་པས་ནི་མདོར་བསྟན་ནོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཞེས་པས་ནི་ལྟ་སྟེས་ཀྱི་སྟོན་པོའོ། །སྟོན་པོ་ལྟ་
བུར་སྟོན་པ་ཞེས་པས་ནི་སྦྱར་བྱུང་གིའོ། །འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ཞེས་པས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་
པོའི་མདངས་གསལ་བའོ། །དཔེ་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་ལྟ་སྟེས་དང་སྦྱར་བྱུང་གི་
དཔེའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟད་པར་གྱིས་གཞོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་
སེམས་ཐོབ་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པ་ཞིག་ངེས་པར་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བལྟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟད་པར་གྱི་
ཆེ་གཟུགས་ལ་མདོན་ཞེན་མ་ལོག་ན། གྱིས་གཞོན་གྱིས་གྱིས་གཞོན་དགོས་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་པའི་གྱིས་གཞོན་རྣམས་ནི། ཕྱི་རོལ་
གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་ངེས་པར་བསྟོམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་འདི་གཉིས་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་ལ། མདོན་པ་མཛོད་ལས། གཟུགས་
མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདི་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་མི་
གཅིག་པ་ཁོ་ནའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་
ཟ་བར་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྟུས་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་
ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱིར་དེ་གཉིས་གང་ན་ཡོད་པའི་ས་མཚམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དེ་ཁས་མི་ལེན་

པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་
 རྣམ་པ་སྤང་བ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་། སེམས་
 སེམས་བྱུང་དང་། ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་
 པའོ། །དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་
 གསུམ་པ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད་སློབ་ཏུན་གྱིས་མཛད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 ལོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡོད་པས། སློབ་ཏུན་གྱི་འདོད་པ་
 མི་འཐད་དོ། །ཞེས་དགག་པ་ཡང་མཛད་མོད་ཀྱང་། མཛད་པ་ཅུ་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
 ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་སུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་
 ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བར་རུས་ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་ནི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུང་པའི་དབྱེ་
 བ་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྱིར་དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད། ཟུང་
 བར་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་
 ལུ་འབྱུང་བར་མི་འཐད་ཅིང་། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ནི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལུ་
 འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཐད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ལྟ་ཞོག །སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ན་ཡང་ལུ་པོ་དེ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་ནི་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་
 འདུས་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཟག་མེད་གྱི་ཆོར་བ་དང་རིག་པ་བཤད་ཀྱང་། དེས་ཀུན་འགོ་ལུ་འེལ་བྱུལ་གྱི་རིག་ཆོར་གྱི་གོ་མི་
 ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཆོར་བ་དེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། འདུ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་ནི་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སློབ་ཡིན་ལ།
 སྐབས་དེ་ན་སློབ་པའི་མཆོན་མ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་དང་སེམས་ཡང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཡུལ་ལ་མདོན་བར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡིད་གྱི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན། ཀྱན་འགྲོ་ལྷ་ལྷ་ཅི་སྒྲིམ་
 དེ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། བདག་རྒྱུན་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་།
 གཉིས་པོ་དེ་གང་ཡང་གནས་སྐབས་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་གྱི་རྒྱུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་ཆོས་སུ་སྤང་བའི་རྒྱུ་རིག་ཞིག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཡུལ་གྱི་
 སྤང་བ་ཅི་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིམ་བྱལ་ཉོགས་པ་དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་
 གྱི། བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རྒྱུ་སྤྲུལ་ལྟོགས། །བྱིས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རང་རིག་པའི་མདོར་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་
 ཅན་དུ་འདོད་པ་དེ་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་དེའི་འཁོར་ན་ཀྱན་འགྲོ་
 ལྷ་རེ་རེ་ནས་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གཙོ་འཁོར་དུ་འཛིན་པ་ནི་
 གཉིས་སྤང་གི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྷོས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་གྱི་མཐོང་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ངེས་པ་
 འདྲན་ཚུལ་ལས་སེམས་སེམས་བྱུང་དུ་འཛིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཀྱན་གཞིའི་རྒྱུ་
 པར་ཤེས་པ་ལ་འང་གཙོ་འཁོར་འཛིན་པ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་གང་
 ཡང་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལྟོགས། །རྒྱུ་
 ཤེས་གྱི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་འདུས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པའི་དད་སོགས་
 དང་། རིག་ཆོར་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཟག་མེད་བཤད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་དེ་བཤད་པར་
 མི་འགྲུབ་ལྟེ། དེ་དག་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྱིར་ཡང་གཞུང་ལུགས་ལས་སེམས་སེམས་
 བྱུང་རང་ལྟོགས་ནས་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་བྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་གྱི་རྒྱུ་མ་
 མཆིས་པ་ལ་རི་ལྷར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྒྲིམ་ལམ་མཉམ་གཞག་འཆད་
 པའི་མདོ་རྒྱུ་སྤྲུལ་པ་དང་། འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། དོན་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རྟོགས་རྒྱུ་མཆོ། (སྤྱི་ཚུལ་)

དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མ་མཆིས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་
བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རི་སྐད་དུ། གཟུགས་ལ་
སྟོགས་པ་མི་ཤེས་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དམིགས་པའི་དོན་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་
འདས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་དུ་མ་ལས་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་བརྟོན་ཅིང་ཡེ་ཤེས་
ལ་བརྟོན་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆོན་བརྗོད་པ་ལས། རྣམ་ཤེས་དོན་ནི་འགགས་
པར་བྱེད། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་པ་ནི། སྦྱིར་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐེག་བསྟུས་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཞིང་།
སེམས་དེ་གང་ན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་དེར་གཙོ་སེམས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་འཇུག་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡིན་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་
གཙོ་བོ་སེམས་མེད་དེ། དེའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མེད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གྱིས། དེ་གང་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་ཀ་གནས་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་གནས་གྱུར་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི། ས་དེར་ཀུན་
གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་མཆོན་ཉིད་པར་མི་
འདོད་ན་ནི། ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་གནས་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས།
བརྒྱད་ཀ་ལ་གནས་གྱུར་བཤད་པར་ནི་བྱུང་བར་མེད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གནས་གྱུར་དེ་མཆོན་ཉིད་
པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ས་
དེར་བདག་དང་ཆོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱུང་
པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སུམ་རྩ་བ་ལས། བདག་དང་ཆོས་སུ་ཉེར་འདོགས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པར་གྱུར། །གྱུར་པ་དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་འཇུག་ཤེས་

ཏེ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྒྲུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་འཛིན་ཅིང་། ལུགས་དེ་ལ་དེ་མེད་པར་སྒྲུང་བ་ཤ་སྟག་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར་དང་། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལལ་ཆེ་བ་ལས། དེ་ན་དེ་མེད་པར་བཤད་པ་ཤ་སྟག་དུ་གསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། ཚད་མེད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་། ཟད་པར་དང་། ཟིལ་གཞོན་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེན། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་དད་སྟགས་དག་པ་བརྩུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཀྱན་གཞི་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཚད་ཡང་དེར་བཏགས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ཡང་། དེ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། འདིར་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། འོ་ན་དགོངས་པ་ཅི་ཞེན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོག་པས་བྱེན་གཉིས་ཏེ། གཞི་དུས་ཀྱི་གསལ་རིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་མ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུར་བཞག་པ་དེ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བས་དེའི་ཆེ་སྟོབས་སྟགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་གསལ་དུ་སྒྲེས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་དང་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱུང་བར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། །བྱུང་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་བྱུང་བར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པ། སྒྲུངས་

པའི་ཁྱད་པར་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་འདྲ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་ཅིག་གཞོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེའི་རྒྱ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རྣམ་པ་ལྡས་བསྐྱས་ཏེ། ལྷ་གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྷ་ལུང་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །པོད་ཕྱི་མ་གང་དག་མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མ་བཤད་དོ་སྒྲུལ་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ནི་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་བཞེད་པ་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གསལ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཞེས་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་པ་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་བཤད་བས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང་པོ་རྟེན་དང་། གསུམ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་དོ། །དོན་དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྒྲིབ་དུ། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡིར་མེད། ཡོངས་སུ་མ་ཆད་རྟག་ཏུ་ལྷན། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མ་ཆོངས་པ། རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མདོན་ཕྱོགས་མིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མེ་ལོང་ལྷ་ལུང་ཞེས་བྱ་ན། དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་འདྲ། ཡོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཡེ་ཤེས་གཟུགས་བརྒྱན་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། སྒྲོམ་པ་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད། མི་གནས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཕྱིར་འདོད། །དུས་

ནམས་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྷན་། ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱ་དུས་
 སུ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། འབྲས་བུའི་བྱད་པར་མི་གནས་པའི་
 བྱང་འདས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། བྲོགས་ཀྱི་བྱད་པར་བྱམས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
 པའོ། བསུམ་པ་སོར་རྟོག་ནི། རི་སྐད་དུ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་
 རྟག་མི་ཐོགས། ཁྲིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ནམས་ཀྱི། བཀྲེད་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། བཞི་བ་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། རི་སྐད་དུ། ཁམས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲ་
 ཆོགས་ཤིང་། འདབ་མེད་བསམ་ཡས་སྒྲུལ་བ་ཡི། སེམས་ཅན་དོན་ཀྱན་བསྐྱབ་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། བཀྲིས་པ་རྒྱ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མཉམ་ཕྱིར། །
 ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྟོན་ཕྱིར་དང་། བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་
 འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐོས་པ་བྱ་རྒྱུའི་གསུང་རབ་ནམས་འཛིན་པ་
 དང་། དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། དེས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པ་
 ཉིད་ཏུ་བསྒྲུབ་པའོ། །

གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་སྐྱེ་གསུམ་དང་རི་ལྷར་སྐྱེར་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུབ་པ་དགོངས་
 གསལ་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མའི་ལུང་བྱངས་པ་ལས། གང་ཡང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །
 མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱུར་བ། འདྲ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། འོ་བོ་ཉིད་ཏུ་འགའ་ཞིག་འདོད། །
 ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་བ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེ་འོ། འདྲ་དག་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་སྐྱེ་ཉིད། ཁ་ཅིག་མེ་ལོང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་རུ་རྟོག་ འདྲ་ཡང་དེ་ལ་རྒྱ་ཉིད་ཕྱིར། ཉེ་བར་
 བཀྲགས་པས་དེ་བཞིན་གཞན། འདབ་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། འདྲ་ནི་དོན་ཀྱན་ཡོངས་འཛིན་
 ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་དུ་ནི། བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ཅམ་ཉིད་ཐོབ། འདྲ་ཡང་རྟག་པར་
 ཐམས་ཅད་དུ། དུས་རིམ་བཞིན་དང་བསམ་རིམ་བཞིན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུལ་སྐྱེ་སྟེ། །
 སྒྲུལ་པ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཡིད་ཀྱི་ཁོ་ན་ལ། སྒྲུལ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོགས། །
 འདབ་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། འདྲ་ཡི་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་སྐྱེར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ལུང་དེ་

དག་གིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་དེ་དག་གཞན་སྣང་གི་སྒྱུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེའི་བདག་པོའི་རྒྱུ་དུ་སྟོན་
པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རང་ལྡན་ནས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་གནས་ཚུལ་གྱི་
སྒྱུ་གསུམ་ཀ་ཆང་བར་བཞུགས་པ་ལས། མེ་ཡང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡང་སྒྱུ་དུ་རྫོགས་པའི་སྒྱུ་
དང་། བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྒྱུ་ལ་པའི་སྒྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་གནས་ཚུལ་ལས་
གསལ་ཆ་གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་འདིར་འོད་ཟེར་
ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དངོས་བཟུང་། སོ་སའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད། འཕྲིན་ལས་དེ་སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདག་པོའི་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ལས་བྱུང་
ཞིང་། དམིགས་པའི་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གཞན་དོན་གྱི་སྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
སྣང་ཚུལ་གྱི་གཟུགས་སྒྱུ་གཉིས་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། གནས་ཚུལ་གྱི་གཞན་དོན་གྱི་སྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་དོ། །

དེ་ཡང་གང་ཞེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྡན་པའི་སྟོན་སྒྲིབ་རི་ལྟར་བ་
མཁྱེན་པའི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གནས་ཚུལ་ལ་རང་དོན་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ཡིན་ལ། རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པའི་ཆ་དང་། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་བྱ་གསུམ་རྫོང་ཆ་དང་།
དེ་ལྟ་བུའི་མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུ་གང་ཡིན་ཚུ་དང་བཅས་པ་གཞིམས་པར་རུས་
པའི་རུས་ཆ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་
པའི་ལུང་གི་ཆོས་དང་། དེའི་དོན་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའི་རྟོགས་པའི་ཆ་དང་། སྟོན་སྟོབ་
པ་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། མདོར་ན་

གཞན་དོན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་སྐབས་གསུམ་ཀ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཆར་བ་དེ་ལ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་
ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བྱ་བ་ལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་ཉིད་སྐལ་བ་
དང་མཆོམས་པར་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱའི་
འཕྲིན་ལས་དང་། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་དང་། གཏུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྤོན་མེ་ལོང་ཡོངས་
སྤྲེག་པའི་བྱེད་པར་ལས། འགའ་ཞིག་ལ་ཡོངས་སྤོད་རྩོགས་པའི་སྐྱེད་དང་། ལ་ལར་མཆོག་གི་
སྐལ་བའི་སྐྱེད་དང་། ལ་ལར་བཟོ་དང་སྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་དང་། ལ་ལར་གཟིངས་དང་ཟམ་བ་དང་།
རྩ་བོ་བསྐྱོལ་བའི་མཉན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་གཟུངས་སྐྱེད་དོ། །མཆོག་གི་
སྐལ་བ་ལ་ཡང་། ཆགས་ཅན་ཡོངས་སྐྱའི་ཆ་ལུགས་ཅན་དང་། ཆགས་བྱལ་ཆངས་སྤོད་གྱི་ཆ་
ལུགས་ཅན་གཉིས་ལས། སྤུང་ལ་ཡོངས་སྐྱེད་རྩ་བའི་ཞེས་བྱེད་བྱའོ། །སྐྱའི་བཀོད་པ་དེ་དག་གྱུར་
གཏུལ་བྱ་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་བ་དེ་ཉིད་ནི། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱལ་
གྱི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དེ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྐྱར་ཁས་མ་བྱུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ས་བཅུའི་བྱེད་སེམས་ལ་ནི་ཡོངས་
སྤོད་རྩོགས་པའི་སྐྱའི་གསུང་གི་ཆ་དང་། སྐྱའི་བཀོད་པ་གང་སྐྱེད་བ་དེ་ཅུམ་ཞིག་ནི་བྱེད་སེམས་
དེའི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ལ། དེའི་སྐྱེད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཇི་སྤོད་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
ནི་དེ་ལ་སྐྱེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ནང་ཡན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤོད་ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོངས་སྐྱེད་གཅིག་ཉིད་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་བྱེད་སེམས་ལ་ཐུན་
མོང་དུ་མཐུན་པར་སྐྱེད་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་རང་གི་སྤོན་ཆོད་དང་མཐུན་པར་ཐ་དད་དུ་སྐྱེད་བ་
དེའི་ཆོན། སྐྱེད་མཁན་གྱི་སྤོན་ལ་མཐོང་མན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་སྐྱེད་པའི་
ཡོངས་སྐྱེད་ལ་ཡང་བཟང་ངན་གྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེད་བ་དེ་དག་སོ་སོ་ནས་སྐྱེད་མཁན་
རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩོག་དུ་བྱོན་པའི་མཆོག་གི་སྐལ་བའི་

སྐྱ་གཅིག་ཉིད། ཉན་ཐོས་དང་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་
མཐུན་པར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེན། རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲོ་ཆོད་དང་མཐུན་པར་ཐ་དད་
དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་སྒྲོ་མཐོ་དམན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གཅིག་ཉིད་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྒྲོའི་རིགས་ཐ་དད་གྱིས་བསྐྱུས་པར་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གྱིས་ཆོས་གསུང་པའི་ཆངས་པའི་དབྱངས་གདུལ་བྱ་
སོ་སོའི་ཉན་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་དེའང་། དེའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དེའི་ཉན་ཤེས་གྱི་
བཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོགས་པའི་བྱུང་
པར་དེ་དག་གདུལ་བྱ་རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱ་གཅིག་ཉིད་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་།
སྐྱར་སྒྲུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་གྱི་སྐྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་རོ། །
དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱ་དེ་གཟུགས་དང་སྒྲུའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མི་སྒྲུང་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུད་མ་དག་པ་སྒྲུའི་མེ་ལོང་མ་ཐོབ་པ་དག་གོ། །

དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་སྒྲུང་ལ་ཀྱན་རྩོབ་གྱི་སྒྲུང་བ་མི་
འཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་རྒྱ་ ཡི་སྒྲོད་ཆགས། །ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་མི་
སྒྲུང་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རན་པ་ལ། །སངས་རྒྱལ་གཟུགས་ཀྱང་མི་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་པ་
ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་རྒྱུད་མ་དག་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་དང་། གསུང་གི་སྒྲུང་བ་མི་འཆར་བའི་
ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་ལ་འཕྲིན་ལས་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གཅིག་ནས་
ཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ངག་དང་། གསུང་རབ་གྱི་སྒྲེགས་བམ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་
འཇུག་པའོ། །བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་ཉིད་ལ་རྟོན་གྱི་སྒྲོན་སྟེན་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ཏེ། ཇི་སྐད་
དུ། ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
ཡང་བསྐྱུན་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་རྟོན་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་ལ་འགོད་པ་
དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །འདི་ནི་སྐུ་ལ་བའི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཡིན་ཏེ། དེ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་
 ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སྒྲི་དངོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་བསམ་ཤིང་། །ཇི་ལྟར་
 རེ་བ་ཡོངས་བསྐྱོང་བ། །དེ་བཞིན་གདུལ་བྱའི་སྦྱོན་ལམ་གྱི། །དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྒྲུབ་སྒྲུང་ངོ་། །
 ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སྒྲུལ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་དེ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་བླ་མར་དཔེ་དགའི་སྒྲོ་ནས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བརྒྱ་བྱིན་རྩ་སྒྲིན་ཆངས་པ་དང་། །ཉི་མ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་
 བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་བརྟན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། སྒྲ་སྦྱོན་པ་བརྒྱ་བྱིན་དང་འབྲུ་བའི་ཚུལ་ནི།
 དཔེར་ན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ས་གཞི་ལ་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་གཟུགས་བརྟན་ཉན་རང་དང་། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྒྲུའི་མེ་ཡོང་དག་མ་དག་གི་རིམ་པ་དང་མཆོམས་པར་
 ཡོངས་སྒྲུལ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སོ་སོར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་བེ་
 རྩར་དག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ས་སྟངས་འདིར་གྱུར་ཏེ། །གང་བྱིར་ལྟའི་དབང་བོ་དེར། །ལྷ་ཡི་བྱ་
 མོའི་ཆོགས་དང་བཅས། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འགྲོ་བར་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བྱུང་རྟོག་པ་
 མིང་། །རྟོག་པའི་རང་སེམས་རབ་འཇུག་དབང་གིས་འཇུག །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་གཟུགས་
 སྒྲུང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡོད་དང་ཞིག་ཅེས་དེ་མི་བལྟ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་གསུང་སྦྱོན་པ་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེ་དང་འབྲུ་བའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་
 པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྦྱོན་གྱི་དགོ་བའི་མཐུས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོམ་བཞི་སྦྱོན་པའི་སྒྲ་ནམ་མཁའ་ལས་འབད་
 མིང་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱོན་གྱི་དགོ་བའི་མཐུ་དང་། སྦྱོན་ལམ་གྱི་
 མཐུས་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་སྒྲ་འབད་མིང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་རང་
 ལས་ཤེས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་མཆོན་པ་ཞིག་གིས་ཆོས་བཤད་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །སྦྱོན་གྱི་དཀར་བོའི་

མཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། །
 ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཆོས་ལ་མཆོག་དུ་ནི། །ཞིབ་མའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་། །ཉོན་མོངས་
 མེད་ཡིད་འགའ་ཞིག་གི། །རྣ་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཐུགས་
 རྟེན་བྱེད་པ་སྤྱོད་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་སྤྱོད་ལས་ཆར་འབབ་པ་དེ་དབབ་པར་
 བྱེད་སྒྲུལ་པའི་ཀུན་སྤྱོད་གི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དགོ་བའི་མཐུས་འབབ་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབ་པ་དེ་ཡང་། ཀུན་སྤྱོད་གི་བསམ་པ་སྤྱོད་དུ་
 སོང་བ་མེད་པར། གདུལ་བྱ་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་འབབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་
 པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། རི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྱོད། །ཡོ་ཐོག་ཐུན་སུམ་ཆོག་པ་པའི་རྒྱ། །ཁུ་
 ཡི་ལུང་པོ་འབད་མེད་པར། །ས་ལ་མངོན་པར་འབེབས་པ་ལྟར། །ཞེས་པ་ནས། འགྲོ་བའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། །རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བཞི་བ་སྒྲུལ་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ཆངས་པ་དང་འདྲ་བ་ནི། རི་ལྟར་ཆངས་པ་ཆངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་
 འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྤང་བ་འབད་མེད་སྤྱོད་པ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཆོས་སྒྲུལ་ས། །བསྤྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀུན་དུ། །སྒྲུལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་
 མེད་པར། །སྒྲུལ་པ་དག་ནི་སྤྱོད་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལྟ་བུ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པ་ཉི་མ་
 དང་མཚུངས་པ་ནི། རི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པར། །རང་འོད་ཅིག་ཆར་སྤྱོད་པ་ཡིས། །པད་མ་
 རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །གཞན་དག་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །
 ཉི་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག །ཅེས་པ་ནས། སངས་རྒྱལ་ཉི་མ་གདུལ་བྱ་ཡི། །རི་ལ་ཉི་མ་རི་
 བཞིན་འབབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དུག་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་སྤྱོད་པ་ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། རི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། །རྟོག་པ་
 མེད་ཀྱང་ཅིག་ཆར་དུ། །སྤྱོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྟོགས་བྱེད་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱལ་ཡིད་བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་དད་རྣམས། །སྤྱོད་ཆོག་ས་
 ཆོས་ནི་ཐོས་འགྱུར་ཡང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །བདུན་པ་གསུང་གི་
 གསང་བ་ཆོས་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་སྤྱོད་དང་འདྲ་བར་སྤྱོད་པ་ནི། རི་

ལྟར་སྒྲ་བརྟན་གྱི་ནི་སྒྲ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་ཕྱུང་མེད། །རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཞོ་མེད་ལ། །
 ཕྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བརྒྱད་པ་སྒྲུའི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་རྣམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ནི། ཅུང་ཟད་མེད་ཅིང་སྒྲུང་
 བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟོན་མེད་ལ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པ། །གཟུགས་
 མེད་བརྟན་དུ་མེད་པ་ཡིས། །མཁའ་ལ་རི་ལྟར་མཐོ་དང་དམའ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །
 ཞེས་པའོ། །དགུ་པ་ཐུགས་རྗེས་ལན་བདེ་བསྐྱོད་པ་ས་གཞི་དང་འདྲ་བར་བརྟན་པ་ནི། རི་སྐད་
 དུ། རི་ལྟར་ས་ལ་སྒྲེས་པ་ཀུན། །རྟོག་མེད་ས་ལས་སྒྲེ་བ་ནི། །འཕེལ་དང་བརྟན་དང་ཡངས་
 འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟོན་ནས། །
 འགྲོ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ནི། །མ་ལུས་པར་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དཔེ་དགུ་པོ་དེ་དོན་དང་སྒྱུར་བ་ནི། རྟོན་དང་གསུང་དང་བྱབ་པ་དང་། །སྒྲུལ་དང་ཡེ་ཤེས་སྒྲོ་
 བ་དང་། །ཐུགས་གསུང་སྒྲུ་ཡི་གསང་བ་དང་། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤིས་པ་བརྗོད་པ་
 བོ། རི་སྐད་དུ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ས་བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་སྤྱ་ཚོགས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བཀོད་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་
 ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ཞིང་དག་པར་འགྱུར་པའི་རྩྱལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བས་འཕྲིན་
 ལས་བསྐྱབ་པ་དང་། མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྫོང་དག་པ་དང་། བརྩད་དག་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་བརྒྱབས་

དང་པོ་ནི། ས་བཙུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བཙུའི་
 རྗེས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཟུང་པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་
 ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྱག་བཙུའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་པད་མ་རིན་པོ་
 ཆེ་དུ་མས་སྐྱས་པའི་གདན་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྱག་བཙུའི་རྩལ་གྱི་གྲངས་

དང་མཉམ་པའི་བད་མས་གང་བར་སྒྲུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་གདན་དེ་ལ་མཆོམས་གིང་རྒྱུ་དུ་འབབ་པར་འདུག་ལ། འཁོར་གྱི་བད་མ་ལ་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་བར་སྒྲུང་ངོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་དེའི་ཞབས་གྱི་མཐིལ་གཉིས་དང་། དུས་མའི་ལྷ་ང་གཉིས་དང་། ཉེ་བ་དང་རྩིབ་ལོགས་གཉིས་དང་། རྒྱག་གི་མཐིལ་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱ་བརྒྱ་སྒྲིལ་པས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་ཡི་དྲུགས་དང་། དམུལ་བ་དང་། རུད་འགྲོ་དང་། མི་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱེལ་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །ཕྱག་པ་གཉིས་དང་། རྒྱབ་དང་། མགུལ་གཉིས་དང་། ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་བརྒྱ་བརྒྱ་སྒྲིལ་པས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ས་དགུ་པའི་བར་དུ་གནས་པ་རྣམས་སྒྲུང་བར་བྱས་གིང་། ཆོས་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་དང་། ཞི་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་བསྐྱེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཆོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་དེའི་མཛོད་སྒྲུ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱ་སྒྲིལ་པས། ཕྱོགས་བརྒྱའི་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྒྲུང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུས་སྒྲུ་རུབ་པར་བྱེད་དོ། །སྒྱི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་སྒྲོང་གསུམ་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱའི་རུལ་དང་མཉམ་པ་འཕྲོས་ནས། ཕྱོགས་བརྒྱའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས། འཛིན་ཏེན་ལན་བརྒྱར་བསྐྱོར་ཞིང་སྒྲོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འོད་ཟེར་གྱི་དྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་གྱི་མཐིལ་དུ་རུབ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ལ་བབས་པར་གཟིགས་ནས། ཕྱོགས་བརྒྱ་ནས་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་པ་འོངས་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་ལ་བལྟ་ཞིང་མཆོད་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོང་ཕྱག་བརྒྱ་བརྒྱ་ལ་སྒྲོམས་པར་

འཇུག་གོ། །བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་གྱི་བེུ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་བཀྲ་
 ཤིས་རྣམས་ལས་བདུད་ཀྱི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་
 གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཐུག་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ། རྩོགས་བཅུ་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་
 མུ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། བྱང་སེམས་དཔེ་དཔལ་གྱི་བེུ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་བཀྲ་ཤིས་སྐུ་བ་པས་
 མཐུ་སྟོབས་ལྷག་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྐུ་ནས། ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་མཛོད་ཤེས་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་འབུམ་ཐུག་གྲངས་མེད་
 པ་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ། རྩོགས་བཅུའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་བྱས།
 ངན་སོང་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་ཤིང་། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་བྱང་སེམས་དཔེ་སྐུ་
 བོར་ལྷུང་ལ། འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་བོར་ལྷུང་བོ། །འོད་ཟེར་དེ་དག་
 གིས་ཐོག་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཐུག་བཅུ་བཅུ་
 ཐོབ་ཅིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་དཔེ་ཡན་ལག་གི་མཆོག་མགོ་བོ་ལ་བབས་པར་
 གྱུར་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་དེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོབས་བཅུ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲངས་
 སྐུ་འགྲོའོ། །དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བྱ་བུ་བོ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོས་གསེར་
 ཀྱི་བྱི་བཟང་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ། སྟེང་ནས་སྒྲུ་རེ་བྲེས་ཤིང་། གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན་
 དང་། བ་དན་དང་། རོལ་མོའི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་རྒྱ་སྒྲངས་
 པའི་གསེར་གྱི་བུམ་པས་བཅུས་ཏེ། རྒྱ་དེ་གཞིན་ནུའི་སྐུ་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་ན། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་
 རིགས་ཀྱི་སྐུ་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སྐུ་འགྲོའོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཞེས་
 བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཡང་། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་
 འདས་དེ་དག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་དབང་བསྐྱར་བ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲངས་སྐུ་འགྲོའོ། །ཞེས་མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པ་
 ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
 བཙུམ་མཛོད་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྒྲིབ་ཆ།)

བཤད་པ། ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ། ལེའུ་བརྒྱད་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟེ། གང་སྐྱ་མཐོང་བའི་མོད་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། །ཞབས་བྱང་གཙུག་རྒྱན་གནས་སུ་
ལེན་བྱེད་ཅིང་། །དེ་གསུང་སྟོབ་པའི་ཐོག་མར་ཆངས་པ་དང་། །ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བས་ངོ་མཆར་
སྒྲིམ་ཡུལ་བ། །ཐུབ་ཆེན་སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཆོས། །ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཆོས་རྒྱལ་གཞན་
རྣམས་ལས། །ལྷག་པར་བསྐྱགས་པའི་གྲགས་དཀར་འབྲང་འཛིན་པ། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་
སྐས་ཀྱི་ཡུམ་ཅིག་ཡིན། །ཐུགས་རྗེའི་སྐྱེན་གྱིས་འགྲོ་ཀུན་ཉེར་གཟིགས་ནས། །བྱམས་པའི་ཐུག་
གིས་བདེ་བའི་གནས་དག་ཏུ། །འདྲེན་མཛད་མ་ལམ་རྒྱལ་བའི་ཞལ་གྱི་སྒྲོ། །ཐེག་མཆོག་གསུང་
བ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཐོགས་མེད་ཞབས་བྱང་འཆར་པའི་མདངས་གསལ་ནི། །དགའ་ལྷན་
གར་རིའི་ཐུག་པ་ལ་ཞོན་ཆོ། །སྟོང་ཉིད་ཀུན་གསལ་ཞི་བའི་ལམ་དག་ལས། །མདོན་རྟོགས་
འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་ཀུན་ལ་གསལ། །སྒྲོ་ཆོགས་སྐྱ་མའི་རྣམ་རོལ་མི་འདོར་བར། །སྟོང་ཉིད་
ཟབ་མའི་རྩ་དབྱངས་ལྟར་མཛད་པའི། །གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་རེས་དོན་སྟོང་པོ་ནི། །མདོན་རྟོགས་
ཡན་ལག་དང་བཅས་འདི་ན་བཞུགས། །ཐོས་བསམ་ཡུམ་དང་ཉམས་ལེན་རྣལ་འབྱོར་དང་། །
འབྲས་བུར་བཅས་པས་དངོས་བརྒྱད་ལམ་རིམ་དང་། །མཆོན་བྱེད་ཆོས་ཆན་བརྒྱད་པོ་རེ་རེས་
ཀྱང་། །ལམ་ལཱའི་མདོན་རྟོགས་ཆང་བར་སྟོན་རྒྱལ་དང་། །སེམས་བསྐྱེད་གདམས་ངག་ལ་
སོགས་བདུན་ཅུ་པོ། །རེ་རེས་ལམ་ལཱ་བསྐྱས་རྒྱལ་འདི་ན་བཞུགས། །ཐོགས་མེད་མཆོད་གྱིས་
ཡུམ་གསུམ་རྒྱན་དང་བཅས། །དབུ་མའི་རྒྱལ་ལུགས་གཉིས་ལས་དང་པོར་བཀྲལ། །འཕགས་
པའི་ཐུགས་མངའ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེ་དང་། །དངོས་སྒྲིའི་སྟོབས་པ་འབྲེག་བྱེད་བཟང་པོའི་ཞབས། །
རྣལ་འབྱོར་སྟོན་གཞུང་རྒྱ་མཆོའི་དབུས་བཞུགས་ནས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྐྱ་བའི་རྒྱལ་དུ་ཕྱེ། །
ཆོས་ཀུན་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་རྒྱལ་དང་། །དབུ་མའི་རྒྱལ་ལུགས་གཉིས་ལས་རྣམ་རིག་ཅམ། །
དབུ་མར་འཆད་དང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བྱད། །གསལ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་ས་བཞི་གང་འདིར་བཤད། །
འགྲེལ་མཛད་གཞན་གྱིས་མ་བཀྲལ་ཡུམ་གསུམ་དང་། །རྒྱན་གཞུང་སྐྱར་ནས་མདོན་རྟོགས་ཡན་
ལག་བཅས། །ཆོས་ཀུན་གཤོད་ནས་སྟོས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ། །སྟོར་མཁས་བཤད་སྟོལ་འདི་

ལས་སྒྲོན་མ་བྱུང་། །གང་འདི་འགྲེལ་མཛད་གཞན་ལས་བྱུང་བར་དུ། །འཕགས་ཞེས་བཀའ་ཆེན་
 མང་པོས་དེ་འགྲེལ་མཛད། །འཛིགས་མེད་སྤྲུལ་བས་དེ་གཞུང་མ་བརྟགས་པར། །བྱོད་གསོད་
 དེ་དག་ཕྱག་དོག་དབང་གིས་ཡིན། །སློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་འཛིག་རྟེན་མིག་ཅིག་གིས། །དེ་
 གཞུང་བརྟགས་ནས་རྟོག་དཔྱད་འགའ་མཛད་པ། །དེ་རྗེས་འཇུག་པའི་དཔྱད་ལྷན་མང་པོ་ཡིས། །
 དེ་གཞུང་ཇི་བཞིན་མཁས་ཕྱིར་མཛད་པར་ཟད། །བྱམས་པའི་ཆོས་ལྷ་བྱུང་བར་འཕགས་སེང་
 གཞུང་། །གངས་ཅན་ལྷོངས་འདིར་སྒྲོན་མེད་བཤད་སྟོལ་གྱིས། །ཐོག་མར་གསལ་མཛད་བཀའ་
 དྲིན་མཚུངས་མེད་པ། །འཛིག་རྟེན་འདྲེན་མཛད་དེ་ཡིས་རྣམ་བཤད་མཛད། །དེ་ལས་བརྒྱུད་
 པའི་བཤད་སྟོལ་གཉིས་སྤྲུང་ཡང་། །རྒྱ་ཆེན་མདོན་པའི་མདངས་གསལ་བཤེས་གཉིན་འབྲེ། །
 ཤེར་ཕྱིན་བརྟན་པ་གསལ་མཛད་ཨར་གྱི་མཆོན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཤད་སྟོལ་ཅི་མཆིས་པ། །
 མ་ཆངས་མེད་དེ་རྗེ་བཙུན་བུ་ཕྱི། །སྟིགས་མའི་དུས་སུ་རྒྱས་པར་གསལ་མཛད་པ། །བརྒྱུད་
 པའི་རིམ་པ་ལས་འོངས་འདི་ཡིན་ནོ། །སྒྲོན་རབས་མཛདས་པས་གང་མཛད་བཤད་པའི་སྟོལ། །
 མ་ཞོར་དེ་ཀུན་མུན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། །དེང་སང་པ་རོལ་ཕྱིན་གཞུང་འཆད་ཟེར་བ། །དེ་ཀུན་
 མཁས་པའི་སྟོལ་ལས་མ་འོངས་པར། །རང་རང་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཆོག་འགའ་ཡིས། །
 སློབ་མའི་སློ་གྲོས་ངལ་བར་བྱེད་དེ་ཡིན། །གང་འདིར་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་དང་། །
 དངོས་བརྒྱུད་གོ་དོན་མཆོན་བྱེད་སོ་སོ་ཡི། །ལམ་གྱི་གོ་རིམ་དཀའ་པའི་གནས་རྣམས་ནི། །རྒྱ་
 ཆེན་གཞུང་བརྒྱའི་ཁྲི་ལ་སྤངས་ཏེ་བཤད། །སློབ་པའི་གནས་རྣམས་མང་པོའི་ཞལ་གྱི་ནི། །ལམ་ལ་
 རྒྱ་ཕྱིར་དེང་འདིར་འབད་མ་བྱས། །དཀའ་པའི་གནས་དང་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ། །
 སྒྲོན་རབས་རྒྱན་པོས་མ་མཁྱེན་མ་ཡིན་མོད། །ཆོག་ཟུར་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་མེད་མཐོང་ནས། །
 ལུང་རིགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བཤད་འདི་ཡིན། །གང་འདིར་སྤྲོ་ཆོགས་སྒྲོས་པའི་བྲ་བ་འདྲལ་
 བྱེད་ལུང་དང་རིགས་པའི་འབར་འཕྲེང་འབྲུགས་པའི་ཅེ་མོ་རྣེ་ཞིང་འབྲུགས་ལ་དྲག་ཏུ་རྒྱུ་པའི་
 མཆོན་འཛིན་དཔུ་མར་སྤྲོ་བའི་སློབས་པའི་བྱུང་ཤིང་མ་ལུས་ཟ་ཞིང་མིད། །ཆོས་མདོན་རྒྱ་མཆོའི་
 འོངས་སྒྱུད་ཇི་ཅམ་སྤྱད་ཀྱང་བྲེལ་འཕྲོངས་མེད་ཅིང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྣམ་དཔྱད་རྒྱ་ཆེར་
 སྟོལ་པའི་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་ངང་གིས་འབབ་པའི་བྱི་ཡི་མཆོ་ཆེན་རབ་ཏུ་གང་། །མ་པམ་

གཞུང་གི་རྒྱུ་འཇུག་གཞུང་ལུགས་ཉི་ཤུའི་ས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་སྤྱི་ཞིང་ལྷན་པ་བར་མཆོམས་
 མེད་པར་བསྟར་ལ་བརྒྱས་པའི་ཡུལ་གྱི་གྲུ་ཆེན་རེ་རེས་ཀྱང་ནི་སྐལ་བཟང་མང་པོའི་རེ་འདོད་དང་
 གིས་བསྐྱོད་། །འཕྲིན་ལས་རིན་ཆེན་རྣམ་བཞིའི་མདངས་རབ་གསལ་བའི་དངོས་བརྒྱད་བདུན་
 ཅུའི་བཀོད་ལེགས་སྤེལ་བའི་མདོ་དང་རྒྱུན་གྱི་ལྷན་པོ་གཉིས་དུ་འདེགས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་བདུན་
 གསེར་རིའི་བྲི་འཕངས་མཆར་བའི་རེས་དོན་རོལ་མཆོ་འདི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་དཔྱོད་ནགས་གྱི་
 དབག་བསམ་དགའ་མ་ཡི། །མང་ཐོས་ལང་ཆོ་བཞད་པའི་ལྷན་འབྲེང་ནི། །མ་ཕམ་ཞལ་གྱི་
 འཇུག་དཀར་དོ་ཤལ་གང་། །འདྲན་བྱེད་ཡིད་གྱི་ཤིང་རྩ་མ་ལགས་སམ། །ཆོད་ལྷན་མཁས་པས་
 རྣམ་ཡང་མ་བཤད་ཅིང་། །དཔྱོད་ལྷན་གཞན་གྱི་མགྱིན་པར་མ་བཟུང་བའི། །ཆོག་གི་བགྲང་
 འབྲེང་འཛིན་པའི་ལེགས་སྤྱད་གྱིས། །མདོན་པར་བཀྱར་དེ་དང་སང་མཁས་པར་གྲགས། །
 རྟག་པར་ཐུག་དོག་ཆང་གིས་རབ་ཕྱོས་ནས། །རྟོད་བཀྱར་འབའ་ཞིག་བསམ་པའི་གྲུ་གྲུ་ཡིས། །
 ལུས་ངག་ཡིད་གྱིས་མི་བྱ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ཡིས་བཅུན་པོའི་གོ་འཕངས་བཟུང་། །ཐུབ་
 བསྟན་རྒྱ་མཆོར་འབྲུལ་བའི་ཚུ་ཆེན་བཞི། །རྟག་པར་འབབ་ཀྱང་ལུང་རིགས་མཐུ་མེད་པས། །
 གང་གི་སྒོ་ལ་དོག་པ་མེད་པ་ཡི། །ངང་ཚུལ་ཅན་དེ་བཟང་པོའི་ཁུར་གྱིས་ངལ། །ཀྱི་མ་དེ་འདྲའི་
 མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱིས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འཛིན་ལ་ཕྱོགས་བཅུ་ཡི། །རྒྱལ་དང་
 དེ་སྤྱི་སྒོ་བ་མའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། །འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་ཆོགས་གྱིས་མི་བྲིལ་ལམ། །
 ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོར་གཤམ་པའི་རེས་དོན་གྱི། །ཡིད་བཞིན་རིན་ཆེན་བདེ་བར་ཉར་སྤངས་ནས། །
 གཞན་གྱིས་མ་བཤད་ཆོག་ཟུར་ཕྱིན་པ་ཡི། །རྒྱལ་མཆོན་ཅེ་མོར་འགོད་ཤེས་མཁས་པ་ཡིན། །
 མདོ་དང་འདུལ་བའི་བྲིམས་གྱི་ནགས་ཁྲོད་དུ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་ཆོད་ལྷན་མཁས་པའི་
 གཞུང་། །ཇི་བཞིན་བསྐྱབས་ནས་ཚུལ་བཞིན་སེམས་བྱེད་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ལ་བཅུན་པོར་རྒྱལ་བ་
 བཞེད། །ཐུབ་བསྟན་ལོག་པར་འཆད་པའི་ཆོག་མདའ་ནི། །ཅུང་ཟད་མི་བཟོད་གཞན་གྱི་ཉེས་
 པའི་མཆོང་། །ལུང་དང་རིགས་པས་བྱང་པོར་སྒྲོག་བྱེད་པའི། །བསྟན་འཆོས་བརྩོམ་ཤེས་དེ་དག་
 བཟང་པོ་ཡིན། །མ་ནོར་བསྐྱབ་ཅིང་ནོར་བ་འགོག་བྱེད་པའི། །བསྟན་འཆོས་མི་བརྩོམ་མཁས་
 པའི་དགོས་པ་ཅི། །རྒྱན་དུག་མཁས་པས་གཞུང་ལུགས་མང་མཛོད་པ། །ཀུན་མཁྱེན་ཐུབ་པའི་

བཀའ་ལ་འགོད་ཕྱིར་མིན། །དེ་ལྟར་སོམས་ལ་ཕྱིར་བས་འབྱོན་པ་ཡི། །རྣམ་དཔྱོད་གསལ་ལྟར་
 དང་པོའི་སྒོ་མངའ་བ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་མཁས་བཙུན་བཟང་པོ་དང་། །འཆད་ཅོད་བཙུན་པར་
 བྱུང་ལ་བསྟན་པ་བཟུང་། །དེ་ལྟར་དེ་བསྟན་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ནང་གི་རོལ་མཆོའི་སྒྲིག་
 འཆང་མ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གསལ་གྱི་རི་བོའི་འབྲེང་མཛེས་མཆར་བའི་སྒྲིམ་ཆེད་ཅན། །
 ཀུན་གྱི་ཡིད་འཛིན་འཕགས་རྣམས་དགོས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་གཙང་བའི་ཕང་པ་དེར། །འབྲིན་
 ལས་རྣམ་བཞིའི་མདངས་གསལ་འབྲོ་བའི་སྒྲིག་གསུམ་ལྟར་པོ་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །གནས་སྐབས་
 ཀུན་ཏུ་འཛིན་ཏེན་གྱི། །ཆོས་བརྒྱུད་དང་ནི་མཆོན་མ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལས་གྲོལ་ནས། །
 དམ་པའི་ཆོས་ལ་གཞིལ་བར་ཤོག །ཆེ་འདིའི་ཉིན་བྱེད་རུབ་རི་ཡི། །ལུན་པའི་མལ་དུ་སོང་མ་
 ཐག །རྩེ་བཙུན་ཞལ་གྱི་འོད་དཀར་གྱི། །སྤང་བས་ལམ་བཟང་མཆོན་པར་ཤོག །དེ་ནས་
 དགའ་ལྟན་ཐེག་མཆོག་གི། །ཆོས་ཀྱི་མདུན་ས་རབ་ཡངས་པར། །རྩེ་བཙུན་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩིའི་
 རྒྱན། །དོམས་པ་མེད་པར་འཁྱུང་བྱེད་ཤོག །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །སྤྲུམ་ཆེན་
 སྤྱོད་པ་ཀུན་སྤངས་ནས། །མཁའ་དང་མཉམ་པར་འགྲོ་བ་འདི། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་འགོད་གྱུར་
 ཅིག །ཆེ་རབས་འདིར་ཡང་བདུད་བཞི་དང་། །དམན་པའི་ས་གཉིས་རབ་འགོངས་ནས། །ཞི་
 བའི་ནགས་སུ་ཟབ་པ་དང་། །རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱིས་འཕྲོ་བར་ཤོག། །

ཅེས་ཤིང་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །ལུང་དང་རིགས་
 པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །ཕྱི་ནང་གི་རྟོན་འབྲེལ་སྒྲིམ་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས། །དངོས་
 འཛིན་གྱི་འབྲུལ་པ་གཏིང་ནས་ཞིག་པ། །བདེ་བར་གསེགས་པའི་གསུང་རབས་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་
 དུ་སོན་པ། །དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲོལ་ཏེ། །རྩེ་བཙུན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷུག་ལྟ་བུ་རྒྱལ་
 མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་རུལ་འབྲེང་རྟག་པ་མེད་པ་སྒྲིབས་སྤངས་ཤིང་། །རྩེ་བཙུན་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་གྱི་མཐུ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསེས་གཉིན་དོན་ཡོད་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
 གི་བདུད་རྩི་འཁྱུངས་པས། །ལུམ་གསུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་ངེས་

མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དགྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། །སྤྲེང་ཆ།

བ་རྟེན་ནས། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཉི་པར་སྦྱར་བ་ལ་བསྟེངས་བ་མེད་པ། ཡུལ་
དབུས་གྱི་སློབ་དཔོན་དཔལ་ཤུག་མཆོག་ལྷན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སློབ་གསེར་འབྲུང་གི་ལོ།
དབྱུག་པས་ཉི་པའི་ཡར་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལས་བབ་པའི་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ། གཙང་གཡས་རུའི་
སའི་ཐིག་ལེ། ཐུབ་བསྟན་གསེར་མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གྲུབ་པར་བགྱིས་
པའི་ཡི་གེ་བ་ནི་བཤེས་གཉེན་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོའོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བ་ཡུན་
རིང་དུ་གནས་པར་བྱས་ཏེ། དཔལ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་སྤྲིད་
ཅའི་བར་དུ་སྤྲིང་བ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིག། །

༡༡། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་ནས་
 དེས་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 རྒྱས་འགྲེལ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། ཁ་མོ་བརྒྱ་ཡ། དེམ་གསུམ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅན། བཞི་སྟོང་
 གིས་ལྷག་བརྒྱད་ཁྲིའི་སྟོ་ཕྱེ་ནས། འགྲོ་མང་དབུ་མའི་ཁང་བཟང་ཉམས་དགའ་བར། འབྲིང་
 མཛད་ཤུག་འཕྲེ་སྒྲིལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། མི་འུ་ཐུང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་འཕུལ་བགྲང་ཡས་ཀྱིས། སྟོབས་
 ལྷན་དྲེགས་པའི་འདུལ་སྟོང་མཁན་དེས་ཀྱང་། བྱོད་ཞབས་སེན་མོའི་དམར་འོད་འདེགས་མཁས་
 པ། བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཡིས་བྱིན་བྱོད་བསྟགས་པར་འོས། ཐུབ་བསྟན་ཚུ་གཏོར་བསྐྱང་བའི་
 སྒྲུ་དབང་པོ། ཡེ་ཤེས་མེད་ཐུང་འབར་བའི་ཆོག་མདའ་ཅན། ལུང་རིགས་འཕོང་གི་སྒྱུར་བ་
 མང་མཁུན་པས། དེས་དོན་སྒྲུབ་མཛད་སྟོན་པ་གཉིས་པར་གྲགས། ཇི་ལྟའི་དོན་ལ་འཕགས་
 པའི་ཐུགས་མངའ་ཞིང་། ཇི་སྟོང་འཆད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གསུང་། དྲང་དེས་འབྱེད་ལ་
 ལུང་བསྟན་བརྟེས་པའི་སྒྲུ། མ་ཕམ་བྱམས་པའི་སྒྲིལ་བྱོད་མཆོད་པར་འོས། རིག་བྱེད་དྲན་
 པོའི་ཕྱེ་ཕྱེར་མ་སྒྲངས་ཤིང་། བརྒྱ་བྱིན་དགྲ་པོའི་རྣ་བར་མ་སིམ་པ། ལྷ་ཡི་སྒྲུ་མའི་ཐུགས་
 མཆོའི་དཔག་བསམ་ལས། ཉེར་ཐོབ་འཆི་མེད་རོ་བརྒྱའི་དགའ་སྟོན་བྱ། །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས། གང་བཤད་
 པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི། མཐའ་བུལ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་རྩལ་གཉིས་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་དེས་དོན་གཅིག་
 ཏུ་བསྒྲུབ་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིལ་གྱི་འཕུག་སྒྲུ་ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེའོ། འདི་འཆད་པ་
 ལ་གསུམ་སྟེ།

སྒྲི་དོན་གྱི་སྟོན་སྟོན་དོན་གྱི་ཁོག་ཕུབ། གཞུང་སོ་སོའི་ཆོག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད། འཁོར་

ལོ་གསུམ་པའི་ངེས་དོན་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་ནས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་འདོད་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་རྒྱས་
པར་བཤད། གྲུབ་དོན་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྟུས་པའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྟོན་བྱོན་པའི་ཆེན་པོ་ལ་ལ་དག་དང་། བྱིས་བྱོན་པ་
ལ་ལ་མོ་ཆེ་དག་ནི། འདི་སྐད་དུ། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་། དོན་
དམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་དུ་གསོལ་བ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྟོང་པོའི་མདོ་སོགས་ཁ་
ཅིག་ལ་ལ་ཆེ་བ་དག་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་
གཞུང་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་དག་ལས་རྒྱུད་སྤྱིའི་འགྲེལ་བ་ཙམ་མ་
གཏོགས་ལ་ལ་ཆེ་བ་དག་དང་། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་
སྦྱར་བ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་བཞིའི་ནང་གི་སེམས་ཙམ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་གནས་ཤིང་། དེ་ཡང་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དེ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུའི་
རིམ་པ་རིམ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བགྱོད་པའི་ས་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་ལྟ་བུ་སྟོས། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆ་ཆང་བ་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ནི་ཉ་ཅང་ཡང་ཐལ་ཆས་ཤིང་། རྣམ་པར་མི་འཆོམ་པ་ཉིད་དུ་
མཐོང་བ་དང་། སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ནི། རི་སྐད་དུ། གང་བྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཇིག་
རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད།
ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དེར་འགྱུར་གྱིས་དོགས་ནས། ཉེས་པ་དེའི་ལམ་དུ་
རང་ཉིད་མི་འཐུག་པ་དང་། རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ང་
བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་དེ་ལས་བསྐྱུང་བའི་དོན་དུ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྟུས་པའི་དོན་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཤིང་རྩའི་སྒྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་
དོན་གྱི་སྟོང་པོ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་ཆེ་མོ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་
དང་ལྟན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཆ་གཞན་དུ་འཆད་པར་མི་རུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱིས། སེམས་ཙམ་

ལས་གོང་དུ་འཕགས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་གཞུང་ལས་གནས་ལུགས་སུ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། སུང་བོ་རྣམ་
 བཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཆུ་ཤིང་ལྷ་རྩེ་བོ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་རྣལ་
 འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྟོང་པར་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་དེ་དག་ཏུ་མ་བསྟན་པས་ཐམས་
 ཅད་མཆེན་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་ཡང་འགོག་པའི་སྒྲ་དུ་བསྟོད་པའི་ཚོགས་
 ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་བྱས་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་གཞུང་དུ་ཡང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོང་བྱར་གྱུར་པའི་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་པ་འདིའི་བསྟུས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྒྲ་བ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་བཤད་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཅེ་
 མོར་གྱུར་པའི་དབུ་མ་ངོས་བཟུང་། དེའི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། སོ་སའི་གྲུབ་མཐའ་ངོས་བཟུང་
 བའོ། །

དང་བོ་ལ། གཉིས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་བཞི་བོ་སོ་སའི་ལྷ་བ་ངོས་བཟུང་། སེམས་ཙམ་གྱི་
 ལྷ་བ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཅེ་མོ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །

དང་བོ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སུང་བོ་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པ་དང་། བྱེ་
 རང་གི་ཚོས་རགས་པ་དང་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ། དེའི་
 རིགས་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོས་སྟོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་འང་མི་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་
 ཚོས་འདི་པ་དག་གི་ལྷ་བར་ཁས་ལེན་ནོ། །མཉམ་གཞག་དང་མཐུན་པར་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་གྲུབ་
 མཐའ་ནི། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པས་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་རྗེན་ཆར་དུ་དངོས་སུ་རིག་པ་དང་། དུས་
 གསུམ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་བོ་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་སོགས་
 སོ། །

མདོ་སྟེ་པ་ནི། མཉམ་གཞག་གི་ལྷ་བ་སྒྲ་མ་དེ་གཞིར་བཞག་པའི་སྟེང་དུ། ཚོས་ལ་རང་
 སྟེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། སྟེ་མཚན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། དེའི་
 རྒྱན་གནས་པར་བྱེད་པའི་སྟོས་སྟོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་འང་མི་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལྷ་བ་

དང་། དེས་དྲངས་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནི། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་
རིག་ཅིང་། དེའི་རྣམ་པ་ཉིད་རིག་པ་ལ་དེ་རིག་པར་བཏགས་པ་དང་། དེས་དོན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་སོགས་སོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་མ་
རིག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའོ། །

དང་པོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རགས་རྒྱན་དང་ཕྱོག་པ་
གཞན་སེལ་དུ་བཤད་པ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྒྲོངས་པའོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ལྟ་བུ་ནི། རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་ལ་དེར་སྤང་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་
ནས། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོས་སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་ཡང་མི་
འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཞིག་གོ། དེས་དྲངས་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་
སྒྲིམ་ཚན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་སྤྱོད་པའོ། །བག་ཆགས་
གྱིས་དེར་སྤང་བ་ནི་གཞན་དབང་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའོ། །དགག་གཞི་གཞན་དབང་དེ་དགག་
བྱ་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཡོངས་གྲུབ་དང་། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པའོ། །དེ་ལྟར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་དག་
གི་ལྟ་བུ་གོ་ཆོད་པོ་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་དག་གི་ལྟ་བུ་
གོ་ཆོད་པོ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་དེ་དང་དེ་དག་གི་དོན་ལ་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་རྟོག་ཅེས་པ་
ཐེག་པ་གཉིས་པོའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་ས་བོན་དྲངས་འབྱེན་ཅུས་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ནི། འཛིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་སྤྱོད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་གོམས་
པར་བྱས་པའི་སྒྲོས་སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །གཉིས་པ་ལྟ་བུ་
དེ་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་པ་ལྟ་ཞོག །སེམས་ཙམ་
དུ་སྒྲིབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གསེགས་པ་ལས། ཡང་

དག་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ཙམ་ལས་ཀྱང་འདུལ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལྷ་
 རྒྱུན་ལས། དེར་སྤངས་སེམས་ཙམ་ལ་ནི་ཡང་དག་གནས། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 ཉོགས། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ། །མི་དམིགས་པ་
 བྱི་རབ་དུ་སྒྲུ། །ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་
 རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། །ཞེས་སེམས་ཙམ་དང་འཛིན་པ་བདེན་མེད་གྱི་ལྷ་བ་ལ་གོང་འོག་
 གི་བྱུང་བར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། །སེམས་ཙམ་གྱི་ལྷ་བའི་གོང་ན་ནི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལས་
 གཞན་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དག་རྒྱ་མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱམས་ཚེས་བྱི་མ་རྗེས་
 འབྲང་དང་བཅས་པ་ནས་འབྲུང་བའི་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་ཚེས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་
 གོ་ཚད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ན་གོ་མི་ཚད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་གཟུང་བར་སྤངས་
 ཞིང་དེ་འཛིན་པའི་སྒྲ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛིན་པའི་ཐ་སྤྱད་
 གསུང་རབ་ནས་མི་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་ལ། དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་
 དབུ་མ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པ་དང་།
 གཞན་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པའོ། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པ་དེ་ལའང་། གཉིས་ཏེ། ཐལ་འབྱུར་བ་དང་། རང་
 རྒྱུད་པའོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་མདོ་ལྷ་བ་ལས་ལེན་པ་དང་། སེམས་ཙམ་
 པ་ལྷ་བ་ལས་ལེན་པའོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་བྱུང་བར་ལ། ལྷ་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་
 གྱི་བྱུང་བར་དང་། སྒྲ་མ་པས་ཉམས་སྦྱོང་བའི་ལྷ་བ་ལ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྣལ་འབྱོར་
 སྦྱོང་བའི་དབུ་མ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་སྒྲ་བ་དཔོན་རྣམས་གྱིས་བཞེད་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། མདོ་དང་ཐུགས་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཀའ་བར་པའི་རེས་
 དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་དང་། ཐ་མའི་རེས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་དང་། ཅིག་ཤོས་གྱི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་ནི། ཀུན་བཏགས་རང་གི་རོ་བོས་

སྟོང་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དེ་ཡིན་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ཉིད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འཆད་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་ཆོགས་ཀྱི་དང་། བསྟོན་ཆོགས་ནས་འབྱུང་བའི་འཆད་ལུགས་སོ། །

དང་བོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དངོས་བསྟན་སྒྲིལ་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པ་ཆེན་པོའི་སྔོན་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ཞིག་བསྟན་པར་མི་འདོད་དོ། །དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གང་ཞེན། ཀྱན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་ཕྱེ་བས་ལ་མེད་པར། ཤེས་བྱའི་ཆོས་རི་སྟེང་པ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་འབྲེལ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་ལུགས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་པ་ལྟར། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་རྣལ་འབྱོར་པའི་མདོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ཞིག་ཐ་སྟོང་དུ་འང་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་དགག་པ་ནི་ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་ལས་མ་འདས་པས་མདོན་སུམ་ལྟ་ཞོག། །རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་འང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཐ་སྟོང་འདོགས་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ་དོན་དམ་པ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཐ་སྟོང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་གཞི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་མུང་འདས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོགས་སྒྲིལ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དབྱང་མི་བཟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་མ་

འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྒྲ་བས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
ནམ་ཞེན། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས། དེ་བས་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །
ཞེས་དང་། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་པ་ཡང་། །དམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་ཕྱིར་འདོད། །ཅིས་
གནས་སྐབས་སུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་པའི་ཆོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་པ་
དེ་དག་གྱང་རྣམ་གྱངས་པ་དང་མཐུན་པ་དོན་དམ་ཅུ་འཆད་ཀྱི། རྣམ་གྱངས་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་ཚོགས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ནས་མི་འཆད་དོ། །མཐར་དེ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དོན་དམ་སྟོ་ཡི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །ཞེས་
དང་། རི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་
དེ་ཡང་ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་བཏགས་པ་བཤད་པས་སོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། དེས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་མོད། དེ་ལྟར་འཆད་
པ་བྱིད་ཀྱིས། རོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པས། རི་སྐད་དུ། མདོན་སུམ་དང་ནི་
རྗེས་སུ་དཔག །སངས་རྒྱས་པ་ཡིས་འདི་གཉིས་བཟུང་། །གཉིས་པོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས། །
ཚུལ་རོལ་མཐོང་བའི་ཚྲོངས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །ཤེས་པ་
གཉིས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་ཞེས། །སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་སྟེ་བ་གསུང་། །ཞེས་དང་། མ་མཐོང་བ་
ཉིད་དེ་མཐོང་བར། །ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ་རི་སྐད་སྟེ་བར་
བྱ། །

གཉིས་པ་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཁས་སྒྲུངས་ནས། དེ་ཉིད་མ་དག་པ་སེམས་ཅན་གྱི་
སྐབས་སུ་དེ་མའི་སྟུང་གཞི་དང་། ལམ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་བྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་
བར་ལེན་པའི་རྒྱ་དང་། དག་པ་ཐུང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གནས་གྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་
ཁས་ལེན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །སྟོང་བ་
གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་
འཆལ་འདུད། །གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་བ། །དེ་ཉིད་སྟུང་བ་བྱས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་

ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། གནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །
 ཞེས་དང་། འདིར་ནི་མུ་ངན་འདས་པ་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པར་སེམས་སྒྱུར་པ་ལོ། །སེམས་ཅན་
 ཀུན་གྱི་དངོས་མེད་པ་ལི། །དོ་བོ་དེ་ཡང་དེའི་སྒྱུད་ཡུལ། །དེ་མཐོང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་པོ། །
 ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། །དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གནས་གྱུར་ནས། །
 ལྷ་ཚོགས་འོར་ལུ་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་རབ་མཛད། །ཅེས་དང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་
 ལ་བསྟོད་པ་ལས། དག་ལེགས་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་། །རང་སེམས་དེ་ལ་ཕུག་འཆལ་
 ལོ། །ཞེས་སོགས་སུ་ཆོས་ཅན་གྱུན་རྒྱུ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལེགས་སུ་བོར་ནས། །ཆོས་ཉིད་དོན་
 དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་བོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་ཡང་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྤྱང་བྱ་ཉིད་དུ་བཤད་ལ། །དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། །འཕགས་མཚོག་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མཛོད་སུམ་གྱི་སྤྱང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དང་། །སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཉིད་དུ་
 འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། །དཔུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་དུ་ནི་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། །དེར་ནི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དབྱིངས། །ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས། །སངས་རྒྱས་དང་
 སེམས་ཅན་སོགས་ལྟོས་གྲུབ་ཏུ་གང་འགྱུར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དང་།
 དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དུ་འཆད་ཀྱི། །འདོར་ལེན་གྱི་སྐབས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། །ལྟོས་གྲུབ་མ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡོད་པར་ནི་མི་འཆད་པའི་བྱིར་དང་། །སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནི་
 ལེགས་ལྟན་འབྱེད་དང་། །རྒྱ་བ་གཉིས་ཀས་འབད་ནས་བཀག་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རིགས་
 ཚོགས་དང་བསྟོད་ཚོགས་སུ་མི་མཐུན་པའི་བྱུང་བར་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན། །རིགས་ཚོགས་སུ་
 ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། །བསྟོད་པའི་ཚོགས་སུ་ནི་སྒྲོམ་པས་
 ཉམས་སུ་བྲུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

འོ་ན་གཞུང་ལུགས་གཉིས་པོ་དོན་འགལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རིགས་ཚོགས་སུ་གཏན་ལ་

ཕབ་པ་དེ་བསྟོད་ཆོག་ས་སུ་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་མི་འཆད། དེར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱར་
བཤད་པ་དེ་རིག་ས་ཆོག་ས་སུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཡོད་པ་ཅམ་ཡང་
བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉེས་པ་མེད་དེ། རིག་ས་ཆོག་ས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པས་སྒྲོ་འདོག་ས་
བཅད་པ་དེ་ནི། ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
བཀག་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱར་བསྟན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་
ཡོངས་དབྱུང་ཟིན། །ཞེས་སོ། །

འོ་ན་ལྟ་བུས་གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲིམ་པས་གཞན་ཞིག་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུས་སྒྲོས་པའི་ཆོག་ས་མཐའ་དག་བཀག་ནས་བསྒྲིམས་
པ་ན། གོམས་བྱེད་གྱི་སྒྲོས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལས་གཞན་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱར་
རིག་ས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ནི་འཛིག་རྟོན་པའི་ཀུན་
རྫོབ། དེ་བཀག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ངེས་པས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་དུ་མི་རུང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་ནི་ཇི་སྟོད་དེའི་ཐ་སྟོད་ཁས་
ལེན་པ་དེ་སྟོད་དུ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་
དུ། གསལ་བྱེད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན། །རང་གི་ངོ་བོ་རབ་གསལ་འདོད། །ཅིས་སོ། །དེ་ལྟར་
འཕགས་པས་རིག་ས་ཆོག་ས་སུ་མཛོན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བསྟོད་པའི་ཆོག་ས་མཛོན་པར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་འདོག་ས་གཅིད་བྱེད་གྱི་རིག་ས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས། དེས་གཏན་ལ་ཕབ་
པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་རིག་ས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིག་ས་ཆོག་ས་ནི་བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་
སྒྲི་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་རིག་ས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཡིན་ལ། བསྟོད་ཆོག་ས་ནི་བཀའ་
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་འབྱུང་བའི་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་གཞིར་བཤད་ནས། རྣལ་
འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་བྱའི་ཡུལ་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་ན་རེ་བསྟོད་ཆོག་ས་སུ་
མཛོན་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་ས་པ་དུག་ཏུ་བར། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །མེད་ཉིད་
རྣམ་པར་སྟོག་ཟིན་གྱི། །རིག་ས་པ་གང་གིས་ཡོད་ཉིད་ཀྱང་། །སྟོག་པར་འགྱུར་བ་ཉན་པར་བྱོས། །

ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་བ་དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟོད་ཚོགས་ཀྱིས་ཚས་དབྱིངས་
ཡོད་པར་བསྐྱབས་ནས། རིགས་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་མེད་པར་འཆད་ན་འགལ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བ་དང་།
ཚས་དབྱིངས་འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་བྱས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱར་ཐལ་
བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་འཇུག་པས་སོ། །དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ནི་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་པོར་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་བསལ་བྱེད་ལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་རིགས་
པའི་ཚོགས་སུ་སེལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་དང་པོར་
རྫོགས། །བར་དུ་བདག་ནི་རྫོགས་པ་དང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་
དོན་ནི། དཔུ་མ་སྐྱབ་བ་གཉིས་པོའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ལྟ་བས་སྟོང་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་
ནི། གཞི་ཚས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པས་ནི།
ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ཀ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས།
དེའི་ཤུལ་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པར་
འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པས་ནི། ཀུན་བཏགས་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པ་དང་།
གཞན་དབང་གཞན་གྱི་རོ་བོས་སྟོང་པ་དང་། དེའི་ཤུལ་དུ་རང་གི་རོ་བོས་མི་སྟོང་པར་ལུས་པ་ནི།
གཞན་དབང་གི་རོ་བོ་འམ་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འཆད་པའི་ཡང་ན་སྟོང་གཞིའི་
ཚས་ཅན་ནི་གཞན་དབང་། དེ་གང་གིས་སྟོང་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཀུན་བཏགས། ཚས་ཅན་དེ་དགག་
བྱ་དེས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཡོངས་གྲུབ། ཅེས་འཆད་དོ། །

དཔུ་མ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་བསྒྲིལ་བྱུང་མ་ཉམས་སུ་ཁྱོད་
བྱ་ཞིག་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པས་སོ། །མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཐ་སྙད་འདོགས་
ཚུལ་ནི་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པས་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་
བའི་མིང་ཅན། ཚས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་དངོས་དང་། བདག་དམ་པ་དང་། རྟག་བརྟན་ཞི་བ་གཡུང་དུང་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་
པ་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི། ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་གི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་

དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པས།
 དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མཉམ་བཞག་ཏུ་ལྷ་ཚུལ་ནི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
 ལུགས་ལ་ཡང་། ལྷ་བའི་ངོར་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཡོད་མེད་དང་བདེན་
 བརྟན་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་ཞིང་། མི་འཛིན་པ་ལྷར་དེ་དང་དེར་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །

འོན་ལྷ་བ་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས་གང་དབང་བཅན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 པ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བའི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་མཐུན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་མཉམ་བཞག་
 དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་མཐུན་པར་སྒྲ་ཡང་། མཉམ་བཞག་དབང་བཅན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་
 རིག་པའི་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་ལ།
 རྗེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་སྒྲ་རྟོག་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་དབུ་མ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡང་། དོན་དམ་པ་ལ་སྒྲ་བསམ་བཞུང་
 མེད་ཀྱིས་བྱུ་བ་པར་ནི་རང་རང་གི་གཞུང་ན་གསལ་ཞིང་། དེ་ལྷར་གསལ་བ་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཡང་།
 རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ནི་འདི་ཞེས་ངོས་བཟུང་བར་མི་རུས་ཏེ། ཇི་སྒྲ་དུ། བསམ་མེད་
 བཞུང་དུ་མེད་ཕྱིར་ཏེ། །བཞུང་མེད་དོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཐུ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་
 མིན་ཏེ། །དོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་བསམ་པའི་མིན། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར་འཛིན་རྟོན་པའི། །སྒྲིམ་པ་
 ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་ནས། དེའི་ལུགས་ལ་འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྷ་ནའང་ཐ་སྙད་ལ་མ་བརྟན་པར་རྟོགས་མི་རུས་པས། ཐ་
 སྙད་ཀྱི་རུས་སུ་བདེན་པ་དེའི་མཆོན་གཞི་ལུང་རིགས་དང་མི་འགལ་བ་ཞིག་ངོས་འཛིན་ན་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་
 གཞུང་དུ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་མཆོན་ཉིད་པ་དེའི་མཆོན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་མེད་ཅིང་། དུམས་
 ཆོས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པར་ནི། དེ་ཡིན་ངོ་ཤེས་པའི་མཆོན་གཞི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་
 བར་བཤད་པའི་ལུང་ལས་དང་། རིགས་པ་ཡང་། ཆོད་མས་མ་གཞལ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་

པར་མི་རུང་ལ། ཆོད་མ་ལ་ཡང་། རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བ་ནི་སྤྱི་མཚན་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མི་རུང་ཞིང་། མདོན་སྤྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ནི་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ན་སྤྱི་མ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་བཀའ་ཐ་མའི་དེས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་ནི། བཀའ་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེས་དོན་ནི་གཞན་དབང་ཀྱན་
 བཏགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བཀའ་བར་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉིད་
 དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། མེད་
 ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གིས་ནི། །བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན། །ཞེས་འཆད་པས་སོ། །
 ལུགས་འདིར་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པ་དེ་འཁོར་
 ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྟོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ལས་མ་གཏོགས་པའི། །གང་ཕྱིར་ཆོས་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ག་ལས། །
 དེས་འབྱུང་ཆགས་སོགས་ཡིན་པར་དགོངས། །ཞེས་ཆགས་སོགས་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བྱེད་ནི་
 ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པས་སོ། །འདི་ནི་རི་སྐད་དུ། མཚོད་པ་ཆེན་པོ་
 ཆགས་པ་ཆེ། །ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བས་འཆད་ཚུལ་ནི། བཀའ་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་ལ་དེ་
 ལྟར་བཤད་པ་དེ། སྤྱི་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལ་
 འཇུག་པར། འདི་ནི་སྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་
 འཐད། །རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྤྲེལ་གཞན་ཡང་ནི། །དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །
 ཅེས་རི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ལུང་དང་། ཡང་གཉིས་
 ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 སོགས་རང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་སྤྱི་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་
 བསྐྱབས་སོ། །འོ་ན་ལུགས་འདིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་གིས་རང་རིག་པ་བཀག་ཅིང་།
 ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད། ཤེར་ཕྱིན་ལས་མེད་མཉམ་དང་། མདོན་པ་ལས་ཡོད་མཉམ་དུ་
 གསུངས་པར་འཆད་པ་དེ་དང་། སྒྲིལ་བས་ཉམས་སྤྱོད་གི་ལྟ་བུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་མཚུངས་

པར་འཆད་ཅེས་ཟེར་བ་འགལ་ལོ། ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་
ཡང་། རིགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་གཞིར་གཞག་པ་ཡིན་པས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་
གཙོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་བཀའ་ཐ་མར་ཡོངས་གྲུབ་ཡོད་ཅེས་
བཤད་པ་དེ། ཟླ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནས་
བཤད་པའི་ངེས་དོན་དེ། ཟླ་བས་ཀྱང་། སྒོ་མ་བྱུང་གི་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བྱར་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེན།
འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་འགྲེལ་བ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ། སྒོ་མ་བྱུང་གི་སྒྱུར་བྱར་འཆད་པ་དེ་ནི་སྒྱུད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་
ལྟ་སྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛོག་ལུགས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གང་ཡིན་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་མཛད་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡུལ་ཅན་ལྟ་བ་
དང་། ལྟ་བ་དེའི་ཡུལ་ཆོས་དབྱིངས་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་སྒྲུ་མཆེད་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་
དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་
ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་སྐྱེས་པ་
དེའི་ཆེ་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་འཛིན་པའི་བྱིར་། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པས་རིམ་ལྔར་། འོད་གསལ་
བའི་ངོས་འཛིན་། རང་སེམས་གཏོད་ནས་མ་སྐྱེས་པ། སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ལ་འཆད་ཅིང་། དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་། གཞུང་བ་དང་ནི་
འཛིན་མཉམ་དུ། སྒྲོ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཡོད་མིན་ཁིང་། གང་དུ་དབྱེར་མེད་ཉིད་ཡོད་པ། འདི་ནི་
བྱང་དུ་འཇུག་པར་བཤད། གང་ཞིག་རྟག་དང་ཆད་པའི་སྒྲོ། སྤངས་ནས་རབ་དུ་འཇུག་འགྱུར་
ཁིང་། བྱང་འཇུག་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི། འདི་ཉིད་རིག་དེ་མཁས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྐྱེ་བ་
མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་བྱེད་རྣམས། ཐམས་ཅད་འདི་ཡི་རྫོང་བྱེད་དེ། །
དེར་ནི་གཞན་བརྗོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྦྱོང་བ་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་རྒྱུད་མཐའ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་འཆད་པ་དང་། སྦྱོང་བ་བསྐྱས་པའི་སྒྲོན་མ་ལས། དོན་དམ་པའི་

བདེན་པ་ནི། ལུས་མེད་པ། དཔེ་མེད་པ། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། སོ་སོར་རང་རིག་
 པ་སྟེ། ཞེས་རང་རིག་གིས་སྤྱོད་བྱར་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་མུན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐད་ཅིག་ལ་
 འོད་གསལ་པ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་། །
 ཞེས་དང་། དོན་དམ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་འོད་
 གསལ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 སྤྱན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། བྱང་མ་ལས་འདས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 མེད་པ་དང་། སྒྲིག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཐོན་པ་
 དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་རང་རིག་གི་སྤྱོད་བྱར་
 བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། དོན་དེ་ཉིད་ནི་མདོ་སྟོན་གྱི་ལས། ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་
 པ་སེམས་གཞན་ནི། རང་བཞིན་མ་ཡིན་འོད་གསལ་ལ་བརྗོད་དོ། ཞེས་དང་། ལུས་ཏུ་པའི་
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དེ། ཞེས་
 དང་། རྒྱད་སྒྲ་མར། སོ་སོར་རང་གིས་རིག་བྱའི་བྱིར། ཞེས་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱར་
 གི་སྤྱོད་བྱར་བཤད་ཅིང་། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ནི། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་དག་སེམས་ཙམ་པའི་
 འདོད་པར་བཤད་ནས་བཀག་མོད། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། མཚན་འཛིན་
 ཀྱི་ཉོག་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་དུ་མ་མཛད་པས་
 འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་ཆེན་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་། ཅུ་བའི་རྒྱད་དུ། དངོས་པོ་
 མེད་པ་སྒྲོམ་པ་མེད། །བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་སྒྲོམ་པ་མིན། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པ། །
 སྒྲོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། ཞེས་པའི་དོན། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་འོད་
 གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འོད་རྗེར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་སྒྲོམ་པ་མེད། །ལྟ་མེད་སྤྲུགས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རང་
 བཞིན་ལ། །ལྟ་དང་སྤྲུགས་ནི་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་པོ་སོགས་བསལ་
 བས། དོན་དམ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་ལྟ་དང་སྤྲུགས་སོགས་བསྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་

འོན། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་དུ་ལྷ་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་ཆེ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱང་བྱ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་རིགས་ཚོགས་
 དང་། ཉམས་སུ་སྤྱང་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པ་བཏང་སྒྲོམས་སུ་བཞག་པའི་
 ཚུལ་བསྟོད་ཚོགས་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་ན། གཞུང་གཅིག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་འཕགས་པ་
 ཡབ་སྐུ་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་དག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་
 དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རི་སྐད་དུ། རོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྒྲོམས་པའི་
 སྒྲོབས་གྱིས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་བཤད་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་གྱི་བདག་ཉིད་དངོས། །དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་བསྐྱམས་བཏུང་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་
 སྒྲོམ་པ་ནི། །མིད་པ་འཛིག་བྱེད་བདག་གིས་བཤད། །མངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
 བདག་དང་མུང་སོགས་རྣམ་རིག་གི། །རྟོག་པ་རྣམས་གྱིས་མ་སྒྲིབས་ཤིང་། །རྟོག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་
 མཆོན་ཉིད་བཞེད། །སྟོང་རྩེས་རྒྱན་པའི་སེམས་གྱི་ནི། །འབད་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན། །
 ཞེས་དོན་དམ་བྱང་སེམས་གྱི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་ཉིད་སྟོང་རྩེ་དང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྒྲོམ་བྱར་ཡང་
 བཤད་ལ། དེའི་རྩེས་ཐོགས་སུ་འདི་སྐད་ཅིས། །རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་བ་རྣམས་གྱིས། །རང་གི་
 སེམས་གྱི་དབང་བྱས་ཏེ། །གནས་ཡོངས་གྱུར་ནས་དག་པའི་སེམས། །སོ་སོར་རང་རིག་སྟོད་
 ཡུལ་བརྗོད། །ཅིས་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱང་བྱ་དང་། །འདས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་མེད། །མ་འོངས་
 པ་ནི་ཐོབ་པ་མིན། །གནས་ཕྱིར་གནས་ནི་ཡོངས་གྱུར་པ། །ད་ལྟ་བུ་ལ་ག་ལ་ཡོད། །ཅིས་
 གནས་གྱུར་རིགས་པས་དབྱུང་བ་དང་། དེ་ཡིས་སོ་སོར་རང་བདག་ཉིད། །ཅི་འདྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་
 པར་གྱིས། །སོ་སོར་རང་རིག་ཉིད་བརྗོད་པས། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། །འདི་དེ་ཡིན་
 ཞེས་བརྗོད་པར་ནི། །ཁུས་མིན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ་སོར་རང་རིག་ལ། དོན་དམ་
 དབྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་གནས་གྱུར་དང་རང་
 རིག་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་མི་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དུ་ན་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་
 འགལ་ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་གྱུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། །གནས་འགྱུར་མི་འདོད་ན་དེ་
 བཞེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །རིགས་པས་དབྱུང་ནས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། །ཐ་སྙད་

དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིར། འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 སེམས་ཅམ་ཞེས། །བྱབ་པས་བསྟན་པར་གང་མཛད་དེ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲག་པ་ནི། །སྤང་
 བའི་བྱིར་ཡིན་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་པས་སེམས་ཅམ་གྱི་འདོད་པ་འགོག་མོད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་
 བ་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་མན་ཆད་དུ་རྣམ་རྒྱུན་གྱི་ལྟ་བ་བཤད་མ་བཤད་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ།
 དེ་ནས་བཤད་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིལ་ཚུལ་དང་རྗེས་སྐྱབ་ཏུ་རིགས་པས་དབྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཀ་
 རང་གི་ལུགས་སོ། །སེམས་འདི་མིང་ཅམ་ཡིན་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་རྒྱུན་པ་འགོག་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་མང་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བདེན་པར་
 མེད་པ་ནི་རྣམ་རྒྱུན་པ་དེའི་གྲུབ་པའི་མཐར་གནས་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་རང་གི་
 རོ་བོས་སྦྱོང་བར་གཏན་ལ་ཡབ་ཟིན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱུན་ལས། དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །སྦོ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་ཀུན་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་། ཐེག་
 བསྟུས་སུ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གནས། །སེམས་མིན་སེམས་ནི་ཁོ་ན་སྟེ། །དོན་ལ་མི་
 སེམས་རྒྱས་བྱུང་བྱིར། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པར་
 བཤད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

གཞུང་འདིར་དོན་དམ་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་
 བ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་བྱིར་སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་སེམས། །ཁ་དོག་དབྱིབས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་འཕམ། །གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པ་འཕམ། །སྦྱེས་པ་བྱུང་མེད་མ་ནིང་སོགས། །རོ་བོར་
 སེམས་ནི་གནས་པ་མིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་
 སྦྱོང་བ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅིས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དང་མཐུན་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཚན་ག་
 དེ་ཉིད་དང་། །སྦྱོང་བ་ཉིད་དུ་འང་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལྗོག་
 པའི་སྒྲིལ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་མིང་འདོགས་པར་བཤད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་
 དུ་འང་དོན་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་བྱིར། ཡང་འགལ་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་ནི་ལྟ་བའི་ཆོ་

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ཆེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱུང་འཆད་ན། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པའི་གཞུང་གཞན་ན་ཡང་དེ་ལྟར་
 འཆད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ཉིད་དགུས་པ་རྩོམ་རྩུང་གསུམ་དང་། དུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ན་གསལ་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་པ་གཉིས་པར། དེ་ནས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལུ་བཤད་པར་བྱའོ། །རྩོམ་གཟུགས་མེད་མཐོང་བ་པོ། སྒྲུ་མེད་ཐོས་པ་པོ་
 ཡང་མེད། འདྲི་མེད་སྒྲོམ་པ་པོ་ཡང་མེད། རྩོམ་མེད་སྤྱོད་པ་པོ་ཡང་མེད། ལས་བྱུང་བའང་མེད།
 རྩེས་དང་། དེས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དག་པ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དུ་བརྟེན། རྩེས་མདོར་བསྟན་ནས། མ་དག་པ་གང་ཡིན་དུས་པའི་ལན་ལ། རི་སྐད་དུ།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ། རྩོམ་སྤྱོད་དུ་ཞེ་ན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གང་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་བ། མིག་གིས་གཟུགས་ནི་བཟུང་བར་བྱ། །
 སྒྲུ་མིན་བས་མཉན་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་སུ་རྩོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་ལ་ནི་
 དགར་མོར་བརྟེན། རྩེས་པ་ནས། ཏྲག་རྩུ་འདི་དག་རྣམ་དག་པས། འདི་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པས་
 འགྲུབ་འགྱུར། ཞེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དག་པའི་ཤུལ་དུ་དེ་དག་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་འགྲུབ་
 པར་གསུངས་པ་དང་། ང་ལས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱུང་། ང་ལས་གནས་གསུམ་པོ་ཡང་བྱུང་། །
 ང་ཡིས་འདི་ཀུན་བྱུང་བ་སྟེ། འགོ་བའི་རང་བཞིན་གཞན་མ་མཐོང་། ཞེས་བཤད་པ་འདི་དང་།
 རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཚུལ་འཆད་པ་ན། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་
 དེས་སྤྱོད་པར་ཡང་དག་པར་རྩོམ་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་དོ། ཞེས་ཡང་
 དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ཀུན་གཞི་
 དང་སྤྱི་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མདོ་བྱངས་པ་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྣམས་
 ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀུན་དང་། བྱང་ན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་འཆད་པ་འདི་དག་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་རིག་བདེ་བ་
 ཆེན་པོ་ཉིད། རང་རིག་ནས་ནི་བྱང་ཚུབ་འགྱུར། རང་རིག་ཕྱིར་ན་སྒྲོམ་པ་ཉིད། རང་གི་རིག་
 པའི་འགྱུར་བ་ལས། མནན་པ་ལས་ནི་ལས་སྒྲུལ་ཏེ། རང་གི་འཕྲོག་ཅིང་རང་གི་བྱེད། །

རང་རིག་རྒྱལ་པོ་རང་གཙོ་པོ། །ཞེས་དང་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ངག་གི་ལམ་འདས་
སྟོང་ཡུལ་ཏེ། །འདི་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་རིམ་པའི་བྱིར། །ཀྱུན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ། །ཞེས་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། །རང་རིག་གི་སྟོང་
བྱར་བཤད་དོ། །

གཞན་དག་གི་འཆད་ཚུལ་ལྟར་ན། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འདི་དག་བཀག་པར་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོར་
རང་རིག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་པའི་འདོད་པར་བཤད་ནས་ལུགས་ལྟར་དང་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱིས་
བཀག་ཅིང་། རང་བཞིན་ཆོས་སྒྲུ་ལའོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་བྱེད་ཡིན་པའང་། ཟླ་བའི་
ཞབས་ཀྱིས། རི་སྐད་དུ། དེ་བྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་། །དངོས་པོ་བདག་ས་པར་ཡོད་
པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། །ཡོད་དང་སྟོས་ཀྱུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །ཅེས་པ་རྣལ་འབྱོར་
སྟོང་པ་པའི་འདོད་པར་བྱས་ནས་བཀག་པའི་བྱིར། རང་གི་འཆད་ཚུལ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ནི་རྗེས་ཀྱི་ཐ་སྟོང་དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་དེ་
ནི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོ་དང་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་འཆད་
པའི་བྱིར་རོ། །

དཔལ་ཁ་སྟོར་ལས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་གསལ་བར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དང་པོར་སྟོང་ཉིད་རྣམ་བསམས་པས། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
དྲི་མ་བརྒྱ། །ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་མ་མཆིས་པས་ལྟ་བུ་མ་མཆིས་སོ། །སྒྲོ་མ་མཆིས་པས་
མཉམ་པ་མ་མཆིས་སོ། །དྲི་མ་མཆིས་པས་སྒྲོམ་པ་མ་མཆིས་སོ། །རོ་མ་མཆིས་པས་སྟོང་པ་མ་
མཆིས་སོ། །རེག་བྱ་མ་མཆིས་པས་རེག་པ་མ་མཆིས་སོ། །བསམ་བྱ་མ་མཆིས་པས་སེམས་མ་
མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། །དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་
བཞིན་རྟོག་གས་བདག་ས་དཀའ་བ། །གཉིས་སྤངས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། །རི་བཞིན་ལམ་གྱི་དེ་
ཉིད་ཉོན། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། དེའི་རྒྱུད་བྱི་མར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དབུས་མཐའ་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སྒྲགས་ཀྱི་
ཚུལ་འདི་ལ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། གཅིག་ནི་

ཕྱིན་པའི་ཐེག་པར་ནི། ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་མེད་པར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིན་ན་རྟོག་པར་ཐལ་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པ་ལྟར་ན། རིགས་པའི་དབྱུང་བ་
 སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་མིང་
 བཏགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ཅམ་གྱིས་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་མ་རག་
 པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགོ་རུས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་གམ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་
 རོས་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་གང་ལྟར་ཡང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱེད་སྣ་མ་དང་མཚུངས་སོ། །

སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ནི་མཚན་འཛིན་ཀྱི་སྟོས་པ་གཅོད་པ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟ་བུ་རིགས་ཆོགས་ནས་བཤད་པ་དེས་ཀྱང་གོ་ཆོད་མོད། ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱ་
 བསྐྱབ་པ་ལ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྣ་མ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཞག་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ལྟ་དང་སྒྲགས་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་དང་། ཟུང་འཇུག་ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་
 སྐྱ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སྐྱ་ཁོ་ནར་དེས་པས་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་པས་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 འབྲེལ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བར་ནི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
 མི་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་དེ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་གོ་བ་ཡང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མཉམ་པར་བཞག་
 པ་ལས་མ་གཡོས་པའི་ངང་ཉིད་ནས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་དོན་
 ལོ། །

གང་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟུང་
 བོ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན། རིགས་ཆོགས་སུ་བཤད་པའི་མེད་དགག་གི་
 ཆ་དེ་དང་། རྣམ་ཀུན་མཚོག་ལུན་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྟོས་པ་
 མཐའ་དག་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ལུས་པའི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་
 ལས། ཕྱི་མ་འདི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་དང་འབྲས་སུ་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱ་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ལས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཇི་སྐད་དུ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཞེས་ཀྱན་གྱིས་འདོན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། འཇམ་དཔལ་གྱིས། ལུང་པོ་རྣམ་བཅད་སྟོང་པ་ཉིད། །ཁུ་མིང་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད། །རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ལྷན་པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོང་པོ་མེད་ཅེས་པ་ཡང་། སྤྲུལ་གྱི་ཐེག་པ་འདིར་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སྒྲུབ་བྱའི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུ་དེར་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྟོང་དགོས་ལུས་གང་ཡང་མེད་པར་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱང་པས་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཅོད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་པོ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དེ་ལས་བཟང་བ་སངས་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་སྒྱུར་པ་བཏབ་ན། གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་གྱི་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་གཏན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་བ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྱུར་པ་བཏབ་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོས་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །

དོན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སྒྲུངས་གཞིར་འཛིན་པ། དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་གྱི་ཆོས་སྐད་དོ། །ཞེས་ཟེར་མོད། དོན་དེ་ཉིད་མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྗེ་གྱུར་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སེམས་གྱི་དོ་རྗེ་ལས་བྱུང་བའི། །སེམས་ཅན་སྤྲུལ་ཆོག་སང་བཞིན་ཅན། །སེམས་ནི་བདག་གི་རྣམ་རྟོག་གིས། །སྒྲེ་བོ་དྲི་མས་ནག་པོར་བྱས། །དེ་བས་ཀྱན་ཏུ་རབ་འབད་བས། །སེམས་གྱི་དོ་རྗེར་རྣམ་པར་སྒྱུང་། །སེམས་དག་པ་ནི་བདེ་བ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་དུག་ནི་ཐམས་ཅད་འཕྲོག། །ཅེས་སེམས་གྱི་དོ་རྗེ་སྒྱུང་གཞི་དང་། བདེ་བ་དམ་པ་སྒྱུངས་འབྲས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྒྱུང་བྱུར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་སྟོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་དོས་འཛིན་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཐབས་ཡིན་ན། དེ་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འགྱུར། །འབྲས་ལུ་རྒྱ་ལས་གཞན་མིན་ཕྱིར། །ཐབས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་སྟོང་ཉིད་དང་པོ་དེ་བཞུན་པའི་དགོས་པ་ཅི་སྒྲིམ་པ་ལ། ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་ལོག་རྣམས་དང་། །བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཆོལ་རྣམས་གྱིས། །བདག་ཞེན་བསམ་པ་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་གསུངས། །ཞེས་སྤྲུལ་འདིར་དྲི་མ་སྟོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་དེ་

གང་ཞེན། བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་ལམོར་
ལམོར་ལོ་ཞེས། །ཐབས་ནི་བདེ་བའི་སྒྲིལ་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱིས། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཐུར་བར་འགྱུར། །སྟོན་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཆན། །གཙོ་བོ་དཔེ་བྱད་
བརྒྱད་ཅུར་ལྷན། །ཞེས་སོ། །

མདོར་ན་ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དེ་ཐབས་བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། གྲུབ་འབྲས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་དེའང་རྒྱ་དཀྱིལ་ལམོར་ལམོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་
ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས། དོན་དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། སྟོན་གྱི་མན་ངག་པ་དག །ཐོས་བསམ་གྱི་
སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ལྷ་བ་ལ་དུག་ཅན་དང་། སྒྲིམས་པས་ཉམས་སུ་བྱངས་པའི་ལྷ་བ་ལ་དུག་
མེད་ཅེས་འཆད་དོ། །

དེ་ལྟར་འཆད་ཤེས་པ་ན། བཀའ་ལམོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་ནི་བཀའ་བར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཀྱང་དེས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། བཀའ་བར་པས་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་བསལ་
ཟིན་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱང་དུ་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱངས་བྱའི་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ནི་
འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་གང་དུ་ཞེན། མདོ་སྟེ་དགོངས་པ་
དེས་འགྲེལ་ལྷ་བ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཀའ་ཐ་མ་རྣམས་སུ། སོ་སོར་རང་གིས་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བྱར་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱེད་དང་། བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྤྱང་བོའི་མིང་
ཅན་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་ཐ་མ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་
ཡང་། དེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དགག་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བཀའ་བར་པར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མ་བསྟན་ཞིང་། ཇི་སྤྱད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ཐ་ནའང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་མ་རྟོགས་
པ་དེ་སྤྱད་དུ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་ལ་ལ་
དག་ན་རེ། ལྷ་དང་སྒྲགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོན་ལ་བསྐྱབ་པར་འཆད་པ་དེ་དུས་ཀྱི་ལམོར་ལོའི་
ཆོས་སྐྱེད་དང་བསྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར།

དེ་ནི་ཆ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་རིངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོན་མ་ལས། ལུས་རྒྱུ་པར་
 དབེན་པ་ལ་ཡང་ལྷའི་གཟུགས་མེད་དེ། ལུས་ནི་རྩལ་ལྷ་རབ་བསགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དག་རྒྱུ་པར་དབེན་པ་ལ་ཡང་ལྷའི་རྒྱུ་པ་མེད་དེ། སྒྲིབ་མས་ནི་བྱལ་ཆ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 སེམས་རྒྱུ་པར་དབེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེར་ཡང་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་ལྷའི་
 སྒྲིབ་འོ་བོ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་སྒྲིབ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་
 ཀྱན་རྫོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་ལྷའི་འོ་བོ་
 ཉིད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ལས་རྟོགས་པར་བགྱི་བར་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས།
 རང་གི་སེམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལུང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲིབ་
 མཆེད་རྒྱུ་པས་ལ་ཡང་མེད་པ། ཡེ་ཤེས་ཙམ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་
 པའི་ལྷའི་སྒྲིབ་བཟུང་བ་དེ་ཡང་། སྒྲིབ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དབེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཉེར་
 བར་མཆོན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་པ་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །རྩོམ་སྒྲོབ་མས་
 གསོལ་བ། བརྟེན་པའི་ལུས་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱང་མེད་ལ། སེམས་མེད་པར་ཡང་
 ལུས་དམིགས་སུ་མེད། ཅས་ལུང་གི་ཆོག་ལས་གསུངས་ན། ཇི་ལྟར་ན་སེམས་འབའ་ཞིག་ཙམ་
 གྱིས་བྱལ་དང་ཞབས་ལ་སོགས་པ་མཆོན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་ལྷའི་སྒྲིབ་རྟོགས་པར་འགྱུར།
 དམིགས་པའི་ལྷ་བ་ཙན་རྒྱུ་པ་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བས་ན་དེ་རྒྱུ་པ་ཀྱི་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེ་སྒྲུག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱ་བའི་
 ཐབས་རྩོམ་སྒྲོབ་དཔོན་རྟོན་པས་བཤད་ཏུ་གསོལ། རྩོམ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲིབ་པ། སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །གང་མདོ་སྒྲེ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བསྐྱེད་
 པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྒྲོམ་པ་བོ་རྒྱུ་པ་ཀྱང་སྒྲིབ་ལྷ་བྱ་དང་མི་ལམ་ལྷ་བྱ་དང་། གཟུགས་
 བརྟེན་ལྷ་བྱ་ཞེས་དཔེར་འཛོག་ཅིང་ལྷག་པར་མོས་ཀྱང་། དེ་རྒྱུ་པ་ཀྱིས་ནི་དབེ་དེས་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྒྲིབ་རྟོགས་པར་གྱུར་བ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ངས་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྩོམ་སྒྲེ་འབྲངས་ནས་རྩོམ་སྒྲེ་སེམས་དཔའ་རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱུ་དང་རྟོན་ཁྱིད་ལ་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་
 པར་བྱའོ། །ཡང་དག་པར་ན་སེམས་ནི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང་བྲལ་བ། སྒྲིབ་པ་ཙམ་ནམ་

མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་དགའ་འོ། །ཞེས་
བ་ནས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་གཉིས་འོད་ཟེར་ལྟ་དང་བཅས་ཤིང་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟའི་སྒྲར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡི་བཞུགས་པ་གང་ཞེན། རྒྱུ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གང་ཡིན་པ་རྟ་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་ནས་གང་དུ་འདོད་པ་དེར་འཕོ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་རང་གི་ཉེར་ལེན་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལས་འབྱུང་
བར་བཤད་དོ། །དོ་རྗེ་དེ་ཡང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པར་བཤད་ཅིང་། འཆི་བ་འོད་གསལ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་གིས་མ་ཟེན་ན་ལམོར་བའི་རྒྱ་དང་། དེས་ཟེན་ན་ཟུང་
འདུག་ཡོངས་སྟོང་རྗེ་གསུམ་སྟེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་སྐད་
དུ། རུའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲེས་བུའི་གཟུགས་བརྒྱན་ནི་བདེ་བའི་སྒྲ་དང་སྒྲུག་བཟུལ་གྱི་སྒྲ་བརྗོད་
བར་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཡང་ཐོག་མར་འཆི་བའི་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས། དྲིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམོར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་ཐོབ་པ་
རྣམས་ནི། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟར་རྩ་བ་པའི་རས་བྲིས་མི་ཡོང་ནང་
གི་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། དོ་རྗེའི་སྒྲ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྒྲུལ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་སྒྲུ་བཟུལ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་སྒྲེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
ལ་སོགས་པས་ལུས་ལ་བརྒྱན་པ་སྟེ། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བརྒྱན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་གཞན་དག་ན་རེ། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སོགས་པ་དང་
སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ན། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བས་སུ་ཐག་བཅད་ཟེན་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི། དེར་མ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དང་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་པར་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་ཙམ་བསམས་ནས་སུང་སོགས་
མི་དམིགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཆད་སྟོང་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་ཅིར་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

ཟེར། དེ་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེར་མ་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒྲུལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད།
དེར་མ་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་བྱེད་གྱི་ཐབས་མེད་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེད་གྱི་བསམ་དོན་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ནས་མ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
མིང་ཅན་གོ་ཚད་པོ་ཞིག་སྒྲགས་གྱི་ལུགས་ལས་མ་བཤད་དོ་སྟུང་དུ་བསམས་པ་ཡིན་མོད། དེ་ནི་
གིན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཀུན་མཚོགས་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་གཟུགས་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འོད་གསལ་པའི་རིམ་པ་ཞེས་དང་། རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྒྲུབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྒྲགས་སུ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གོ་ཚད་
པོར་གསུངས་ལ། རིགས་པའི་ཚོགས་སུ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མེད་པར་དགག་པ་ཁོ་ནའི་ཆ་
ནས་བཤད་པས་རྣམ་ཀུན་མཚོགས་ལྷན་སྟོན་གསེང་དེ་དང་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་རིགས་
ཚོགས་སུ་ནི་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞིག་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པར་
བཤད་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་སུ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་དྲིས། །རྒྱལ་བའི་
སྒས་པོ་མི་གསུང་བཞུགས། ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་དུ། འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་
ཅང་མི་གསུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལས་དོན་དེ་གསལ་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་དང་སྒྲགས་ལུགས་
སུ་སྟོང་ཉིད་བརྗོད་བྲལ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་དོན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བའི་ཆོས་རྟོག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་རྟོག་མེད་གྱི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་འདས་པར་བཤད་ལ། སྒྲགས་སུ་ནི།
འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྟོང་བྱ་ཞིག་ལ་དེར་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་
འདྲ་དེ་སྒྲུབ་བརྗོད་དུ་དང་རྟོག་པས་བཟུང་དུ་མེད་པར་ནི། གཞོན་ནུ་མའི་བདེ་བ་དང་བྲ་ཕབ་པ་
ལ་སྟོན་པའི་དཔེ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བརྗོད་མེད་དོན་དམ་ཡིན་བྱིར་
རོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པས་མཁྱེན་བྱིར་བསམ་མེད་ཉིད། །ཅེས་རྒྱུད་སྒྲ་མར་བཤད་པ་དང་
འདྲའོ། །

ཡུང་སྟོན་མི་དམིགས་པ་ཆད་སྟོང་དུ་འགྲོ་ན་བདེན་མེད་ཀྱང་དེར་སོང་ཏེ། བདེན་པའི་
བདེན་གྲུབ་དང་ཡུང་སྟོན་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཆད་སྟོང་གི་ཉིས་པ་དེ་
བྱེད་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། ཡུང་སྟོན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་

ནས། རིགས་པས་དབྱད་པའི་ཆེ་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ལ་དོན་དེ་ལ་ནི་
 ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱར་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་དེར་
 ཁས་ལེན་པས་སོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོག་པ་སོག་གི་ཆེ་ལྟ་བུ་ཐལ་བ་ཅན་པའི་མེད་དག་ག་
 ཉིད་བསྟོམ་བྱར་འདོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩེ་རྩེ་ལེན་ནོ། །ཞེས་སྟོམ་པར་
 འཆད་པ་ཡང་ཁས་སྤངས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོར་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བ་
 དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིག་པ་ནི་ཆོས་སྒྲུ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དེ་དུས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་
 འཛིན་ལུགས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱེད་ཅག་གིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་བསྟོད་ཆོག་པ་དང་། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་བཀའ་ཐ་མ་ནས་མ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྒྲགས་ནས་བཤད་པ་མེད་དོ་ཞེས་གྲང་མི་རུང་སྟེ། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་བཀའ་ཐ་མར་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་ཞིག་རྒྱས་པར་བཤད་མོད། དུ་བ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྟོང་
 ཉིད་སོགས་དང་། སྟོང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་
 དང་། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གྲང་མ་བཤད་པས་སོ། །

མདོར་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་དོན་ནི་ཟུང་འཇུག་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། ཟུང་
 འཇུག་གི་དོན་ཡང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་ཆོག་པ་གཉིས་སོག་པའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སོ་སོ་བ་ཉིད་བསྟོམ་
 བྱར་བཤད་ཀྱི། གཉིས་མེད་དུ་སྟོམ་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསང་བ་འདུས་པར།
 དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོམ་པ་མེད། །ཅིས་སོགས་ཀྱི་དོན། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་
 སོ་སོ་བར་སྟོམ་པ་བཀག་ནས། ཟུང་འཇུག་སྟོམ་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་འཆད་པ་དང་། ཁ་
 སྐྱོར་དུ། སྟོང་པ་སྟོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྟོང་པ་དང་སྟོང་མིན་སོ་སོར་སྟོམ་
 པ་བསལ་ནས་ཟུང་འཇུག་སྟོམ་པ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་
 ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོམ་ཚུལ་ནི། སྟོང་འཇུག་ཏུ། སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། །དངོས་

པོའི་བག་ཆགས་སྤོང་འགྱུར་ཞིང་། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོ་མས་པ་ལས། རྟེན་ཡང་ཕྱིན་ས་སྤོང་བར་
འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། གང་ཆོད་ངོས་དང་དངོས་མེད་དག། སྤྱོད་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །
དེ་ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། རྟེན་གསུམ་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། ཞེས་པ་ལས་ལྷག་པ་མ་
བཤད་ལ། ལྷགས་སུ་ནི་ཟུང་འཇུག་དང་འོད་གསལ་བའི་རིམ་པ་ལྷ་ཐུ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པར་
བཤད་ཀྱི། དམིགས་མེད་དུ་འཛོག་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གྱེའི་དོ་རྩེ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་
མེད་པ་ཡོངས་ཤེས་པས། རྟེན་པོ་སྒྲིམ་འགྱུར་ཤེས་རབ་ཅན། ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པར་མ་བཤད་པ་
ཞིག་ལྷགས་ཀྱི་ཐེག་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། ཅེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཨ་རྒྱ་དེ་བས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་། ཐོས་པའི་པ་རོལ་སོན་གྱུར་ཀྱང་། བདག་ཕྱིན་
བརྒྱབ་ལས་ཕྱིར་བྱོགས་པ། རྟེན་ཡིས་དེ་ཉིད་རིག་མི་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་སྐྱ་
འདྲ་ཞེས། ཁངས་རྒྱས་པ་ཀྱན་སྒྲུ་མོད་ཀྱི། བདག་ཕྱིན་བརྒྱབ་ལས་ཕྱིར་བྱོགས་པས། མི་
ལམ་སྐྱ་འདྲ་རྟོགས་པ་མེད། ཅེས་དང་། གྱེའི་དོ་རྩེ་ལས་ཀྱང་། གཞན་གྱིས་བརྗོད་མིན་ལྟན་
ཅིག་སྐྱེས། གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟོན་དེ། སྤྱོད་མའི་དུས་ཐབས་བརྟེན་པ་དང་། བདག་གི་བསོད་
ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། ཞེས་དང་། འདི་ནི་ཕྱིན་བརྒྱབ་རིམ་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་དེ་
ལྷ་ཐུ། ཞེས་དང་། རིམ་ལྷ་དང་སྤྱོད་བསྐྱལ་སུ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་རྟོགས་པ་སྤྱོད་མའི་
ཕྱིན་རྒྱབས་དང་དབང་གསུམ་པ་ལ་ལྷོས་པར་བཤད་པ་དང་། མན་ངག་གི་གཞུང་རྣམས་སུ་དབང་
བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་ལྷོས་པའི་ལྷ་བའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་རྟོགས་རྒྱ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་།
རྟོགས་རིམ་སོ་སོའི་སྤོང་དུ་ཕྱིན་རྒྱབས་རེ་རེ་བཤད་པ་དེ་ཡང་། ཕྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་མཐུས་ལྷ་བ་དེ་
དང་དེ་དག་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱན་གོ་མས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ལ་ལ་དག་ན་རེ། ལྷགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ལ་མ་རྟོན་པར་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་རྒྱང་པའི་
ལམ་གྱིས་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་དོ། ཞེས་འཆད་པ་ནི་རྩེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་ལྷགས་སོ། ཞེས་
ཟེར་བ་དེ་དག་ནི། བོད་ཕྱི་མ་གཞན་དག། རྟེན་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་ལས་གཞན་ལ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ལྷ་ཅི། ཐར་པའི་ལམ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་སྐྱ་བ་དང་མཆུངས་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

ཆོས་སྤངས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་དེ་དག །ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་ལམ་གྱིས་
ས་བཙུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཞེད་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་མི་རིགས་སོ། །ཡང་ལ་ལ་དག་ན་རེ།
བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་ལ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པར་སྒྲིམ་དུ་ཡོད་པར་འཆད་
ན། རི་སྐད་དུ། བ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སྒྲིམ་བྲལ་ལས། །ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་ན་ནི། །ལྷ་དེ་སྒྲིམ་
བ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་མོད། །དེ་སྐད་དུ་ཟེར་བ་བྱོད་ཀྱང་། །
ཡུལ་ཅན་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས། ཡུལ་སྒྲིམ་བྲལ་རྫོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་འདྲ་དེ་
བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བ་དག་ལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བརྟགས་ན་རི་སྐད་དུ་སྒྲི། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི། སྒྲིམ་
བྲལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པར་བཤད་པ་ལས་ལྷག་
པ་གཅིག་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་བྱང་འཇུག་
གི་ལྷ་བ་སྟགས་ལྟགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲིམ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི་བ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལྟགས་ལྷར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཡོད་མེད་ལ་སྟགས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་
འགོག་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དབུ་མེམས་ཀྱི་བྱེད་པར་
གཞུང་དང་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཅན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྒྲི་དང་རྫོག་པས་
བརྟགས་པའི་སྟོང་ཉིད་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པ་དང་། གནས་ལྟགས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
སྟོང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མེད་པར་དགག་པ་དང་སྒྲོ་ཆོས་དང་
ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་དང་སྒྲི་མཆོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མི་
རུང་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱང་བྱར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ངོ་། །གཉིས་པ་དེ་ནི་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་གཟིགས་
པས་དོན་ཆོས་དང་རྫོགས་པས་གཞོམ་པར་མི་རྒྱས་པས་དོ་རྗེ་དང་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་
རང་མཆོན་དང་མི་སྒྲི་བས་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གནས་ཚུལ་དེ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ནི་གཉིས་ཏེ།
ཕར་ཕྱིན་པས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། གསང་སྟགས་པས་རང་བྱིན་རྒྱབས་དང་ལུས་ཀྱི་བྱེད་
བཅིངས་དང་དབང་གི་རིམ་པ་སྟགས་ལས་སོ། །

དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་བཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་
 སྤྱོད་ཞིང་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྤྱོད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སོ། །ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་
 ཡང་འཇུག་ཡུལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཞུགས་
 བས་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མངོན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྤྱོད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ན་མེད་དོ་སྙམ་
 དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཀུན་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་སྤྱོད་པོན་སེང་གོ་བཟང་པོའི་གཞུང་བཞིན་ནོ། །
 དེར་དེ་རི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། མིག་སྒྲགས་ཉི་ཤུ་པོ་རང་སྤྱོད་དུ་བཤད་པས་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྤྱོད་
 འདོགས་བཅད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དེ་བཟུན་པ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་
 འགོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཉམས་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་ཉིད་ནི། སྤྱོད་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་དང་།
 དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྤྱོད་བ། སྒྲགས་དང་། བྱང་ཚུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད། ཅེས་དང་། ངོ་
 བོ་ཉིད་སྤྱིའི་འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་
 བཤད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་མཚན་གཞི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་དང་། གནས་
 ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་ལྟ་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྤྱོད་པཤད་པས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་
 ལམ་བདེན་སྤྱོད་དུ་བཤད་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཉིད་དངོས་སུ་བཤད་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། བྱེད་འདོད་
 པའི་བདེ་སྤྱོད་དེར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ནི་གནས་སྤངས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་འབྱུང་
 བའི་གོ་སྤངས་མེད་པས་མི་རིགས་ཤིང་། རི་སྤྱོད་དུ། ཆོས་ཉིད་གྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་
 ལམ་གྱི་དངོས་པོ། ཞེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་སོ། །གནས་ཚུལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་པོ་ཉིད་གྱི་
 སྤྱོད་པཤད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། ཞེས་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་
 དྲངས་པ་དང་། སྤྱོད་ལྟ་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་གྱུང་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ལུང་དེ་གང་ནས་དྲངས་པའི་གཞུང་ནས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། སྤྱོད་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །
 གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་བགྱུར་ལས། ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་
 དུ་འདོད། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གཉིས་སྤྱོད་པ། རྣམ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ་པར་འགྱུར། །གཉིས་མེད་

པ་ལས་ལོག་པ་ནི། །གཉིས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འབྱུང་། །དེ་ཟུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། །
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྟུན། །ཅེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་སོ། །
འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་འདིས། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྟོང་དུ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། །བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་
གཅོད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བཤད་མོད་སྟོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མྱོང་བྱར་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྦྱང་བའི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་
སོར་རང་གིས་རིག་པ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྦྱེས་ན། །ཞེས་བཤད་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
ཉམས་སུ་མ་མྱོང་ན་སྐབས་དེའི་རང་རིག་དེ་འབྱུང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཉམས་སུ་མྱོང་བུའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་འདི་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཞི་བ་མཆོ་
དང་། རྩོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་གཉིས་ཀལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། །དཔུ་མ་རྒྱན་དང་རྩོ་བོས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་སུ་ལྟ་བའི་ཐུ་གཉིས་ཀ་ལས། །ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྩ་ཆེན་ནས་སུ། །རིགས་པའི་སྒྲུབ་
སྟོགས་འདུ་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཕྱིར་རི་བཞིན་དོན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་འཕྱོང་། །ཅེས་
འབྱུང་ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དང་རྩོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དཔུ་སེམས་ཀྱི་བྱུང་བར་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། །འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་
དང་། །ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་། །བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་དབྱེ་རྣམས་སུ་བྱེ་
མདོ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་སོ་སོར་བཤད་ཟིན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། །ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མེད། །ཤ་
རབ་རྩལ་རྣམས་ཡོད་མ་ཡིན། །མི་ལམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་
སྦྱང་། །ཞེས་གསུངས། དེའི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་དང་། །རྟེན་པ་
ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དུ་སྦྱང་བ་སེམས་ཡིན་པ་དང་། །སེམས་དེ་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་
བཤད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་སྟེ། །མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། །ཆོས་ལ་སེམས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
ངས་ཕྱིར། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟུན་པའི་རྒྱ་ཅན་རྟོགས། །དེ་ཡིས་བརྟུན་པ་ཙམ་དུ་དོན་རིག་ནས། །
དེར་སྦྱང་སེམས་ཙམ་ལ་ནི་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་བྱུང་བ་དང་དོན་གཅིག་ལ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་
དེས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོར་ལམ་བཟོད་པའི་བར་དུ་བསྟོན་ལུས་བར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རི་སྐད་

དུ། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། ཅེས་པ་རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོང་བའི་གཞུང་། རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཕྱིན་རྣམས་སྒྲོགས། ཞེས་པ་རྒྱུང་པ་དང་པོ་ནི་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོང་བའི་རྒྱལ་དང་། རྒྱུང་པ་གཉིས་པས་ནི་དེའི་ཤུལ་ན་ཡོད་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་དང་། དེ་ནས་རྒྱུང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་ལ་གནས་སྐབས་སེམས་ཙམ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལས། ཕྱི་
མའི་ལུགས་སོ་ཞེས་འཆད་བའོ། །འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བླ་མ་ཕྱེ་བ་དེ་ལ་
ཟེར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་འགལ་བས་སོ། །

དབུ་མ་པ་འདི་ཡི་ལུགས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། རྣམ་
འབྱོལ་དུ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམ་པ། ཞེས་སོགས་དང་། གང་གི་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་འཆད་ལ། དུམས་པའི་ཆོས་སུ་སྒྲུབ་པ་སེམས་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
བཟུང་བ་མེད་པར་སྒྲུབ། གཟུང་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མེད་པར་སྒྲུབ། རྣམ་ངེས་སུ་
གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་སེམས་སུ་བསྒྲུབས་སོ། །གཞུང་འདིས་སེམས་ཙམ་པའི་
གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པར་འཆད་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་
སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་པའི་མདོ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ལ། རྒྱལ་པས་འདིར་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་པ་གཤམ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུང་དུ་ཡང་། དབྱིག་
གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པར། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་
ཙམ་པོ་དེ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་པས་འདི་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མིང་ཙན་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་
དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་
ཤེས་བྱེད་ནི། མདོ་སྒྲུ་རྒྱན་ལས། དེ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དང་། །བྲལ་བ་
མཛོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས། །དེ་
ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །སྒྲོ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྡན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་དང་སེམས་མེད་པ་ཉིད་དུ་

རྟོགས་པ་ནི་འགལ་བའོ། །

ཞུང་ལ་སྤང་བ་སེམས་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བའི་སྤྱབ་བྱེད་ཡིན་གྱི་ལྟ་བ་
 དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྟ་བ་གོང་མས་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་
 བྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱབ་བཞིའི་ལྟ་བའི་ཐེམ་སྒྲས་ཀྱི་རིམ་པས་ཐེག་པ་ཀྱན་གྱི་ཕྱི་མའི་ཁང་བཟང་དུ་
 འཇུག་པར་བཤད་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཉིས་མེད་གྱི་ལྟ་བ་འདིས་
 ཆོས་དབྱིངས་མདོན་སྤྱུང་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་ལ། དེས་ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པར་འཆད་པ་
 བྱི་བྱམས་ཆོས་པར་བ་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་རི་རྒྱན་དུ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་
 དོན་དམ་དུ། ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །
 ཐལ་བས་ནམ་མཁའི་པདྨ་བཞིན། ཞེས་གསུངས། རྒྱུད་པ་བཞི་པོ་འདིས་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 བ་པས་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤད་ལ།
 འདི་ནི་དབྱུང་པོ་ཐོན་མེད་པར་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟེ། སྤྱོད་དོན་སེང་གི་བཟང་པོས། དེ་ཡང་།
 རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱུ་མ་བཞིན་དུ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་
 དེ་ཉིད་དོ། །གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་སྦྱང་པ་ཉིད་ནི་རང་སྦྱང་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་འཆད་དགོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པས་དོན་དམ་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དེ་དོ་བོས་སྦྱང་བར་བསྐྱབས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁའི་པདྨ་དཔེར་བྱས་པས་སོ། །འདི་ཡི་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྣམ་
 ཤེས་དེ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲས་བྱེ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རི་རྒྱན་དུ། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་
 མེད་དོ་ཅེས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་སྦྱང་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་ནི། དབྱུང་པ་རྣམ་གཉིས་རང་གི་དོ་བོས་སྦྱང་བ་ཡིན་མིན་ཅུང་པའི་གཞིར་གྱུར་
 པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོ། །

འོ་ན་གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་དེས། གཞུང་སྤྱི་མས་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་དེ་བཀག་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་གཞུང་སྤྱི་མས་བསྟན་པའི་དབྱུང་པ་དེའི་གྲུབ་མཐའ་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན། སྤྱི་མས་བསྟན་པ་དབྱུང་པའི་ལྟ་བར་འགལ་ཏེ།
 དབྱུང་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་དོ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་དེ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་ན། དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་

ཞེས་སོགས། ཀླང་བ་བཞིས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་དང་། སྒོ་ཀ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་ངོས་འཛིན་བ་ཡིན་མོད། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་ནི་ཅོད་ལྡན་གྱི་
 པརྱེ་ཏས་བྱས་བ་ཡིན་པས་གཞུང་དེ་དག་ན་མེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་ཙམ་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་ཡིན་མོད། དེའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་ལ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་པས་གཞུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་ཁས་ལེན་
 བ། དེ་བས་ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ནི་བྱེད་རང་གིས་དབུ་མ་པར་བཞེད་པའི་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་སོགས་
 ཀྱི་གཞུང་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་བྱེ་བ་དེ་ལ་འཆད་ན།
 གཞུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དུ་སེམས་ཀྱི་ཅོད་གཞི་ཡིན་ན། བྱམས་ཆོས་
 ཕྱི་མའི་མཐར་ཐུག་དབུ་མར་གནས་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་ལ་སེམས་ཙམ་
 པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དྲི་མེད་འོད་སོགས་ལས། གྲུབ་མཐའ་
 བཞིའི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་བ་ཞེས་འཆད་པ་དང་། ཀྱིའི་དོ་རྩེ་
 ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་དེ་ལས་ཕྱིས། །དེ་རྩེས་དབུ་མ་བསྟན་པར་བྱ། །སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་བ་
 ཀྱན་ཤེས་ནས། །དེ་རྩེས་ཀྱི་ཡི་དོ་རྩེ་བསྟན། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་རི་ལྟར་གྲང་སྟམ་ན། དེ་ལ་
 མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མ་གཉིས་ལས། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་བྱེད་ལ་ཡང་ཀྱི་དོ་རྩེའི་ལྷ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲགས་
 ཀྱི་རིམ་བ་ཀྱན་གྱི་ལྷ་བ་དང་། ཀྱི་དོ་རྩེའི་ལྷ་བ་ལ་དབུ་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། དབུ་མའི་ལྷ་བ་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་བ་ཀྱན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 བ་ལས། བྱེད་ཀྱི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྱིར་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞི་ཀའི་ལྷ་བ་སྒྱི་ཙམ་ནས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ།
 མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 འོག་མ་འོག་མའི་མཉམ་གཞག་གི་ལྷ་བ་ཡིན་དོ་ཤེས་པ་དེ་གཞིར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བོད་
 ཕྱི་མ་དག་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་འོག་མ་གསུམ་ཀའི་ལྷ་བ་ནི་དངོས་སྒྲུབ་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་དབུ་མ་པས་

བཀག་ཅིང་སྤངས་སོ་སྤྲུལ་དུ་སེམས་པ་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་པ་སོ་སོའི་ངེས་དོན་གྱི་
 སྤྲིང་པོ་སྤངས་པས་ཆོས་སྤྲིང་གི་ཉེས་པ་ལྷི་བའི་ཕྱིར། དཔུ་མར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྷ་ནའང་། །
 གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་པ་བཞིའི་ཅུ་མོ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 འཆད་ཚུལ་ལ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་
 པ་བཞིའི་ཅུ་མོར་གྱུར་པའི་དཔུ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་
 སྤྲོད་པ་བས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་པ་བཞི་ཁས་ལེན་ཞིང་། བཞི་བ་དེ་ཡང་དཔུ་མ་པ་ཡིན་པ་དང་།
 དེ་ཡང་སེམས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྲོད་པ་རང་
 ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་དཔུ་མའི་ལྷ་བ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གྲུ་སྤྲུབ་དང་། ཆོས་
 སྤྲོད་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྲོད་པ་བས་འཆད་པ་དེ་ཉིད་
 དུ་ངེས་ལ། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དང་སྒྲ་བ་སོགས་ཀྱིས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་
 རིགས་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཏུ་ནི་ངེས་དོན་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་དང་། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཀག་པ་
 དང་། ཁྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ས་བསྐྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཀག་པས་ཆད་པའི་
 མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། ཇོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲུལ་བ་དག །པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་
 རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པའི་ཆེ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྲོད་པ་བས་འདོད་པའི་གནས་སྤྲུལ་ས་
 སྤྲོད་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛོགས་ལུགས་དེ་དག་ནི་
 གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་པ་བཞི་ཡི་སེམས་ཅམ་ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔུ་མ་ལ་
 འཇུག་པ་ན་གསལ་ལོ། །

འོན་ལུགས་དེ་གཉིས་ལས། འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཞེན། དཔུ་མ་
 ཞེས་པ་ནི་དགག་བྱ་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་བཀག་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་
 བར་འཛོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྷར་འཛོགས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
 འབེབས་རྒྱས་པ་དེ་ལ་དཔུ་མ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཟབ་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛོགས་པའི་གང་
 ཟག་དེ་ལ་དཔུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཆེན་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་གཅོད་ཚུལ་ལ་

ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཆོ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེའི་ཆོ་ན་མཆོན་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྒྱུ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིང་མེད་པར་མེ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
 སྒྲོམ་བས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་ལྷ་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་བཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་སྒྲོམ་བས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱར་བཤད་ལ། དེ་
 ཉིད་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་བས་ཀྱང་གཞིར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བའི་ལུགས། དེ་ཁོ་
 ན་གཞིར་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལ་ནི། རི་སྐད་དུ། དེ་ཆོ་རྣམ་པ་
 གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་བ་དེ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མེད་ལ།
 དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལས་ནི་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བ་
 དཔུ་མར་ཆེས་གིན་ཏུ་རིགས་སོ། །

ཐལ་རང་གི་གཞུང་དུ་ཉམས་སྤྱོད་གི་ལྷ་བ་མ་བཤད་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ལྷ་བ་དེ་
 མ་རྟོགས་སོ་ཞེས་ནི་སྒྲུབ་པར་མི་བྱ་ཞིང་། ཐལ་རང་གི་ལྷ་བ་དེ་ཡང་བསྟོད་ཆོག་སེམས་སུ། དོ་རྗེ་
 ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་དང་སྒྲེལ་བའི་ཆོ་ནི་ཆེས་གིན་ཏུ་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
 བྱ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་ལུགས་དང་མཚུངས་ཀྱང་། མཆོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་
 རིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལྷ་བའི་འཛིན་
 ཚུལ་ཀྱང་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་དེས་སེམས་ཞེན། མ་དེས་ཏེ་ལུགས་དེར་ལྷ་
 བས་སྒྲོས་པ་གཙོད་པའི་ཆོ། གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་བཀག་ནས་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་
 སུ་སྤྱོད་བྱར་འཆད་པ་ཉིད་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོག་སེམས་བསག་གི་ཆོ་སྒྲགས་དོན་
 བསམས་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་དང་། ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོ་རང་བཞིན་ལྷན་
 སྒྲེས་གྱི་ངང་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སྒྲགས་ལུགས་
 སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བ་ལྟར་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་བཙད་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ཡང་
 བཤད་དེ། མདོར་བྱས་ལས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲོམ་པ་མེད། །བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་སྒྲོམ་པ་མིན། །
 དེ་བས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས། །སྒྲོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཆོག་སེམས་བཙད་འདི་ཡི་རྒྱ་མི་

ཀྱུ་འི། །བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་སྟོང་པར་སྒྲུལ། །ཆོ་ག་འདི་ཡི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་ས་གཞི་
བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །

མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དག་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་དག་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་བ་དང་། རྩོམ་པ་ཐེག་པ་བ་རྣམས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ལྷ་བ་དེའི་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱུང་བྱུང་པའི་ངེས་དོན་ཞིག་ཁས་ལེན་བྱིན་ཆད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་
ཡེ་ཤེས་ལ་ངོས་འཛིན་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད་ལས། གང་འདིར་སྟོང་རྩོམ་
དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་
དང་ལྷན་པ་དུས་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་དུ། དུས་གསུམ་དུ་འདུག་པའོ། །ཞེས་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲིབ་ཅིག་ག་ ཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཅེས་སོ། །བྲལ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རིགས་ངོར་ཡིན་
གྱི། མཉམ་གཞག་གི་ངོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེའི་སྟོང་བྱུང་མི་འཐད་པས་སོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲུབ་མར་ནི། ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གཞན་སྟོང་གི་རིགས་པ་
དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་གཉིས་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་
སྒྲགས་དང་མ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་སྤྱི་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་
དཔུ་མར་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་གཞུང་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཅན་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །ཅེ་ན། དུས་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་དང་།
དགུས་པ་རྩོམ་པ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སྟེ་དག་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དག་ལ་ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་
བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲགས་དོན་བསམས་ནས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུབ་སྟེ་དེར་ནི་རིགས་པ་དེ་མི་འཆད། སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་དབང་བཞི་པའི་སྒྲུབ་སྟེ་དེར་ཡོད་དགོས་ན། དེར་ཡང་། རི་
སྒྲིབ་དུ། ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་ཆོས་ཐུ་ཞིང་། རྩོམ་པ་ ཞེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་རྩོམ་པ་ཤེས་ཀྱི།
གཞན་དུ་ཡོད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དུ་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན།

མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་ངོ་བོར་ནི་གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་མཐའ་གང་དུ་
ཡང་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞོམ་དུ་མེད་པར་འགལ་ལོ། །ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་པས་གཞོམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གཞོམ་དུ་མེད་པ་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་
བྲལ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ལ་དེར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ།
གསང་སྟགས་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་
གྱིས་བསམ་མེད་དང་བརྗོད་མེད་དུ་གྱུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་
བཞིན་ནོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དང་། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་སོ་སོར་གསུངས་པ་
ཅམ་གྱིས་དོན་འདི་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣལ་
འབྱོར་སྟོན་པ་ལས་ལྷག་པའི་དཔུ་མ་ཡོད་པ་དང་། སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དཔུ་མ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
སྟོན་པ་ལྟ་ཞིག། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་དཔུ་མ་ལས་ཀྱང་ལྷག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བའི་ཆ་
ནས་སྒྲིལ་ལས་ལྷག་པ་སྟགས་ལ་མེད་དོ། །ཅེ་ན། ལྷ་བའི་མིང་། ཡུལ་སྒྲོས་བྲལ་ལ་བཤད་པ་
དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། སྒྲིལ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལས་ལྷག་པ་
སྟགས་སུ་མ་བཤད་མོད། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲིལ་མ་ལས་ལྷག་པར་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་
མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་ཡུལ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མཐའ་ཆོད་ལུང་རིགས་འདི་ཅམ་གྱིས། རྗེ་མཆོད་བྱམས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྒྲོས་
ཅི་འཆལ། །ཐོགས་མེད་མཆོད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གཞུང་ལུགས་ཀུན། །མ་ལུས་དཔུ་མར་གྲུབ་པ་འདི་
ཡ་མཚན། །ཞེས་སྒྲིལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་དོན། དེ་དང་
ལྷན་པའི་བསྟན་བཅོས་དངོས། གཞུང་གཞན་དུ་འབྲལ་བ་སྤང་བའི་དོན་དུ་རྩིས་པ་པོའི་མིང་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་ཆེན་གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ཐོག་མར་
བྱམས་པ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་བྱེ་བའི་སྒྲིལ་འཛིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་ནི།
གཉིས་ཏེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྐུ་ཐབས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་།
དེས་དོན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཆད་པ་ལ་འབྲལ་བ་མེད་པ་ཉིད་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་

ཏེ། རི་སྐད་དུ། དགོ་སྒྲོང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་གྲགས་པ། །དེ་མིང་གྲུ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། །ཡོད་
དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཛིག་བྱེད། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཛིག་ཏེན་དུ། །སྒྲུ་མེད་ཐེག་པ་རབ་བསྐྱབས་
ནས། །ཞེས་དང་། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྒྲོང་ནི། །བསྐྱར་བཅོས་དེ་ཡི་དོན་ལ་མཁས། །
མདོ་སྟེ་དང་དོན་ངེས་པའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་བཞག་པའི་ངེས་དོན་གྱི་གནས་ནི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ཆོས་ལྷ་ལས་
གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་པར་སྒྲོན་གྱི་ཆེན་པོ་རྣམས་མཐའ་དག་མཐུན་ལ། དཔྱིག་
གཏེན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་མཐའ་དག་དུ་ནི་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལས་གཞན་དུ་མ་གཡོས་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་གིང་རྟའི་སྟོན་འཛིན་ནོ། །རྗེ་
བཙུན་དེའི་གཞུང་དང་པོ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་དབུ་མའི་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་
དག་བྱུང་བ་ནི། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤེའི་པ་སོགས་ཡིན་
ལ། གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་སྟོན་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་འཆད་པ་ནི། འཛིགས་
མེད་ཆོས་སྒྲོང་ཞབས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་གོ། །

དེ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་སུ་རང་ཕྱོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་རང་རྒྱུད་པར་
གྲགས་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཆེ་གནས་སྐབས་སུ་རང་རང་ཕྱོགས་མི་སྐྱབ་ཅིང་། གཞན་ཕྱོགས་ཐལ་
འགྱུར་ཁོ་ནའི་སྟོན་ནས་འགོག་པར་མཛད་པ་ཐལ་འགྱུར་པར་གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྷ་བའི་
གིང་རྟའི་སྟོན་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཏེ། དེ་
དག་ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་གཉིས་
རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་པ་ནི། སྒྱིར་དབུ་མ་རྒྱུད་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་འཆད་པར་
ཀྱན་ལ་གྲགས་གིང་། དབུ་མ་ཆེན་པོ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞིའི་ཡ་མཐར་གྱུར་པའི་དབུ་མ་དེ་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ངོས་འཛིན་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་
བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་ཀ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་འཛིག་
གམ་ཞེན། དེ་ལ་གནས་སྐབས་གཉིས་ཏེ། བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་སྐབས་དང་། ལྷགས་ཀྱི་
ཐེག་པ་དང་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་བའི་ཆེའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པའི་དབུ་མ་ཉིད་

ཆེན་པོ་སྟེ་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་སྐྱ་མ་ལས་ཆེས་ཟབ་པའི་བྱིར། དེའི་
ཆེ་ཅིག་ཤོས་དཔུ་མ་འབྲིང་པོར་བཞག་གོ།

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བཀའ་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་དང་འབྲེལ་
བ་དང་། བར་པའི་དངོས་བསྟན་དང་འབྲེལ་བའོ།

དང་པོ་ནི། དཔུ་མ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་དེས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་སྒྲོམ་བས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱ་ཉིད་དུ་དེས་པའི་དཔུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་འབྲེལ་བ་ཡང་།
ཐེག་པ་འདིར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་དབྱེད་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་གཙོ་མི་ཆེ་ལ། སྒྲོམ་བས་
ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར། དེའི་ལྷགས་ལ་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་དཔུ་མ་འབྲིང་
པོར་གྱུབ་བོ། །རིགས་ཆོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་དཔུ་མ་དེ་ཡང་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་ཉམས་སུ་སྦྱང་
བྱ་དང་འབྲེལ་ན་ནི། ལྷགས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདིར་དཔུ་མ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་དེས་བས་སྒྲོལ་གཉིས་ཀ་
ཡང་དཔུ་མ་ཆེན་པོར་གཞག་དགོས་ཏེ། འདིར་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་འགོག་བྱེད་ཐོས་བསམ་
གྱི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། སྒྲོས་པ་གཙོད་ཚུལ་གྱི་དང་། ཉམས་སྦྱང་གི་དབྱེ་བའོ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། གཞན་སྟོང་དུ་
འབེབས་པའི་ཚུལ་ལས་སོ། །གཞན་སྟོང་གི་གཞི་ཆོས་ཅན་དོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
བྱུང་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་གཞུང་དུ། སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྱུབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་ཡུམ་གྱི་གནོད་འཛམས་སུ་ཆོས་
ཉིད་ཡོངས་གྱུབ་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པོ་ཡང་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྱུབ་གཉིས་སུ་བསྐྱས་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་གསུམ་དུ་
བྱེ་བའི་བྱེད་པར་ལས་ཡིན་གྱི། འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རང་སྟོང་གི་འཆད་ཚུལ་ལ། ཆོས་
ཅན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་རང་གིས་སྟོང་བར་འཆད་པའི་ལྷགས་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་ན་
ཆད་སྟོང་དུ་སོང་བས། ཆོས་ཅན་ཆད་གྱུབ་ཀྱི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་གཞི་མ་གྱུབ་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་རང་
སྟོང་དུ་འཆད་པའི་ལྷགས་གཉིས་པོར་དུ་བྱུང་ཡང་། བྱི་མ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པའི་ལྷགས་སུ་ནི་

ལུང་དང་རིགས་པས་མི་འཐད་དོ། །ལུང་ནི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དུ་མ་ཟད། བསྟན་བཅོས་སུ་
ཡང་། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་། །ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། རིགས་པ་ནི། འཆད་ཚུལ་དེ་འདྲ་དེ་ཡང་། སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་
གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་འཆད་པ་ལས་གཞན་དུ་
མ་འདས་པས་གཞན་སྟོང་གི་འཆད་ཚུལ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱད་པར་ནི། རིགས་ཆོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་ངེས་དོན་མེད་
དགག་གི་ཆ་ལས་གཞན་དུ་མ་བཤད་པས། ཅི་ཡང་མི་སྟོམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་དང་། ཅི་ཡང་
མ་མཐོང་བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཆད་ལ། དེ་
ཉིད་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་སྒྲ་བའི་གཞུང་དང་སྟོད་འཇུག་ན་གསལ་ལོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག །ལྷ་བ་རང་སྟོང་དུ་བཤད་ནས། སྟོམ་པ་
སོ་སོར་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་བཀའ་ཐ་མ་ངེས་དོན་
མཐར་ཐུག་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། བཀའ་བར་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ངེས་དོན་ནི་ནུལ་འབྱོར་
མདོན་སུམ་གྱི་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱུང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཁས་
ལེན་པའི། སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཀའ་ཐ་མ་ངེས་དོན་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་
ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཆོགས་དང་།
འཇུག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ལེའུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་མི་འདོད་པ་
ཉིད་གསལ་ཞིང་། ཇོ་བོ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་
རིགས་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཀའ་བ་དང་། ས་སྒྱུ་བརྗེ་ཏའི་གསུང་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་འདྲི་ན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་འདས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། མ་
བྱ་བྱང་བཅུ་ན་སོགས་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་འཆད་དོ། །འོ་ན། བཀའ་
བར་བའི་དངོས་བསྟན་ཁོ་ན་ལས་ངེས་དོན་གཞན་དུ་མི་འཆད་པ་དག་གི་ལུགས་ལ། ལྷ་བ་རྟོགས་
ནས་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཇོ་བོ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །

ཀླུ་སྐྱབ་སྒྲོལ་མ་སྒྲ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་ནས། མན་ངག་དེ་ངོས་འཛིན་པ་ན། རི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་
 ཤིང་གཉིས་དུད་པས་མེ་བྱང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཤིང་གཉིས་པོ་ཉིད་ཆོག་ཅིང་མེད་པའི་རྗེས་ལ། གང་
 གིས་སྒྲེག་པར་བྱེད་པའི་མེ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་ཞི་བ་དེ་བཞིན་དུ། རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུ་བ་ཅམ་ན་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱང་བ་མེད་ཅིང་། འོད་གསལ་པ་
 སྤྱིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྱུ་བ་པས་བྱིང་བ་དང་རྟོན་པ་ལ་སྒྲགས་པའི་སྒྲོན་དུ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་
 ཏེ། བར་སྐྱབས་དེར་ཤེས་པ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག། ཅིར་ཡང་མི་འཛིན། དུན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། རི་སྐད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆོས་རྒྱུན་མ་ལངས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 ཤེས་པ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དབུ་མའི་མན་ངག་ལས་གསུངས་པ་དང་། རོ་བོས། རྣམ་པ་
 གཅིག་པའི་མན་ངག་ལས། གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་ན་ཆད་ཤེས་རབ་མངའ་
 རྟེ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་གནས་གྱུར་ནས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་མི་མངའ་སྟེ་གོམས་ནས་མཐར་
 བྲིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་ལྷུན་གྱིས་གྱུ་བ་བ་
 དང་འབད་ཚུལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་དུས་དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འཕགས་པ་
 ཀླུ་སྐྱབ་ནི་མི་བཞེད་དེ། རི་སྐད་དུ། སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །མ་གཟིགས་མི་
 གཟིགས་གཟིགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་རྩལ་འདི་ནི་སྒྲགས་ལྷགས་སུ་སྒྲོས་པ་གཅིད་པའི་བྱོགས་
 གཅིག་ཏུ་རུང་ཡང་། དེས་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱ་ཅི་ཡང་
 མ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་འབྲེལ་ཡང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་
 གཞལ་འཛིན་མེད་དུ་གནས་དགོས་པར་བཤད་མོད། རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཆེ་རྟོག་
 མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞལ་ཏུ་སྤྱོད་བྱ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་ཀྱང་རྟོག་པས་བསམ་དུ་མེད་ཅིང་།
 སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྤྱང་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འཆད་དེ། མཉམ་
 གཞལ་ཏུ་མཐོང་རྒྱ་དང་སྤྱོད་བྱ་ཅི་ཡང་མ་དམིགས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་ཐ་སྙད་འདོགས་
 སོ། །ཞེས་འཆད་པ་དག་ཁོ་ནར་དེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནས་དེས་དོན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིན་གྱི་འབྲུག་སྒྲུ་

ཟབ་མོ་ཞེས་པ་ནི། འབྱུང་པ་འབྱུགས་པ་ལས་བྱུང་པ་འབྱུགས་སྐྱུ་ལྷ་མོ་ན་པར་མི་སྟན་ཞིང་།
གནམ་ལྷ་གས་དང་སེར་བ་སོགས་སྟོར་པར་བྱེད་པ་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་
ཡིད་བདེ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཅི་བཅུད་རྣམས་དུས་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་འབྱུགས་སྐྱུ་ཟབ་མོ་དང་འདྲ་
བས་ན་དེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་གང་ལས་བྱུང་ན། དེས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལས་བརྒྱམས་པ་མ་ཡིན་པས་
ན་དེའི་རྒྱ་མཚོའོ། །གངས་ཅན་འདི་ན་དེས་དོན་ཕྱོགས་རེ་བར་ཐག་གཅོད་པ་ནི། འདི་ལྷ་ར་ཐལ་
འབྱུར་པ་འབྱུགས་ལྷ་མོ་ནས་རྟེན་པ་དེ་ལྷ་མོ་དེས་དོན་ཡིན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བ་གཞན་ལ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ལྷ་ཅི་སྟོས། ཐར་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤང་བྱ་ཅམ་སྤྲོད་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་ཡང་མེད་
དོ། །ཅེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་འཆད་པ་འདི་དབུ་མ་ལས་
གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཆད་པའི་ལྷ་བ་ལྷ་མོ་སོང་བས་སྤྲུགས་དང་པོ་རྣམས་ཏུ་བྱེན་
པ་གང་གི་ཡང་ལྷ་བའི་ཡན་ལག་ཆད་པ་མ་ཡིན་མོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ལ་ལ་དག །
སྤྲུགས་ལས་གཞན་ལ་རྣམ་དག་གི་ལྷ་བ་མེད་དོ། །ཅེས་ཟེར་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གསུམ་
པོ། གང་རུང་གི་ལྷ་བ་ཡང་རྟག་ཆད་གྱི་ལྷ་བ་ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་གསུང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་
དེས་དོན་གྱི་རྒྱ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འདིར་འཆད་པ་ནི།
གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བ་བཞི་དང་། སྤྲུགས་དང་པོ་རྣམས་ཏུ་བྱེན་པ་མཐའ་དག་གི་དེས་དོན་གྱི་རྒྱ་བོ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དཔལ་ཡོན། གང་ལ་ལ་ཞིག་གི་རྣམ་དབྱེད་གྱི་རྣམ་མཁར་
བཟུང་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིན་ཆོགས་འབྱུག་པའི་དབུ་མ་སྤྲུགས་གནས་ཤིང་དེ་ལས་བྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་དེ་དང་ལྷན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། གསུམ་སྟེ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།
བཤད་པ་ཉིད་དགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་བྱེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོན་པར་བརྗོད་
པ་དང་། བསྟན་བཅོས་རྩམ་པའི་རྒྱ་དང་། དེས་ན་རྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པ་ལ་དབུ་མ་གསུང་བ་པོར་བསྟོད་ནས་བྱུག་བྱ་བ་དང་། གྲུ་
སྐྱུ་ལ་ལའོར་ལོ་བར་པའི་བསྟན་བྱ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་ནས་བྱུག་བྱ་བ་དང་། ཐོགས་མེད་ལ་
ལའོར་ལོ་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་ནས་བྱུག་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ། བསྟོད་པ་
དང་བྱུག་འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུབ་ཆེན་སྟོན་པ་བྱེད་གྱི་བསྟན་པའི་སྟབས། །ཞེས་པ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མ་ཟད་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་མཐའ་དག་གི་བསྟན་པའི་འགྲོས་སོ། །འགྲོ་ཚུལ་ནི།
 རྟག་དང་ཆད་པའི་ལམ་དུ་མི་གསེགས་པར། །ངེས་པར་དབྱེ་མའི་ལམ་ནས་འགྲོ་མཁས་པ། །
 ཞེས་ཏེ། བྱེ་སྤྱོད་གྲུབ་མཐའ་ལས་འབྱུང་པའི་རྟག་ཆད་སྤོང་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། འཇིག་ལྟས་
 བཟུང་པའི་བདག་དེ་སྤྲོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་འདྲ་དེ་ཕྱིས་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ན་རྟག་ཆད་གཉིས་
 ལས་མ་འདས་པས། དང་པོ་རྟག་པ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་ཆད་པའི་མཐར་སོང་བས་དེ་ལྟར་མི་འཆད་
 གྱི། དེས་གཟུང་པའི་བདག་དེ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྟ་བུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 སྤྱོད་པས་ཀྱང་འདོད་པའི་དབྱེ་མའི་ལྟ་བུ་སྟེ། གོང་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་
 བས་མཆོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མྱོངས་པའི་སྟན་ཆེན་སེལ་ལ་ཕྱག་བགྱིའོ། །ཞེས་པ། གྲུབ་པའི་མཐའ་
 བཞི་དང་། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་། ཁུངས་སྤྱབ་པའི་མན་ངག་གི་ལུང་
 གང་ཡིན་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེས། ལྷགས་དེ་དང་དེར་
 གྲགས་པའི་མ་རིག་པའི་རྩ་བ་དུངས་འབྱེན་པར་རུས་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། རང་རང་
 གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཀུན། །དེ་ནས་བཤད་པའི་གཉིན་པོས་མི་སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་
 དབང་པོར་འཆམས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ། །ཆད་ལྟར་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀྲལ་བ་འགལ། །
 ཞེས་སོ། །ཕྱག་ནི་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྗེ་བ་གྱི་དང་། དོན་དམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་
 ན་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་གང་ལ་དང་། གང་གིས་འཆལ་བ་རོ་གཅིག་པར་ཤེས་པ་སྟེ།
 མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཉིས་ཏེ། བསྟོད་པ་དང་། ཕྱག་འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀུན་
 གདོད་ནས་ཡོད་མ་སྤོང་བ་དང་། ཞེས་པ་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤྱང་ཚུལ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས། བན་ཚུན་ལྟོས་པར་འཇིག་པའི་ཤེས་བྱེད་གྱིས། །ཞེས་པ། སྤྱང་ཚུལ་ལ་
 ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པ་དེ། གཞི་གང་ཞིག་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲེལ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པ་ནི། །འགྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེའི་བྱེད་ལས་ནི། རྟག་དང་ཆད་

པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་མཁས་པ། །ཞེས་ཏེ། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ལྷ་བས་སྒོ་
 འདོགས་གཙོད་པའི་ཆོ། སྒྱུར་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཤིག་ཁས་སྤངས་ན་རྟག་པ་དང་། དེ་
 བཅ་ཞིག་མེད་པར་སོང་བ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་ན་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་མ་འདས་ལ། མཐའ་དེའི་
 སེལ་བྱེད་ནི། ཤེས་བྱ་གང་ཡང་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག་ །སྒོན་བྱང་ད་ལྷ་མེད་
 ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྷ་ར་མེད་ཚུལ་ལ། གཉིས་ཏེ།
 སྒྲོའི་བུམ་པ་རང་དུས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲོའི་དུས་སུ་མེད་པར་
 སོང་། །ཞེས་དང་། ཡང་བུམ་པ་སོགས་སྒྱུར་ཡོད་པ་དང་། རིགས་པས་བཤིག་པའི་ཆོ་མ་རྟེན་པ་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་དག་ནི། བྱི་རབས་ཀྱི་གངས་ཅན་པ་ཀུན་ལ་སྤང་བས། དབུ་མ་ལས་རྣམ་
 བར་འབྱམས་སོ། །ཞེས་འདིར་སྒྲུབ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་ལ་གྱས་པས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ། ཚིག་གསུམ་པོ་
 བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་སྒྱུར་ཞིང་། གྲུ་དབང་དང་སྤྱིད་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡོད་པས་ན་སྐྱབ་བཤད་
 འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་མཚན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྒྲ་མ་ལྷ་ར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གང་སྒྲོང་པའི་གཞི་གཞན་དབང་
 དང་། གང་གིས་སྒྲོང་པའི་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་དང་། དེ་དེས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་
 དང་། རྟོགས་ན་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱོན་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྒྲོད་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་
 རོ་བོ་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཡོངས་གྲུབ་གདོད་ནས་གྲུབ་དང་གཞན་གྱི་དབང་། །བདེན་
 གཉིས་བྱང་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་མཐའ་གཉིས་པོ། །སེལ་མཛད་ཅེས་པའོ། །བྱང་འཇུག་ནི་གཉིས་
 མེད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། བྱང་འབྲེལ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ཞེན། བདེན་པ་གཉིས་པོའོ། །
 དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 སོ། །དེའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ནི། ཀུན་རྗོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་རྒྱ་ཀུན་བཏགས་
 ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཐར་ཕུག་གི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་

པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།
 དེ་ལའང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ལས། བདག་དང་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དེར་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་གཟུང་འཛིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
 པ་གཉིས་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་འདུ་བའི་གཞི་ནི་གཞན་དབང་གི་མིང་ཅན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུབ་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེའོ། །དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས་གཞན་དབང་ལ་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཛུགས་ཅེས་
 གྲས་སོ། །གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་བ་ནི་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 གཞུང་དུ་དེ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་ངོ་བོ་བདེན་པར་བཤད་པས་དེ་བདེན་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། སུམ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་དུ་འཆད་པའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །ཡོངས་གྲུབ་བདེན་
 པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་ཏྲག་པའི་མཐར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་འདིས་མཐའ་གཉིས་
 སེལ་ཞེན། ཉེས་པ་མེད་དེ། མཐའ་གཉིས་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བའི་འཛིན་
 སྒྲུངས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བདེན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། ལྟ་སྒྲོམ་གཉིས་ཀའི་རྗེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་
 བའི་བྱིར་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ལྟ་གཟི་རྒྱས་སོ། །སྟུམ་ན། རིགས་པ་དེས་དེར་གཏན་ལ་འབེབས་
 མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱིར། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་དེར་འཛིན་མི་རྒྱས་ཏེ།
 དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་ནི་དེའི་
 དོན་སྒྲིལ་མ་གཞན་སེལ་ལས་མ་འདས་ལ། དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་
 སྟོང་པར་གཏན་ལ་ལབ་ཟིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་མགོས་ཐུག་འཆལ། །ཞེས་པ་ཡང་བྱ་བྱེད་ལས་
 གསུམ་དང་སྒྱུར་ལ། འདིས་མི་ལམ་མགོན་པོ་ལ་དངོས་སུ་གསན་པ་ནི་སྒྲོ་བརྟན་དང་སང་གི་
 བཟང་པོ་གཉིས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་རྩུམ་པའི་རྒྱ་ནི། མི་ཤེས་པ་དང་། འགྲན་
 སེམས་དང་ཐུག་དོག་པས་མ་ཡིན་གྱི། བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། བཀའ་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་སྒྲིད་ནས་ཆོས་སྟོང་གི་ཉེས་པ་སེལ་བའི་དོན་དུའོ། །

ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་དོགས་གྲུབ་པའི་མཐའ། །ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་གང་
 གྱུར་དབུ་མའི་སྟོལ། །ཁྱུ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་ཞབས་གྱིས་རབ་བྱེ་བའི། །ངོ་མཚར་གིང་རྟའི་སྟོལ་
 གཉིས་འདི་ན་མཐོང་། ཞེས་པ། སྤྱིར་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བ་བཞི་ཀ་ཡང་རང་རང་གི་ལྷ་བ་དབུ་མར་
 ཞབས་ལེན་མོད། དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་བྱེད་དུ་འགོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་དེར་
 བཤད་པའི་ལུང་དང་། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པར་མཉམ་གཞག་དུ་ཉམས་སུ་བྱུང་བྱུང་གང་ཡིན་བཙུལ་བའི་
 རིགས་པ་ལས། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བྱམས་པའི་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྡེ་ཉི་ཤུ་
 བའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བ་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་རུས་པའི་ཆད་མ་རྟོད་པ་ནི་འདི་རྩོམ་པའི་
 རྒྱུའོ། །གསུམ་པ་རྩོམ་པར་དམ་བཙའ་བ་ལ། སྟོལ་གཉིས་པོ་གནས་སྐབས་སུ་རིགས་པས་
 གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་པ་དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱུང་བྱུང་དེས་དོན་ཞིག་
 རོས་འཛིན་པའི་ཆེ་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་འདོད་པས་འདི་རྩོམ་མོ། །
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འཕགས་མཆོག་རྣམ་གཉིས་གིས་ཕྱིན་མདོ་ཡི་ལུགས། །རང་གཞན་སྟོང་པའི་
 འཆད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཀྱང་། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དེས་དོན་འདི་ཡིན་ཞེས། །སྟོན་ལ་བྱུང་བར་མེད་
 དེ་འདིར་འཆད་དོ། ཞེས་པ། སྟོལ་འབྲེད་སྐྱེ་བྱེ་གཉིས་ཀས་བཀའ་ཐ་མའི་དེས་དོན་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་དེ་དོས་འཛིན་པ་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱུང་བྱུང་
 གྱུར་པའི་གཞིམ་དུ་མེད་པ་སེམས་གྱི་རྗེ་རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་པར་མཐུན་ལ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་
 དདོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། སྟོལ་དང་པོས་མཐར་ཀུན་རྗེ་བཞུགས་པའི་བཤད་པས་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་དང་མཉམ་གཞག་གི་བྱུང་བྱུང་འཆད་པ་ལྟ་བུ་སྟོས། ལུགས་དེར་འཁོར་ལོ་བར་
 པའི་དདོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོམ་འཆད་པ་ན། སེམས་གྱི་རྗེ་རྗེ་ལ་བསྒྲོམ་བྱེད་དུ་མི་འཆད་པར།
 སྒྲོམ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་སྒྲོམ་དུ་བཏགས་པའོ། །སྟོལ་འབྲེད་གཉིས་པས་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་བར་
 པའི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མས་གཏན་ལ་འབབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། བར་པའི་དདོས་བསྟན་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་པའི་མེད་
 དགག་གི་ཆ་དེ་ནི་བྱུང་བྱུང་ལྟ་བུ་སྟོས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་མི་བཞེད་དེ། སྤྱི་མཚན་
 ཡིན་པ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་

ཞིག་ངོས་འཛིན་པའི་ཆོན་སྒྲོལ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་དགོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ། ཡན་ལག་
རྒྱལ་པར་བཤད་པ། དེས་ན་ལམོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོན་འབྲས་གསུམ་ཇི་ལྷ་ར་ཡིན་པའི་ཚུལ། བྱམས་ཆོས་
ཕྱི་མའི་ལྷ་སྟོན་འབྲས་གསུམ་ཇི་ལྷ་ར་འཆད་པའི་ལུགས། དབུ་མ་སྟོན་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོན་འབྲས་
གསུམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་བ་རང་སྟོང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་། སྒྲོལ་པ་ཡུལ་དམིགས་
མེད་དང་། ཡུལ་ཅན་འཛིན་མེད་ཀྱི་དང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། རྗེས་ཐོབ་ས་བཅུའི་རིམ་
པས་སྦྱོན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་འབྲས་པར་བྱས་པ་ལས། འབྲས་བུ་སྟོས་པ་ཐམས་
ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གཞན་སྣང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཅེས་འཆད་
པ་ནི། རྩ་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆོགས་ལ་མི་སྟོད་པར། ཆོས་ཀྱན་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་རིགས་པ་ཡིས། །
འཛིན་མེད་དང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བྱས་པས། །སྐྱེ་གསུམ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་སྐྱབ་གཞུང་། །
ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་གཞན་སྟོང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་། སྒྲོལ་པ་སོ་སོར་
རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། སྟོན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་བྱང་དུ་
སྟོལ་བས་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཆང་དང་། གཞན་སྣང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
གཉིས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པོ། ཞེས་འཆད་པ་ནི། གསལ་སྟོང་གཟུང་འཛིན་བྲལ་བའི་རིག་པ་ཅུམ། །
ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཤེས་ནས། །མཐའ་ཡས་བསོད་ནམས་ཆོགས་དང་བྱང་
འབྲེལ་བས། །སྐྱེ་གསུམ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོགས་མེད་གཞུང་། །ཅེས་པའོ། །སྒྲོལ་དང་པོའི་
སྒྲོལ་ལུགས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་སྒྲུགས་ཀྱི་རིམ་གཉིས་སྒྲོལ་ཚུལ་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་། སྒྲོལ་ཕྱི་
མའི་སྒྲོལ་ལུགས་དེ་སྒྲུགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། ལྷ་བ་རང་སྟོང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་འོག་
ཏུ། སྒྲོལ་པ་སྟོས་བྲལ་ཆོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲི་མ་སྦྱང་བའི་

གཞིར་བཞག་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་བྱུངས་པས་སྤྱངས་འབྲས་སྤྱ་གསུམ་ལྟར་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་སྤྱ་སྤྱུབ་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཆོས་
 ཀུན་སྒྲོས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་པ་ལ། །མ་སྒྲོངས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་དབྱིངས། །
 དོན་དམ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་འཆད་པ་ཡང་། །སྤྱ་སྤྱུབ་ཞབས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་པ། ལྷ་སྒྲོམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ནི་མདོ་སྤྱུགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་སུ་གྱིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུང་པས་བགྱོད་པའི་ཆོན། མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུ་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྷགས་ལས་ཀྱང་ཆོས་གྱི་ཐབ་ཅིང་།
 སྤྱུགས་ལྷགས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆོན། མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཟབ་ཤོས་དེ་
 སྒྲོན་ཏུ་སོང་བ་གཞིར་བཞག་གི་སྒྲིང་དུ། དོན་དམ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་།
 དེའི་རིག་པ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱུབ་གཞིར་བཞག་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་
 བ་རང་སྒྲོང་གཞིར་བཞག་ལ་བསྒྲོམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་བ་དེ་རྒྱ་གང་ལས་ཞེ་ན།
 འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ངེས་དོན་དང་སྤྱེལ་མ་སྤྱེལ་གྱི་བྱུང་པར་ལས་སོ། །ཚུལ་ནི། རིགས་པས་
 མ་རྟོད་པའི་ངང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དང་། མ་རྟོད་པར་ཤེས་པ་སྒྲོན་ཏུ་བཏང་ནས་དེ་
 ལྟར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པའོ། །སྒྱུར་བྱ་དེ་
 བདེན་པ་གཉིས་ལས་གང་དུ་འཛོག་ཅེ་ན། འདིར་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། འཁོར་ལོ་ཐ་
 མའི་ངེས་དོན་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱ་སྤྱུབ་ཡབ་སྤྱས་ཀྱིས་དེའི་ངེས་དོན་
 མི་འཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཉིད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་ཏུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་
 གནས་པའི་བྱིར། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་དང་། རིགས་ཆོགས་དང་། འཇུག་པ་དང་།
 ཤེར་ལའི་སྐབས་སུ་ནི། སེམས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ།
 རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུད་པའི་དབྱང་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། མཐར་ནི་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་
 ཁས་མི་ལེན་ན། སེམས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྒྲོས་པའི་བྱིར། འོན་སྤྱ་སྤྱུབ་ཞབས་ཀྱི་ལྷགས་ཉིད་ལ་
 དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་བྱུང་བ་ལ། དབང་བཅན་པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན།

རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་ཞེས་སམ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་འཆད་
 པའི་སྐབས་དང་། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མའི་དེས་དོན་དོས་འཛིན་པའི་སྐབས་གཉིས་པོ་རང་རང་སོ་སོའི་
 ཐད་དུ་ནི་རང་རང་ནས་གང་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དབང་བཅན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་འཆད་པ་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲིའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཉི་རིང་མེད་པར་སྒྲི་
 ཅམ་ནས་དཔྱོད་ན་ཕྱི་མ་དབང་བཅན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་། རིགས་པ་ལས་སོ། །ལུང་ནི།
 ལུགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཀུན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དེར་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 གཞིམ་དུ་མེད་པའི་དོ་རྗེར་འཆད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཆད་པའི་གོ་སྐབས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ནི། སྒྲིས་བྲལ་མེད་དགག་གི་ཆ་དང་། སྒྲིས་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་དང་།
 གཉིས་པ་དེ་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པའི་མཚན་གཞི་མི་འཛིན་
 པའི་སྐབས་ལར་ཞོག །འཛིན་ཕྱིན་ཆད་ཕྱི་མ་ཁོ་ནར་དེས་ཏེ། དང་པོ་དེ་ནི་ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་
 དང་། སྒྲི་མཚན་དང་། སྒྲིས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཁོ་ནར་དེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། །འོ་ན་འགལ་བ་ལ་མི་ལུས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡེ་
 ཤེས་གཅིག་ཉིད་དེས་འགའ་ཀུན་རྫོབ་དང་དེས་འགའ་དོན་དམ་ཡིན། དེ་འཐད་ལྟར་དུ་འཆད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །
 ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ། རིགས་ཆོགས་སུ་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་རྣམས་མི་འཐད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། མཐར་ཀུན་རྫོབ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེན།
 འདིའི་ལན་གྱི་གཞུང་ནི་འོག་དོན་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ལ། ལྷ་མའི་ལན་ནི། རིགས་ཆོགས་
 སུ་རང་བཞིན་གྱི་མུང་འདས་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཤད་པ་དེ། རྫོམ་ཆོད་ལ་རང་བཞིན་མུང་འདས་
 དངོས་སུ་རྫོམ་ཡང་། སང་ཆོད་དེའི་གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་གིས་ཐ་སྟོད་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན། རྫོགས་གི་དངོས་ལུས་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཆད་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་མུང་བྱ་
 གཅིག་དོན་དམ་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལ་ནི། འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་
 མུང་འདས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་སོ་སོར་དེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་

པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་གྱུ་བ་པོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྟོལ་དང་པོ་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་
བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ། སྟོལ་གཉིས་པ་ལའང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཚུལ།
གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་དཔུ་མར་གྱུ་བ་པོ། །

དང་པོ་ནི། འཕགས་མཆོག་དེ་ཡི་འཆད་ཚུལ་རྣམ་གཉིས་པོ། །རིགས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་
འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མདོ། །རི་བཞིན་སྒྲ་ཡིས་བཤད་དང་བསྟོད་ཚོགས་སུ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
ངེས་དོན་འཆད་ཚུལ་གྱིས། །རྣམ་པར་བྱེདོ། །ཞེས་པ། གྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་
བའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྟོས་
པའི་ཚོགས་མཐའ་དག་རིགས་པས་བཀག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དང་། སྟོས་པའི་མཐའ་གང་
དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་འགན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་ཆགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་བའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་
ཡས་པ་ནི་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྟོས་པའི་མཆོན་
མ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་མི་འཛིན་པ་དང་། དབང་དང་བྱིན་རྒྱལ་ས་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་སྟོས་མེད་དུ་སོང་བའོ། །དེ་གཉིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
ལའང་། བར་བྱིན་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྒྱགས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆ་དེ་
སོ་སོའི་ངེས་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

ཡང་འདི་སྟུམ་དུ། མགོན་པོ་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སའི་སྟོང་དུ་སང་གའི་སྒྲ་ལན་གསུམ་དུ་
བསྒྲགས་པར་གྲགས་པ་ལས། རིགས་ཚོགས་དང་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
ངེས་དོན་འཆད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ངེས་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི་རི་ལྟ་བུ། དེར་མ་
ཟད་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་སྟོབ་དཔོན་དེས་རི་ལྟར་
མཛད་ཅེ་ན། གཏམ་གྱི་ཚོགས་སུ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཐབས་ཚུལ་རི་བཞིན་བཤད། །
ཅེས་པ། རིན་པོ་ཆའི་སྟོང་བ་དང་། བཤེས་པའི་སྟོང་ཡིག་དང་མདོ་སྟེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རྣམས་
སུ་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཆེན་སྟོད་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྟན་པ་ཁོ་ནར་

མ་ཟད། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ནས་འབྱུང་བའི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཐབས་ལས་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཐབས་ཤེས་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་
རྣམས་ཀྱང་དེར་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་བཀའ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་ས་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
སྒྱུར་ཞིང་། རྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་དང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་པ་འདི་ལ་
སེང་གའི་སྒྲུ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པའོ། །འོ་ན་སྒྲོལ་འབྱེད་གཉིས་ནས་འབྱུང་བའི་བདག་མེད་
དང་པོའི་འཆད་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གངས་ཅན་པ་ཕྱི་མ་དག །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་
པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དག་གི་གཞུང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེའི་སྒྲུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་སྤང་བའི་དོན་དུ། ཤིང་རྩའི་སྒྲོལ་གཉིས་ཆོས་འཁོར་
ཐོག་མ་ཡི། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་མེད། །ཅིས་པ། རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་མངོན་པར་མཐོ་
བའི་ཆོས་དག་གི་བ་བཅུ་དང་། བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་སྦྱོད་པ་རྒྱ་བས་པོ་ཆེ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་
གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ངེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་ཟབ་མི་ཟབ་ཀྱི་
བྱད་པར་ནི་སྒྲོལ་གཉིས་ལ་མེད་པར་ཀུན་མཐུན་མོད། ཆོས་འཁོར་དང་པོའི་ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཟབ་བྱད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོའི་སྦྱོང་དུ་གང་ཟག་གིས་
སྦྱོང་བ་ཉིད་བདག་མེད་དང་པོའི་དོན་དུ་འཆད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནས། ཐལ་འབྱུར་བའི་བར་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། བྱང་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ནི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེར་འཛོག་པ་ལ་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་དགོས་ལ།
དེ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་ཕན་ཆད་ལ་མེད་པའི་བྱིར། བདག་མེད་དང་པོ་དང་། བྱང་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
འཛོག་ཚུལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་ས་ཀྱང་གཞན་སྦྱོང་ཁོ་ནར་འཆད་དོ། །འདི་ན་གང་དག །
བདག་དང་གང་ཟག་རང་ལུགས་ལ་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་བདེན་གྱུབ་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་གྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་བྱ་གཞི་མ་གྱུབ་པ་ཞེས་གི་སྦྱོང་བ་དེ་བདག་མེད་དང་པོའི་དོན་དུ་
འཆད་པ་ནི་གཞུང་འབྲེལ་ཁྱེད་ས་སྤུབ་གང་ན་ཡང་མི་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ། དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །ཐོགས་

མེད་ཞབས་ཀྱིས་སྒྲོས་པ་ཀུན་བུལ་བའི། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་རང་གསལ་བ། །དོན་
དམ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཞེས། །ལམ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡིན་པར་བགྲལ། །
ཞེས་བ། སྒྲིང་བུམས་པའི་ཆོས་དང་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་སྒྲོལ་འདིའི་ལྷགས་ལ། ངེས་
དོན་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་
དུ་རྒྱུན་ཆགས་ཤིང་། སྒྲོ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ན། སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ།
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ལས་དེ་འདྲ་དེ་ལམ་ལོ་བར་
པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་མོད། བསྟན་ཚུལ་ནི། ལམ་ལོ་བར་པར་སྒྲིའི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན། ལམ་ལོ་བྱི་མར་ནི་སྒྲིའི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཞིང་། བསྟན་བུའི་གཙོ་
བོར་ཡང་གྱུར་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་ངོས་འཛིན་གྲང་། འདི་ལས་གཞན་ན་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་མོད། འདི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སུ་སྒྲོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་དབྱེར་མེད་དུ་
འཆད་པའི་མདོ་དང་། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་དྲང་དོན་དུ་སྒྲོན་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་བཀའ་ཐ་མ་ན་
ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གྲང་གཉིས་སུ་བྱུང་མོད། བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་དང་། རྒྱད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་སྒྲིའི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་མཛོན་ནོ། །ངེས་དོན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་
འདི་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་འདིར་མ་ཟད། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་
ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲིང་པོའི་དབུ་མ་པ་དག་གྲང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་
སེང་བཞིན་ནོ། །

ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ལྷ་བ་སོགས་ནི། ལམ་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ། གནས་སྐབས་སུ་མེད་དགག་གི་ཆ་དང་མཐར་ཀུན་རྫོབ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་
གཞན་མེད་པར་བཞེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲིང་པོའི་ངོས་འཛིན་གནས་སྐབས་སུ་མེད་དགག་གི་ཆ་
དང་། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གང་། །འགྲོ་བ་འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་གྲང་ཐལ་རང་གི་གཞུང་དུ།

བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་མཉམ་དང་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དུ་འདོད་པས་སོ། །
 འཕགས་སེང་གཉིས་ཀ་ཡང་། ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཐལ་རང་ལྷར་བཞེད་ཀྱང་། བཀའ་
 བར་པའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་ངེས་དོན་དང་སྒྲིམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་ངེས་དོན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རྣམ་པ་གཞི་མེད་བཟྃ་བྱར་བྱས་ཤེས་ཟེར་བ་ལ་སྒྲིམ་བཟྃ་བ་དང་།
 སྒྲིང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བཤད་པའི་མདོར་བཟྃ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ལ་མ་བཤད་ན་ཆེད་དུ་བྱ་
 བ་ཉམས་པའི་སྒྲིམ་དང་། བསྒྲིམ་བྱ་ཤེས་རྣམ་མདོའི་བཟྃ་བྱ་མ་ཡིན་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་སྟགས་བཟྃ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྗེ་བཙུན་གྱི་
 དགོངས་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་བཟྃ་བྱའི་གཙོ་བོ་སྤྲས་དོན་
 མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་དངོས་བསྟན་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྒྲུར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དུམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་དབུ་མ་དེ་ནི། གཙོ་
 བོར་བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ཆོས་
 མདོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་རྒྱུད་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སྒྲིམ་པ་ནི། དེ་ལའང་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་དོན། ཐབ་སོར་
 བཞག་ནས་དབུ་མར་བཀའ་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲིམ་པའི་དབང་བསྟན་བཅོས་ཇི་བཞིན་དུ། དབུ་
 མར་བཀའ་པ་པའི་ལུགས་མཚྭ་རྣམ་གཉིས་མཐོང་། ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚོན་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དེར་འཛོག་བྱེད་གྱི་ཁྱད་པར་
 དངོས། གཉིས་པོ་མདོ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཁྱད་སྤངས་དང་སྒྱུར། གཉིས་པོ་འདི་ལས་ལྷག་པའི་
 དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་ནི། ལུགས་གཉིས་
 པོ་ལྷ་བ་གཞན་སྒྲིང་གི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཁྱད་པར་གྱི་
 གཙོ་བོ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་
 ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་དག་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་འཛོག་པ་དང་། ཐེག་
 གཅིག་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན། ཡིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཇི་ལྷར་སྒྲིང་པའི་ཚུལ། ཁྱད་
 པར་མེད་དེ་རང་རང་གཞུང་ན་གསལ། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་། སྒྲིམ་རྣམ་གཉིས་དང་རྒྱུད་སྒྲིམ་

མའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྩལ་ཇི་ལྷ་ཡིན་པ་ལ་བརྟགས་པས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་དང་། གཉིས་པ་དཔལ་སྤེང་གིས་
ཞུས་མདོའི་ལུགས། ཞེས། འཕགས་པ་ཐོག་མེད་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པར་ནི་དགོངས་
པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་རྒྱས་པར་བྲངས་ནས། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ངེས་
བཟུང་སྟེ། དེ་ལྷ་མོ་ཉམས་སུ་ཁྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དཔུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། ཉན་
རང་ལྷ་ག་མེད་དུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་
མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ནས་ཇི་ལྷ་མོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་བཀའ་རྒྱུ་བ་གྱི་ལེའུར་ཤིར་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་ངེས་འཛིན་ཞིང་།
དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་ས་བཅུའི་ཆེ་མོར་ཕྱིན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དག་ནི་བྲང་
ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཡང་བཤད་པའོ། །ཀུན་མཁྱེན་ཇོ་ནང་
པའི་གསུང་གིས། གཞུང་དེས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་མོད།
དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞུང་དེས་བསྟན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ།
ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཅིག་ཤོས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། །ལྷན་ཕྱིར་
སྐྱལ་པས་རབ་ཏུ་སྐྱབ། ཅིས་དང་། བསྐྱབ་པར། ལྷ་ག་བཅས་ཀྱི་ཁྱུང་འདས་རྩོན་ཆད་དུ་དབང་
པོའི་ལུས་བསྐྱབས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་བཤད་ཅིང་། ལྷ་ག་མེད་ནས་དེ་སྐྱབ་དུ་མེད་པར་བཤད་པ་
ཉིད་ཀྱི་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པར་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། དགོངས་འགྲེལ་ལས།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་སུ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་དང་ལྷན་
པར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་འཆང་རྒྱ་བར་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །ལྷ་མོ་དཔལ་སྤེང་གིས་ཞུས་པའི་
མདོའི་དོན་རྒྱུད་སྤེའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འབྱུང་བ་ནི། ཀུན་ལྷ་དྲག་དང་བག་ཆགས་དང་། ཞེས་
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
བསགས་ནས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་དང་། །དགྲ་བཅོམ་

ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱ་
 དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ལྟ་ག་བཅས་པ་ཁོ་ན་
 ལ་དགོངས་པར་འཆད་ན་ནི། དམན་པའི་ལྟ་ག་མེད་དུ་གཅོང་བ་དམ་པའི་ལ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་
 བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཙམ་ཡིན་པས་དབུ་མ་ཆེན་པོར་མི་འཐད་པ་དགག། །
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་བཞིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་མི་འཐད་པ་དགག། །དགྲ་བཅོམ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོར་འཇུག་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ།
 བྱུགས་སྒྲ་མ་ནི། དུམས་པའི་གཞུང་གསུམ་གྱིས་བསྟན་དབུ་མ་ལ། །སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱུན་ཞེས་
 བྱར་བོད་རྣམས་འཆད། །ཅེས་པ། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་བདེན་པ་དང་
 རྒྱུན་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲ་བས་གཉིས་ནི་གཞུང་ཉིད་ན་གསལ་བར་བཞུགས་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་སེམས་
 ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ནི་ལུགས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞུང་གང་ན་ཡང་མི་བཞུགས་
 མོད། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེན་རྒྱུན་ཞེས་པ་ནི་བོད་རྣམས་ཀྱིས་རང་དགར་
 བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། འདི་ལས་ལྟ་ག་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ནི། །མེད་ཅེས་འཆད་པ་
 རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་། །ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བསྟུ་བ་རྣམ་བཞི་དང་། །སྒྲིལ་རྣམ་
 གཉིས་སུ་དོན་འདི་གསལ་པོར་བཤད། །ཅེས་པ། དུམས་ཆོས་བྱི་མ་ནས་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་འདི་
 གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་དེར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
 ལུང་དང་རིགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདི་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་ནི་
 མི་འབྱུང་། སྒྲིལ་གཞན་ནས་བྱངས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་ན་
 ནི། དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བར་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་མི་རྟོན་པའི་བྱིར་དང་། རྗེ་བཙུན་
 དུམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དབུ་མར་བཤད་པས་དེར་མི་འགྱུར་ན་ནི། བསྟན་པ་འདི་ལ་ཆད་
 མར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཞན་མི་རྟོན་པའི་བྱིར། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཀ་མ་ལ་སྟེ་ལས་ནི།
 འཕགས་པ་ཡིན་པ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་

གཞུང་ལུགས་དབུ་མར་བསྐྱབས་ལ། དེ་ནི་འདི་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་པས་དབུ་མར་མི་འགྱུར་ན་ནི། སྟོང་ཉིད་
མེད་དགག་གི་ཆ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འདོད་པའི་བོད་སྐྱེ་ཕྱི་མང་པོ་དག་དབུ་མ་པ་ཉིད་དུ་
ལྷར་འགྱུར། དེ་བས་ན་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་གྱི་རང་ལུགས་ལ་ནི། བྱམས་པའི་ཆོས་ཕྱི་མ་
ནས་བསྟན་པའི་དབུ་མ་འདི་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་སྟོན་བྱེད་གྱི་བཀའ་དང་
བསྟན་བཅོས་གཞན་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་ནི། བྱམས་པའི་གཞུང་ཙུ་བ་ཁོ་ནར་མ་བཟད། བསྟན་བ་
བཞི་དང་། སྟོམ་རྣམ་གཉིས་གྱི་གཞུང་བཀྲ་གས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བཤད་
པ་དང་། དེ་སྐྱེ་བཞིན་པར་ཁས་སྐྱེངས་ན་ཆད་པར་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུགས་འདི་
ཉིད་ལས་གསལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་
སྐྱབ་པའི་མཐུ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། ལུགས་འདི་ཉིད་གྱི་རང་ལུགས་ལ་འདི་ཉིད་སེམས་
ཙམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འཆད་ན་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མང་པོ་པ་དེ་དག་གི་ལན་ནི། གང་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་ཡོད་གྱུར་
ཀྱང་། །རིགས་དང་སྟོང་པོ་ཆད་པ་དེར་མི་བཞེད། །ཅེས་པ། ལྷག་མེད་དུ་སྦྱང་ན་ལས་འདས་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་མི་
རུས་ཏེ། དབུ་མར་འཇོག་པ་ནི་ལྷ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་འོག་མ་གསུམ་ལས་
ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ནི་འདི་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལས་ནི་གཞན་དབང་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གཞན་དབང་སྐྱེ་མ་ལྷ་སུར་གཏན་ལ་ལབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་
ན་ཡང་། སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་རུང་དུ་ནི་འདིར་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཙན་ཐམས་ཅད་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཙན་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
རིགས་ཙན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མདོ་སྐྱེའི་རྒྱན་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
བཤད་མོད་ཀྱང་། འགྲོ་རྒྱན་དེའི་སྟོང་པོ་ཙན། །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན། མདོ་སྐྱེའི་

རྒྱན་དུ། རྒྱ་དང་བྲལ། ཞེས་པས་རིགས་ཆད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན། དེ་ནི་འགྲེལ་པས་
གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་འགྱུར་
ན། རྒྱད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པ་ལ་ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེར་ལོག་སྟེང་ཅན་བྱ་ངན་ལས་
མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི། འདོད་ཆེན་སུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉིད་དུ་
གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དུ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་བཤད་པར་འདོད་པ་དང་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་རིགས་ཆད་ཁས་ལེན་པ་ནི་འདིར་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོག་ཅིག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོས་བྱབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བ། དཔུ་མ་བ་
དག་གི་བྱེད་ཆོས་སུ་མཁས་པའི་དབང་པོ་པད་མའི་ངང་ཚུལ་སྟགས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ནི་འདི་ལ་
ཡང་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་ན། མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མི་རུང་ཞེན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམན་པར་ངེས་པ་
དང་། མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་མེད་དུ་ངེས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
མི་འཇུག་ལ། གཉིས་པ་དེ་ནི། ཉན་མོངས་ཆད་པ་སྟེང་བར་སྟེ་བ་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ལུས་
དེ་དབང་པོའི་ལུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། ཆོ་གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཆང་རྒྱ་བར་གཏན་ལ་
དབབ་པ་བསྐྱབ་ནས་འཆད་དོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་ཉན་མོངས་ཟད་གྱུར་
ཀྱང་། །དབང་པོའི་ལུས་ཀྱིས་ཇོགས་སངས་རྒྱ་བ་སྟེང་། ལྷག་མེད་དབྱིངས་སུ་ཡོན་ཏན་ཀུན་
ཟད་ནས། །དབྱིངས་རིག་ཙམ་གྱི་འགོག་པར་ཏྲག་ཏུ་གནས། ཞེས་པ། ལྷག་མེད་ནས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་མི་འཇུག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། དེར་བྱང་
ཕྱོགས་སྟགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །
བསྐྱབ་པར་མ་ངེས་པའི་དག་བཅོམ་དབང་པོའི་ལུས་མདོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྟེའི་
རྒྱན་དུ་མ་ངེས་པའི་བྱིར་མི་འོང་སྐལ་པའི་ལས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྐལ་པ་དེས་འཆང་རྒྱ་ཞིང་།

བར་སྐབས་སུ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མཛོན་དུ་བྱེད་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དེ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
བར་སྐབས་བའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་བྱང་པར་གང་ཡིན་བརྟག་
དགོས་ཤིང་། བརྟགས་པ་ན་སྐྱེ་མ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱི་མ་དཔལ་འབྱེད་གི་མདོའི་ལུགས་
སོ། །ཞེས་བཤད་ན་འཐད་པར་མཛོན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གྲུབ་མཐའ་དབུ་མར་སྐབས་པ་ལ། གསུམ་
སྟེ། རྒྱུད་སྒྲུའི་ལྷ་བ་དང་བྱང་པར་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ། རྩོམ་ཐོག་པའི་ངེས་དོན་དང་བྱང་
པར་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་འདི་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་ན་རྩོམ་ཐོག་པའི་ལྷ་ཙམ་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲུའི་དབུ་མ་རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་ཙམ་ལས་ལྷ་ག་པར་
བསྟན། དེ་ལྷ་ན་ཡང་ལྷ་བ་ལ་བྱང་པར་མེད་པར་བསྟན། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ངེས་དོན་རི་སྟོད་
པ་རྒྱུད་སྒྲུའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྒྲུའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟན་དབུ་མ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་
བཤད་བྱའི་མདོ་བཞིན་བཀྲལ། རྣམ་རིག་ལས་ལྷ་ག་དབུ་མ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཐལ་རང་དབུ་མའི་
གཞུང་དང་འདི་མི་འདྲ། ཞེས་པ། མི་འདྲ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི། འདིས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་
བསྟན་སྐྱེ་ལྷ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པའི་རྒྱལ། སྤྱོད་དང་མི་ལམ་སྐྱེ་མ་བཞིན། ཞེས་
སོགས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་རིག་ལས་ལྷ་ག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་གཞུང་འོག་མས་
སྟོན་ལ། རྣམ་རིག་ཅེས་པ་གང་བྱུང་གི་ཐད་དུ་སེམས་ཙམ་པར་འཆད་པ་ནི། བོད་བྱི་མ་དག་གི་
ཅལ་སྒྲོགས་དབྱངས་སུ་སྒྲུངས་པར་སོང་བས། དེ་ལྷ་རི་མི་འཆད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲུང་
རྒྱལ་སེམས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རིག་པར་འཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀ་
ལ་རྣམ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལ་
བཞུགས་པའོ། །

ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲུའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་གཞན་སྟོང་གི་རྒྱལ་དུ་བཀྲལ་ཡང་།
རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་མཛོན་པ་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་། མཚན་
ཉིད་གསུམ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་སོགས་མཛོན་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མ་བཤད་

པར། སྤྱིང་པོའི་མདོ་སོགས་ན་རི་ལྟར་བཞུགས་པའི་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཞུགས་
 ཚུལ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་དུ།
 གཞི་ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལ་བཤད་ཅིང་། འདིར་ནི། གཞིའམ་ཤེས་བྱའི་གནས་
 ཁམས་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་བཤད། དེར་ནི་སྦྱོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་ལ་
 བཤད་ཅིང་། འདིར་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་བཤད། དེར་ནི་ཐོག་མར་སེམས་ཅམ་དུ་ཞུགས་
 བས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། འདིར་ནི་ཁམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་རིམ་བཤགས་མ་
 ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིང་པོའི་དོན་མཐོང་དགོས་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 སྒྲུབ་པའི་ལྟ་བུས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེ་ཡང་། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་ཚུལ་བར་
 བ་དེའི་ནང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་སྒྲིན་དང་ཞེས་པ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྟ་བུ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཆ་ནས་བྱུང་པར་དུ་
 འབགས་པ་ཡིན་གྱི། ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བུའི་ཆ་ནས་མ་ཡིན། འདིར་བཤད་པའི་དྲི་མ་སྦྱོང་ཚུལ་
 གསུམ་པ་ནི་སྒྲོ་མ་བས་ཉམས་སྦྱོང་གི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སེམས་ཅན་དེ་
 དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ཞུགས་པར་གྱུར་ཅིང་། དེ་བཞིན་
 གསེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་ཡོན་གནས། ཤེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་སྦྱོང་
 ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་ཐོས་བསམ་དང་། གསུམ་པ་སྒྲོ་མ་བྱུང་ལ་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྒྲུའི་དབྱ་
 མ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབྱ་མ་ལས་ལྟག་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། གང་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་
 གཅིག་འཆད་པའི་ཚུལ། །མདོན་པའི་གཞུང་དུ་མ་གྲགས་མ་རིག་པའི། །བག་ཆགས་ས་དང་
 ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་ནི། །ལུས་ལེན་བྱེད་པ་དབལ་བྱེད་མདོ་ཡི་ལུགས། །དེ་ཕྱིར་དམན་པའི་
 ལྟག་མེད་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། །ཟུང་ན་འདས་དང་དག་བཅོམ་ཐར་པ་ཡི། །གོ་འཕང་རི་བཞིན་མིན་
 དང་ཡིན་ཞེས་པ། །མདོ་དང་མདོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་པར་ངེས། །ཞེས་པ། བྱམས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་གཞིར་བྱས་པའི་དབྱ་མ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤང་བྱ་མ་རིག་པའི་བྱུང་པར།
 བྱེད་ལས་ཡིད་ལུས་ལེན་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར། དེ་སྦྱོང་བྱེད་གཉིན་པོའི་བྱུང་པར། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་ལྟག་མེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་བྱུང་པར། དེས་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐར་པ་དང་

མུང་འདས་ཀྱིས་དེ་དང་དེའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་བྱད་པར་རྣམས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མུང་གླུ་ལ་གཞན་སྟོང་གི་རིགས་པས་བསྟན་པའི་ཚུལ། ལྷ་
བ་དེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་མཐའ་དག་སྟོང་པའི་ཤེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད། དེས་ན་སྟགས་
མེད་ཞབས་ཀྱི་ལྷ་བ་དབུ་མར་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དམ་བཅའ་བཞག་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་འདིར་ཆོས་ཀྱན་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་
ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ །ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཚུལ་དེ་མ་བཤད་པར། །གཞན་སྟོང་རྣམ་གཞག་
གསལ་བོར་སྒྲགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ། བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་སྡེ་མང་བོའི་བསམ་བཤུ་ ། རི་
སྐད་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུ་འང་། །ཞེས་སྟགས་ཀྱི་
ཆོས་དབྱིངས་སྒྲོས་བྲལ་དུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་
པར་དེས་པས། ཆོས་འདིའི་ལྷ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་
འཆད་པ་དེ་དག་ནི་མ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ན་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་བཤད་ནས། དེ་འཕགས་
མཆོག་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་གི་སྟོང་བྱར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ནི་ལེགས་ལྡན་དང་སྒྲུབ་
སྟགས་རང་སྟོང་འཆད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་འཚོ་བརྒྱད་པ་དང་
བཅས་པ་ནི། ཤིང་རྩའི་སྟོལ་གཉིས་ཀ་ནས་འཆད་པར་སྤྲང་བས། དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུང་
རིགས་ཀྱིས་ནི་རང་སྟོང་གི་འཆད་ལུགས་གཙང་མར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་
ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། རང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་འཆད་པ་ནང་འགལ་ལོ། །ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ།
སྒྲ་རྟོག་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་བྱ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྱིར་ཡང་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བྲལ་ཞེས་པ། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་
ཟེར་བ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས། འདིར་ཡང་། བརྟག་མིན་ཕྱིར་དང་བརྗོད་མིན་ཕྱིར། །
འཕགས་པས་མཁྱེན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། རང་སྟོང་གི་གཞུང་ཚུད་བྲལ་ན་ཆོས་དབྱིངས་
འཕགས་པས་མཁྱེན་ཚུལ་མཆོན་ཉིད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་བཤད་དོ། ། །ངོ་ན་རྟོག་ངོར་ཆོས་

དབྱིངས་རང་སྟོང་དུ་ཁས་སྤངས་པས་མི་ཆོག་པ་ཅི་ཞེན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
 རོའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་རང་གི་སྟོང་པ་དང་། དེ་ཆོས་དབྱིངས་དངོས་
 ཀྱི་སྟོང་པ་ནི་གཞན་སྟོང་གི་འཆད་ཚུལ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་སྤྱར་ཆོས་དབྱིངས་རང་སྟོང་དུ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་སྟོང་རང་སྟོང་མིན་ཚུལ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། སྤྱི་མཐོང་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་དེའོ། །སྒོ་བུར་སྟོན་དང་འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས། །རི་ལྗར་སྟོང་ཚུལ་
 གསལ་པོར་གསུངས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྟོན་དོན། །སྟོན་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་དུ་བརྗོད། །ཅེས་པ་དེའོ། །གཉིས་སྟོང་ལྷག་མ་ཡོད་ཅེས་བཤད་ལས་ཤེས། །ཞེས་པ།
 འགྲེལ་པར་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས། རི་རྒྱུད་དུ། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་
 ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྗ་
 བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་སྤྱོད་མེད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་
 དོ། །བོད་ཕྱི་མ་གང་དག །རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་དང་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་།
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྦྱིར་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱན་བཏགས་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་
 དེའི་སྟོང་དུ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་
 འབེབས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་འདྲ་དེ་ནི། སྒྲིལ་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ལྷ་བའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་མིག་སྟོངས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཡིད་གཏན་དུ་མི་རུང་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། སྟོན་
 གངས་ཅན་དུ་བྱོན་པའི་ཆེན་པོ་ཀྱན་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བོད་ཕྱི་མ་དག །ལུགས་འདིར་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེ་ལ་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ཞེས་ཟེར་མོད། དོགས་པ་དེ་ནི་རྗེ་བཙུན་ཉིད་
 ཀྱིས་བསལ་ཟིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་བཞིན་འོད་གསལ་རོ་བོས་མི་སྟོང་ན། །དེར་འཛིན་
 སྤང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ལན། །རྒྱ་དང་རིན་ཆེན་ནམ་མཁའི་དབེ་གསུམ་ཀྱིས། །གནས་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པའི་ས་བོན་སྤོང་རུས་པར་གྱུབ་པ་ན། ཚད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་ལྟ་བུ་ནས་བཤད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་དེར་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེར་ཡང་མཚན་
འཛིན་རི་སྟེང་པ་སྤང་བྱ་དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞིའི་དུས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པ་
དེ་གནས་ལུགས་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པར་ནི། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་
གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་སུ་གསལ་བར་བཤད་ལ། དེ་བས་ལྟག་པའི་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཚུལ་དང་
སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་ནི་རྒྱད་སྟེ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འང་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོད་ཕྱི་མ་དག །བདེན་གྱུབ་ཁས་ལེན་པའི་གྱུབ་མཐའ་གང་དུ་ཡོད་པ་
དེར། བདེན་འཛིན་སྤང་བྱར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་
ལུགས་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བདེན་པར་གྱུབ་པོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ནི།
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་གྱུར་ན། །དེ་ལ་ཞེན་སྟོང་བྱེད་མ་མིན་པ་ཅི། །ཞེས་པས་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྤང་། རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་གྱུར་ན། །སྟོང་བྱེད་སྒྲིབ་སོགས་
འབྲལ་རུང་ཡིན་པར་ངེས། །ཞེས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་སྟེ། གསེར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
དག་ན། དེའི་གཡའ་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་པོ། །དེ་ལྟར་རྣལ་མའི་ལན་བཤད་ནས།
མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ལན་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་པར་གྱུབ་གྱུར་ན། །དེར་ཞེན་སྤང་མི་རུང་
ཞེས་མང་པོ་སྟེ། །བྱོད་ཀྱང་སྟོས་བྲལ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཆད། །དེ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་དུ་རུང་བ་
ཅི། །ཞེས་པ། ཅོད་པ་འདི་ནི། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་
སྟོས་པ་ཡིན་མོད། དེས་ནི་བྱོད་ལ་མི་ཡན་ཏེ། དེར་གཞི་གཅིག་བདེན་གྱུབ་དང་། གཉིན་པོས་
སྤང་རུང་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །མཚུངས་པ་འདི་ཡང་རི་བཞིན་
དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་དང་བདེན་གྱུབ་ལ་བྱུང་བར་འབྱེད་པའི་ལུང་གྱུབ་མཐའ་གོང་འོག་
ཀྱན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པ་དང་། སྒྱིར་གྱུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་
ནས་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་གྱུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རང་ཆོག་སྟེ་ཕྱི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་རང་གི་
གཞུང་གཅང་མ་དག་ཏུ་ནི་མཐར་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ན། བདེན་པ་ཁས་
ལེན་པ་ལྟ་བུ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་གཅིག་བདེན་པ་དང་བདེན་མེད་གཉིས་ཀར་དུ་ཁས་ལེན་

བ་ཁྱེད་གྱིས་ནི། ཏྲག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས། གང་ཞིག་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་ཏྲག་ཁྲོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་
 ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དཔེ། ཤེས་བྱེད་དོ། །
 དང་པོ་ནི། འོན་ཀྱང་ཐ་སྐད་ནུམ་པར་འཛིན་པའི་ཆོ། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་བདེན་པར་ཁས་
 སྒྲངས་ཀྱང་། །མཉམ་བཞག་སྒྲོས་བྲལ་ནམ་མཁའི་རང་ཉིད་ནས། །རི་སྒྲེད་སྒྲོས་པའི་ཆོག་ས་
 འགའ་ལུས་བ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དག་གིས་བསམས་པ། ནལ་
 འབྱོར་སྒྲོད་པ་བ་དག་གིས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མཆོན་མར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་མཆོན་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོ་
 བསྟན་པར་མ་རུས་སོ་སྐྱམ་པ་ལ། རྗེས་གྱི་རྟོག་པ་དང་བརྗོད་པས་མཆོན་མར་འཛིན་ཀྱང་། དེ་
 ལམ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ནི་སྒྲོས་པའི་མཆོན་མ་མཐའ་
 དག་བཀག་ནས་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། མཆོན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སེལ་རུས་ཤེས་པའོ། །ཡུལ་ཆོས་
 དབྱིངས་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་ན། དེ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་མི་རུས་ཞེས་བ་ནི་
 གླ་བའི་ཞབས་སོགས་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་མོད། ཐོགས་མེད་ཞབས་གྱིས་བྱམས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་
 བ་ན་ནི། འཛིན་པ་ཀྱན་བཏགས་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་
 མཉམ་བཞག་ཏུ་འཛིན་པ་རང་གི་རང་གིས་ཞི་བར་རུས་ལ། དེའི་ཆོ་མཆོན་འཛིན་རང་སར་དག་
 བ་ཉིད་གྱིས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། མཆོན་མེད་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཉམས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་འགྲེལ་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རི་སྒྲེད་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད། །
 ཉོན་མོངས་སྒྲོག་པའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། །ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཆོས་
 དབྱིངས་ནི་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་རུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་ཤེས་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཛིན་པ་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱད་
 སྒྲ་མ་དང་ཐོགས་མེད་ཞབས་གྱི་བཞེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། དབུ་མ་པར་ཁས་ཆེ་བ་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལ། འདུས་
 བྱས་གྱི་ཆོས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མཆོན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པ་དབུ་
 མ་བ་དག་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེན། ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་དབུ་མར་གྱུབ་པའི་རྒྱད་སྒྲའི་ཡུང་

གིས་དོན་སྣ་མ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྟོགས་པའི་
 གྲོ། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་དང་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀྱན། །སྤོང་བྱེད་གཉིན་པོར་རྒྱུད་སྒྲའི་གཞུང་
 གིས་བསྟན། །ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བཀྲལ་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི། ཇི་སྒྲིབ་དུ། འགྲོ་
 བཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། །རྟོགས་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་ཉིད་དེ་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་དག་ཕྱིར། །
 ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་
 མོངས་ངོ་བོ་མེད་གཟིགས་པ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བའི་ས་
 བོན་གྱི་གཉིན་པོར་འཆད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་དག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་སྒྲིབ་པ་གཙང་མ་དེའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལུགས་ལྡན་དང་སྒྲིབ་པའི་ཞབས་གཉིས་ཀས་
 བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་ས་བོན་དུངས་ཕྱུང་བ། །རྟོགས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 མིན་པ་གཞན་ལ་མེད། །དེ་དུངས་འབྱེན་པའི་གཉིན་པོ་སྒྲིབ་པ། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་
 མེད་གཞུང་གིས་བཀྲལ། །ཞེས་པ། དུམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་
 བཀྲལ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། །དུམ་མའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་གི་ས་བོན་དུངས་
 འབྱེན་པར་རྣམས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁྱབ་འབྲེལ་ནི། དེ་དུངས་ཕྱུང་བ་སངས་རྒྱལ་
 ལས་གཞན་ལ་མེད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། །ཕྱོགས་ཆོས་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པར་མི་རྣམས་ན། བདག་མེད་གཉིས་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པ་ཇི་ལྟར་རྣམས་ཤེས་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་པ་ལ་བྱིའོ། །ལྟ་བུ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ལྟ་བུ་སྒྲིལ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལས་འདས་
 བར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར་
 དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས། དོན་མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡང་མི་དམིགས་
 པ་སྟེ་སྟེ། །ཞེས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དེས་དོན་མཐའ་དག་རྒྱུད་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟན་
 པའི་རྩལ་ལ། གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དངོས་དང་། བོད་ཕྱི་མའི་ལུགས་དགག་པ། རང་

གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལམ་ལོ་གསུམ་གྱི་ངེས་དོན་རི་སྟོང་པ། རྣམ་བདུན་རྩི་རྩེ་ཆོས་སུ་ངེས་པ་
 དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གཅིག་ཕུ་ཉིད། གནས་སྐབས་དབྱེ་བས་རྩི་རྩེ་བདུན་
 དུ་བཤད། ཅེས་པ། ལམ་ལོ་གསུམ་པོའི་ངེས་དོན་རི་སྟོང་པ་ནི་བདག་མེད་པ་གཉིས་སུ་འདུ་
 ལ། གཉིས་པོའི་ངོས་འཛིན་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་རིག་རང་གསལ་བ་དེ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་དང་། ཆོས་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་སྟོང་པའོ། སྟོང་ཚུལ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཆ་
 རས་ཡིན་གྱི། མེད་པར་དགག་པ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས།
 གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་
 ཡོད་པ། དེ་ཉིད་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་དང་། གཉིས་དངོས་མེད་དང་དངོས་མེད་པའི།
 དངོས་པོ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། སྤྱི་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན།
 ཞེས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་རྩི་རྩེ་ཞེས་བྱ་ལ། རྩི་རྩེ་དེ་ལ་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། མ་དག་པ་ལམ་ལོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཅན་
 དང་། དག་ལ་མ་དག་པ་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཤིན་ཏུ་
 དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་
 སེམས་ཅན་དང་ཁམས་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པའི་སྟོང་པོ་དོན་གཅིག་ དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ནི་ལྟོག་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ནོ། །
 དཔེར་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་ལྟོག་ནས་དགོ་འདུན་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆ་
 རས་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དང་བཅས་པའི་ཆ་རྣམས་འགོག་པའི་
 བདེན་པའོ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱལ་ཆ་ནི་མེད་དགག་ཏུ་སོང་བས་བདེན་པར་མི་རུང་ངོ་། དོན་དམ་
 པའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་ལྟོག་པས་བྱེ་ན། བྱང་ཆུབ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་།
 བྱུང་བ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཐིན་ལས་ཏེ་གསུམ་མོ། ལམ་ལོ་ཐི་མ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐའ་དག་
 དེ་དག་ཏུ་བསྐྱབས་པར་བྱས་མོད། ལམ་ལོ་དང་པོའི་ངེས་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དེ་རྩི་རྩེ་

བདུན་ལས་གང་དུ་བསྟུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བར་རུས་
མོད་ཀྱང་། གཞུང་འདིར་མ་བཤད་པས་དམན་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱང་གཞི་དང་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱང་འབྲས་
གསུམ་ཀ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟུ་བར་རུས་སོ། །མདོར་ན། བསྟན་བཅོས་
འདི་ནི་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་དེས་དོན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་དེས་དོན་ཞེས་པ་ནི་སྒྲིལ་ས་
པས་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་དེས་དོན་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་
བཅད་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་བཞག་ཏུ་རུང་བ་དེའི་ཆེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་བརྟག་པའི་
མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་ཡང་དེར་བཏགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་སྤྱིའི་འགྲེལ་བ་ཐལ་འགྱུར་ལུགས་སོ་ཞེས། །སྤྱི་བ་དེ་དག་གང་མའི་
རྒྱ་མིན་ནམ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྒྲ་བ་གྲགས་པ་ཡི། །རྗེས་འབྲང་སྒྲིལ་འབྱེད་ཡིན་པར་
ཁས་ལོང་ཞིང་། །ཞེས་པ། བོད་ཕྱི་མ་དག །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྟ་
ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་དག་ནི་སེམས་ཅམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ། རྒྱུད་སྤྱིའི་
འགྲེལ་བ་ནི་སྤྱིར་དབུ་མ་དང་། བྱེ་བྲག་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་
ལུགས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། བདེན་འཛིན་རི་སྟེད་ཉོན་མོངས་པའི་
སྒྲིབ་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དེ་ལ་བཞད་གང་དུ་བྱ་བ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་
པའི་སྟོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ལུགས་འདི་ན་
མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་སྟོན་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་སུ་
འཆད་ན་སྒྲ་བའི་གཞུང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་འབྱེད་རྩལ་ནི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་
བསྟན་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་
འབྱུང་བའི་དེས་དོན་དོས་འཛིན་རྩལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྤང་བ་དང་། འཁོར་ལོ་

བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གི་སྟོལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྒྲུང་བ་དང་། རྒྱུད་སྒྲུབ་ཅུ་བར་ཤེར་མདོའི་དངོས་བསྟན་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་བ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྒྲུང་བ་དང་། སྟོལ་གཉིས་པོ་ལ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྒྲུང་བ་དང་། གཞི་དུས་སུ་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་འཁོར་འདས་ཀྱན་གྱི་གནས་སུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་དང་། ལམ་དུས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་དང་། འབྲས་དུས་སུ་སངས་རྒྱུ་ལྷ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་འབྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། དོན་དམ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་གཡུང་དུང་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོལ་ནི་ལྷ་བས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་གོང་ནས་ཐལ་རང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་དག་མ་མཐུན་པའམ། མཐུན་བཞིན་དུ་གཞན་དག་སྔོངས་པར་མཛད་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བྱེད་ཅག་གིས་སྟོབ་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཅུ་འགྲེལ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་གིས་སྟོང་པོ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་གསུམ་དུ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཆོས་དབྱིངས་མཐོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྷན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྒྲུངས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ལོག། །གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཆེ་ལྷ་བས་བཀྲལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་འདི་ཐལ་འགྱུར་གོ་ཆོད་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དུམས་མགོན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་དང་ཆོས་གིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀྱན་གཞིའི་ཆོས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ས་བོན་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཆ་སྟེ་རྣམ་གསུམ་

[illegible]

འདི་ནལ་འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡིན་མོད།
 མྱོལ་འབྱེད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།   ཐལ་རང་དུ་གྲགས་པའི་གཞུང་
 གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་མ་ཡིན་མོད།   རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་
 གིས་ཀྱང་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།   སྒྲོབ་དཔོན་དེ་དག་   །

དང་། འགྲེལ་ཆེན་སྒྲིལ་མ་གསལ་བ་དང་། རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་བ་དང་། དབྱེས་པ་དོ་རྩེ་ཅུ་བའི་རྒྱད་དུ། སྤྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཉེ་ནི་རྒྱ་སྐགས་སྟོང་བ་ཉིད། རུ་ནི་ཆོགས་དང་བྲལ་བ་ཏེ། ཀ་ནི་གང་དུ་འང་མི་གནས་པའོ། ཁེས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིལ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྐགས་པའི་དོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་བ་དང་། རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི། ཁེས་བྱ་བ་ལ་སྐགས་པ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་སྒྲིལ་རང་རིག་ཏུ་བཤད་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་བ་དང་། དོ་རྩེ་གྱུར་དུ་འང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སྤངས་གཞི་བཤད་བ་དང་། བདག་མེད་དང་རང་བཞིན་ཤིར་བྱིན་སྐགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཡུམ་གྱི་སྒྲར་གཏོན་ནས་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་བ་དང་། དོ་རྩེ་གྱུར་ཁེས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་དབྱིངས་ལ་འཆད་བ་དང་། གཟུགས་སྒྲིལ་སྐགས་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས། ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་སྒྲིལ་སྐགས་ཀྱན་བཏགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲིལ་སྐགས་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་ལ་སྐགས་པའི་དོ་བོར་ཁས་སྤངས་ནས་འཆད་དགོས་བ་དང་། སམ་བུ་ཏེ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་བ་ཉིད་དོས་འཛིན་པ་ན། གྲུད་དུ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱ་མིན། གཞི་བཞིན་རྟོག་གིས་བརྟག་དཀའ་བ། གཉིས་སྤངས་གཉིས་སུ་མེད་བ་ཏེ། གཞི་བཞིན་ལམ་གྱི་དེ་ཉིད་ཉོན། ཁེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པའི་སྒྲིལ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་བ་སྒྲིལ་གསུམ་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཆེས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱགས་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བཤད་བ་དང་། བྱང་པར་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ལས། གང་གིས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་མི་ཤེས་པ་དེས་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མི་ཤེས་སོ། གཞི་མི་ཤེས་པས་དོན་དམ་པའི་སྒྲིལ་མི་ཤེས། དེ་མི་ཤེས་པས་སྐགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ། ཁེས་སྐགས་ཤིན་ཏུ་མང་དོ། གཞི་ལ་འདིར་དོགས་པ་གཉིས་ཤིག་སྤང་དགོས་པ་ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་ནི་སྤངས་ཟིན་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། དབྱུང་ཐལ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་པ་བྱེད་ཅག ཐ་སྙད་དུ་བདེན་གྲུབ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བདག་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིན་རྟོག་གྱི་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དག་འགལ་ལོ། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དོས་འཛིན་འབྲུལ་ལོ་སྒྲིལ་དུ་དོགས་པ་དག་བོད་བྱི་མ་ལ་འབྱུང་

མོད། བྱམས་ཆོས་ཀྱི་བཤད་སྟེན་ལྟོས་པ་ནས་རྒྱུད་པ་གཅིག་ལ་དེའི་ངོས་འཛིན་མེད་དགག་ལ་
བྱེད་པ་བྱུང་ཡང་། དེའི་བཤད་སྟེན་སྒྲིམ་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ཞེས་གྲགས་པ། བཅན་ཁ་བོ་ཆེའི་
བཤད་སྟེན་དུ་བྱུང་བ་ལས། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སྒྲིམ་ལྟར་འཆད་པ་ཉིད་
ལེགས་ཏེ། གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་གི་ཆོས་ཟིན་དང་མཐུན་ཞིང་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་གུང་འགྲིག་པ་དང་། མེད་དགག་ལ་བཤད་ན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་དང་གིན་ཏུ་
འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་དང་བཅས་
པ་ན། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ལུང་རིགས་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན།
དེའི་ལྟ་བུ་བཤད་པའི་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེ་ན། ལན་ལ་གསུམ་ཏེ།
རང་རིག་རང་གསལ་གྱི་ཤེས་པས་མཆོན་འཛིན་མཐའ་དག་སེལ་རུས་པ་དང་། དེ་མི་རུས་ན་ཟླ་
བའི་གཞུང་ལའང་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུད་སྒྲུབ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོས་དོན་ལའང་ཏ་ཅང་ཐལ་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་འདིར། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་
མེད་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཤེས་བྱེད་དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཞེས་པ། ལུགས་ལུགས་
ཀྱི་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་ངོས་དོན་ནི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དང་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་
ལ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་
གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་ནི། རི་རྒྱུད་
དུ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་དུ། །ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་
རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་བརྒྱ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་གསུངས་སོ། །དེ་མི་
གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཏྲགས་དཔེ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་དཔག་གམ་
དེས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
ཕྱིར། དེ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། རྒྱུར་སྒྲུབ། བརྟག་མིན་རྗེས་དཔག་བྱ་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་དང་དེའི་ངོར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གཅིག་དང་

དུ་མ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་མི་རྣམས་པར་ཉམས་སུ་སྦྱང་བས་ན། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཡབ་ཀྱང་དགོས་པ་དང་རྣམས་པ་མེད་པར་དགོངས་པའོ། ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཆེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དོན་དང་མཐུན་པར་འཛིན་པ་ཡང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང་མ་གཟིགས་པ་ཉིད་ལས་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་པར་དགོངས་སོ། །དེ་ཡང་མཉམ་བཞག་གི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་དངོས་དེ། ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྔོང་ཆོད་དེ་དོན་དམ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་དེར་སྒྲིམ་ནས་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་མཐའ་འཛིན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་དག་གི་ལྷགས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་གསུངས་ཀྱང་། རང་རིག་རང་གསལ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ན། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོས་པའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། །རྟག་དང་ཆད་པའི་མཐའ་རྣམས་ཀུན་ལས་གྲོལ། །ཞེས་པ། ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་པ་གང་ཞིག །གཟུང་འཛིན་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་སྒྲིགས་རེ་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་ཐོས་བསམ་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་དང་། དོན་དེ་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་མ་བྱས་ན། རང་རིག་རང་གསལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྒྲུབ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དག་ནི་སྟོང་པོ་མཐོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ནི་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོས་པའི་ཆོགས་མཉམ་བཞག་དེར་མི་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་བ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བྱེད་འཛིན་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་ན་དེ་ལྟ་ག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིར་ཡུལ་བཀག་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལ་མཚན་མར་ཞེན་པ་ཁེགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ངོ་བོས་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་བདེན་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་ན་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་མི་གྲོལ་ལོ་སྟམ་ན། ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་། རང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་ན་རྟག་

པ་དང་། དེ་འདྲ་དེ་ལ་ནམ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་པ་ལོག་པ་ཉིད་ཁས་སྒྲུངས་ན་ཆད་པའི་
མཐར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ། རྣམ་ནམ་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
མི་སྲིད་པ་དེ། ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། རྟག་པའི་མཐར་འགྱུར་བ་ག་ལ་
ཡོད། ཅེས་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་གྱི་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་གྱིས། རྟོག་གོ་འབར་བར། རང་གི་
ལུགས་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས། །མཁས་པར་རྫོམ་གཞན་འདི་སྐད་སྒྲ། །དེ་ཉིད་བདུད་ཅིར་འཇུག་པ་
ཡང་། །རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པས་ལེགས་པར་བསྟན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཐོག་མ་
མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་།
ས་རབ་རྩ་དགའ་བ་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་སྒྲ་སྒྲུབ་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལུགས་གཞན་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། རོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དོན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་བཞིན་
དུ་མཁས་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དག་འདི་སྐད་སྒྲ་སྟེ། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་ནས། དངོས་པོ་གཉིས་པོ་
མེད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་དངོས་མེད་པའི་ཡོད་པ་ནི། །ཡོད་ལ་སོགས་པ་སྟོ་ཡི་ཡུལ། །དམ་པའི་
དོན་དུ་འདོད་དོ་ལོ། །ཞེས་སོགས་དབུས་མཐའི་ལུགས་མང་པོ་ཕྱོགས་སྒྲ་མར་བཞག་ནས། དེ་
སུན་འབྱེན་པ་ན། བྱང་རྒྱལ་དམིགས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །སྟོན་པའང་དམིགས་དང་བཅས་པར་
འགྱུར། །མི་རྟོག་སྟོར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་པོ་ལ་ནི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་
གྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཉེས་པ་
དེ་དག་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ཞིབ་མོར་ནི་གཞན་དུ་འཆད་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་
བའི་སྟོབ་དཔོན་མཐའ་དག་ལེགས་ལྷན་གྱིས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འཆད་དམ་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ངོར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ཞེས་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ནི་མཉམ་གཞག་སྒྲུང་བཅས་སུ་བཞེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐོག་མ་མེད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་
སྟེ་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་ཞབས་གྱིས་ངེས་དོན་

མ་གཟིགས་ཤེས། །འཆད་པ་དེ་འདྲ་སྒྲིལ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་
 སྒྲིལ་པའི་འགྲེལ་བར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དེ་དེས་དོན་གོ་ཆོད་པོ་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་
 བའི་ཞབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་སྟོན་མ་གསལ་བར་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟའི་ནང་ཆན་ཀྱི་དོན་དམ་
 བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་དང་འགལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་འང་རང་རིག་མི་བཞེད་ན། དབུ་མ་ལ་
 འཇུག་པར་གནས་སྐབས་དེར་དེ་ཁས་སྤངས་པ་དང་མཁྱེན་བཟང་བྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་
 ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད། །ཅིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་ལུགས་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། འདི་ནི་
 གསལ་བྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་མི་འགྱུར། །ཞེས་པར་ཐོགས་མེད་མ་བཟངས་པར།
 དབྱིག་གཉིན་ལ་སོགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུགས་སུ་མ་རྒྱུད་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལེགས་
 ལུན་གྱིས་བཤད་པ་དེ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི།
 སྒྲིལ་པས་ཉམས་སུ་བྱོད་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་གིས་
 བསྟན་པ་དེ་འགོག་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་དེ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱས་པར་ཁས་ལེན་
 དུ་རྒྱག་ན་འང་བཀའ་ཐ་མའི་མདོ་ཉིད་དང་འགལ་བས་སོ། །ཐ་སྙད་དུ་དོན་དམ་པ་སྟོའི་ལུལ་དུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་
 ལས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་གསལ་བའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ལུང་རིགས་རྒྱུད་སྒྲིལ་ཅ་
 འགྲེལ་གཉིས་ན་མེད། །ཅིས་པ། དེར་ནི་དེ་འདྲ་དེ་གཅིང་བདེ་རྟག་བདག་དང་། རྟག་བརྟན་
 ཞི་བ་གཡུང་དུང་དང་། གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེ་ནས་བཤད་
 པའི་ལྟ་བུ་ཀྱང་མཆན་འཛིན་མ་ལུས་པ་སྟོང་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་བོད་སྐད་ཕྱིར་བྱོན་
 པའི་ཆེན་པོ་པལ་ཆེ་བ་དག་གི་ངོར་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་འདི་ཡང་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འོག་
 དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིའི་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་ན་རྟོ་རྗེའི་ཐེག་
 པར་ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ལ། གསུམ་སྟེ། མཆོམས་སྒྱུར། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས། དེ་ལ་དོགས་
 པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་སྒྲིལ་པའི་ཚོགས་ཀྱི་བཀག་བྱས་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་
 ལྷག་མར་ལུས་གྱུར་ན། རྫོགས་སངས་རྒྱ་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས། སྒྲ་བོ་དེ་ཡིས་དོན་འདི་
 བསམ་པར་གྱིས། ཞེས་པ་ལ། རི་སྐད་དུ་སྒྲ་བ་ནི། བོད་ཕྱི་མ་མང་པོ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
 ཅེས་བྱ་བའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། དེ་འདྲ་གཉིས་པོ་བདེན་མེད་ཅེས་པ་
 ཅམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་མོད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཉིད་འཛིན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འདོད་
 པ་དང་། ཡང་གཟུང་བ་ཀྱི་བཀག་སྒྲིལ་དང་འཛིན་བ་ཀྱི་བཀག་སྒྲིལ་ཤེས་པའི་དོན་ལྟ་ཅི། ཐ་སྙད་
 ཅམ་ཡང་རྒྱ་པའི་ལུས་དུ་མ་གྲགས་པར། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་ཉིད་ཅེས་
 པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཅམ་གྱིས་བྱམས་ཚོས་བར་བ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་ཐག་བཅད་པར་འདོད་པ་
 དང་བཀའ་ཐ་མ་དང་བྱམས་པའི་གཞུང་བར་མ་ནས་འཛིན་བ་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བ་
 མེད་དོ། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྒྲོང་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་ལྟ་
 ཞོག། བྱོགས་ཅམ་དུ་ཡང་སོང་བ་མེད་པས། དེ་དག་གིས་བསམས་པའི་དོགས་པ་ནི་རེ་ཞིག་
 འདིར་བཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། འདིར་བཅད་པར་བྱ་བའི་དོགས་པ་དེ་གང་ཞེན། བཀའ་ཐ་
 མ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ། ཀྱི་ཏུ་བཀག་སྒྲིལ་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་
 པ་གཉིས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཀྱང་། གཉིས་པོ་དེས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་
 དུས་ཀྱི་དང་། སྒྲོང་པ་དེ་ལུས་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་དུས་ཀྱི་དང་། སྒྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་
 པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འཆད་པ་
 ཁོ་ནར་མ་ཟད། གསུམ་པོ་དེ་གཞི་ལམ་འབྲས་ལུས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་དུ་བཤད་
 ལ། དེའི་ཆོ་གསུང་རབ་དེ་དང་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་
 ཀྱི་ས་བོན་སྒྲོང་མི་རྣམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པར་གཏན་ལ་མ་
 ཕབ་པས་ན་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་
 པ་དེའོ། གང་གིས་ན། དོན་འདི་བསམ་པར་བྱའོ། ཞེས་པ། འཆད་པར་འགྱུར་མ་ཐག་པའི་
 ལུང་དང་རིགས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་སྒྲོག་དོན་ལ་ཆད་མ་

འཕེན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་བཞོན་ནས་དངོས་དོན་ལ་ཚད་མ་སྒྲིད་པ་དང་། དེས་
ན་རྣལ་འབྱོར་སྒྲིད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟུང་བར་གྱུ་བ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོན་
པའི་སྒྲགས་དོན་བསམ་བྱས་པས། །ཡེ་ཤེས་ཆོག་ས་བསམ་ནས་པར་དག་གྱུར་ནས། །སྒྲོང་ཉིད་
ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་དང་ཡིན་ཞེས། །ལྟག་པའི་ལྟ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་ལ།
བསྟུས་དོན་ཐལ་འགྱུར་དགོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ཆོས་ཅན། བདེ་
དགུས་གསང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དང་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་གོམས་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲོས་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་སྒྲོང་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་ལམ་
འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པར་གཞུང་དེ་དག་དུ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་
བས་ན་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ཆེ། ལུ་ཏྲ་རྩྭ་ན་བཟོ་སྒྲུ་མ་ལྷ་རྒྱུ་ཀོ་ཉླ་ཉླ། ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ང་རྒྱལ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ལྟག་པའི་ལྟ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གང་གིས་དེ་མི་
དབང་བར་ཐལ། སྐྱབ་པ་པོ་དེས་ཉམས་ལེན་དེའི་ཆེ་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོན་པའི་སྒྲགས་ཞེས་པ། ལྟ་སྐྱབ་
མ་ལྷ་རྒྱུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསམ་པར་བྱས་པས་ནི་བསྒྲོམ་བྱེད་སྒྲོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ལྟག་པའི་རིགས་པ་གཞན་མ་བསམས་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོག་ས་
བསམ་གི་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་ནས། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལྷོ་ཉླ་ཉླ་
ཞེས་གོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོའི་ལུ་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་འདིར་ཆོས་ཅན། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སྒྲོང་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐོག་མར་ཉམས་སྒྲོང་བྱེད་
ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲགས་ཀྱིས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་བསམ་བྱས་ནས། །དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་
ལྟག་མར་ལུས་དེ་ཉིད། །སོ་སོའི་ཆོག་ས་ལྟག་པའི་ལྟར་བསྐྱབས་ནས། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཆང་
རྒྱ་བྱེད་མིན་ནམ། །ཞེས་པ་འདི་ལ། བསྟུས་དོན་གཏན་ཆོག་ས་སྒྲོང་དགོད་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་

གསུམ་ཚིག་དོན་གྱིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཅན།
ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ་ལྷག་པའི་ལྷ་ཉིད་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྩལ་ས་ཚས་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་དང་། རྩལ་བྱུང་རིགས་པས་སྐྱབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྲུལ་པ་དང་། ཡོག་ཤུལ་དང་། སྤྲུལ་ཏེ་ལྷ་སྤྲུལ་ལྷགས་ཀྱིས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
པོ་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསམ་པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་ཐལ་རང་པ་ལྟར་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་དེར་བསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་དོན་སེམས་པ་དེའི་ཚེ་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཚས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མར་ལུས་ཤིང་བཞག་པ་དེ། རྒྱུད་ཅིག་གིས་སམ། རོ་རྩེ་ཚོགས་
གསུམ་གྱིས་སམ། མཛོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པ་ལྷ་ལྷ་སྤྲུལ་ཐབས་སོ་སོ་ནས་འབྱུང་བའི་ཚོགས་
ལྷག་པའི་ལྟར་བསྐྱབས་ནས། སྐྱབ་པ་པོ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
ཞེས་པ་བསྐྱངས་པའི་ཚིག་གིས་ཡིན་པར་འཆད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷགས་དེ་མི་མཐུན་པའི་རྩལ་ས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པའི་ལྷ་དང་
རིགས་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་རུང་ན། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐོག་མར་སྤྲོད་པ་ཉིད་
སྒྲིམ་མི་དགོས་པ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེད་ཚོགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོའི་སྒྲིམ་ལྷ་སོ་སོ་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་
ཐལ་བ་དང་། བཅོས་མིན་གྱི་རྟོན་བརྟོན་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་། སྤྱི་ཏེ་རུ་ཀ་ཏེ་ཅས་དྲན་
པ་སྒྲོན་དུ་གཏོང་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། གནས་རྒྱལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པའི་གཞི་མཐུན་སྤྲོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་མང་པོ་དག་ལུང་ལ་རྟོན་ནས་སྒྲོན་པར་རུས་སོ། །དོན་འདི་ལ་བོད་བྱི་མ་དག་ན་རེ།
ཨ་རྒྱ་གོ་ཉེ་ཞེས་གང་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ངོས་
འཛིན་ནི། ཡུལ་སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྒྱལ་རྒྱུད་མར་ལ་མར་བཞག་པ་
བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་སྤྲུལ་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ལྷ་བས་སུ་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུང་། སྤྱིར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བརྟོགས་པའི་ཐབས་
དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ནི་འདིར་ཡང་
མི་སྐྱབ་པ་ཡིན་མོད། བྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན། རིགས་པ་དེ་ལ་མ་རྟོན་པར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བརྟོགས་པའི་

ཐབས་མེད་པ་ཉིད་ཞེ་འདོད་དུ་སྒྲུབ་པ།   དེ་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་འདི་ལྟར་འབྲུག་པ་ནི།
གཉིས་ཏེ། ལུང་རིགས་ཀྱི་གཞོན་པ་དང་། ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གོགས་བྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚྲིགས་སོག་གི་ཉམས་ལེན་དེ། དབུ་མ་ཐལ་རང་དུ་སྒྲུབ་
དག་གི་ལུགས་གཙང་མ་དེ་དང་འཛིན་ཚུལ་འབྱན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དེར་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རང་
གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོང་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བ་
གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི་མེད་པར་
དགག་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཆད་ལ། ཡེ་ཤེས་ཚྲིགས་བསག་གི་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་དངོས་ནི་ལྟ་
དང་རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་ཁོ་ནར་ངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་རྒྱལ་བཞག་གི་དབུ་མ་བསྟན་པའི་དབྱེར་མེད་དེ་གང་ལ་བྱེད། སྒྲོང་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ནམ། ཡེ་ཤེས་སྒྲོང་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན། །དང་
པོ་ལྟར་ན། བྱེད་ཀྱིས་དེ་འདྲ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་འཕགས་པའི་
མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་མི་སྤྱིད་པའི་ཁས་སྤངས་ཉམས་པ་དང་། དབྱེར་
མེད་རྒྱུའི་སྒྲོང་ཉིད་དེ་ཡང་གཞན་སྒྲོང་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ནི་མི་སྒྲོང་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་དེའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་གྱུར་ན། ཐོགས་མེད་ཞབས་གཞུང་ལྟ་བ་རྗེ་
ལྟར་འབྲུལ། །ཞེས་པ། རྒྱགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚྲིགས་སོག་གི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་
མའི་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་གྱུབ་ཅེས་ཁས་ཀྱང་སྤངས་པ་ན། ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་
མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མ་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་གཉིས་པོ་དེའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་བྱེད་བསམས་བྱུང་གི་རིགས་པ་དང་། གོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོང་ཉིད་
ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་བྱུང་པར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ།
རིགས་པས་གཞུང་འཛིན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསམས་ནས། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་
ཉམས་སུ་སྒྲོང་བྱར་བཤད་པའོ། །དེ་ནས་གྱུབ་དོན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལྟར། གཞུང་འཛིན་

རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། རོན་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཡིན་ན་
 དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་སྤྲུག་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་སོག་གི་ལྷ་བ་བཞིན།
 ཐོག་ས་མེད་མཆེད་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ལྷ་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱོགས་ཚུལ་དང་རྗེས་
 འགྲོ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། ཕྱོག་པ་ནི། འཛིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་འབབས་
 བྱེད་གྱི་ཐོས་བསམ་དང་། དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་སེམས་ཙམ་པ་
 མན་ཆད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩྱུད་པ་སྤང་བ་ལ། གཉིས་ཏེ། སྤྲུག་ལུགས་ལ་སྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟོན་འགྲོའི་ལྷ་
 བ་ལས་ལྷག་པའི་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་ཡོད་པའི་རྩྱུད་སྟོང་། ཡོངས་གྲུབ་ངོ་བོས་སྟོང་པ་གཏན་ལ་མ་
 ཕབ་ན་དེ་ལ་མཚན་འཛིན་སེལ་མི་རུས་པའི་རྩྱུད་སྟོང་ངོ་། །

དང་པོ་ལ། རྩྱུད་པ་ནི། རྗོགས་པའི་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་ཞིག་གིས། །གྲུ་ལོ་མ་ལྷར་
 ཞེན་རྟོག་པ་སེལ་བྱེད་ན། །ཞེས་པ། སྟོན་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་སོག་གི་ལྷ་བ་དེ་སྤྲུག་ལུགས་སུ་
 སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་གྲུ་ལོ་མ་ལྷར་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སེལ་རུས་པའི་རྩྱུ་
 མཚན་གྱིས་དེ་སེལ་བྱེད་དུ་རྗོགས་རིམ་གྱི་ལྷ་བ་གཞན་ཞིག་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེན།
 ལན་ནི། འདིར་ཡང་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ། །མཚན་འཛིན་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱིས་སེལ་
 བར་ངས། །ཤེས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་ལུགས་འདིར་ཡང་། ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མིང་ཅན་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྤྲུ་མ་དེ་ཉིད་གྱི་རིགས་
 འདྲ་བྱི་མ་གཞན་གྱིས་སེལ་བར་ངས་གྱི། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷ་བ་གཞན་མི་ཚོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ།
 རིག་པ་འཛིན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེའང་། འོད་གསལ་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོན་ས་གྲུ་ལོ་མ་
 ལྷར་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་མོད། དེ་འདྲ་དེ་ལྷ་བའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་སོག་
 ལས་ལྷག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ། རོན་
 དམ་བྱུང་སེམས་གྱི་མིང་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་པར། རིམ་ལྡན་དང་སྟོང་པ་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་མ་ཉིད་
 ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། གསུམ་ལས། ཕྱོགས་སྤྲུ་མ་ནི། རྟོན་འབྲེལ་ལ་སོགས་དབུ་མའི་གཏན་

ཆོག་ས་ཀྱིས། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པར་མ་སྐྱབས་ན། །མཉམ་བཞག་ངོ་ན་སྟོས་དང་བྲལ་
 ཅམ་གྱིས། །དེ་ལ་མཆན་འཛིན་ལྷོག་པར་མི་རུས་ན། །ཞེས་པ། བོད་བྱི་མ་དག་ན་རེ། ཐལ་
 འགྱུར་བའི་རིགས་པས་ལྟ་བའི་ལུ་ཐག་བཅད་པ་སྟོན་དུ་སོང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་ལ། མ་སོང་ན་
 སྟེད་རིམ་གྱི་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱེད་པས་ཆོལ་དགོས་སོ། །
 ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ལ་ལ་དག །ལྟ་དང་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 མ་ཤེས་ན། སྒྲོམ་བྱུང་གིས་སྟོས་མེད་ལ་མཉམ་བར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་ས་
 བོན་སེལ་བར་མི་རུས་ཏེ། ལུ་ཐག་སོགས་ངོ་བོས་སྟོང་པར་རིགས་པས་མ་ཤེས་ན། ལུ་ཐག་ས་ཀྱི་
 མཆན་མ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་གོམས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སེལ་མི་རུས་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་དེའི་ལན་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི། བསྟེད་ཚོགས་ཀྱིས་
 བསྐྱབས་ཡེ་ཤེས་ལྟ་དེ་ཡང་། །དལ་མའི་རིགས་པས་སྟོང་པར་མ་སྐྱབས་ན། །འོད་གསལ་ངོ་
 བོར་རྟོགས་པས་དེར་འཛིན་གྱི། །མཆན་འཛིན་རྟོག་པ་ངང་གིས་ལྷོག་མི་རུས། །ཞེས་པ། འོ་ན་
 རིག་པ་འཛིན་པའི་རྣལ་འབྱེད་པས། བསྟེད་རིམ་རྟོག་ངོའི་ལྟ་དང་། རྟོགས་རིམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་
 མཛོན་དུ་གྱུར་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། །དལ་མའི་རིགས་པས་བདེན་མེད་དུ་མ་སྐྱབས་ན། །འོད་གསལ་
 བའི་རིམ་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྷོག་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་
 ལྟར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ན། བསལ་བ་སྟོན་ཚུལ་ནི། གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དག་དུ་དེ་
 འདྲའི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འཆད་མི་དགོས་པ་དང་། །འོད་གསལ་དང་རང་
 བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་བཤད་པས་བསལ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 དེ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་པ་ནི། །སྐབས་དེར་དེ་འདྲའི་རིགས་པ་མི་འཆད་ཅིང་། །ལྟག་མོས་
 ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་འོད་གསལ་བསྐྱས་པ་དང་། །རྟོན་དང་བརྟོན་པར་བཅས་པའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་ལོ། །
 རྣམ་པར་བསྐྱས་ནས་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །ངང་ནས་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་བསམ་བྱས་ན། །
 དེ་སྟོང་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མ་བསམས་ཀྱང་། །དེར་ཞེན་སེལ་བ་ཆད་ལུན་མཁས་པའི་གཞུང་། །
 ཞེས་པ། གོང་གི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དེ་ལ་གངས་ཅན་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་
 ལན་འདེབས་པར་མི་མཛད་པས་ན། རྟོགས་དང་རྣལ་འབྱེད་སྟེད་པའི་ལྟ་བ་གཞི་མཐུན་པ་ཉིད་

དུ་གྲུབ་ལ། བོད་ཁྱིམ་ས་འདོད་ལན་འདེབས་པ་ལ། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་།
 སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཚེས་དྲུག་དང་རིམ་པ་ལྔ་བ་སོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་། ཉལ་བ་
 དང་ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་གོ་དོན་ལ་བསམས་ནས་བསལ་བ་བརྗོད་པའོ། །དེ་ལྟར་
 བཤད་བས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། བ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་ཐེག་པར་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དག་གིས། ཀྱན་བཏགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 བོ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ལེབས་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཅན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་མ་ལབ་ཀྱང་། འོད་
 གསལ་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་ཤིང་། གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་སེལ་རུས་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་། དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། བྱུང་བྱེད་འཛིན་པ་རང་
 གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ལེབས་ཤིང་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། བྱུང་བྱེད་ཚེས་ཉིད་ལ་མཚན་མར་
 འཛིན་པ་ཡང་སེལ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་འཛིན་མཐའ་དག་གི་ས་བོན་སེལ་རུས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཡེ་
 ཤེས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པར།
 ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། འཕགས་པའི་
 མཉམ་བཞག་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡོད་པ་དང་། རང་སྒྲུང་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དཔུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལུགས་གཙང་མ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་
 དུ་ན། དཔུ་མ་རྩ་བའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དང་བྱང་འདས་བརྟག་པའི་སྒྲུབས་དང་། དཔུ་མ་ལ་
 འཇུག་པ་དང་སྦྱོང་འཇུག་གི་འབྲས་བུའི་སྒྲུབས་དང་། རོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་བདེན་གཉིས་དང་། དཔུ་
 མའི་མན་ངག་རྣམས་སུ། རྩལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱོས་ཤིག །

གསུམ་པ། དེས་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། དུམས་ཚེས་
 ཐོག་མཐའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བུ་ངོས་འཛིན་རྩལ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། ལྷ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ཕྱི་
 མའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བུ་པའི་ངོས་འཛིན་རྩལ་ལས་དེར་གྲུབ་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དབྱེ་བ་
 གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་གསུམ་ཀའི་ལྟ་བུ་དཔུ་མར་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་གཉིས་པོའི་རང་རྒྱུ་ལ་མཐའ་གང་དུ་བཤད་པས་མདོར་
བསྟན། ཐོགས་མེད་མཆོད་ཀྱིས་དབུ་མར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད། འཕགས་
སེང་གི་འཆད་ཚུལ་འདིར་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་དོན་གྱི་སྒྲིལ་ནས་འཇུག་བསྟན་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། མ་ལམ་བྱམས་པས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གཞུང་དང་། རྒྱུད་སྒྲུབ་བསྟན་བཅོས་
དབུ་མར་བཤད་མཚུངས། ཞེས་པ། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀ་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲིལ་པས་ཉམས་སུ་
སྒྲུབ་བྱའི་ལྟ་བུ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་བའི་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་འཁོར་ལོ་བ་
མར་དེས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་སྒྲུབ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་སྒྲིལ་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་
དང་། རྒྱན་དུའང་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་དོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་ཞེན་པས། རྒྱུད་པའི་སྒྲིལ་བ་
གསལ་རིག་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིལ་བྱ་གཤམ་རྣམ་གྱི་མིང་གི་བཏགས་ནས་སྒྲིལ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བ་
མཐར་ཐུག་དེའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། གཞུང་
གཉིས་པོ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བ་མཚུངས་ཀྱང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲིལ་འདོགས་གཙོད་པའི་ལྟ་བུ་ནི་
མི་འདྲ་སྟེ། རྒྱན་དུ་དོན་བདུན་བཅུར་གྲགས་པའི་གཞུང་གིས་ནི་གཤམ་བྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་
སྒྲིལ་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་རང་སྒྲིལ་གི་འཆད་ཚུལ་ལྟར་དེས་ལ། གཞུང་བྱི་མར་ནི། ཇི་
སྒྲིལ་དུ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། ཞེས་གཞན་
སྒྲིལ་གི་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་དབྱིག་གཉིན་
གྱིས་ཀྱང་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ནི། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་སྒྲིལ་བྱེད་
རྒྱུ་བ་པ་ཉིད། རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྒྲུབ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ། །
རྒྱུད་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་སྒྲིལ་བྱེད་པ་ཡི། རྒྱུ་བ་པའི་འཛིན་སྟངས་སྒྲིལ་དང་བྲལ་བ་ཉིད། །
རྒྱུད་བྱའི་དྲི་མ་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོ་སྟགས། ཆོས་མོས་ལ་སྟགས་རྣམ་བཞིས་སྒྱུངས་པ་ན། གཙོ་
བདག་བདེ་དང་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་དུ། ཉེ་བར་སོན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའོ་ཞེས། ཉེ་ལྟར་འཆད་པ་
ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ལུགས། ཞེས་པ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ནི། རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྒྲུབ་

འཆད་ཚུལ་དབུ་མར་གནས་སོ་ཞེས་མི་འཆད་པ་ནི་གངས་ཅན་དུ་ཕྱིས་བྱོན་པ་དག་ལ་མི་སྤང་བས།
 དེས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཤེས་བྱེད་གྱི་དབེར་བཀོད་ནས། དཔྱིག་གཉིན་ཞབས་
 གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བཀྲལ་བར་འཆད་པ་ནི། གཞུང་དངས་མ་ཐག་པ་དེའི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནོ། །
 ཆོག་གི་དོན་ནི། རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྒྲ་གཉིས་ཀས་མཉམ་བཞག་གི་ལྟ་བུས་ས་ལམ་བཞུད་པའི་རིམ་
 པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་
 པ་ལྟར། །ཁམས་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སྤྱང་གཞིར་བཞག་ནས། སྤྱིང་བྱེད་སྐྱབ་པ་བཞི་
 འམ་སྤྱིར་བ་བཞི་དང་དོན་བདུན་བཅུ་དང་ཡོངས་སྤྱིངས་དུག་ཅུ་དང་། ཆོས་ལ་མོས་པ་སོགས་
 རྣམ་པ་བཞིའི་མིང་ཅན་དེ་དག་གིས་སྤྱིང་བྱེད་དྲི་མ་རྒྱུད་སྒྲར་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་དགྲ་དང་། སྤང་
 བྱ་སྤྱིབ་པ་གསུམ་དང་། ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོ་བ་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་དག་དང་། རྒྱན་དུ་
 སྤང་བྱ་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་སྤྱིངས་པ་ལས། འབྲས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱིངས་
 འབྲས་སུ་འཆད་པ་ལ་བྱུད་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེའི་ཆོན། གཞི་དུས་སུ་འཁོར་
 འདས་སོ་སོའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་རྟེན་གྱུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལམ་དུས་སུ་སྤྱོ་བར་གྱི་
 དྲི་མ་སྤང་བྱར་བཤད་ནས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིང་བྱར་
 །ཁས་ལེན་པ་དང་། འབྲས་སུའི་དུས་སུ་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་ལ་བྱུད་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ལུགས་དེ་དབུ་མ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་
 ཆོག་གམ། སེམས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ལས་མ་འདས་ཞེས་བརྟགས་པ་ན། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། དུམས་
 ཆོས་བར་པ་གསུམ་ཆད་ལྟན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་མཐའ་དག་དང་བཅས་པ་དབུ་མ་ཉིད་དུ་གདོན་
 མི་ཟ་བར་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི། འཕགས་སེང་གིས་འཆད་ཚུལ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱིང་
 པའི་དབུ་མ་པ་རབ་དུ་མང་པོ་དག་སེམས་ཅམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐོགས་མེད་གྱིས་འཆད་
 ཚུལ་དེ་ཉིད་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱིབ་པའི་འཆད་ལུགས་སོ། །ཞེན། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་གྲུ་སྐྱབ་གྱི་
 ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ནི་མི་སྤྱི་ལ། ཐལ་རང་གི་ལུགས་གཙང་མ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་
 འཇུག་དུ། གལ་ཏེ་འཁོར་བར་ངོས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་པར། གྱུན་གཞི་
 ཡོད་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གཞི་དུས་ཀྱི་གནས་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་

དུས་ཀྱི་གནས་གྲུང་ལ། ལེགས་ལྷན་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཞི་བ་ལྷ་གསུམ་ཆར་གྱིས་དགག་པ་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱོད་དག་
 གིས་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། རྩོམ་པ་པོ་འཕགས་
 པ་ཡིན་པ་དང་། དྲང་ངེས་འབྱེད་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ལུང་བསྟན་པ་བརྟེས་པའི་བྱིར་
 དཔེར་ན། ཐལ་རང་གི་གཞུང་མང་པོར་གཏན་ཆོགས་དེ་ལྟར་བཀོད་ནས་སྤྱོད་ཞབས་ཀྱི་
 གཞུང་ཆད་མར་བསྐྱབས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོད་སྤྱི་མང་པོ་དག་ན་རེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དབུ་མ་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 དབྱིག་གཉེན་དང་དེའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་ངེས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རང་གི་མོས་
 པ་གཙོར་བྱེད་པས། །ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཡང་དག་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཀོལ། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་། བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱང་སེམས་ཙམ་
 པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་མེད་པ་དང་།
 ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆད་པའི་བྱིར་། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱང་།
 དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་མཛད་པ་དེ་དག་གི་ལྟ་བུའི་མཐར་
 ཐུག་ནི་དབུ་མར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པའི་གཞུང་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །
 ལྟ་བུའི་ཡུལ་དེ་ནི། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛམས་སུ། །སྒྲོས་ཆོགས་
 ཀྱན་བུལ་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་ནས། །མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་ཚུལ་ཡང་དེར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་
 གཞི་དུས་སུ་ཤེས་བྱའི་གནས། ལམ་དུས་སུ་ལྟ་བུའི་ཡུལ། འབྲས་དུས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 གསུམ་ཀ་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་ནས་འཛོག་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་མཐའ་
 དག་གི་བཞུགས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབུ་མར་མི་འདོད་ན་ནི། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་དབུ་མར་
 འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་ལྟ་བུའི་
 སྤྱོད་མཐའ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལས་མ་འདས་པར་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །

འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པར་འཆད་
 པ་ཡིན་པ་ལས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འཆད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་སྤང་བའི་སྤྱད་དུ།

སྒྲོབ་དཔོན་དེས་ཀྱང་། འབུམ་དང་། ཉི་མའི་ལྷ་སྒྲོབ་པ་དང་། མི་བརྒྱུད་སྒྲོབ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 བཤད་དུ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་ལས།
 ལྷ་རིའི་བྱ་སངས་རྒྱས་པད་མའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར་ལུང་བསྟན། ཞེས་བཤད་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། ཇི་
 སྐད་དུ། གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་ཟིན་ན་ནི། དག་
 བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་སོ་སོར་ལེན་པར་འགྱུར་བས་ཐར་པ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 རོ། །ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཁོ་བོ་ནི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་དོ་
 ཞེས་མི་སྒྲིལ། མདོ་གཞན་ལས་བསྟན་པའི་རིམ་པས་འདི་ལྟ་བུའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་སུ་བྱེ་ཞིང་། ངེས་པ་རྣམས་
 དག་བཅོམ་པ་ཉིད་དུ་ཐུག་ནས་དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་དང་། མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐོག་མ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་མཛད་པ་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། ལྷ་མ་དེའི་ཤེས་
 བྱེད་འཆད་པ་ན། ཇི་སྐད་དུ། དུས་པ་རྟོགས་པའི་ས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་བར་
 གྱུར་ལ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་མ་སྤངས་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་
 ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་སྤངས་སོ། །དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཐེག་པ་བཤད་པར་མཛད་དོ། །བཤད་པ་དེས་ཀྱང་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྒྲོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅུས་པའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། རིམ་གྱིས་ཆོས་ཟབ་
 མོ་ལ་བཟོད་པ་ཡང་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་སྟན་ཏེ། དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དང་ཡང་སྤྱིད་པ་གཞན་ལེན་པས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་སྤྱིན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་
 བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་འདི་འདྲ་དེ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་དང་བསྟུ་བ་སོགས་ནས་ཀྱང་བཤད་
 པས། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ལ་བསམས་པའོ། །ཞེ་ན། དེ་
 དག་དང་གཏན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ལ་སྒྲུལ་པ་ཅམ་མ་
 གཏོགས། སྤྱིད་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་གཏན་མི་སྤྱིད་པར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་ལྷག་མེད་དུ་ཡང་

རིམ་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བག་ཆགས་དེ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཡང་སྤྲིད་པ་རི་
ལྟར་ལེན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། རྒྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དང་། རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །
དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡང་སྤྲིད་པར་ཉིང་མཆོམས་
སྟོར་བའི་རྒྱེན་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་
དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ནི་སྤྲིད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །
དེར་མ་ཟད་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །
ཞེས་པའི་ལུང་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཅན་
དུ་ཡང་འཆད་ལ། སེམས་ཅན་བས་ནི་འདི་མི་འདོད་པར་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་འཕགས་སེང་གི་བཤད་པས་འཇུག་བསྟུ་བ་ནི། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པའི་
མཐར་ཐུག་ནི། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མར་བཀྲལ་ཞེས་པ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོགས་
མེད་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་། །ཀྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་དབུ་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ། །ཅིས་ཁ་བསྐྱང་ནས། དེའི་
ཤེས་བྱེད་ནི། གཞིའི་དུས་སུ་འཁོར་འདས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སུ་ཁས་
སྤངས་པ་དང་། ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་ནས། དེ་ཉིད་གནས་
ལུགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མྱོང་བྱར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་སྐྱེ་གསུམ་ཀ་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀྱུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་དེས་དོན་ངོས་འཛིན་བསམས་ནས། བཀའ་ཐ་མའི་ལྟ་བ་དབུ་
མར་སྐྱབ་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། སྐྱིར་ཀྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆོད་ལྡན་དག་གིས་མི་འདྲ་བར་བཤད་
པའི་ཚུལ། ལུགས་དེར་དེས་དོན་ཞིག་ངོས་འཛིན་པའི་ཆོ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་མཐུན་པ། དེ་ལྟར་
ཡང་རིགས་ཆོགས་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་དང་གཞུང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལ་རྩོམ་པ་པོ་
ཆོད་ལྡན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་
བཀྲལ་བ་གཉིས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཀྱུ་སྐྱབ་གཞུང་ལུགས་དབལ་ལྡན་ཆོས་སྟོང་དང་། །
རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ནི་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ནི། །ཐོགས་མེད་བཞེད་གཞུང་རི་བཞིན་འབྲེལ་བྱེད་

མོད། །དེ་གཞུང་འཆད་ལ་ཐལ་རང་བྱད་པར་འཕགས་ཞེས་པ། ཆོས་སྒྲིབ་གིས་དེ་ལྟར་བཀའ་
བར་ནི། ལྷ་བས་འཇུག་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་ལ། དེས་དེ་བཀའ་པའི་རིགས་
པའི་ཉིང་ཁུ་ནི། སྒྲིབ་ཉིང་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱར་ཐལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་
དབྱད་བཞེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲིབ་གི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མས་མ་འགྲུབ་པར་
བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྲུར་བར་ཁས་ལེན་པའི་བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་བས་
གང་ཞིག་བཀའ་པའི་ཕྱོགས་སྤེལ་དེ་ཉིད་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲིབ་
ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དབུ་མའི་རིགས་པས་དབྱད་པའི་ཆེ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་
དང་། བདག་དང་བདག་མེད། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་མེད་ལྟ་བུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་
གྲུབ་པའི་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བས་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཉིད་དང་
དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་རང་སྒྲིབ་གི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཤུནྱེ་བས་ཀྱང་གྲུ་
སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཞན་སྒྲིབ་གི་རྩལ་དུ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་ལས།
བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། །སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱང་ནི་བཞེད་པ་ཡི། །ཆོད་མ་ལུང་དང་ལྡན་
རྒྱར་པའི། །བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་བཤད་བྱ། །ཞེས་སོ། །འགྲེལ་རྩལ་གཉིས་པ་ནི་ཐལ་
རང་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲོལ་དང་པོ་དེ་ཤེར་བྱེན་གྱི་མདོའི་
དགོངས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ནི་ནམ་ཡང་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་
ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་དོན་དམ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་བཀའ་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་
ཕྱི་མ་བཞིའི་ནང་དུ་ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་བཀའ་བ་དེ་ཉིད་ཐོགས་མེད་མཆོད་ཀྱིས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཟོར་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཕྱི་
མ་ལས་བཤད་པ་ཉིད་སྤྱི་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ནོ། །ཞེན། བཀའ་ཐ་མ་ན་སྤྱི་རི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་མང་ཞིང་། ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དེ་དག་དེར་
བཀའ་བ་ཡང་ཡིན་མོད། བཀའ་ཐ་མའི་སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲོན་པའི་ཆ་རྣམས་ལྷ་བས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་
འགྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྒྲིབ་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཡང་ཤེས་གྱིས། །ཞེས་པའི་

འགྲེལ་པར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དེས་པའི་དོན་དང་བཀའ་ཐ་མའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་བཀའ་བར་པའི་མདོ་སྒྲིལ་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི་སྟོན་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་ལ། བཀའ་ཐ་མའི་དེས་
དོན་སྒྲིལ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་བྱེད་གྱི་ཆད་ལྡན་ནི་སྤྱི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་
འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་འཆད་
མཁན་གྱི་ཆད་ལྡན་སྤྱི་ཡང་མི་སྟངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་ཉིད་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་དོན་དུ་
འཆད་དོ། །ཅིན། བཀའ་ཐ་མར་རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་
ཀྱང་། དེའི་རང་ལྷོག་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་དེས་དོན་དུ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་
མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དེ་བརྗོད་བྲལ་དུ་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོང་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཀྱང་། བྱེད་རང་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་དེས་
དོན་དུ་འཆད་ཀྱང་། དེ་བདེན་གྲུབ་དེས་དོན་དུ་མི་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དེས་དོན་ལྷ་ཅི་སྒྲིལ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དེས་དོན། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་དང་དོན་དུ་འཆད་པའི་ཆད་ལྡན་སྤྱི་ཡང་མེད་དོ། །བོད་ཕྱི་མ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་མོད། གཟུང་འཛིན་རྣམས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱན་རྗེས་ཀྱི་བདེན་པའོ། །ཞེན། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ལས་ཅི་
ཞིག་གྲུབ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དེས་དོན་དུ་འཆད་པ་དེ་དང་དོན་དུ་གྲུབ་པོ། །ཞེན། འཁོར་ལོ་ཐ་
མའི་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་ངོས་འཛིན་ལ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
ཅེས་བྱེད་གྱིས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཆད་ལྡན་སྤྱི་ཡང་བཤད་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་
དེ་འདྲ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་མི་རུང་ཡང་། ཀྱན་རྗེས་ཀྱི་
བདེན་པར་ནི་ཁོ་ཅག་ཀྱང་མི་འཆད་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པ་དང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་པའི་
ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པས་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་
དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པ་སྒྲིལ་བཞིན་པའི་དེས་དོན་དུ་
འཆད་པ་གཉིས་མ་ནོར་བར་བྱོས་ཤིག །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེའི་ནང་ནས་གྲུ

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་རིགས་པ་སྤར་བཤད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རིགས་པ་དབུ་མ་ཐལ་རང་བ་བཟང་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་དུ་བཤད་པ་ཉིད་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་། ཐལ་རང་གི་གཞུང་ནས་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་ངོས་འཛིན་ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེར་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ནས་གལ་ཆེ་བའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དབུ་མའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། འདི་ནི་བདེན་གྱི་ཅིག་ཤོས་ནི་གཏི་མུག་གོ། །ཅིས་འཆད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། ཆོད་ལྟན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལ་ཕྱོགས་སུ་ལྟར་བའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལྷོ་བར་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས་འབྱུང་བ་དེས་ན། ཐོགས་མེད་མཆོད་ཀྱིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཞེས་སྦྱོང་པ་དེ་དག་ནི། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཉམས་ལེན་གྱི་དོན་དམ་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེན་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མི་རུང་བ་དང་། བར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པར་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་ཆད་པའི་བྱུང་འདས་སུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

དབུ་མ་ཐལ་རང་དུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་རྟག་པའི་མཐར་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་དེ་ཡང་སྒྲོ་མ་པས་ཉམས་སྦྱང་གི་ལྟ་བ་འབྲུལ་པར་འཆད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་རྒྱ་རྒྱུངས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦོང་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པའི་བྱིར་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བ་འབྲུལ་པར་བཤད་ན་གྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་གཞུང་རིམ་ལྔ་སྦྱོང་བསྐྱས་སོགས་དང་མ་མཐུན་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཞབས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་དང་ཡང་འགལ་བའི་བྱིར། དེས་ན་དབུ་མ་གཉིས་ཀྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་ལྟ་བའི་བྱུང་པར་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པའི་སྒྲོ་ནས། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་

བསྟན་སྒྲིལ་བཞིན་པ་ཉིད་ལ་རྩོད་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་པས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་
བསྒྲུལ་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་རང་རིག་པ་གཉིས་ཀ་བཤད་པར་
བཞིན་ལ། དབུ་མ་ཐལ་རང་དུ་སྒྲུབས་ནི་ཤེར་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་སྟོན་པའི་ཆ་ཤས་
རྣམས་སུ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པར་འཆད་པ་ལས་གཞན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་ཡིན་
པ་སོགས་ལྟ་ཞོག །མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་རྒྱས་ཐོབ་དུ་འང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
གཞག་གང་ཡང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པའོ། །

འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་པར་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། ལུགས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་
མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་གཅོད་པའི་རིགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷ་བ་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་
དེ་དག་གི་འགྲེལ་བ་སོ་སོར་གསལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རྣམ་པ་གཞི་མེད་
བརྗོད་པར་སྟོན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་འཕངས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ནི་ཤུ་སྟོན་པའི་མདོའི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུབ་སྒྲུབས་པ་དང་། སྒྲུབས་གཉིས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མདོས་བསྒྲུལ་
བྱའི་ཤེས་རྣམ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་འཕངས་པ་དང་། སྒྲུ་ལྷག་མ་
གསུམ་ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་། འཕགས་པས་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་ཆོས་
ཉིད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱན་རྩ་བའི་དགོངས་པར་ཡང་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་དག་
ཤིན་ཏུ་བའི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འཆད་པ་ན། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན། །
འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད། །ཅིས་དང་། འབྲས་བུ་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོ་འཆད་
པ་ན། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྟོང་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
སྐད་ཅིག་མའི་སྟོར་བ་འཆད་པ་ན། ཆོས་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད། །ཅིས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བསྒྲུལ་བྱ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་འཛིམས་བྱེད་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཆད་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ། ལེགས་ལྡན་དང་སྒྲུབས་ཐོགས་མེད་མཆེད་བཅས་སེམས་

ཅམ་པར་བཤད་པས་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དུ་འགྱུར་ན། ཐོགས་མེད་
མཆེད་བཅས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དག་ཆད་སྒྲུབ་པར་བཤད་པས་དེ་དག་གི་གཞུང་ཡང་
དེར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་བས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པས། དབུ་མ་རང་
རྒྱད་པ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་དངོས་སྒྲུབ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་མཛད་པ་དང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་
རྟགས་ལ་མ་རྟོན་པར་རྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་མི་རྟོགས་པར་བཤད་པས་ན། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
རིགས་པས་ཀྱང་དེ་མ་རྟོགས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་ལུགས་རི་ལྟར་འཆད་བའི་ཚུལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ཕྱིང་བུ་
ཉིད་དུ་རི་ལྟར་བཤད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེ་འདིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། །ཤེར་བྱིན་མདོའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན། །རིགས་པའི་ཆོགས་སུ་བདག་དང་བདག་མེད་དང་། །སྒྲོས་ཆོགས་
ཀྱན་སྒྲོག་རིམ་གསུམ་རིམ་པར་བཞེད། །ཅེས་པ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེའི་ནང་ནས། དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེས་ལས།
ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉིད། །ཡང་དག་མིན་མིན་ཡང་
དག་མིན། །འདི་ནི་སངས་རྒྱུ་རྗེས་བསྟན་བའོ། །ཞེས་དང་། བདག་གོ་ཅེས་ཀྱང་བཏགས་
གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་གྱུར། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །
བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །ཞེས་དང་། བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་
པོར་སྒྲོག། །བར་དུ་བདག་ནི་སྒྲོག་པ་དང་། །ཐ་མར་ལྟ་གཞི་ཀྱན་སྒྲོག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་
མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལུགས་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་པའི་ལྟ་བ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དང་པོར་བདག་དང་བདེན་པ་ཡོད་
ཅེས་བསྟན་པས་ཕྱི་རོལ་པ་དག་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་

དང་ལས་སྐྱེ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་དང་བདེན་པ་ནི་མེད་ལ། དེ་མེད་པ་ནི་གནས་ལུགས་སོ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་པའི་བདེན་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲིས་པའི་མཚན་མ་རགས་པ་འགོག་པར་བྱེད། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་དང་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་མེད་དང་བདེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིས་པའི་མཚན་མ་ཕྱ་མོ་དག་ཀྱང་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སོག་པ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱི་ལྷ་བས་སྒྲི་འདོགས་གཙོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲིར་བའི་རིམ་པའོ། །འོ་ན་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་སྐྱེད་བྱའི་ལྷ་བ་ཡང་དེར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ཡར་བྱེན་ཐེག་པ་རྒྱུད་པས་ལམ་བཟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཅི་ཡང་མི་དམིགས་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་སུ་སྐྱེ་གསུམ་འགྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས། རིགས་པའི་ཚོགས་དང་གཏམ་གྱི་ཚོགས་སུ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མི་བཞེད་ལ། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་གཞུང་དང་། བསྐྱེད་པའི་ཚོགས་སུ་འབྱུང་བ་དག་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་བཞི་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིས་པའི་མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་བབ་ཟེན་པ་དེའི་འོག་ཏུ། སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་སྐྱེད་བྱའི་ངེས་དོན་ཞིག་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་དོན་སྒྲི་རི་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཅིས་འཆད་པ་ནི། དེ་འོག་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། །དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་ངེས་དོན་འཆད་པ་ན། །གདོད་ནས་སྐྱུང་ན་འདས་གིང་བརྗོད་བྲལ་བའི། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་ཡི། །གནས་སྐྱབས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བར་མེད་ཞུགས་པ། །དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། །སེམས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། །དོན་དམ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་སྟོང་པོ་དང་། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སོགས། །ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བསྟན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱུ་པའི་གསུངས་གིས། སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་སྐྱེད་བྱའི་ཟུང་འཇུག་འདི་ལ། དཔལ་སམ་སུ་ཅར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཙུ་བཞིའི་སྒྲི་

ནས་བཤད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་པ་འང་དེ་
 ཉིད་དོ། །ཅེས་འཆད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྒྲར་རྟག་བརྟན་གཡུང་བྱུང་དང་། །གཙང་བདག་
 བདེ་དང་རྟག་པའི་མིང་གིས་བཤད། །ཅེས་པ། གཞི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཙང་བདག་སོགས་ཀྱི་
 མིང་དང་། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་བསྟན་ནོ། །འདི་དང་རིགས་ཆོགས་སུ།
 ལྟ་བུ་ཀུན་སྒྲོག་གི་ཆེ་བསྟན་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱིས་ཐ་སྐྱད་འདོགས་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་ཟུང་འདས་དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་བྲལ་དུ་
 བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་བདན་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་པའི་མཆོན་གཞི་དོས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་ལ། དངོས་དང་། དེས་བྱུང་བའི་དོན་དང་། དོན་དེ་ཉིད་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་ལུང་དང་
 སྐར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་། རིགས་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བྲལ་དུ་བསྟན་
 བས། སྐར་ཡང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་སོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་པ་ནི་སྤང་ཆེན་གྱི་བྱས་
 དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེས་ཟེན་མ་རྗེད་
 པའི་དོར་དེ་ལ་ཐ་སྐྱད་རི་ལྟར་བཏགས་ཀྱང་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་མི་སྤིད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་
 ནི། ཆོས་ཚུལ་ཀུན་གྱི་ཐོག་མར་འདི་བསྟན་ན། །མུ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་བདག་ཏུ་དོགས་སྤིད་
 ཀྱང་། །སྒྲོས་པའི་ཆོགས་ཀུན་བསྒྲོག་པའི་འོག་རོལ་དུ། །གང་འདི་བསྟན་པས་བདག་ཏུ་དོགས་
 མི་སྤིད། །ཅེས་པ། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་མ་སྐྱོར་བའི་གོང་དུ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དེ་ལ་དོན་
 དམ་པའི་བདག་ཏུ་བསྟན་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་ཏུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་སྤིད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་གསལ་རིག་གི་དོ་བོ་ལ་བདག་ཤེས་རིག་
 གི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོས་བྲལ་ཤེས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཉེས་པ་
 མེད་ཅིང་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཆོས་མདོན་པའི་མདོར། ལེན་པའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཤ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་
 བྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །དེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །ཞེས་དང་། ཟུང་ན་འདས་པའི་
 མདོར་ཡང་། སྐར་པ་མཁའ་པས་ནད་གསོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྐར་གཏོང་བའི་གོ་རིམ་རི་ལྟར་བཞིན།

ཉམས་སུ་སྤང་བའི་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་དེ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་འོག་ཏུ་སྤྲོན་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གྲུ་སྤྲོད་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །པ་རོལ་སོན་པའི་ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་པ། །འོད་གསལ་པ་དང་བྱང་འཇུག་ལ་སོགས་པའི། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཤད། །ཅིས་པ། འདི་སྒྲུམ་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཆད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོ་རྩེ་དེ་དོན་ནི་གཞོམ་དུ་མེད་པ་དང་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། ལར་ཕྱིན་ཐེག་པ་རྒྱང་པས་ལམ་བཟོད་པ་ལ། མཐར་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ངེས་དོན་དུ་འཆད་མི་དགོས་པ་ལ་བསམས་ནས་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ཀྱང་། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཆེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེར་ནི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཉམས་སུ་སྤང་བུ་ཉིད་དུ་ངོས་མ་བཟུང་བར། འོད་གསལ་པ་དང་བྱང་འཇུག་གི་རིམ་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ན། སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་སྤྲོས་བྲལ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་རིང་ཞིག་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སྤྲོན་དགོས་པར་སྤྱོད་པ་བསྐྱས་པའི་སྤྲོན་མ་ལས་གསུངས་སོ། །དོ་རྩེ་དེ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་གཞོམ་རུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྤྲོ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་སྒྲོག་མི་རུས་པ་མི་སྤྱིད་དེ། སྤྲོ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་སྤྱོད་གི་གཞུང་འདིས་སྤྲོས་བྲལ་བསྟན་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སྤྲོན་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འཆད་ཀྱི། སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་སྤྱོད་གི་ལྟ་བུ་སྤྲོན་ཚུལ་དེ་སྤྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལུང་དང་སྐར་པ་ནི། འོན་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་བཀག་པའི་བདག་དེ་དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་བདག་ཅིས་བཤད་པ་དེའི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེན། དང་པོ་ནི། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་གཞི་གང་དུ་རྩི་ལྟར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་བཟུང་བུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པའི་བདག་ཅིས་བྱ་ཞིང་། ཕྱི་མ་ནི་བདག་དེས་སྤྱོད་པའི་ལྷན་ཅིག་

སྒྲིལ་པའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ངོས་ཟེན་པའི་བྱིར་དུ་དང་། དེ་བྱིར་བྱ་གྱི་ཚུངས་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་དངོས་ཡིན་པ་ལ་གཞི་དབྱེད་ནི། བདག་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ། ། ཞེས་འཆད་པ་ནི། བདག་མེད་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་པའི་འོག་རྩལ་ཏུ། །བདག་དང་བདེན་པ་གསུང་བའི་དགོངས་གཞི་ནི། །མདོ་དང་སྒྲགས་གཞུང་གཉིས་ལས་གསལ་བར་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པར་ནི་དོན་དམ་པའི་བདག་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་བྱས། །ཞེས་པའོ། །རི་ལྟར་གསུངས་ན། བདག་མེད་མཆོག་གི་བདག་ཐོབ་པས། །སངས་རྒྱས་དག་པའི་བདག་འགྱུར་ཞེས། །མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་དུ་གསུངས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་རྩལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དེ་འདྲ་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སོ་ཞེས་དོགས་པ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་དག་དག་པའི་བདག་ །གང་གསུངས་བདེན་པར་སྒྲ་ཞེས་པ། །སྒྲ་འབྲུལ་དྲ་བའི་རྒྱད་ལས་གསུངས། །བདག་དང་བདག་མེད་སྒྲིལ་པ་དག་ །ཉིར་ཞི་དམ་པའི་བདག་དུའང་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་སྟེ། འདི་དག་གིས་ནི་དོན་དམ་པའི་བདག་གི་ངོས་འཛིན་མེད་དགག་གི་ཆ་ནས་འཆད་པའང་ཁེགས་ཏེ། །ལུང་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་འཇམ་དཔལ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་འཆད་པའི་སྒྲ་བས་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞར་ལ་བཀའ་ཐ་མའི་ཐ་སྟོད་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དམ་པའི་བདག་ཅེས་པ་འདི་དང་། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བརྟེན་ལས་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅེས་པ་འདིའི་བྱུང་བར་ཅི་ཞེན། གཅིག་ནི་བཏགས་ཡོད་དང་། གཞི་ཐོབ་དང་། ངར་འཛིན་གྱིས་གདགས་གཞི་སྒྲུང་པོ་ལ་བཏགས་པས་གཞི་བཏགས་སུ་འཆད་ལ། བྱི་མ་ནི་ཐ་སྟོད་བྱེད་པའི་ཆོ། རྒྱས་ཡོད་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཆད་དགོས་པའི་བྱུང་བར་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་པ་ཉིད་གྱིས་ནི་འདི་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་། མི་རིགས་པ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་མོད། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་ནི་འདི་ཁས་མ་བླངས་ན། །ལྟ་བུ་རང་བྱུང་དང་། །ལྟ་བུ་ཅིག་སྒྲིལ་པ་དང་།

བདེ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་ཞོག། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 མཐའ་དག་ཆེ་གཅིག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་པོ་ནི་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་
 ཀྱི། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་པ་ལྟར་མེད་པ་དེ་དག་གི་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐད་སོར་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བས་ན་བཀའ་ལའོར་ལོ་ཐ་མའི་གསུང་རབ་
 ཅི་སྟེན་པ་དང་། བར་པ་ཉིད་དུ་ཡང་། དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་ལ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆོས་རི་སྟེན་པ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བར་མཐོང་བཞིན་དུ། བདག་དམ་པའི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟེམས་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་གིང་རྟེན་སྒྲོལ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་
 ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་ན། ངེས་དོན་དེ་བརྫོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་
 ཆོས་འཁོར་དེའི་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་གཞི་གང་། དེའི་ནང་ཆོན་ཞིག་ན་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བར་སྟོན་པ་དག་ཡོད་དམ། ཞེན། དེའི་དབྱེ་བ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་།
 སེམས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐར་འབྲུལ་པའི་གཞི་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། ངེས་
 དོན་མཐར་ཐུག་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ། །ཟབ་མོ་མདོ་སྟེའི་ཆོས་དང་རྒྱ་ཆེ་བ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་དབྱེ་བས་གཉིས། །དེ་དག་ངེས་པའི་དོན་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས། ལྟ་
 བ་ལ་ཟབ་མི་ཟབ་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་བཤད་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་
 ཚུལ། །དང་པོ་རྒྱུད་སྒྲར་བཀྲལ་བ་དབུ་མའི་གཞུང་། །གཉིས་པ་བྱམས་པའི་གཞུང་གསུམ་གྱིས་
 བསྟན་པ། །ཞེས་པ་ནི། བཀའ་ཐ་མ་ལ་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་སྒྲགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
 མདོ་སྟེ་དང་མངོན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཙོ་བོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་སུ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །ཕྱང་ན་འདས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། །ཞེས། མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་དང་། གཉིས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཙོ་བོ་བྱམས་པའི་ཆོས་བར་པ་

གསུམ། ས་སྡེ་ལྟར་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བཅས་པར། ཉན་རང་གི་ལྟ་མེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དབུ་སེམས་ཀྱི་
 གཞུང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་རྩལ་པ་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་
 འཆད་པ་ནི་རྒྱ་བོད་དུ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བྱོན་མོད། འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 ལྟ་བུ་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་དེ་དག་གི་ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་པར་མ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་ནི་བསྐྱབས་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་གྲུབ་མཐར་བཀའ་ལ། །ཞེས་པ་ནི།
 བོད་ཕྱི་མ་ན་རེ། བྱམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིག་
 གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཉིད་དུ་
 བཀའ་ལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་བཀའ་ལ་བ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་མོད། མ་ངེས་པ་སྟོན་ཚུལ་ལ་
 གཉིས་ཏེ། མགོ་མཚུངས་དང་། རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
 ལའང་དེར་ཐལ་བ་དང་རྒྱད་སྟེ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་ཐོགས་
 མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་བཀའ་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་རིག་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་འཆད་པ་ནི། རིག་པ་དང་
 ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་པའི་བོད་མང་པོའི་འབྲུལ་པ་དེ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་རིག་ཀྱི་བྱུང་པར་མི་འབྱེད་པའི་འབྲུལ་པ་དེ་དང་། བཀའ་མཐའ་མའི་
 ཆོས་སྐད་རི་བཞིན་དུ་མ་སྒྲུབས་པའི་ཉེས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རིག་པ་དང་
 སེམས་ཙམ་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
 ཀྱི་དབྱིངས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་མདོ་དེ་དང་། ང་ཡིས་འདི་ཀུན་
 བྱུང་པ་སྟེ། །འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་གཞན་མ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སེམས་ལས་ཕྱིར་
 ཕྱོགས་པའི། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད། །ཞེས་པའི་རྒྱད་ཆོག་དེ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་
 པའི་དོན་བསམ་པ་ཉིད་ལས་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པ་ཉིད་དུ་གོ་བུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ལུང་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་དང་ང་ཞེས་བྱ་བ་དེ།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རང་བཞིན་ཆོས་སྐུ་ལ་འཆད་དགོས་པར་གཞུང་ལུགས་དེ་དང་དེ་
 དག་ཉིད་དུ་གསལ་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པར་འཆད་ན་ནི། སེམས་ཙམ་
 པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་
 ཡང་དེ་ལྟ་ན། ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསལ་བ་ཞུགས་པར་མ་ཟད། ལུང་དང་རིགས་པས་བསལ་བའི་
 ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར། དེའི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལ་
 འཛིན་པ་བདེན་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ངོས་
 འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་བྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན། སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་
 ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདོད་མི་རྣམས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་སེམས་ཙམ་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་
 དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་བཟོད་པ་ཙམ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རྣམས་ཀྱི། དེ་ལས་གོང་དུ་མི་བགྱོད་
 པར་མདོ་སྒྲིལ་བྱེད་ལས་བཤད་པ་དང་། སེམས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་
 ཀྱི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ས་མེད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་རིགས་ཆད་འདོད་དོ་ཞེས་དང་། སྒྲིང་པོས་མ་
 བྱེད་པའི་སེམས་ཙམ་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེས་ནི་མང་པོ་དག་མཐུན་ཞིང་། དབུ་མ་སྒྲུང་བའི་བཤད་
 པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བས་གསལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གཞུང་དེར། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
 འདི་ན་སྒྲོད་མིན་སེམས་ཙམ་གང་ཡང་མེད། །འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་འགྱུར། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། བཤད་པའི་དུས་དེ་ན་ཉིང་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ལས། སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན། དོན་
 དམ་པ་ཐེག་པ་གསུམ་ཡང་ཡོད་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་
 ཟེར་ཏེ། རྟོགས་སྒྲུ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་སྐྱེད་དཔོན་ལྷ་བས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྒྲིལ་ཡང་ནི། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་
 སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་སྒྲོན་པའི་མདོ་སེམས་ཙམ་པས་སྐྱེད་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་

པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེན། དཔུ་མའི་གཞུང་དེ་དག་ལས་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱུང་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པ་ལ་སེམས་ཅམ་པས་མ་བྱུང་བར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ཁས་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་པ་དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་
 གཅིག་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ངེས་དོན་དོན་དམ་པའི་སྒྲིབས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་དབྱེར་མེད་པ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་འདོད་པ་ཉིད་དུ་ཟླ་
 བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། སེམས་ཅམ་པས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དོ། །ཅིས་མཁས་པའི་དབང་
 པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་འཆད་པར་བྱངས་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་རིག་པ་མཐར་ཐུག་
 དེས། ཆོས་དབྱིངས་དང་སྒྲིང་པོ་སོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམས། བརྗོད་བྲལ་དང་།
 ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་བྲལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དོན་དམ་དང་རྟག་བརྟན་སོགས་སུ་
 ཁས་ལེན་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། །ཞེན། མཉམ་བཞག་གི་ངོ་དང་གནས་ཚུལ་ལ་ནི་མཐའ་བྲལ་
 དང་བརྗོད་བྲལ་དུ་གནས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་མོད། རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ཐ་སྦྱང་
 འདོགས་པའི་ཆོ། དོན་དམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྟག་བརྟན་གཡུང་བྱུང་དུ་ནི་ཁས་ལེན་ལ།
 དེ་ལྟར་བྱངས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡོད་ཅིས་སོགས་ཀྱི་
 རིགས་པས་རྟོག་ན། རིགས་པ་དེའི་ངོར་ནི་གཅིག་དུ་མ་དང་དུས་གསུམ་པོ་སོགས་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ།
 བདེན་པ་ཅམ་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 ཡང་ཡང་བཤད་ཟེན་ཏོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པ་ཅི་ཞེ་
 ན། དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་གིས་སྦྱང་བྱ་མི་
 རྟོན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རུས་པའང་མེད་དེ། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མདོར་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར། །དམ་
 པའི་བདག་ཏུ་འཆད་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །རང་ཉིད་རང་གིས་སྦྱོང་དང་མི་སྦྱོང་པ། །ཤིང་རྩའི་
 སྒྲིལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན། །ཞེས་པའོ། །

འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་སྟོན་བྱེད་གཞུང་གི་དབྱེ་བ་གསུམ་པ་ནི། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་

སངས་རྒྱལ་འགྲུབ་བྱེད་པའི། །ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱ་མེད་པ། །གང་འདིར་བཤད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསལ་གྱི་ཀྱང་། །ལམ་ཆེར་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་གཞུང་བཞིན། །
 རྟོགས་པའི་རིམ་པའི་ལྷ་དང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་ནི། །བདེ་ཆེན་ལ་སོགས་དོན་དམ་ལམ་ཆེ་བ། །ཁྱུ་
 རྒྱུ་ཞབས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་ཚོགས་དག་ཏུ། །སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་དེ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པོ་འདིས་ནི། དོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུ་
 པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ། སེམས་ཙམ་དུ་འགལ་བའི་གཞོད་པ་ཙན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། དབུ་
 མས་བྱུང་བའི་མཐུན་དཔེ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསབས་ནས། ཤིང་རྟའི་
 སྒོལ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དུན་ལམ་དུ་འཕངས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་
 སྟོད་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པ་མཐར་ཐུན་པ་མ་གྱུར་ན། གཏན་ཚིགས་
 དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་འགྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་མོད་ཀྱང་། རེ་ཤིག་ཇི་སྐད་དུ། གཞུང་དང་འཇིན་པ་
 ལས་གྲོལ་བའི། །ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །རྣལ་འབྱོར་སྟོད་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །ལ་རོལ་
 ཕྱིན་རྣམས་དེ་སྐད་སྒྲིགས། །ཅེས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། མཚན་
 མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཅེས་པས། དམ་པའི་དོན་
 དང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་དཔྱོད་པ་དང་ལྷན་པ་དག་འདི་སྒྲུམ་དུ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པའི་སྒོལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་སྒྲིམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷ་བ་གཅིག་ཏུ་འཆད་པ་དེ་ལྟར། གསང་
 སྤྲུལ་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་དང་མཐུན་ཞེན། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་བསམ་པ་ལ་
 ལྷོས་ནས་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་དང་ཡང་མཐུན་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ཚོག་མོད། གཙོ་བོར་ནི་
 སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་ལྷ་བ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བྱུང་བར་ཙན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་
 པར་འཆད་དེ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མར། དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་སྟོངས་དང་། ཅེས་པ། རྟོགས་
 བྱའི་ལྷ་བ་གཅིག་ཀྱང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་ཅེས་འཆད་དགོས་པ་དང་།
 ཚོས་ཀྱི་རྩེས། དོན་ཀྱང་སྒྲིམ་བྱུང་ལྟོགས་པ་ཡི། །ཐབས་ལ་གསང་སྤྲུལ་བྱུང་བར་འཕགས། །
 ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཐབས་དེ་གང་ཞེན། དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ལ་གོམས་

པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཏེ། །ཐབས་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྤང་བུ་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་རང་འགགས་སུ་སྤང་ནས། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་
 ཤེས་སམ། ལྷན་ཅིག་སྒྲིལ་པ་དང་། བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྷན་ཀྱི་སྤྲོང་
 པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ། རང་བཞིན་ཆོས་སྤྲུང་དང་། དཔེ་དོན་ཀྱི་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་ལ་
 སོགས་པའི་མིང་ཅན་དེ། ཐོས་བསམ་དང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱིས་གོམས་པ་སོགས་ལ་ལྷོས་མ་དགོས་
 པར། བཤད་མ་ཐག་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་དག་གང་རུང་ལས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
 ཤེས་པ་སྒྲེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ལྷ་ས། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་
 ཡང་། །ཐོས་པའི་པ་རོལ་སོན་གྱུར་གྱང་། བདག་བྱིན་རྒྱལ་ལས་བྱིར་བྱོགས་པ། །དེ་ཡིས་དེ་
 ཉིད་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོར་སྒྲིལ་པ་དེ་ལ། བར་
 བྱིན་པ་དག་གིས་འཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཆང་ཡང་། འཕགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གོམས་པར་མ་བྱས་ན་འགྱུར་ལྷོག་བྱེད་སྤྱིད་པའི་བྱིར། དེ་བས་ན་དང་
 པོར་ནི་དབའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འདི་ནི་བྱིན་རྒྱལ་རིམ་པའི་བྱིར། །ཀྱན་མཁུན་
 ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ། །ཞེས་སོ་དེའི་རྒྱུན་རུང་ཟད་གོམས་པར་བྱས་པས་དོན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་
 འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཆོགས་མེད་པ་དེ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
 ཟུང་བར་ཡིན་ཏེ། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གཏན་ལ་
 ཐེབས་ནས་གྱང་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སར་བསྐྱལ་བ་གྱངས་མེད་པ་གཅིག་གི་ཆད་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་སྤྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་བྱེད་དགོས་ཀྱི། དེའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་
 སྤྲོང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། རུས་གྱང་དེ་ལྟར་ན་ཆད་པའི་ཟུང་འདས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་
 བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པར་འཆད་པས་སོ། །འོ་ན། སྤྲུགས་དོན་བསམས་ནས་སྤྲོང་ཉིད་དྲན་
 ལམ་དུ་འཕངས་ཏེ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་དེའི་དོན་ཅི་ཞེན། དེ་དུས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོ་དཔེ་སྤྲོན་སྤྲོན་
 བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིལ་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། ཉམས་ལེན་ལ་
 འཇུག་པའི་དུས་དེར་ཡང་སྤྲུགས་དོན་བསམ་པ་ཅམ་ཀྱིས་སྤྲོང་ཉིད་དྲན་ལམ་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཀྱི་
 རིམ་པ་རྣམས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། ཡང་སྤྲོན་སྤྲོན་བྱེད་བྱིན་རྒྱལ་ཀྱི་དུས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་མ་

སྒྲིམ་ཤིང་། འོན་ཀྱང་གི་གོ་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཆགས་ན། བར་བྱེན་ཐེག་པའི་རིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་
 དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས། རྒྱགས་བརྗོད་དམ་མ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྟོང་པ་དེའི་ངང་ལས་བསྐྱབ་
 བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱབས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་མདོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་རེས་པ་ནི་
 ཐབས་ལ་མ་ཐས་པའི་བྱུང་པར་གཅིག་གོ། །

འདིར་གཞན་དག་ན་རེ། དཔུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་རིགས་པས་སུ་ཐག་ཆོད་པར་བྱེད་
 དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སྒྲིམ་རྒྱགས་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་དེས་བྱབ་པར་འདོད་པ།
 རྒྱགས་ལུགས་ལས་རིང་དུ་ཉམས་པར་མ་བྱེད། དེ་འདྲ་ཅིག་དགོས་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ།
 གཞན་སྟོང་གི་རིགས་པས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པ་ནི་ཁེགས་ལ། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 ལྷག་མར་བཞག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་འདིའི་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་སོག་གི་དོན་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལས་གཞན་དུ། རང་སྟོང་མེད་དགག་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་དགོས་ན། དེ་ནས་སྒྲིམ་རྒྱགས་
 བསྐྱབས་པ་དེའི་ཆེ་སྒྲུང་ཆེན་གྱི་བྱས་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། འོན་ཀྱང་གྱི་ཕྱོགས་
 ལ་ཡང་རང་སྟོང་གི་ལྷ་བས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་སོག་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི། རྒྱགས་ལུགས་སུ་ཐོས་པས་མ་གྱི་ཆེ་རང་སྟོང་གི་ལྷ་བས་སྒྲོ་འདོགས་
 བཅད་ཀྱང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་བཀའ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་ལ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་
 ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་
 གིས། སྟོན་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་སོག་གི་ཆེ། སྟོང་ཉིད་བཙན་ཐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་དང་། བཤེག་
 ནས་སྒྲོམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་གྱི་གོ་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཆགས་པའི་དབང་རྒྱལ་ལ།
 དང་པོ་ཉིད་ནས་སྒྲོམ་རྒྱལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཆོག་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ནས་གཞུང་རྩ་བར། ཅེས་བྱ་བ་འདི་བྱུང་པའོ། །ཞེས་པ། རྒྱགས་དང་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་གཉིས་
 ལས་བཀའ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་དཔུ་མར་བྱུང་ཅེས་པའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ འདི་སྐད་དུ་གློ་ལ་ཏེ།
 བཀའ་ཐ་མ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་སྐྱབ་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ལུང་མེད་ཅིང་། རིགས་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །དེའི་རྒྱལ་ཡང་། ལུང་ཡོད་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་དོན་དམ་ཅམ་ངེས་གྱི་ལུང་བཤད་པ་
 དེ་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་འདྲ་དེ་ནི་སྒྲིམ་རིབ་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་པའི་ཞབས་

སྒྲིལ་གྱིས་བཀྲལ་ཟིན་ཏོ། །རིགས་པ་ཡང་། བཀའ་ཐ་མར་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་
 བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་ལ། དེ་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་ལས་མ་འདས་པ་དང་། དེ་ལྟར་
 ཁས་སྤངས་ན་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ། སྦྱིར་
 བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་རྣམ་དེས་ཀྱི་ལེའུར་བཤད་པའི་དེས་དོན་དཔུ་མར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་
 རིགས་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིར་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་མ་
 ཉིད་ཆེས་ཟབ་ཅིང་། ཕྱིས་པ་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་སྒྲོ་ལ་སྤང་བ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོག་མར་བསྟན་ནས།
 རིམ་གྱིས་ཇི་ཟབ་ཏུ་སྦྱོང་བ་ཉིད་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བར་
 སྦྱོང་བ་དག་ཇི་ལྟ་བུར། ཡི་གེ་ཕྱི་མོ་སྟོག་འཇུག་ལྟར། ཞེས་སྒྲགས་དང་། གང་ཞིག་གང་གང་
 ལ་དགའ་བ། །དེ་ཡི་དེ་དེ་སྒར་བཤད་བྱ། །ཅིས་སྒྲགས་དང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ལ་ཐོག་མར་ནི།
 ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅིས་བརྗོད་པར་བྱ། །ཅིས་སྒྲགས་དང་། གྲུང་ཆེན་གཟིགས་སྤངས་ཉིད་མཛད་
 ནས། །ཅིས་སྒྲགས་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལས་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡང་། མདོ་སྒྲགས་
 གཉིས་ཀྱི་ཆོ། སྒྲགས་ཐ་མར་གསུངས་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བཞིའི་མཐར་དཔུ་མ་གསུངས་
 པ་དང་། གསུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་བོས་ཁུས་པའི་མདོ་དང་། གྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་གཞུང་དུ་
 ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཡང་། གསུམ་པ་ཆེས་ཟབ་པ་ཉིད་
 དུ་འཆད་པ་ལ་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐབ་བྱེད་ཡོད་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་མེད་པ་
 གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་དུ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་པའི་ཐད་དེར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱར་བ་འདི་ནི་སྤྱན་ནང་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན། རྩོད་པའི་གཞིར་མ་
 གྱུར་པ། ཞེས་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཆད་པ་ན། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་
 པར་ཁྱགས་པ། ཞེས་བཤད། ཆོས་འཁོར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་དུ། སྤྱན་ནང་མཆིས་པ། ཞེས་
 སྒྲགས་དང་། གདུལ་བྱ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ། ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་
 པར་ཁྱགས་པ། ཞེས་བཤད། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་འཆད་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་གོང་ན་
 ཆོས་འཁོར་གཞན་མཆིས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་མ་བསྟན་པ་སྒྲགས་ལ་
 དགོངས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་ཙམ་ཞིག་ལས་གཙོ་བོར་

མ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་མོད། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ནི། དེར་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་མ་ལུས་པ་བཅད་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཡང་། ཉམས་
 སུ་བྱུང་བྱའི་ངེས་དོན་མ་བསྟན་པ་ལ་བསམས་ནས། སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སོགས་གྱིས་བསྟན་ནོ། །
 དེ་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲ་ཉིད་མེད་དགག་དེ་དྲང་དོན་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་ལས་མ་
 འདས་པས་དོན་དམ་དུ་ནི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་དངོས་ཡིན་ན་ནལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་
 གྱི་དངོས་གྱི་རིག་བྱ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། འདི་ལ་ནི། རྒྱ་བས་ཆོགས་གསལ་མཐུག་ཏུ་མདོ་
 དྲངས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་དང་། ཞི་བ་
 ལྟས། དོན་དམ་སྒྲོ་ཡི་སྒྲིད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་པ་ཡང་མེད་དགག་འདི་ལ་བསམས་པའི་ཕྱིར།
 གཏུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ལྟ་བུ་འདི་དགོས་པ་
 མེད་པ་ཡང་མདོ་དཔེ་རང་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལ་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་
 ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་པ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
 ལ་དབབ་བྱ་དེ། བཀའ་བར་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲོ་མ་བས་ཉམས་སུ་བྱུང་བྱའི་ངེས་
 དོན་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་འབྱུང་བ་དཔེ་
 ངོས་འཛིན་ནི། སྒྲོལ་གཉིས་པོས་མི་མཐུན་པར་འཆད་དེ། གཅིག་གིས་ནི་གཟུང་འཛིན་ཀྱན་
 བཏགས་གཉིས་གྱིས་སྒྲོང་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ལ་དང་། ཅིག་ཤོས་གྱིས་ནི་དེས་སྒྲོང་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་འཆད་པས་སོ། །ལུགས་སུ་མ་དེས་ཀྱང་མེད་དགག་གི་ཆ་གནས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་
 ངེས་དོན་དུ་འཆད་གྱི། ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྒྲོང་འཆད་བྱེད་གྱི་གཞུང་
 གཙང་མ་རྣམས་སུ་མཐར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པོ་ཤེས་པ་ཅིག་ངོས་བཟུང་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སོང་
 བ་ལ་བསམས་ནས་དཔེ་ངོས་འཛིན་མི་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། གཞན་དག་བཀའ་བར་པ་ལས་མི་ཟབ་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་མོད། ཆོས་འཁོར་འདིའི་ནང་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་ལམ་བཟོད་བྱེད་ལྟ་བུ་
 རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ཉན་ཐོས་
 དང་མཐུན་པར་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་རང་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་

མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སོ། །དོན་དེ་ལོའང་ལོ་བར་བ་ལ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན། ལོའང་ལོ་བར་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ལ་
འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་གནོད་བྱེད་མེད་པ་ནི། བཀའ་ཐ་མར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང་སེམས་
ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཐུག་ཏུ་
བསྟན་པ་སོགས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་གྱུ་བ་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་རྩུམ་པ་
པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་བ་དག་གིས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར།
དེ་དང་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་ཐ་མའི་སྤྱིང་ཉིད་དྲང་བའི་དོན་
ཅན་དུ་མི་འགྱུ་བ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཅམ་གྱིས་དེར་འགྱུ་བ་ན་བྱམས་ཆོས་བར་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དྲང་བའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དཔུ་མ་ཐལ་རང་དུ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་གིས་ནི་བཀའ་ཐ་མ་དྲང་བའི་དོན་
ཅན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བའི་ཞབས་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་གཉིས་ཀས་བཀའ་ཐ་མའི་མཐར་
ཐུག་གི་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་དེས་དོན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བཀའ་ཐ་མའི་ནང་ན་
སྤྱིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། དང་པོ་དྲང་དོན་དང་། ཕྱི་མ་དེས་དོན་
དུ་འཆད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དྲང་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང་། ཞེས་དང་།
སྤྱིང་ཉིད་དོན་ཅན་དེས་དོན་ཡང་ཤེས་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས་གསལ་
ལོ། །དཔུ་མ་སྤྱང་བ་ལས་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པའི་དེས་དོན་
ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་དེར། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་ཅིང་། ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཀྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པས་དཔུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེས་
པའི་དོན་ཁོ་ནའི་གཞུང་འཇུགས་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་པོ་ཉིད་གསུམ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁས་མི་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

གངས་ཅན་པ་གཞན་དག་ནི་སྒྲིལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་འདི་སྐད་དུ། སྒྱིར་གཤམ་བྱ་
མཐའ་དག་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱ་བ་དེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱིང་པར་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་
བསྐྱས་ནས། ཡོངས་གྲུབ་དང་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཀྱན་བཏགས་ནི་ཚད་མས་
གྲུབ་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནྟལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་དང་།
ནྟལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་པས་ལམོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དང་། བྱི་མ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་བས། བྱི་མ་དྲང་དོན་དང་། བར་པ་ངེས་དོན་དུ་འདོད། ཅེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་
བལྟ་བ་དང་འཆད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་མིག་དང་། ལེགས་བཤད་ཀྱི་ལྗེ་ཅེ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་
རབ་རིབ་དང་ལྟ་བའི་མཚོན་ཆ་མི་བཟད་པ་འདི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སེལ་བར་བྱས་ནས། གོང་དུ་
བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། ཞེས་བྱོགས་ཀྱན་དུ་ཡང་ཐལ་མོ་
སྒྱུར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། གསུམ་སྟེ། རང་གི་བྱོགས་ལ་གཟེངས་
བསྟོད་པ་དང་། བྱོགས་སྒྲུ་མ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཁེངས་བསྐྱུངས་ཏེ་གཞུང་རྩམ་པའི་དགོས་པ་
བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡང་སྒྲུས་པ། ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་འཛིན་པའི་ཁུར་བྱེར་པའི། རྩོན་བྱོན་
ཆོས་ཀྱི་བང་མཛོད་མང་པོས་ཀྱང་། མ་བཟུང་ངེས་དོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་ཆེན་པོ། གང་བཟུང་
རྣམ་དཔྱད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། ཞེས་པ། རྩོན་རྒྱ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཤིང་རྟའི་སྒྲིལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར་པ་གཉིས་པོ་དག་ལ་དཔུ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་སོ་
སོར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་དང་། ཡང་གཅིག་ནི་དཔུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། གཞན་ནི་ཆད་པའི་ལྟ་བ་ཁས་
ལེན་པའོ། ཞེས་གསུང་བ་དེ་དག་གི་སྒྲོ་བྱོས་ཀྱི་བང་མཛོད་དུ་མ་བཟུང་བའི་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་ནོར་བུ་ནི་འདི་ལྟར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་རང་གསལ་བ་འདི་
ནི། མདོ་དང་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་ངེས་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་མཐར་ཐུག་
པ་དང་། དེ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རིགས་པ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་

སྒྲིལ་དཔོན་དག་གི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །ཞེས་འཆད་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་
མཚོན་རྒྱས་པའོ། །ཞེས་རང་གི་དགོ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་
ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ན་ལ་ལ་འཕགས་མཚོག་རྣམ་གཉིས་པོ། །ངེས་དོན་ངོས་འཛིན་མི་
མཐུན་ཟེར་བ་དང་། །འགའ་ཞིག་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་དབུ་མ་ཡང་། །སྒྲིལ་བར་གྲགས་པའི་
གཞུང་བཞིན་འཆད་ཟེར་དང་། །གཞན་དག་ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྒྲིལ་ལྟ་བུ་ཡང་། །ཐལ་རང་དབུ་
མའི་གཞུང་བཞིན་ཡིན་སྟོན་དང་། །དོན་དམ་རྣམ་རིག་སྒྲིལ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། །དབུ་མའི་ལྟ་གྲུབ་
འགལ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། །ཞེས་པ། དེ་དག་གི་དོན་ཕལ་ཆེར་བཤད་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མོད།
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་དུས་དེར། ཐོགས་མེད་ཞབས་
འཕགས་པ་མིན་པར་བྱས་ནས། དེའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འབྱུང་བའི་ལྟ་བུ་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་
པར་བཤད་མོད། དེའི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་།
དབུ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆའི་བཟུང་ཏེ་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་རྣམས་ལས་འཕགས་པ་
ཉིད་དུ་བཤད་ཅིང་། ཆོག་གསལ་དུ་ས་གསུམ་པ་བརྟེས་པར་ཡང་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་
འཕགས་པར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། སྒྲིལ་རྒྱུ་གིས། སའི་བསྟོན་འགྲེལ་དུ། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་གྲུབ་པ་དཔག་བསམ་ཤིང་གྱུར་ལས། །ཞེས་དང་། ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་
ནས་མ་ཕམ་པ་ལ་ཆོས་དངོས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པས་ངེས་པའི་དོན་འབྲུལ་པར་འཆད་པ་གལ་
མངའ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཀག་པ་ནི། ཐོགས་མེད་སྒྲིལ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ན་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་
མཐའ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆ་དེ་ཉིད་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྗེ་བཙུན་མ་ཕམ་པའི་གཞུང་ཡང་
འགོག་པར་རུས་སམ། རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཀག་པ་ཡང་། ལྟ་བས་སྒྲིལ་འདོགས་གཅིད་པའི་
ཆོ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་དབང་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིལ་བྱུང་གི་ཤེས་པས་གཞིམ་དུ་མེད་པར་བཤད་
པ་དེ་ཡང་འགོག་པར་མཛད་དམ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་
ནས་འཕགས་ལམ་བརྟེས་པར་འཆད་ན། རང་གི་གཞུང་དུ་ཅོམ་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་འབྱུངས་
པའི་ལྟ་བུ་དེ་མི་འགོད་པར། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཆད་པ་བསྟན་བཅོས་

ཚུམ་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་དག་གི་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཆོས་ཤེས་ནི། དབྱིག་གཉེན་གསུལ་པའི་ཕྱིར་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སེམས་ཙམ་དུ་
 འབྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་དགོས་རྟེ། མི་ལམ་མགོན་ལ་གསན་ནས་ནི། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་
 རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་ནི་ཆོས་བཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་
 མེད་རང་གིས་གཟིགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་རྒྱད་སྟེང་འབྲེལ་བར་བཀོད་དོ་སྟུམ་ན། དེའི་ཆོས་སྡེ་
 སོགས་གཞུང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ཡང་དབུ་མར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱད་སྟེང་ལྟ་བ་ལས་ལྟ་བའི་ཆ་ལོགས་སུ་
 དབྱེ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་བོད་ཕྱི་མ་དག་གིས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གཞན་པའི་བྱམས་བ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཆོས་སྡེ་ཉི་ཤུར་གྲགས་པ་དེ། སེམས་ཙམ་ཁོ་ནར་བཀྲལ་བའི་རྒྱན་ཆོག་གཞུང་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ།
 དབྱིས་པ་དོན་རྗེའི་རྒྱད་གསུམ་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་རྟེ། དོན་དམ་
 གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ནི་ལུང་དང་། རིགས་
 བ་དང་། ཁས་སྤངས་བ་དང་འགལ་བ་གསུམ་འདྲུག་གོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེད་རང་གིས་དབུ་མ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པའི་གསང་བ་འདུས་བ་དང་།
 གཞན་ལ་གྲགས་པའི་དུས་ཀྱི་ལམ་ལོ་གཉིས་ཀ་ཡང་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རྟེ།
 དེར་དོན་དམ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་ཀྱི་དོན་རྗེ་དང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་རྣམས། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་གཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཀྱན་མཆོག་
 ལྷན་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་དམ་མེད།
 ཡོད་ན་དེར་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར། མེད་ན་དེར་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་ལུགས་དང་མི་འགལ་དུ་ཆུག། །གསང་བ་འདུས་བ་དང་འགལ། ཡོད་ན་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་
 ཁས་ལེན་པ་པོ་བྱོད་ཀྱང་སེམས་ཙམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་
 སེམས་ཙམ་དུ་གནས་ན། དེས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ལྟ་བ་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་
 དེའི་ལྟ་བར་བྱེད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་རྟེ། མན་ངག་ཏུ་ནི། སེམས་སྐྱུ་མ་དང་།

དེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །

རྒྱུད་གསུམ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་འབྱུར་མེད་ཡོངས་
གྲུབ་བདེན་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མ་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་པར་འབྱུར་ན་ནི། གསང་བ་
འདུས་པ་འཕགས་སྒྲོར་གྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུར་ལ། ཀུན་གཞི་རྒྱ་
རྒྱུད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་སེམས་ཙམ་དུ་འབྱུར་ན་ནི་རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་
འབྱུར་ཏེ། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་ལ་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པའི་
བྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་དེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་ན་ནི་ཆེས་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་
སོང་བའི་བྱིར། སྤང་བ་སེམས་སུ་ཁས་སྤངས་པས་དེར་འབྱུར་ན་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་
བ་ཡང་དེར་ཐལ་བ་དང་། སྟོན་དུས་ཀྱི་དབུ་མ་ལྟ་བུ་པ་མ་གཏོགས། བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆེན་སྟོན་
བྱོན་པ་ཀུན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་ཀྱིས། འཁོར་ལོ་
ཐ་མའི་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པའི་ལྟ་བ་དབུ་མར་ཁས་སྤངས་པས་རྒྱལ་བས་
ཆོས་སྟོན་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱལ་བས་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་སྤར་བསྟན་ནས།
དེའི་རྗེས་སུ་དབུ་མ་སྟོན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུང་བོ་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་བརྗོད་དང་། དེའི་
བསྟན་བཅོས་ཆད་མའི་མདོ་དང་། དམིགས་པ་བརྟག་པ་སོགས་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྟུར་ཡང་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུང་བོས་རྒྱལ་ཡུམ་བསྟུས་
བར་ཡང་། ཤེར་བྱིན་སེམས་ཙམ་ལུགས་སུ་བཀྲལ་ཞེས་དང་། ཞེས་པ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ནི།
ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུང་བོ་རང་གི་བསམ་བས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པས་གཞག་པའི་ཆེན་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་བོ་དེའི་ཤེས་བྱེད། བརྒྱུད་སྟོང་པའི་དོན་བསྟུས་ནི་ཡུམ་གྱི་དགོངས་
པ་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དེ་ཉིད་འཆད་པར་ཁས་ལེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟོ་
བ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་དེའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བར་མི་འཆད་དེ། རི་སྐད་དུ། སྐྱ་མ་
ལ་སོགས་དཔེ་ཡིས་ནི། གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟན། ཞེས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་

མེད་པར་འཆད་ཀྱི། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི།
 ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། དབྱིག་གཉེན་དང་ཆོས་སྦྱོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བོ་གསུམ་གྱིས་སྦྱོང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བཟུལ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། དཔུ་མར་མ་བཟུལ་ཞེས་འཆད་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི། །རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པས་
 དཔུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་གཞན་ན་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 བཤད་པ་མེད་དོ། །ཅེས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དབེར་བཀོད་ནས། འདིར་འབྱུང་ལུགས་ཀྱང་གཞན་ན་
 ནི། །མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད། །ཅེས་འཛིན་ཏེན་གྲགས་སྡེ་སྦྱོང་བའི་དཔུ་མའི་
 ལུགས་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་དཔུ་མ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྦྱོང་བའི་དཔུ་མ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
 སྦྱ་བ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོང་བའི་དཔུ་མ་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་མེད་དོ་ཅེས་འཆད་རྒྱ་ཡིན་གྱི།
 མེས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ན་སྦྱོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་འཆད་རྒྱ་ཡོད་པར་ཟླ་
 བས་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་སྟུམ་དུ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཉིད་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
 ཞེན། བཤད་མོད། བྱོད་ལ་ཡང་དེར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པ་
 ཉིད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྲུབ། སྦྱོབ་དཔོན་དེའི་བསམ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་ཡེ་ཤེས་དེ་
 གསུམ་ཀ་ལ་ཡང་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། གསུམ་ཀ་མཚན་མེད་དུ་གཏན་
 ལ་འབེབས་དགོས། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ལྟར་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་འཛིན་པ་བཀག་པས།
 བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛིན་པ་ཞིགས་ཞེས་འཆད་པས་ཤིང་རྟེན་སྒོལ་སོ་སོའོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ལུགས་དེ་གཞིར་བྱས་པ་ལའང་། འཛིན་པ་འགོག་ལུགས་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་བྱུང་སྟེ། གཟུང་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། སྦྱིའི་ལུགས་ཡིན་ལ། རྣམ་
 འགྲེལ་མཛོད་པས་ནི། འཛིན་པ་དོ་བོས་སྦྱོང་བར་སྦྱུབ་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་
 འགོད་པར་མཛོད་ལ། གཟུང་བ་དོ་བོས་སྦྱོང་བར་ཡང་གཏན་ཆོགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱུབ་པར་མཛོད་
 པས་ན། རྣམ་འགྲེལ་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ལན་གཉིས་གསུངས་སོ། །རྫོགས་ལོ་ཆེན་པོ་
 ནི། རྣམ་འགྲེལ་མཛོད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱུབ་ཞབས་ཀྱིས་དགོངས་པའི་ལྟ་བ་

མཐའ་དག་གཏན་ལ་ཕེབས་པར་བཞེད་དེ། རི་རྒྱུད་དུ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་ཚུལ་
 ལ་འཇུག་པའི་སྒྲི། །ཡང་དག་རིགས་ཆོག་སྒྲིལ་ཞུ་བ་ཞུ་བ་ནས་གསུངས་པ་དེ། །རིགས་པའི་
 དབང་ལྷན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་མཛེས་ལས། །གསལ་བར་རྟོགས་ནས་ལུགས་ངན་
 གཞན་ཀུན་ཅུ་བཞིན་དོར། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཡང་བོད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ལ་ལ་དག །དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་ཉི་མེ་གཞུང་འགྲེལ་དུ་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་ལ། དེའི་ངོས་འཛིན་
 བྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛེམས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་
 སེམས་ཙམ་པར་སྒྲིལ་བའི་ཕྱིས་ཀྱི་ཆེན་པོ་དག་ན་རེ། འདིས་ཡུམ་དོན་དབུ་མར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར།
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་རྟོག་གཏིང་མ་ཚུགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 འབྲུལ་གཞི་ནི། འགྲེལ་པ་དེར་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དང་། སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཙམ་དུ་ཆོས་
 ཉིད་བཟུང་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གྲུབ་མཐར་
 དོགས་ནས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྒྲི། ཀུན་བཏགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དང་།
 སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་འབྲུལ་ནས་དབྱིག་གཉེན་
 གྱིས་བྱས་པར་སྒྲིལ་བ་ཡིན་མོད། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི། ལུང་དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་དབྱིས་
 ཕྱིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེ་བཙུན་མ་ལམ་པའི་དགོངས་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི།
 དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛེམས་སུ། །རྣམ་རིག་བཤད་ཕྱིར་དབུ་མ་མིན་ནོ་
 ཞེས། །གང་འཆད་དེ་དག་རྣམ་དཔྱོད་མཆེ་བ་དང་། །མང་དུ་ཐོས་པའི་ན་བ་དང་བྲལ་ཡང་། །
 སྒྲིལ་གཉིས་ཤིང་རྩའི་ཐུབ་བསྟན་ཁུར་ཆེན་པོ། །འདེགས་བྱེད་སྟོས་ཀྱི་གྲུང་པོ་ཡིན་སྟེ་མ་པ། །
 དེ་ཀུན་ལོག་པར་སྒྲིལ་པའི་རི་བོ་ཡིས། །རིང་མོ་ཞིག་ནས་ལྷི་བར་ནོན་མིན་ནམ། །སྟོན་བྱོན་
 མཁས་པས་མ་བཏེག་ལོག་པའི་ཁུར། །དེ་ཙམ་བཏེག་པས་ངལ་བར་མ་གྱུར་ཏམ། །ཞེས་པ།
 འདི་ནི་བྱམས་པ་དང་འགྲེལ་བའི་ཆོས་སྟེ་ཉི་ཤུ་སེམས་ཙམ་དུ་འཆད་པའི་ལུང་རིགས་དབྱིས་ཕྱིན་
 པར་མི་ཤེས་ཀྱང་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་སྟོག་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་འཇུག་དག་ལ་ཟུར་བ་བ་ཡིན་ཏེ།
 བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་བཅས་པ་དག་ནི། རང་རྒྱལ་དང་
 རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལྷ་བ་ཙམ་ལས་གཞན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་མ་བསྟན་པས། དེར་བཤད་

པའི་ལམ་ལྷ་དང་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་འབྱུང་ལོ། །ཞེས་བཤད་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གང་ཞིག་
ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུང་བ་དེ་དོན་རྗེའི་གནས་བདུན་སྟོན་པའི་
བཀའ་ཐ་མ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སྤྲོད་གི་ཉེས་པར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་གང་
གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་དེ་དག་ལ་ཟུར་ཟ་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པ་པོ་དེ་
དག་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། རང་གི་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་སྦྱོང་བྱིར་འདི་
ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། ཞེས་དང་། བཙུན་པ་གྲོ་ལ་སྦྱེས། གྲུབ་པའི་མཐའ་རབ་འབྱུང་ལ་མ་འདྲིས་
པར་ཡང་རིག་པ་རྩོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་འདྲའི་སྤྲོད་སྒྲུང་དང་ངལ་བ་སེལ་བྱིར་དང་། །རང་ཉིད་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ལ་
གོམས་བྱའི་བྱིར། །དོན་མང་ཆོག་ཉུང་སྟོལ་གཤིན་ཞིང་ལྡན། །སྤེབས་ལེགས་ལྷན་པའི་སྦྱོར་བ་
འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་པ། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་
འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡུན་རིང་དུ་མ་རྟེན་ཅིང་། ཆོག་ཙམ་
རྟེན་ཀྱང་ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་དབང་གིས། སྟོལ་གཅིག་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་
ཆད་པའི་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་སྤྲོད་སྒྲུང་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་འཕགས་ཆེན་སོ་སོའི་གཞུང་གི་དགོངས་
པ་གཞན་དུ་འཆོལ་བའི་ངལ་བས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་འཆད་པ་དང་
ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་ངལ་བ་མ་འོངས་པ་སེལ་བའི་བྱིར་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་སོ་སོ་ལ་
དབྱིས་བྱིན་པ་ཉིད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་ན། འདི་ནི་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཉི་ལྷག་གོ། ཅེས་
ཆོས་སྤྲོད་གི་ཉེས་པ་མ་འོངས་པ་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དུའོ། །དེ་ལྟར་དགོས་ཆེད་བཤད་ནས།
ལས་སུ་བྱ་བ་ནི། རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཆོག་ཉུང་ཡང་དོན་མང་པོ་དག་སྟེ། དངོས་སུ་དང་།
ཤུགས་ལ་དང་། འཕྲོས་དང་། ཆོག་ཟུར་གྱིས་མཆོན་ནས། དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་དབྱིས་བྱིན་པར་བཤད་པས་སོ། །སྟོལ་གཤིན་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་གང་སྐྱབ་པ་
དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་གང་ཡོད་པ་དེའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་
འཕེན་རུས་པའོ། །ལྡན་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཕངས་པས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྦྱེས་པའམ།
གཞུང་གི་ཆོག་རྣ་བར་སྟན་ཞིང་ཡིད་ཁར་འོང་བའོ། །སྤེབས་ལེགས་ལྷན་པ་ནི། སྤྲོད་པའི་ཆོག་

ཏུ་མ་ཤོར་བར། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྟེན་ཡང་སྒྲིམས་པ་ཉིད་ཏུ་སྦྱར་བའོ། །བྱས་སོ་ཞེས་པ་ནི།
ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པའི་དོན་ཏེ། །

གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མིང་སྒྲིམས་པ་ནི། ད་རྒྱལ་དང་འགྲན་སེམས་དང་ཆོག་ས་སུ་བཅད་
པའི་རོ་མུང་བས་མ་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོར་ནི་གཞུང་གཞན་ཏུ་འབྱལ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་
པ་པོའི་མིང་མ་སྒྲིམ་ན་བོད་ཀྱིས་སྦྱར་བ་ལ་འཕགས་ལུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འབྱལ་ནས་ཆེན་པོ་
དག་གི་མཆན་སྦྱར་བ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྟན་པ་ནི། ཞེས་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་
གཉིས་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་དཔེ་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིམ་གྱི་འབྲུག་སྒྲ་བཟུང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི། ཞེས་པ། མཆན་དོན་ནི་ཐོག་མར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐོག་པ་མཆོག་ནི་
དབུ་མའི་ཐོག་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁང་བཟངས་སུ་འདེགས་པར་བྱེད་པའི་བཞོན་པ་མཆོག་ཏུ་
སྦྱར་བའོ། །རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཞེས་པ་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྦྱར་བ་པ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏེ། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་བཞིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །
དཔལ་ལྷན་མཆོག་ལྷན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོ་ནི། དོན་གྱི་སྤྱད་ཏུ་མཆན་ནས་སྒྲིམ་ཏེ། རྩེ་བཙུན་
རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ལྷན་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀའ་དྲིན་ལས་ཉེ་བར་ཐོབ་པའི་
མིང་ཅན་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་དཔེ་དོན་ལ་གྲུས་པ་སྒྲིམ་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཆོད་ལྷན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་བྱང་བའི་ཚུལ། དེ་ཉིད་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་མན་ངག་གི་གཞུང་དག་
ནས་ཀྱང་འབྱུང་བ། རང་གང་གི་རྩེས་སུ་འབྱང་བའི་ཁུངས་མ་ནོར་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། བྱམས་པའི་གཞུང་ལས་རི་ལྟར་བྱང་བ་དང་། ལྷན་གྱི་གཞུང་ལས་རི་ལྟར་
འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་ལྟའི་གཞུང་ལས་རི་ལྟར་འབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་སྟོང་གི་ལྷ་བས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་གཞན་སྟོང་གི་ཉམས་སུ་བྱང་བུ་
སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ན་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་མེད་གསུམ་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཚུལ་ནི་ལུས་གྱི་མདོའི་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་ཐད་སོར་འཛོག་
པ་གཞིར་བྱས་ནས། བསྒྲིམ་བུ་ནི། གཞི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས། ཤེས་རྣམ་ལ་

འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པ་ཡང་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དེར་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་ན་ནི། རྒྱལ་
འབྱོར་སྒྲོད་པ་པས་དེར་འགྲེལ་ཡང་། དངོས་བསྟན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྒྲུགས་འདྲ་འགོད་
གནས་བྲལ་དང་། །གཟུགས་སྒྲུགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད། །
ཅེས་དང་། དེ་རྒྱལ་སྒྲོད་འདོད་སྟོང་། །གཟུགས་སྒྲུགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །སྒྲུགས་དང་།
ཁྱད་པར་སྒྲུགས་གཉིས་པ་མན་ཆད་དུ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་རི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་རང་སྟོང་དང་། སྒྲོམ་པ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལ་འཆད་པ་དེ་ནི་ལྷ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ན་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཆོ་བྱེད་མར་གཞན་སྟོང་གི་
ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། དེ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ན། བསྒྲོམ་བྱའི་སྟོང་
ཉིད་དེ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་བྲལ་བའི་སེམས། །ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་ཡི་
སེམས་ཉིད་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདིར་ན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྒྲུབ་
ཀྱི་སེམས། །མི་རྟག་ཉིད་དུ་བཞེད་གྱུར་ན། །སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཅེས་མི་བཞེད། །ཅེས་དང་།
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་
དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྒྱལ་བྱངས་སོ། །ཞེས་བའང་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་འཆད་
པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བྱང་ཞིང་། མདོར་ན་གཞུང་འདིར་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཉིད་བསྒྲོམ་བྱར་བཤད་པས་
དོན་དེ་ལ་འབྲུལ་གཞི་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། དངོས་དང་དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་
ཞིང་། །དངོས་དང་དངོས་མེད་རབ་ལྡན་པ། །འགྱུར་བ་མེད་པ་གྲོལ་བའི་མཆོག་ །ཡིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྲོལ་བའི་གནས། །གང་ཡིན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱིས། །རྟོག་སེམས་འཁོར་ལོ་འཛིན་
བྱེད་པ། །འགྲོ་དང་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་རྒྱལ་སྒྲུབ་ །རིག་པའི་མིང་དུ་དེ་བཟླ་དོ། །དངོས་མེད་སྟོང་
པ་མཐའ་འདྲ་བ། །མེད་པ་རྒྱལ་བར་སྤངས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་མཆོག་སྟེ་ཐར་འདོད་རྒྱལ་སྒྲུབ་ །
འབྲུལ་དང་མྱོངས་ཆེན་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྒྲོམ་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་པོ་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་
ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་བ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་
རང་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྒྲོད་འདོད་སྟོང་དུ། །ཡོད་པར་མཐའ་

རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་བདུ་བཞིན། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་དགོངས་པར་
 འཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞི་བ་དེར་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐར་ཐུག་ནི་
 རང་སྟོང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་
 བོ་ཉིད་མེད་དེ། ཞེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་བར་བསྐྱབས་པ་དང་། སྒྲོ་མ་
 ཐུང་གི་རྣལ་འབྱོར་འཆད་པ་ན། བསྒྲོ་མ་བསྒྲོ་མ་བའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་
 ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པ་ཞེས་ཉམས་སུ་བྱོང་བུ་ཤེས་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་སྒྲོ་མ་རིམ་ཡང་དོན་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། རྒྱས་པར་དེ་
 ཉིད་དུ་བཟུང་། །

འདི་ལ་བོད་ཕྱི་མ་དག་གིས་བསམས་པ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དག་གི་སྒྲོ་མ་ཐུང་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་སྟེ། དེར་རང་རིག་ཙམ་འགོག་ཀྱང་། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱོང་བུ་མི་
 འགོག་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་མ་བ་དེས་ནི་ལྷགས་དེ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལྟ་བུའི་
 སྒྲོ་མ་ནི་གནས་རྒྱལ་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཡུལ་མེད་དགག་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུར་སོང་བ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་དམིགས་མེད་དུ་འཆད་ཀྱི།
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། བརྒྱ་བ་ལས། ཟེད་དང་བྲལ་ལ་
 ཐར་པའི་ཆོ། །ཤེས་ཡོད་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཤེས་མེད་པ་ཡི་ཡོད་པ་ཡང་། །གསལ་བར་
 ཡོད་པ་མིན་དང་མཚུངས། །ཤེས་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ཏུ། གང་ཆོ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །
 སྒྲོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །ཞེས་པས་ཡུལ་མེད་པ་དང་། དེ་ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །
 དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པར། ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྒྲུ་མ་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྐྱེད་པས། ཞེས་
 དང་། ཞི་ཞེས་པས་དོན་དེ་ཉིད་བཟུན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྒྲུ་དང་ཡེ་ཤེས་
 སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲུ་མ་བ་དེས་ནི། དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་སུན་འབྱིན་པ་
 ཉིད་དུ་ངེས་པས། རི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བཟུན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་

ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སུ་མཐོ། །ཕྱོགས་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་
ཀྱན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པས། དེའི་ཆེ་ན་སྒྲོ་འདྲེན་རང་སྒྲོང་གི་རིགས་པས་བཅད་ནས། ཉམས་
སྒྲོང་ག་ཞན་སྒྲོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ཁས་སྤངས་བཞིན་དུ་ཐ་སྐད་བརྒྱུ་མ་འཕྲོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱི་མན་ངག་གི་གཞུང་ལས་ངེས་དོན་
ཀྱི་བསྒྲུལ་བྱ་མཐར་ཐུག་ནི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་ལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་
པར་བཤད་པའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་དེ་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་པ་ལྟ་དང་། རྒྱ་རིམ་ཆོས་དུག་ཏུ་
དོན་དམ་བདེན་པར་བཤད་པའི་འོད་གསལ་བའི་རིམ་པ་དེ་དང་། ལའོར་ལོ་སྒྲུལ་པའི་རིམ་པ་ལྟ་
བ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རིམ་པར་བཤད་པ་དེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་སུ་དོན་དམ་
པའི་ངོས་འཛིན་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་ནས་ཟབ་མོ་ཐལ་བྱུང་ལ་དགག་པར་
མཛད་པ་དེ་དང་། རྒྱ་ལ་འབྱོར་དབང་ལུགས་གིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུལ་བ་མེད་པའི་མན་ངག་ཏུ་ཉམས་སུ་
སྒྲོང་བྱ་སྒྲུལ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་མཆན་སོ་སོར་བཏགས་གྲང་། དོན་
ལྷན་ཅིག་སྒྲུལ་པའི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་བསྒྲུལ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བྱར་འཆད་པ་ལ་དོན་མཐུན་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གསལ་རིམ་ཀྱི་འབྲིང་ཟབ་མོ་དེ་དག་གང་ཡིན་གྲང་རུང་། ཐོག་མར་དབང་བཞི་འཇམ་
དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་བ་ལ་བྱིན་སྐབས་ཀྱི་རིམ་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲང་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་ཉམས་
སྒྲོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར། བོད་ཀྱི་གྲུབ་ཆེན་
དག་ལ་གྲགས་པའི་ཞི་བྱེད་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པའི་མན་ངག་དང་། རྒྱ་གསལ་ཆེན་སེམས་ཕྱོགས་སུ་
གྲགས་པ་དག་དང་། སར་ཉའི་དོ་རྗེ་མཛོན་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྒྲུལ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ངོ་སྒྲོང་པའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་གྲང་བཀའ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བྱར་འཆད་པ་
ལས་གཞན་མེད་དོ། །བོད་བྱི་མའི་དབུ་མ་ལྟ་བུ་ཀྱིས་གྲང་དོན་སྒྲུལ་པ་དེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་
སྤངས་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་བ་དང་། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒྲུལ་པའི་ལམ། །ཞེས་པའི་
ལུང་ལུང་སུ་བྱས་ནས་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡི་རྒྱན་བསྒྲུལ་བྱ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རང་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྒྱད་པའི་ལུང་སྐད་པ་ནི། ཀྱི་འོ་དོ་རྗེ་ཅ་
འགྲེལ་དང་། ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས། རང་སྒྲོང་གི་ལྷ་བས་སྒྲོ་འདྲེན་བཅད་ནས། གཞན་

སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུལ་བྱར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པ་དེ་ལས་ཕྱིས། །
 དེ་རྗེས་དབུ་མ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པས་སྟོང་འདོགས་བཅད་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཀྱི་འོ་རྩོ་རྗེ་
 བསྟན། །ཞེས་པས་བྱུང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུལ་བྱར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱུང་བོ་
 རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་དོན་དབུ་མའི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ལབ་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་།
 ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ལ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཉིད་རྗེ་
 བཅུན་ས་སྒྲུབ་ས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཞུང་ན་མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ལབ་
 རས་བྱུང་འཇུག་དུ་སྒྲུལ་བ་ཞེས་འཆད་ལ། དེའི་ཆེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ནི་ལྷ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་
 ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་ལས་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་དག་ཡིན་ལ། ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་ལས་འབྱུང་
 བའི་བྱུང་འཇུག་ནི། བདེ་སྟོང་ངམ། གསལ་སྟོང་ངམ། ཐབས་ཤེས་སམ། བདེན་པ་གཉིས་
 བྱུང་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་དབྱེས་པ་རྩོ་རྗེ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཅུ་བཞིས་བསྟན་
 པ་དེ་ཉིད་དོ། །བྱུང་འཇུག་གི་དོན་ཡང་། གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
 བྱུང་འབྲེལ་ཞེས་མིང་བཏགས་ནས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལ་འཆད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་ལོ། །
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབུ་མ་རང་སྟོང་བས་ཐབས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་
 བར་འཆད་པ་དང་། གསང་སྒྲགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཐབས་སུ་རོ་གཅིག་པར་འཆད་པ་གཉིས་
 ལས། འདིར་ནི་ཕྱི་མ་དབང་བཅན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་བདེ་སྟོང་དང་གསལ་སྟོང་སོགས་ནི་
 གཞན་སྟོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་བདེ་བ་དང་། གསལ་བ་དང་། སྟོང་རྗེ་སོགས་
 ནི་མི་འདོད་པ་གཞིར་བཞག་ནས། དེ་གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པས་སྟོང་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་འཇུག་དེ་ཐ་སྟོང་གྱི་ཆེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
 ཉམས་སུ་སྟོང་གི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པར་སོང་བས་མ་རིག་བའམ་དེས་བསྒྲུད་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་
 བར་སོང་བའི་ཕྱིར། མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེའི་རོར་ནི་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རྗེ་བཅུན་མཆོད་ཀྱིས། རི་རྒྱུད་དུ། རྣམ་གྲངས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མ་
 གསུངས་པས། དེ་འདྲ་དེ་ཡོད་དོ་ཅེས་བཟུང་བར་མི་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྒྲུབས་

དེར་དོན་དམ་གྱི་མཚན་གཞི་འདིའི་ཞེས་བཟུང་དུ་མེད་པས། དཔུ་མ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལས་བྱུང་
 པར་འཕགས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་རྗེས་ཀྱི་འདོད་ཆེ་བསྟན། ཞེས་པས། དཔུ་མ་ཞེས་པ་
 ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་བྱུང་འཇུག་དེ་མེད་པས་སོ། །འོ་ན་དོས་བཟུང་དུ་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཞོན་ཅུ་
 མའི་བདེ་བ་དང་ལྷགས་པའི་མི་ལམ་སོགས་ཀྱི་དཔེས་བཅོལ་བྱལ་དུ་བཤད་ན་དོས་བཟུང་དུ་ག་ལ་
 ཡོད། འོ་ན། རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་དེའི་ཤུགས་ལ། དཔུ་མ་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞིག་དོས་
 འཛིན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡིན་ན་ནི་དངས་མ་ཐག་པ་དེ་དང་འགལ་ལོ། ཞེ་ན།
 དཔུ་མ་པས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞིག་ནི་དོས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་བོས།
 སྒྲིང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་། །དམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་ཕྱིར་འདོད། ཅེས་དང་། ལྷ་བས།
 དདོས་ཀྱན་ཡང་དག་ཏུ་ན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དདོས་རྟེན། ཅེས་བཤད་དོ། །སྤྱོད་མེད་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་འདིར་ནི་ཆ་མཐུན་ཙམ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་དོས་མི་འཛིན་
 ཏེ། སྒྲིང་བྱུང་གི་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོས་བཟུང་དུ་མེད་ཅིང་བཅོལ་བ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་ལོ། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་ལས་གཞན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལྷ་བས་
 རང་སྒྲིང་དུ་ཕབ་ནས། སྒྲིང་བས་གཞན་སྒྲིང་ཉམས་སུ་སྤངས་ན། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་
 འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པ་དེ་ནི་
 ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་དེ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་དེས་
 དོན་བྱུང་འཇུག་དེ། དེ་ལ་སྒྲིང་འདོགས་གཅིད་པའི་རིགས་པ་དེའི་དོར་རང་གི་དོ་བོས་སྒྲིང་ཡང་།
 སྒྲིང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེས་བཞིག་ཅིང་གཞོན་པར་མ་རུས་ཏེ། རུས་ན་དོ་ཆེ་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལུགས་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲིང་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་སྤང་
 བྱུང་མི་འཆད་པ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། གསུང་ངག་གི་གཞུང་བཤད་དག་ཏུ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་དགུ་བཤད་ནས། ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲིང་འདོགས་བཅད་པའི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་དུག་ཅན་དང་།
 རྣམ་ཀྱན་མཚོག་ལུན་གྱི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་དུག་མེད་དུ་བཤད་པ་ལས་སོ། །དེའི་གོ་བ་ཡང་དེ་མེད་
 པར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་གང་དུ་བྱུང་ཡང་། སྤྱོད་མེད་པའི་རྟོག་པ་ལས་མ་
 འདས་པར་དགོངས་པའོ། །

ཡང་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དག་ཏུ། མི་དམིགས་ཏེ་སྟོང་པ། ཞེས་དང་། སྟོང་པའི་ངང་
ལས། ཞེས་སོགས་ཚན་པ་གཉིས་པོ་དེའི་སྒྲིལ་པར་སྟོང་གི་རིགས་པ་དང་། བྱི་མས་ཉམས་ལེན་
གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩི་བཅུན་གྱིས། བསམ་མི་བྱུང་གི་མན་དག་ཏུ།
ལྟ་བུ་སྒྲིལ་པ་གཅོད་པའི་ཆེ། མེད་པ་རྣམ་པ་དུག་དང་། སྒྲིལ་པའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་དུག་
གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་། ཐོས་བསམ་དང་སྒྲིལ་པས་ཉམས་སུ་བྱུང་བུ་མི་མཐུན་པར་
བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་མི་བྱུང་དང་། མཆོད་རྟེན་དུང་ཐོབ་ཀྱི་མན་དག་དང་།
དག་གི་དབང་ལྷག་གྲགས་པའི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་ལམ་སྒྲོར་དུ་གྲགས་པའི་མན་དག་མཐའ་
དག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་རང་བྱིན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་བཤད་ནས།
ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ངས་པས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་
བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཅམ་ཞེས་སྒྲུར་པ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །

རྩི་བཅུན་འདི་དག་གི་ལྟ་བུ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ན། ལྷང་བ་སེམས། སེམས་སྒྲུ་མ། སྒྲུ་མ་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། འཁོར་བ་དང་། ལྷང་འདས་དང་། དབྱེར་མེད་ཅེས་བྱ་
བ་གསུམ་དང་། ལྷང་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། ལྷང་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། གསལ་བ་
དང་། སྟོང་པ་དང་། ལྷང་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་ཚན་གྱི་སྒྲོན་པ་བཤད་ལ། དེ་དག་ནི་རྩི་
བཅུན་བྱམས་པའི་གཞུང་བར་པ་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་
ནས་སུ། ཞེས་པས་དང་པོ་རྣམས་དང་། མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲེ། ཞེས་པས་གཉིས་པ་
རྣམས་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ན་དམིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
པས་གསུམ་པ་རྣམས་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིལ་པས་ཉམས་སུ་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་
སེམས་ཤེས་པས་བཟུང་བ་ཀྱན་བཏགས་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་ཏེ། དེས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཁེགས་པའི་བྱིར། སེམས་སྒྲུ་མ་ཞེས་པས་གཞན་དབང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་ཏེ། དེ་
དུས་ཀྱི་སེམས་ནི་མ་དག་པའི་སྒྲུང་བ་འཆར་མཁན་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། སྒྲུ་མ་རང་བཞིན་
མེད་པས་ནི་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་སྒྲིལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་བྲལ་དུ་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ནི་གཉིས་ཏེ། བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་པའི་
 རིགས་པ་དང་། གསང་སྤྲུགས་པའི་རང་ཕྱིན་སྤྲུགས་སོ། །རིགས་པ་ལ་ཡང་། རང་སྟོང་གི་དང་།
 གཞན་སྟོང་གི་གཉིས་ལས། རིགས་པའི་ཆ་ནས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ལྷག་པ་གསང་སྤྲུགས་
 པ་ལ་འཆད་རྒྱ་མེད་མོད། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྷག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱའི་ངེས་
 འོན་ནི་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བྱུང་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཆད་པའི་
 ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། དོན་ཀྱང་སྒྲིམ་བུལ་རྟོགས་པ་ཡི། ཐབས་ལ་གསང་སྤྲུགས་
 ཟུང་བར་འཕགས། ཁྱེས་གསུངས་སོ། །

འདིར་སྒྲིམ་པ། གང་གི་མཐུ་ཡིས་ངེས་པའི་དོན་གང་ལ། ལུང་བསྟན་རྒྱས་པའི་རྒྱབ་
 བརྟེན་ལུང་མང་པོ། རིགས་ལམ་ཉིད་ནས་བྱངས་པའི་རིགས་པ་མཆོག་སྟོན་མཛད་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་ལ་བྱག་བགྱེའོ། །གང་ཡང་འདི་ན་བདག་དང་ཆོས་སུ་སྦྱངས་པའི་ལུན་ནག་གིས་བསྟོབས་
 འཐིབས་པའི་མལ་དག་ཏུ། ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོས་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱོས་དུས་རྣམ་
 ཀུན་ཏུ་གཉིད་ལོག་ནས། སྒྲུ་མས་སྦྱངས་པར་བྱས་པའི་མི་ལམ་ཡུལ་གྱི་འབྲུལ་པའི་སྤང་བ་སྤྱ་
 ཆོགས་ལ་སྤེད་པ། རིགས་པར་སང་བྱེད་རབ་འབར་ཡེ་ཤེས་ཉི་མའི་སྤང་བ་འཆར་མཛད་དེ་ནི་
 ཡང་དག་ཇོགས་སངས་རྒྱས། རིག་བྱེད་དུན་པོས་ཡུན་རིང་བསམས་བྱས་ཀྱང་། དཔྱུང་པའི་
 ཡུལ་དུ་རྣམ་ཡང་མ་ཤར་བ། འགོ་ཀུན་བདུད་ཅིར་བྱེད་པའི་འཆི་མེད་ལམ། སྟོལ་ཆེན་རྣམ་
 གཉིས་གང་འདིའི་སྒྲུལ་བས་རྟེན། ཇོགས་སངས་རྒྱས་སྟོའི་ལུང་གིས་ཉེར་བྲིས་པའི། གསེར་
 ཡིག་མགུལ་པར་ཐོགས་པའི་བྱ་མ་རྟ། ལུང་རིགས་ཚུལ་བཞིན་སྤངས་པའི་བྲིམས་ཀྱི་གྲ། །
 མང་པོའི་གྲུལ་མགོར་རིམ་བཞིན་བདེ་བར་རྒྱ། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་འབྲེན་པའི་ཁ་ལོ་བས། །
 རིགས་པར་བྱངས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་གསུམ་པ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །
 ཕྱིན་དུ་འདེགས་པའི་ཡ་མཆོན་འདི་ལྟོས་ཤིག ཉེ་ཡི་དགོ་བས་བདག་དང་སྒྲུལ་མཉམ་པ། །
 མང་པོས་ཡུན་རིང་དུས་ནས་བསགས་པ་ཡི། ཆོས་སྦྱང་ཉེས་པས་ཆེ་འདིར་ངེས་པའི་དོན། །
 ཚུལ་བཞིན་ལྷ་བའི་གོགས་དེ་བྱང་གྱུར་ནས། མཐའ་ཡས་བསོད་ནམས་ཆོགས་དང་བྱང་འབྲེལ་

བའི། །མཐའ་ཆོད་རིགས་པས་མཆོན་མར་འཛིན་པ་ཡི། །སྒྲིལ་ཀྱན་བཅོམ་ནས་ཟུང་འདུག་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲིའི། །གོ་འཕང་སྒྲན་མེད་དེ་འཕྲོབ་པར་བསྒྲོ། །

ཞེས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིན་གྱི་འབྲུག་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་པའོས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་བདུད་
ཕྱིའི་ཆར་འབེབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །མང་དུ་གསལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་དབུས་ན་བཞུགས་ཤིང་།
རིགས་རུས་ཆོ་འབྲུང་གི་དབལ་གྱིས་མཛོན་པར་མཐོ་བའི་ལྷན་པོ། །སྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་
མེས། རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་ཉེ་བར་སེམ་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བའི་དོར་བཀྱིས་ནས། །ཡུལ་དབུས་
ཀྱི་གྲོག་པ་པོ་དབལ་ཤུག་མཆོག་ལྟ། །དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོས། །གཙང་གཡས་རུའི་སའི་ཐིག་
ལེ་གསེར་མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཡངས་པོའི་དབུས། །དགའ་ལྡན་བྱམས་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ཉེ་བར་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ནོ། །

ངེས་དོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་ལས་འོངས་པའི། །ལུང་རིགས་སྒྲིན་སྒྲོན་རོལ་པའི་ནམ་མཁའ་
ལ། །ལེགས་བཤད་འབྲུག་སྒྲ་ཟབ་མོར་བསྒྲགས་པ་འདི། །ས་གསུམ་སྒྱེད་གྲུའི་ན་བའི་རྒྱན་གྱིས་
ཤིག་ །འདི་ན་ཤུག་ཀྱི་གསུང་རབ་གྲོག་རྣམས་ཀྱི། །མཆོག་ཅེས་སྟན་པའི་གྲགས་པ་མང་ལྡན་པ། །
དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས། །དད་པས་སྒྱུ་བའི་རྒྱན་དུ་བདག་གིས་བརྟེན། །
གང་གི་མཁྱེན་པའི་གོམས་པ་ལན་གཅིག་གིས། །ཤེས་བྱའི་ས་ཆེན་ཀྱན་ལ་དབང་བྱས་ཏེ། །
རྒྱལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྒྲ་སྒྲིགས་བསྐྱར་བ་ལས། །ངེས་དོན་ལམ་པོ་ཆེ་ཡི་སྒྲིལ་འདི་གཏོད། །
སྐལ་བཟང་ཐར་ལམ་འདོད་རྣམས་འདི་ལོང་དང་། །འདི་ན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཀྲོད་གཅིག་
ལམ། །རང་རིག་འོད་གསལ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱན། །མ་སྒྲིབས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
སྒྲོན་མེ་འདུག་ །དེ་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་འདི་སྒྲིལ་བཞེད་པས། །སྒྲིགས་བམ་འབུམ་མེ་མང་
པོ་བསྒྲེད་པའི་ཡུམ། །མི་ཟད་པར་གྱི་མིག་འབྲུལ་དུ་བཀོད་པ། །སྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱན་མཁྱེན་
པའི་བཀའ་ལུང་གིས། །ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་ཤུགས་ལས་བྱུང་། །བསོད་ནམས་
བརྒྱ་ཡི་བྱེད་པོ་ཡིས། །ཡངས་པའི་ས་ཆེན་སྒྱུངས་མཁའ་པ། །ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་
ཞེས། །སྟན་གྲགས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་། །འཁོར་ཡུག་རི་བོའི་བར་དུ་ཡང་། །ལྷ་ཡི་ར་
བཞིན་གྲགས་པ་དེས། །མངའ་ཐང་ཆེན་པོའི་དབལ་འབྱོར་ལས། །མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་མེད་པར་

དཔེ་མཛོད་འགན་འཁུར་བ། ཚངས་པ།

༢༠༡༧།༡༠།ཚེགས་པ།

པར་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལུན་གྱི་གསུང་འབུམ་བཞུགས།

(༢/༢༤)

པར་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལུན་གྱིས་བཅུམས།

*

ཀྱང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་བསྐྱོན་ཏེ་བཀྲམ།

ཐེ་ཅིན་ཀོང་དབྱི་པར་འདེབས་ཚད་ཡོད་ཀྱང་མིས་དཔར་བཏབ།

༢༠༡༧ལོའི་ཟླ་༥པར་པར་གཞི་དང་པོ་བཞུགས།

༢༠༡༧ལོའི་ཟླ་༥པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

དཔར་གྱིངས། ༠༠༠༡—༢༥༠༠

ISBN 978 - 7—80253—334 - 9/B. 110

གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་ལ་(དེབ་༡ - ༢༤ཡོད་)སྒྲིལ། ༡༩༩༠. ༠༠

责任编辑: 聪博

图书在版编目(CIP)数据

班钦释迦乔登文集: 第2卷: 藏文/ (明) 班钦释迦乔登著; 四川宗萨寺康谢五明佛学院编.

— 北京: 中国藏学出版社, 2010. 12

(五明丛刊) ISBN 978-7-80253-334-9

I. ①班… II. ①班… ②四… III. ①喇嘛教—文集—藏语 IV. ①B946.6-53

中国版本图书馆CIP数据核字(2011)第002136号

五明丛书

班钦释迦乔登文集

第2/24卷

*

班钦释迦乔登著

中国藏学出版社出版发行

(北京北四环东路131号)

北京广益印刷有限公司印刷

*

开本: 787mm×1092mm1/16 印张: 700.25

2013年5月第1版 2013年5月第1次印刷

印数: 0001—2500册

ISBN 978-7-80253-334-9/B·110

本文集定价(1-24册): 定价: 1380.00元

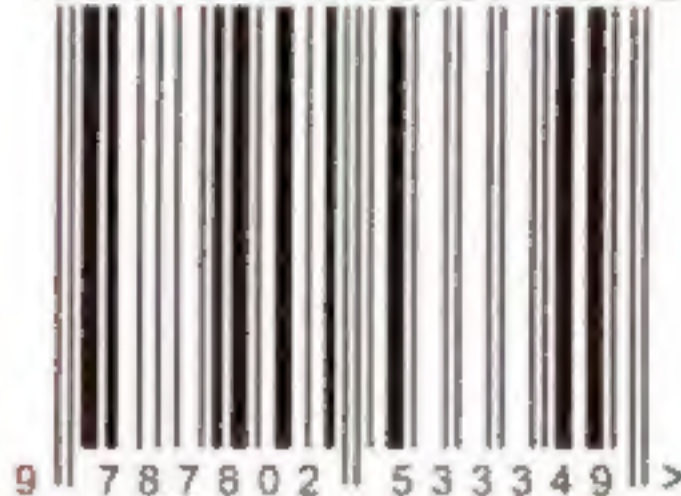

ལཱ་རིག་དཔེ་ཚོགས།

དཔ་གྲུ་བྱུག་པ།

ISBN 978-7-80253-334-9

9 787802 533349 >

定价：1380.00元（全24册）